BIBLIOTHECA

SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM

TEVBNERIANA

PLVTARCHVS

MORALIA

VOL. VI · FASC. 1

RECENSVIT ET EMENDAVIT

C. HUBERT

ADDITAMENTVM
AD EDITIONEM CORRECTIOREM COLLEGIT

H. DREXLER

EDITIO STEREOTYPA
EDITIONIS SECVNDAE (MCMLVIII)

MONACHII ET LIPSIAE
IN AEDIBVS K. G. SAUR MMI

In hoc fasciculo continentur

Quisquis hunc librum legit, animadvertat, ne praetereat „ADDITAMENTUM" signo ☐ in margine apposito (p. 195 sqq.)

Die Deutsche Bibliothek – CIP-Einheitsaufnahme

Plutarchus:
Moralia / Plutarchus. - Nachdr.. -
Monachii ; Lipsiae : Saur
(Bibliotheca Teubneriana)

Vol. 6. Fasc. 1. / Rec. et emendavit C. Hubert.
Additamentum ad ed. correctiorem collegit H. Drexler. -
2. Nachdr. der 2. Aufl. Leipzig, Teubner, 1958. - 2001
ISBN 3-598-71686-9

Gesamtherstellung: Strauss Offsetdruck GmbH, Mörlenbach

PRAEFATIO

Guilelmi Sieveking praematura morte factum est, ut anno 1947 mihi decennio intermisso denuo partes Moralium Plutarchi edendae commendarentur. priora voluminis VI. scripta in publicum prodeunt, quippe quibus ad editionem praeparandis multo plus quam volumini V. operae suae Sieveking navare potuerit.

SINGVLORVM SCRIPTORVM MEMORIA

AQVA AN IGNIS VTILIOR SIT (20)

In plurimis codicibus libellus in collectione illa vetusta scriptorum 1–21 traditus est, cui nomen datum est *τὰ ἠθικά* (cf. Praefat. I p. XXIX sq. et VIII). cum ab iis, quae sunt *ἠθικά*, argumentum abhorreat, non est dubium, quin propter titulum scripto 19 persimilem hoc loco insertus sit.

Johannes Wegehaupt ut exemplum institueret atque fundamentum iaceret totius editionis Moralium, omnes huius libelli codices, qui noti sunt, i. e. 35, examinavit, 32 contulit, libellum 20 pleno apparatu critico instructum edidit in libro *Χάριτες*, Friedrich Leo zum 60. Geburtstag dargebracht (Berlin 1911). quo opere nisus W. Sieveking examinatis Johannis Wegehaupt manu scriptis collationibus atque codicibus parvi pretii praetermissis hanc editionem 18 codicibus fultam confecerat. totam ego denuo perscrutatus compluribus rebus commutatis correctis suppletis quoad potui opus absolvi.

Codices quos elegimus non alter ab altero pendent, classes autem quaedam a Wegehauptio constitutae agnosci possunt: **Υ= CYJW (O)**; **Γ = XυG**; **N** utrique familiae propinqua cognatione coniunctus propius abest ab **X**;

omnes hi codices unius communisque stirpis membra sunt. idem cadit in M. accedit h (cum cognatis i et k, quos afferre plerumque opus non erat). M correctus (M²) exemplari fuit librariis Planudeis (Wegehaupt in *Χάριτες* p. 153 et Corp. Planud. p. 1043 sq.); quorum codices α A E = *Π* hic afferre satis est. recensionis Θ post Planudem confectae et magna ex parte ex Planudeis correctae in libello 20 soli b et a codices sunt exempla, in quibus non desunt interpolationes, velut 3, 4 sq.; 5, 2 sq. *ὕδωρ δέ ἐστι μετὰ πυρὸς ὠφέλιμον ἀνθρώποις, οὕτω καὶ θερμόν.* non procul absunt v et Aldina, cuius exemplar Planudeis propinquum non invenitur inter codices nobis notos. codicem n, cuius pars altera (Vatic. 1676) Wegehauptio nondum nota erat, p. 6—10 me petente Carolus Diano benigne inspexit, 1—3 et 5 ipse contuli; et cum *Π* et cum Θ videtur esse cognatus atque partim ab his partim ab illis propius abesse, singulares lectiones habere nullas.

DE SOLLERTIA ANIMALIVM (67). BRVTA RATIONE VTI (64)

Duo haec scripta in plerisque codicibus coniuncta exstant (Wegehaupt, Plutarchstudien 57 sq.). codicum autem quamquam communis origo nube mendorum communium comprobatur, multis locis vel depravatis vel sanis genera quattuor dilucide discerni possunt. ea sunt: P(q) Q i h k (g) = Ψ; F, et in 64 J; α A (E; G) = *Π*; Z υ B = Θ. — Quae hoc loco disputabuntur de codicum indole atque inter se cognatione quo facilius perspiciantur, infra post examinatas classes ΨF(J)*Π* forma quaedam stemmatis proponetur.

Ψ nonnullis locis corrupta verba praebet (19, 3; 23, 1; 71, 13 etc.) vel partes sententiae omittit (16, 4; 58, 20; 59, 23 etc.), ubi ceterae familiae textum integrum servant; pluribus vero locis in solis codicibus Ψ Plutarchi integra verba aut verborum vestigia, in ceteris depravata leguntur (22, 4; 70, 22 sqq. etc.).

P et Q numero atque ordine eorum quos uterque continet libellorum Plutarcheorum gemellos esse apparet (praef.

I p. XXV sq.). At intra classem Ψ in libellis 67. 64 Q propior est codicibus i h k quam codici P(q). e communi igitur archetypo Ψ libellorum 67. 64 saeculo XII vel XIII et P descriptus est et exemplar nobis ignotum quoddam, e quo saec. XIV et XV Qihk derivati sunt (29, 2. 11; 47, 5; 51, 10; 53, 19; passim). iis vero locis, ubi P cum FΠΘ falsum, Qihk autem verum praebent, dubitari vix potest, quin mendum in communi omnium archetypo fuerit, Qihk veram igitur lectionem aut coniectura invenerint aut, id quod probabilius videtur, ex exemplari quodam alieno nostrae stirpi in suum usum receperint, velut 43, 17 *σὺν τις εἰσολισθῆι* Qihk, *σὺν εἰσολισθῇ* Pq, *σὺν εἰς ὀλισθῆι* FΠΘ; 51, 14 *ἐπιπροσθοῦν* Qihk, *ἐπίπροσθεν* PqFΠΘ; 59, 14 *πρόγνωσιν ἀριστότιμος πνευμάτων* Qihk, *πνευμάτων προαίσθησιν ἀριστότιμος* PqFΠΘ; 66, 6 *θορόν* Qihk, *ὅρον* PqFΠ[1], *ὀρρόν* Π[2]Θ. 67, 10. non longe ab hoc genere locorum absunt lectiones quales sunt 51, 8 *καὶ κατὰ θάλατταν* Qihk, *κατὰ θάλ.* Pq, *κατά τε θάλ.* FΠ(Θ); 72, 6 *καταμένειν* Qihk, *ἤν με* P, *ἦν με* q, *εἶναι* FΠΘ; 74, 1 *ἧς συναίτιος* Qihk, *ἧς ὁ συν.* PqF[1], *ἧς ὡς συν.* ΠΘ, *ὡς ὁ συν.* F[2]. at audacter interpolavit pater familiae Qihk p. 45, 8.

In hac classe alio exemplari Q, alio ihk esse usos multis locis comprobatur, velut 32, 20; 33, 24; 74, 8 *ναῦν* ihk, lac. 2–5 lit. Pq, om. QFΠΘ; 77, 4; 87, 19 *σὺν καιρῶι*, om. ihk. hk autem inter se artius quam cum i cohaerent: 34, 4. 7; 66, 21; 23, 6 (falsa coniectura in hk) etc.

Libris Pq multa sunt menda communia, quibus ceteri carent, habent autem etiam integrum textum una cum FΠΘ, ubi in Qihk errata invenimus, velut 29, 2 *ἀγῶσιν* PqFΠΘ, *ἄγουσιν* Qihk; 51, 10; 53, 19; cf. 59, 15. — q, in quo deest libellus 64, in 67 a P non differt nisi pluribus erroribus calami. nonnullis locis P[1] diversus est ab q, sed P[2] vel P[3] ita correxit, ut P cum q consentiat, velut 14, 15 *ἄμου* P[1], *ἄμουσον* P[2] vel P[3]; 34, 4 *παραμένει* P[1], corr. man. 2; 55, 21 *φοβούντων* P[1], *φορ* P[2]. nihil videtur obstare, quominus in libello 67 codicem q arbitremur ex ipso P correctis quibusdam erroribus manus P[1] descriptum esse atque lectiones eius in apparatu praetermittamus. neque uno illo loco quo q cum ceteris omnibus rectum, P solus

erratum exhibet (70, 17) *μήτε τινὸς κόλλης* P, *μήτε κόλλης* q ceteri) discedere ab hac opinione videmur cogi.

g, qui in 67 partim, in 64 totus collatus est, in his scriptis cum familia Ψ stat; cf. praef. II p. X et XX. cum in 67 et 64 minoris pretii sit, raro affertur.

F vetustissimus est eorum qui scripta 67. 64 exhibent codicum. rarissime autem solus contra ceteros universos verum praebet, iisque ipsis locis levis momenti, velut 26, 10 *ἐκδέκτορα* F, *ἐνδ.* Ψ*Π*, *ἀνδ.* ***O***; 64, 9 prius *οὗ* F, *οὐ* ***O***; 89, 8. ceterum ubicumque libri manu scripti inter se dissentiunt, cum F consentiunt aut Ψ aut *Π*. ergo ut in 68. 69 (praef. III p. XXVI; cf. II p. XIX. XXII sq.) etiam in 67. 64 librarius ad exarandum codicem F duobus exemplaribus (vel pluribus) usus est; quorum alterum fuit frater proavi familiae Ψ. nonnullis locis clarius perspicimus, quomodo rem egerit; e. g. 21, 7 *παρεῖδε* Ψ, *παρῆλθε* F[1]*Π*Θ, *παρίδε* F[1] marg., i. e. exemplar codicis F, quod erat inter F et commune classis Ψ atque F archetypum, exhibebat *παριδε* pro *παρεῖδε*, F pro eo e stirpe classis *Π* recepit *παρῆλθε* et in margine posuit traditum *παρίδε* (id quod nobis indicio est exstitisse illud exemplum inter F et archetypum commune codicis F atque familiae Ψ); p. 23, 6 *ἀλλοιουμένην* *Π*Θ F[2], *ἀλοιουμ.* F[1], *ἀλογ.* PqQi, *ἀλγουμ.* hk: archetypum stirpis Ψ habebat *ἀλοιουμ.*, id quod recepit F[1], F[2] sive sua ratione sive archetypo quodam familiae *Π* usus correxit, Ψ corrigere studuit scribendo *ἀλογουμ.*, id quod ad finem perducere sibi visi sunt hk scribendo *ἀλγουμ.*; 31, 23 *ἐπιστομίζοντες* *Π*Z B F[1] marg., *ἐπιστοματίζ.* F[1]Ψυ: F[1] erratum descripsit e proavo familae Ψ, rectum deinde e proavo stirpis *Π* receptum in margine posuit; 46, 10 *θηρίων* QihkB, *θηρίον* PqZ F[1] marg., *θηρείους* F[1]*Π*: F[2] ad illud quod receperat ex exemplari stirpis *Π* *θηρείους* in margine apposuit quod in exemplari quodam gentis Ψ invenerat *θηρίον*; 45, 22 *πειστέον* *Π*Θ q, *πιστέον* PF[1], *πιστευτέον* QihkF[1] marg.: ex archetypo familiae Ψ, quod habebat *πιστέον*, id receperunt PF[1], exemplar autem codicum Qihk coniecit *πιστευτέον*, inde (aut e sua coniectura) posuit F[1] in margine; 45, 5 *ἐν ΑΙΓΙΩΙ* Wy., *ἐν ΑΙΠΩΙ* Ψ, *ἐν αἰσώπωι* F[1], *ἐν αἰγύπτωι* *Π*Θ F[2]: vetus mendum, quod

ortum erat in litteris maiusculis, servatum est in Ψ, in ceteris coniecturis commutatum; 33, 21.

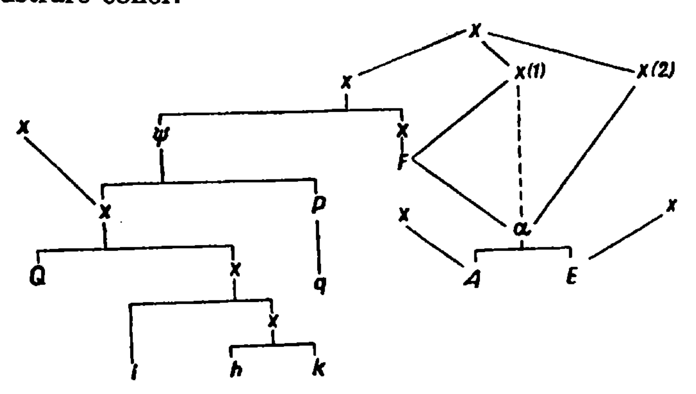
Alterum exemplar librarii codicis F agnoscimus plurimis illis locis, ubi *Π* cum F stat contra Ψ, exceptis iis, quos F aut errore aut coniectura commutavit.

In codice J libellus 67 non exstat, 64 usque ad p. 88,27 servatus est. ut F, ita J non in universum alterutri familiae adscribendus est, sed saepe sive integra sive falsa praebens cum Ψ vel cum membris familiae Ψ stat, interdum cum *Π* vel F*Π*, vel cum *Π*Θ contra ΨF (e. g. 80,24 falso, 77, 22 recte). J multa verba solus corrupta praebet, multa solus omittit; ceteri ergo codices non ex J pendent. uno loco solus rectum, ut videtur, exhibet 82, 22 (cf. 81, 8 J^2). haud multos igitur fructus ex J decerpimus.

F exemplari fuit Planudi iisque, qui cum eo codicibus αAE conficiendis operam navaverunt. hi praeter F alterum quoque exemplum adhibuerunt; quod idem fuisse atque id, quo scriba codicis F praeter cognatum gentis Ψ usus est (ita ut ad describendum codicem α et proavum codicis F et ipsum F adhibitum esse putandum esset), plane negare non possumus. sed cum manifesta vestigia alterius huius exemplaris talibus tantum locis certe appareant, ubi α (vel *Π*) differat a F, veri multo similius est alium librum scribae codicis F praeter cognatum stirpis Ψ, alium Planudeis iuxta F exemplari fuisse. scribam codicis α duo exemplaria adhibuisse nonnullis locis clare demonstratur. quomodo is quem nos tenemus codex α in 67. 64 ortus sit, videmus e. g. (31, 18); 13, 7 *δάμναται* ΨZB, *δαμνᾶ* Fα ante corr., *δαμᾶ* α post corr. et ceteri; 15, 1; 65, 4 *κήτη* om. ΨFα^1, exhib. α^2*Π*Θ; 71, 5 *παράπαν* *Π*Θ, *πράττειν* ΨF. in eodem versu α recte cum *Π*Θ *οὐδὲν ἔναλον*, ΨF *οὐδεὶς ἐν ἄλλοις*: scribae α duo exemplaria simul ante oculos fuerunt. 73, 19 *ψανόμενος* *Π*Θ, *ψανόμενον* ΨFα^1; p. 15, 19. – 68, 14 *φιλάνδρωι* Ψ, *φιλάνθρωι* F, *φιλανθρώπωι* *Π*Θ: fortasse librarius α, cum in F invenisset *φιλάνθρωι*, sua coniectura corrigere conatus est; incertum autem est, quid in altero exemplari codicis α scriptum fuerit.

E etiam in 67. 64 ostendit, quomodo Planudes Planudisque ministri confectis codicibus α A Plutarcho suo consulere perrexerint (cf. praef. I p. XI et XXVIII sq.; III p. XX), cum bonas aliquas lectiones, sive ex aliis fontibus haustas sive e sua ratione inventas, solus exhibeat, velut 13,16 et (cum $A^2 k^2$) 14,15; 37,27; 39,2; 40,2; 48,1; 50,26 (cum $υ^2$); 86,3. aliam rationem agendi videmus 70,19 sqq.; 71,4 sq.; 73,10; 78,4. in universum haud oportet lectiones E afferre. – idem valet in G, cum 67. 64 in ea parte codicis exstent, quae in Planudeorum numero est, neque multae lectiones gravioris momenti praebeantur, et in Parisino 2127 (saec. XVI; cf. V. Hahn, De Pl. Mor. codd. p. 11) partim tantum ea de causa collato.

Quae adhuc disputata sunt, stemmate quamvis incerto illustrare conor.

(1) (2): aut (2) aut, id quod veri minus simile est, (1) alterum exemplar codicis α (praeter F) fuit.

Θ, cui magna ex parte B adnumerandus est, etiam in 67. 64 in genere recensionum recentiorum ponendum esse apparet (cf. praef. I p. XXXVI sq.; III p. XV). plurimis locis cum *Π*(F) stat contra ceteros, haud paucis autem idem (e. g. 33,10; 44,1; 51,5; 62,3; 63,27) cum Ψ (F) contra *Π*. non desunt audaces illi conatus sanandi vel interpolationes velut 15,22; 19,5; 30,14; verum solus praebet 84,7; 86,19. – 43,23 *ἀνατάσει* (pro ceterorum omnium *ἀνασχέσει*) F^1 marg. Θ exemplo sit, quomodo mixtus textus in classem Θ influxerit.

Z υ inter se artius coniuncti sunt quam cum B (e. g. 41, 26; 43, 14). uterque solus errata exhibet, innumerabilia υ (cuius de parte 67. 64 continente cf. praef. I p. XXXVIII; III p. XIII), qui tamen verum habet 77, 20, ubi Z B verba omittunt.

B librarium etiam in 67. 64 apparet ex compluribus exemplaribus hausisse (cf. praef. I p. XLI; III p. XXVI) et e sua ratione coniecisse; e. g. 35, 27; 55, 12; 29, 7; 45, 2; 41, 24; 46, 9; 86, 25 (solus recte).

Aldina codicem stirpis Planudeae et in 67 et in 64 (non J: Treu III p. 23) secuta est.

Longe plurimos codicum J. Wegehaupt ante annum 1914 contulit, postea W. Sieveking in 67 h k Z υ, in 64 h υ. praeter eos, qui in apparatu critico apparent, in 67 Wegehaupt contulit Laur. 56, 7 et 80, 5; Paris. 1680. 2127 (partim). 2955; in 64 Laur. 56, 7 et 80, 5 (partim); Paris. 2955; Bern. 642 (117); Bruxell. 18967 (b); Ambros. 689 (a); Oxon. Coll. Nov. 273 (ex J derivatum); Vatic. 139. (γ) et 1013 (β); Urbin. 100 (t).; Vat. Reg. 80 (δ). quorum omnium lectiones quia parvi momenti sunt, in apparatum criticum paucis exceptis recipiendi non erant. — eadem de causa exemplorum scripti 67 collata non sunt Vatic. 139 (γ) et 1013 (β); Vat. Reg. 80 (δ); Salamanc. 1–2–25 (s. XV); Marc. 248; atque scripti 64 Escor. R I 5 sq.; Paris. 1680 et 2076 (ex J derivatus); Marc. 248; Ambros. 275 (E 19 sup.). codex n, paucis locis a Carolo Diano examinatus (cf. supra ad lib. 20), pluribus a me tabulis luce depictis collatus, semper cum aliis, saepe cum F (Ψ) *Π* Θ stat, plerumque cum k *Π* Θ, rarius cum solo *Π*, rarissime cum solo Θ; raro opus est eum afferre.

DE ESV CARNIVM (36)

Contextus huius libelli multis mendis deformatus est, quamquam codicum quibus servatur neque numerus parvus est neque indoles spernenda. veri est simile tristem fuisse condicionem ac statum iam tum, cum tractatus hic aut reliquiae sive rudimenta tractatus in scriniis auctoris reperta, in ordinem qui videbatur redacta, in collectionem

aliquam nonnullorum scriptorum Plutarchi inserta sunt. — Non pauci errores omnium codicum communes sunt, in communi igitur omnium archetypo iam exstabant. quod qua aetate scriptum fuerit, pro certo cognosci non potest; antiquissimus autem librorum, **X** saec. XI, multos iam exhibet errores, etiam verba, quae in omnibus desunt, ipse quoque omittit, velut p. 99, 20; 102, 1; 107, 13.

XJSg et mendis nonnullis, quibus ceteri vacant (velut 95, 11. 16; 97, 2), et aliis locis, ubi soli verum praebent (velut 102, 20 *κακὰ* ***O***, recte omissum in **X J S g**; 108, 4 *παρὰ τῆς φύσεως* **X J S g**, om. ***O***) inter se coniunctos esse demonstrantur. neque vero iuniorum ullus e vetustiore eiusdem huius stirpis derivatus est; e. g. **X** solus 97, 1 *ἐκείνην δὲ ἦν*; 100, 4 *γνώμης* pro *γλώττης*; 110, 18. 19; **X** cum **Φ** 99, 5 *καθάριον*, **J S g** *Π* **s n** *καθαρόν*; — **J** cum *Π* contra **X S g** 96, 7. 13; — **S** contra **X J g** (et alios) 98, 9 (om.); 99, 7; 102, 11; recte 96, 19; — **g** solus 98, 5 sq. om.; 101, 25; 102, 9; 106, 20 recte *ἐχούσαις*. — sed **J S g** alter alteri propiores videntur esse quam codici **X**, quare conicere licet inter archetypum totius classis atque ipsos codices communem exstitisse avum codicum **J S g**; e. g. falsum praebent (partim cum aliis) contra **X**: 94, 7; 96, 10. 14; 102, 20; 103, 13; 105, 3; soli rectum 98, 7 *αἴρας* (*ὥρας* **X** ***O***); 98, 10; 101, 9. 10; 103, 10; 109, 14.

Etiam in lib. 36 hic illic singuli codices cum libris alterius stirpis consentiunt, etiam hic igitur librarii in describendo alia exemplaria videntur inspexisse.

E classe *Π* omnibus fere locis satis est α A E, rarissime alios afferre. libellus exstat etiam in β cum filio Laur. 80, 21 (praef. I p. XXIX); γ cum filiis (ibidem) Laur. 80, 22 et 80, 5, e quo t, u; δ; ε. omnes collati sunt (ex parte tantum t u δ) a Johanne Wegehaupt. (praetermitti poterant etiam Voss. misc. 3, a Wegehauptio collatus, et ab eodem in lib. 36 examinati Escor. R I 5; Oxon. Coll. Nov.; Paris. 2076; Tolet. 51, 5; Marc. 248.) — *Π* saepe a **X J S g** distat, interdum cum uno alterove alterius classis contra ceteros consentit, sive cum **J** vel **J Sg**, sive, id quod multo saepius fit, cum **X**; sed cum menda aliqua solius **X** propria sint, **X** aut filium codicis **X** Planudeis librariis exemplari non

fuisse (etsi eum fortasse hic illic inspexerunt) apparet. exemplar autem Planudeorum (α A) non plane distabat a classe X J S g. recensionis vestigia inveniuntur e. g. 102, 2 (102, 20 una cum Φ). – E praeter α alio exemplari usum esse etiam in hoc libello apparet, e. g. 98, 19.

sn fere semper consentiunt cum *Π* (cf. e. g. verba omissa 108, 1. 3. 4. 14), maxime cum α A (e. g. 97, 7; 99, 11; 101, 11), nonnumquam cum α¹ aut A¹ (97, 12; 103, 18; 105, 8; 106, 2) nonnullis locis sn a *Π* dissentiunt, plerumque falso, duobus tantum soli rectum praebent (102, 9 *πλῆθος* sn, *πλήθους* *O*; 108, 10 *ἡμεῖς* sn, *ὑμεῖς* *O*), qui loci tam parvi momenti sunt, ut dubium sit, utrum errore calami id an emendatione factum sit. omnibus fere locis sn eadem verba exhibent. sed p. 100, 9 (*τυσάνω* sα³, *τυπάνω* n v d α¹A) et 109, 8 (*ἀπέκτεινεν* s X*Π*, *-ναν* n J S g) et fortasse 112, 10 demonstratur non n e s, sed utrumque ex eodem codice Planudeo (fortasse ipso α vel A) descriptum esse.

Tertia classis est Φ = vzd. hi libri vel ea re coniuncti sunt, quod libelli 36 priorem tantum partem continent. multa, ut in decem paginis, menda soli exhibent, inter quae interpolata verba inveniuntur 97, 21: *φυτάλμιον καὶ ἔνδοξον καὶ εὔκαρπον* Φ, *φυτάλμιον καὶ εὔκαρπον* *O*; nusquam autem soli verum praebent. complures loci corrupti sunt in Φ X J S g (contra *Π* s n), plures in Φ X (sed 99, 5 *καθάριον* recte Φ X, *καθαρὸν* J S g *Π* s n), pauci in Φ X *Π* s n (contra J S g). at non consentit Φ cum *Π*(s n) contra X J S g (e. g. 102, 2 verba interpolata in *Π* s n, desunt in Φ X J S g); quo magis miramur uno loco 102, 20 et in Φ et in *Π* s n, non in X J S g, post *ἀλλότρια* irrepsisse verbum *κακά*. – apparet patrem classis Φ neque in familia X J S g neque in *Π* esse ponendum, propius tamen afuisse a X J S g quam a *Π*. – pauci sunt loci, ubi vzd inter se differant, satis tamen multi, quibus cognoscamus non unum ex altero fluxisse neque duos inter se artius cohaerere quam cum tertio. – contextui constituendo Φ emolumento non est; quo minus aegre ferimus, quod lib. 36 b in Φ servatus non est.

Aldina ex J impressa est (Treu III 23).

PLATONICAE QVAESTIONES (38)

Codices libelli 38 speciem minus nobilem, contextum multo integriorem quam libri disputationis 36 praebent. singularem locum tenet X, in cuius parte altera s. XIV exarata (praef. I p. XX. XXXVIII; III p. XXI) lib. 38 non, ut alii quidam tractatus, memoriam Planudeam sequitur: αA alii Planudei initio mutili sunt, X incolumis; locis non paucis dissentit vel ab universis vel ab nonnullis Planudeis eum in modum, ut ex Π codicem X derivatum non esse appareat, e.g. p. 139, 10. 11 *κράτιστον – εἶναι* om. JΠB, exhibet X. raro X solus, saepius una cum aliis contra ceteros genuina verba Plutarchi servavit. ea re X in 38 insignis est, quod multis locis manus 1 variam lectionem sive rectam (velut 132, 12) sive falsam (velut 128, 21) suprascripsit; librarius igitur aut huius codicis ipsius aut exemplaris complures libros in scribendo inspexit. et his verbis suprascriptis et aliis locis vel recte vel falso traditis X partim cum Π coniunctus videtur, saepius cum J[1] solo, e. g. 129, 9; 131, 12; 132, 22; 134, 27; 135, 12; 140, 22.

J etiam in 38 peculiarem memoriam praebet, iam J[1] autem propius abest a Π (cf. e. g. 132, 10; 136, 7; 139, 10 sq.) quam codex X. manus posteriores multos locos secundum Π correxerunt. manus 4 textum praeparavit ad Aldinam imprimendam (Treu, Überlieferung III 22 sq., 25 sq.), codice aliquo Planudeo, ergo initio mutilo, usa. nihilo minus Aldina multis mendis scatet, cum ipse codex J permultis locis aut falsa verba exhibeat aut partes sententiarum omittat, vix uno loco (velut 139, 3) verum habeat solus. cum J neque initio mutilus sit sicut αA Bonon. Voss. et in textu nonnulla communia habeat cum αA(Π) contra X Bonon. Voss., apparere videtur librarium avi codicis J et codicem integrum aliquem et alterum mutilum, ex cuius stirpe vetustiore iam antea exemplar Bonon. Voss. derivatum erat, simul in scribendo ante oculos habuisse. – g plerumque stat cum J; sed quia non desunt loci, ubi cum aliis consentiat contra J (velut 115, 6 *ἅπαντας* falso J, *ἅπαντες* g*O*; 115, 16 sq. *οὐ – πλῆθος* om. J, exhib. g*O*; 117, 15 *ἔστιν* falso J, *ἔνεστιν* g*O*; 119, 13

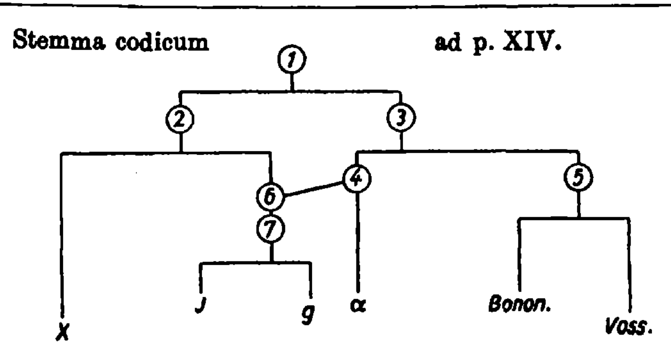
νοούμεν(ον) om. J, exhib. g *O*; 17 *σώματος* falso J, -*τα* g *O*; 23 *εἰς* falso J, *διὰ* g *O*; 123, 24 *ἐνθέτως* falso J, *ἐν θέσει* g *O*; al.), g cognatum recentioris aetatis, non vero filium aut nepotem codicis J esse apparet. cum nusquam contextum integrum solus servavisse videretur, supervacanuum videbatur in apparatu g afferre.

Ex familia *Π* J. Wegehaupt contulit αAE, paucas partes librorum Laur. 80, 5 et 80, 22, qui ordiuntur a p. 121, 15 *τί δή ποτε*; nominavit quos non contulit β; γ; δ; Escor. I, II 5 s. XVI; Paris. 2076 s. XV; Tolet. 51, 5 s. XVI; Marc. 248 s. XV. – αA incipiunt a p. 120, 27 *τοῦ νοητοῦ*, ubi suprascriptum est *πλατωνικὰ ζητήματα ὧν οὐχ εὑρέθη ἡ ἀρχή*. idem fuit in E, sed manus 1 postea in foliis proxime antepositis, quae scriba providens vacua reliquerat, ea quae deerant ab initio adscripsit (Treu, Überlief. I p. IX rem acute cognovit atque accurate descripsit; cf. F. H. Sandbach, Class. Quart. XXXV (1941), 110, et G. R. Manton, Class. Quart. XLIII (1 49), 98) exemplari aliquo adhibito quod neque cum J neque cum X (p. 114. 6; 115, 13; 116, 26; 117, 6) artius coniunctum erat, non multum autem aberat ab uno ex proavis codicis B (115, 13; 116, 26; 119, 20; 120, 6).

Bonon. C 3635 s. XIV (Wegehaupt, Plutarchstudien 62) et Voss. 16 s. XV ipsi quoque a Ioanne Wegehaupt collati eodem demum loco quaestionis III. incipiunt atque α A eadem nota suprascripta. sed cum nonnullis locis cum X J[1] contra *Π* consentiant (e. g. 121, 3 *ἄλλοις ἄλλα*; 130, 6 *λαμβάνοντας*; 132, 22 *ἐστι* non om.; 133, 2 *οὐ*, non

---

Stemma codicum ad p. XIV.

(3) initio mutilus; (4) magis quam (5) diversus a (2); (7) satis valde mendosus

οὐδὲ; 139, 10 sq. κράτιστον — εἶναι non om.), aliis cum solo **X** (132, 20 μὲν non om.; 135, 4 recte λογιστικὸν) vel cum solis Jn (137, 26 τὰ recte om.; 141, 2 λύγων πρὸς τὴν τ. προβάτων exhibent, om. *O*), non sunt numerandi inter Planudeos, sed ex eodem archetypo initio mutilo, cuius contextus propius aberat ab archetypo XJ[1], et exemplar Planudeorum derivatum est et exemplar codicum **Bonon. Voss.**, quod minus illo discessit a textu XJ[1]. (Stemma p. XIII.)

Bonon. et **Voss.** fere ubique inter se consentiunt; neque tamen **Voss.** e **Bonon.** fluxit, nam e. g. 121, 22 **Voss.** cum J[1] **Marc.** 259 falso συνυπάρχον exhibet atque 141, 2 **Bonon.** solus omnium in lacuna servavit συν.

Marc. 259 a Wegehauptio per breve spatium collatus teste Treu (Lampriascatalog 23; cf. V. Hahn, De Pl. Mor. codd. p. 13) Plutarcheorum nihil continet nisi p. 120, 27 τοῦ νοητοῦ (suprascripta illa nota codicum α A **Bonon. Voss.**) — 134, 2 ἕτερον (ubi etiam in n desinit manus 1! cf. infra). videtur propius abesse a **Voss.** quam a *Π*: 121, 22 συνυπάρχον cum J[1] **Voss.**; 122, 3 ἑαυτῆς et 122, 7 μετὰ τοῦ σώματος cum **Voss.**

B, ex eodem fonte derivatus, e quo hausit scriba **E**[1] (cf. supra ad **E**), etiam in reliqua libelli parte saepius cum **E** solo stat, sed etiam cum aliis, aut singulis (**X** J ε A) aut compluribus, nonnullis locis consentit ceteris dissentientibus. quomodo librarius egerit docemur e. g. p. 122, 9: διάφωνον (cum plurimis) **B**, ss. διάφορον m. 1; διαφέρον g διαφέρειν J[1]. quibus rebus etiam in 38 **B** mixtam atque recensitam memoriam praebere demonstratur.

Simile quiddam valet in ε. recti nihil, falsi pauca exhibet solus. consentit interdum cum *Π*, raro cum J[1], saepius cum **X**. certe igitur in 38 non sicut in altera parte codex (praef. I p. XXIX) inter Planudeos numerandus est.

n codicem Carolus Diano rogatu meo benigne multis locis examinavit, deinde 30 paginae lucis ope depictae a me collatae sunt. primo quaestio difficilis inde oriri videbatur, quod n et compluribus locis cum **Bonon. Voss.** contra ceteros stat (e.g. 137, 4; 139, 14; 141, 2. 7) neque sicut illi initio mutilus est. deinde autem Diano certiorem me fecit in n folia 7–14, = p. 134, 2 οἱ γὰρ usque ad finem

libelli 38, altera manu exarata esse, inde subsequi manum priorem. prior manus (p. 113–134, 2) in locis examinatis proxime abest ab ε, nusquam ceteris dissentientibus cum **Bonon. Voss.** consentit. postquam quaternio ille intercidit, altera manus secundum exemplar, quod cognatum erat codicibus **Bonon.** et **Voss.**, in novis foliis textum supplevit. quare opus non videtur totum codicem conferre atque in apparatum criticum arcessere.

De Aldina cf. supra ad J.

DE ANIMAE PROCREATIONE IN TIMAEO (77)

Codicum Plutarcheorum soli **E** et **B** hunc libellum, una cum 70–76, nobis tradiderunt; u (Urb. 99), in quo lib. 77 ab alia manu separatim conscriptus postea demum cum compluribus aliis opusculis Plutarchi coniunctus est (Wegehaupt, Plutarchstud. 14), alteri generi fontium adscribendus est. etiam in hoc libro **E** et **B** multis et mendis et locis recte servatis inter se cohaerent. ex illo exemplari, in quo exstabant 70, 71, 77, 38, 72 sqq., et librarius codicis **E** hausit transposito lib. 77 et omisso lib. 38 (Sandbach, Class. Quart. XXXV (1941), 110), supplens initium lib. 38 antea ex *Π* transcripti, et alius codex descriptus est, in quo item ordine mutato 70—77, praeterea autem 38 praebebantur; ex hoc **B** (Manton, Class. Quart. XLIII (1949), 97–104; Flacelière REG 1952, 356), **B** ex **E** delibatum esse censet; id quod, cum 38 in **E** hoc loco desit, in **B** adsit, minus probabile est: K. Hubert in Rhein. Mus. 93 (1950), 330–336.

Cum tractatus 70–76 in solis codd. **E B** legantur, liber 77 etiam in aliis codicibus exstat, in quibus Plutarcheorum nullum opusculum traditur nisi unum hoc. textus eorum paulo longius abest ab **E B** quam **B** ab **E**; universis autem exemplaribus libri 77 unum eundemque fuisse proavum vel eo demonstratur, quod in omnibus magna illa pars tractatus falso locum mutavit, qua de re ad p. 155, 20 relatum est. sunt autem codices hi: 1) Marc. 184 et 187, s. XV, codices Platonici, atque Marc. 523, s. XV, codex miscellaneus, nonnullis locis et a Maximiliano Treu in usum Bertholdi Müller (Plutarch über die Seelenschöpfung im

Timaeus, Breslau 1873, p. 3) et ab Ioanne Wegehaupt collati sunt, nullam rem gravioris momenti praebent. 2) Oxoniensis Cod. Coll. Corp. Christi 99, s. XV (B. Müller p. 2; Coxe, Catalogus codicum mss. Oxon. 1852, II 34 sq.) Procli comment. in Plat. de rep., deinde Plutarchi lib. 77 exhibet; ab I. Wegehaupt partes collatae; propius abest a Φ (inprimis r), neque tamen librariis Φ exemplo fuisse potest, cum menda habeat, quibus illi carent; ergo praetermitti potest. 3) de Escor. Σ I 12, s. XV, nil nobis notum est nisi quod hoc unum opusculum Plutarchi continet (V. Hahn, De Plutarchi Mor. codd. quaestiones sel., Cracoviae 1905, 28).

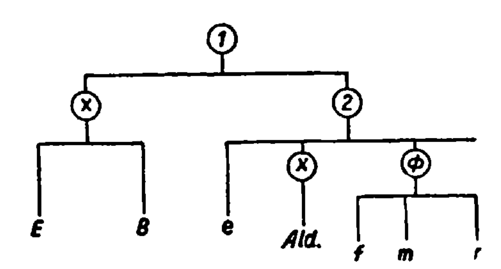
4) Non exigua autem fide quattuor sunt codices ab Wegehauptio collati: Laur. 70, 5, s. XIV, = e (Bandini, Catalogus codd. Graec. Biblioth. Laurent., Florentiae 1768, II p. 659–665); inter alios auctores posterioris aetatis, inprimis historicos, exhibet Plut. 77. ceteri tres saeculo XVI attribuuntur: Laur. Ashburnham. 1444 (ita Wegehaupt; 1441 V. Hahn p. 21) = f; Paris. 1042 (Omont, Inventaire, 1898, 1 p. 209) = m, in quo 77 inter Synesii et Procli libellos exstat; Voss. 59 = r. – fmr = Φ.

e haud derivatus est ex E aut B, multo autem propius quam Φ abest ab EB; nonnullis vero locis cum Φ stat contra EB. – Φ librariis quamvis recentis aetatis non Aldinam fuisse exemplari non solum multis locis textus, sed etiam ea re demonstratur, quod figuras mathematicas (p. 168 sqq.) exhibent, quibus caret Aldina.

De u cf. supra. iis locis quos inspexit Carolus Diano quam proxime abest ab e, complura menda habet solus.

Exempla libri 77 quo modo alterum ex altero deducta sint, perspici videtur posse p. 170, 9 sq., ubi primum fuit, id quod Xylander nobis restituit, *ἐν ὅσαις ἡμέραις λέγεται*. inde proavus omnium codicum nostrorum olim praebuit *ἐν ὅσαισι μέραις λέγεται*; filius eius (in stemmate infra supposito = 1) correxisse sibi visus est scribendo *ἐν ὅσαισι μοίραις λέγεται*. inde ab altera parte fluxerunt (uno exemplari communi intercedente) E caute, ut solet, scribens *ἐν ὅσαις . . μοίραις λέγεται*, et B minus diligenter *ἐν ὅσαις μοίραις λέγεται*; ab altera exemplar (= 2), in

quo verbis inter se transpositis legebatur *ἐν ὅσ^{αι}εσι λέγεται μοίραις*, ex eo e (*ἐν ὅσ^{αι}εσι λέγεται μοίραις*), Aldina (*ἐν ὅσεσι λέγεται μοίραις*), Φ exemplar (*ἐν ὅσαις λέγεται μοίραις*). similiter p. 151, 4 avus (= 1) habuit *ξελθέντος* (pro *ξυνθ.*), inde exemplar EB: lac. + *θέντος*; *ξελθέντος* servaverunt e Ald. fm; *ξυνθ.* ex Platone correxit r.

ubi familiae Φ codices inter se differunt, m mox cum f, mox cum r stat; non alter ex altero derivatus est. librarios et codicis Φ (qui fortasse etiam alium codicem inspexit) et exemplorum fmr viros doctos fuisse apparet, cum compluries varias lectiones in margine adscripserint, haud pauca ex ipsius Platonis libris correxisse videantur, alios locos ipsorum coniecturis commutatos esse liceat putare; e. g. p. 160, 19 *ἀπλανῶν* (pro *πλανήτων*) in avo (1) falso iteratum ex v. 18 receptum est in e et Aldina, pater codicum EB cautus hoc loco lacunam reliquit, vir doctus Φ autem sagaciter finxit *πλανωμένων*. cf. p. 166, 13; (176, 29); 187, 4.

Aldina quo loco stet, perspicitur e. g. p. 185, 26 *ἀέρος* (pro *ἄρεος*) et p. 186, 9 *ἀπάτη* e Ald., at p. 185, 21 *τῶν ὑπόστων* et p. 186, 9 *τοῦ* non om. Φ Ald.

EPITOME LIBRI DE ANIMAE PROCREATIONE IN TIMAEO (42)

Textui constituendo sunt fundamento cum B tum Planudei αAEγβ. δ cum ab his non discedat nisi pluribus locis corruptis, non affertur in apparatu. nec magis attuli progeniem (praef. I p. XXIX) codicis γ: Laur. 80, 5 cum t

(Urb. 100) et Laur. 80, 22, atque codicis β: Laur. 80, 21 cum Laur. 80, 30, s. XV, qui teste Studemundio derivatus est ex β (V. Hahn, De Plut. Mor. codd. quaestiones sel., Cracoviae 1905, p. 20; Berth. Müller, Plut. über die Seelenschöpfung im Timaeus, Breslau 1873, p. 4; Wegehaupt, Plutarchstudien 38).

Et hi a Wegehauptio collati sunt et sex codices, qui inter aliorum auctorum opera, praecipue Platonis vel Timaei Locri, qui dicitur, hoc scriptum Plutarcheum exhibent: Laur. 59, 1, s. XIV (Plut. lib. 39. 42; B. Müller p. 4; V. Hahn p. 19; Wegehaupt, Plutarchstud. 62); Laur. 85, 9, s. XIII (Müller p. 4; Hahn p. 20); Laur. Conv. Soppr. 180, s. XV (Hahn p. 20); Riccard. 65, s. XV (Hahn 21); Bibl. Angel. 80, s. XV (Hahn 17); Marc. Append. IV 1, s. XII (Müller p. 4). omnes unius stirpis esse apparet: p. 191, 16 *ἔσχεν* om.; 192, 21 *ἀφ'* pro *ἐφ'*. qui antiquissimus est, Marc. Append. IV 1, non avus est ceterorum, cum menda nonnulla solus exhibeat. ne hi quidem codices digni sunt qui in apparatu appareant.

n, paucis locis a Carolo Diano examinatus, tum a me in tabulis luce depictis collatus, propius a B abest quam a Planudeis.

Ab Ioanne Wegehaupt enumerati, non autem collati sunt: Voss. 59; Ambr. C 258 s. XVI; Ambr. J 117 s. XVI; Tolet. 51, 5 s. XV/XVI (praef. IV p. XVI sq.); Marc. 248 s. XV, filius codicis γ (praef. I p. XXIX).

Aldina non ex B, ergo ex uno de cohorte Planudeorum impressa est.

In annotatione critica similiter atque in volumine IV. eas lectiones, quae nondum in Aldina, Basileensi, Xylandri editionibus, sed in Francofurtensi (a. 1599) primum, praetermisso nomine auctoris, leguntur, plerumque nota 'Steph.', nonnusquam verbo 'Anon.' significavi. Turnebi, Vulcobii etc. lectiones ex appendice Francofurtensis tantum sumpsi. etiam in hoc volumine in annotando locos aliorum scriptorum, in quibus res similes aut verba similia exstant, non id appetere potui, ut omnes colligerem, sed ut vestigia quaedam monstrarem, quibus usuri essent qui isdem argumentis accuratius studerent. cadit hoc

cum in alias res tum in quaestiones mathematicas atque in scripta Neoplatonicorum qui dicuntur philosophorum, qualia pertinent ad libellos 38 et 77.

In edendo hoc Plutarcheorum fasciculo pio gratoque animo meminisse me decet et Ioannis Wegehaupt et Guilelmi Sieveking, qui de his scriptis optime meruerunt. Wegehaupt paene omnes codices qui nobis usui esse possent ante annum 1914 accuratissime contulit aut examinavit; Sieveking paucis aliis codicibus collatis et textum et apparatum utriusque generis, qua erat subtilitate fide sagacitate, magna ex parte constituit. post mortem Sievekingii meum fuit ab initiis rem denuo perlustrare, supplere, ad finem quoad potui perducere. operi huic perpetrando magno fuit emolumento, quod Guilelmi Sieveking coniux universas eius schedas, quaecumque ad rem nostram pertinent, nobis concessit atque, postquam ipse meos libros omnes perdidi, liberalissime ut Sievekingii quibusdam libris perpetuo uterer permisit, et quod etiam sexti voluminis editionis Bernardakianae in exemplari eo, quo Wilamowitzius uti solebat, annotationes eius complures, quamvis pauciores quam in volumine IV., praesto nobis fuerunt.

Restat ut gratias agamus et Academiae scientiarum Gottingensi, quae etiam ad hoc Moralium volumen praeparandum subsidia benignissime praebuit, et Berolinensi, quod una cum bibliopolis honestissimis id sibi proposuit ut etiam post lugubrem belli exitum Bibliothecae q. d. Teubnerianae libri denuo in lucem prodire possent. in ipsis vero Teubneri aedibus Herbertum Marx summam diligentiam praestitisse ut hoc volumen quam sincerissima forma prodiret hic quoque testari nostrum ducimus.

Grato etiam animo hoc loco eos viros nominamus qui nos in plagulis corrigendis amicissime adiuverunt. Georgium Mau Berolinensem, Conratum Ziegler Gottingensem inprimisque Johannem Drexler Gottingensem, qui quantam quamque utilem operam in nostram editionem contulerit nunquam obliviscemur.

Gottingae, Kal. Febr. a. MCMLIV

C. Hubert M. Pohlenz

CODICES

A Paris. 1671 a. 1296 Pr.[1]) XXVIII
B Par. 1675 s. XV Pr. XXVI
C Par. 1955 s. XI/XII et XIV Pr. XVIII
E Par. 1672 paulo post a. 1302 Pr. XXVIII
F Par. 1957 s. XI extr. Pr. XXI
G Barb. 182 s. XI et a. 1350 Pr. XVIII
J Ambr. 881 s. XIII Pr. XXIII
M Mosc. 501 s. XII Pr. XXI
N Mosc. 502 s. XII Pr. XXII
O Ambr. 528 s. XIII et XIII/XIV Pr. XX
P Patav. 560 + Palat. Heidelb. 153 s. XII/XIII Pr. XXV
Q Athous 268 s. XIV Pr. XXVI
S Vat. 264 s. XIV Pr. XXII
W Vindob. 129 s. XI vel XII Pr. XIX
X Marc. 250 s. XI et XIV Pr. XX
Y Marc. 249 s. XI/XII Pr. XXI
Z Marc. 511 s. XIV Pr. XXIV
a Ambr. 689 s. XV Pr. XXIV
b Bruxell. 18967 s. XIV Pr. XXIV
d Laur. 56, 2 s. XV Pr. XXVII
e Laur. 70, 5 s. XIV Pr. VI p. XVI sq.
f Laur. Ashburnham. 1444 s. XVI Pr. VI p. XVI sq.
g Palat. (Vat.) 170 s. XV Pr. XXVI
h Harlei. (Lond.) 5612 s. XV Pr. XXIII
i Laur. 56, 4 s. XV Pr. XXIII
k Laur. 80, 28 + Laur. 80, 29 + Laur. 56, 24 s. XV Pr. XXIII
m Par. 1042 s. XVI Pr. VI p. XVI sq.
n Neap. 350 III E 28 + Vat. 1676 s. XV Pr. XXV; VI p. IV. IX. XI. XIV
q Vat. 1010 s. XIV Pr. XXI
r Voss. 59 s. XVI Pr. VI p. XVI
s Vat. 1012 s. XIV Pr. XXIII. XXIX
t Urbin. 100 s. XV Pr. XXIX
u Urbin. 99 s. XV Pr. II p. XXII. XXVI; VI p. XV
v Vind. 46 s. XV Pr. XXVI
z Vind. suppl. 23 s. XV Pr. XXVII
α Ambr. 859 brevi ante a. 1296 Pr. XXVIII
β Vat. 1013 s. XIV Pr. XXIX
γ Vat. 139 brevi post a. 1296 Pr. XXIX
δ Vat. Reg. 80 s. XV Pr. XXIX
ε Matrit. 4690 s. XIV Pr. XXIX
υ Urb. 98 s. XIV Pr. XX
(Par. 2127 s. XVI Pr. VI p. VIII. IX)
(Bonon. C 3635 s. XIV Pr. VI p. XIII sq.)
(Voss. 16 s. XV Pr. VI p. XIII) (Marc. 259 s. XIV Pr. VI p. XIV)
(Marc. 184 s. XV Pr. VI p. XV)
(Marc. 187 s. XV Pr. VI p. XV)
(Marc. 523 s. XV Pr. VI p. XV)
(Oxon. Cod. Coll. Corp. Chr. 99 s. XV Pr. VI p. XVI)

1) 'Pr.', nisi quid additur, praefationem primi vol. indicat.

Γ = X υ G

Θ = b a (in 20); = Z υ B (in 67. 64)

Π = Codices Planudei; = αA (in 67. 64); = αAE (in 20. 36. 38)

Υ = C Y J W (O)

Φ = vzd (in 36); = fmr (in 77)

Ψ = P (q) Q i h k (g)

Ω = codices omnes

O = codices omnes praeter citatos

Codices non passim adhibiti in enumeratione singulis libellis praemissa uncinis circumdantur.

a. c. = ante correcturam

p. c. = post correcturam

ss. = suprascripsit

trp. = transposuit

lac. 2 lit. = lacuna duarum litterarum

ras. = rasura

dub. = dubitans

EDITIONES

(notaeque in iis asservatae)

Amyot
Bern. = Bernardakis
Duebn. = Duebner
Hch. = Hercher
Hu. = Hubert
Hutten
Kaltwasser
Jannot
Leon. = Leonicus
Maur. = Maurommates (cf. p. 143)
Mez. = Bachet de Meziriac
Mü. = Berth. Müller (cf. p. 143)
Nogarola (cf. p. 113)
Pat. = Paton
Po. = Pohlenz
Re. = Reiske
Salm. = Salmasius
Si. = Sieveking
Steph. = Stephanus
Turn. = Turnebus
Vulc. = Vulcobius
We. = Wegehaupt
Wy. = Wyttenbach
Xyl. = Xylander
Zie. = Konr. Ziegler

COMMENTATIONES

Bens.	= Benseler, De hiatu in oratoribus Atticis et historicis Graecis, Fribergae 1841.
Bury	= R. G. Bury, qui paulo ante mortem (1951) benigne epistulis multa ex coniecturis suis condonavit.
Cast.	= Castiglioni, Reale Istit. Lombardo di scienze e lettere, Rendiconti 64 (1931) p. 879—909.
	—, Coniectanea ad Plutarchi Moralia (Pohlenzio octogenario oblata).
Chatzidakis	= Ch., Ἀθηνᾶ XIII (1901).
Cobet	= C., Variae lect., Lugduni Bat. 1873, et Mnemosyne passim ab a. 1855.
Doe.	= Doehner, Quaestiones Plutarcheae II. III (Progr. Meißen 1858. 1862).
Emp.	= Emperius, Opuscula philol. et historica ed. Schneidewin, Göttingen 1847.
Ha.	= Hartman, De Plutarcho scriptore et philosopho, Lugduni Bat. 1916.
Herw.	= Herwerden, Mnemosyne XXXVII (1909) et al.
Kron.	= Kronenberg, Mnemosyne LII (1924); tert. ser. X (1941).
Madv.	= Madvig, Adversaria critica I, Hauniae 1871.
Manton	= G. R. M., Class. Quart. 43 (1949), 97—104.
Naber	= N., Mnemosyne XXVIII (1900).
Papabasileios	= P., Ἀθηνᾶ X (1898). XIV (1902).
Patzig	= P., Quaestiones Plutarcheae, Berlin diss. 1876.
Sandbach	= F. H. S., Classical Quarterly XXXIII (1939), 194—203. XXXV (1941), 110—118.
Schellens	= Sch., De hiatu in Plut. Mor., Bonnae 1864.
Stegm.	= Stegmann, Über den Gebrauch der Negationen bei Plut., Progr. Geestemünde 1882.
Wil.	= v. Wilamowitz, 1. Hermes 40 (1905) 165—170 et al. 2. animadv. in vol. VI Bern. exemplari a Wil. adhibito.
Ziegler	= Konrat Z., Plut. in R. E. (Plutarchos, 1949).

FHG	= Fragmenta Historicorum Graecorum ed. Müller. Paris 1874.
FGrHist.	= Die Fragmente der griechischen Historiker von Felix Jacoby 1923 sqq.

62.

ΠΟΤΕΡΟΝ ΥΔΩΡ Η ΠΥΡ ΧΡΗΣΙΜΩΤΕΡΟΝ (955)

(Plan. 20)

1. 'Ἄριστον μὲν ὕδωρ, ὁ δὲ
χρυσὸς αἰθόμενον πῦρ,'
φησιν ὁ Πίνδαρος (O. I 1)· ὥσθ' οὗτος μὲν δευτέραν ἄν- E
τικρυς τῷ πυρὶ χώραν ἔδωκε· συμφωνεῖ δὲ καὶ Ἡσίοδος
5 εἰπὼν (Th 116)
'ἤτοι μὲν πρώτιστα χάος γένετο'·
τοῖς πλείστοις γὰρ ὠνομακέναι δοκεῖ τὸ ὕδωρ τοῦτον
τὸν τρόπον παρὰ τὴν χύσιν. ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν μαρτύρων □

Libellus etsi Plutarchi videtur esse, a scriptore aetate satis iuvenili in modum quendam scholae rhetoricae similem incohatae magis disputationis quam ad finem perductae speciem praebet. ratio enim nonnullis locis adumbrata tantum ac mutila est. inveniuntur hiatus quoque graves (p. 2, 3; 3, 16. 22; 4, 19; 6, 20; 8, 2. 19; 9, 21; 10, 6). F. H. Sandbach (Rhythm and Authenticity in Pl. s Moralia: Class. Quart. XXXIII, 1939, 194—203) et propter clausulas a Pl. alienas et dictionis sententiaeque quibusdam indiciis commotus opusculum Plutarcho abiudicandum esse cum Xylandro et Meziriaco existimat. — Editionem maiorem curavit Wegehaupt in Χάριτες, Fr. Leo zum 60. Geburtstag dargebracht, Berolini 1911, 146 sqq.; cf. Bernardakis, Πλουτάρχεια, in Epeteris Panepistem. Athen. 9, 1913, 65—78 = Bern.²; Konr. Ziegler in RE XXI 717. 727.

Cat. Lampr. 206: πότερον χρησιμώτερον πῦρ ἢ ὕδωρ. — Codd.: CYJW(O)NXυGh(i)MαAE bav. Υ = CYJW; Γ = XυG; Π = αAE (Π¹ = αA¹); Θ = ba; Ald.² = lectiones Leonici in margine Aldinae Hamburgensis.

Tit. περὶ τοῦ πότ. ΓhΠv

ἑκατέροις ἴσον· ἐπεὶ καὶ τὸ πῦρ εἰσιν οἱ τοῦ παντὸς ἀρχὴν ἀποφαινόμενοι καὶ οἷον σπέρμα τοῦτ' ἐξ ἑαυτοῦ τε πάντα ποιεῖν καὶ εἰς ἑαυτὸ ἐκλαμβάνειν κατὰ τὴν ἐκπύρωσιν. ἀφέμενοι δὲ τῶν ἀνδρῶν σκεψώμεθα τοὺς εἰς ἑκάτερον λόγους πῇ μᾶλλον ἄγουσιν ἡμᾶς. 5

2. *Ἆρ' οὖν οὐ χρησιμώτερον ἐκεῖνο, οὗ πάντοτε καὶ* F *διηνεκῶς δεόμεθα καὶ πλείστου, καθάπερ ἐργαλεῖον καὶ ὄργανον καὶ νὴ Δία φίλος ὁ πάσης ὥρας καὶ παντὸς καιροῦ παρὼν ἕτοιμος; καὶ μὴν τὸ μὲν πῦρ οὐ πάντοτε χρήσιμον, ἔστι δ' ὅτε καὶ βαρυνόμεθα καὶ ἀποσπώμεθα·* 10 *τοῦ δ' ὕδατος χρεία καὶ χειμῶνος καὶ θέρους καὶ νοσοῦσι* 956 *καὶ ὑγιαίνουσι, νυκτὸς καὶ μεθ' | ἡμέραν, καὶ οὐκ ἔστιν ὅτ' ἄνθρωπος οὐ δεῖται. ἀμέλει τοὺς ἀποθανόντας ἀλίβαντας καλοῦσιν ὡς ἐνδεεῖς λιβάδος, τουτέστιν ὑγρότητος, καὶ παρὰ τοῦτο στερουμένους τοῦ ζῆν. καὶ ἄνευ μὲν* 15 *πυρὸς ἦν πολλά⟨κις⟩, ὕδατος δ' οὐδέποτ' ἄνθρωπος. ἔτι τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἅμα τῇ πρώτῃ καταβολῇ τῶν ἀνθρώπων χρησιμώτερον τοῦ ὕστερον εὑρεθέντος· δῆλον γὰρ ὡς τὸ μὲν ὡς ἀναγκαῖον ἡ φύσις ἔδωκε, τὸ δὲ περιουσίᾳ τῆς χρήσεως τέχνη καὶ μηχανή τις εὗρεν. ὕδωρ μὲν οὖν* 20

1 sqq. Stoicorum doctrina et hic et alibi obvia || 13 *ἀλίβ.*] 736a cf. Plat. Rep. III 387c Galen. *π. κράσεων* I 3 (vol. I p. 522 Kühn)

1 *ἑκατέροις* Bern. *ἑκάτερος* ΥΝΓM^1 (*ἑκατέρωσ'* dub. Hu.) *ἑκάτερον* G^{1}hM^2*Π*υ *ἑκατέρῳ* Ald.^{2} Iannot *ἑκατέρωθεν* Θ || 3 *ὑπολαμβ.* Re. Ha. ('non opus' Bern.) *ἀναλαμβ.* SVF II 599. 602 || 7 *πλείστου Π* (non α^1) Θv *πλείστους* ΥXυ *πλεῖστοις* (sic!) N *πλείστως* GhM^1 (a. c.) *πλείστων* M^1 s. c. α^1 *πλειστάκις* G^3 mg. | *ἐργαλείων κ. ὀργάνων* (vel *-ου*) dub. ci. Bern. coll. p. 4, 15; sed ad *καθάπερ ἐργαλεῖον κ. ὄ.* subaudiendum *χρησιμώτερόν ἐστι τὸ παντὸς καιροῦ παρὸν ἕτοιμον* Hu. || 9 *παρὼν* M^2*Π*Θv *παρῆν* ΥΝΓhM^1 *παρεῖναι* G^3 mg. || 10 *ἀποσπ.* fort. passivum Po., sim. Sandbach *ἀποσπόμεθα* N *ἀποσπῶμεν* G^1 (corr. G^4) *ἀπωθούμεθα* We. *ἀποστρεφόμεθα* ci. Wy. || 12 *καὶ νυκτὸς* X (m. 2 ?) Herw. || 13 post *ἀμ.* add. *καὶ* NM^2*Π*Θv || 15 post *τοῦτο* add. *τοὺς* ΥΝΓhMα^1 (eras.) | *τοῦ*] *ὅτου* CΥJ^1 ΓhMα^1 *ὅταν* W *ὅτε* N *οὕτω* i || 16 *πολλάκις* Marc. 248^2 Si. *ποτὲ* Ald.^{2} *πολλά* **O** *πάλαι* Herw. *πολλοὺς ⟨χρόνους⟩* Zie. || 17 *ἔτι* O^4 Bern. (*ἔτι δέ*, sed cf. e. g. 1001e—1002b) *ἐπὶ* ΥΝX *ἐπεὶ* J^2 **O** (def. dub. Po.) *ἔστι δὲ* Mez. | *ἀνθρ.* ⟨*ὑπάρχον*⟩ || 19 *μὲν ὡς* We. *μὲν οὕτως* || 20 *τέχνη* Wy. (cf. p. 4, 19) *μάχη* **Ω** *τύχη* Ald.^{2}

οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅτ' οὐκ ἦν ἀνθρώποις οὐδέ τις εὑρετὴς λέγεται θεῶν ἢ ἡρώων· σχεδὸν γὰρ γενομένων εὐθὺς ὑπῆρχε, †τὸ γεγενῆσθαι παρεῖχεν· ἡ δὲ πυρὸς χρῆσις B *ἐχθές φασι καὶ πρῴην ὑπὸ Προμηθέως *** βίος πυρός,*
5 *οὐκ ἄνευ δ' ὕδατος ἦν. καὶ τὸ μὲν πλάσμα τοῦτο μὴ εἶναι ποιητικὸν ἀποδείκνυσιν ὁ καθ' ἡμᾶς βίος· ἔστι γὰρ ἀνθρώπων γένη τινὰ χωρὶς πυρὸς ποιούμενα τὴν δίαιταν, ἄοικα καὶ ἀνέστια καὶ ὑπαίθρια· καὶ Διογένης δ' ὁ κύων ἥκιστα προσεχρῆτο πυρί, ὥστε καὶ πολύποδα κα-*
10 *ταπιὼν ὠμόν 'οὕτως ὑπὲρ ὑμῶν' εἶπεν 'ὦ ἄνδρες, παραβάλλομαι·' χωρὶς δ' ὕδατος οὔτε καλόν τις ἐνόμισε ζῆν οὔτε δυνατόν.*

3. *Καὶ τί μικρολογοῦμαι τὴν τῶν ἀνθρώπων ἐπερχόμενος φύσιν; πολλῶν γὰρ ὄντων, μᾶλλον δ' ἀπείρων*
15 *γενῶν τὸ τῶν ἀνθρώπων σχεδὸν μόνον οἶδε πυρὸς χρῆ-* C *σιν, τὰ δὲ λοιπὰ ἀπύροις χρῆται διαίταις καὶ τροφαῖς, καὶ βίος αὐτοῖς νεμομένοις, ἱπταμένοις, ἕρπουσιν ἀπὸ ῥιζῶν καὶ καρπῶν καὶ σαρκῶν ἄνευ πυρός· ὕδατος δὲ χωρὶς οὐκ ἔναλον οὐ[δὲ] χερσαῖον οὐκ αἰθέριον· καὶ γὰρ*
20 *τὰ σαρκοβόρα τῶν ζῴων, ὧν ἔνιά φησι μὴ πίνειν Ἀριστοτέλης, τῷ γ' ἐντὸς ὑγρῷ χρώμενα διαζῇ. τοῦτ' οὖν χρησιμώτερον, οὗ μηδεμία ζωὴ φύσις ἄνευ ἵσταται καὶ διαμένει.*

4. *Μετίωμεν ἀπὸ τῶν χρωμένων ἐπὶ ταῦθ' οἷς χρώ-*
25 *μεθα, φυτὰ καὶ καρπούς. τούτων ἃ μὲν οὐδ' ὅλως θερμοῦ μετείληφεν, ἃ δ' ἥκιστα καὶ ἀδήλως· ἡ δ' ὑγρὰ φύσις*

8 cf. 995d, aliter Diog. L. VI 34. 76; cf. Lucian. Vit. auct. 10 || 20 Aristot. An. H. 593b 29sq., 601a 32 (de avibus rapacibus)

3 *ὑπῆρχε καὶ τὸ* G^{3} Ald.^{2} *τὸ γεγ. παρεῖχεν* del. M^{2} om. *Π*v *τό τε ⟨δια⟩γίνεσθαι παρεῖχεν* Po. || 4 lac. ind. Re. *⟨τοῖς ἀνθρώποις ἐδόθη, πρότερον δ' αὐτοῖς* (*δ' ἄμοιρος* Po.) *ὁ⟩ βίος* We. | *πυρὸς ἄνευ, οὐκ ἄνευ δὲ* Θ at cf. p. 2,15.16 (*ἄπυρος* Bern.) || 10 *ὑμῶν* hM^{2}*Π*Θ *ἡμῶν* *O* || 14 *γὰρ ὄντ.* Mez. *παρόντων* || 15 *γενῶν* *Π*^{3}Θ Ald.^{2} *γενεῶν* *O* || 19 del. Po. | *οὐκ*] *οὐδ'* *Π* Θ || 21 *τῷ γ' ἐντὸς ὑγρῷ* Amyot *τῶν δὲ ὄντως ὑγρῶν* ΥΝΓM^{1} *τῶν δὲ ὄντων ὑγρῶν* hΘ *τοῖς ὄντως ὑγροῖς* G^{2} in ras. *τῷ δὲ ὄντως ὑγρῷ* M^{2}*Π*v | *διαζῇ* Θ *διαζῆν* *O* || 22 *ζωῆς* J^{2}M^{2}*Π*v *ζωὴ ἢ* G | *οὗ ⟨χωρὶς⟩ μηδ. ζ. φ. ἀνίσταται* Cast.

D *βλαστάνοντα πάντα παρέχεται καὶ αὐξανόμενα καὶ καρ-
ποφοροῦντα· καὶ τί με δεῖ καταριθμεῖσθαι μέλι καὶ
οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ τὰ λοιπά, ὅσα τρυγῶμεν καὶ ἀμέλ-
γομεν καὶ βλίττομεν, ἐν φανερῷ κείμενα, ὅπου γε καὶ ὁ
πυρός, δοκῶν εἶναι τῆς ξηρᾶς τροφῆς, μεταβολῇ καὶ σήψει* 5
καὶ διαχύσει τοῦ ὑγροῦ γίγνεται;

5. *Καὶ μὴν καὶ χρησιμώτερον ὃ μηδέποτε βλάπτει.
πῦρ μὲν οὖν ῥαγδαῖον ὀλεθριώτατον, ἡ δ' ὕδατος φύσις
οὐδέποτε βλαβερά. καὶ μὴν δυεῖν ὠφελιμώτερον τὸ
εὐτελέστερον καὶ χωρίς τινος παρασκευῆς τὴν ἐξ αὐτοῦ* 10
παρέχον ὠφέλειαν. ἡ μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ πυρὸς χορηγίας
E *δεῖται καὶ ὕλης, διὰ τοῦτο μετέχουσιν αὐτοῦ πλέον πλού-
σιοι πενήτων, βασιλεῖς ἰδιωτῶν· τὸ δ' ὕδωρ καὶ τοῦτ'
ἔχει φιλάνθρωπον, τὴν ἰσότητα, τὸ ὅμοιον, οὐ δεῖται γὰρ
ὀργάνων οὐδ' ἐργαλείων, ἀπροσδεές, αὐτοτελὲς ἀγαθόν.* 15

6. *Ἔτι μήν, ὃ πολλαπλασιαζόμενον τὴν ὠφέλειαν ἀπόλ-
λυσιν, ἀχρηστότερον· τοιοῦτον δὲ τὸ πῦρ, οἷον θηρίον
παμφάγον καὶ δαπανῶν τῶν παρακειμένων, καὶ μεθόδῳ
καὶ τέχνῃ μᾶλλον καὶ μετριότητι ⟨ἢ⟩ τῇ αὐτοῦ φύσει
ὠφέλιμον· τὸ δ' ὕδωρ οὐδέποτε φοβερόν. καὶ μὴν* 20
*δυεῖν τὸ μετὰ τοῦ ἑτέρου χρησιμώτερον· πῦρ μὲν οὖν
οὐκ ἐπιδέχεται τὸ ὑγρὸν οὐδὲ τῇ δι' αὐτοῦ κοινωνίᾳ*
F *χρήσιμον, ὕδωρ δ' ἐστὶ μετὰ πυρὸς ὠφέλιμον· τὰ γοῦν*

4 *βλ. κ. ἀμέλγ.* 98f || 5 cf. p. 34, 1 || 8 *πῦρ ῥαγδαῖον ἐξ οὐρα-
νοῦ* Philostrat. Imag. I 14; cf. Cic. Nat. deor. II 41 Philo quis rer.
div. heres 136 SVF I 120 || 20sqq. ex contrario disserit de igne 958a

1 *καὶ* ante *αὐξ.* Θ cf. 700f (219, 4. 5 Hu.) om. *O* | *αὐξανομένη*
ΥΝΓhM^{1} || 2 *με* om. Γ | *μέλι καὶ* We. *μὲν καὶ* ΥΝΓiMα^{1} *μὲν* h
μὲν καὶ eras. α^{2} om. ΑΕΘv || 3 *πάνθ' ὅσα* *Π*Θ || 4 *βλίττ.* G^{4}
(Wy.) *βλέπομεν* *O* || 5 *πυρός*] *πῦρ* ΥΝΓhM^{1} *τυρός* ci. Emp. speci-
osius quam rectius, cf. etiam p. 3, 25—4, 4 et p. 34, 1 || 8 *ῥαγδαῖον* Po.
ῥᾶον ΥΝΘvΓh *ῥάδιον* M*Π* *ῥέον* O^{3} Mez. || 9 *μὴν δυεῖν* O^{3}Θ *μὴ
δυσὶν* ΥΝΧ *μὴν δυσὶν* J^{2}υG *ἐν δυσὶν* JhM*Π* *δυσὶν* v || 14 ante
τὸ add. *καὶ* Θv || 16 *πολυπλασ.* Ω corr. Ald.^{2} || 18 *δαπάνῃ* M^{2}*Π*Θv
δάπανον Wy. Bern.^{2} || 19 add. Marc. 248^{2} || 21 *δυεῖν⟨χρησίμοιν⟩* Re.,
sed cf. v. 9; p. 7, 7; 8, 11 || 22 *δι'* om. i, susp. We. *δια⟨χ⟩ύτου* scil.
ὑγροῦ, i. e. aquae flammis inspersae, ci. Hu. '*δι' αὐτοῦ*, scil. *διη-
κούσῃ*, fort. rectum, cf. SVF II 471sqq.' Po.

θερμὰ τῶν ὑδάτων ἀκέσιμα καὶ πρὸς θεραπείαν εὐαί-
σθητα. καὶ πῦρ μὲν ὑγρὸν οὐκ ἄν τις εὕροι, ὕδωρ δ' ὡς
ψυχρὸν οὕτω καὶ θερμὸν ὠφέλιμον ἀνθρώπῳ.

7. Καὶ μὴν τεττάρων ὄντων στοιχείων τὸ ὕδωρ ἐξ
5 ἑαυτοῦ πέμπτον, ὡς ἄν τις εἴποι, πεποίηκε στοιχεῖον
τὴν θάλασσαν, | οὐδὲν ἧττον ἐκείνων ὠφέλιμον τῶν τ' 957
ἄλλων ἕνεκεν καὶ μάλιστα τῆς ἐπιμιξίας· ἄγριον οὖν
ἡμῶν ὄντα καὶ ἀσύμβολον τὸν βίον τοῦτο τὸ στοιχεῖον
συνῆψε καὶ τέλειον ἐποίησε, διορθούμενον ταῖς παρ' ἀλλή-
10 λων ἐπικουρίαις καὶ ἀντιδόσεσι, κοινωνίαν δ' ἐργαζό-
μενον καὶ φιλίαν. Ἡράκλειτος (B 99) μὲν οὖν 'εἰ μὴ ἥλιος'
φησίν 'ἦν, εὐφρόνη ἂν ἦν·' ἔστι δ' εἰπεῖν, ὥς, εἰ μὴ
θάλαττα ἦν, πάντων ⟨ἂν⟩ ἀγριώτατον ζῷον καὶ ἐνδεέ-
στατον ὁ ἄνθρωπος ἦν. νυνὶ δὲ τοῦτο μὲν παρ' Ἰνδῶν
15 ἄμπελον τοῖς Ἕλλησιν, ἐκ δὲ τῆς Ἑλλάδος καρπῶν χρῆ-
σιν τοῖς ἐπέκεινα [ὁ] τῆς θαλάσσης ἔδωκεν, ἐκ Φοινίκης
δὲ γράμματα μνημόσυνα λήθης ἐκόμισε, καὶ ἄοινον καὶ B
ἄκαρπον καὶ ἀπαίδευτον ἐκώλυσεν εἶναι τὸ πλεῖστον
ἀνθρώπων γένος. πῶς οὖν οὐ χρησιμώτερον ὕδωρ στοι-
20 χείῳ περιττεῦον;

8. Ἢ πρὸς τοὐναντίον ἄν τις ἐντεῦθεν †ἔχων λέγοι,

4sqq. 86e || 11 cf. 98c, unde Heracliti frg. suppl. Diels: *ἕνεκα τῶν ἄλλων ἄστρων εὐφρόνη ἂν ἦν* || 17 *λήθης φάρμακα* Eurip. fr. 578, 1 litteras appellat; cf. Aesch. Prom. 460sq. || 21sqq. cf. SVF II 418 Cic. Nat. deor. II 23—28

1 *ἀκέσιμα* G³ mg. hMΠΘ *ἀκεσημάτων* Υ *ἀκευσημάτων* N *ἀκευσημάτων* Xυ *ἀκέσημα* Y p. c. J² *ἀκεσήματα* G¹ *ἀκεσίματα* G² *ἀκέσιμα σωμάτων* vO³ | *ἀναίσθητα* ΥNXυ *εὐδιάθετα* vel *εὐαλθῆ* Wy. *εὔθετα* Chatzidakis || 2 *ὑγρὸν*] *ψυχρὸν* ci. Patzig || 3 *ἀνθρώπῳ* Π (non α¹) Θ *ἀνθρώποις* vO³ *ἀνθρώπων* O (cum α¹) || 4 *τῶν* ante *στοιχ.* add. Π || 7 *γοῦν* vel *γὰρ* We. probab., cf. p. 7,17 ('enim' Xyl., 'car' Amyot.), sed cf. p. 10, 5 || 9 *τέλ.* M²ΠΘv *τὸ λεῖον* ΓM¹ (*ον* eras.) *στολεῖον* N *τὸ λεῖπον* Υh || 10 *δ'* om. hMΠΘv || 13 add. Bern. | *ἐνδ.* Mez. *ἀναιδέστατος* ΥΓhMαA *ἀναιδέστατον* NvΘX² G²E (unde *κἀνδεέστ.* Bern.) || 14 *τοῦτο*] *αὕτη* Re. || 16 del. Θ (Xyl.) || 17 ⟨*φάρμακα*⟩ *λήθης* Doe. | *καὶ ἄοινον* Duebn. *δὲ οἶνον* (cum *ἐκόμισε* coniunctum) Ω *ὥστ' ἄοινον* Emp. || 18 *καρπὸν* v || 19 *πῶς*] *ὡς* ΥNΓhM¹ | *στοιχείῳ* ⟨*τοιούτῳ*⟩ Herw. || 21 *ἐντεῦθεν* om. Π | *ἔχων* WhM²Π *ἔχον* O *ἔχοι* (*λέγειν*) Wy. *ἑλὼν* Re. *ἐπιχειρῶν* (ut 1037b) Po. | *λέγειν* h Wy. *λέγῃ* v

(957) διότι τέτταρα μὲν στοιχεῖα θεῷ καθάπερ τεχνίτῃ πρὸς
τὴν τῶν ὅλων ἐργασίαν ὑποκείμενα, τούτων δ' αὖ πάλιν
⟨ἐν⟩ ἀλλήλοις διαφοραί, πλὴν γῆ μὲν καὶ ὕδωρ ὑποβέβλη-
ται δίκην ὕλης ποιούμενα καὶ πλαττόμενα καὶ μετέχοντα
κόσμου καὶ τάξεως καὶ τοῦ φύειν γε [φασί] καὶ γεννᾶν, 5
ὅσον ἂν μεταλάβῃ παρὰ ⟨τῶν⟩ ἑτέρων, πνεῦμά ⟨φα⟩μεν
καὶ πῦρ, ποιούντων καὶ δημιουργούντων καὶ ⟨τὰ⟩ κεί-
C μενα νεκρὰ τέως ἐπὶ τὴν γένεσιν ἀνιστάντων. τῶν δὲ
δυεῖν τούτων αὖθις τὸ πῦρ ἄρχει καὶ ἡγεμονεύει. δῆλον
δ' ἐκ τῆς ἐπαγωγῆς· γῆ τε γὰρ ἄνευ θερμῆς οὐσίας ἄγο- 10
νος καὶ ἄκαρπος· τὸ δὲ πῦρ ἐγκραθὲν καὶ διαχέαν παρί-
στησιν εἰς τὴν γένεσιν ὀργῶντα *** οὐδεμίαν γὰρ αἰ-
τίαν εὕροι τις ἄν, δι' ἣν ἄγονοι πέτραι καὶ τὰ κατεσκλη-
κότα τῶν ὀρῶν, πλὴν ὅτι πυρὸς οὐδ' ὅλως ἢ ὀλίγον μετέ-
σχηκε. 15

9. Τὸ δ' ὅλον τοσοῦτον ἀπέχει πρὸς σωτηρίαν ἢ ἑτέ-
ρων γένεσιν αὐτοτελὲς εἶναι, ὥστε καὶ αὐτῷ φθορὰ πυρὸς
ἔνδεια· συνέχει γὰρ ἡ θερμότης ἕκαστον ἐν τῷ εἶναι καὶ
ἐπὶ τῆς ἰδίας οὐσίας φυλάττει καθάπερ καὶ τἆλλα καὶ
D τὸ ὕδωρ· ἀπ[εχ]όντος δ' ἢ ἐνδεήσαντος σήπεται, καὶ 20
θάνατος ὕδατι καὶ ὄλεθρος ἐπίλειψις θερμότητος. ἀμέ-

1 τεχν.] cf. SVF I 171 (II 580) || 3sqq. vit. Cam. 20 p. 139a || 17sqq. eadem dicit de frigore 725a; cf. etiam Quaest. Conv. III 10 (657f sqq.) || 21sqq. cf. 725d Hippocr. ap. Athen. II 46b

1 διὸ W ὅτι (ceterum Wy. secutus) We. | μὲν ⟨ἴσμεν⟩ ci. Bern. || 3 add. Herw., cf. p. 8, 20 | διάφορα ΥΝΧ διαφορά *O* corr. Si., cf. p. 8, 19 | πλὴν] post πλ. lac. ind. We. πλὴν ⟨ὅτι ἀὴρ μὲν καὶ πῦρ ὡς δραστικὰ συγγενέστερα, τὰ δ' ἕτερα ὡς παθητικά· καὶ⟩ γῆ μέν, deletis v. 6. 7 πνεῦμα μὲν καὶ πῦρ, Po. | μὲν γῆ ΥΝ γῆ μὲν *O* || 5 ut ex φύειν ortum del. Re. Wy. || 6 add. Bern. (πνεύματος καὶ πυρός Marc. 248[2]) || 7 add. Re. || 11 ἐγκρ. Kron. Po. cf. p. 10, 8 ἐκραὸς CΥJΝΓhM[1] εὐκραὲς Vatic. 2231 libro C cognatus εὐκραὸς W ἐκρυὲν *O* || 12 γέννησιν dub. Kron. | ὀργῶντα M[3]*Π* ὁρμῶντα vO[3] δρῶντα Θ ἐργῶντα ΓhM[1] ἐνεργοῦντα C ἐνεργῶντα ΥJWO[1] ἐναργῶντα N | lac. ind. et πάντα suppl. Pat. || 14 πλὴν Naber πᾶσιν CΥJΝΓhM[1] lac. 5 litt. W ἢ *O* || 17 post γένεσιν add. τὸ ὕδωρ α[2]AEvO[3] (cf. p. 7, 20) | αὐτῷ φθορὰ M[2]α[2]AE αὐτὸ φθορὰ α[1]v αὐτόφθειρα ΥΝΓhM[1] αὐτῷ πυρὸς ἔνδεια φθορά Θ || 20 ἀπόντος δ' ἢ ἐνδ. Hu. ἀπέχοντος (ex l. 16?) δὲ καὶ ἐνδ. | ἐνδ. ⟨πυρὸς⟩ σήπ. ci. Bern., non opus || 21 ἐπίληψις ΥΝΧυhM

λει τὰ λιμναῖα καὶ ὅσα στάσιμα τῶν ὑδάτων καί τιν'
ἀδιεξόδοις ἐγκαθήμενα κοιλότησι μοχθηρὰ καὶ τελευ-
τῶντα σήπεται τῷ κινήσεως ἥκιστα μετέχειν, ἢ τὸ θερ-
μὸν ἐν ἑκάστοις ῥιπίζουσα τηρεῖ μάλιστα περὶ τὰ φερό-
5 *μενα καὶ ῥέοντα τῶν ὑδάτων, ⟨ἃ⟩ διὰ τὴν κίνησιν συνε-*
χομένης τῆς θερμότητος οὕτω καὶ προσαγορεύομεν, ζῆν
λέγοντες. πῶς τοίνυν δυεῖν οὐκ ὠφελιμώτερον, ὃ τῷ
ἑτέρῳ τὴν αἰτίαν τοῦ εἶναι παρέσχηκε, καθάπερ τὸ πῦρ
τῷ ὕδατι;   καὶ μήν, οὗ παντάπασιν ἀπαλλαγέντος
10 *φθείρεται τὸ ζῷον, τοῦτ' ὠφελιμώτερον· δῆλον γὰρ ὡς,* E
[τὸ] οὗ στερούμενον οὐκ ἔστιν εἶναι, τοῦτο καὶ τὴν αἰ-
τίαν παρέσχηκεν, ὅτ' ἦν. ὑγρότης μὲν οὖν καὶ τοῖς τεθνη-
κόσι πάρεστι καὶ οὐκ ἐξῄρηται παντάπασιν· ἐπεὶ οὐκ ἂν
ἐσήπετο τὰ νεκρὰ τῶν σωμάτων, τῆς σήψεως εἰς ὑγρὸν
15 *οὔσης ἐκ ξηροῦ μεταβολῆς, μᾶλλον δ' ὑγρῶν ἐν σαρκὶ*
φθορᾶς. θάνατος δ' οὐκ ἄλλο τι πλὴν ἔκλειψις θερμοῦ
παντελής· ψυχρότατοι τοίνυν οἱ νεκροί, καὶ τὰς ἀκμάς,
εἴ τις ἐπιχειροίη, τῶν ξυρῶν ἀπαμβλύνουσι δι' ὑπερ-
βολὴν ψυχρότητος.   καὶ ἐν αὐτῷ δὲ τῷ ζῴῳ τὰ ἥκιστα
20 *μετέχοντα ἀναισθητότατα, καθάπερ ὀστᾶ καὶ τρίχες καὶ*
τὰ πόρρωθεν ἀφεστῶτα τῆς καρδίας· σχεδὸν γὰρ ἡ πρὸς F
τὰ μὴ ζῶ⟨ντα τῶν ζών⟩των ἐκ τῆς τοῦ πυρὸς γίγνεται

5 *κίν.* cf. 123a || **14sq.** 658a Arist. Meteor. 379a 8. 16sqq.

1 *τινὰ ἀδιεξ.* Θv *τινὰ διεξ.* ΥΝΓhM[1] *τινὰ ἐν ἀδιεξ.* *O* *τὰ ἀδιεξ.* Po. Cast. *τὰν ἀδιεξ.* Bern.[3] || **2** *καὶ* del. Si. || **4** *τηρεῖ περὶ τὰ μάλιστα φερόμενα* Ω trp. Po. *διόπερ* pro *περὶ* Wy. *τηρεῖ [περὶ] τὰ μάλιστα· ⟨τὰ δὲ⟩ φερ.* Cast. || **5** add. Po. || **6** *ζῆν* def. Herw. cf. LXX Num. 5, 17 *ζεῖν* Papabasileios We. (similiter Amyot) *ζῆν ⟨ὡς ζεῖν⟩* dub. Po. || **7** *πῶς*] *ὡς* ΥΝΓhM[1] || **11** del. We. | *οὗ στερούμενον* M[2]*Π* *οὗ στερόμενον* ΘvO[2] *ὑστερόμενον* ΥΝ *ὑστερούμενον* ΓhM[1] | *οὐκ ἔστι τούτου εἶναι καὶ* ΥΝ ΓhM[1] || **14** *νεκρὰ* O[3] Madv. *ὑγρὰ* *O* || **15** *⟨οὐκ⟩ οὔσης* Kron., vix recte, cf. etiam 658a | *ἐν σαρκὶ φθορᾶς* J[2]M[2]*Π*v *ἐν σαρκοῦ φθορᾶς* GO[3] *ἐν σαρκοφθ.* ΥΧυM[1] *ἐκ σαρκοφθ.* W[2]O[1]NΘh || **17** *τοίνυν*] *νῦν* ΥΝΓ *οὖν* ΘG[2] *γοῦν* Po. prob., cf. p. 5, 7 || **18** *ἐπικείροι* dub. Bern. *ἐπιχειροίη ⟨κείρειν⟩*? Hu. | *ξυρῶν* E mg. Laur. 80, 5 mg. *ξηρῶν* *O* || **20** ante *ἀναισθ.* add. *πυρὸς* *Π* (non α[1]), post Θ, cf. p. 6, 17 | *ἀναισθητότερα* Ω corr. Re. || **22** *τὰ μείζω τῶν ἐκ* Ω praeeunte Hermanno Schultz (*τὰ ⟨ζῶντα τῶν⟩ μὴ ζώντων ἐκ*, Hermes 46, 1911, 632) corr. Bern.[3]

παρουσίας διαφορά. φυτὰ μὲν γὰρ καὶ καρποὺς οὐχ ἡ ὑγρότης ἀναδίδωσιν ἀλλ' ἡ θερμὴ ὑγρότης· ἀμέλει τὰ ψυχρὰ τῶν ὑδάτων ἧττον ἢ οὐδ' ὅλως γόνιμα. καίτοι γ' εἰ τῇ αὑτοῦ φύσει τὸ ὕδωρ καρποφόρον, δεῖ πάντοτε καὶ
958 *καθ' αὑτὸ ἀναφέρειν καρπούς· | τὸ δὲ τοὐναντίον καὶ* 5
βλαβερόν ἐστιν.

10. *Ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς. πρὸς μὲν τὴν πυρὸς ὡς πυρὸς χρῆσιν ὕδατος οὐ προσδεόμεθα, ἀλλὰ τοὐναντίον ἐμποδὼν γίγνεται· κατασβέννυσι γὰρ καὶ διαφθείρει. ὕδατος δὲ τοῖς πλείστοις χρῆσις οὐκ ἔστιν ἄνευ πυρός· θερμαν-* 10
θὲν γὰρ ὠφέλιμον, ⟨καθ'⟩ αὑτὸ δὲ βλαβερόν. ὥστε δυεῖν ἄμεινον, ὃ ἀφ' ἑαυτοῦ παρέχεται χρείαν, τοῦ ἑτέρου μὴ προσδεόμενον. ἔτι ὕδωρ μὲν μοναχῶς ὠφέλιμον κατὰ θίξιν λουσαμένοις ἢ ἀψαμένοις, τὸ δὲ πῦρ διὰ πάσης αἰσθήσεως, καὶ γὰρ διὰ τῆς ἀφῆς καὶ πόρρωθεν ὁρώμε- 15
νον· ὥστε προσεῖναι τοῖς ἄλλοις τῆς χρείας αὐτοῦ καὶ
B *τὴν ποικιλίαν.*

11. *Τὸ γὰρ λέγειν ὡς ἔστι ποτὲ ὁ ἄνθρωπος ἄνευ πυρὸς *** οὐδ' ὅλως δύναται γενέσθαι ὁ ἄνθρωπος. διαφοραὶ δ' εἰσὶν ἐν γένει καθάπερ καὶ ἐν ἄλλοις. καὶ τὴν* 20
θάλατταν ἡ θερμότης ὠφελιμωτέραν ἐποίησεν, ὡς †καταθέρει τῶν ὑδάτων, ἐπεὶ καθ' αὑτήν γε τῶν λοιπῶν οὐδὲν διέφερε. καὶ οἱ μὴ προσδεόμενοι δὲ τοῦ ἔξωθεν

7 *ἀπ' ἄ. ἀ.*] cf. 533f Hirzel, Dial. II 127,1 || 11sqq. ex contrario disserit de aqua 956e

1 *διαφθορά* v edd. inde a Steph. || 3 *ψυχρὰ*] *φυτὰ* ΥΝΓhMα[1] || 4 *ὕδωρ ἣν καρπ.*, *ἔδει* Ald.[2] Xyl. interpr. *ἔδει* etiam Kron. || 11 *ὠφελιμώτερον* ΠΘ | *καθ' αὑτὸ* Si. (cf. v. 5) *οὕτω* | *ὥστε*] aptius 'vero' interpret. Lat., sed cf. p. 5, 7 || 12 *τῷ ἑτέρῳ* ΥΝ ΓhM[1] || 14 *ἀψ.*] *νιψαμένοις* N || 17 *ποικιλίαν* Si., cf. 674d *πολυτέλειαν* Ω (*πολιτ.* Cv) || 18 *ἔστη* Coll. Nov.[2] Ald.[2] *ἔζη* Re. || 19 lac. ind. Re., suppl. ⟨*ἀβέλτερον* (*ἄπορον* Herw.)· *ἄνευ γὰρ πυρὸς*⟩ | *ὁ ἄνθρ.* susp. Herw. || 20sqq. ordo sententiarum dubius. || 20 *καὶ* — 23 *διέφερε* fort. transponenda esse post v. 11 *βλαβερόν* monet We., alia iam temptaverat Wy. || 21 *ὡς κατ.*] *ὥστε διαφέρει* We. | *κατ.*] *καταθερεῖ* CJ *καταθέρῃ* h *θέρει* α[1] *μᾶλλον καταθέρει* M[2]Πv *ὥστε μάλιστα θέρειν τῶν ὑδάτων* dub. Si. || 22 *καθ' αὑτήν γε* Re. *κατ' αὐτό γε* XΘO[3] *κατ' αὐτό τε* ΥυGh *καὶ ταυτότε* N *κατ' αὐτό* J[2]M[2] (M[1] incertum) Πv

πυρὸς οὐχ ὡς ἀπροσδεεῖς τοῦτο πάσχουσιν, ἀλλὰ περιου-
σίᾳ καὶ πλεονασμῷ τοῦ ἐν αὐτοῖς θερμοῦ· ὥστε καὶ κατὰ
τοῦθ' ὑπερέχειν τὴν τοῦ πυρὸς χρείαν, ὡς εἰκός. τὸ μὲν
ὕδωρ οὐδέποτε τοιοῦτον, ὥστε μὴ δεῖσθαι τῶν ἐκτός, τὸ
5 δὲ πῦρ ὑπ' ἀρετῆς πολλῆς καὶ αὔταρκες. ὡς οὖν στρα- C
τηγὸς ἀμείνων ὁ παρασκευάσας τὴν πόλιν μὴ δεῖσθαι
τῶν ἔξωθεν συμμάχων, οὕτω καὶ στοιχεῖον τὸ τῆς ἔξω-
θεν ἐπικουρίας παρέχον πολλάκις μὴ δεομένους. τοῦτο
ῥητέον [πολλάκις] καὶ περὶ τῶν ἄλλων ζῴων, ὅσα μὴ πυρὸς
10 δεῖται. καίτοι γ' εἰς τοὐναντίον λάβοι τις ἄν, τὸ χρησιμώ-
τερον εἶναι τοῦτο, ᾧ χρώμεθα μόνοι καὶ μάλιστα ⟨οἱ⟩ τὸ
βέλτιον ἐκ λογισμοῦ λαβεῖν δυνάμενοι· ἐπεὶ τί λόγου
χρησιμώτερον ἢ †μᾶλλον ἀνθρώποις λυσιτελέστερον; 'ἀλλ'
οὐ πάρεστι τοῖς ἀλόγοις·' τί οὖν; διὰ τοῦθ' ἧττον ὠφέλι-
15 μον ⟨τὸ⟩ ἐκ τῆς προνοίας τοῦ βελτίονος εὑρεθέν;

12. Ἐπεὶ δὲ κατὰ τοῦτο τοῦ λόγου γεγόναμεν, τί τέ- D
χνης τῷ βίῳ λυσιτελέστερον; τέχνας δὲ πάσας καὶ ἀνεῦρε
τὸ πῦρ καὶ σῴζει· διὸ καὶ τὸν Ἥφαιστον ἀρχηγὸν αὐτῶν
ποιοῦσι. καὶ μὴν ὀλίγου χρόνου καὶ βίου τοῖς ἀνθρώποις
20 δεδομένου ὁ μὲν Ἀρίστων (**SVF I 403**) φησὶν ὅτι ὁ ὕπνος
οἷον τελώνης τὸ ἥμισυ ἀφαιρεῖ τούτου· ἐγὼ δ' ἂν εἴποιμι
†διόπερ σκότος *** ἐγρήγορεν ἀεὶ διὰ νυκτός, ἀλλ'
οὐδὲν ὄφελος τῆς ἐγρηγόρσεως, εἰ μὴ τὸ πῦρ τὰ τῆς
ἡμέρας ἡμῖν παρεῖχεν ἀγαθά, καὶ τὴν ⟨πρὸς⟩ ἡμέραν νυκτὸς

14 respondet ad 956 b. c || **17** cf. 86 f || **19** sqq. cf. Clem. Al. Paed. II 81, 5

3 *τοῦθ' ὑπ.*] *τοῦτο παρέχειν* ΥΝΓhM^1 || **5** *πολλῆς*] *πολλοῖς* ΥΝΓhM^1 | *καὶ* om. Θ || **7** *τοῖς ἔσωθεν* M || **8** *παρέχον* om. Θ | *δεομένους* (t=) Urb. 100[1], We. *δεομένης* ΥΝΓhM^1 (M^2 incertum) *δεομένων* J^2Π *δεόμενον* ΘO^3 | post *δεομ.* add. *ὑπερέχον* $J^2$$M^2$*Π*Θv$O^3$ || **9** *πολλάκις* alterum del. M^2 om. *Π*Θv | *πυρὸς δεῖται* Wy. *προσδεῖται* || **11** *μόνοι* Paris. 3023 (Ald. apogr.) mg. *μόνῳ* Ω | add. Po. (post *μόνοι* Re.) || **13** *μᾶλλον ἀνθρώπῳ πυρὸς λυσιτελὲς ἕτερον;* Wy. | *λυσιτ.* OΘv *ἀλυσιτ.* *O* || **15** add. Si. || **22** *διόπερ*] *διότι* hM^2vO^3 | lac. ind. et *ὅτι τὸ σκότος· ⟨ἦν γὰρ⟩ ἐγρηγορέναι διὰ* ci. Wy., sim. Emp. *διότι, κεἴ τις ἐγρήγορεν ἀεὶ διὰ* Herw., sim. iam Xyl. Mez. || **23** *οὐδὲν ⟨ἂν ἦν⟩* Adler, Wien. Stud. 31, 1910, 309 | *τὸ* om. hM*Π*Θv *τὸ τῆς* O || **24** add. We. | *ἡμέραν διὰ ν.* h *ἡμέρας ν.* Θ *ἡμέρας καὶ ν.* $J^2$$M^2$*Π*v

ἐξήρει διαφοράν. εἰ τοίνυν τοῦ ζῆν οὐδὲν ἀνθρώποις λυσιτελέστερον καὶ τοῦτο πολλαπλασιάζει τὸ πῦρ, πῶς οὐκ ἂν εἴη πάντων ὠφελιμώτατον;

13. *Καὶ μήν, οὗ πλεῖστον ἡ κρατίστη τῶν αἰσθήσεων* E *μετείληφεν, οὐκ ἂν εἴη λυσιτελέστατον; οὐχ ὁρᾷς οὖν,* 5 *ὡς τῇ μὲν ὑγρᾷ φύσει οὐδεμία τῶν αἰσθήσεων καθ' αὑτὴν προσχρῆται χωρὶς πνεύματος ἢ πυρὸς ἐγκεκραμένου, τοῦ δὲ πυρὸς ἅπασα μὲν αἴσθησις, οἷον τὸ ζωτικὸν ἐνεργαζομένου, μετείληφεν, ἐξαιρέτως δ' ἡ ὄψις, ἥτις ὀξυτάτη τῶν διὰ σώματός ἐστιν αἰσθήσεων, πυρὸς* 10 *ἔξαμμα οὖσα; καὶ ὅτι θεῶν πίστιν παρέσχηκεν· ἔτι τε, ᾗ Πλάτων* (Tim. 47b) *φησί, δυνάμεθα κατασχηματίζειν πρὸς τὰς τῶν ἐν οὐρανῷ κινήσεις τὴν ψυχὴν διὰ τῆς ὄψεως.* |

8 cf. 550d Pohlenz, Die Stoa II 107 || 9 654d Plat. Phaedr. 250d || 10 Tim. Locr. cap. 11 p. 100c

2 *πῶς* —4 *μήν* om. υ || 3 *εἴη* NM²*Π* *ἢ* ***O*** || 4 *πλείστου* Ω corr. Bern. | *ἡ κρατίστη* Pat. *ἑκάστη* Emp. *κρᾶσις τῆς* CYJNΓhM¹ *κρα* — lac. 6 — *τῆς* W *κρᾶσις ἡ* ***O*** || 5 *οὐκ*] *τοῦτ'* O²J²α²AEΘv| *λυσιτελέστερον* hM²*Π*Θv || 6 *καθ' αὑτὴν* O² dub. ci. Bern. *κατ' αὐτὴν* ***O*** || 7 *ἐγκ.* M²*Π* *ἐκκ.* ΓvM¹ *ἐκκεκραμμένου* ΥN *ἐκκρεμαμένου* hb *ἐκκρεμμαμένου* α || 10 *ἐστιν*] *εἶσιν* (i. e. *ἔρχεται* Platonis) dub. ci. Bern. || 11 ante *καί* interpunxit Hu., fort. novum lemma in schedis Plutarchi indicatur (cf. 998a al.); [*ὅτι*] ci. Po.

63.

ΠΟΤΕΡΑ ΤΩΝ ΖΩΙΩΝ ΦΡΟΝΙΜΩΤΕΡΑ, ΤΑ ΧΕΡΣΑΙΑ Η ΤΑ ΕΝΥΔΡΑ 959

(Plan. 67)

Colloguntur primum Autobulus pater Plutarchi et Soclarus familiaris; deinde Optatus senex certamini praeest de sollertia animalium instituto, in quo Aristotimus et Phaedimus adulescentes singulas partes agunt. pauca verba ab Heracleone Phaedimi sodali adduntur.

1. *ΑΥ.* *Τὸν Τυρταῖον ὁ Λεωνίδας ἐρωτηθεὶς ποῖόν τινα νομίζοι ποιητήν, 'ἀγαθόν' ἔφη 'νέων ψυχὰς κακκονῆν',* B *ὡς τοῖς νέοις διὰ τῶν ἐπῶν ὁρμὴν ἐμποιοῦντα μετὰ θυμοῦ καὶ φιλοτιμίας, ἐν ταῖς μάχαις ἀφειδοῦσιν αὑτῶν.*
5 *δέδια δή, ὦ φίλοι, μὴ καὶ τὸ τῆς κυνηγεσίας ἐγκώμιον*

Porphyrius de abstin. III 24 fin. testatur multos libros a Plutarcho de similibus quaestionibus scriptos esse. Ex Lampriae catalogo eodem spectant tituli 127 *περὶ ζῴων ἀλόγων ποιητικός*, 135 *εἰ λόγον ἔχει τὰ ζῷα*, 216 *περὶ κυνηγετικῆς*. veri igitur simile est huiusmodi disputationes inter Plutarchi discipulos revera habitas esse. De hoc dialogo imprimis egerunt M. Wellmann, Hermes 26, 1891, 531 sqq.; 51, 1916, 1 sqq. (cf. etiam 27, 1892, 390—396; 30, 1895, 172 sqq.), G. Tappe, De Philonis libro qui inscribitur *Ἀλέξανδρος ἢ περὶ τοῦ λόγον ἔχειν τὰ ἄλογα ζῷα* quaestiones selectae, Diss. Gotting. 1912, p. 6 sqq. et excursus de Plutarcho Aeliani auctore p. 55 sqq., M. Schuster, Untersuchungen zu

1 sqq. 235f vit. Cleom. 2 p. 805d (Athen. XIV 630f) || 5 fort. librum *περὶ κυνηγετικῆς* (Lampr. catal. 216) respicit

2 *νομίζει* B *-εις* Z | *νομ., 'ἀγαθὸν ποιητήν'* Ω trp. Wy. (cf. 235f) | *κακύνειν* Ψ$F^1$$\alpha^2$ *καλλύνειν* *O* corr. Mez. (*κακκονεῖν*), Herw. (*κακκανῆν* v. Cleom. 805d) || 4 *ἀφειδοῦσαν αὐτῶν* Ω corr. Herw.; multa sunt exempla verbi *ἀφειδεῖν* cum pron. reflex. coniuncti apud Plut. || 5 *δή*] *δ'* Wil. | *φίλε* ci. Hirzel p. 174, 3 coll. 963c. 964c

(959) ἐχθὲς ἀνεγνωσμένον ἐπάρῃ τοῦ μετρίου πέρα τοὺς φιλοθήρους ἡμῖν νεανίσκους, ὥστε τἄλλα πάρεργα καὶ τὸ μηδὲν ἡγεῖσθαι, πρὸς τοῦτο παντάπασι ῥυέντας· ὅπου δοκῶ μοι καὶ αὐτὸς ἐκ νέας αὖθις ἀρχῆς παρ' ἡλικίαν ἐμπαθέστερος γεγονέναι καὶ ποθεῖν, ὥσπερ ἡ Εὐριπίδου 5 Φαίδρα (Hipp. 218 sq.), 'κυσὶ θωῦξαι βαλιαῖς ἐλάφοις C ἐγχριμπτόμενος'· οὕτως ἔθιγέ μου πυκνὰ καὶ πιθανὰ τῶν ἐπιχειρημάτων ἐπάγων ὁ λόγος.

Σ. Ἀληθῆ λέγεις, ὦ Αὐτόβουλε· καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔδοξέ μοι τὸ ῥητορικὸν ἐγεῖραι διὰ χρόνου, χαριζόμενος καὶ 10 συνεαρίζων τοῖς μειρακίοις· μάλιστα δ' ἥσθην τοὺς μονομάχους αὐτοῦ παραθέντος, ὡς οὐχ ἥκιστα τὴν θηρευτικὴν ἄξιον ἐπαινεῖν, ὅτι τοῦ πεφυκότος ἐν ἡμῖν ἢ μεμαθηκότος χαίρειν μάχαις ἀνδρῶν πρὸς ἀλλήλους διὰ σιδήρου τὸ πολὺ δεῦρο τρέψασα καθαρὰν παρέχει θέαν, ἅμα 15

Plut.s Dialog De soll. an. mit bes. Berücksichtigung der Lehrtätigkeit Plut. s, Diss. München 1917. — Cf. Porphyrius de abstin., praecipue ad p. 13—25. Sext. Empir., Pyrrh. hyp. I 62—77. Iac. Bernays, Theophrastos' Schrift üb. d. Frömmigkeit, Berlin 1866. R. Hirzel, D. Dialog II 171—181. (C. Kahle, De Plut. ratione dialogorum componend., Diss. Gotting. 1912.) M. Pohlenz, Tierische u. menschl. Intelligenz bei Poseidonios, Hermes 76, 1941, 1 sqq. (imprimis ad 974e. 976c. 979e sqq.); idem in 'Stoa' II 22 sq. 49 al. O. Regenbogen, Theophr. π. ζῴων φρονήσεως κ. ἤθους: RE Suppl. VII 1432—34. K. Ziegler in RE s. Plutarchos XXI 735 sqq.

Cat. Lampr. 147 πότερα τῶν ζῴων τὰ χερσαῖα φρονιμώτερα ἢ τὰ ἔνυδρα. — Codd.: P(q) QihkFZυBαA. raro citantur EGg Paris. 2127. Ψ = P(q) Qihk; Θ = ZυB; Π = αA. correcturae codicum Qk secundum aliquod exemplar librorum Planudeorum factae non afferuntur. nomina eorum qui collocuntur in codd. desunt.

3 sqq. 52 b ‖ 9 ἐκεῖνος] Plutarchus (cf. Tappe 55[1], Schuster 82 sqq.; aliter Münscher, Philologus Suppl. XIII 2, 128[1])

7 ἐχριμπτ. F[1]υ ἐγχριπτ. ZBΠ codd. 52 b ‖ 9 ἔδοξέ μοι om. ΥΘ ‖ 10 τὸ — χρόνου] sicut Autobulus παρ' ἡλικίαν (p. 12, 4) cupiditate venandi movetur, ita Plut. διὰ χρόνου arti rhetoricae operam dedit ‖ 11 συνεναρ. υ σύνεαρ. Re. συννεάζων Madv. συνεραν. (cf. p. 22, 12) Wil., sed cf. ἐνεαρίζειν 770 b ‖ 13 ἄξιον] cf. annot. p. 15, 12

τέχνης καὶ τόλμης νοῦν ἐχούσης πρὸς ἀνόητον ἰσχὺν καὶ βίαν ἀντιταττομένης καὶ ἐπαινούσης τὸ Εὐριπίδειον (fr. 27)

> *'ἦ βραχύ τοι σθένος ἀνέρος. ἀλλὰ*
> 5 *ποικιλίᾳ πραπίδων* D
> *δεινὰ μὲν πόντου χθονίων τ' ὀρέων*
> *δάμναται παιδεύματα.'*

2. *ΑΥ. Καὶ μὴν ἐκεῖθεν, ὦ φίλε Σώκλαρε, φασὶν ἥκειν ἐπ' ἀνθρώπους τὴν ἀπάθειαν καὶ τὴν ἀγριότητα γευσα-* 10 *μένην φόνου καὶ προεθισθεῖσαν ἐν ταῖς ἄγραις καὶ τοῖς κυνηγεσίοις αἷμα καὶ τραύματα ζῴων μὴ δυσχεραίνειν ἀλλὰ χαίρειν σφαττομένοις καὶ ἀποθνήσκουσιν. εἶθ' ὥσπερ ἐν Ἀθήναις πρῶτός τις ὑπὸ τῶν τριάκοντα συκοφάντης ἀποθανὼν ἐπιτήδειος ἐλέχθη, καὶ δεύτερος ὁμοίως καὶ τρί-* 15 *τος, ἐκ τούτου δὲ κατὰ μικρὸν ἤδη προϊόντες ἥπτοντο τῶν ἐπιεικῶν καὶ τέλος οὐδὲ τῶν ἀρίστων ἀπέσχοντο πολιτῶν, οὕτως ὁ πρῶτος ἄρκτον ἀνελὼν ἢ λύκον εὐδοκίμησε,* E *καὶ βοῦς τις ἢ σῦς αἰτίαν ἔσχε προκειμένων ἱερῶν γευσάμενος [ἐπιτήδειος ἀποθανεῖν]· ἔλαφοι δὲ τοὐντεῦθεν ἤδη* ☐ 20 *καὶ λαγωοὶ καὶ δορκάδες ἐσθιόμενοι προβάτων καὶ κυνῶν ἐνιαχοῦ καὶ ἵππων κρέα προυξένησαν· τιθασὸν δὲ*

4 sqq. 98 d || 8 sqq. cf. 997 c || 12 sqq. cf. 998 b. FHG I 269 = Ephor. fr. 125 (in FGrHist. Ephoro non vindicatur) Sall. Cat. 51, 28 sqq. || 17 sqq. 730 a 86 d (964 f) || 18 Bernays, Theophr. üb. d. Frömmigk. 88 sqq. 122 sqq. Porph. de abstin. II cap. 10

2 *ἐπαινοῦντος* Emp. || 4 *τοι*] *τι* QihkBA || 5 *ποικιλίᾳ* ZB a. c. *-ίας* PQ *-ίαις* ***O*** || 6. 7 *δάμναται πόντου χθονίων τε* cum lac. 7—19 lit. Ψ (*ἐανά τε παιδεύματα* add. in lac. Q^1) *πόντου χθονίων τε δάμναται βουλεύματα* ZB *δαμᾶ* (*δαμνᾶ* Fα a. c.) *φῦλα πόντου χθονίων τ' ἐανά* (*τε* ἄνω υ) *τε παιδεύματα* B^1 mg. ***O*** *δεινὰ μὲν* 98 d *χθ. δὲ ὀρέων* vel *χθ. τ' ἀερίων · τε* libri 98 d (*χθονίων* = *ἐπιγείων* Hesych.), ubi Wil. totum locum constituit || 14 *ἐπιτήδειος* 'dignus supplicio' Xyl. cf. Xen. An. II 3, 11 Andocid. 4, 25; falso igitur Re.: *ἀποθανών,* ⟨*ὃς*⟩ *Ἐπιτήδειος ἐλέχθη,* ⟨*δικαίως ἀποθανεῖν ἐδόκει*⟩, nomen proprium desiderans; *ἀποθανεῖν ἐπιτήδειος* Naber Ha., non probab. || 15 *προϊόντες* E *-ος* ***O*** || 19 del. ut glossema ex v. 13. 14 Bern. || 20 *δόρκες* PQF^1*Π* || 20. 21 *προβ. ἐν. καὶ κυν. καὶ* Θ || 21 *τιθασὸν* kE *-σσὸν* ***O***

χῆνα καὶ περιστεράν, 'ἐφέστιον οἰκέτιν' τὸ Σοφοκλέους (fr. 782), οὐχ ὡς γαλαῖ καὶ αἴλουροι τροφῆς ἕνεκα διὰ λιμόν, ἀλλ' ἐφ' ἡδονῇ καὶ ὄψῳ διασπῶντες καὶ κατακόπτοντες ὅσον ⟨ἔν⟩εστι τῇ φύσει φονικὸν καὶ θηριῶδες ἔρρωσαν καὶ πρὸς οἶκτον ἀκαμπὲς ἀπειργάσαντο, τοῦ δ' 5
F ἡμέρου τὸ πλεῖστον ἀπήμβλυναν· ὥσπερ αὖ πάλιν οἱ Πυθαγορικοὶ τὴν πρὸς τὰ θηρία πραότητα μελέτην ἐποιή-
960 σαντο πρὸς τὸ φιλάνθρωπον καὶ φιλοίκτιρμον· | ἡ γὰρ συνήθεια δεινὴ τοῖς κατὰ μικρὸν ἐνοικειουμένοις πάθεσι πόρρω προαγαγεῖν τὸν ἄνθρωπον. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως ἐν 10 λόγοις γεγονότες λελήθαμεν οὔτε τῶν χθὲς ἡμῖν γεγονότων οὔτε τῶν τάχα δὴ γενησομένων σήμερον ἀπηρτημένοις. ⟨ἀποφηνάμενοι⟩ γὰρ ἐχθές, ὡς οἶσθα, μετέχειν ἁμωσγέπως πάντα τὰ ζῷα διανοίας καὶ λογισμοῦ παρέσχομεν οὐκ ἄμουσον οὐδ' ἄχαριν τοῖς θηρατικοῖς νεανί- 15 σκοις περὶ συνέσεως θηρίων ἐνάλων τε καὶ πεζῶν ἅμιλλαν, ἣν σήμερον, ὡς ἔοικε, βραβεύσομεν, ἄν γε δὴ ταῖς προκλήσεσιν οἱ περὶ Ἀριστότιμον καὶ Φαίδιμον ἐμμείνω-
B σιν· ἐκείνων γὰρ ὁ μὲν τῆς γῆς ὡς διαφέροντα τῷ φρονεῖν ζῷα γεννώσης ἐπεδίδου τοῖς ἑταίροις συνήγορον 20 ἑαυτόν, ὁ δὲ τῆς θαλάττης.

Σ. Ἐμμένουσιν, ὦ Αὐτόβουλε, καὶ ὅσον οὔπω πάρεισι· συντασσομένους γὰρ αὐτοὺς ἕωθεν ἑώρων. ἀλλ' εἰ βούλει, πρὸ τοῦ ἀγῶνος ὅσα τοῖς ἐχθὲς λόγοις προσήκοντα λεχθῆναι καιρὸν οὐκ ἔσχεν ἢ σὺν οἴνῳ καὶ παρὰ πότον 25

1 sq. cf. p. 89, 24 sq.; 97, 11 || 4 — p. 23, 17 ἀλήθειαν nonnullis sententiis mutatis citat Porphyrius de abstin. III 20—24 || 6 91 c 729 d. e || 7 sq. cf. Porph. de abstin. II 31 (Bernays, Theophr. üb. d. Frömmigk. 127) || 13 sqq. cf. Lampr. catal. 135 εἰ λόγον ἔχει τὰ ζῷα. videtur Plut. his verbis scriptum aliquod suum respicere

1 οἰκέτην Ω corr. Steph. | τὸ Σ. Emp. (τὸ τοῦ Σ. Wy.) τε Σοφοκλῆς || 4 add Re. || 9 ἐνοικουμένοις υ ἐνοικειουμένη FBΠ || 12 ἀπηρτημένοι Ω corr. Re. || 13 lac. indic. Xyl. expl. Bern. (ἀποφαινόμ. Wy.) καὶ γὰρ F²ΘΠ || 15 ἄχαρι Ω corr. A (m. 2?) E¹ | οὐκ ἄχαρι οὐδ' ἄμουσ. Θ || 18 ἀριστόδημον kΘ

οὐ μετὰ σπουδῆς ἐλέχθη πρὸς αὐτοὺς ἀναλάβωμεν. ἐδόκει γάρ τι πραγματικῶς οἷον ἀντηχεῖν ἐκ τῆς Στοᾶς, ὡς τῷ θνητῷ τὸ ἀθάνατον ἀντίκειται καὶ τῷ φθαρτῷ τὸ ἄφθαρτον καὶ σώματί γε τὸ ἀσώματον, οὕτως ὑπάρχοντι
5 *τῷ λογικῷ χρῆναι τὸ ἄλογον ἀντικεῖσθαι καὶ ἀνθυπάρ-* C
χειν καὶ μὴ μόνην ἐν τοσαῖσδε συζυγίαις ἀτελῆ τήνδε λείπεσθαι καὶ πεπηρωμένην.

3. *ΑΥ. Τίς δ', ὦ φίλε Σώκλαρε, τοῦτ' ἠξίωσεν, ὄντος ἐν τοῖς πράγμασι τοῦ λογικοῦ, μὴ εἶναι τὸ ἄλογον; πολὺ*
10 *γάρ ἐστι καὶ ἄφθονον ἐν πᾶσι τοῖς ψυχῆς ἀμοιροῦσι καὶ οὐδὲν ἑτέρας δεόμεθα πρὸς τὸ λογικὸν ἀντιθέσεως, ἀλλὰ πᾶν εὐθὺς τὸ ἄψυχον ὡς ἄλογον καὶ ἀνόητον ἀντίκειται τῷ μετὰ ψυχῆς λόγον ἔχοντι καὶ διάνοιαν. εἰ δέ τις ἀξιοῖ μὴ κολοβὸν εἶναι τὴν φύσιν ἀλλὰ τὴν ἔμψυχον φύσιν*
15 *ἔχειν τὸ μὲν λογικὸν τὸ δ' ἄλογον, ἕτερος ἀξιώσει τὴν ἔμψυχον φύσιν ἔχειν τὸ μὲν φανταστικὸν τὸ δ' ἀφαν-* D
τασίωτον, καὶ τὸ μὲν αἰσθητικὸν τὸ δ' ἀναίσθητον· ἵνα δὴ τὰς ἀντιζύγους ταύτας καὶ ἀντιθέτους ἕξεις καὶ στερήσεις περὶ ταὐτὸν ἡ φύσις ἔχῃ γένος οἷον ἰσορρο-
20 *πούσας. εἰ δ' ἄτοπος ὁ ζητῶν τοῦ ἐμψύχου τὸ μὲν αἰσθητικὸν τὸ δ' ἀναίσθητον εἶναι, καὶ τὸ μὲν φαντασιούμενον τὸ δ' ἀφαντασίωτον, ὅτι πᾶν τὸ ἔμψυχον αἰσθητικὸν εὐθὺς εἶναι καὶ φανταστικὸν πέφυκεν, οὐδ' οὗτος ἐπιεικῶς ἀπαιτήσει τὸ μεν λογικὸν εἶναι τοῦ ἐμψύχου τὸ δ'*
25 *ἄλογον, πρὸς ἀνθρώπους διαλεγόμενος μηδὲ ἓν οἰομένους αἰσθήσεως μετέχειν ὃ μὴ καὶ συνέσεως, μηδ' εἶναι ζῷον ᾧ μὴ δόξα τις καὶ λογισμὸς ὥσπερ αἴσθησις καὶ ὁρμὴ κατὰ φύσιν πάρεστιν. ἡ γὰρ φύσις, ἥν ἕνεκά του* E

2 cf. e. g. SVF II 182. 172sqq. 174 fin. (Pohlenz, Die Stoa II 28) || 15 cf. Philo de aet. mundi 104 (v. Arnim, Philol. Unters. XI 35sq.) || 28sqq. 646c 698b Aristot. et Theophr. passim

1 *ἐλέχθη ἂν* Ψ *ἐλέγχθη* F α a. ras. || 11 *οὐδὲν* Porph. *οὐδέ τι* vel *οὐδ' ἔτι* Ω || 12 *ὡς ἄλ.*] *ἄλογον ὂν* Porph., cf. Po. ad vol. III p. 368, 11 (haec *κακοφωνία* a Plut. consulto vitata); cf. e. g. p. 12,13 || 15 *λογ.*—16 *μὲν* om. Ψ || 19 *ἔχοι* α² A *ἔχει* F α¹ | *ἰσ.*] *ἰσορρόπους· ἀλλ' ἄτοπον τοῦτό γε* Porph. || 22 *ὅτι* F² ss. in A *οὐ* **O** *οὐ πᾶν γὰρ τὸ* Θ || 23 *οὗτος* g (Mez. Re.) *οὕτως* **O**

καὶ πρός τι πάντα ποιεῖν ὀρθῶς λέγουσιν, οὐκ ἐπὶ ψιλῷ τῷ πάσχον τι αἰσθάνεσθαι τὸ ζῷον αἰσθητικὸν ἐποίησεν· ἀλλ' ὄντων μὲν οἰκείων πρὸς αὐτὸ πολλῶν ὄντων δ' ἀλλοτρίων, οὐδ' ἀκαρὲς ἦν περιεῖναι μὴ μαθόντι τὰ μὲν φυλάττεσθαι τοῖς δὲ συμφέρεσθαι. τὴν μὲν οὖν γνῶσιν 5 ἀμφοῖν ὁμοίως ἡ αἴσθησις ἑκάστῳ παρέχει· τὰς δ' ἑπομένας τῇ αἰσθήσει τῶν μὲν ὠφελίμων λήψεις καὶ διώξεις, διακρούσεις δὲ καὶ φυγὰς τῶν ὀλεθρίων καὶ λυπηρῶν οὐδεμία μηχανὴ ⟨παρεῖναι⟩ τοῖς μὴ λογίζεσθαί τι καὶ F κρίνειν καὶ μνημονεύειν καὶ προσέχειν πεφυκόσιν· ἀλλ' 10 ὧν ἂν ἀφέλῃς παντάπασι προσδοκίαν μνήμην πρόθεσιν παρασκευὴν τὸ ἐλπίζειν τὸ δεδοικέναι τὸ ἐπιθυμεῖν τὸ ἀσχάλλειν, οὔτ' ὀμμάτων ὄφελος οὐδὲν αὐτοῖς παρόντων οὔτ' ὤτων· αἰσθήσεώς τε πάσης καὶ φαντασίας τὸ χρώμενον οὐκ ἐχούσης ἀπηλλάχθαι βέλτιον ἢ πονεῖν καὶ λυ- 15 961 πεῖσθαι καὶ ἀλγεῖν, | ᾧ διακρούσεται ταῦτα μὴ παρόντος. καίτοι Στράτωνός γε τοῦ φυσικοῦ λόγος ἐστὶν ἀποδεικνύων ὡς οὐδ' αἰσθάνεσθαι τὸ παράπαν ἄνευ τοῦ νοεῖν ὑπάρχει· καὶ γὰρ γράμματα πολλάκις ἐπιπορευομένους τῇ ὄψει καὶ λόγοι προσπίπτοντες τῇ ἀκοῇ διαλανθάνουσιν 20 ἡμᾶς καὶ διαφεύγουσι πρὸς ἑτέροις τὸν νοῦν ἔχοντας· εἶτ' αὖθις ἐπανῆλθε καὶ μεταθεῖ καὶ διώκει τῶν προϊεμένων ἕκαστον ἀναλεγόμενος· ᾗ καὶ λέλεκται (**Epich. fr. 249**)

'νοῦς ὁρῇ καὶ νοῦς ἀκούει, τἆλλα κωφὰ καὶ τυφλά', 25

3 respicit Stoicorum doctrinam περὶ οἰκειώσεως, cf. fr. 145, 2 vol. VII 171, 9 Bern. SVF III 146. 178sqq. Pohlenz, Abh. Gött. Ges. 1940 Nr. 26; Die Stoa I 84. 113. II 65 al. || 5sq. Philo de animal. 41. 43. 44 || 17sqq. cf. Capelle in RE IV A 306sq. Sext. Emp. adv. math. VII 350 || 24sq. = Vorsokr. Epich. B 12 (Theodoret. Graec. affect. cur. I 88) || 25 98b 336b

2 πάσχον τι distinxit Re. πάσχειν καὶ Porph. || 4 μὴ om. Ψ || 9 add. ex Porph. || 10 ἀλλ' ὧν ἂν] ὧν γὰρ ἂν Porph. ἀλλ' om. B ὧν om. kZ ἂν om. Ψ (non k) FυΠ (ὧν in ἂν mutavit A, man. 2?) || 22 ἐπανῆλθε] scil. ὁ νοῦς. ad aoristum cf. annot. p. 56,14 || 23 προειρημένων Porph. παριεμ. Emp. προειμένων cum Xyl. interpr. Kron. || 25 τὰ δ' ἄλλα Ω corr. ex Theodoret. Graec. aff. cur. I 88 | τυφλὰ καὶ κωφά Θ

ὡς τοῦ περὶ τὰ ὄμματα καὶ ὦτα πάθους, ἂν μὴ παρῇ τὸ φρονοῦν, αἴσθησιν οὐ ποιοῦντος. διὸ καὶ Κλεομένης ὁ βασιλεύς, παρὰ πότον εὐδοκιμοῦντος ἀκροάματος, ἐρωτηθεὶς εἰ μὴ φαίνεται σπουδαῖον, ἐκέλευσεν ἐκείνους (B)
5 σκοπεῖν, αὐτὸς γὰρ ἐν Πελοποννήσῳ τὸν νοῦν ἔχειν. ὅθεν ἀνάγκη πᾶσιν, οἷς ἂν τὸ αἰσθάνεσθαι, καὶ τὸ νοεῖν ὑπάρχειν, εἰ τῷ νοεῖν αἰσθάνεσθαι πεφύκαμεν. ἔστω δὲ μὴ δεῖσθαι τοῦ νοῦ τὴν αἴσθησιν πρὸς τὸ αὑτῆς ἔργον· ἀλλ' ὅταν γε τῷ ζῴῳ πρὸς τὸ οἰκεῖον καὶ τὸ ἀλλότριον
10 ἡ αἴσθησις ἐνεργασαμένη διαφορὰν ἀπέλθῃ, τί τὸ μνημονεῦόν ἐστιν ἤδη καὶ δεδιὸς τὰ λυποῦντα καὶ ποθοῦν τὰ ὠφέλιμα καί, μὴ παρόντων, ὅπως παρέσται μηχανώμενον ἐν αὐτοῖς καὶ παρασκευαζόμενον ὁρμητήρια καὶ καταφυγὰς καὶ θήρατρα πάλιν αὖ τοῖς ἁλωσομένοις καὶ (C)
15 ἀποδράσεις τῶν ἐπιτιθεμένων; καὶ ταυτί γε κἀκεῖνοι λέγοντες ἀποκναίουσιν, ἐν ταῖς εἰσαγωγαῖς ἑκάστοτε τὴν 'πρόθεσιν' ὁριζόμενοι 'σημείωσιν ἐπιτελειώσεως', τὴν δ' 'ἐπιβολὴν' 'ὁρμὴν πρὸ ὁρμῆς', 'παρασκευὴν' δὲ 'πρᾶξιν πρὸ πράξεως', 'μνήμην' δὲ 'κατάληψιν ἀξιώματος παρε-
20 ληλυθότος, οὗ τὸ παρὸν ἐξ αἰσθήσεως κατελήφθη'. τούτων γὰρ οὐδὲν ὅ τι μὴ λογικόν ἐστι, καὶ πάντα τοῖς ζῴοις ὑπάρχει πᾶσιν· ὥσπερ ἀμέλει καὶ τὰ περὶ τὰς νοήσεις, ἃς ἐναποκειμένας μὲν 'ἐννοίας' καλοῦσι κινουμένας δὲ 'διανοήσεις'. τὰ δὲ πάθη σύμπαντα κοινῶς 'κρίσεις (D)
25 φαύλας καὶ δόξας' ὁμολογοῦντες εἶναι, θαυμαστὸν ὅτι δὴ παρορῶσιν ἐν τοῖς θηρίοις ἔργα καὶ κινήματα πολλὰ μὲν θυμῶν πολλὰ δὲ φόβων καὶ ναὶ μὰ Δία φθόνων καὶ

2 de Cleomene acroamatum adversario cf. v. Cleom. 34 (13) p. 810e || 15sqq. cf. SVF III 173 || 24sq. 447a = SVF III 459 cf. 1025d Helmbold, Class. Rev. 1952, 146

4 ἐκέλευεν Ψ (non k) Θ Porph. || 5 αὐτὸς Porph. αὐτὸν || 6 οἷς ἂν τὸ Qih ἂν om. O edd. οἷς ἂν ᾖ dub. Bern. οἷς γὰρ τὸ P || 7 ὑπάρχει PF¹Θ || 11 ἤδη om. F¹ || 13 ἐν αὐτῷ ci. Re. vulgatam ferri posse concedens || 14 τοῖς ἁλοῦσιν Porph. || 15 καὶ ταυτί] καίτοι Porph. || 18 ἐπιβουλὴν ihk¹a (a. c.?) || 27 ναὶ μὰ] νὴ Porph. | φθόνων καὶ ζηλοτυπιῶν i Porph. φθόνων κ. ζηλοτυπίας PQhk φθόνον καὶ ζηλοτυπίαν FZυΠ φθόνους κ. ζηλοτυπίας B

ζηλοτυπιῶν· αὐτοὶ δὲ καὶ κύνας ἁμαρτάνοντας καὶ ἵππους κολάζουσιν, οὐ διὰ κενῆς ἀλλ' ἐπὶ σωφρονισμῷ, λύπην δι' ἀλγηδόνος ἐμποιοῦντες αὐτοῖς, ἣν μετάνοιαν ὀνομάζομεν. ἡδονῆς δὲ τῷ μὲν δι' ὤτων ὄνομα κήλησίς ἐστι τῷ δὲ δι' ὀμμάτων γοητεία· χρῶνται δ' ἑκατέροις ἐπὶ τὰ 5 *θηρία. κηλοῦνται μὲν* ⟨*γὰρ*⟩ *ἔλαφοι καὶ ἵπποι σύριγξι καὶ*
E *αὐλοῖς, καὶ τοὺς παγούρους ἐκ τῶν χηραμῶν ἀνακαλοῦνται βιαζόμενοι ταῖς φώτιγξι, καὶ τὴν θρίσσαν ᾀδόντων καὶ κροτούντων ἀναδύεσθαι καὶ προϊέναι λέγουσιν. ὁ δ' ὦτος αὖ πάλιν ἁλίσκεται γοητευόμενος, ὀρχουμένων ἐν* 10 *ὄψει μεθ' ἡδονῆς ἅμα ῥυθμῷ γλιχόμενος τοὺς ὤμους συνδιαφέρειν. οἱ δὲ περὶ τούτων ἀβελτέρως λέγοντες μήθ' ἥδεσθαι μήτε θυμοῦσθαι μήτε φοβεῖσθαι μήτε παρασκευάζεσθαι μήτε μνημονεύειν, ἀλλ' 'ὡσανεὶ μνημονεύειν' τὴν μέλιτταν καὶ 'ὡσανεὶ παρασκευάζεσθαι' τὴν* 15 *χελιδόνα καὶ 'ὡσανεὶ θυμοῦσθαι' τὸν λέοντα καὶ 'ὡσανεὶ φοβεῖσθαι' τὴν ἔλαφον, οὐκ οἶδα τί χρήσονται τοῖς*
F *λέγουσι μηδὲ βλέπειν μηδ' ἀκούειν ἀλλ' 'ὡσανεὶ βλέπειν' αὐτὰ καὶ 'ὡσανεὶ ἀκούειν', μηδὲ φωνεῖν ἀλλ' 'ὡσανεὶ φωνεῖν', μηδ' ὅλως ζῆν ἀλλ' 'ὡσανεὶ ζῆν'· ταῦτα* 20 *γὰρ ἐκείνων οὐ μᾶλλόν ἐστι λεγόμενα παρὰ τὴν ἐνάργειαν, ὡς ἐγὼ πείθομαι.*

4 SVF III 400. 402 || 6sqq. 704f (138b) Arist. An. H. 611b 26 Plin. N. H. VIII 114 Ael. N. An. XII 46 Clem. Al. Paed. II 41, 2 Suppl. Arist. I 490. 496. 512. 565. 587 | *ἔλ.*] Antig. Car. 29 (35) || 7 Ael. N. An. VI 31 || 8sqq. Athen. VII 328f Ael. N. An. VI 32 || 9sqq. 52b 785a Arist. An. H. 597b 24 Athen. IX 390f sq. (Arist. pseudep. p. 293 R.) Plin. N. H. X 68 Ael. N. An. XV 28 Eustath. p. 1523, 60 al. || 12sqq. SVF II 887 Sen. de ira I 3, 4—8 Philo de animal. 95 fin. cf. Pohlenz, NGG III 6 p. 194; Die Stoa I 84. II 49. 23

1 *κύνας*] *ἵππους* Ψ (*κύνας* in ras. Q) ZB | *ἵππ.*] *ὄνους* Θ || 4 *τὸ μὲν — τὸ δὲ* FΘΠ *τῆς μὲν — τῆς δὲ* Porph. || 6 add. Bern. | *καὶ ἵπποι* om. ZB || 8 *μελιζόμενοι ταῖς σύριγξι* Porph. || 12 *συνδιαφ.* Hu. cf. 705a (52b *συγκινούμενος*) Kron. *εὖ διαφ.* Ω || 14 post *παρασκευάζ.* add. *τὴν ἀηδόνα* FZυΠ | *ἀλλ' ὡσανεὶ μνημ.* om. PQ (pro *μήτε* postea videtur *ἀλλ' ὡσανεὶ* posuisse Q[1]) FΘΠ || 15 *παρασκ.* — 16 *ὡσανεὶ* (prius) om. FΠ || 21 *γὰρ οὐ μᾶλλον ἐκείνων ἐ.* FΠ | *ἐνέργειαν* PiF[1]Z[1]υ

4. *Σ.* Κἀμὲ τοίνυν, ὦ Αὐτόβουλε, ταῦτά γε τίθει πει-
θόμενον· τῷ δὲ τοῖς ἀνθρωπίνοις ἤθεσι καὶ βίοις καὶ
πράξεσι | καὶ διαίταις τὰ τῶν ζῴων παρατιθέναι ἄλλην 962
τε πολλὴν ἐνορῶν φλαυρότητα καὶ τῆς ἀρετῆς, πρὸς ἣν
5 ὁ λόγος γέγονε, μηδέν' ἐμφανῆ στοχασμὸν αὐτῶν μηδὲ
προκοπὴν μηδ' ὄρεξιν, ἀπορῶ πῶς ἡ φύσις ἔδωκε τὴν
ἀρχὴν αὐτοῖς, ἐπὶ τὸ τέλος ἐξικέσθαι μὴ δυναμένοις.

ΑΥ. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐδ' αὐτοῖς ἐκείνοις, ὦ Σώκλαρε,
τοῖς ἀνδράσιν ἄτοπον εἶναι δοκεῖ· τὴν γοῦν πρὸς τὰ ἔγ-
10 γονα φιλοστοργίαν ἀρχὴν μὲν ἡμῖν κοινωνίας καὶ δικαιο-
σύνης τιθέμενοι, πολλὴν δὲ τοῖς ζῴοις καὶ ἰσχυρὰν ὁρῶν-
τες παροῦσαν, οὔ φασιν αὐτοῖς οὐδ' ἀξιοῦσι μετεῖναι
δικαιοσύνης· ἡμιόνοις δὲ τῶν γεννητικῶν μορίων οὐδὲν B
ἐνδεῖ, καὶ γὰρ αἰδοῖα καὶ μήτρας καὶ τὸ χρῆσθαι μεθ'
15 ἡδονῆς τούτοις ἔχουσαι πρὸς τὸ τέλος οὐκ ἐξικνοῦνται τῆς
γενέσεως. σκόπει δ' ἄλλως, μὴ καὶ καταγέλαστόν ἐστι
τοὺς Σωκράτεις καὶ τοὺς Πλάτωνας οὐδὲν ἐλαφροτέρᾳ
κακίᾳ τοῦ τυχόντος ἀνδραπόδου συνεῖναι φάσκοντας, ἀλλ'
ὁμοίως ἄφρονας εἶναι καὶ ἀκολάστους καὶ ἀδίκους, εἶτα
20 τῶν θηρίων αἰτιᾶσθαι τὸ μὴ καθαρὸν μηδ' ἀπηκριβω-
μένον πρὸς ἀρετὴν ὡς στέρησιν οὐχὶ φαυλότητα λόγου
καὶ ἀσθένειαν, καὶ ταῦτα τὴν κακίαν ὁμολογοῦντας εἶναι
λογικήν, ἧς πᾶν θηρίον ἀναπέπλησται· καὶ γὰρ δειλίαν C
πολλοῖς καὶ ἀκολασίαν ἀδικίαν τε καὶ κακοήθειαν ὁρῶ-

2sq. Philo de an. 96 fin. || 5 cf. Alex. Aphrod. de fato c. 27 (Suppl. Arist. II 2, 198, 4 Bru.) || 9 cf. 495b (et titulum 493a) || 17 75f SVF III 524—539 cf. Pohlenz, Die Stoa I 153 || 19sqq. Philo de animal. 66

1 *γε* edd. *τε* Ω || 2 *τῷ*] *τὸν* Ψ (*ν* eras. in Q) *τὸ* *O* *ὅταν* Porph. corr. Duebn. || 3 *παρατιθεὶς* Ψ (corr. P[2] Q in ras. k in mg.) Porph. || 4 *ἐνορῶν* Bern. *ἐν ὅλῳ* Ω *ὅταν-ἐνορῶ* Porph. || 5 *μηδὲν* Ω corr. Xyl. | *ἐμφανῆ* Porph. *ἐμφήνη* *O* (*ἐμφαινομένοις περὶ αὐτῶν μηδὲ* Θ; *η* supra *οι* ss. υ[2], *ης* ss. B[1] *ἐμφαίνειν στοχασμὸν* B[1] mg.) || 7 *αὐτοῖς* om. Θ *τοῖς* Porph. || 9 *ἔγγ.* Ψ *ἔκγ.* *O* || 15 *ἔχουσιν*, ⟨*ἀλλὰ*⟩ dub. Hu. || 16 *γεννήσεως* ci. Ha. | *καὶ* om. QihkΠ Porph. || 17 *Πλ. καὶ τοὺς Ζήνωνας* Porph. || 18 *φάσκειν* Porph. || 20 *καθάρειον* Kron., cf. p. 21, 7; 99, 5. || 21 *ὡς στέρ.* Porph. (Emp.) *ὥσπερ* || 22 *ἀσθένειαν προσεῖναι* Porph. | *ταῦτα τὴν* Porph. *ταύτην* || 24 *κακοήθ.* Ω *κακόνοιαν* Porph.

μεν ⟨ἐν⟩υπάρχουσαν. ὁ δ' ἀξιῶν τὸ μὴ πεφυκὸς ὀρθότητα
λόγου δέχεσθαι ⟨μηδὲ λόγον δέχεσθαι⟩ πρῶτον μὲν οὐδὲν
διαφέρει τοῦ μήτε πίθηκον αἶσχους φύσει μετέχειν μήτε
χελώνην βραδυτῆτος ἀξιοῦντος, ὅτι μηδὲ κάλλους ἐπι-
δεκτικὰ μηδὲ τάχους ἐστίν· ἔπειτα τὴν διαφορὰν ἐμπο- 5
δὼν οὖσαν οὐ συνορᾷ· λόγος μὲν γὰρ ἐγγίγνεται φύσει,
σπουδαῖος δὲ λόγος καὶ τέλειος ἐξ ἐπιμελείας καὶ διδα-
σκαλίας· διὸ τοῦ λογικοῦ πᾶσι τοῖς ἐμψύχοις μέτεστιν,
ἣν δὲ ζητοῦσιν ὀρθότητα καὶ σοφίαν οὐδ' ἄνθρωπον
εἰπεῖν κεκτημένον ἔχουσιν. ὡς γὰρ ὄψεώς ἐστι πρὸς ὄψιν 10
D *διαφορὰ καὶ πτήσεως πρὸς πτῆσιν (οὐ γὰρ ὁμοίως ἱέρα-*
κες βλέπουσι καὶ τέττιγες οὐδ' ἀετοὶ πέτονται καὶ πέρ-
δικες), οὕτως οὐδὲ παντὶ λογικῷ μέτεστιν ὡσαύτως τῆς
εὑρομένης τὸ ἄκρον εὐστροφίας καὶ ὀξύτητος· ἐπεὶ δείγ-
ματά γε πολλὰ κοινωνίας καὶ ἀνδρείας καὶ τοῦ πανούρ- 15
γου περὶ τοὺς πορισμοὺς καὶ τὰς οἰκονομίας ὥσπερ αὖ
καὶ τῶν ἐναντίων, ἀδικίας δειλίας ἀβελτερίας, ἔνεστιν
αὐτοῖς. καὶ μαρτυρεῖ τὸ νυνὶ πεποιηκὸς ἐν τοῖς νεανίσκοις
τὴν ἅμιλλαν· ὡς γὰρ οὔσης τινὸς διαφορᾶς, οἱ μὲν τὰ
χερσαῖά φασιν οἱ δὲ τὰ θαλάσσια μᾶλλον προῆχθαι φύσει 20
E *πρὸς ἀρετήν· ὃ δὴ καὶ δῆλόν ἐστι, παραβαλλομένων πε-*
λαργοῖς ἵππων ποταμίων (οἱ μὲν γὰρ τρέφουσι τοὺς
πατέρας οἱ δ' ἀποκτιννύουσιν ἵνα τὰς μητέρας ὀχεύωσι)
καὶ περιστεραῖς περδίκων· οἱ μὲν γὰρ ἀφανίζουσι τὰ ᾠὰ

7 Alex. Aphrod. de fato c. 27 (Suppl. Arist. II 2 p. 198, 10sqq. Bru.) || **9** cf. 1076b 1048e (SVF III 668. 662. Pohlenz, Die Stoa I 157) || **13**sq. 992d Philo de animal. 29 || **21**sqq. 364a Aristoph. Av. 1355sq. Soph. El. 1058sqq. (Aug. Marx, Gr. Märchen v. dankb. Tieren p. 53) Philo de animal. 61; de decal. 116. Plin. N. H. X 63 Ael. N. An. III 23. VII 19 fin. X 16. XI 30 Orig. ca. Cels. IV 98 al. || **24**sqq. Arist. An. H. 613b 25. 562b 17. 613a 15 Philo de animal. 66 Antig. Car. 39 (45) Plin. N. H. X 100 Ael. N. An. III 5. 16 Athen. IX 389b Dionys. Ornith. I 9

1 add. Mez. || **2** add. ex Porph. (ita iam Turn., adiungens *φύσει*, quod invenitur in edd.) || **8** *διὸ* Porph. *διὰ* || **9** *ἣν δὲ ζητ.*] *τὴν δὲ* Porph. || **10** post *ἔχουσιν* add. *κἂν μυρίοι δὲ ὦσιν* Porph. | *ὡς γὰρ* Mez. *ὥσπερ* || **14** *εὑρομ.*] *εὑρημ.* ci. Si. *δεχομένης* Porph. *ἐρ-ρωμένης ⟨εἰς⟩* dub. Re. | *ἐπεὶ δείγμ.*] *ἐπιδείγμ.* Ψ

καὶ διαφθείρουσι, τῆς θηλείας, ὅταν ἐπῳάζῃ, μὴ προσδεχομένης τὴν ὀχείαν, οἱ δὲ καὶ διαδέχονται τὴν ἐπιμέλειαν, ἐν μέρει θάλποντες τὰ ᾠά, καὶ ψωμίζουσι πρότεροι τὰ νεόττια, καὶ τὴν θήλειαν, ἂν πλείονα χρόνον ἀποπλα-
5 *νηθῇ, κόπτων ὁ ἄρρην εἰσελαύνει πρὸς τὰ ᾠὰ καὶ τοὺς νεοττούς. ὄνοις δὲ καὶ προβάτοις Ἀντίπατρος* (fr. 47) *ἐγκαλῶν ὀλιγωρίαν καθαριότητος οὐκ οἶδ' ὅπως παρεῖδε* F *τὰς λύγγας καὶ τὰς χελιδόνας, ὧν αἱ μὲν ἐκτοπίζουσι παντάπασι κρύπτουσαι καὶ ἀφανίζουσαι τὸ λυγγούριον,*
10 *αἱ δὲ χελιδόνες ἔξω στρεφομένους διδάσκουσι τοὺς νεοττοὺς ἀφιέναι τὸ περίττωμα. καίτοι διὰ τί δένδρου δένδρον οὐ λέγομεν ἀμαθέστερον ὡς κυνὸς πρόβατον, οὐδὲ λαχάνου λάχανον ἀνανδρότερον ὡς ἔλαφον λέοντος; | ἢ καθάπερ* **963** *ἐν τοῖς ἀκινήτοις ἕτερον ἑτέρου βραδύτερον οὐκ ἔστιν*
15 *οὐδὲ μικροφωνότερον ἐν τοῖς ἀναύδοις, οὕτως οὐδὲ δειλότερον οὐδὲ νωθρότερον οὐδ' ἀκρατέστερον, οἷς μὴ φύσει πάρεστιν ἡ τοῦ φρονεῖν δύναμις, ἄλλοις δ' ἄλλως κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον παροῦσα τὰς ὁρωμένας διαφορὰς πεποίηκεν;*

20 5. *Σ. Ἀλλὰ θαυμαστὸν ὅσον ἄνθρωπος εὐμαθείᾳ καὶ ἀγχινοίᾳ καὶ τοῖς περὶ δικαιοσύνην καὶ κοινωνίαν διαφέρει τῶν ζῴων.*

ΑΥ. Καὶ γὰρ ἐκείνων, ὦ ἑταῖρε, πολλὰ τοῦτο μὲν μεγέθει καὶ ποδωκείᾳ τοῦτο δ' ὄψεως ῥώμῃ καὶ ἀκοῆς

2 Ael. N. An. III 45 Plin. N. H. X 105 || 6 = SVF III p. 251 || 8sq. Theophr. fr. 28 Wi. Ps. Arist. Mir. ausc. 76 (78) Ael. N. An. IV 17 Plin. N. H. VIII 137 || 10sqq. Arist. H. An. 612 b 30 Antig. Car. 37 (43) Philo de animal. 22 Plin. N. H. X 92 || 11sqq. 992 c. d || 23sqq. cf. Alex. Aphrod. de fato c. 27 (Suppl. Arist. II 2 p. 198, 4 Bru.)

1sq. *τὰς θηλείας, ὅταν ἐπῳάζωσιν, οὐ προσδεχομένας* Ω corr. e Porph. || 4 *ἂν* ΨZυ *ἐὰν* *O* || 7 *καθαρειότ.* Kron., cf. p. 19, 20 | *οἶδα πῶς* Ω *οἶδεν ὅπως* Porph. corr. Nauck | *παρῆλθε* F (*παρίδε* F[1] mg.) Θ*Π* || 8 *λύγκας* Hch. || 9 *λυγκούριον* Nauck || 11 *περίττωμα* Porph. *-ττευμα* | *καί[τοι]* dub. ci. Po. | *δένδρον δένδρου* hkF*Π* || 15 *δειλ.* Porph. *δεινότερον* || 16 *οἷς*] *ὅπου* Porph. || 17 *πάρεστιν* Re. cf. p. 15, 28 *πᾶσιν* || 18 *καὶ τὸ ἧττον* ΨΘ || 20 *εὐμ.* Porph. *εὐηθείᾳ* || 24sq. *μεγ. κ. ποδωκείᾳ καὶ ῥώμῃ, τοῦτο δ' ὄψεως κ. ἀκ. ἀκρ.* ci. Wy. Papabasileios

ἀκριβείᾳ πάντας ἀνθρώπους ἀπολέλοιπεν· ἀλλ' οὐ διὰ
B *τοῦτο τυφλὸς οὐδ' ἀδύνατος οὐδ' ἄωτος ὁ ἄνθρωπός*
ἐστιν· ἀλλὰ καὶ ⟨θέομεν εἰ καὶ βραδύτερον ἐλάφων, καὶ
βλέπομεν εἰ καὶ⟩ χεῖρον ἱεράκων, ἰσχύος τε καὶ μεγέθους
ἡ φύσις ἡμᾶς οὐκ ἀπεστέρησεν, καίτοι τὸ μηδὲν ἐν τού- 5
τοις πρὸς ἐλέφαντα καὶ κάμηλον ὄντας. οὐκοῦν ὁμοίως
μηδὲ τὰ θηρία λέγωμεν, εἰ νωθρότερον φρονεῖ καὶ κάκιον
διανοεῖται, μὴ διανοεῖσθαι μηδὲ φρονεῖν ὅλως μηδὲ κε-
κτῆσθαι λόγον, ἀσθενῆ δὲ κεκτῆσθαι καὶ θολερόν, ὥσπερ
ὀφθαλμὸν ἀμβλυώττοντα καὶ τεταραγμένον. εἰ δὲ μὴ 10
πολλὰ τοὺς νεανίσκους αὐτίκα δὴ μάλα προσεδόκων τὸν
μὲν ἐκ γῆς τὸν δ' ἐκ θαλάττης ἐνταῦθα συνερανίσειν,
C *φιλολόγους καὶ φιλογραμμάτους ὄντας, οὐκ ἂν ἀπεσχό-*
μην σου μυρία μὲν εὐμαθείας μυρία δ' εὐφυΐας παραδείγ-
ματα θηρίων διηγούμενος, ὧν ἄμαις καὶ σκάφαις ἡμῖν 15
ἐκ τῶν βασιλικῶν ἀρύσασθαι θεάτρων ἡ καλὴ Ῥώμη
παρέσχηκε. ταῦτα μὲν οὖν ἐκείνοις νεαρὰ καὶ ἄθικτα
πρὸς τὸν λόγον ἐγκαλλωπίσασθαι καταλείπωμεν· βούλο-
μαι δὲ μικρόν τι μετὰ σοῦ σκέψασθαι καθ' ἡσυχίαν. οἶμαι
γὰρ ἰδίαν τινὰ μέρους ἑκάστου καὶ δυνάμεως φαυλότητα 20
καὶ πήρωσιν εἶναι καὶ νόσον, ὥσπερ ὀφθαλμοῦ τυφλό-
τητα καὶ σκέλους χωλότητα καὶ ψελλότητα γλώσσης,
ἄλλου δὲ μηδενός· οὐ γάρ ἐστι τυφλότης μὴ πεφυκότος
D *ὁρᾶν οὐδὲ χωλότης μὴ πεφυκότος βαδίζειν, ψελλόν τε*
τῶν ἀγλώσσων ἢ τῶν ἀναύδων φύσει τραυλὸν οὐδὲν ἂν 25
προσείποις· οὐκοῦν οὐδὲ παραπαῖον ἢ παραφρονοῦν ἢ
μαινόμενον, ᾧ μὴ τὸ φρονεῖν καὶ διανοεῖσθαι καὶ λογί-
ζεσθαι κατὰ φύσιν ὑπῆρχεν· οὐ γάρ ἐστιν ἐμπαθὲς γε-
νέσθαι μὴ κεκτημένον δύναμιν, ἧς τὸ πάθος ἢ στέρησις
ἢ πήρωσις ἤ τις ἄλλη κάκωσις ἦν. ἀλλὰ μὴν ἐντετύχηκάς 30

2 *τυφλὸς*] *κωφὸς οὐδὲ τυφλὸς* (om. *οὐδ' ἄωτος*) Porph. | *ἄωτος* F^3 *ἄνωτος* QihkΘ*Π* *ἄνοσος* PF^1 || 3.4 add. e Porph. || 4 *χεῖρον ἱερ.*] *χειρῶν καὶ ὀμμάτων* Q p. ras. FΘ*Π* | *τε*] *δὲ* dub. Bern. Wil. haud opus || 5 *καίπερ* ci. Si. || 9 *ἀσθ. δὲ καὶ θολ. κεκτ.* Ω corr. e Porph. || 18 *καταλίπ.* QihkΘA p. c. || 25 *τὸν ἄγλωσσον ἢ τὸν ἄναυδον* F^1 mg. | *οὐδένα ἂν* Ψ (*οὐδὲ ἂν* P^1) || 27 *φρον. καὶ* Porph. *φρον. ἢ* || 27.28 *λογ. κ. διαν.* F*Π* || 28 *ἐμπ.*] *ἐν πάθει* Porph. || 30 *ἦν*] *ἔστιν* Porph.

γε λυττώσαις κυσίν, ἐγὼ δὲ καὶ ἵπποις· ἔνιοι δέ φασι καὶ
βοῦς μαίνεσθαι καὶ ἀλώπεκας· ἀρκεῖ δὲ τὸ τῶν κυνῶν,
ὃ ἀναμφισβήτητόν ἐστι, καὶ μαρτυρεῖ λόγον ἔχειν καὶ
διάνοιαν οὐ φαύλην τὸ ζῷον, ἧς ταραττομένης καὶ συγ-
5 χεομένης ἡ λεγομένη λύττα καὶ μανία πάθος ἐστίν· οὔτε E
γὰρ ὄψιν ἀλλοιουμένην αὐτῶν οὔτ' ἀκοὴν ὁρῶμεν. ἀλλ'
ὥσπερ ἀνθρώπου μελαγχολῶντος ἢ παρακόπτοντος ὁ μὴ
λέγων ἐξεστάναι καὶ διεφθορέναι τὸ φρονοῦν καὶ λογι-
ζόμενον καὶ μνημονεῦον ἄτοπός ἐστι (καὶ γὰρ ἡ συνήθεια
10 ταῦτά γε κατηγορεῖ τῶν παραφρονούντων μὴ εἶναι παρ'
αὐτοῖς ἀλλ' ἐκπεπτωκέναι τῶν λογισμῶν), οὕτως ὁ τοὺς
λυττῶντας κύνας ἄλλο τι πεπονθέναι νομίζων ἀλλ' οὐχὶ
τοῦ φρονεῖν πεφυκότος καὶ λογίζεσθαι καὶ μνημονεύειν
ἀναπεπλησμένου ταραχῆς καὶ παραπεπαικότος ἀγνοεῖν τὰ
15 φίλτατα πρόσωπα καὶ φεύγειν τὰς συντρόφους διαίτας, F
ἢ παρορᾶν τὸ φαινόμενον ἔοικεν ἢ συνορῶν τὸ γινόμενον
ἐξ αὐτοῦ φιλονεικεῖν πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

6. Σ. Ὀρθῶς μοι δοκεῖς ὑπονοεῖν· οἱ γὰρ ἀπὸ τῆς
Στοᾶς καὶ τοῦ Περιπάτου μάλιστα πρὸς τοὐναντίον ἐν-
20 τείνονται τῷ λόγῳ, τῆς δικαιοσύνης ἑτέραν γένεσιν οὐκ
ἐχούσης, ἀλλὰ παντάπασιν ἀσυστάτου καὶ ἀνυπάρκτου
γιγνομένης, | εἰ πᾶσι τοῖς ζῴοις λόγου μέτεστι· γίγνεται 964
γὰρ ἢ τὸ ἀδικεῖν ἀναγκαῖον ἡμῖν ἀφειδοῦσιν αὐτῶν, ἢ μὴ
χρωμένων αὐτοῖς τὸ ζῆν ἀδύνατον καὶ ἄπορον· καὶ τρό-
25 πον τινὰ θηρίων βίον βιωσόμεθα, τὰς ἀπὸ τῶν θηρίων

7sqq. SVF III 475 p. 125, 16 || 19 SVF III 373, cf. 367. 370 || 22 cf. 970b (999b) || 22—p. 24, 19 Porph. de abstin. I 4—6 exscripsit paucis mutatis (Wy.; Bernays, Theophr. üb. d. Frömmigk. p. 6sq.) || 23 86d || 24 ἄπορον] cf. 993c

1 λυττ.] γλώσσαις Ψ | ἐγὼ] ἔτι Porph. || 3 ὃ ἀναμφ.] ἀναμφ. γὰρ Porph. || 6 ἀλογουμένην PQi ἀλγουμ. hk ἀλοιουμ. F[1] | αὐτοῖς Porph. || 13 τοῦ φρ. πεφυκότος Porph. τῷ φρ. πεφυκότι || 14 ἀναπεπλησμένου Porph. -οις Ψ -ους O | παραπεπαικότας Ω παραπεπτωκότος Porph. corr. Bern. || 16 ἔοικεν ἢ Porph. ἔοικε μὴ Ω || 18 γὰρ] δὲ dub. Si., vix recte || 20 ⟨ὡς⟩ τῆς δ. Ha. probab. || 22 γενομ. FΠ || 24 χρωμένων αὐτοῖς Ω (cf. p. 25, 25) χρωμένοις (om. αὐτοῖς) Porph.

(964) προέμενοι χρείας. ἀφίημι γὰρ Νομάδων καὶ Τρωγλοδυτῶν ἀνεξευρέτους ἀριθμῷ μυριάδας, οἳ τροφὴν σάρκας ἄλλο δ' οὐδὲν ἴσασιν· ἀλλ' ἡμῖν τοῖς ἡμέρως καὶ φιλανθρώπως ζῆν δοκοῦσι ποῖον ἔργον ἀπολείπεται γῆς, ποῖον ἐν θαλάττῃ, τίς ἐν ὄρεσι τέχνη, τίς κόσμος διαίτης, ἂν ὡς 5 προσήκει λογικοῖς καὶ ὁμοφύλοις πᱶσι τοῖς ζῴοις οὖσιν
B ἀβλαβῶς καὶ μετ' εὐλαβείας προσφέρεσθαι μάθωμεν, ἔργον ἐστὶν εἰπεῖν. οὐδὲν οὖν φάρμακον οὐδ' ἴαμα τῆς ἢ τὸν βίον ἀναιρούσης ἢ τὴν δικαιοσύνην ἀπορίας [οὐδὲν] ἔχομεν, ἂν μὴ τὸν ἀρχαῖον ὅρον καὶ νόμον φυλάττωμεν, 10 ᾧ καθ' Ἡσίοδον (OD 277 sqq.) ὁ τὰς φύσεις διελὼν καὶ θέμενος ἰδίᾳ τῶν γενῶν ἑκάτερον

> 'ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς
> ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ οὐ δίκη ἐστὶ μετ' αὐτοῖς,
> ἀνθρώποισι δ' ἔδωκε δίκην' 15

πρὸς ἀλλήλους. οἷς δ' οὐκ ἔστι τὸ δικαιοπραγεῖν πρὸς ἡμᾶς, οὐδ' ἡμῖν πρὸς ἐκεῖνα γίγνεται τὸ ἀδικεῖν· ὡς οἵ γε τοῦτον προέμενοι τὸν λόγον οὔτ' εὐρεῖαν ἄλλην οὔτε
C λιτὴν τῇ δικαιοσύνῃ παρεισελθεῖν ὁδὸν ἀπολελοίπασι.

7. ΑΥ. Ταῦτα μέν, ὦ φίλε, 'τἀπὸ καρδίας' τῶν ἀνδρῶν 20 ἐξείρηκας· οὐ μὴν δοτέον, ὥσπερ δυστοκούσαις γυναιξί, περιάψασθαι τοῖς φιλοσόφοις ὠκυτόκιον, ἵνα ῥᾳδίως καὶ

11 sqq. Ael. N. An. VI 50 (Clem. Al. Str. I 181, 5. 6) || 20 τἀπὸ κ.] 63a Eur. fr. 412, 3

1 προιέμενοι Qihk || 2 ἀριθμῷ A p. c. E (teste Wy.) ἀριθμῶν O || 4. 5 saepe temptatum. pro ἐν ὄρεσι habet ἐναργὴς Porph. ἐνεργὸς ci. Re., ἐν ὄ. tenet Si., qui v. 4 pro ποῖον[2] ponit τίς, ut inter se opponantur (cf. p. 27, 18) venationes marina et montana. neque vero huius loci est tam graviter loqui de venatione (crudelitatis ab adversariis accusata), sed quomodo cultus humanus pendeat a modesto usu bestiarum, ante oculos proponit Pl.: labores agricolarum et hominum maritimorum (ἔργον-θαλ.: cf. p. 27, 14; 51, 12), tum artes pascendi et venandi (et exercendi metalla ?), ornatus denique vitae, cf. p. 96, 15 sq. || 9 del. Duebn. || 11 ὁ E (teste Wy.) om. O ὁ Ζεὺς Porph. || 16 τὸ Porph. τι || 18 οὔτ' εὐρεῖαν Porph. (Emp.) οὔτε χρείαν || 19 λιτὴν Ω λεπτὴν Porph. (Emp.); ad εὐρ. Bern. cft. 586a, ubi tenet εὐρ. et pro ὀλίγαι dub. ci. λιταὶ

ἀταλαιπώρως τὸ δίκαιον ἡμῖν ἀποτέκωσιν. οὐδὲ γὰρ αὐτοὶ τῷ Ἐπικούρῳ (fr. 281) *διδόασιν ὑπὲρ τῶν μεγίστων σμικρὸν οὕτω πρᾶγμα καὶ φαῦλον, ἄτομον παρεγκλῖναι μίαν ἐπὶ τοὐλάχιστον, ὅπως ἄστρα καὶ ζῷα καὶ*
5 *τύχη παρεισέλθῃ καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν μὴ ἀπόληται· δεικνύναι δὲ τὸ ἄδηλον ἢ λαμβάνειν τι τῶν προδήλων προσήκει καὶ ⟨μή⟩ τι περὶ τῶν ζῴων ὑποτίθεσθαι πρὸς τὴν δικαιοσύνην, εἰ μήθ' ὁμολογεῖται μήτ' ἄλλως ἀποδεικνύουσιν. ἔχει γὰρ ἑτέραν ὁδὸν ἐκεῖ τὸ δίκαιον οὐ σφαλερὰν καὶ* D
10 *παράκρημνον οὕτω καὶ διὰ τῶν ἐναργῶν ἀνατρεπομένων ἄγουσαν, ἀλλ' ἥν, Πλάτωνος ὑφηγουμένου, δείκνυσιν οὑμὸς υἱός, ὦ Σώκλαρε, σὸς δ' ἑταῖρος, τοῖς μὴ φιλομαχεῖν ἕπεσθαι δὲ καὶ μανθάνειν βουλομένοις. ἐπεὶ τό γε μὴ παντάπασι καθαρεύειν ἀδικίας τὸν ἄνθρωπον οὕτω*
15 *τὰ ζῷα μεταχειριζόμενον Ἐμπεδοκλῆς καὶ Ἡράκλειτος ὡς ἀληθὲς προσδέχονται, πολλάκις ὀδυρόμενοι καὶ λοιδοροῦντες τὴν φύσιν, ὡς ἀνάγκην καὶ πόλεμον οὖσαν, ἀμιγὲς δὲ μηδὲν μηδ' εἰλικρινὲς ἔχουσαν ἀλλὰ διὰ πολλῶν* E *κἀδίκων παθῶν περαινομένην· ὅπου καὶ τὴν γένεσιν αὐ-*
20 *τὴν ἐξ ἀδικίας συντυγχάνειν λέγουσι, τῷ θνητῷ συνερχομένου τοῦ ἀθανάτου, καὶ τρέφεσθαι τὸ γεννώμενον παρὰ φύσιν μέλεσι τοῦ γεννήσαντος ἀποσπωμένοις. οὐ μὴν ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἄκρατα καὶ πικρὰ φαίνεται κατακόρως· ἑτέρα δ' ἐστὶν ἐμμελὴς παρηγορία, μήτε τῶν ζῴων*
25 *τὸν λόγον ἀφαιρουμένη καὶ σῴζουσα χρωμένων αὐτοῖς ὡς*

2sqq. 1015c Epicurea p. 351, 11 Us. || **11** cf. Plat. Legg. VI p. 782c (?) || **12** cf. 734e 1 || **15** Emped. B 135 (cf. 137) et Arist. Rhet. 1373b 14 Heracl. B 80 cum annot. || **24**sqq. Philo de animal. 62. 63 Bernays, Theophr. üb. d. Frömmigk. 79sqq. 149

3 *καὶ* ante *ἄτομον* exhib. FZυΠ om. *O* *οἶμαι* Anon., edd. || **4** *τοῦ ἐλαχίστου* Θ || **5** *τύχη*] *ψυχὴ* Madv., at verbo *τύχη* transitus paratus ad v. 5 *τὸ ἐφ' ἡμῖν* (Po.) || **6.7** *τῶν προδήλων καὶ προσήκει· τὸ περὶ τ. ζ. ὑπ.* Ω corr. Po. [*καὶ*] *προσήκει, ⟨οὐ⟩ τὸ περὶ τ. ζ.* Emp. | *ὑποτίθ. πρὸς τὴν δικ.*] cf. 1114b || **10** *ἐνεργῶν* PF[1] | *ἀνατρεπόμενον* Ω corr. Mez. || **11** *ἄγ.*] *φέρουσαν* FυΠ || **19** *καὶ δικαίων* Ω corr. Leon. | *αὐτῆς* kFZBΠ *αὐτῇ* υ || **21** *τέρπεσθαι* Ω corr. Mez. | *γενόμενον* Ω corr. Re. || **22** *μέρεσι* ci. Emp. || **25** *ὡς* Mez. *πῶς*

προσήκει τὸ δίκαιον, ἣν τῶν σοφῶν καὶ παλαιῶν εἰσαγόντων συστᾶσα λαιμαργία μεθ' ἡδυπαθείας ἐξέβαλε καὶ ἠφάνισεν, αὖθις δὲ Πυθαγόρας ἀνελάμβανε, διδά-
F *σκων ὠφελεῖσθαι μὴ ἀδικοῦντας· οὐ γὰρ ἀδικοῦσιν οἱ τὰ μὲν ἄμικτα καὶ βλαβερὰ κομιδῇ κολάζοντες καὶ ἀποκτιν-* 5
νύοντες, τὰ δ' ἥμερα καὶ φιλάνθρωπα ποιούμενοι τιθασὰ καὶ συνεργὰ χρείας, πρὸς ἣν ἕκαστον εὖ πέφυκεν,

'ἵππων ὄνων τ' ὀχεῖα καὶ ταύρων γονάς,'

ὧν ὁ Αἰσχύλου (fr. 194) *Προμηθεύς 'δοῦναι' φησὶν ἡμῖν*

965 *'ἀντίδουλα | καὶ πόνων ἐκδέκτορα·'* 10

κυσὶ δὲ χρώμενοι προφυλάττουσιν, αἶγάς τε καὶ ὄϊς ἀμελγομένας καὶ κειρομένας νέμοντες. οὐ γὰρ ἀναιρεῖται τὸ ζῆν οὐδὲ βίος ἀπόλλυται τοῖς ἀνθρώποις, ἂν μὴ λοπάδας ἰχθύων μηδ' ἥπατα χηνῶν ἔχωσι μηδὲ βοῦς μηδ' ἐρίφους κατακόπτωσιν ἐπ' εὐωχίᾳ, μηδ' ἀλύοντες ἐν θεάτροις 15
μηδὲ παίζοντες ἐν θήραις τὰ μὲν ἀναγκάζωσι τολμᾶν ἄκοντα καὶ μάχεσθαι, τὰ δὲ μηδ' ἀμύνεσθαι πεφυκότα διαφθείρωσι. τὸν γὰρ παίζοντα καὶ τερπόμενον οἶμαι συμπαίζουσι δεῖν χρῆσθαι καὶ ἱλαροῖς, οὐχ ὥσπερ ὁ Βίων
B *ἔλεγε τὰ παιδάρια παίζοντα τῶν βατράχων τοῖς λίθοις* 20
ἐφίεσθαι, τοὺς δὲ βατράχους μηκέτι παίζοντας ἀλλ' ἀληθῶς ἀποθνήσκειν, οὕτω κυνηγεῖν καὶ ἁλιεύειν, ὀδυνωμένοις τερπομένους καὶ ἀποθνήσκουσι, τοῖς δ' ἀπὸ σκύμνων καὶ νεοσσῶν ἐλεεινῶς ἀγομένοις. οὐ γὰρ οἱ χρώμενοι

3sqq. 86d 729d—730a (669d) fr. 145 (vol. VII 169, 5 Bern. = Porph. de abstin. III 18sq.; Bernays p. 149) Democrit. B 257 Porph. de abst. II 22 (sec. Theophrastum: Bernays p. 81) || 8sqq. 729esqq. 669d 98c (tertius locorum, quos Plut. et in hoc et in libello De fortuna affert) cf. fr. 145 (vol. VII 170, 18—20 Bern. = Porph. III 18sq.) || 19 *Βίων*] non receptum vid. inter fragm.

2 *εἰσαγαγόντων* ci. Emp. || 6 *τιθασσὰ* QkFZBΠ || 8 *τε ὀχείαν* Ω corr. ex 98c || 9 *ὧν*] *ἃ* Mez. Ha., propter hiatum non recepit Si. || 10 *ἀντίδωρα* 98c codd. | *ἐνδέκτ.* ΨΠ *ἀνδέκτ.* Θ || 11 *αἶγας δὲ* Re. Si., non opus || 11.12 *ἀμελγόμενα καὶ κειρόμενα* Ω corr. Re. || 14 *μηδὲ ἐρ.* FB *μήτ' ἐρ.* O || 16.17 *τ. καὶ ἄκοντα μ.* B (Wy.) || 18 *τερπ.*] *παιζόμενον* Qihk

ζῴοις ἀδικοῦσιν, ἀλλ' οἱ χρώμενοι βλαβερῶς καὶ ὀλιγώρως καὶ μετ' ὠμότητος.

8. *Σ. Ἐπίσχες, ὦ Αὐτόβουλε, καὶ παραβαλοῦ ⟨τὸ θυρίον⟩ τῆς κατηγορίας· ἐγγὺς γὰρ οἵδε προσιόντες πολ-*
5 *λοὶ καὶ θηρατικοὶ πάντες, οὓς οὔτε μεταθεῖναι ῥᾴδιον οὔτε λυπεῖν ἀναγκαῖον.*

ΑΥ. Ὀρθῶς παραινεῖς· ἀλλ' Εὐβίοτον μὲν εὖ οἶδα καὶ τὸν ἐμὸν ἀνεψιὸν Ἀρίστωνα, τούς τε Διονυσίου παῖδας C
ἀπὸ Δελφῶν, Αἰακίδην καὶ Ἀριστότιμον τοῦτον, εἶτα
10 *Νίκανδρον τὸν Εὐθυδάμου, χερσαίας 'δαήμονας' ἄγρας ὡς Ὅμηρος* (*ϑ* 159 al.) *ἔφη, καὶ διὰ τοῦτο πρὸς Ἀριστοτίμου γενησομένους· ὥσπερ αὖ πάλιν τούσδε τοὺς νησιώτας καὶ παραλίους, Ἡρακλέωνα τὸν Μεγαρόθεν καὶ Φιλόστρατον τὸν Εὐβοέα, 'τοῖσίν τε θαλάσσια ἔργα μέ-*
15 *μηλε'* (*ε* 67), *Φαίδιμος ἔχων περὶ αὐτὸν βαδίζει.*

'Τυδείδην δ' οὐκ ἂν γνοίης ποτέροισι μετείη' (*E* 85),

τουτονὶ τὸν ἡμέτερον ἡλικιώτην Ὀπτᾶτον, ὃς

'πολλοῖς μὲν ἐνάλου ὀρείου δὲ πολλοῖς ἄγρας ἀκροθινίοις

20 *ἀγλαΐσας' τὴν Ἀγροτέραν ἅμα θεὸν καὶ Δίκτυνναν, ἐνταῦθα δῆλός ἐστι πρὸς ἡμᾶς βαδίζων, ὡς μηδετέροις προσθήσων ἑαυτόν· ἢ φαύλως εἰκάζομεν, ὦ φίλε Ὀπτᾶτε, κοινόν σε καὶ μέσον ἔσεσθαι τῶν νεανίσκων βραβευτήν;* D

ΟΠΤΑΤΟΣ. Πάνυ μὲν οὖν ὀρθῶς ὑπονοεῖς, ὦ Αὐτό-

3 sq. cf. 940f

3.4 add. Salm. ex 940f ‖ **4** *οἵδε* PF[1] *ἤδη* hk ‖ **7** *Εὐβίωτον* Ω corr. Chatzidakis, Crönert (Herm. 37, 1902, 226) ‖ **9** *Δελφῶν* Leon. *ἀδελφῶν* | *τουτονί* ci. Herw. ‖ **10** *δαίμονα* Fυα a. c. *δαήμονα* **O** corr. Re. *αἵμονας* ci. Ha., fort. recte, cf. *E* 49 *αἵμονα θήρης* (nisi *δαήμ. ἄγρ.* error Plutarchi est) ‖ **11** post *ἔφη* scr. *ἐκείνους τε γὰρ ἐδίδαξε καὶ διὰ τοῦτ' ἀριστότιμος ἐγεγόνει· ὥσπερ* ... B | *πρὸς* P[2]q om. **O** *πρὸς Ἀριστοτίμου* Po. *Ἀριστοτίμου* Emp. *ἀριστότιμον* Ω ‖ **13** *ἡρακλεωνας* Ψ | *μέγαν ὅθεν* Ψ (corr. Q[2]k[2]) ‖ **14** *τοῖσίν τε* PF *τοῖσί τε* **O** ‖ **16** *ὁποτ.* (*οῖς* suprascr.) ΨΘ ‖ **18.19** *ὀρείου δὲ πολλοῖς* Duebn. *ὀρείου πολλάκις* Ω (*πολλῆς μὲν ἐνάλου πολλῆς δὲ ὀρείου πολλάκις* B) (2 dochm. + glyc.) versus distinxit Hu.

βουλε· πάλαι γὰρ ὁ Σόλωνος ἐκλέλοιπε νόμος, τοὺς ἐν στάσει μηδετέρῳ μέρει προσγενομένους κολάζων.

ΑΥ. Δεῦρο δὴ καθίζου πρὸς ἡμᾶς, ὅπως, εἰ δεήσει μάρτυρος, μὴ τοῖς Ἀριστοτέλους πράγματα βιβλίοις παρέχωμεν, ἀλλὰ σοὶ δι' ἐμπειρίαν ἑπόμενοι τοῖς λεγομένοις ἀληθῶς τὴν ψῆφον ἐπιφέρωμεν. 5

Σ. Εἶεν, ὦ ἄνδρες νέοι, γέγονέ τις ὑμῖν ὁμολογία περὶ τάξεως;

ΦΑΙΔΙΜΟΣ. Γέγονεν, ὦ Σώκλαρε, πολλὴν παρασχοῦσα φιλονεικίαν· εἶτα κατ' Εὐριπίδην (fr. 989) E 10

'ὁ τῆς τύχης παῖς κλῆρος ἐπὶ τούτῳ ταγεὶς'

τὰ χερσαῖα προεισάγει δίκαια τῶν ἐνάλων.

Σ. Καιρὸς οὖν, ὦ Ἀριστότιμε, σοὶ μὲν ἤδη λέγειν ἡμῖν δ' ἀκούειν.

9. *ΑΡΙΣΤΟΤΙΜΟΣ. Ἡ μὲν ἀγορὰ τοῖς δικαζομένοις* 15 **** τὰ δὲ τὸν γόνον ἀναλίσκει περὶ τὰς ἀποκυήσεις ἐπιτρέχοντα τοῖς θήλεσι· κεστρέως δὲ γένος, οὓς παρδίας καλοῦσιν, ἀπὸ τῆς μύξης τρέφονται τῆς ἑαυτῶν· ὁ δὲ πολύπους αὑτὸν ἐσθίων κάθηται χειμῶνος* (Hes. OD 525)

'ἔν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ καὶ ἐν ἤθεσι λευγαλέοισιν·' 20

οὕτως ἀργὸς ἢ ἀναίσθητος ἢ γαστρίμαργος ἢ πᾶσι τούτοις ἔνοχός ἐστι. διὸ καὶ Πλάτων (Legg. VII 823d) *αὖ πάλιν ἀπεῖπε νομοθετῶν μᾶλλον δ' ἀπεύξατο τοὺς νέους θαλαττίου θήρας ἔρωτα λαβεῖν· οὐδὲν γὰρ ἀλκῆς γυμνάσιον οὐδὲ μελέτημα σοφίας οὐδ' ὅσα πρὸς ἰσχὺν ἢ* F 25

1sqq. 550c 823f vit. Sol. 20 p. 89a (Arist. Ἀθ. πολ. 8, 5 Cic. Att. X 1, 2 Gell. II 12) || 11 644d || 18sqq. 978f 1059e fr. XI 53 (vol. VII 77, 9sqq. Bern.) Arist. H. An. 591a 4 Plin. N. H. IX 87 Athen. VII 316e

1 *νόμος ⟨ὁ⟩ τοὺς* (aut v. 2 *κολάζειν*) ci. Herw. || 3 *δὲ* ZυΠ || 11 verba *ἐπὶ τ. ταγεὶς* propter aoristi formam Euripidi tribuere noluit Nauck || 12 *προεισάγειν* (Hutten) *δικαιοῖ* Re. || 15 *ἀγ.*] *ἀρχὴ* P mg. i mg. || 16 lac. indic. Leon.; statim in adversarium invectus esse videtur Aristotimus || 20 *τ'* om. PFΘΠ || 25 *ἰχθὺν* Θ

τάχος ἢ κινήσεις διαπονοῦσι τοῖς πρὸς λάβρακας ἢ γόγ-
γρους ἢ σκάρους ἀγῶσιν· | ὥσπερ ἐνταῦθα τὰ μὲν θυ- 966
μοειδῆ τὸ φιλοκίνδυνον καὶ τὸ ἀνδρεῖον ἀσκεῖ τῶν μαχο-
μένων, τὰ δὲ πανοῦργα τὸ φροντιστικὸν καὶ συνετὸν τῶν
5 ἐπιτιθεμένων, τὰ δὲ ποδώκη τὸ ῥωμαλέον καὶ φιλόπο-
νον τῶν διωκόντων. καὶ ταῦτα τὸ κυνηγεῖν καλὸν πε-
ποίηκε· τὸ δ' ἁλιεύειν ἀπ' οὐδενὸς ἔνδοξον· οὐδέ γε θεῶν
τις ἠξίωσεν, ὦ ἑταῖρε, 'γογγροκτόνος', ὥσπερ ὁ Ἀπόλλων
'λυκοκτόνος', οὐδὲ 'τριγλοβόλος', ὥσπερ 'ἐλαφηβόλος'
10 ἡ Ἄρτεμις, λέγεσθαι. καὶ τί θαυμαστόν, ὅπου καὶ ἀν-
θρώπῳ σῦν μὲν καὶ ἔλαφον καὶ νὴ Δία δορκάδα καὶ
λαγωὸν ἑλεῖν κάλλιον ἢ πρίασθαι, θύννον δὲ καὶ κάραβον
καὶ ἀμίαν σεμνότερόν ἐστιν αὐτὸν ὀψωνεῖν ἢ ἁλιεύειν;
τὸ γὰρ ἀγεννὲς καὶ ἀμήχανον ὅλως καὶ ἀπάνουργον αὐτῶν B
15 αἰσχρὸν καὶ ἄζηλον καὶ ἀνελεύθερον τὴν ἄγραν πεποίηκε.

10. Καθόλου δ', ἐπεὶ δι' ὧν οἱ φιλόσοφοι δεικνύουσι
τὸ [τε] μετέχειν λόγου τὰ ζῷα, προθέσεις εἰσὶ καὶ πα-
ρασκευαὶ καὶ μνῆμαι καὶ πάθη καὶ τέκνων ἐπιμέλειαι
καὶ χάριτες εὖ παθόντων καὶ μνησικακίαι πρὸς τὸ λυπή-
20 σαν, ἔτι δ' εὑρέσεις τῶν ἀναγκαίων, ἐμφάσεις ἀρετῆς,
οἷον ἀνδρείας κοινωνίας ἐγκρατείας μεγαλοφροσύνης,
σκοπῶμεν τὰ ἔναλα, εἰ τούτων ἐκεῖνα μὲν οὐδὲν ἢ πού
τι παντελῶς ἀμαυρὸν αἴθυγμα καὶ δυσθέατον ἐνιδεῖν
μάλα μόλις τεκμαιρομένῳ δίδωσιν· ἐν δὲ τοῖς πεζοῖς καὶ
25 γηγενέσι λαμπρὰ καὶ ἐναργῆ καὶ βέβαια παραδείγματα C
τῶν εἰρημένων ἑκάστου λαμβάνειν ἔστι καὶ θεᾶσθαι.
πρῶτον οὖν ὅρα προθέσεις καὶ παρασκευὰς ταύρων ἐπὶ
μάχῃ κονιομένων καὶ κάπρων θηγόντων ὀδόντας· ἐλέ-

7sqq. cf. 983e ‖ 9 λυκ.] Soph. El. 6 | ἐλαφ.] hymn. Hom. 27, 2 Anacr. 1, 1 ‖ 16 Academicos esse arbitratur Tappe p. 24 ‖ 27sqq. (987c) Philo de animal. 51 Sen. de ira I 3 Ael. N. An. VI 1. V 45 ‖ 28sqq. Ael. N. An. VI 56 Suppl. Arist. I 1 § 115

1 διαπονουσι⟨ν ἐν⟩ τοῖς ci. Ha. ‖ 2 ἄγουσιν Qihk ‖ 7 ἄξιον B (γρ. ἔνδοξον m. 1 mg.) ‖ 11 μὲν Re. μόνον | νὴ Δία om. FΘΠ | δόρκα PFΠ ‖ 13 αὐτὸν del. aut σεμν. ἐ. ὀψ. ἢ αὐτὸν ci. Herw. ‖ 15 αἰσχρὰν ci. Re. ‖ 17 del. Re. ‖ 19 μνησικακία ΨF Q[1] ‖ 20 ἔμ-φασις ΨFΠ ‖ 27 πρῶτον μὲν οὖν υ ‖ 28 νονιωμ. ΨB

φαντες δέ, τῆς ὕλης, ἣν ὀρύττοντες ἢ κείροντες ἐσθίουσιν, ἀμβλὺν τὸν ὀδόντα ποιούσης ἀποτριβόμενον, τῷ ἑτέρῳ πρὸς ταῦτα χρῶνται, τὸν δ' ἕτερον ἔπακμον ἀεὶ καὶ ὀξὺν ἐπὶ τὰς ἀμύνας φυλάττουσιν. ὁ δὲ λέων ἀεὶ βαδίζει συνεστραμμένοις τοῖς ποσίν, ἐντὸς ἀποκρύπτων τοὺς 5 *ὄνυχας, ἵνα μὴ τριβόμενοι τὴν ἀκμὴν ἀπαμβλύνωσι μηδὲ*
D *καταλείπωσιν εὐπορίαν τοῖς στιβεύουσιν· οὐ γὰρ ῥᾳδίως ὄνυχος εὑρίσκεται λεοντείου σημεῖον, ἀλλ' ἀμαυροῖς καὶ τυφλοῖς ἴχνεσιν ἐντυγχάνοντες ἀποπλανῶνται καὶ διαμαρτάνουσιν. ὁ δ' ἰχνεύμων ἀκηκόατε δήπουθεν ὡς οὐθὲν* 10 *ἀπολείπει θωρακιζομένου πρὸς μάχην ὁπλίτου· τοσοῦτον ἰλύος περιβάλλεται καὶ περιπήγνυσι τῷ σώματι χιτῶνα μέλλων ἐπιτίθεσθαι τῷ κροκοδείλῳ. τὰς δὲ χελιδόνων πρὸ τῆς τεκνοποιίας παρασκευὰς ὁρῶμεν, ὡς εὖ τὰ στερεὰ κάρφη προϋποβάλλονται δίκην θεμελίων,* 15 *εἶτα περιπλάττουσι τὰ κουφότερα· κἂν πηλοῦ τινος ἐχεκόλλου δεομένην αἴσθωνται τὴν νεοττιάν, λίμνης ἢ θα-*
E *λάττης ἐν χρῷ παραπετόμεναι ψαύουσι τοῖς πτίλοις ἐπιπολῆς, ὅσον νοτεραί, μὴ βαρεῖαι γενέσθαι τῇ ὑγρότητι, συλλαβοῦσαι δὲ κονιορτὸν οὕτως ἐξαλείφουσι καὶ* 20 *συνδέουσι τὰ χαλῶντα καὶ διολισθαίνοντα· τῷ δὲ σχήματι τοὔργον οὐ γωνιῶδες οὐδὲ πολύπλευρον, ἀλλ' ὁμαλὸν ὡς ἔνεστι μάλιστα καὶ σφαιροειδὲς ἀποτελοῦσι· καὶ γὰρ μόνιμον καὶ χωρητικὸν τὸ τοιοῦτο καὶ τοῖς ἐπιβουλεύουσι θηρίοις ἔξωθεν ἀντιλήψεις οὐ πάνυ δίδωσι. τὰ δ'* 25 *ἀράχνης ἔργα, κοινὸν ἱστῶν γυναιξὶ καὶ θήρας σαγηνευταῖς ἀρχέτυπον, οὐ καθ' ἓν ἄν τις θαυμάσειε· καὶ γὰρ ἡ τοῦ νήματος ἀκρίβεια καὶ τῆς ὑφῆς τὸ μὴ διεχὲς μηδὲ*

4 520f || 10 sqq. 980e Arist. An. H. 612a 15 Antig. Car. 32 (38) Ael. N. An. III 22 || 13 sqq. 974a Arist. An. H. 612b 21 sqq. Antig. Car. 37 (43) Philo de animal. 22 Plin. N. H. X 92 Ael. N. An. III 24. 25 (Tappe p. 68 sqq.) || 25 sqq. 974a Philo de animal. 17 Plin. N. H. XI 80—83

7 *καταλείπ.* Qi *καταλίπ.* O || 8 *ἀλλὰ μικροῖς* Ω corr. Kron. || 11. 12 *τοσ. γὰρ ἰλ.* Q || 14 *πρὸς τῆς* P *πρὸς τὰς τῆς* Θ || 19 sq. *νοτερά, μὴ βαρέα* Re. || 20 *ἐπαλείφ.* Θ Herw. || 21 *ὀλισθαίνοντα* Θ

στημονῶδες ἀλλὰ λείου συνέχειαν ὑμένος καὶ κόλλησιν F
ὑπό τινος ἀδήλως παραμεμιγμένης γλισχρότητος ἀπειργασμένον, ἥ τε βαφὴ τῆς χρόας ἐνάερον καὶ ἀχλυώδη
ποιοῦσα τὴν ἐπιφάνειαν ὑπὲρ τοῦ λαθεῖν, αὐτή τε μάλι-
5 στα πάντων ἡ τῆς μηχανῆς αὐτῆς ἡνιοχεία καὶ κυβέρνησις, ὅταν ἐνσχεθῇ τι τῶν ἁλωσίμων, ὥσπερ δεινοῦ σαγηνευτοῦ ταχὺ συναιρεῖν εἰς ταὐτὸ καὶ συνάγειν τὸ θήρατρον, | αἰσθανομένης καὶ φρονούσης, τῇ καθ' ἡμέραν 967
ὄψει καὶ θέᾳ τοῦ γιγνομένου πιστὸν ἔσχε τὸν λόγον, ἄλλως
10 δ' ἂν ἐδόκει μῦθος· ὥσπερ ἡμῖν ἐδόκει τὸ τῶν ἐν Λιβύῃ
κοράκων, οἳ ποτοῦ δεόμενοι †καὶ λίθους ἐμβάλλουσιν
ἀναπληροῦντες καὶ ἀνάγοντες τὸ ὕδωρ, μέχρι ἂν ἐν
ἐφικτῷ γένηται· εἶτα μέντοι κύνα θεασάμενος ἐν πλοίῳ,
τῶν ναυτῶν μὴ παρόντων, εἰς ἔλαιον ἀμφορέως ἀποδεοῦς
15 ἐμβάλλοντα τῶν χαλίκων, ἐθαύμασα πῶς νοεῖ καὶ συνίησι
τὴν γιγνομένην ἔκθλιψιν ὑπὸ τῶν βαρυτέρων τοῖς κουφοτέροις ὑφισταμένων. ὅμοια δὲ καὶ τὰ τῶν Κρητικῶν μελισσῶν καὶ τὰ τῶν ἐν Κιλικίᾳ χηνῶν· ἐκεῖναι μὲν B
γὰρ ἀνεμῶδές τι μέλλουσαι κάμπτειν ἀκρωτήριον ἑρμα-
20 τίζουσιν ἑαυτάς, ὑπὲρ τοῦ μὴ παραφέρεσθαι, μικροῖς
λιθιδίοις· οἱ δὲ χῆνες τοὺς ἀετοὺς δεδοικότες, ὅταν ὑπερβάλλωσι τὸν Ταῦρον, εἰς τὸ στόμα λίθον εὐμεγέθη λαμβάνουσιν, οἷον ἐπιστομίζοντες αὐτῶν καὶ χαλινοῦντες τὸ
φιλόφωνον καὶ λάλον, ὅπως λάθωσι σιωπῇ παρελθόν-

3 ἐνάερον] 'aeris texturae' Philo de animal. 17 Sen. ep. 121, 22 || 10sqq. Ael. N. An. II 48 || 18sqq. Ael. N. An. V 13 || 19 cf. p. 59, 19sq. || 21sqq. 510a Ael. N. An. V 29 Dionys. Ornith. II 18. 17

1 ἀλλ' ⟨ἐς⟩ λείου σ. Re., at v. 2 ἀπειργασμένον 'pro forma media accipiendum est' Bern. Si. || 3 ἀπειργ. ⟨θαυμάσιον⟩? Po. || 4. 5 αὐτή — αὐτῆς displicet, at αὐτῆς non coniungendum vid. cum τῆς μηχανῆς, sed = eius, i. e. araneae, ita ut huc respiciat v. 8 αἰσθανομένης κ. φρον. (Re.: αἰσθ. pertinet ad p. 30, 26 ἀράχνης) Hu. || 7 συναιρεῖν — καὶ συνάγειν τὸ θ. pendere videntur a δεινοῦ Si. | ταυτά vel ταῦτα Ω corr. Re. || 8 ⟨ὡς⟩ αἰσθ. Wy., αἰσθ. κ. φρ. cum sequentibus verbis coniungens; Emp., Madv., alii alia || 11 καὶ om. Θ erasum in A, del. Zie. | κάδοις ci. Po.; plura excidisse susp. Kaltwasser || 23 ἐπιστοματίζοντες ΨF (corr. m. 1 mg.) υ

τες. τῶν δὲ γεράνων καὶ τὸ περὶ τὴν πτῆσιν εὐδοκιμεῖ· πέτονται γάρ, ὅταν ᾖ πνεῦμα πολὺ καὶ τραχὺς ἀήρ, οὐχ, ὥσπερ εὐδίας οὔσης, μετωπηδὸν ἢ κόλπῳ μηνοειδοῦς περιφερείας, ἀλλ' εὐθὺς εἰς τρίγωνον συνάγουσαι σχί-
C ζουσι τῇ κορυφῇ τὸ πνεῦμα περιρρέον, ὥστε μὴ δια- 5
σπᾶσθαι τὴν τάξιν. ὅταν δὲ κατάρωσιν ἐπὶ γῆν, αἱ προφυλακὴν ἔχουσαι νυκτὸς ἐπὶ θατέρου σκέλους ὀχοῦνται τὸ σῶμα, τῷ δ' ἑτέρῳ ποδὶ λίθον περιλαβοῦσαι κρατοῦσι· συνέχει γὰρ ὁ τῆς ἀφῆς τόνος ἐν τῷ μὴ καθεύδειν πολὺν χρόνον· ὅταν δ' ἀνῶσιν, ἐκπεσὼν ὁ λίθος ταχὺ διήγειρε 10
τὴν προεμένην· ὥστε μὴ πάνυ θαυμάζειν τοῦ Ἡρακλέους, εἰ τόξα μασχάλῃ ὑποθεὶς καὶ (Trag. fr. adesp. 416)

'κραταιῷ περιβαλὼν βραχίονι,
εὕδει πιέζων χειρὶ δεξιᾷ ξύλον·'

μηδ' αὖ πάλιν τοῦ πρώτου ὑπονοήσαντος ὀστρέου μεμυ- 15
κότος ἀνάπτυξιν ἐντυχόντα τοῖς ἐρωδιῶν σοφίσμασιν·
D ὅταν γὰρ τὴν κόγχην καταπίῃ μεμυκυῖαν, ἐνοχλούμενος ἐγκαρτερεῖ, μέχρι ἂν αἴσθηται μαλασσομένην καὶ χαλῶσαν ὑπὸ τῆς θερμότητος· τότε δ' ἐκβαλὼν κεχηνυῖαν καὶ ἀνεσπασμένην ἐξεῖλε τὸ ἐδώδιμον. 20

11. Τὰς δὲ μυρμήκων οἰκονομίας καὶ παρασκευὰς ἐκφράσαι μὲν ἀκριβῶς ἀμήχανον, ὑπερβῆναι δὲ παντελῶς

1sqq. 979a. b. d Arist. An. H. 597a 32. 614b 18 Philo de animal. 65 Ael. N. An. III 13 Cic. Nat. deor. II 125 Plin. N. H. X 63 (de anseribus et oloribus) || 6—11 979d Plin. X 59 Ael. III 13 || 15sqq. Ael. N. An. V 35; eadem de pelicano (platalea) narrant Arist. An. H. 614b 27 Ps. Arist. Mir. ausc. 14 (p. 831b 10sqq.) Antig. Car. 41 (47) Philo de animal. 31 Cic. Nat. deor. II 124 Plin. N. H. X 115 Ael. N. An. III 20 || 21sqq. Philo de animal. 42. 91. 92; de prov. I 25. 53 Plin. N. H. XI 108sqq. Ael. N. An. VI 43 Orig. ca. Cels. IV 81 (ubi multos locos, de formicis et apibus, attulit Koetschau) Basil. Hexahem. IX p. 193c Migne (similia de apibus Plin. N. H. XI 11sqq. Ael. N. An. V 10—13)

2 πέτανται Ω corr. Bern. || 5 διασπασθῆναι Qihk || 9 συνεχὴς Ω corr. Leon. || 12 μασχάλης ὑ. Ψ (λαβὼν ὑπὸ μάλης Plat. Gorg. 469d) fort. rectum? Hu. μασχάλῃ ὑποθ. (hiatus!) O || 14 ξύλον] λίθον F[1] Leon. || 15 πρῶτον Bens. || 16 ἐντυγχάνοντα F (corr. m. 1) Π || 20 ἀνεσπ. ihk ἀπεσπ. O ἀναπεπταμένην dub. Wy.

ὀλίγωρον· οὐδὲν γὰρ οὕτω μικρὸν ἡ φύσις ἔχει μειζόνων καὶ καλλιόνων κάτοπτρον, ἀλλ' ὥσπερ ἐν σταγόνι καθαρᾷ πάσης ἔνεστιν ἀρετῆς ἔμφασις· 'ἔνθ' ἔνι μὲν φιλότης' (Ξ 216) τὸ κοινωνικόν, ἔνι δ' ἀνδρείας εἰκὼν τὸ φιλόπο-
5 νον, ἔνεστι δὲ πολλὰ μὲν ἐγκρατείας σπέρματα πολλὰ δὲ φρονήσεως καὶ δικαιοσύνης. ὁ μὲν οὖν Κλεάνθης (fr. 515) E ἔλεγε, καίπερ οὐ φάσκων μετέχειν λόγου τὰ ζῷα, τοιαύτῃ θεωρίᾳ παρατυχεῖν· μύρμηκας ἐλθεῖν ἐπὶ μυρμηκιὰν ἑτέραν μύρμηκα νεκρὸν φέροντας· ἀνιόντας οὖν ἐκ τῆς μυρ-
10 μηκιᾶς ἐνίους οἷον ἐντυγχάνειν αὐτοῖς καὶ πάλιν κατέρχεσθαι· καὶ τοῦτο δὶς ἢ τρὶς γενέσθαι· τέλος δὲ τοὺς μὲν κάτωθεν ἀνενεγκεῖν ὥσπερ λύτρα τοῦ νεκροῦ σκώληκα, τοὺς δ' ἐκεῖνον ἀραμένους ἀποδόντας δὲ τὸν νεκρὸν οἴχε- F σθαι. τῶν δὲ πᾶσιν ἐμφανῶν ἥ τε περὶ τὰς ἀπαντήσεις
15 ἐστὶν εὐγνωμοσύνη, τῶν μηδὲν φερόντων τοῖς φέρουσιν ἐξισταμένων ὁδοῦ καὶ παρελθεῖν διδόντων· αἵ τε τῶν δυσφόρων καὶ δυσπαρακομίστων διαβρώσεις καὶ διαιρέσεις, ὅπως εὐβάστακτα πλείοσι γένηται. τὰς δὲ τῶν κυημάτων διαθέσεις καὶ διαψύξεις ἐκτὸς ὑετοῦ ποιεῖται ση-
20 μεῖον ὁ Ἄρατος (Phaen. 956)·

'ἢ κοίλης μύρμηκες ὀχῆς ἒξ ὤεα πάντα
θᾶσσον ἀνηνέγκαντο·'

καί τινες οὐκ '⟨ἐξ⟩ ὤεα' γράφουσιν, ἀλλ' '⟨ἔξω⟩ ἐά', ⟨ὡς⟩ τοὺς ἀποκειμένους καρπούς, ὅταν εὐρῶτα συνάγον-
25 τας αἴσθωνται | καὶ φοβηθῶσι φθορὰν καὶ σῆψιν, ἀνα- 968 φερόντων. ὑπερβάλλει δὲ πᾶσαν ἐπίνοιαν συνέσεως ἡ τοῦ

6sqq. cf. Ael. N. An. VI 50 Orig. ca. Cels. IV 84 || 23—p. 34, 6 Basil. Hexahem. IX p. 196a Migne || 26 Plin. N. H. XI 109 Orig. ca. Cels. IV 83

10 ἑτέρους FΠ | αὐτοὺς P Qih || 16 καὶ om. ZΠ || 18 κυμάτων F¹P¹ κομμάτ. Ψ καυμάτ. F¹ mg. κρεμμάτ. Z κερμμάτ. υ σπερμάτ. O corr. Bern. coll. 981f || 21 ἢ] καὶ Arat. | μύρμηκος P QhFZBΠ | ὄχθης QP² | ἔξω ἐὰ Ψ (ἔξω om. k¹) ἔξω ἐᾶ Θ ἔξω ὀχῆς ἐᾷ πάντα FΠ || 22 ἀνηνέγκατο FΘΠ || 23 ἐξ add. Hu. | ὤεα Re. Bern. ἐᾶ Θ ᾠά O | ἔξω add. Po. | ἐά] ἵνα PFΘΠ ἤια Amyot Leopardus || 24 ὡς add. Wy. | συναγαγόντας ihk || 25 ἀναφέρονται (sine ὡς v. 24; parenthesin efficiens) Maass Aratea p. 241 n. 12, non probab.

(968) *πυροῦ τῆς βλαστήσεως προκατάληψις· οὐ γὰρ δὴ παραμένει ξηρὸς οὐδ' ἄσηπτος ἀλλὰ διαχεῖται καὶ γαλακτοῦται μεταβάλλων εἰς τὸ φύειν· ἵν' οὖν μὴ γενόμενος σπέρμα τὴν σιτίου χρείαν διαφθείρῃ παραμένῃ δ' αὐτοῖς ἐδώδιμος, ἐξεσθίουσι τὴν ἀρχήν, ἀφ' ἧς τὸν βλαστὸν ὁ πυρὸς* 5 *ἀφίησιν. τοὺς δὲ τὰς μυρμηκιὰς αὐτῶν ἐπὶ τῷ καταμαθεῖν* ☐ *ὥσπερ ἐξ ἀνατομῆς †πληροῦντας οὐκ ἀποδέχομαι· λέγουσι δ' οὖν οὐκ εὐθεῖαν εἶναι τὴν ἀπὸ τῆς ὀπῆς κάθοδον* B *οὐδ' εὔπορον ἄλλῳ θηρίῳ διεξελθεῖν, ἀλλὰ καμπαῖς καὶ στρεβλότησι κεκλασμένας ὑποπορεύσεις καὶ ἀνατρήσεις* 10 *ἐχούσαις εἰς τρεῖς κοιλότητας ἀποτελευτῶσαν, ὧν τὴν μὲν ἐνδιαίτημα κοινὸν αὐτοῖς εἶναι, τὴν δὲ τῶν ἐδωδίμων ταμεῖον, εἰς δὲ τὴν τρίτην ἀποτίθεσθαι τοὺς θνήσκοντας.*

12. *Οἶμαι δὲ μὴ ἄκαιρος ὑμῖν φανεῖσθαι τοῖς μύρμηξιν ἐπεισάγων τοὺς ἐλέφαντας, ἵνα τοῦ νοῦ τὴν φύσιν ἔν τε* 15 *τοῖς μικροτάτοις ἅμα καὶ μεγίστοις σώμασι κατανοήσωμεν, μήτε τούτοις ἐναφανιζομένην μήτ' ἐκείνοις ἐνδέουσαν. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι θαυμάζουσι τοῦ ἐλέφαντος ὅσα μανθάνων καὶ διδασκόμενος ἐν θεάτροις ἐπιδείκνυται* C *σχημάτων εἴδη καὶ μεταβολάς, ὧν οὐδ' ἀνθρωπίναις* 20 *μελέταις τὸ ποικίλον καὶ περιττὸν ἐν μνήμῃ καὶ καθέξει γενέσθαι πάνυ ῥᾴδιόν ἐστιν· ἐγὼ δὲ μᾶλλον ἐν τοῖς ἀφ' αὑτοῦ καὶ ἀδιδάκτοις τοῦ θηρίου πάθεσι καὶ κινήμασιν, ὥσπερ ἀκράτοις καὶ ἀπαραχύτοις, ἐμφαινομένην ὁρῶ τὴν σύνεσιν. ἐν Ῥώμῃ μὲν γὰρ οὐ πάλαι πολλῶν προδιδασκο-* 25 *μένων στάσεις τινὰς ἵστασθαι παραβόλους καὶ κινήσεις*

1sq. cf. p. 4, 5sq. ‖ 11sqq. Orig. ca. Cels. IV 84 paulo aliter hac de re tradere Aelianum N. An. VI 43 monet Re. ‖ 18sqq. 98e 992 a. b Philo de animal. 27 (et 23sqq.) Plin. N. H. VIII 6

4 *διαφύγῃ* hk ‖ 5 *τὸ* ΨF[1] ‖ 7 *πληρ.* Qihk *πορρ.* Pq *ποι.* O *περιαιροῦντας* ('ab omni parte destruentes') Si. *πορθοῦντας* (*ὥσπ. ἐξ ἀνατ.* cum *καταμαθ.* coniungens) ci. Hu. Herw. *σκοποῦντας* dub. Re. *πολυωροῦντας?* Po. | *οὐκ ἀποδ.*] *ἀποδ. οὐδαμῶς* hk ‖ 8 *ὀπῆς* Mez. (Xyl. interpr.) *ὅλης* ‖ 13 *ταμιεῖον* Bern. (*ταμεῖον* Ω) ‖ 17 *ἐμφανιζ.* QihkZB ‖ 19 *ἀποδείκν.* Ψ (k corr. mg.) ‖ 21 *καὶ καθ.*] *καθεξῆς* Herw. (*καὶ* om. υ) ‖ 24 *ἀκράτως καὶ ἀπαραχύτως* Qhk[1] ‖ 26 *ἵστασθαι* Casaubonus, Mez. *κτᾶσθαι*

δυσεξελίκτους ἀνακυκλεῖν, εἷς ὁ δυσμαθέστατος ἀκούων κακῶς ἑκάστοτε καὶ κολαζόμενος πολλάκις ὤφθη νυκτὸς αὐτὸς ἀφ' ἑαυτοῦ πρὸς τὴν σελήνην ἀνατταττόμενος τὰ μαθήματα καὶ μελετῶν. ἐν δὲ Συρίᾳ πρότερον Ἅγνων D
5 *ἱστορεῖ, τρεφομένου κατ' οἰκίαν ἐλέφαντος, τὸν ἐπιστάτην λαμβάνοντα κριθῶν μέτρον ὑφαιρεῖν καὶ χρεωκοπεῖν μέρος ἥμισυ καθ' ἡμέραν· ἐπεὶ δὲ τοῦ δεσπότου παρόντος ποτὲ καὶ θεωμένου πᾶν τὸ μέτρον κατήρασεν, ἐμβλέψαντα καὶ διαγαγόντα τὴν προβοσκίδα τῶν κριθῶν*
10 *ἀποδιαστῆσαι καὶ διαχωρίσαι τὸ μέρος, ὡς ἐνῆν λογιώτατα κατειπόντα τοῦ ἐπιστάτου τὴν ἀδικίαν· ἄλλον δέ, ταῖς κριθαῖς λίθους καὶ γῆν εἰς τὸ μέτρον τοῦ ἐπιστάτου καταμιγνύοντος, ἑψομένων κρεῶν δραξάμενον τῆς τέφρας ἐμβαλεῖν εἰς τὴν χύτραν. ὁ δ' ὑπὸ τῶν παιδαρίων προ-* E
15 *πηλακισθεὶς ἐν Ῥώμῃ τοῖς γραφείοις τὴν προβοσκίδα κεντούντων ὃν συνέλαβε μετέωρον ἐξάρας ἐπίδοξος ἦν ἀποτυμπανίσειν· κραυγῆς δὲ τῶν παρόντων γενομένης ἀτρέμα πρὸς τὴν γῆν πάλιν ἀπηρείσατο καὶ παρῆλθεν, ἀρκοῦσαν ἡγούμενος δίκην τῷ τηλικούτῳ φοβηθῆναι.*
20 *περὶ δὲ τῶν ἀγρίων καὶ αὐτονόμων ἄλλα τε θαυμάσια καὶ τὰ περὶ τὰς διαβάσεις τῶν ποταμῶν ἱστοροῦσι· προδιαβαίνει γὰρ ἐπιδοὺς αὑτὸν ὁ νεώτατος καὶ μικρότατος· οἱ δ' ἑστῶτες ἀποθεωροῦσιν ὡς, ἂν ἐκεῖνος ὑπεραίρῃ τῷ μεγέθει τὸ ῥεῦμα, πολλὴν τοῖς μείζοσι πρὸς τὸ θαρρεῖν*
25 *περιουσίαν τῆς ἀσφαλείας οὖσαν.* F

13. *Ἐνταῦθα τοῦ λόγου γεγονὼς οὐ δοκῶ μοι παρήσειν δι' ὁμοιότητα τὸ τῆς ἀλώπεκος. οἱ μὲν οὖν μυθολόγοι τῷ Δευκαλίωνί φασι περιστερὰν ἐκ τῆς λάρνακος ἀφιεμένην*

4 *Ἅγνων*] RE XIV 2209 v. Arnim || 11 sqq. Ael. N. An. VI 52 (Suppl. Arist. I 1 § 114) || 27 sqq. Orig. ca. Cels. IV 42 (Apollod. I 7, 4) Usener, Sintfluths. (Religionsgesch. Unters. III) p. 254

3 *ἀνατατ τ.* def. Wy., Bern., Liddell Scott Lex. *ἀναπλαττ.* Mez. || 5 *τὸν* ZBE (teste Wy.) om. *O* || 6 *χρεοκ.* Ψ || 10 *χωρίσαι* P Qih[2] (*χωρῆσαι* h[1]) k[1] (corr. mg.) || 11 *καταλιπόντα* Qihk[1] || 16 *συνέλαβεν καὶ* ΨF[1] || 26 *τοῦ* om. ΨF[1] || 27 *τὸ* E om. *O* (*τὴν ἀλώπεκα* B, *τῆς ἀλώπεκος* ss. m. 1)

δήλωμα γενέσθαι χειμῶνος μὲν εἴσω πάλιν ἐνδυομένην, εὐδίας δ' ἀποπτᾶσαν· οἱ δὲ Θρᾷκες ἔτι νῦν, ὅταν παγέντα διαβαίνειν ποταμὸν ἐπιχειρῶσιν, ἀλώπεκα ποιοῦνται γνώ-
969 μονα τῆς τοῦ πάγου στερρότητος· | ἡσυχῇ γὰρ ὑπάγουσα παραβάλλει τὸ οὖς· κἂν μὲν αἴσθηται ψόφῳ τοῦ ῥεύμα- 5
τος ἐγγὺς ὑποφερομένου, τεκμαιρομένη μὴ γεγονέναι διὰ βάθους τὴν πῆξιν ἀλλὰ λεπτὴν καὶ ἀβέβαιον ἵσταται, κἂν ἐᾷ τις, ἐπανέρχεται· τῷ δὲ μὴ ψοφεῖν θαρροῦσα διῆλθε. καὶ τοῦτο μὴ λέγωμεν αἰσθήσεως ἄλογον ἀκρίβειαν, ἀλλ' ἐξ αἰσθήσεως συλλογισμὸν ὅτι 'τὸ ψοφοῦν 10
κινεῖται, τὸ δὲ κινούμενον οὐ πέπηγε, τὸ δὲ μὴ πεπηγὸς ὑγρόν ἐστι, τὸ δ' ὑγρὸν ἐνδίδωσιν.' οἱ δὲ διαλεκτικοί φασι τὸν κύνα τῷ διὰ πλειόνων διεζευγμένῳ χρώμενον ἐν ταῖς
B πολυσχιδέσιν ἀτραποῖς συλλογίζεσθαι πρὸς ἑαυτόν 'ἤτοι τήνδε τὸ θηρίον ὥρμηκεν ἢ τήνδε ⟨ἢ τήνδε⟩· ἀλλὰ 15
μὴν οὔτε τήνδε οὔτε τήνδε· τὴν λοιπὴν ἄρα·' τῆς μὲν αἰσθήσεως οὐδὲν ἢ τὴν πρόσληψιν διδούσης, τοῦ δὲ λόγου τὰ λήμματα καὶ τὸ συμπέρασμα τοῖς λήμμασιν ἐπιφέροντος. οὐ μὴν δεῖταί γε τοιαύτης μαρτυρίας ὁ κύων· ψευδὴς γάρ ἐστι καὶ κίβδηλος· ἡ γὰρ αἴσθησις 20
αὐτὴ τοῖς ἴχνεσι καὶ τοῖς ῥεύμασι τοῦ θηρίου τὴν φυγὴν ἐπιδείκνυσι, χαίρειν λέγουσα διεζευγμένοις ἀξιώμασι καὶ συμπεπλεγμένοις. δι' ἄλλων δὲ πολλῶν ἔργων καὶ παθῶν καὶ καθηκόντων οὔτ' ὀσφραντῶν οὔθ' ὁρατῶν ἀλλὰ δια-
C νοίᾳ καὶ λόγῳ μόνον πρακτῶν καὶ θεατῶν ὄντων κατι- 25
δεῖν ἔστι τὴν κυνὸς φύσιν. οὐ τὰς μὲν ἐν ἄγραις ἐγκρατείας καὶ πειθαρχίας καὶ ἀγχινοίας γελοῖος ἔσομαι λέγων πρὸς ὑμᾶς τοὺς ὁρῶντας αὐτὰ καθ' ἡμέραν καὶ με-

2 sqq. 949c Ael. N. An. VI 24 (Suppl. Arist. I 1 § 400) || 12 sqq. SVF II 226 Philo de animal. 45. 46. 84 Sext. Emp. Pyrrh. Hyp. I 69 Porph. de abst. III 6 p. 194, 3 sqq. Ael. N. An. VI 59 Basil. Hexahem. IX p. 197c Migne Suppl. Arist. I 1 § 206 Bernays, Theophr. üb. Frömm. 148

3 ποταμὸν διαβ. FΠ διαβ. τὸν ποτ. Q || 13 διεζευγμένων Ψ || 15 add. Anon. || 16 οὔτε τήνδε alt. om. q | τὴν δὲ (vel τήνδε) λοιπὸν ἄρα ΘΠ || 18 τὸ σύμπαν Zυ || 21 ῥεύμ.] 916d. 917e cft. Bern. πνεύμ. Emp. νεύμ. Θ

ταχειριζομένους. ⟨Κάλβ⟩ου δὲ τοῦ Ῥωμαίου σφαγέντος ἐν τοῖς ἐμφυλίοις πολέμοις οὐδεὶς ἐδυνήθη τὴν κεφαλὴν ἀποτεμεῖν πρότερον, πρὶν ἢ τὸν κύνα τὸν φυλάττοντα καὶ προμαχόμενον αὐτοῦ κατακεντῆσαι περιστάντας. Πύρρος
5 *δ' ὁ βασιλεὺς ὁδεύων ἐνέτυχε κυνὶ φρουροῦντι σῶμα πεφονευμένου, καὶ πυθόμενος τρίτην ἡμέραν ἐκείνην ἄσιτον παραμένειν καὶ μὴ ἀπολιπεῖν τὸν μὲν νεκρὸν ἐκέλευσε θάψαι, τὸν δὲ κύνα μεθ' ἑαυτοῦ κομίζειν ἐπιμελομένους.* D
ὀλίγαις δ' ὕστερον ἡμέραις ἐξέτασις ἦν τῶν στρατιωτῶν
10 *καὶ πάροδος καθημένου τοῦ βασιλέως καὶ παρῆν ὁ κύων ἡσυχίαν ἔχων· ἐπεὶ δὲ τοὺς φονέας τοῦ δεσπότου παριόντας εἶδεν ἐξέδραμε μετὰ φωνῆς ἐπ' αὐτοὺς καὶ θυμοῦ καὶ καθυλάκτει πολλάκις μεταστρεφόμενος εἰς τὸν Πύρρον, ὥστε μὴ μόνον ἐκείνῳ δι' ὑποψίας ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς*
15 *παροῦσι τοὺς ἀνθρώπους γενέσθαι· διὸ συλληφθέντες εὐθὺς καὶ ἀνακρινόμενοι, μικρῶν τινων τεκμηρίων ἔξωθεν προσγενομένων, ὁμολογήσαντες τὸν φόνον ἐκολάσθησαν. ταὐτὰ δὲ καὶ τὸν Ἡσιόδου κύνα τοῦ σοφοῦ δρᾶσαι λέγουσι, τοὺς Γανύκτορος ἐξελέγξαντα τοῦ Ναυπα-* E
20 *κτίου παῖδας, ὑφ' ὧν ὁ Ἡσίοδος ἀπέθανεν. ὃ δ' οἱ πατέρες ἡμῶν ἔγνωσαν αὐτοὶ σχολάζοντες Ἀθήνησιν ἐναργέστερόν ἐστι τῶν εἰρημένων· παραρρυεὶς γάρ ἄνθρωπος εἰς τὸν νεὼν τοῦ Ἀσκληπιοῦ τὰ εὔογκα τῶν ἀργυρῶν καὶ χρυσῶν ἔλαβεν ἀναθημάτων καὶ λεληθέναι νομίζων ὑπεξ-*
25 *ῆλθεν· ὁ δὲ φρουρὸς κύων, ὄνομα Κάππαρος, ἐπεὶ μηδεὶς ὑλακτοῦντι τῶν ζακόρων ὑπήκουσεν αὐτῷ, φεύγοντα τὸν*

1—18 (Plin. N. H. VIII 142sqq.) Ael. N. An. VII 10 Suppl. Arist. I 1 § 201 Basil. Hexahem. IX p. 197d Migne Tzetz. Chil. IV 232—234. 211—226 Aug. Marx, Gr. Märchen v. dankb. Tieren p. 74. 78sq. || 18sqq. 162csqq. 984d Pollux On. V 42 A. Marx, Gr. Märchen p. 79 || 20— p. 38, 15 Ael. N. An. VII 13 Tzetz. Chil. IV 258—260

1 *⟨Κάλβ⟩ου δὲ* Duebn. *οὐδὲ* || 5 *δ'* om. Θ || 7 *ἀπολείπειν* ci. Bern. || 8 *ἐπιμελουμ.* ikFΘΠ || 12 *καὶ θυμοῦ ἐπ' αὐτοὺς* Ω propter hiatum trp. Bern. || 18 *ταῦτα* Ω corr. Re. || 19 *ναυπακτίου* B *ναυ//κτίου* (πα ss.) hZ *ναυκκτίου* PQ. *ναυκτίου* i *ναυκληκτίου* υ *ναυκλητίου* O || 21 *αὐτοὶ καὶ σχ.* ΨZυ || 23 *νεὼ* ΨF || 26 *νεωκόρων* F[1] (corr. m. 1) B ss. m. 1 Π

ἱερόσυλον ἐπεδίωκε· καὶ πρῶτον μὲν βαλλόμενος λίθοις
F *οὐκ ἀπέστη· γενομένης δ' ἡμέρας, ἐγγὺς οὐ προσιὼν ἀλλ' ἀπ' ὀφθαλμοῦ παραφυλάττων εἵπετο καὶ τροφὴν προβάλλοντος οὐκ ἐλάμβανεν· ἀναπαυομένῳ δὲ παρενυκτέρευε καὶ βαδίζοντος πάλιν ἀναστὰς ἐπηκολούθει, τοὺς* 5
δ' ἀπαντῶντας ὁδοιπόρους ἔσαινεν, ἐκείνῳ δ' ἐφυλάκτει καὶ προσέκειτο. ταῦτα δ' οἱ διώκοντες πυνθανόμενοι παρὰ τῶν ἀπαντώντων ἅμα καὶ τὸ χρῶμα φραζόντων καὶ τὸ μέγεθος τοῦ κυνὸς προθυμότερον ἐχρήσαντο τῇ διώξει, καὶ καταλαβόντες τὸν ἄνθρωπον ἀνήγαγον ἀπὸ 10
970 *Κρομμυῶνος. | ὁ δὲ κύων ἀναστρέψας προηγεῖτο γαῦρος καὶ περιχαρής, οἷον ἑαυτοῦ ποιούμενος ἄγραν καὶ θήραμα τὸν ἱερόσυλον. ἐψηφίσαντο δὴ σῖτον αὐτῷ δημοσίᾳ μετρεῖσθαι καὶ παρεγγυᾶσθαι τοῖς ἱερεῦσιν εἰς ἀεὶ τὴν ἐπιμέλειαν, ἀπομιμησάμενοι τὸ πρὸς τὸν ἡμίονον φιλαν-* 15
θρώπευμα τῶν παλαιῶν Ἀθηναίων. τὸν γὰρ ἑκατόμπεδον νεὼν Περικλέους ἐν ἀκροπόλει κατασκευάζοντος, ὡς εἰκός, λίθοι προσήγοντο πολλοῖς ζεύγεσι καθ' ἡμέραν· τῶν οὖν συνειργασμένων μὲν προθύμως ἤδη δὲ διὰ γῆρας ἀφειμένων ὀρέων εἷς κατερχόμενος εἰς Κεραμεικὸν καὶ 20
B *τοῖς ἀνάγουσι ζεύγεσι τοὺς λίθους ὑπαντῶν ἀεὶ συνανέστρεφε καὶ συμπαρετρόχαζεν, οἷον ἐγκελευόμενος καὶ παρορμῶν· διὸ θαυμάσας αὐτοῦ τὴν φιλοτιμίαν ὁ δῆμος ἐκέλευσε δημοσίᾳ τρέφεσθαι, καθάπερ ἀθλητῇ σίτησιν ὑπὸ γήρως ἀπειρηκότι ψηφισάμενος.* 25

14. *Διὸ τοὺς λέγοντας, ὡς ἡμῖν οὐδὲν πρὸς τὰ ζῷα δίκαιόν ἐστι, ῥητέον εὖ λέγειν ἄχρι τῶν ἐνάλων καὶ βυθίων· ἄμικτα γὰρ ἐκεῖνα κομιδῇ πρὸς χάριν καὶ ἄστοργα καὶ πάσης ἄμοιρα γλυκυθυμίας· καὶ καλῶς Ὅμηρος* (*Π* 34)
εἶπε 'γλαυκὴ δέ σ' ἔτικτε θάλασσα' πρὸς τὸν ἀνήμερον 30
εἶναι δοκοῦντα καὶ ἄμικτον, ὡς μηδὲν τῆς θαλάσσης εὐ-

16 sqq. vit. Cat. mai. 5 p. 339a Arist. An. H. 577b 31 sqq. Ael. N. An. VI 49 || **26** sq. 999b (963f sq.)

5 *ἐπηκ. ἀναστ.* FΘΠ || **13** *δὴ*] *δὲ* Qihk || **14** *εἰς*] om. Qihk *καὶ* P || **26** *ἡμῖν ὡς* ΨZυ

νοϊκὸν μηδὲ πρᾶον φερούσης. ὁ δὲ καὶ πρὸς τὰ χερσαῖα
τῷ λόγῳ τούτῳ χρώμενος ἀπηνὴς καὶ θηριώδης· ἢ μηδὲ C
Λυσιμάχῳ τι γεγονέναι φήσῃ πρὸς τὸν κύνα τὸν Ὑρκανὸν
δίκαιον, ὃς νεκρῷ τε μόνος παρέμεινεν αὐτῷ καί, καομέ-
5 νου τοῦ σώματος, ἐνδραμὼν αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπέρριψε. τὰ
δ' αὐτὰ καὶ τὸν ἀετὸν δρᾶσαι λέγουσιν, ὃν Πύρρος οὐχ
ὁ βασιλεὺς ἀλλ' ἕτερός τις ἰδιώτης ἔθρεψεν· ἀποθανόν-
τος γὰρ αὐτοῦ περὶ τὸ σῶμα διατρίβων καὶ περὶ τὸ κλι-
νίδιον αἰωρούμενος ἐκφερομένου, τέλος εἰς τὴν πυρὰν
10 στειλάμενος ἀφῆκεν ἑαυτὸν καὶ συγκατέκαυσε. Πώρου
δὲ τοῦ βασιλέως ὁ ἐλέφας, ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον μάχῃ
κατατετρωμένου, πολλὰ τῶν ἀκοντισμάτων ἀτρέμα καὶ D
φειδόμενος ἐξῄρει τῇ προβοσκίδι, καὶ κακῶς ἤδη διακεί-
μενος αὐτὸς οὐ πρότερον ἐνέδωκεν ἢ τοῦ βασιλέως ἐξαί-
15 μου γενομένου καὶ περιρρέοντος αἰσθόμενος καὶ φοβηθεὶς
μὴ πέσῃ πράως ὑφῆκε, παρέχων ἐκείνῳ τὴν ἀπόκλισιν
ἄλυπον. ὁ δὲ Βουκεφάλας γυμνὸς μὲν ὢν παρεῖχεν ἀναβῆ-
ναι τῷ ἱπποκόμῳ, κοσμηθεὶς δὲ τοῖς βασιλικοῖς προκοσ-
μίοις καὶ περιδεραίοις οὐδένα προσίετο πλὴν αὐτὸν
20 Ἀλέξανδρον· τοῖς δ' ἄλλοις, εἰ πειρώμενοι προσίοιεν,
ἐναντίος ἐπιτρέχων ἐχρεμέτιζε μέγα καὶ ἐνήλλετο καὶ
κατεπάτει τοὺς μὴ πρόσω ἵεσθαι μηδ' ἀποφεύγειν E
φθάσαντας.

2sqq. FHG II 478 (Duris fr. 33) = FGrHist. II 151 (Duris fr. 55, cum locis aliis a F. Jacoby allatis) Plin. N. H. VIII 142. 143 Ael. N. An. VI 25 (similia Ael. VII 40 = Suppl. Arist. I 1 § 204; de Pyrrhi cane Pollux On. V 42) Tzetz. Chil. IV 252 || 5sqq. Ael. N. An. II 40 (cf. VI 29 fin.; sim. de aquila et virgine Plin. N. H. X 18) A. Marx, Gr. Märchen v. dankb. Tieren p. 38. 75sq. || 10sqq. 974d vit. Alex. 60 p. 699b. c Ael. N. An. VII 37 (Suppl. Arist. I 1 § 117) Aug. Marx p. 91 || 17sqq. Plin. N. H. VIII 154 Arrian. Anab. V 19, 5

2 ἢ μηδὲ E εἰ δὲ μὴ *O* || 3 φήσῃ Madv. φύσει F φήσει *O* (def. Tappe p. 60[3]) || 5 εἰσδραμὼν Castiglioni || 6 ἀετὸν Emp. Wil. (Herm. 63, 1928, p. 380) ἀστὸν ΨF²υ B lin. αὐτὸν *O* (B ss. m. 1) || 15 αἰσθανόμενος Ω corr. Duebn. || 21 ἐνήλλ. Cobet ('insiliebat' Xyl. interpr.) συνήλλ. Ω ἀνήλλ. Re.

15. *Οὐκ ἀγνοῶ δ' ὅτι ⟨τὸ⟩ τῶν παραδειγμάτων ὑμῖν φανεῖταί τι ποικίλον· οὐκ ἔστι δὲ ῥᾳδίως τῶν εὐφυῶν ζῴων πρᾶξιν εὑρεῖν μιᾶς ἔμφασιν ἀρετῆς ἔχουσαν· ἀλλ' ἐμφαίνεται καὶ τῷ φιλοστόργῳ τὸ φιλότιμον αὐτῶν καὶ τῷ γενναίῳ τὸ θυμόσοφον, ἥ τε πανουργία καὶ τὸ συνετὸν οὐκ ἀπήλλακται τοῦ θυμοειδοῦς καὶ ἀνδρώδους. οὐ μὴν ἀλλὰ βουλομένοις διαιρεῖν καὶ διορίζειν καθ' ἕκαστον, ἡμέρου μὲν ἔμφασιν ὁμοῦ καὶ ὑψηλοῦ φρονήματος ποιοῦσιν οἱ κύνες, ἀποτρεπόμενοι τῶν συγκαθεζομένων· ὥς που καὶ ταῦτ' εἴρηται* (ξ 30) 5 10

F *'οἱ μὲν κεκλήγοντες ἐπέδραμον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς*
ἕζετο κερδοσύνῃ, σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός·'

οὐκέτι γὰρ προσμάχονται τοῖς ὑποπεσοῦσι καὶ γεγονόσι ταπεινῶν τὰς ἕξεις ὁμοίοις. φασὶ δὲ καὶ τὸν πρωτεύοντα κύνα τῶν Ἰνδικῶν †καὶ μαχεσθέντα πρὸς Ἀλέξανδρον, ἐλάφου ⟨μὲν⟩ ἀφιεμένου καὶ κάπρου καὶ ἄρκτου, ἡσυχίαν ἔχοντα κεῖσθαι καὶ περιορᾶν, ὀφθέντος δὲ λέοντος εὐθὺς ἐξαναστῆναι καὶ διακονίεσθαι | καὶ φανερὸν εἶναι αὑτοῦ ποιούμενον ἀνταγωνιστήν, τῶν δ' ἄλλων ὑπερφρονοῦντα πάντων. οἱ δὲ τοὺς δασύποδας διώκοντες, ἐὰν μὲν αὐτοὶ κτείνωσιν, ἥδονται διασπῶντες καὶ τὸ αἷμα λάπτουσι προθύμως· ἐὰν δ' ἀπογνοὺς ἑαυτὸν ὁ λαγωός, ὃ γίγνεται πολλάκις, ὅσον ἔχει πνεύματος εἰς τὸν ἔσχατον ἀναλώσας δρόμον ἐκλίπῃ, νεκρὸν καταλαβόντες οὐχ ἅπτονται τὸ παράπαν, ἀλλ' ἵστανται τὰς οὐρὰς κινοῦντες, ὡς οὐ κρεῶν χάριν ἀλλὰ νίκης καὶ φιλονεικίας ἀγωνιζόμενοι. 15 □ 971 20 25

10sqq. Antig. Car. 24 (28) || **14**sqq. Ael. N. An. VIII 1 cf. Diod. XVII 92 Plin. N. H. VIII 149sq. Strab. XV 31 p. 700 Curt. Ruf. IX 6, 31–33 || **20**sqq. Ael. N. An. VIII 2

1 add. Wy. || **2** *φανεῖται* E *φανῆναι* O *τι* del. Si. | post *ποικίλον* lac. 30B || **3** *ἀρ. ἐμφ.* Ψ Θ || **14** *ταπεινῶν* F (Re.) *ταπεινῷ* ΘΠ *ταπεινοῖς*, et deinde om. *τὰς ἕξεις ὁμοίοις* Ψ || **15** *καὶ μαχ.*] *καταχθέντα* Emp. *κατὰ μάχας* (scil. *πρωτεύοντα*) *ἀχθέντα* dub. ci. Po. *κομισθέντα* Zie. || **16** add. Bens. || **26** *φιλοτιμίας* Herw. [*νίκης καὶ*] *φιλονικίας* Papabasileios

16. *Πανουργίας δὲ πολλῶν παραδειγμάτων ὄντων, ἀφεὶς ἀλώπεκας καὶ λύκους καὶ τὰ γεράνων σοφίσματα καὶ κολοιῶν, ἔστι γὰρ δῆλα, μάρτυρι χρήσομαι Θαλῇ τῷ παλαιοτάτῳ τῶν σοφῶν, ὃν οὐχ ἥκιστα θαυμασθῆναι λέγουσιν ὀρέως τέχνῃ περιγενόμενον. τῶν γὰρ ἁληγῶν ἡμιόνων εἷς ἐμβαλὼν εἰς ποταμὸν ὤλισθεν αὐτομάτως καὶ τῶν ἁλῶν διατακέντων ἀναστὰς ἐλαφρὸς ᾔσθετο τὴν αἰτίαν καὶ κατεμνημόνευσεν· ὥστε διαβαίνων ἀεὶ τὸν ποταμὸν ἐπίτηδες ὑφιέναι καὶ βαπτίζειν τὰ ἀγγεῖα, συγκαθίζων καὶ ἀπονεύων εἰς ἑκάτερον μέρος. ἀκούσας οὖν ὁ Θαλῆς ἐκέλευσεν ἀντὶ τῶν ἁλῶν ἐρίων τὰ ἀγγεῖα καὶ σπόγγων ἐμπλήσαντας καὶ ἀναθέντας ἐλαύνειν τὸν ἡμίονον. ποιήσας οὖν τὸ εἰωθὸς καὶ ἀναπλήσας ὕδατος τὰ φορτία συνῆκεν ἀλυσιτελῆ σοφιζόμενος ἑαυτῷ, καὶ τὸ λοιπὸν οὕτω προσέχων καὶ φυλαττόμενος διέβαινε τὸν ποταμόν, ὥστε μηδ' ἄκοντος αὐτοῦ τῶν φορτίων παραψαῦσαι τὸ ὑγρόν.   ἄλλην δὲ πανουργίαν ὁμοῦ μετὰ τοῦ φιλοστόργου πέρδικες ἐπιδεικνύντες τοὺς μὲν νεοττοὺς ἐθίζουσι μηδέπω φεύγειν δυναμένους, ὅταν διώκωνται, καταβαλόντας ὑπτίους ἑαυτοὺς βῶλόν τιν' ἢ συρφετὸν ἄνω προΐσχεσθαι τοῦ σώματος οἷον ἐπηλυγαζομένους· αὐταὶ δὲ τοὺς διώκοντας ὑπάγουσιν ἄλλῃ καὶ περισπῶσιν ⟨εἰς⟩ ἑαυτάς, ἐμποδὼν διαπετόμεναι καὶ κατὰ μικρὸν ἐξανιστάμεναι, μέχρις ἂν οὕτως ἁλισκομένων δόξαν ἐνδιδοῦσαι μακρὰν ἀποσπάσωσι τῶν νεοττῶν.   οἱ δὲ δασύποδες πρὸς εὐνὴν ἐπανιόντες ἄλλον ἀλλαχῇ κομίζουσι τῶν λαγιδέων, καὶ πλέθρου διάστημα πολλάκις ἀλλήλων*

3sqq. Ael. N. An. VII 42 (non receptum vid. inter Thalet. fragm.) || 17sqq. 494e Arist. An. H. 613b 17sqq. Antig. Car. 39 (45) Philo de animal. 35 Plin. N. H. X 100. 103 Ael. N. An. III 16 Athen. IX 389b (= Arist. pseudep. p. 287 R.) Dionys. Ornith. I 9

3 *χρήσομαι* Qihk *χρησόμεθα O* || 5 *ὀρθῶς* Ω corr. Amyot || 22 *αὗται* Ω corr. Xyl. interpr. Re. || 23 add. Anon. in Francofurt. || 24 *οὕτως ἁλ.*] *ὅσον οὔπω ἁλωσομένων* (hiatus!) dub. Naber; non opus | *δόξαν* BE (teste Wy.) *δόξας O* || 26 *κοιμίζ.* ZυE (teste Wy.) Emp.

ἀπέχοντας, ὅπως, ἂν ἄνθρωπος ἢ κύων ἐπίῃ, μὴ πάντες ἅμα συγκινδυνεύωσιν· αὐτοὶ δὲ πολλαχόθι ταῖς μεταδρομαῖς ἴχνη θέντες, τὸ δ' ἔσχατον ἅλμα μέγα καὶ μακρὰν τῶν ἰχνῶν ἀποσπάσαντες οὕτω καθεύδουσιν. ἡ δ' ἄρκτος ὑπὸ τοῦ πάθους, ὃ καλοῦσι φωλείαν, καταλαμ- 5 *βανομένη, πρὶν ἢ παντάπασι ναρκῆσαι καὶ γενέσθαι βα-*
E *ρεῖα καὶ δυσκίνητος, τόν τε τόπον ἀνακαθαίρει καὶ μέλλουσα καταδύεσθαι τὴν μὲν ἄλλην πορείαν ὡς ἐνδέχεται μάλιστα ποιεῖται μετέωρον καὶ ἐλαφρὰν ἄκροις ἐπιθιγγάνουσα τοῖς ἴχνεσι, τῷ νώτῳ δὲ τὸ σῶμα προσάγει καὶ* 10 *παρακομίζει πρὸς τὸν φωλεόν. τῶν ἐλάφων δ' αἱ θήλειαι μάλιστα τίκτουσι παρὰ τὴν ὁδόν, ὅπου τὰ σαρκοβόρα θηρία μὴ πρόσεισιν· οἵ τ' ἄρρενες, ὅταν αἴσθωνται βαρεῖς ὑπὸ πιμελῆς καὶ πολυσαρκίας ὄντες, ἐκτοπίζουσι σῴζοντες αὑτοὺς τῷ λανθάνειν, ὅτε τῷ φεύγειν οὐ* 15 *πεποίθασιν. τῶν δὲ χερσαίων ἐχίνων ἡ μὲν ὑπὲρ αὑ-*
F *τῶν ἄμυνα καὶ φυλακὴ παροιμίαν πεποίηκε* (Archilochi fr. 103 D.)

'πόλλ' οἶδ' ἀλώπηξ, ἀλλ' ἐχῖνος ἓν μέγα'·

προσιούσης γὰρ αὐτῆς, ὥς φησιν ὁ Ἴων (fr. 38 N. = 81 Bl.), 20

'στρόβιλος ἀμφ' ἄκανθαν εἱλίξας δέμας
κεῖται θιγεῖν τε καὶ δακεῖν ἀμήχανος.'

γλαφυρωτέρα δ' ἐστὶν ἡ περὶ τῶν σκυμνίων πρόνοια· μετοπώρου γὰρ ὑπὸ τὰς ἀμπέλους ὑποδυόμενος καὶ τοῖς

2sqq. Ael. N. An. VI 47 (Suppl. Arist. I 1 § 412) || **4**sqq. Ael. N. An. VI 3 (Suppl. Arist. I 1 § 338) || **11**sqq. Arist. An. H. 578b 16sq. 611a 15 Antig. Car. 29 (35) Ael. N. An. VI 11 (Suppl. Arist. I 1 § 494) || **13** Arist. An. H. 611a 22 Suppl. Arist. I 1 § 488 || **19**sqq. Paroem. I p. 147 (Zenob. V 68) II 128 al. Athen. III 95d Suppl. Arist I 1 § 430 || **23**sqq. Ael. N. An. III 10 (Suppl. Arist. I 1 § 428. 434) Plin. N. H. VIII 133

1 post *ἀπέχοντας* inserunt *καταλείπουσιν* (vel simile) Re. Si. || **5** *φωλείαν* Z *φωλία* vel *φωλίαν* *O* || **8** *ὥσπερ* Qihk || **9** *ἐλαφρὸν* Ψ || **10** *δὲ τὸ*] *ὧδε τὸ* Ψ || **11** *ἐλεφάντων* Ω corr. Bas. | *δ'* Qihk om. *O* || **12** *σαρκοφάγα* Ψυ || **13** *πρόεισιν* Θ || **20** *φασιν* FZγ*Π* | *ὁ Ἴων* Mez. *οἷον* || **21** *ἀμφ' ἄκανθον* Pihk *ἀμφ' ἄκανθα* υ *ἀμφάκανθαν* F[1] *ἀμφάκανθον* Salm. Re., at cf. v. Blumenthal, Ion v. Chios p. 44 || **22** *λαβεῖν τε καὶ θίγειν* Ψ *δακεῖν τε καὶ θίγειν* Θ Athen. || **23** *σκύμνων* Θ

ποσὶ τὰς ῥᾶγας ἀποσείσας τοῦ βότρυος χαμᾶζε καὶ περι-
κυλινδηθείς, ἀναλαμβάνει ταῖς ἀκάνθαις· | καὶ παρέσχε 972
ποτὲ παισὶν ἡμῖν ὁρῶσιν ὄψιν ἑρπούσης ἢ βαδιζούσης
σταφυλῆς, οὕτως ἀνάπλεως ἐχώρει τῆς ὀπώρας· εἶτα
5 καταδὺς εἰς τὸν φωλεὸν τοῖς σκύμνοις χρῆσθαι καὶ λαμ-
βάνειν ἀπ᾽ αὐτοῦ ταμιευομένοις παραδίδωσι. τὸ δὲ κοι-
ταῖον αὐτῶν ὀπὰς ἔχει δύο, τὴν μὲν πρὸς νότον τὴν δὲ
πρὸς βορέαν βλέπουσαν· ὅταν δὲ προαίσθωνται τὴν δια-
φορὰν τοῦ ἀέρος, ὥσπερ ἱστίον κυβερνῆται μεταλαμβάνον-
10 τες ἐμφράττουσι τὴν κατ᾽ ἄνεμον τὴν δ᾽ ἑτέραν ἀνοί-
γουσι. καὶ τοῦτό τις ἐν Κυζίκῳ καταμαθὼν δόξαν ἔσχεν
ὡς ἀφ᾽ αὐτοῦ τὸν μέλλοντα πνεῖν ἄνεμον προαγορεύων.

17. Τό γε μὴν κοινωνικὸν μετὰ τοῦ συνετοῦ τοὺς ἐλέ- B
φαντας ἀποδείκνυσθαί φησιν ὁ Ἰόβας (fr. 51a). ὀρύγ-
15 ματα γὰρ αὐτοῖς οἱ θηρεύοντες ὑπεργασάμενοι λεπτοῖς
φρυγάνοις καὶ φορυτῷ κούφῳ κατερέφουσιν· ὅταν οὖν
⟨εἷς⟩ τις εἰσολίσθῃ πολλῶν ὁμοῦ πορευομένων, οἱ λοιποὶ
φοροῦντες ὕλην καὶ λίθους ἐμβάλλουσιν, ἀναπληροῦντες
τὴν κοιλότητα τοῦ ὀρύγματος, ὥστε ῥᾳδίαν ἐκείνῳ γίνε-
20 σθαι τὴν ἔκβασιν. ἱστορεῖ δὲ καὶ (fr. 53) εὐχῇ χρῆσθαι
θεῶν τοὺς ἐλέφαντας ἀδιδάκτως, ἁγνιζομένους τε τῇ
θαλάσσῃ καὶ τὸν ἥλιον ἐκφανέντα προσκυνοῦντας ὥσπερ
χειρὸς ἀνασχέσει τῆς προβοσκίδος. ὅθεν καὶ θεοφιλέστα-
τόν ἐστι τὸ θηρίον, ὡς Πτολεμαῖος ὁ Φιλοπάτωρ ἐμαρ- C

6sqq. 979a. b Arist. An. H. 612b 4—9 Ps. Arist. Mir. ausc. 8 Suppl. Arist. I 1 § 427 Theophr. p. VI 30 Wi. (Ioachim, De Th. libris π. ζῴων, Diss. Bonn 1892 p. 23 annot. 3) Basil. Hexahem. IX p. 193b Migne || 14— p. 44,7 FHG III p. 474 fr. 32 sectio 1 || 14—20 FGrHist. III p. 146 fr. 51a 977d Ael. N. An. VI 61 (cf. VIII 15) Plin. N. H. VIII 24 Clem. Al. Str. I 143, 3 || 20— p. 44,7 FGrHist. III p. 147 fr. 53 Ael. N. An. VII 44 (Suppl. Arist. I 1 § 105) cf. IV 10 (V 49) Plin. N. H. VIII 1—3 Orig. ca. Cels. IV 88

1 περικυλισθεὶς FΘΠ || 3 παισὶν Kron. πᾶσιν || 14 ἐπιδείκν. Zυ || 16 φόρτῳ Ω corr. Mez. || 17 add. Hu., cf. e. g. p. 47, 1 οὖν εἰσολ. Pq οὖν εἰς ὀλισθῇ FΘΠ (rectene? cf. p. 55, 21, sed paulo aliter res ibi se habet) οὖν εἰς εἰσολ. k² Po. || 19 γίνεσθαι Ψ γενέσθαι O || 23 ἀνατάσει F¹ mg. Θ (Wy.)

τύρησε. κρατήσας γὰρ Ἀντιόχου καὶ βουλόμενος ἐκπρεπῶς τιμῆσαι τὸ θεῖον ἄλλα τε πάμπολλα κατέθυσεν ἐπινίκια τῆς μάχης καὶ τέσσαρας ἐλέφαντας· εἶτα νύκτωρ ὀνείρασιν ἐντυχών, ὡς τοῦ θεοῦ μετ' ὀργῆς ἀπειλοῦντος αὐτῷ διὰ τὴν ἀλλόκοτον ἐκείνην θυσίαν, ἱλασμοῖς τε 5 πολλοῖς ἐχρήσατο καὶ χαλκοῦς ἐλέφαντας ἀντὶ τῶν σφαγέντων ἀνέστησε τέσσαρας. οὐχ ἧττον δὲ κοινωνικὰ τὰ τῶν λεόντων. οἱ γὰρ νέοι τοὺς βραδεῖς καὶ γέροντας ἤδη συνεξάγουσιν ἐπὶ θήραν· ὅπου δ' ἂν ἀπαγορεύσωσιν, οἱ μὲν κάθηνται περιμένοντες οἱ δὲ θηρεύουσι· κἂν λά- 10
D βωσιν ὁτιοῦν, ἀνακαλοῦνται, μόσχου μυκήματι τὸ βρύχημα ποιοῦντες ὅμοιον· οἱ δ' εὐθὺς αἰσθάνονται καὶ παραγενόμενοι κοινῇ τὴν ἄγραν ἀναλίσκουσιν.

18. Ἔρωτες δὲ πολλῶν οἱ μὲν ἄγριοι καὶ περιμανεῖς γεγόνασιν, οἱ δ' ἔχοντες οὐκ ἀπάνθρωπον ὡραϊσμὸν οὐδ' 15 ἀναφρόδιτον ὁμιλίαν. οἷος ἦν ὁ τοῦ ἐλέφαντος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τοῦ ἀντερῶντος Ἀριστοφάνει τῷ γραμματικῷ· τῆς γὰρ αὐτῆς ἤρων στεφανοπώλιδος, καὶ οὐχ ἧττον ἦν ὁ ἐλέφας διάδηλος· ἔφερε γὰρ αὐτῇ τῆς ὀπώρας ἀεὶ ⟨τὰ⟩ πρατήρια παραπορευόμενος, καὶ χρόνον πολὺν ὑφίστατο 20 καὶ τὴν προβοσκίδα τῶν χιτωνίων ἐντὸς ὥσπερ χεῖρα
E παραβαλὼν ἀτρέμα τῆς περὶ τὸ στῆθος ὥρας ἔψαυεν. ὁ δὲ δράκων ὁ τῆς Αἰτωλίδος ἐρασθεὶς ἐφοίτα νύκτωρ παρ' αὐτὴν καὶ τοῦ σώματος ὑποδυόμενος ἐν χρῷ καὶ περιπλεκόμενος οὐδὲν οὔθ' ἑκὼν οὔτ' ἄκων ἔβλαψεν ἀλλὰ 25 κοσμίως ἀεὶ περὶ τὸν ὄρθρον ἀπηλλάττετο. συνεχῶς δὲ τοῦτο ποιοῦντος αὐτοῦ, μετῴκισαν οἱ προσήκοντες ἀπωτέρω τὴν ἄνθρωπον· ὁ δὲ τρεῖς μὲν ἢ τέτταρας ⟨νύκτας⟩ οὐκ ἦλθεν ἀλλ' ὡς ἔοικε περιῄει ζητῶν καὶ πλανώμενος· μόλις δέ πως ἐξανευρὼν καὶ περιπεσὼν οὐ πρᾴως ὥσπερ 30

7sqq. Ael. N. An. IX 1 (Suppl. Arist. I 1 § 152) || 14—22 FHG III 474 fr. 32 sectio 2 || 16 sqq. Plin. N. H. VIII 13 Ael. N. An. I 38 A. Marx, Gr. Märchen v. dankb. Tieren p. 93 || 23 sqq. de virgine Iudaea similia narrat Ael. N. An. VI 17 (A. Marx, p. 121)

1 εὐπρεπῶς FΠ || 16 ἦν om. Θ || 18 ὁ om. Ψ || 19 add. Bern. ⟨τὰ στεφάνων⟩ πρ. ci. Re. || 24 παρ'] πρὸς FυBΠ || 25 ἀλλὰ καὶ κοσμ. Θ || 28 add. Wy. (ἡμέρας add. Bern.)

εἰώθει ἀλλὰ τραχύτερον τῷ μὲν ἄλλῳ σπειράματι τὰς χεῖρας αὐτῆς ἔδησε πρὸς τὸ σῶμα, τῷ δ' ἀπολήγοντι τῆς F
οὐρᾶς ἐμαστίγου τὰς κνήμας, ἐλαφράν τινα καὶ φιλόστοργον καὶ πλέον ἔχουσαν τοῦ κολάζοντος τὸ φειδόμενον
5 *ὀργὴν ἀποδεικνύμενος. τὸν δ' ἐν Αἰγίῳ παιδεραστοῦντα χῆνα καὶ τὸν ἐπιθυμήσαντα Γλαύκης τῆς κιθαρῳδοῦ κριόν, περιβόητοι γάρ εἰσι καὶ πολλῶν οἶμαι διηγημάτων διακορεῖς ὑμᾶς εἶναι, διὰ ταῦτα μὲν ἀφίημι.*

19. *Ψᾶρες δὲ καὶ κόρακες καὶ ψιττακοὶ μανθάνοντες*
10 *διαλέγεσθαι καὶ τὸ τῆς φωνῆς πνεῦμα τοῖς διδάσκουσιν εὔπλαστον οὕτω καὶ μιμηλὸν ἐξαρθροῦν καὶ ῥυθμίζειν παρέχοντες | ἐμοὶ δοκοῦσι προδικεῖν καὶ συνηγορεῖν τοῖς* 973
ἄλλοις ζῴοις ἐν τῷ μανθάνειν, τρόπον τινὰ διδάσκοντες ἡμᾶς, ὅτι καὶ προφορικοῦ λόγου καὶ φωνῆς ἐνάρθρου μέτ-
15 *εστιν αὐτοῖς· ᾗ καὶ πολὺς κατάγελως τὸ πρὸς ταῦτα καταλιπεῖν ἐκείνοις σύγκρισιν, οἷς οὐδ' ὅσον ὠρύσασθαι μέτεστιν οὐδ' ὅσον στενάξαι φωνῆς. τούτων δὲ καὶ τοῖς αὐτοφυέσι καὶ τοῖς ἀδιδάκτοις γηρύμασιν ὅση μοῦσα καὶ χάρις ἔπεστιν, οἱ λογιώτατοι καὶ καλλιφωνότατοι μαρ-*
20 *τυροῦσι, τὰ ἥδιστα ποιήματα μέλεσι κύκνων καὶ ἀηδόνων ᾠδαῖς ἀπεικάζοντες. ἐπεὶ δὲ τοῦ μαθεῖν τὸ διδάξαι λογικώτερον, ἤδη πειστέον Ἀριστοτέλει* (an. h. 536 b 18) *λέγοντι καὶ τοῦτο τὰ ζῷα ποιεῖν· ὀφθῆναι γὰρ ἀηδόνα* B
νεοσσὸν ᾄδειν προδιδάσκουσαν. μαρτυρεῖ δ' αὐτῷ τὸ φαυ-
25 *λότερον ᾄδειν ὅσαις συμβέβηκε μικραῖς ἁλούσαις ἀπο-*

5sq. Philo de animal. 66 Plin. N. H. X 51 Ael. V. H. IX 39. N. An. V 29. VIII 11, cf. I 6. VII 41 Athen. XIII 606c (Aug. Marx, Gr. Märchen p. 85) || 9sqq. Philo de animal. 13. 98 Plin. N. H. X 117. 121 Ael. N. An. VI 19. XIII 18 Porph. de abst. III 4 p. 191, 8 N. || 20 974a || 21sqq. 992b. c Arist. An. H. 608a 15sq. Ael. N. An. III 40 Dionys. Ornith. I 17

1 *τραχύτερον* Herw. Po. *τραχύτερος* Ω *πρᾶος — τραχύτερος* Bern. || 5 *ἐπιδεικν.* ZB | *ἐναιπω* vel *ἐν αἰπῶ* Ψ *ἐν αἰσώπωι* F[1] *ἐν αἰγύπτω* F[2] Θ*Π* corr. Wy. ex Aeliano V 29 || 7 *διηγημάτων ⟨τοιούτων⟩* Duebn., non opus || 8 *διὰ* Re. *διὸ* | *ὑμᾶς εἶναι οὐδεὶς ἀγνοεῖ, διὸ* Qihk || 11 *ἐξαρθροῦν* Wy. (cf. Po., NGG. N. F. III 6 p. 194; Die Stoa II 43) *ἐξαριθμεῖν* || 15 *ᾗ* Wy. *ἢ* || 20 *μέλεσι* υB *καὶ μέλεσι* Ψ *καὶ μέλη* *O* || 22 *πιστευτέον* F[1] mg. Qikh || 25 *ἁλούσαις* Xyl. *ἀδούσαις* (*αἰδ.* PF)

*τρόφοις τῶν μητέρων γενέσθαι· διδάσκονται γὰρ αἱ συν-
τρεφόμεναι καὶ μανθάνουσιν οὐ διὰ μισθὸν οὐδὲ πρὸς
δόξαν ἀλλὰ τῷ χαίρειν διαμελιζόμεναι καὶ τὸ καλὸν
ἀγαπᾶν μᾶλλον ἢ τὸ χρειῶδες τῆς φωνῆς. ἔχω δὲ περὶ
τούτου καὶ λόγον εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς, ἀκούσας Ἑλλήνων τε* 5
*πολλῶν καὶ Ῥωμαίων παραγενομένων. κουρεὺς γάρ τις
ἐργαστήριον ἔχων ἐν Ῥώμῃ πρὸ τοῦ τεμένους, ὃ καλοῦ-*
C *σιν Ἑλλήνων ἀγοράν, θαυμαστόν τι χρῆμα πολυφώνου
καὶ πολυφθόγγου κίττης ἔτρεφε, καὶ ἀνθρώπου ῥήματα
καὶ θηρίων φθόγγους καὶ ψόφους ὀργάνων ἀνταπεδίδου,* 10
*μηδενὸς ἀναγκάζοντος ἀλλ' αὐτὴν ἐθίζουσα καὶ φιλοτι-
μουμένη μηδὲν ἄρρητον ἀπολιπεῖν μηδ' ἀμίμητον. ἔτυχε
δέ τις ἐκεῖθεν τῶν πλουσίων ἐκκομιζόμενος ὑπὸ σάλπιγξι
πολλαῖς, καὶ γενομένης ὥσπερ εἴωθε κατὰ τὸν τόπον ἐπι-
στάσεως, εὐδοκιμοῦντες οἱ σαλπιγκταὶ καὶ κελευόμενοι* 15
*πολὺν χρόνον ἐνδιέτριψαν· ἡ δὲ κίττα μετὰ τὴν ἡμέραν
ἐκείνην ἄφθογγος ἦν καὶ ἄναυδος, οὐδὲ τὴν αὑτῆς ἐπὶ τοῖς*
D *ἀναγκαίοις πάθεσιν ἀφιεῖσα φωνήν. τοῖς οὖν πρότερον
αὐτῆς θαυμάζουσι τὴν φωνὴν τότε θαῦμα μεῖζον ἡ σιωπὴ
παρεῖχε, κωφὸν ἀκροάματος συνήθους παροδεύουσι τὸν* 20
*τόπον· ὑποψίαι δὲ φαρμάκων ἐπὶ τοὺς ὁμοτέχνους ἦσαν·
οἱ δὲ πλεῖστοι τὰς σάλπιγγας εἴκαζον ἐκπλῆξαι τὴν
ἀκοήν, τῇ δ' ἀκοῇ συγκατεσβέσθαι τὴν φωνήν. ἦν δ'
οὐδέτερα τούτων, ἀλλ' ἄσκησις ὡς ἔοικε καὶ ἀναχώρησις
εἰς ἑαυτὸ τοῦ μιμητικοῦ, καθάπερ ὄργανον ἐξαρτυομένου* 25
*τὴν φωνὴν καὶ παρασκευάζοντος· ἄφνω γὰρ αὖθις ἧκε
καὶ ἀνέλαμψεν οὐδὲν τῶν συνήθων καὶ παλαιῶν μιμη-*
E *μάτων ἐκείνων, ἀλλὰ τὰ μέλη τῶν σαλπίγγων αὐταῖς
περιόδοις φθεγγομένη καὶ μεταβολὰς πάσας καὶ κρου-
μάτων διεξιοῦσα πάντας ῥυθμούς· ὥστε, ὅπερ ἔφην, τῆς* 30
εὐμαθείας λογικωτέραν εἶναι τὴν αὐτομάθειαν ἐν αὐτοῖς.

5 *τε*] *τι* PFα *τινῶν* Qihk || 7 *ὃ*] *οὗ* PF || 8 *πολυφθόνου* Ψυ || 9 ⟨*ἢ*⟩ *καὶ* dub. Bern. | *ἀνθρώπων* ihkB || 10 *θηρίου* PF[1] mg. Z *θηρείους* FΠ | *φθόγγ. ἀνταπ. καὶ ψόφ. ὀργ.* FΠ || 11.12 *ἐθίζουσαν καὶ φιλοτιμουμένην* Qihk || 13 *ἐκείνη* PFΘΠ || 20 *ἀκρόαμα τοῖς συνήθως* Ω corr. Re.

πλὴν ἕν γέ τι μάθημα κυνὸς οὐ δοκῶ μοι παρήσειν, γενόμενος ἐν Ῥώμῃ θεατής. παρὼν γὰρ ὁ κύων μίμῳ πλοκὴν ἔχοντι δραματικὴν καὶ πολυπρόσωπον ἄλλας τε μιμήσεις ἀπεδίδου τοῖς ὑποκειμένοις πάθεσι καὶ πράγ-
5 μασι προσφόρους, καὶ φαρμάκου ποιουμένων ἐν αὐτῷ πεῖραν ὑπνωτικοῦ μὲν ὑποκειμένου δ' εἶναι θανασίμου, τόν τ' ἄρτον, ᾧ δῆθεν ἐμέμικτο τὸ φάρμακον, ἐδέξατο καὶ καταφαγὼν ὀλίγον ὕστερον ὅμοιος ἦν ὑποτρέμοντι καὶ F σφαλλομένῳ καὶ καρηβαροῦντι· τέλος δὲ προτείνας ἑαυτὸν
10 ὥσπερ νεκρὸς ἔκειτο, καὶ παρεῖχεν ἕλκειν καὶ μεταφέρειν, ὡς ὁ τοῦ δράματος ὑπηγόρευε λόγος. ἐπεὶ δὲ τὸν καιρὸν ἐκ τῶν λεγομένων καὶ πραττομένων ἐνόησεν, ἡσυχῇ τὸ πρῶτον ἐκίνησεν ἑαυτόν, ὥσπερ ἐξ ὕπνου βαθέος ἀναφερόμενος, | καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπάρας διέβλεψεν· ἔπειτα θαυ- 974
15 μασάντων, ἐξαναστὰς ἐβάδιζε πρὸς ὃν ἔδει καὶ προσήκαλλε χαίρων καὶ φιλοφρονούμενος, ὥστε πάντας ἀνθρώπους καὶ Καίσαρα (παρῆν γὰρ ὁ γέρων Οὐεσπασιανὸς ἐν τῷ Μαρκέλλου θεάτρῳ) συμπαθεῖς γενέσθαι.

20. Γελοῖοι δ' ἴσως ἐσμὲν ἐπὶ τῷ μανθάνειν τὰ ζῷα
20 σεμνύνοντες, ὧν ὁ Δημόκριτος (B 154) ἀποφαίνει μαθητὰς ἐν τοῖς μεγίστοις γεγονότας ἡμᾶς· ἀράχνης ⟨ἐν⟩ ὑφαντικῇ καὶ ἀκεστικῇ, χελιδόνος ἐν οἰκοδομίᾳ, καὶ τῶν λιγυρῶν, κύκνου καὶ ἀηδόνος, ἐν ᾠδῇ κατὰ μίμησιν.
ἰατρικῆς δὲ πολὺ τῶν τριῶν εἰδῶν ἑκάστου καὶ γενναῖον
25 ἐν αὐτοῖς μόριον ὁρῶμεν· οὐ γὰρ μόνον τῷ φαρμακευτικῷ B χρῶνται, χελῶναι μὲν ὀρίγανον γαλαῖ δὲ πήγανον, ὅταν ὄφεως φάγωσιν, ἐπεσθίουσαι· κύνες δὲ πόᾳ τινὶ καθαί-

21sq. cf. 966e || 22 966d Ael. N. An. VI 57 | 973a || 24sqq. Orig. ca. Cels. IV 86 || 26 991e Arist. An. H. 612a 24—29 Ps. Arist. Mir. ausc. 11 (10) p. 831a 27 (Theophr.; Suppl. Arist. I 1 § 385. 387) Philo de animal. 39 Antig. Car. 34 (40). 35 (41) Plin. N. H. VIII 98 Ael. N. An. III 5. IV 14. VI 12 Geop. XV 1, 17 Basil. Hexahem. IX p. 193a Migne || 27 Arist. An. H. 612a 6. 31 (594a 29. Suppl. Ar. I 1 § 186) Ael. N. An. V 46. VIII 9 cf. Plin. N. H. XXV 91. 53

1 τι (τοι Z) οὐ δοκῶ μοι μάθ. κυν. ΨΘ || 15 προσήκαλλε Wy. προσῆκε μὲν || 21 add. Xyl. || 23 ᾠδῇ καὶ κατὰ ΡΘΠ

*ροντες ἑαυτοὺς χολεριῶντας· ὁ δὲ δράκων τῷ μαράθρῳ
τὸν ὀφθαλμὸν ἀμβλυώττοντα λεπτύνων καὶ διαχαράττων·
ἡ δ' ἄρκτος, ὅταν ἐκ τοῦ φωλεοῦ προέλθῃ, τὸ ἄρον ἐσθίου-
σα πρῶτον τὸ ἄγριον· ἡ γὰρ δριμύτης ἀνοίγει συμπεφυ-
κὸς αὐτῆς τὸ ἔντερον· ἄλλως δ' ἀσώδης γενομένη πρὸς* 5
*τὰς μυρμηκιὰς τρέπεται καὶ κάθηται προβάλλουσα λι-
παρὰν καὶ μαλακὴν ἰκμάδι γλυκείᾳ τὴν γλῶσσαν, ἄχρι*
C *οὗ μυρμήκων ἀνάπλεως γένηται· καταπίνουσα γὰρ
ὠφελεῖται. τῆς τ' ἴβεως τὸν ὑποκλυσμὸν ἅλμῃ καθαιρο-
μένης Αἰγύπτιοι συνιδεῖν καὶ μιμήσασθαι λέγουσιν· οἱ δ'* 10
*ἱερεῖς ὕδατι χρῶνται, περιαγνίζοντες ἑαυτούς, ἐξ οὗ πέ-
πωκεν ἶβις· ἂν γὰρ ᾖ φαρμακῶδες ἢ νοσηρὸν ἄλλως τὸ
ὕδωρ, οὐ πρόσεισιν.* ☐ *ἀλλὰ καὶ τροφῆς ἀποσχέσει ἔνια
θεραπεύονται· καθάπερ λύκοι καὶ λέοντες, ὅταν κρεῶν
γένωνται διακορεῖς, ἡσυχίαν ἄγουσι κατακείμενοι καὶ συν-* 15
*θάλποντες ἑαυτούς. τίγριν δέ φασιν, ἐρίφου παραδοθέντος
αὐτῇ, χρωμένην διαίτῃ μὴ φαγεῖν ἐφ' ἡμέρας δύο, τῇ δὲ*
D *τρίτῃ πεινῶσαν αἰτεῖν ἄλλο καὶ τὴν γαλεάγραν σπαράσ-
σειν· ἐκείνου δὲ φείσασθαι οἰομένην σύντροφον ἔχειν ἤδη
καὶ σύνοικον.* ☐ *οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ χειρουργίᾳ χρῆσθαι* 20
*τοὺς ἐλέφαντας ἱστοροῦσι· καὶ γὰρ ξυστὰ καὶ λόγχας καὶ
τοξεύματα, παριστάμενοι τοῖς τετρωμένοις, ἄνευ σπαραγ-
μοῦ ῥᾳδίως καὶ ἀβλαβῶς ἐξέλκουσιν. αἱ δὲ Κρητικαὶ*

1 Plin. N. H. VIII 99 Ael. N. An. IX 16 Basil. ut p. 47, 26 || **3** Arist. An. H. 611b 35. 600b 11 Arist. pseudep. p. 369sq. R. (Suppl. Arist. I 1 § 338. 341) Plin. N. H. VIII 129 Ael. N. An. VI 3 || **9**sqq. 381c. d Plin. N. H. VIII 97 Ael. N. An. II 35 || **11** Ael. N. An. VII 45 || **16**sqq. Ael. N. An. VI 2 (de pardale; Suppl. Arist. I 1 § 258) || **20**sqq. 970d 977b Ael. N. An. VII 45 (cf. FGrHist. III A comment. ad Iubae fr. 52. Suppl. Arist. I 1 § 99) Philostr. v. Apoll. II 16 || **23**sqq. 991e Arist. An. H. 612a 3 Ps. Arist. Mir. ausc. 4 Theophr. H. Pl. IX 16, 1 Philo de animal. 38 Cic. Nat. deor. II 126 Antig. Car. 30 (36) Plin. N. H. XXV 92 (VIII 97 eadem de cervis) Ael. V. H. I 10

1 *τῷ* E *ὁ τῷ* ***O*** | *μαράθῳ* PF*Π* (Bern.) || **3** ***παρέλθῃ*** FΘ*Π* || **6** *μυρμηκ.* GA[2] *μαρυκιὰς* ***O*** || **7** *ἄχρι* P *ἄχρις* ***O*** || **8** *μυρμήκων* G *μαρυκημάτων* ***O*** || **12** *νοσερὸν* kZB*Π* || **13** *ἀποσχέσεσιν* dub. Bern. || **14** *θεραπεύεται* ci. Bern. Si. | ⟨*οἳ*⟩ *ὅταν* dub. Hu.

αἶγες, ὅταν τὸ δίκταμνον φάγωσιν, ἐκβάλλουσαι τὰ το-
ξεύματα ῥᾳδίως καταμαθεῖν ταῖς ἐγκύοις τὴν βοτάνην
παρέσχον ἐκτρωτικὴν δύναμιν ἔχουσαν· ἐπ' οὐδὲν γὰρ
ἄλλο τρωθεῖσαι φέρονται καὶ ζητοῦσι καὶ διώκουσιν ⟨ἢ⟩
5 τὸ δίκταμνον.

21. Ἧττον δὲ ταῦτα θαυμαστά, καίπερ ὄντα θαυμάσια,
ποιοῦσιν αἱ νόησιν ἀριθμοῦ καὶ δύναμιν τοῦ ἀριθμεῖν E
ἔχουσαι φύσεις, ὥσπερ ἔχουσιν αἱ περὶ Σοῦσα βόες. εἰσὶ
γὰρ αὐτόθι τὸν βασιλικὸν παράδεισον ἄρδουσαι περιάκ-
10 τοις ἀντλήμασιν, ὧν ὥρισται τὸ πλῆθος· ἑκατὸν γὰρ
ἑκάστη βοῦς ἀναφέρει καθ' ἡμέραν ἑκάστην ἀντλήματα·
πλείονα δ' οὐκ ἔστιν οὔτε λαθεῖν οὔτε βιάσασθαι βουλό-
μενον· ἀλλὰ καὶ πείρας ἕνεκα πολλάκις προστιθέντων
ὑφίσταται καὶ οὐ πρόεισιν, ἀποδοῦσα τὸ τεταγμένον·
15 οὕτως ἀκριβῶς συντίθησι καὶ καταμνημονεύει τὸ κεφά-
λαιον, ὡς Κτησίας ὁ Κνίδιος (fr. 53) ἱστόρηκε. Λίβυες δ'
Αἰγυπτίων καταγελῶσι μυθολογούντων περὶ τοῦ ὄρυ-
γος, ὡς φωνὴν ἀφιέντος ἡμέρας ἐκείνης καὶ ὥρας ἧς ἐπι- F
τέλλει τὸ ἄστρον, ὃ Σῶθιν αὐτοὶ Κύνα δὲ καὶ Σείριον
20 ἡμεῖς καλοῦμεν· τὰς γὰρ αὐτῶν ὁμοῦ πάσας αἶγας, ὅταν □
ἀνάσχῃ μεθ' ἡλίου τὸ ἄστρον ἀτρεκῶς, ἐκεῖ στρεφομέ-
νας ἀποβλέπειν πρὸς τὴν ἀνατολήν· καὶ τεκμήριον τοῦτο
τῆς περιόδου βεβαιότατον εἶναι καὶ μάλιστα τοῖς μαθη-
ματικοῖς κανόσιν ὁμολογούμενον. |

25 22. Ἵνα δὲ κορυφὴν ὁ λόγος ἐπιθεὶς ἑαυτῷ παύσηται, 975
φέρε κινήσαντες τὴν ἀφ' ἱερᾶς βραχέα περὶ θειότητος
αὐτῶν καὶ μαντικῆς εἴπωμεν. οὐ γάρ τι μικρὸν οὐδ' ἄδο-

6sqq. 979 f Ael. N. An. VII 1 || 16sqq. cf. 979 c. d Plin. N. H. II 107 Ael. N. An. VII 8 || 20sqq. Antig. Car. 60 (66) (cf. Arist. An. H. 611a 5 Plin. N. H. VIII 203) || 25sqq. Orig. ca. Cels. IV 88 (Cic. Divin. I 34, 74—35, 77; cf. Ael. N. An. VII 7) || 26 τὴν ἀφ' ἱερᾶς] 783b Paroem. I 221. II 320 al.

1 δίκταμον QihkBA || 4 add. Re. || 5 δίκταμον QihkB || 7 αἱ] καὶ PkFΠ || 12 ἔστιν ⟨ἐκτελεῖν⟩ ci. Hu. | λαθεῖν Mez. λαβεῖν || 14 τεταγμ. — 15 τὸ om. ΨZυ || 17 ὤρυγος Θ || 19 σώθην FΘΠ || 20 αὐτῶν Hu. αὐτ. | ὁμοῦ ⟨τι⟩ dub. Bern., at cf. e. g. p. 59, 16 || 21 ἐκεῖ corr. Anon. in Francofurt. ἔχει

(975) ξον, ἀλλὰ πολὺ καὶ παμπάλαιον μαντικῆς μόριον οἰωνιστικὴ κέκληται· τὸ γὰρ ὀξὺ καὶ νοερὸν αὐτῶν καὶ δι' εὐστροφίαν ὑπήκοον ἁπάσης φαντασίας ὥσπερ ὀργάνῳ τῷ θεῷ παρέχει χρῆσθαι καὶ τρέπειν ἐπί τε κίνησιν ἐπί τε φωνὰς καὶ γηρύματα καὶ σχήματα νῦν μὲν ἐνστατικὰ 5 νῦν δὲ φορὰ καθάπερ πνεύματα †ταῖς μὲν ἐπικόπτοντα ταῖς δ' ἐπευθύνοντα πράξεις καὶ ὁρμὰς εἰς τὸ τέλος. διὸ B κοινῇ μὲν ὁ Εὐριπίδης 'θεῶν κήρυκας' ὀνομάζει τοὺς ὄρνιθας· ἰδίᾳ δέ φησιν ὁ Σωκράτης (Plat. Phaed. 85b) 'ὁμόδουλον' ἑαυτὸν ποιεῖσθαι 'τῶν κύκνων'· ὥσπερ αὖ 10 καὶ τῶν βασιλέων Ἀετὸς μὲν ὁ Πύρρος ἥδετο καλούμενος Ἱέραξ δ' ὁ Ἀντίοχος· ἰχθῦς δὲ τοὺς ἀμαθεῖς καὶ ἀνοήτους λοιδοροῦντες ἢ σκώπτοντες ὀνομάζομεν. ἀλλὰ δὴ μυρίων μυριάκις εἰπεῖν παρόντων, ἃ προδείκνυσιν ἡμῖν καὶ προσημαίνει τὰ πεζὰ καὶ πτηνὰ παρὰ τῶν θεῶν, ἓν 15 οὐκ ἔστι τοιοῦτον ἀποφῆναι τῷ προδικοῦντι τῶν ἐνύδρων, ἀλλὰ κωφὰ πάντα καὶ τυφλὰ τῆς προνοίας εἰς τὸν ἄθεον καὶ τιτανικὸν ἀπέρριπται τόπον ὥσπερ ἀσεβῶν χῶρον, οὗ τὸ λογικὸν καὶ νοερὸν ἐγκατέσβεσται τῆς ψυ- C χῆς, ἐσχάτῳ δέ τινι συμπεφυρμένης καὶ κατακεκλυσ- 20 μένης αἰσθήσεως μορίῳ σπαίρουσι μᾶλλον ἢ ζῶσιν ἐοίκεν.

23. ΗΡΑΚΛΕΩΝ. Ἄναγε τὰς ὀφρῦς, ὦ φίλε Φαίδιμε, καὶ διέγειρε σεαυτὸν ἡμῖν τοῖς ἐνάλοις καὶ νησιώταις· οὐ παιδιὰ τὸ χρῆμα τοῦ λόγου γέγονεν, ἀλλ' ἐρρωμένος ἀγὼν 25 καὶ ῥητορεία κιγκλίδων ἐπιδέουσα καὶ βήματος.

ΦΑΙΔΙΜΟΣ. Ἐνέδρα μὲν οὖν, ὦ Ἡρακλέων, σὺν δόλῳ καταφανής· κραιπαλῶσι γὰρ ἔτι τὸ χθιζὸν καὶ βεβαπτισμένοις νήφων, ὡς ὁρᾷς, ὁ γενναῖος ἐκ παρασκευῆς ἐπι-

8 non receptum in TGF; cf. 405d; Eur. Ion. 158 Ζηνὸς κῆρυξ || 11sq. 184 c.a vit. Pyrrh. 10 p. 388a Ael. N. An. VII 45 Iustin. (Pomp. Trog. epit.) 27, 2, 8 || 17sq. κωφὰ ... τυφλὰ] cf. 961a || 18 ἀσεβ. χ.] 165e 828f vit. Cat. min. 3 p. 761a || 23sqq. Plat. Conv. 214c

6.7 τοῖς μὲν — τοῖς δὲ Re. τὰς μὲν — τὰς δὲ Wy. | πράξεσι καὶ ὁρμαῖς dub. Bern. || 26 ἐπιδέουσα υ[2]E (teste Wy.) ἔτι δέουσα O

τέθειται. παραιτεῖσθαι δ' οὐκ ἔστιν· οὐ γὰρ βούλομαι Πινδάρου (fr. 228) ζηλωτὴς ὢν ἀκοῦσαι τὸ

'τιθεμένων ἀγώνων πρόφασις
ἀρετὰν ἐς αἰπὺν ἔβαλε σκότον.' D

5 σχολὴ μὲν οὖν πολλὴ πάρεστιν ὑμῖν, ἀργούντων οὐ χορῶν ἀλλὰ κυνῶν καὶ ἵππων καὶ δικτύου καὶ πάσης σαγήνης, διὰ τοὺς λόγους ἐκεχειρίας κοινῇ πᾶσι τοῖς ζῴοις κατά τε γῆν καὶ κατὰ θάλατταν δεδομένης τὸ σήμερον. ἀλλὰ μὴ φοβηθῆτε· χρήσομαι γὰρ αὐτῇ μετρίως, οὔτε 10 δόξας φιλοσόφων οὔτ' Αἰγυπτίων μύθους οὔτ' ἀμαρτύρους Ἰνδῶν ἐπαγόμενος ἢ Λιβύων διηγήσεις· ἃ δὲ πανταχοῦ μάρτυρας ἔχει τοὺς ἐργαζομένους τὴν θάλατταν δρώμενα καὶ δίδωσι τῇ ὄψει πίστιν, τούτων ὀλίγα παραθήσομαι. καίτοι τῶν ἐν γῇ παραδειγμάτων ἐπιπροσθοῦν E 15 οὐδέν ἐστιν, ἀλλ' ἀνεῳγμένη παρέχει τῇ αἰσθήσει τὴν ἱστορίαν· ἡ δὲ θάλασσα μικρὰ κατιδεῖν καὶ γλίσχρα δίδωσι, τῶν δὲ πλείστων κατακαλύπτει γενέσεις καὶ τροφὰς ἐπιθέσεις τε καὶ φυλακὰς ἀλλήλων, ἐν αἷς οὐκ ὀλίγα καὶ συνέσεως ἔργα καὶ μνήμης καὶ κοινωνίας ἀγ- 20 νοούμενα βλάπτει τὸν λόγον. ἔπειτα τὰ μὲν ἐν γῇ διὰ τὴν ὁμοφυλίαν καὶ τὴν συνδιαίτησιν ἁμωσγέπως συναναχρωννύμενα τοῖς ἀνθρωπίνοις ἤθεσιν ἀπολαύει καὶ τροφῆς καὶ διδασκαλίας καὶ μιμήσεως· ἡ τὸ μὲν πικρὸν ἅπαν καὶ σκυθρωπὸν ὥσπερ ἐπιμιξία ποτίμου θάλασσαν ἐφηδύ- F 25 νει, τὸ δὲ δυσξύνετον ἅπαν καὶ νωθρὸν ἐπεγείρει ταῖς μετ' ἀνθρώπων κινήσεσιν ἀναρριπιζόμενον. ὁ δε τῶν ἐνάλων βίος ὅροις μεγάλοις τῆς πρὸς ἀνθρώπους ἀπῳ-

3 cf. 783b (et Wil. ad locum Pind.) || 26 — p. 52, 28 Ael. N. An. VIII 4. 5

5 οὖν] γὰρ FΠ | πάρεστιν Bern. γάρ ἐστιν ΨΘ ἔστιν O || 8 κατὰ τε γῆν κατά τε θάλ. FBΠ (κατά γε γῆν A) κατά γε γῆν κατά γε θάλ. Zυ | καὶ om. P | κατα[2] om. k[1] || 10 οὔτε μαρτυρίας Qihk || 14 ἐν τῇ γῇ ZB | ἐπίπροσθεν PFΘΠ edd. ante Bern. (rectene?) ἐπιπροσθούμενον? sed gen. τῶν — παραδειγμάτων, pro dativo, pendere vid. ex ἐπιπροσθοῦν Hu. || 21 τὴν om. ΨΘ || 22 ἔθεσιν ΨZB || 24 ἀφηδύνει ΨF[1] || 25 δυσξύνθετον Ω corr. Re. || 26 κοινωνήσεσιν Emp. || 27 ἐναλίων hΘ

κισμένος ὁμιλίας ἐπείσακτον οὐδὲν οὐδὲ συνειθισμένον
976 ἔχων | ἴδιός ἐστι καὶ αὐθιγενὴς καὶ ἄκρατος ἀλλοτρίοις
ἤθεσι διὰ τὸν τόπον, οὐ διὰ τὴν φύσιν. ἡ γὰρ φύσις ὅσον
ἐξικνεῖται μαθήσεως ἐπ' αὐτὴν δεχομένη καὶ στέγουσα
παρέχει πολλὰς μὲν ἐγχέλεις [ἱερὰς λεγομένας] ἀνθρώ- 5
ποις χειροήθεις, ὥσπερ τὰς ⟨ἱερὰς λεγομένας⟩ ἐν τῇ
Ἀρεθούσῃ, πολλαχοῦ δ' ἰχθῦς ὑπακούοντας αὐτῶν ὀνό-
μασιν· ὥσπερ τὴν Κράσσου μύραιναν ἱστοροῦσιν, ἧς ἀπο-
θανούσης ἔκλαυσεν ὁ Κράσσος· καί ποτε Δομετίου πρὸς
αὐτὸν εἰπόντος 'οὐ σὺ μυραίνης ἀποθανούσης ἔκλαυσας;' 10
ἀπήντησεν 'οὐ σὺ τρεῖς θάψας γυναῖκας οὐκ ἐδάκρυσας;'
οἱ δὲ κροκόδειλοι τῶν ἱερέων οὐ μόνον γνωρίζουσι τὴν
B φωνὴν καλούντων καὶ τὴν ψαῦσιν ὑπομένουσιν, ἀλλὰ καὶ
διαχανόντες παρέχουσι τοὺς ὀδόντας ἐκκαθαίρειν ταῖς
χερσὶ καὶ περιμάττειν ὀθονίοις. ἔναγχος δὲ Φιλῖνος ὁ 15
βέλτιστος ἥκων πεπλανημένος ἐν Αἰγύπτῳ παρ' ἡμᾶς
διηγεῖτο γραῦν ἰδεῖν ἐν Ἀνταίου πόλει κροκοδείλῳ συγ-
καθεύδουσαν ἐπὶ σκίμποδος εὖ μάλα κοσμίως παρεκτε-
ταμένῳ. πάλαι δ' ἱστοροῦσι Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως
παρακαλουμένου τὸν ἱερὸν κροκόδειλον μὴ ἐπακούσαντα 20
μηδὲ πεισθέντα λιπαροῦσι καὶ δεομένοις τοῖς ἱερεῦσι δόξαι
προσημαίνειν τὴν μετ' οὐ πολὺ συμβᾶσαν αὐτῷ τοῦ βίου
C τελευτήν· ὥστε μηδὲ τῆς πολυτιμήτου μαντικῆς ἄμοιρον
εἶναι τὸ τῶν ἐνύδρων γένος μηδ' ἀγέραστον· ἐπεὶ καὶ περὶ
Σοῦραν πυνθάνομαι, κώμην ἐν τῇ Λυκίᾳ Φελλοῦ μεταξὺ 25
καὶ Μύρων, καθεζομένους ἐπ' ἰχθύσιν ὥσπερ οἰωνοῖς
διαμαντεύεσθαι τέχνῃ τινὶ καὶ λόγῳ νήξεις καὶ φυγὰς
καὶ διώξεις αὐτῶν ἐπισκοποῦντας.

24. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἔστω τοῦ μὴ παντάπασιν ἐκφύ-

8sqq. 89a 811a || 29sqq. Ael. N. An. VIII 6 (Plin. N. H. XXXII 17)

5sq. *ἐγχ. ἱερὰς λεγομένας ἀνθρ. χειρ. ὥσπερ τὰς ἐν τῇ Ἀρ.* Ω trp. Kaltwasser || 9 *δομιτίου* PikFΘΠ || 10 *οὐ* Θα² el *O* || 11 *οὐ* ZBα² el *O* || 15 *δὲ* om. *Π* || 16 *ἡμᾶς* B *ἡμῶν* ΨFZΠ || 18 *εὖ μάλα*] *μαλακωτάτου* Fυ (om. *κοσμίως*) B¹ mg. *Π* || 20 *ὑπακούσ.* *Π* || 21 *λιπαροῦντι καὶ δεομένῳ* ci. Re. (probab., cf. Ael. VIII 4, Po.) || 27 *λόγῳ νήξεις* Wy. *λόγων λέξεις*

λου μηδ' ἀσυμπαθοῦς πρὸς ἡμᾶς ἱκανὰ δείγματα· τῆς δ' ἀκράτου καὶ φυσικῆς συνέσεως μέγα δήλωμα τὸ κοινόν ἐστιν· οὐδὲν γὰρ οὕτως εὐχείρωτον ἀνθρώπῳ νηκτόν, ὃ μὴ πέτραις προσέχεται καὶ προσπέφυκεν, οὐδ' ἁλώσι- 5 *μον ἄνευ πραγματείας, ὡς λύκοις μὲν ὄνοι καὶ μέροψι* D *μέλισσαι χελιδόσι δὲ τέττιγες, ἐλάφοις δ' ὄφεις ἀγόμενοι ῥᾳδίως ὑπ' αὐτῶν (ᾗ καὶ τοὔνομα πεποίηται παρώνυμον οὐ τῆς ἐλαφρότητος ἀλλὰ τῆς ἕλξεως τοῦ ὄφεως)· καὶ τὸ πρόβατον προσκαλεῖται τῷ ποδὶ τὸν λύκον, τῇ δὲ παρ-* 10 *δάλει τὰ πλεῖστα προσχωρεῖν χαίροντα τῇ ὀσμῇ, μάλιστα δὲ τὸν πίθηκον λέγουσι. τῶν δὲ θαλαττίων ὁμοῦ τι πάντων ἡ προαίσθησις ὕποπτος οὖσα καὶ πεφυλαγμένη πρὸς τὰς ἐπιθέσεις ὑπὸ συνέσεως, οὐχ ἁπλοῦν τὸ τῆς ἄγρας ἔργον οὐδὲ φαῦλον ἀλλ' ὀργάνων τε παντοδαπῶν καὶ σο-* 15 *φισμάτων ἐπ' αὐτὰ δεινῶν καὶ ἀπατηλῶν δεόμενον ἀπείργασται.* E *καὶ τοῦτο δῆλόν ἐστιν ἀπὸ τῶν πάνυ προχείρων. τὸν μὲν γὰρ ἀσπαλιευτικὸν κάλαμον οὐ βούλονται πάχος ἔχειν, καίπερ εὐτόνου δεόμενοι πρὸς τοὺς σπαραγμοὺς τῶν ἁλισκομένων, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκλέγονται τὸν λεπτόν,* 20 *ὅπως μὴ πλατεῖαν ἐπιβάλλων σκιὰν ἐκταράττῃ τὸ ὕποπτον αὐτῶν. ἔπειτα τὴν ὁρμιὰν οὐ ποιοῦσι πολύπλοκον τοῖς ἅμμασι τῶν βρόχων οὐδὲ τραχεῖαν· ἐπεὶ καὶ τοῦτο τοῦ δόλου γίγνεται τεκμήριον αὐτοῖς. καὶ τῶν τριχῶν τὰ καθήκοντα πρὸς τὸ ἄγκιστρον ὡς ἔνι μάλιστα λευκὰ* 25 *φαίνεσθαι μηχανῶνται· μᾶλλον γὰρ οὕτως ἐν τῇ θαλάττῃ δι' ὁμοιότητα τῆς χρόας λανθάνουσι. τὸ δ' ὑπὸ τοῦ ποιη-* F *τοῦ λεγόμενον (Ω 80)*

5—11 cf. Ael. N. An. VIII 6 || **6** Plin. N. H. VIII 118 Ael. N. An. II 9 (Suppl. Arist. I 1 § 500) || **9**sqq. Arist. An. H. 612 a 13; probl. 13, 4 p. 907 b 35 Theophr. C. Pl. VI 5, 2 Antig. Car. 31 (37) Plin. N. H. VIII 62 Ael. N. An. V 40 Timoth. Gaz. c. 14 p. 284, 29 Haupt (opusc. III) (Suppl. Arist. I 1 § 282. 257) Horap. II 90 Physiol. 4 || **26**sqq. cf. Schol. Hom. T Ω 81 Pollux On. II 31 Hesych. s. *κεροπλάστης*

4 *ὃ* Re. *ἃ* | *προσπέφ. καὶ προσέχ.* Ψ || **6** *ἀγόμ.*] *προαγ.* Ael. II 9 || **11** *δὲ* (prius) om. Qihk || **19** *ἁλιευομένων* Qihk

'ἡ δὲ μολυβδαίνῃ ἰκέλη ἐς βυσσὸν ὄρουσεν,
ἥτε κατ' ἀγραύλοιο βοὸς κέρας ἐμβεβαυῖα
ἔρχεται ὠμηστῇσιν ἐπ' ἰχθύσι κῆρα φέρουσα·'

παρακούοντες ἔνιοι βοείαις θριξὶν οἴονται πρὸς τὰς ὁρμιὰς χρῆσθαι τοὺς παλαιούς· 'κέρας' γὰρ τὴν τρίχα λέ- 5
γεσθαι καὶ τὸ κείρασθαι διὰ τοῦτο καὶ τὴν κουράν· καὶ
977 τὸν παρ' Ἀρχιλόχῳ (fr. 59 D) 'κεροπλάστην' | φιλόκοσμον εἶναι περὶ κόμην καὶ καλλωπιστήν. ἔστι δ' οὐκ ἀληθές· ἱππείαις γὰρ θριξὶ χρῶνται, τὰς τῶν ἀρρένων λαμβάνοντες· αἱ γὰρ θήλειαι τῷ οὔρῳ τὴν τρίχα βεβρεγ- 10
μένην ἀδρανῆ ποιοῦσιν. Ἀριστοτέλης δέ φησι μηδὲν ἐν τούτοις λέγεσθαι σοφὸν ἢ περιττὸν ἀλλὰ τῷ ὄντι κεράτιον περιτίθεσθαι πρὸ τοῦ ἀγκίστρου περὶ τὴν ὁρμιάν, ἐπεὶ πρὸς ἄλλο ἐρχόμενοι διεσθίουσι. τῶν δ' ἀγκίστρων τοῖς μὲν στρογγύλοις ἐπὶ κεστρέας καὶ ἀμίας χρῶνται μι- 15
κροστόμους ὄντας· τὸ γὰρ εὐθύτερον εὐλαβοῦνται· πολλάκις δὲ καὶ τὸ στρογγύλον ὁ κεστρεὺς ὑποπτεύων ἐν κύκλῳ περινήχεται, τῇ οὐρᾷ περιρραπίζων τὸ ἐδώδιμον
B καὶ ἀνακάπτων τὸ ἀποκρουόμενον· ἂν δὲ μὴ δύνηται, συν⟨αγ⟩αγὼν τὸ στόμα καὶ περιστείλας, τοῖς χείλεσιν 20
ἄκροις ἐπιψαύων ἀποκνίζει τοῦ δελέατος. ὁ δὲ λάβραξ ἀνδρικώτερον τοῦ ἐλέφαντος οὐχ ἕτερον ἀλλ' αὐτὸς ἑαυτόν, ὅταν περιπέσῃ τῷ ἀγκίστρῳ, βελουλκεῖ, τῇ δεῦρο κἀκεῖ παραλλάξει τῆς κεφαλῆς ἀνευρύνων τὸ τραῦμα καὶ τὸν ἐκ τοῦ σπαραγμοῦ πόνον ὑπομένων, ἄχρις ἂν ἐκβάλῃ 25
τὸ ἄγκιστρον. ἡ δ' ἀλώπηξ οὐ πολλάκις μὲν ἀγκίστρῳ πρόσεισιν ἀλλὰ φεύγει τὸν δόλον, ἁλοῦσα δ' εὐθὺς ἐκτρέπεται· πέφυκε γὰρ δι' εὐτονίαν καὶ ὑγρότητα μεταβάλ-

9 915f ‖ 11sqq. cf. Schol. Ω 81 Ἀριστ.] non invenitur in scriptis vel fragmentis. Ἀρίσταρχος ci. A. Platt, Class. Quart. 5, 1911, 255 ‖ 17sqq. Opp. Hal. III 520 Ovid. Hal. 38sq. ‖ 21sq. 974d Opp. Hal. III 128sqq. Ovid. Hal. 39—42 ‖ 26 Ael. N. An. IX 12 ‖ 28 567b

7 κηροπλ. Ω corr. Turn. ‖ 11 Ἀριστ.] v. supra ‖ 14 ἐπεὶ Iannot ἔπειτα ‖ πρὸς ἄ. ἐρχ.] τὰ ἄλλα προσερχόμενοι ci. Po. ‖ 16 εὐρύτερον ci. Re. ‖ 19 ἀνακάμπτων Ω corr. Wy. (Grynaeus in vers.) ‖ 20 add. Bern.

λειν τὸ σῶμα καὶ στρέφειν, ὥστε τῶν ἐντὸς ἐκτὸς γενομένων ἀποπίπτειν τὸ ἄγκιστρον. C

25. Ταῦτα μὲν οὖν γνῶσιν ἐμφαίνει καὶ χρῆσιν ἐπὶ καιρῷ τοῦ συμφέροντος εὐμήχανον καὶ περιττήν· ἄλλα
5 δ' ἐπιδείκνυται μετὰ τοῦ συνετοῦ τὸ κοινωνικὸν καὶ τὸ φιλάλληλον, ὥσπερ ἀνθίαι καὶ σκάροι. σκάρου μὲν γὰρ ἄγκιστρον καταπιόντος, οἱ παρόντες σκάροι προσαλλόμενοι τὴν ὁρμιὰν ἀποτρώγουσιν· οὗτοι δὲ καὶ τοῖς εἰς κύρτον ἐμπεσοῦσι τὰς οὐρὰς παραδόντες ἔξωθεν ἕλκουσι
10 δάκνοντας προθύμως καὶ συνεξάγουσιν. οἱ δ' ἀνθίαι τῷ συμφύλῳ βοηθοῦσιν ἰταμώτερον· τὴν γὰρ ὁρμιὰν ἀναθέμενοι κατὰ τὴν ῥάχιν καὶ στήσαντες ὀρθὴν τὴν ἄκανθαν ἐπιχειροῦσι διαπρίειν τῇ τραχύτητι καὶ διακόπτειν. D καίτοι χερσαῖον οὐδὲν ἴσμεν ἑτέρῳ κινδυνεύοντι τολμῶν
15 ἀμύνειν, οὐκ ἄρκτον οὐ σῦν οὐδὲ λέαιναν οὐδὲ πάρδαλιν· ἀλλὰ συγχωρεῖ μὲν εἰς ταὐτὸν ἐν τοῖς θεάτροις τὰ ὁμόφυλα καὶ κύκλῳ μετ' ἀλλήλων περίεισιν, ἑτέρῳ δ' ἕτερον οὐκ οἶδεν οὐδὲ φρονεῖ βοηθεῖν, ἀλλὰ φεύγει καὶ ἀποπηδᾷ πορρωτάτω γιγνόμενα τοῦ τετρωμένου καὶ θνήσκοντος.
20 ἡ δὲ τῶν ἐλεφάντων ἱστορία, φίλε, τῶν εἰς τὰ ὀρύγματα φορούντων καὶ τὸν ὀλισθόντα διὰ χώματος ἀναβιβαζόντων ἔκτοπός ἐστι δεινῶς καὶ ἀλλοδαπὴ καὶ καθάπερ ἐκ βασιλικοῦ διαγράμματος ἐπιτάττουσα πιστεύειν αὐτῇ τῶν Ἰόβα βιβλίων· ἀληθὴς δ' οὖσα πολλὰ δείκνυσι τῶν ἐνά- E
25 λων μηδὲν ἀπολειπόμενα τῷ κοινωνικῷ καὶ συνετῷ τοῦ σοφωτάτου τῶν χερσαίων. ἀλλὰ περὶ κοινωνίας αὐτῶν ἴδιος ἔσται τάχα λόγος.

6sqq. Ael. N. An. I 4 Ov. Hal. 15—18 || 10sqq. aliter Ael. N. An. I 4 cf. Opp. Hal. III 323sqq. IV 40sqq. Ov. hal. 46sqq. Plin. N. H. IX 182. XXXII 13 Ael. N. An. IX 12 de scolopendra marina 567b || 20—26 972b FHG III 474 fr. 33 = FGrHist. III 146sq. (Iub. fr. 51b)

4 καιρῶν Zυ (fort. recte) καιρὸν B || 6 γὰρ om. FBΠ || 8 οὗτοι] οἱ αὐτοὶ dub. Wy. || 10 δάκνοντες PΠ δακόντες ihk ἐνδακόντας Emp. || 12 τὴν[1] B om. O || 14 τολμᾶν Q a. c.? ihkZBΠ || 20 φίλε τῶν] φορυτὸν ci. Mez., at cf. p. 73, 5 || 21 φορ.] φορ⟨υτὸν συμφορ⟩ούντων ci. Re. || 22 ⟨ψευδὴς μὲν οὖσα⟩ ἔκτοπος ci. Re. propter v. 24 ἀληθὴς δ', minus probab.

26. *Οἱ δ' ἁλιεῖς συνορῶντες ὥσπερ ἀλεξήμασι παλαισμάτων τὰ πλεῖστα διακρουόμενα τὰς ἀπ' ἀγκίστρου βολὰς ἐπὶ βίας ἐτράπησαν, καθάπερ οἱ Πέρσαι σαγηνεύοντες, ὡς τοῖς ἐνσχεθεῖσιν οὐδεμίαν ἐκ λογισμοῦ καὶ σοφίας διάφευξιν οὖσαν. ἀμφιβλήστροις μὲν γὰρ καὶ ὑποχαῖς κεστρεῖς καὶ ἰουλίδες ἁλίσκονται, μόρμυροί τε καὶ* 5
F *σαργοὶ καὶ κωβιοὶ καὶ λάβρακες· τὰ δὲ βολιστικὰ καλούμενα, τρίγλαν καὶ χρυσωπὸν καὶ σκορπίον, γρίποις τε*
□ *καὶ σαγήναις σύρουσι περιλαμβάνοντες, [τῶν δικτύων] ὧν τὸ γένος ὀρθῶς Ὅμηρος* (*E* 487) *πανάγραν προσεῖπεν.* 10
ἀλλὰ καὶ πρὸς ταῦτα μηχαναὶ ταῖς γαλαῖς εἰσιν ὥσπερ τῷ λάβρακι· συρομένην γὰρ αἰσθανόμενος βίᾳ διίστησι καὶ τύπτων κοιλαίνει τοὔδαφος· ὅταν δὲ ποιήσῃ τῇ ἐπιδρομῇ τοῦ δικτύου χώραν, ⟨ἐν⟩έωσεν ἑαυτὸν καὶ προσέχεται, μέχρις ἂν παρέλθῃ. δελφὶς δὲ περιληφθείς, 15
ὅταν συναίσθηται γεγονὼς ἐν ἀγκάλαις σαγήνης, ὑπομένει μὴ ταραττόμενος ἀλλὰ χαίρων· εὐωχεῖται γὰρ ἄνευ πραγματείας ἀφθόνων ἰχθύων παρόντων· ὅταν δὲ πλησίον τῇ γῇ προσίῃ, ⟨δια⟩φαγὼν τὸ δίκτυον ἄπεισιν. |
978 *εἰ δὲ μὴ φθαίη διαφυγών, τὸ πρῶτον οὐδὲν ἔπαθε δεινὸν* 20
ἀλλὰ διαρράψαντες αὐτοῦ περὶ τὸν λόφον ὁλοσχοίνους ἀφῆκαν· αὖθις δὲ ληφθέντα πληγαῖς κολάζουσι, γνωρίσαντες ἐκ τοῦ διαρράμματος. σπανίως δὲ τοῦτο συμβαίνει· συγγνώμης γὰρ τυγχάνοντες τὸ πρῶτον εὐγνωμονοῦσιν οἱ πλεῖστοι καὶ φυλάττονται τὸ λοιπὸν μὴ ἀδικεῖν. 25
ἔτι δὲ πολλῶν τῶν πρὸς εὐλάβειαν καὶ προφυλακὴν καὶ ἀπόδρασιν ὄντων παραδειγμάτων, οὐκ ἄξιόν

3 *Πέρσαι*] Herodot. VI 31 || 11sqq. Opp. Hal. III 121sqq. || 15sqq. Ael. N. An. XI 12

1 *ἀλεξ ήμασι* Coraes *ἀδοξήμασι* || 5 *ἐποχαῖς* Qihk || 7 *τὰ δὲ καὶ βολ.* ΨZB || 8 *καί*¹ om. ΨFυ*Π* || 9 del. Po. | *ὧν* ihk om. *O* || 10 *πάναγρον* ci. Chatzidakis Po. sec. Homerum, tum v. 12 *συρόμενον* scribendum || 11 *γαλαῖς εἰσιν* Bern. *γαλαῖσιν* ΨF *γαλαῖς O* || 13 *τύπτει κοιλαίνων* Ω corr. Re. | *τῆς ἐπιδρομῆς* Ω corr. Re. || 14 add. Hu.; ad aoristum iuxta praesens tempus positum ci. v. 20—22; p. 16, 22; 64, 20sq.; 70, 2—6; al. || 19 add. Re. Po. (qui v. 20 [*δια*]*φυγὼν* dub. ci.)

ἐστι τὸ τῆς σηπίας παρελθεῖν. τὴν γὰρ καλουμένην μύτιν παρὰ τὸν τράχηλον ἔχουσα πλήρη ζοφερᾶς ὑγρότητος, ἣν θόλον καλοῦσιν, ὅταν καταλαμβάνηται, μεθίησιν ἔξω, B τεχνωμένη, τῆς θαλάττης διαθολωθείσης ποιήσασα περὶ
5 αὑτὴν σκότος, ὑπεκδῦναι καὶ ἀποδρᾶναι τὴν τοῦ θηρεύοντος ὄψιν· ἀπομιμουμένη τοὺς Ὁμήρου (*E* 345 passim) θεοὺς 'κυανέῃ νεφέλῃ' πολλάκις οὓς ἂν σῶσαι θέλωσιν ὑφαιρουμένους καὶ διακλέπτοντας. ἀλλὰ τούτων μὲν ἅλις.

10 27. Τῆς δ' ἐπιχειρητικῆς καὶ θηρευτικῆς δεινότητος αὐτῶν ἐν πολλοῖς σοφίσματα κατιδεῖν ἔστιν. ὁ μὲν γὰρ ἀστήρ, ὧν ἂν ἅψηται, πάντα διαλυόμενα καὶ διατηκόμενα γιγνώσκων ἐνδίδωσι τὸ σῶμα καὶ περιορᾷ ψαυόμενον ὑπὸ τῶν παρατρεχόντων ἢ προσπελαζόντων. τῆς δὲ
15 νάρκης ἴστε δήπου τὴν δύναμιν, οὐ μόνον τοὺς θιγόντας αὐτῆς ἐκπηγνύουσαν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς σαγήνης βαρύτητα C ναρκώδη ταῖς χερσὶ τῶν ἀντιλαμβανομένων ἐμποιοῦσαν. ἔνιοι δ' ἱστοροῦσι, πεῖραν αὐτῆς ἐπὶ πλέον λαμβάνοντες, ἂν ἐκπέσῃ ζῶσα, κατασκεδαννύντες ὕδωρ ἄνωθεν, αἰσθά-
20 νεσθαι τοῦ πάθους ἀνατρέχοντος ἐπὶ τὴν χεῖρα καὶ τὴν ἁφὴν ἀμβλύνοντος ὡς ἔοικε διὰ τοῦ ὕδατος τρεπομένου καὶ προπεπονθότος. ταύτης οὖν ἔχουσα σύμφυτον αἴσθησιν μάχεται μὲν ἐξ ἐναντίας πρὸς οὐδὲν οὐδὲ διακινδυνεύει· κύκλῳ δὲ περιιοῦσα τὸ θηρευόμενον ὥσπερ βέλη
25 διασπείρει τὰς ἀπορροάς, φαρμάττουσα τὸ ὕδωρ πρῶτον, εἶτα τὸ ζῷον διὰ τοῦ ὕδατος, μήτ' ἀμύνεσθαι δυνάμενον D μήτε φυγεῖν ἀλλ' ἐνισχόμενον ὥσπερ ὑπὸ δεσμῶν καὶ

1 sqq. 565c Arist. An. H. 621 b 29 sqq. (524 b 15) Opp. Hal. III 156 sqq. Ovid. Hal. 19—22 Plin. N. H. IX 84 Ael. N. An. I 34 Athen. VII 323 d. e ‖ 11 sqq. (Arist. An. H. 548 a 7) Antig. Car. 82 (88) Philo de animal. 30 Plin. N. H. IX 183 Ael. N. An. IX 22 ‖ 14 sqq. (Arist. An. H. 620 b 19) Arist. pseudep. p. 347 Antig. Car. 48 (53) Philo de animal. 30 Opp. Hal. II 56 sqq. 68 sqq. III 149 sqq. (Plin. n. h. IX 143) Ael. N. An. IX 14 I 36 Athen. VII 314 a sq.

1 μύστιν PFZΠ μύστην υ κύστιν B ‖ 7 οὓς ἂν Anon. ὅταν ‖ 14 παρατρεχ.] παριόντων FΘΠ ‖ 18 δὲ καὶ h ‖ 26 ἀμύνασθαι PFΘΠ

πηγνύμενον. ὁ δὲ καλούμενος ἁλιεὺς γνώριμος μέν ἐστι πολλοῖς καὶ διὰ τοὔργον αὐτῷ γέγονε τοὔνομα· ᾧ σοφίσματι καὶ τὴν σηπίαν χρῆσθαί φησιν ὁ Ἀριστοτέλης· καθίησι γὰρ ὥσπερ ὁρμιὰν ἀπὸ τοῦ τραχήλου πλεκτάνην, μηκύνεσθαί τε πόρρω χαλώσης καὶ πάλιν συντρέ- 5
χειν εἰς ἑαυτὴν ἀναλαμβανούσης ῥᾷστα πεφυκυῖαν. ὅταν οὖν τι τῶν μικρῶν ἰχθυδίων ἴδῃ πλησίον, ἐνδίδωσι δακεῖν καὶ κατὰ μικρὸν ἀναμηρύεται λανθάνουσα καὶ προσάγεται, μέχρις ἂν ἐν ἐφικτῷ τοῦ στόματος γένηται τὸ προσ-
E *ισχόμενον. τῶν δὲ πολυπόδων τῆς χρόας τὴν ἄμειψιν* 10
ὅ τε Πίνδαρος περιβόητον πεποίηκεν εἰπὼν (fr. 43)

> *'ποντίου θηρὸς ⟨πετραίου⟩ χρωτὶ μάλιστα νόον*
> *προσφέρων πάσαις πολίεσσιν ὁμίλει·'*

καὶ Θέογνις ὁμοίως (v. 215)

> *'πουλύποδος νόον ἴσχε πολυχρόου, ὃς ποτὶ πέτρῃ,* 15
> *τῇ περ ὁμιλήσῃ, τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη.'*

μεταβάλλει γὰρ ὁ μὲν χαμαιλέων οὐδέν τι μηχανώμενος οὐδὲ κατακρύπτων ἑαυτὸν ἀλλ' ὑπὸ δέους ἄλλως τρέπεται, φύσει ψοφοδεὴς ὢν καὶ δειλός· συνέπεται δὲ καὶ πνεύματος πλῆθος, ὡς Θεόφραστος (fr. 189)*· ὀλίγον γὰρ* 20
ἀποδεῖ πᾶν τὸ σῶμα τοῦ ζῴου πλῆρες εἶναι πνεύμονος,
F *ᾧ τεκμαίρεται τὸ πνευματικὸν αὐτοῦ καὶ διὰ τοῦτο πρὸς τὰς μεταβολὰς εὔτρεπτον. τοῦ δὲ πολύποδος ἔργον ἐστὶν οὐ πάθος ἡ μεταβολή· μεταβάλλει γὰρ ἐκ προνοίας, μηχανῇ χρώμενος τοῦ λανθάνειν ἃ δέδιε καὶ λαμβάνειν οἷς* 25

1sqq. Arist. An. H. 620b 11sqq. Antig. Car. 47 (52) Opp. Hal. II (86sqq. de rana quadam) 120sqq. Plin. N. H. IX 143 Ael. N. An. IX 24 || 3 Aristot. pseudep. fr. 306 || 10—16 916c Antig. Car. 50 (55) Philo de ebr. 172; de animal. 30 Plin. N. H. IX 87 (XI 225) Ael. V. H. I 1 || 11sq. Athen. XII 513 c. d (qui plures versus affert) || 15sq. 96f Athen. VII 316f 317f (Theophr. fr. 173) (Clem. Alex. Paed. III 80, 2) || 15—p. 59, 1 Antig. Car. 25 (29. 30) Arist. pseudep. p. 362sqq. || 24sqq. Arist. An. H. 622a 9 Opp. Hal. II 232sqq. 287 Ovid. Hal. 31—37

9 *προσισχ.* ci. Wy. *προσχόμενον* (-ώ- P¹q) Ω || 12 *θηρὸς* Ω *θηρὸς πετραίου* Athen. || 13 *πολίεσσιν* FB *πολίεσιν* O || 16 *ὁμιλήσει* QihkB || 20 *πλῆθος* om. Ψ | *ὡς*] *ὁ* PF¹

τρέφεται· παρακρουόμενος γὰρ ⟨τὰ μὲν⟩ αἱρεῖ μὴ φεύγοντα τὰ δ' ἐκφεύγει παρερχόμενα. τὸ μὲν γὰρ αὐτοῦ τὰς πλεκτάνας κατεσθίειν αὐτὸν ψεῦδός ἐστιν· τὸ δὲ μύραιναν δεδιέναι καὶ γόγγρον ἀληθές ἐστιν· ὑπ' ἐκείνων γὰρ
5 κακῶς πάσχει, δρᾶν μὴ δυνάμενος ἐξολισθανόντων. | ὥσπερ αὖ πάλιν ὁ κάραβος ἐκείνων μὲν ἐν λαβαῖς γενο- 979 μένων περιγίγνεται ῥᾳδίως· ἡ γὰρ ψιλότης οὐ βοηθεῖ πρὸς τὴν τραχύτητα· τοῦ δὲ πολύποδος εἴσω τὰς πλεκτάνας διωθοῦντος ἀπόλλυται. καὶ τὸν κύκλον τοῦτον καὶ
10 τὴν περίοδον ταῖς κατ' ἀλλήλων διώξεσι καὶ φυγαῖς γύμνασμα καὶ μελέτην ἡ φύσις αὐτοῖς ἐναγώνιον πεποίηκε δεινότητος καὶ συνέσεως.

28. Ἀλλὰ μὴν ἐχίνου γέ τινα χερσαίου διηγήσατο πρόγνωσιν Ἀριστότιμος πνευμάτων, ὃς ἐθαύμαζε καὶ γεράνων
15 νων τὴν ἐν τριγώνῳ πτῆσιν· ἐγὼ δ' ἐχῖνον μὲν οὐχ ἕνα Κυζικηνὸν ἢ Βυζάντιον, ἀλλὰ πάντας ὁμοῦ παρέχομαι τοὺς θαλαττίους, ὅταν αἴσθωνται μέλλοντα χειμῶνα καὶ B σάλον, ἑρματιζομένους λιθιδίοις, ὅπως μὴ περιτρέπωνται διὰ κουφότητα μηδ' ἀποσύρωνται γενομένου κλύδωνος,
20 ἀλλ' ἐπιμένωσιν ἀραρότως τοῖς πετριδίοις. ἡ δὲ γεράνων μεταβολὴ τῆς πτήσεως πρὸς ἄνεμον οὐχ ἑνὸς γένους ἐστίν, ἀλλὰ τοῦτο κοινῇ πάντες ἰχθύες νοοῦντες ἀεὶ πρὸς κῦμα καὶ ῥοῦν ἀντινήχονται καὶ παραφυλάττουσιν, ὅπως μὴ κατ' οὐρὰν προσφερομένου τοῦ πνεύματος ἡ λεπὶς ἀνα-

2sq. Hes. OD 524 Plut. comm. in Hes. vol. VII p. 77, 9sqq. Bern. mor. 965f 1059e Arist. An. H. 591a 4sq. Antig. Car. 21 (25) Ael. N. An. I 27 Athen. VII 316e || 3sqq. Arist. An. H. 590b 15sqq. Antig. Car. 92 (99) Opp. Hal. II 253sqq. Plin. N. H. IX 165 Ael. N. An. I 32 IX 25 || 13–15 cf. 972a 967b || 13—20 Philo de animal. 65 || 14 Aristoteli attrib. Rose fr. 342 || 15sqq. Opp. Hal. II 225—231 Plin. N. H. IX 100 Ael. N. An. VII 33 || 17 cf. p. 31, 19. 20 || 20 cf. 967b

1 add. Mez. || 5 ἐξολισθαιν. QihkZBα a. c.? || 13. 14 πνευμάτων προαίσθησιν ἀριστότ. PFΘΠ || 15 οὐχ ἕνα PqΘ οὐδένα O; falso Phaed. pro cive aliquo Cyziceno (972a fin.) vel universis echinis unum echinum commemorat; quare v. 13 non cum Re. ⟨τοῦ⟩ χερσαίου scribendum || 23. 24 μὴ κατ' οὐρὰν om. P μὴ φερομένου (cet. om.) Qihk

πτυσσομένη λυπῇ τὸ σῶμα γυμνούμενον καὶ διατραχυνόμενον· ὅθεν ἀεὶ συνέχουσιν ἑαυτοὺς ἀντιπρῴρους· σχιζο-
C *μένη γὰρ οὕτω κατὰ κορυφὴν ἡ θάλασσα τά τε βράγχια καταστέλλει καὶ κατὰ τῆς ἐπιφανείας ῥέουσα λείως πιέζει καὶ οὐκ ἀνίστησι τὸ φρικῶδες. τοῦτο μὲν οὖν, ὥσπερ ἔφην,* 5
κοινόν ἐστι τῶν ἰχθύων, πλὴν τοῦ ἔλλοπος· τοῦτον δέ φασι κατ' ἄνεμον καὶ ῥοῦν νήχεσθαι, μὴ φοβούμενον τὴν ἀναχάραξιν τῆς λεπίδος, ἅτε δὴ μὴ πρὸς οὐρὰν τὰς ἐπιπτυχὰς ἐχούσης.

29. *Ὁ δὲ θύννος οὕτως ἰσημερίας αἰσθάνεται καὶ τρο-* 10
πῆς, ὥστε καὶ τὸν ἄνθρωπον διδάσκειν μηδὲν ἀστρολογικῶν κανόνων δεόμενος· ὅπου γὰρ ἂν αὐτὸν χειμῶνος αἱ τροπαὶ καταλάβωσιν, ἀτρεμεῖ καὶ διατρίβει περὶ τὸν
D *αὐτὸν τόπον ἄχρι τῆς ἰσημερίας. 'ἀλλὰ τῆς γεράνου σοφὸν ἡ τοῦ λίθου περίδραξις, ὅπως προϊεμένη †πυκνὸν ἐξυ-* 15
πνίζηται'. καὶ πόσῳ σοφώτερον, ὦ φίλε, τὸ τοῦ δελφῖνος, ᾧ

'στῆναι μὲν οὐ θέμις οὐδὲ παύσασθαι φορᾶς·'

ἀεικίνητος γάρ ἐστιν ἡ φύσις αὐτοῦ καὶ ταὐτὸν ἔχουσα τοῦ ζῆν καὶ τοῦ κινεῖσθαι πέρας· ὅταν δ' ὕπνου δέηται, μετεωρίσας ἄνω τὸ σῶμα πρὸς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάτ- 20
της, ὕπτιον ἀφῆκε διὰ βάθους, αἰώρας τινὶ σάλῳ κοιμιζόμενος, ἄχρι προσπεσεῖν καὶ ψαῦσαι τῆς γῆς· οὕτω δ' ἐξυπνισθεὶς ἀναρροιζεῖ καὶ πάλιν ἄνω γενόμενος ἐνδίδωσι, καὶ φέρεται κινήσει τινὰ μεμιγμένην ἀνάπαυσιν αὑτῷ
E *μηχανώμενος. τὸ δ' αὐτὸ δρᾶν καὶ θύννους ἀπὸ τῆς* 25
αὐτῆς αἰτίας λέγουσιν. ἐπεὶ δ' ἄρτι τὴν μαθηματικὴν

7 Plin. N. H. IX 60 || **10**sqq. 974f Arist. An. H. 598b 25 Ael. N. An. IX 42 || **14** 967c || **17** poeta ignotus || **19**sqq. (Plin. N. H. IX 22) Ael. N. An. XI 22 || **26**sq. cf. annot. ad v. 10

7 *φασι* Anon. *φύσει* || **12** *δεόμενον* Ω corr. Hu. coll. Ael. N. An. IX 42 | *αἱ τροπαὶ χειμ.* FΘΠ || **15** *τοῦ λίθ.* Q (Re.) *τῆς λίθ.* O | *πυκνὸν* = 'subinde' dub. Wy. in Lex. Plut. (falso coll. v. Galb. c. 26 p. 1065a), haud probab. *πρὸς τὸν κτύπον* ci. Re. *νυκτὸς* Kron. (coll. p. 32, 7) || **17** iambum agnovit Re., rectene? || **21** *αὔρας* ΨF[1] mg. υ | *κομιζ.* Ω corr. Re. (cf. p. 41, 26)

αὐτῶν τῆς τοῦ ἡλίου μεταβολῆς †ἐτέλεσα πρόγνωσιν, ἧς μάρτυς Ἀριστοτέλης (an. h. 598 b 25) ἐστίν, ἄκουσον ἤδη τὴν ἀριθμητικὴν ἐπιστήμην αὐτῶν· πρότερον δέ, ναὶ μὰ Δία, τὴν ὀπτικήν, ἣν ἔοικε μηδ' Αἰσχύλος ἀγνοῆσαι·
5 λέγει γάρ που (fr. 308)

'τὸ σκαιὸν ὄμμα παραβαλὼν θύννου δίκην.'

τῷ γὰρ ἑτέρῳ δοκοῦσιν ἀμβλυώττειν· ὅθεν ἐμβάλλουσιν εἰς τὸν Πόντον ἐν δεξιᾷ τῆς γῆς ἐχόμενοι, καὶ τοὐναντίον ὅταν ἐξίωσιν, ἐμφρόνως πάνυ καὶ νουνεχῶς ἀεὶ τὴν τοῦ
10 σώματος φυλακὴν ἐπὶ τῷ κρείττονι ποιούμενοι τῶν ὀφθαλμῶν. ἀριθμητικῆς δὲ διὰ τὴν κοινωνικήν, ὡς ἔοικε, F καὶ φιλάλληλον ἀγάπησιν ἑαυτῶν δεηθέντες οὕτως ἐπ' ἄκρον ἥκουσι τοῦ μαθήματος, ὥστ', ἐπεὶ πάνυ χαίρουσι τῷ συντρέφεσθαι καὶ συναγελάζεσθαι μετ' ἀλλήλων, ἀεὶ
15 τὸ πλῆθος τῷ σχήματι κυβίζουσι καὶ στερεὸν ἐκ πάντων ποιοῦσιν, ἐξ ἴσοις ἐπιπέδοις περιεχόμενον· εἶτα νήχονται κατὰ τάξιν οὕτως τὸ πλαίσιον ἀμφίστομον διαφυλάττοντες. | ὁ γοῦν θυννοσκόπος, ἂν ἀκριβῶς λάβῃ τὸν ἀριθ- 980 μὸν τῆς ἐπιφανείας, εὐθὺς ἀποφαίνεται πόσον καὶ ἅπαν
20 τὸ πλῆθός ἐστιν, εἰδὼς ὅτι καὶ τὸ βάθος αὐτῶν ἐν ἴσῳ τεταγμένον στοιχείῳ πρός τε τὸ πλάτος ἐστὶ καὶ τὸ μῆκος. (30.) ἀμίαις δὲ καὶ τοὔνομα παρέσχηκεν ὁ συναγελασμός, οἶμαι δὲ καὶ ταῖς πηλαμύσι.

Τῶν δ' ἄλλων γενῶν ὅσα φαίνεται καὶ ζῇ κοινωνικῶς
25 μετ' ἀλλήλων ἀγεληδὸν οὐκ ἂν τις εἴποι τὸν ἀριθμόν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐπὶ τὰς κατ' ἰδίαν κοινωνίας αὐτῶν καὶ συμβιώ-

3sqq. Arist. An. H. 598b 19sq. Ael. N. An. IX 42 || 7 Athen. VII 301e || 11sqq. 974d e Philo de animal. 65 || 22 ἀμίαις — τοὔνομα] Athen. VII 278a (= Arist. pseudep. p. 302 R.) || 23 πηλ.] Plin. N. H. IX 47 (Ael. N. An. XV 10, cf. Arist. An. H. 610b 6)

1 αὐτῶν Re. οὕτως (οὗτος υ) | ἐπελήλυθα Re. ἐπῄνεσα dub. Po. || 5.6 που τὸ Mez. τοῦτο | παραλαβὼν Ψ (περιλ. i) F¹υ || 13 ἐπειδὴ Θ || 16 περιεχόμενοι PFZαA a. c. || 17 κατὰ Re. τὴν | τὸ πλαίσιον Q² in ras. F²υΠ τὸν πλησίον F¹ τῶν πλησίον O | ἀμφίστοιχον ci. Wy., at cf. vit. Crass. 23 (557b) || 19.20 πόσον ἐστὶ πᾶν τὸ πλ. PFΘΠ || 22 ἀμ.] ἀμίαις? Po.

σεις ἰτέον. ὧν ἐστι καὶ ὁ τὸ πλεῖστον ἐξαναλώσας Χρυσίππου μέλαν πιννοτήρας, παντὶ καὶ φυσικῷ βιβλίῳ καὶ
B ἠθικῷ προεδρίαν ἔχων· τὸν γὰρ σπογγοτήραν οὐχ ἱστόρηκεν, οὐ γὰρ ἂν παρέλιπεν. ὁ μὲν οὖν πιννοτήρας ζῷόν ἐστι καρκινῶδες, ὥς φασι, καὶ τῇ πίννῃ σύνεστι καὶ πυ- 5 λωρεῖ τὴν κόγχην προκαθήμενος, ἐῶν ἀνεῳγμένην καὶ διακεχηνυῖαν, ἄχρις οὗ προσπέσῃ τι τῶν ἁλωσίμων αὐτοῖς ἰχθυδίων· τότε δὲ τὴν σάρκα τῆς πίννης δακὼν παρεισῆλθεν, ἡ δὲ συνέκλεισε τὴν κόγχην, καὶ κοινῶς τὴν ἄγραν ἐντὸς ἕρκους γενομένην κατεσθίουσι. τὸν δὲ 10 σπόγγον ἡνιοχεῖ θηρίδιον οὐ καρκινῶδες ἀλλ' ἀράχνῃ παραπλήσιον· οὐ γὰρ ἄψυχον οὐδ'. ἀναίσθητον οὐδ' ἄναιμον ὁ σπόγγος ἐστὶν ἀλλὰ ταῖς μὲν πέτραις, ὡς ἄλλα
C πολλά, προσπέφυκεν, ἔχει δὲ κίνησιν ἰδίαν ἐξ ἑαυτοῦ καὶ εἰς ἑαυτόν, οἷον ὑπομνήσεως καὶ παιδαγωγίας δεομένην· 15 μανὸς γὰρ ὢν ἄλλως καὶ τοῖς ἀραιώμασιν ἀνειμένος ὑπ' ἀργίας καὶ ἀμβλύτητος, ὅταν ἐμβῇ τι τῶν ἐδωδίμων, ἐκείνου σημήναντος ἔμυσε καὶ κατηνάλωσεν· ἔτι δὲ μᾶλλον ἀνθρώπου προσιόντος ἢ θιγόντος διδασκόμενος καὶ χαρασσόμενος οἷον ἔφριξε καὶ συνέκλεισε τὸ σῶμα πήξας 20 καὶ πυκνώσας, ὥστε μὴ ῥᾳδίαν ἀλλὰ δύσεργον εἶναι τὴν ὑποτομὴν αὐτοῦ τοῖς θηρεύουσιν. αἱ δὲ πορφύραι συναγελαζόμεναι τὸ μὲν κηρίον, ὥσπερ αἱ μέλιτται, κοινῇ ποιοῦσιν, ἐν ᾧ λέγονται γονεύειν· τὰ δ' ἐδώδιμα τῶν

1 SVF II 729b. 729 (= Athen. III 89d). 730 Arist. An. H. 547b 16. 28 Theophr. C. Pl. II 17, 8. 9 Philo de animal. 60. 93 Cic. Nat. deor. II 123; fin. III 63 (= SVF III 369) Opp. Hal. II 186sq. Plin. N. H. IX 142. 98 Ael. N. An. III 29 || 2sq. cf. 1038b || 5 cf. K. Reinhardt, Poseidonios 104sq. || 10sqq. Arist. An. H. 487b 10. 548a 28sqq. Plin. N. H. IX 146 Ael. N. An. VIII 16 || 13 Nemesius p. 41 Matth.; W. Jaeger, Nem. v. Emesa 116 ann. 1 || 18sqq. Arist. An. H. 548b 9—12 Antig. Car. 83 (89)

1 καὶ ὁ F²Zυ B¹ss. Π κατὰ O || 2 post μέλαν lac. 7 P 12 q 11 Q 14 h 15 k | πινοθήρας Q²FΘΠ σπινθῆρας ihk σπεινθήρας P θήρας Q¹ corr. Wy. (πινο.) Bern. | πάντα ΨFZB ⟨ἐν⟩ παντὶ dub. Wy. || 3 σπογγοτ. E teste Wy. σπογγοθήραν ΨΘA² σπογγοθῆρα O || 4 πιννοθ. Q πεινοθ. P πινοθ. O corr. Wy. Bern. || 5 πίννῃ QF πίνῃ O || 7 οὗ Qihk om. O || 8 πίννης Q πείνης Pq πίνης O || 10 ἕρκει PQihF¹ || 14 καὶ om. υ || 22 ἀποτομὴν Mez.

βρύων καὶ τῶν φυκίων ἀναλαμβάνουσαι προσισχόμενα D
τοῖς ὀστράκοις οἷον ἐν περιόδῳ κυκλουμένην ἑστίασιν
ἀλλήλαις παρέχουσιν, ἑτέραν ἑτέρας ἔξωθεν ἐπινεμομένης.

31. *Καὶ τί ἄν τις ἐν τούτοις τὴν κοινωνίαν θαυμά-*
5 *σειεν, ὅπου τὸ πάντων ἀμικτότατον καὶ [τὸ] θηριωδέστα-* □
τον ὧν τρέφουσι ποταμοὶ καὶ λίμναι καὶ θάλασσαι ζῷον,
ὁ κροκόδειλος, θαυμαστὸν ἑαυτὸν ἐπιδείκνυται πρὸς κοι-
νωνίαν καὶ χάριν ἐν τοῖς πρὸς τὸν τροχίλον συμβολαίοις;
ὁ γὰρ τροχίλος ἐστὶ μὲν ὄρνις τῶν ἑλείων καὶ παραποτα-
10 *μίων, φρουρεῖ δὲ τὸν κροκόδειλον οὐκ οἰκόσιτος ἀλλὰ*
τοῖς ἐκείνου λειψάνοις παρατρεφόμενος· ὅταν γὰρ αἴσθη-
ται, τοῦ κροκοδείλου καθεύδοντος, ἐπιβουλεύοντα τὸν E
ἰχνεύμονα πηλούμενον ἐπ' αὐτὸν ὥσπερ ἀθλητὴν κονιό-
μενον, ἐπεγείρει φθεγγόμενος καὶ κολάπτων· ὁ δ' οὕτως
15 *ἐξημεροῦται πρὸς αὐτόν, ὥστε τοῦ στόματος διαχανὼν*
ἐντὸς παρίησι, καὶ χαίρει τὰ λεπτὰ τῶν ἐνισχομένων τοῖς
ὀδοῦσι σαρκῶν ἐκλέγοντος ἀτρέμα τῷ ῥάμφει καὶ δια-
σκαλεύοντος· ἂν δὲ μετρίως ἔχων ἤδη βούληται συναγα-
γεῖν τὸ στόμα καὶ κλεῖσαι, προκλίνει τὴν σιαγόνα καὶ
20 *διασημαίνει καὶ οὐ πρότερον καθίησιν ἢ συναισθανόμενον*
ἐκπτῆναι τὸν τροχίλον. *ὁ δὲ καλούμενος ἡγεμὼν με-*
γέθει μέν ἐστι καὶ σχήματι κωβιῶδες ἰχθύδιον, τὴν δ' F
ἐπιφάνειαν ὄρνιθι φρίσσοντι διὰ τὴν τραχύτητα τῆς λεπί-
δος ἐοικέναι λέγεται, καὶ ἀεὶ σύνεστιν ἑνὶ τῶν μεγάλων
25 *κητῶν καὶ προνήχεται, τὸν δρόμον ἐπευθύνων, ὅπως οὐκ*
ἐνσχεθήσεται βράχεσιν οὐδ' εἰς τέναγος ἤ τινα πορθμὸν
ἐμπεσεῖται δυσέξοδον· | *ἕπεται γὰρ αὐτῷ τὸ κῆτος, ὥσπερ* **981**
οἴακι ναῦς, παραγόμενον εὐπειθῶς. καὶ τῶν μὲν ἄλλων,

4sqq. Herodot. II 68, 4. 5 Arist. Eth. Eud. 1236b 6sqq. An. H. 612a 20sqq. Mir. ausc. 7 Antig. Car. 33 (39) Philo de animal. 60 Plin. N. H. VIII 90 Ael. N. An. III 11. VIII 25 || 12sqq. 966d || 21sqq. Opp. Hal. V 62sqq. Ael. N. An. II 13 || 28 *οἴ. ν.*] cf. Opp. Hal. V 91

1 *προισχόμενα* (*— ναι* Qihk) Ω corr. Re. || **5** del. Hu. || **13** post *πηλ.* add. *καὶ* nonnullae edd. | *κονιώμ.* ΨB || **19** *προσκλίνει* Re. || **20** *συναισθόμ.* Chatzidákis || **23** *φρίσσατι* Ψ || **27** *ἐμπέσῃ* FΠ

(981) *ὅ τι ἂν παραλάβῃ τῷ χάσματι ζῷον ἢ σκάφος ἢ λίθον, εὐθὺς διέφθαρται καὶ ἀπόλωλε πᾶν ἐμβεβυθισμένον· ἐκεῖνον δὲ γιγνῶσκον ἀναλαμβάνει τῷ στόματι καθάπερ ἄγκυραν ἐντός· ἐγκαθεύδει γὰρ αὐτῷ καὶ τὸ κῆτος ἕστηκεν ἀναπαυομένου καὶ ὁρμεῖ· προελθόντος δ' αὖθις ἐπ-* 5 *ακολουθεῖ μήθ' ἡμέρας μήτε νυκτὸς ἀπολειπόμενον, ἢ ῥέμβεται καὶ πλανᾶται, καὶ πολλὰ διεφθάρη καθάπερ ἀκυβέρνητα πρὸς γῆν ἐξενεχθέντα. καὶ γὰρ ἡμεῖς περὶ Ἀντίκυραν ἑωράκαμεν οὐ πάλαι· καὶ πρότερον ἱστοροῦσιν οὐ* B *πόρρω Βουνῶν ἐξοκείλαντος καὶ κατασαπέντος λοιμὸν* 10 *γενέσθαι. ἆρ' οὖν ἄξιόν ἐστι ταύταις ταῖς κοινωνίαις καὶ συμπεριφοραῖς παραβάλλειν ἅσπερ Ἀριστοτέλης* (p. 354 R.) *ἱστορεῖ φιλίας ἀλωπέκων καὶ ὄφεων διὰ τὸ κοινὸν αὐτοῖς πολέμιον εἶναι τὸν ἀετόν, ἢ τὰς ὠτίδων πρὸς ἵππους, ὅτι χαίρουσι προσπελάζουσαι καὶ διασκάλλουσαι τὸν ὄνθον;* 15 *ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδ' ἐν μελίτταις ὁρῶ τοσαύτην ἀλλήλων ἐπιμέλειαν οὐδ' ἐν μύρμηξι· τὸ γὰρ κοινὸν αὔξουσι πᾶσαι καὶ πάντες ἔργον, ἑτέρῳ δὲ καθ' ἕτερον ἑτέρου στοχασμὸς οὐδεὶς οὐδὲ φροντίς ἐστιν.*

32. *Ἔτι δὲ μᾶλλον κατοψόμεθα τὴν διαφοράν, ἐπὶ τὰ* 20 C *πρεσβύτατα καὶ μέγιστα τῶν κοινωνικῶν ἔργων καὶ καθηκόντων τὰ περὶ τὰς γενέσεις καὶ τεκνώσεις τὸν λόγον τρέψαντες. πρῶτον μὲν γὰρ οἱ λίμναις παρήκουσαν ἢ ποταμοὺς ὑποδεχομένην νεμόμενοι θάλατταν ἰχθύες, ὅταν μέλλωσι τίκτειν, ἀνατρέχουσι, τῶν ποτίμων ὑδάτων τὴν* 25 *πραότητα καὶ τὸ ἄσαλον διώκοντες· ἀγαθὴ γὰρ ἡ γα-*

12 cf. Arist. An. H. 610a 12 A. Marx, Gr. Märchen v. dankb. Tieren p. 32 || 15 (Plin. N. H. X 57) Ael. N. An. II 28 Opp. Cyn. II 406 Athen. IX 390f Dionys. Ornith. III 8 Arist. pseudep. p. 292 R.

3 *ἐκεῖνο* Ω corr. Po. (cf. p. 63, 25 *ἐπευθύνων*) || 7 *πολλάκις διεφθ. καθάπερ πλοῖα ἀκυβ.* Re. || 9 *οὐ* prius F *οὔ* *O* | *πρότερον ⟨ἤδη τινὸς⟩* ci. Re. || 10 *Βουλέων* C. O. Mueller, sed cf. RE III 1, 1053 Oberhummer || 11 *ἄξιόν ἐστί, τι* Re. (servans *ὁ γὰρ* in v. 12) || 12 *ἅσπερ* Wy. *ὁ γὰρ* Ω *ἃς ὁ* Xyl. *ἃς* Kron. || 15 *χαίρουσι* k *χαίρουσαι* *O* | *προσπελάζουσαι* k*Π* — *ζουσι* *O* | *τὸ νόθον* Ψ F[1] *τὸν νόθον* υ || 16. 17 *τοσαύτην οὐδ' ἐν μύρμηξιν ἐπιμέλειαν ἀλλήλων* F*Π* || 21 *καὶ*[2] om. F Z *Π* || 22 *τὰς* om. Z || 26 *τὸ πραότατον* F Θ *Π*

λήνῃ λοχεῦσαι· καὶ τὸ ἄθηρον ἅμα ταῖς λίμναις ἔνεστι
καὶ ποταμοῖς, ὥστε σῴζεσθαι τὰ τικτόμενα. διὸ καὶ
πλεῖστα καὶ μάλιστα γονεύεται περὶ τὸν Εὔξεινον πόν-
τον· οὐ γὰρ τρέφει κήτη ἀλλ' ἢ φώκην ἀραιὰν καὶ δελφῖνα
5 μικρόν· ἔτι δ' ἡ τῶν ποταμῶν ἐπιμιξία, πλείστων καὶ
μεγίστων ἐκδιδόντων εἰς τὸν Πόντον, ἤπιον παρέχει καὶ D
πρόσφορον τοῖς λοχευομένοις κρᾶσιν. τὸ δὲ τοῦ ἀνθίου
θαυμασιώτατόν ἐστιν, ὃν Ὅμηρος (Π 407) 'ἱερὸν ἰχθὺν'
εἴρηκε· καίτοι μέγαν τινὲς οἴονται τὸν ἱερὸν καθάπερ
10 ὀστοῦν ἱερὸν τὸ μέγα, καὶ τὴν ἐπιληψίαν, μεγάλην νόσον
οὖσαν, ἱερὰν καλοῦσιν· ἔνιοι δὲ κοινῶς τὸν ἄφετον καὶ
ἱερωμένον. Ἐρατοσθένης δὲ τὸν χρύσοφρυν ἔοικεν (fr. 14 H.)

'εὐδρομίην χρύσειον ἐπ' ὀφρύσιν ἱερὸν ἰχθὺν'

λέγειν· πολλοὶ δὲ τὸν ἔλλοπα, σπάνιος γάρ ἐστι καὶ οὐ
15 ῥᾴδιος ἁλῶναι. φαίνεται δὲ περὶ Παμφυλίαν πολλάκις·
ἂν οὖν ποτε λάβωσι, στεφανοῦνται μὲν αὐτοὶ στεφανοῦσι
δὲ τὰς ἁλιάδας, κρότῳ δὲ καὶ πατάγῳ καταπλέοντας αὐ-
τοὺς ὑποδέχονται καὶ τιμῶσιν. οἱ δὲ πλεῖστοι τὸν ἀνθίαν E
ἱερὸν εἶναι καὶ λέγεσθαι νομίζουσιν· ὅπου γὰρ ἂν ἀνθίας
20 ὀφθῇ, θηρίον οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ θαρροῦντες μὲν οἱ σπογ-
γοθῆραι κατακολυμβῶσι θαρροῦντες δὲ τίκτουσιν οἱ ἰ-
χθύες, ὥσπερ ἐγγυητὴν ἀσυλίας ἔχοντες. ἡ δ' αἰτία δυσ-
λόγιστος, εἴτε φεύγει τὰ θηρία τὸν ἀνθίαν ὡς σῦν ἐλέ-
φαντες ἀλεκτρυόνα δὲ λέοντες, εἴτ' ἐστὶ σημεῖα τόπων
25 ἀθήρων, ἃ γιγνώσκει καὶ παραφυλάττει συνετὸς ὢν καὶ
μνημονικὸς ὁ ἰχθύς.

8sqq. Opp. Hal. I 595sqq. || 8 Ael. N. An. VIII 28 Athen. VII 282e sqq. || 10 ὀστ. ἱ.] cf. Hipp. Art. 45 Galen. Us. part. 5, 8 (Lidd.-Scott s. ἱερός IV 10) M. Haupt, Herm. 1, 1866, 23 || 12 χρυσ.] Ael. N. An. XIII 28 || 13 Athen. VII 284d || 15sqq. Plin. N. H. IX 153 Ael. N. An. VIII 28 || 19sq. Arist. An. H. 620b 34sq.

2 τὰ om. Ψ || 3 καὶ μάλιστα om. α[1], susp. Bern. || 4 κήτη om. ΨFα[1] κήτη ⟨γ'⟩ dub. Bern. | ἀλλ' ἢ] πλὴν Wil. (propter hiatum) || 5 ἔτι Xyl. ὅτι || 13 ἐνδρομ. PQih εὐδρομείην k ἐδραιμίην F[1] εὐδρομίην O ἢ δρομίην recte Athen. 284d; 'sed fort. Plut. ipse versum falso traditum legit' Po. | ἐπ'] ἐν Athen. || 17 κατάγοντας (– ες υ) Θ καπλέοντας αA a. c.

33. *Ἀλλ' ἥ γε πρόνοια κοινὴ τοῖς τίκτουσι τῶν γεννωμένων· οἱ δ' ἄρρενες οὐ τὸν αὑτῶν κατεσθίουσι γόνον,* F *ἀλλὰ καὶ προσδιατρίβουσι τοῖς κυήμασιν ᾠοφυλακοῦντες ὡς ἱστόρηκεν Ἀριστοτέλης* (an. h. 621a 23)· *οἱ δ' ἑπόμενοι ταῖς θηλείαις καταρραίνουσι ⟨κατὰ⟩ μικρὸν τὸν* 5 *θορόν· ἄλλως γὰρ οὐ γίγνεται μέγα τὸ τεχθὲν ἀλλ' ἀτελὲς μένει καὶ ἄναυξον. ἰδίᾳ δ' αἱ φυκίδες ἐκ τῶν φυκίων οἷον νεοττιὰν διαπλασάμεναι περιαμπέχουσι τὸν γό-* 982 *νον καὶ σκέπουσιν ἀπὸ τοῦ κλύδωνος.* | *τοῦ δὲ γαλεοῦ τὸ φιλόστοργον οὐδενὶ τῶν ἡμερωτάτων ζῴων ὑπερ-* 10 *βολὴν γλυκυθυμίας πρὸς τὰ ἔγγονα καὶ χρηστότητος ἀπολέλοιπε· τίκτουσι μὲν γὰρ ᾠόν, εἶτα ⟨τὸ⟩ ζῷον οὐκ ἐκτὸς ἀλλ' ἐντὸς ἐν ἑαυτοῖς [καὶ] τρέφουσιν οὕτω καὶ φέρουσιν ὥσπερ ἐκ δευτέρας γενέσεως· ὅταν δὲ μείζονα γένηται, μεθιᾶσι θύραζε καὶ διδάσκουσι νήχεσθαι πλη-* 15 *σίον· εἶτα πάλιν εἰς ἑαυτοὺς διὰ τοῦ στόματος ἐπαναλαμβάνουσι καὶ παρέχουσιν ἐνδιαιτᾶσθαι τὸ σῶμα χώραν ἅμα καὶ τροφὴν καὶ καταφυγήν, ἄχρις ἂν ἐν δυνάμει τοῦ βοηθεῖν αὑτοῖς γένηται. θαυμαστὴ δὲ καὶ ἡ τῆς χε-* B *λώνης περὶ τὴν γένεσιν καὶ σωτηρίαν τῶν γεννωμένων* 20 *ἐπιμέλεια· τίκτει μὲν γὰρ ἐκβαίνουσα τῆς θαλάττης πλησίον, ἐπῳάζειν δὲ μὴ δυναμένη μηδὲ χερσεύειν πολὺν χρόνον ἐντίθησι τῇ ψάμμῳ τὰ ᾠὰ καὶ τὸ λειότατον ἐπαμᾶται τῆς θινὸς αὐτοῖς καὶ μαλακώτατον· ὅταν δὲ καταχώσῃ καὶ ἀποκρύψῃ βεβαίως, οἱ μὲν λέγουσι τοῖς ποσὶν* 25 *ἀμύττειν καὶ καταστίζειν τὸν τόπον, εὔσημον ἑαυτῇ ποιοῦσαν, οἱ δὲ τὴν θήλειαν ὑπὸ τοῦ ἄρρενος στρεφομένην*

1sqq. Herodot. II 93 Ael. N. An. IX 63 Opp. Hal. I 477–501 (493ss.) || 5 Arist. An. H. 568a 15sqq. || 9sqq. 494c 730e Arist. An. H. 565b 24 Ael. N. An. IX 65. II 55 Athen. VII 294e cf. Anaximandr. A 30 annot.

1 *ἥ γε*] *ἡ μὲν* Re. || 2 *δ'*] *γὰρ* Wil. || 4 *ἱστόρησεν* P Qi || 5 *καταρρέουσι* Ω corr. Re. | add. Re. | *κατὰ μικρὸν ἐπιρραίνουσι* ci. Wy. || 6 *θορόν* Qihk *ὅρον* PFα A a. c. *ὀρρόν* O || 7 *ἀναυξές* Chatzidakis || 11 *ἔκγονα* BFΠ || 12 add. Doe. || 13 del. (Xyl. interpr.) Doe. || 19.20 *ἡ τ. χελ. ἡ περὶ τ. γέν.* P Qih || 26 *ποιοῦσαν ἑαυτῇ* hk || 27 *τρεφομ.* FΘΠ

*τύπους ἰδίους καὶ σφραγῖδας ἐναπολείπειν· ὃ δὲ τούτου
θαυμασιώτερόν ἐστιν, ἡμέραν ἐκφυλάξασα τεσσαρακοστὴν
(ἐν τοσαύταις γὰρ ἐκπέττεται καὶ περιρρήγνυται τὰ ᾠά)* C
πρόσεισι, καὶ γνωρίσασα τὸν ἑαυτῆς ἑκάστη θησαυρόν,
5 *ὡς οὐδεὶς χρυσίου θήκην ἄνθρωπος, ἀσμένως ἀνοίγει καὶ
προθύμως.*

34. *Τῶν δὲ κροκοδείλων τὰ μὲν ἄλλα παραπλήσια, τῆς
δὲ χώρας ὁ στοχασμὸς ἐπίνοιαν ἀνθρώπῳ τῆς αἰτίας οὐ
δίδωσιν οὐδὲ συλλογισμόν· ὅθεν οὔ φασι λογικὴν ἀλλὰ*
10 *μαντικὴν εἶναι τὴν παρὰ τούτου τοῦ θηρίου πρόγνωσιν·
οὔτε γὰρ πλέον οὔτ' ἔλαττον ἐκβᾶσ' ἀλλ' ὅσον εἰς ὥραν
ἔτους ὁ Νεῖλος αὐξηθεὶς ἐπικλύσει καὶ ἀποκρύψει τῆς
γῆς, ἐκεῖ τὰ ᾠὰ τίθησιν· ὥστε τὸν ἐντυχόντα τῶν γεωρ-
γῶν αὐτόν ⟨τε⟩ γιγνώσκειν ἑτέροις τε φράζειν, ὁπόσον* D
15 *αὐτοῖς ὁ ποταμὸς πρόεισιν· οὕτω συνεμετρήσατο, μὴ
βρεχομένων αὐτὸς βρεχόμενος ἐπῳάζῃ· ἐκλεπισθέντων δὲ
τῶν σκύμνων, ὃς ἂν εὐθὺς ἀναδὺς μὴ λάβῃ τι τῶν προσ-
τυχόντων, ἢ μυῖαν ἢ σέριφον ἢ γῆς ἔντερον ἢ κάρφος ἢ
βοτάνην, τῷ στόματι, διασπαράξασα τοῦτον ἡ μήτηρ*
20 *ἀπέκτεινε δακοῦσα· τὰ δὲ θυμοειδῆ καὶ δραστήρια στέρ-
γει καὶ περιέπει, καθάπερ οἱ σοφώτατοι τῶν ἀνθρώπων
ἀξιοῦσι, κρίσει τὸ φιλεῖν ἀπαθεῖ νέμουσα. καὶ μὴν
αἱ φῶκαι τίκτουσι μὲν ἐν τῷ ξηρῷ, κατὰ μικρὸν δὲ προά-
γουσαι τὰ σκυμνία γεύουσι τῆς θαλάττης καὶ ταχὺ πάλιν*
25 *ἐξάγουσι· καὶ τοῦτο πολλάκις ποιοῦσιν ἐν μέρει, μέχρι ἂν* E
*οὕτως ἐθιζόμενα θαρρήσῃ καὶ στέρξῃ τὴν ἔναλον δίαι-
ταν. οἱ δὲ βάτραχοι περὶ τὰς ὀχείας ἀνακλήσεσι χρῶν-*

7 sqq. 381 b Plin. N. H. VIII 89 Ael. N. An. V 52 || **11** sq. *ὥραν ἔ.*] cf. quae annotat Doe. III 49 || **18** Ael. N. An. IX 3 || **21** sq. Stoicos respicere vid. || **22** sqq. Ael. N. An. IX 9 Opp. Hal. I 686 ssq. || **27** sqq. Arist. An. H. 536 a 11 sq. Plin. N. H. XI 172 sq. Ael. N. An. IX 13

10 *παρὰ* i (Bern.) *περὶ* ***O*** [*περὶ*] Mez. *τὴν περὶ τοῦτο τοῦ θηρίου* Emp. || **11** *ἐκβὰς* Bern., cf. v. 16, sed etiam v. 20) || **12** *αὐξηθεὶς* om. Ψ || **14** add. Bern. || **15** *οὕτως ⟨οὖν⟩ σ.?* Po. || **16** *βρεχομένων* B *-ου* ***O*** | *ἐκλεπισθ.* B *ἐκλιπόντων* ***O*** *ἐκλαπέντων* Bern. || **17** *ἂν* om. ΘA || **18** *ἢ μ. ἢ σέρ.* Qihk *ἢ μὴ ἀνῆς* (vel *ἢ μανῆς*) *ἔριφον* ***O*** || **22** *ἀπαθεῖ* hkF[1] *ἀπαθῆ* PQi *οὐ πάθει* ***O***

ται, τὴν λεγομένην ποιοῦντες ὀλολυγόνα, φωνὴν ἐρωτικὴν καὶ γαμήλιον οὖσαν· ὅταν δὲ τὴν θήλειαν οὕτως ὁ ἄρρην προσαγάγηται, κοινῇ τὴν νύκτα περιμένουσιν· ἐν ὑγρῷ μὲν γὰρ οὐ δύνανται, μεθ' ἡμέραν δὲ δεδίασιν ἐπὶ γῆς μίγνυσθαι· γενομένου δὲ σκότους, ἀδεῶς συμπλέκονται 5 *προϊόντες· ἄλλως δὲ λαμπρύνουσι τὴν φωνήν, ὑετὸν προσδεχόμενοι· καὶ τοῦτο σημεῖον ἐν τοῖς βεβαιοτάτοις ἐστίν.*

35. *Ἀλλ' οἷον, ὦ φίλε Πόσειδον, ὀλίγου πάθος ὡς ἄτο-* F *πον πέπονθα καὶ καταγέλαστον, εἴ με διατρίβοντα περὶ* 10 *φώκας καὶ βατράχους τὸ σοφώτατον καὶ θεοφιλέστατον ἐξέφυγε καὶ παρῆλθε τῶν ἐνάλων. ποίας γὰρ ἀηδόνας ἄξιον τῷ φιλομούσῳ τῆς ἀλκυόνος ἢ τῷ φιλοτέκνῳ χελιδόνας ἢ τῷ φιλάνδρῳ πελειάδας ἢ τῷ τεχνικῷ παραβάλλειν μελίττας; τίνος δὲ γενέσεις καὶ τόκους καὶ ὠδῖνας* 15 *ὁ θεὸς οὕτως ἐτίμησε; τὰς μὲν γὰρ Λητοῦς γονὰς μίαν ἑδρασθεῖσαν ὑποδέξασθαι νῆσον ἱστοροῦσι, τῇ δ' ἀλκυόνι τικτούσῃ περὶ τροπὰς πᾶσαν ἵστησι θάλασσαν ἀκύ-* 983 *μονα καὶ ἀσάλευτον.* | *ὅθεν οὐδὲν ἔστι ζῷον ἄλλο, ὃ ⟨μᾶλλον⟩ φιλοῦσιν ἄνθρωποι· δι' ἣν ἑπτὰ μὲν ἡμέρας* 20 *ἑπτὰ δὲ νύκτας ἐν ἀκμῇ χειμῶνος ἀδεῶς πλέουσι, τῆς κατὰ γῆν πορείας τηνικαῦτα τὴν διὰ τῆς θαλάσσης ἀσφαλεστέραν ἔχοντες. εἰ δὲ δεῖ καὶ περὶ ἑκάστης τῶν ἀρετῶν ἃς ἔχει βραχέα φάναι, φίλανδρος μὲν οὕτως ἐστίν, ὥστε μὴ καθ' ἕνα καιρὸν ἀλλὰ δι' ἔτους συνεῖναι καὶ προσδέ-* 25

6sq. 912d (Arat. Phaen. 946sq.) || 17sqq. 126c 321d Arist. An. H. 542b 4—19 Plin. N. H. X 89 Ael. N. An. I 36

2 *ὁ ἄρρην οὕτως* FΘΠ || 3 *κοινὴν* Ω corr. Anon. | *παραμέν.* ci. Bern., sed 'coniuncti occasum solis exspectant', deinde sequitur *γενομένου...προϊόντες*; cf. etiam Ael. et 161d 2 Hu., def. etiam Chatzidakis || 7 *τοῦτο ⟨τὸ⟩ σημ.* Emp., sed *σημ. ἐν τ. β.* praedicativum Hu. || 9 *πάθους* PZ[1]Bα a. c. A om. υ | *ὡς* susp. Hu. || 12 *παρῆλθε καὶ ἐξέφυγε* FΘΠ || 13 *φιλοτέχνῳ* Ω corr. Mez. || 14 *φιλάνθρωι* F *φιλανθρώπω* ΘΠ || 17 *ἐδρασθ.* B *ἐρασθεῖσαν* ss. B *O* || 16. 17 *μίαν ὑποδ. νῆσον ἐρασθ.* FΘΠ || 19 *ἀστάλακτον* Ω corr. Leon. || 19. 20 *ὃ ⟨οὕτω⟩ φιλ.* Anon. et Xyl. interpr., at propter hiatum *ὃ ⟨μᾶλλον⟩ φιλ.* aut *ὃ φιλ. ⟨οὕτως⟩* ci. Po. || 20 *⟨ἢ⟩ δι' ἣν* Re.

χεσθαι τὴν τοῦ ἄρρενος ὁμιλίαν, οὐ διὰ τὸ ἀκόλαστον (ἄλλῳ γὰρ οὐ μίγνυται τὸ παράπαν) ἀλλ' ὑπ' εὐνοίας ὥσπερ γυνὴ γαμετὴ καὶ φιλοφροσύνης· ὅταν δὲ διὰ γῆρας ἀσθενὴς ὁ ἄρρην γένηται συνέπεσθαι καὶ βαρύς, ὑπολα-
5 βοῦσα γηροφορεῖ καὶ γηροτροφεῖ, μηδαμοῦ προϊεμένη μηδὲ B
καταλείπουσα χωρίς, ἀλλὰ τοῖς ὤμοις ἐκεῖνον ἀναθεμένη καὶ κομίζει πανταχόσε καὶ θεραπεύει καὶ σύνεστιν ἄχρι τελευτῆς. τῷ δὲ φιλοτέκνῳ καὶ πεφροντικότι σωτηρίας τῶν γεννωμένων συναισθανομένη κύουσαν ἑαυτὴν τάχιστα
10 τρέπεται πρὸς ἐργασίαν τῆς νεοττιᾶς, οὐ φύρουσα πηλὸν οὐδὲ προσερείδουσα τοίχοις καὶ ὀρόφοις ὥσπερ αἱ χελιδόνες, οὐδὲ χρωμένη πολλοῖς τοῦ σώματος ἐνεργοῖς μέρεσιν, ὥσπερ τῆς μελίττης ἐνδυομένης τῷ σώματι ⟨καὶ⟩ τὸ κηρίον ἀνοιγούσης ὁμοῦ ψαύοντες ⟨οἱ ἓξ πόδες⟩ εἰς
15 ⟨ἑξ⟩άγωνα τὸ πᾶν ἀγγεῖα διαιροῦσιν· ἡ δ' ἀλκυὼν ἓν ὄργανον ἁπλοῦν ἓν ὅπλον ἓν ἐργαλεῖον ἔχουσα, τὸ στόμα, C
καὶ μηδὲν ἄλλο τοῦ φιλοπόνου καὶ φιλοτέχνου συνεργόν, οἷα μηχανᾶται καὶ δημιουργεῖ χαλεπόν ἐστι πεισθῆναι μὴ καταμαθόντας ὄψει τὸ πλαττόμενον ὑπ' αὐτῆς μᾶλλον
20 δὲ ναυπηγούμενον, σχημάτων πολλῶν μόνον ἀπερίτρεπτον καὶ ἀβάπτιστον· συλλέξασα γὰρ τὰς τῆς βελόνης ἀκίδας συντίθησι καὶ συνδεῖ πρὸς ἀλλήλας ἐγκαταπλέκουσα τὰς μὲν εὐθείας τὰς δὲ πλαγίας, ὥσπερ ἐπὶ στήμονι κρόκην ἐμβάλλουσα, προσχρωμένη καμπαῖς καὶ περιαγω-
25 γαῖς δι' ἀλλήλων, ὥστε διαρμόσαι καὶ γενέσθαι στρογ-

13sq. Plin. N. H. XI 22sq. al. || 21sqq. 494a. b Arist. An. H. 616a 19—32 Plin. N. H. X 91 Ael. N. An. IX 17

6 καταλιποῦσα Ω corr. Bern. || 7 καί[1] om. FΘΠ || 8 ⟨τῆς⟩ σωτ. Duebn. || 10 φύρ. h φυροῦσα ikF φυρῶσα PΘΠ φέρουσα Q || 13 τῷ σώματι ... ἀνοιγούσης susp.; sed τῷ σώμ. etiam Ael. IX 17 loco corrupto; τῷ σίμβλῳ Re. τῷ στόματι (i. e. διὰ τοῦ στόματος) dub. Bern. | καὶ add. Mez. || 14 add. Mez. || 14. 15 εἰς ἀγῶνα (vel ἰσάγωνα) Ω corr. Mez. (Amyot in vers.) | τὸ πᾶν Mez. τόπον || 17 φιλοτέχνου Q p. c. Re. φιλοτέκνου O || 18. 19 ἐστι μὴ κατ. πεισθ. FΘΠ || 21 γὰρ om. ΘΠ | ἀκίδας Qihk ἀκάνθας O (et 494a) || 24 προσχρωμένη BE (teste Wy.) -ην O

D *γύλον †ἐνήρεμον προμήκει τῷ σχήματι, ἁλιευτικῷ κύρτῳ*
παραπλήσιον. ὅταν δὲ συντελέσῃ, φέρουσα παρέθηκε παρὰ
τὸ κλύσμα τοῦ κύματος, ὅπου προσπίπτουσα μαλακῶς
ἡ θάλασσα τὸ μὲν οὐ καλῶς ἀραρὸς ἐδίδαξεν ἀκέσασθαι
καὶ καταπυκνῶσαι χαλώμενον ὁρῶσαν ὑπὸ τῆς πληγῆς· 5
τὰ δ' ἡρμοσμένα κατασφίγγει καὶ πήγνυσιν, ὥστε καὶ
λίθῳ καὶ σιδήρῳ δυσδιάλυτον εἶναι καὶ δύστρωτον. οὐδε-
νὸς δ' ἧσσον ἀξιοθαύμαστόν ἐστιν ἥ τε συμμετρία τό τε
σχῆμα τῆς τοῦ ἀγγείου κοιλότητος· πεποίηται γὰρ αὐ-
τὴν ἐκείνην μόνην ἐνδυομένην δέχεσθαι τοῖς δ' ἄλλοις 10
τυφλὸν εἶναι πάντῃ καὶ κρύφιον, ὥστε παριέναι μηδὲν
E *εἴσω μηδὲ τῆς θαλάττης. οἶμαι μὲν οὖν μηδέν' ὑμῶν ἀθέ-*
ατον εἶναι τῆς νεοττιᾶς· ἐμοὶ δὲ πολλάκις ἰδόντι καὶ θι-
γόντι παρίσταται λέγειν καὶ ᾄδειν (ζ 162)

'Δήλῳ δή ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ ναῷ' 15

τὸν κεράτινον βωμὸν εἶδον ἐν τοῖς ἑπτὰ καλουμένοις θεά-
μασιν ὑμνούμενον, ὅτι μήτε κόλλης δεόμενος μήτε τινὸς
ἄλλου δεσμοῦ διὰ μόνων τῶν δεξιῶν συμπέπηγε καὶ συν-
ήρμοσται κεράτων. ἵλεως δ' ὁ θεὸς εἴη .... καὶ †πρός
τι μουσικὸν ὄντα καὶ νησιώτην, ὑμνουμένης τῆς πελα- 20
γίου σειρῆνος εὐμενῶς ⟨δέχεσθαι⟩ καὶ καταγελᾶν τῶν
ἐρωτημάτων ἐκείνων, ἃ σκώπτοντες ἐρωτῶσιν οὗτοι, δια

9sq. Plin. N. H. X 91 || 12sqq. cf. Bethe, Herm. 72, 1937, 191 || 16 vit. Thes. 21 p. 9e || 22sq. 966a

1 *εὐήρ.* υ *ἐνήμερον* hk *εὐηρεφὲς* Herw. *εὐήτριον* (cf. p. 69, 23sq.) Po. | *προσήκει* i *προμήκη* υ | *τῷ σχ.* E *τοῦ σχήματος* ***O*** *στρογγύλον εὐήρετμον πρόμηκες, ἀπὸ τοῦ σχήματος* Re. || 6 *σφίγγει* Ψ || 11 *τυφλὸν ἀναστάντα καὶ κρ.* Ψ *τυφλ. ἀνὰ πάντα καὶ κρ.* F[1] || 15 *δῆλον* Z υ B[1] ss. *Π* | *ναῷ*] *βωμῷ* Hom. || 16 *Κερατῶνα* vit. Thes. || 18 *δεξιῶν*] *εὐωνύμων* vit. Thes. || 19 *ἵλεως* — p. 71, 3 *χαῖρ.* om. E | lac. 35 lit. B nulla ***O*** suppl. fere ⟨*τοιαῦτα παραβάλλοντι*⟩ *καὶ προσ⟨καλοῦν⟩τι* Po. || 20 *ὑμνημένης* Par. 2127 *ὑμένης* ***O*** corr. Anon. || 21 add. Si. || 22 — p. 71, 2 *δια* — 21 lit. — *ἀπολλων συθ* — 12 lit. — *οὐδὲ τριγλοβο* — 12 lit. — *δη γινώσκοντα* — 17 lit. — *ἀφροδίτην ὁμου* — 9 lit. — *κατὰ θάλατταν* Ψ (lac. k, paulo minores in cett.) *διὰ τί ἀπόλλων συθ οὐδὲ τριγλοβο δὴ γινώσκοντα ἀφροδίτην ὁμοῦ κατὰ θάλατταν* ***O*** (lac. 10 lit. post *ἀπόλλων* B) | *διὰ τί ἀπόλλων οὐδὲ γογγροκτόνος* Par. 2127

τι ... Ἀπολλων συθ ... οὐδὲ τριγλοβο ... δη γινώσκοντα ... Ἀφροδίτην ὁμου ... κατὰ θάλατταν ποιουμένην αὐ- F
τῆς ἱερὰ καὶ ἀδελφὰ καὶ μηδενὶ φονευομένῳ χαίρουσαν. ἐν δὲ Λέπτει τοὺς ἱερεῖς τοῦ Ποσειδῶνος οὐδὲν ἔναλον
5 *τὸ παράπαν ἐσθίοντας, τρίγλαν δὲ τοὺς ἐν Ἐλευσῖνι μύστας σεβομένους ἴστε, καὶ τῆς Ἥρας ἐν Ἄργει τὴν ἱέρειαν ἀπεχομένην ἐπὶ τιμῇ τοῦ ζῴου· τὸν γὰρ θαλάττιον λαγωόν, ὅς ἐστιν ἀνθρώπῳ θανάσιμος, κτείνουσιν αἱ τρίγλαι μάλιστα καὶ καταναλίσκουσι· διὸ ταύτην ὡς φιλάν-*
10 *θρωπα καὶ σωτήρια ζῷα τὴν ἄδειαν ἔχουσι.* |

36. *Καὶ μὴν Ἀρτέμιδός γε Δικτύννης Δελφινίου τ'* 984
Ἀπόλλωνος ἱερὰ καὶ βωμοὶ παρὰ πολλοῖς εἰσιν Ἑλλήνων· ὃν δ' αὐτὸς ἑαυτῷ τόπον ἐξαίρετον ὁ θεὸς πεποίηται, ... Κρητῶν ἀπογόνους ⟨ἀπ⟩οικοῦντας ἡγεμόνι δελφῖνι χρη-
15 *σαμένους· οὐ γὰρ ὁ θεὸς προενήχετο τοῦ στόλου μεταβαλὼν τὸ εἶδος, ὡς οἱ μυθογράφοι λέγουσιν, ἀλλὰ δελφῖνα πέμψας τοῖς ἀνδράσιν ἰθύνοντα τὸν πλοῦν κατήγαγεν εἰς Κίρραν. ἱστοροῦσι δὲ καὶ τοὺς πεμφθέντας εἰς Σινώπην ὑπὸ Πτολεμαίου τοῦ Σωτῆρος ἐπὶ τὴν Σαράπι-*

4sqq. 730d || 5 Ael. N. An. IX 51. 65 cf. Athen. VII 325c || 7 260e Plin. N. H. IX 155 Ael. N. An. II 45. XVI 19 || 13sqq. cf. Hymn. in Apoll. Pyth. 210sqq. || 18 361f Tac. Hist. IV 83 Clem. Al. Protr. IV 48, 1sqq. Orig. ca. Cels. V 38 Eustath. ad Dionys. Per. 254 (GGM II 262)

1 *οὐδὲ τριγλοβόλος γινώσκοντες* Par. 2127. p. 70, 22 — 71, 2 fort. sic restituenda sunt: *διὰ τί ⟨οὔτε γογγροκτόνος⟩ Ἀπόλλων οὔθ' ⟨...κτόνος⟩* (Bern.) *οὐδὲ τριγλοβό⟨λος ἢ Ἄρτεμις⟩* (Re.), *μὴ γινώσκοντες* (Wy.) *⟨τὴν ἐκ θαλάττης⟩* (Bern.) *Ἀφροδίτην ὁμοῦ ⟨τι πάντα τὰ ζῷα τὰ⟩* (Wy. et Bern.) *κατὰ θάλατταν* Si. || **3** *μηδενὶ φονευομένῳ* Wy. *μηδὲν ὀνευομένῳ* Ω (*ὀνευομένην* Q *ὀνινομένη* Par. 2127) *μηδενὶ τῶν ἐναίμων* Re. || **4** *Λέπτει*] *λεπτ* vel *λε* cum lac. 5—14 lit. Ψ *Λέπτ.* — *τοῦ* om. E | *οὐδεὶς ἐν ἄλλοις τὸ* Ψ F || **5** *παράπαν*] *πράττειν* Ψ F α a. c.? || **9** *διὸ* Qihk *διὰ* *O* | *ταῦτα* Θ *Π* || **12** *ἑλλήν. εἰσίν* F Θ *Π* | *Ἑλλ.*] *ἀλλήλων* Ψ || **13** lac. 15 lit. B solus *⟨εἰς τοῦτον ἀφῖχθαί φασι⟩* Si. || **14** add. Bern. | *χρησαμένους* Qihk *χρησαμένων* *O* || **15** *ὁ* Qihk om. *O* | *προενήχετο* Xyl. *προενήνοχε τὸ* (*προενενήχατο* Par. 2127) Ω | *μεταβάλλων* F Θ *Π* || **16** *τὸ* om. F Θ *Π* || **17** *πέμψαι* PFZυ*Π* || **18** *περιλειφθέντας* (-*ες* υ) Ω corr. Xyl.

(984) *δος κομιδήν, ⟨Σωτέλη⟩ καὶ Διονύσιον, ἀπωσθέντας
ἀνέμῳ βιαίῳ κομίζεσθαι παρὰ γνώμην ὑπὲρ Μαλέαν, ἐν*
B *δεξιᾷ Πελοπόννησον ἔχοντας, εἶτα ῥεμβομένους καὶ δυσ-
θυμοῦντας αὐτοὺς προφανέντα δελφῖνα πρῴραθεν ὥσπερ
ἐκκαλεῖσθαι καθηγούμενον εἰς τὰ ναύλοχα καὶ σάλους* 5
*μαλακοὺς ἔχοντα τῆς χώρας καταμένειν ἀσφαλεῖς, ἄχρις
οὗ τοῦτον τὸν τρόπον ἄγων καὶ παραπέμπων τὸ πλοῖον
εἰς Κίρραν κατέστησεν. ὅθεν ἀναβατήριον θύσαντες ἔγνω-
σαν ὅτι δεῖ δυεῖν ἀγαλμάτων τὸ μὲν τοῦ Πλούτωνος ἀνε-
λέσθαι καὶ κομίζειν τὸ δὲ τῆς Κόρης ἀπομάξασθαι καὶ* 10
*καταλιπεῖν. εἰκὸς μὲν οὖν ἦν καὶ τὸ φιλόμουσον ἀγα-
πᾶν τοῦ θηρίου τὸν θεόν· ᾧ καὶ Πίνδαρος ἀπεικάζων
ἑαυτόν ἐρεθίζεσθαί φησιν* (fr. 235 = Appendix 140 b 69)

C *'⟨ἁλί⟩ου δελφῖνος ὑπόκρισιν·
τὸν μὲν ἀκύμονος ἐν πόντου πελάγει* 15
αὐλῶν ἐκίνησ' ἐρατὸν μέλος.'

*ἀλλὰ μᾶλλον ἔοικε τὸ φιλάνθρωπον αὐτοῦ θεοφιλὲς εἶναι·
μόνος γὰρ ἄνθρωπον ἀσπάζεται, καθ' ὃ ἄνθρωπός ἐστι.
τῶν δὲ χερσαίων τὰ μὲν οὐδένα τὰ δ' ἡμερώτατα μόνους
περιέπει τοὺς τρέφοντας ὑπὸ χρείας, καὶ τοὺς συνήθεις* 20
*ὁ κύων ὁ ἵππος ὁ ἐλέφας· αἱ δὲ χελιδόνες ὅσων μὲν δέον-
ται τυγχάνουσιν εἰσοικισάμεναι, σκιᾶς καὶ ἀναγκαίας
ἀσφαλείας, φεύγουσι δὲ καὶ φοβοῦνται τὸν ἄνθρωπον
ὥσπερ θηρίον. τῷ δὲ δελφῖνι παρὰ πάντα καὶ μόνῳ τὸ ζη-
τούμενον ὑπὸ τῶν ἀρίστων φιλοσόφων ἐκεῖνο, τὸ φιλεῖν* 25

11 sqq. 704f 162f Plin. N. H. XI 137 || 21 sqq. 728a || 24—p. 75,3 cf. Aug. Marx, Gr. Märchen v. dankb. Tieren p. 6—29 || 25 cum Platone Stoici, impugnantes Epicuri doctrinam (Epic. fr. 527 p. 320 Us., Plut. Mor. 495a), SVF III 43. 348 al.

1 post *κομιδὴν* lac. 7—12 lit. Ψ om. *O* suppl. Kaltwasser ex 361f | *ἀπωσθέντα* Ω corr. Xyl. || 2 *μάλεον* (vel *μαλέον*) ΨF[1] || 5 *σάλους* Madv. *στόλους* Ω Polyb. I 53, 10 cft. Bern. || 6 *καταμένειν* Qihk *ἦν με* P *εἶναι O καὶ* ci. Re. *καθ' ἃ μένειν ἀσφαλὲς* Bury || 8 *ἀναβατήρια* Re. *ἀποβατήρια* Herw. probab. || 11 *οὖν* om. Ψ || 14 *ἀλίου* ex 704f Re. *οὗ* | *ὑπόκρ.* ex 704f Xyl. *ἀπόκρ.* Ω || 15 *ἐν* ex 705a Wy. *ὂν* Ψ *εἰς* υ *ἐκ O* || 16 *ἐκείνης* P *ἐκίνησεν* FΘ*Π* || 20 *ἀπὸ* Θ*Π* || 21 *ἔλαφος* Ψ

ἄνευ χρείας, φύσει πρὸς ἀνθρώπους ὑπάρχει. μηδενὸς D
γὰρ εἰς μηδὲν ἀνθρώπου δεόμενος πᾶσιν εὐμενής τε φίλος
ἐστὶ καὶ βεβοήθηκε πολλοῖς. ὧν τὰ μὲν Ἀρίονος οὐδεὶς
ἀγνοεῖ, περιβόητα γάρ ἐστιν· Ἡσιόδου δὲ κατὰ καιρὸν
5 αὐτὸς ἡμᾶς, ὦ φίλε, ἀνέμνησας, 'ἀτὰρ οὐ τέλος ἵκεο μύθων' (*I* 56). ἔδει δὲ τὸν κύν' αἰτιασάμενον μὴ παραλιπεῖν τοὺς δελφῖνας· τυφλὸν γὰρ ἦν τὸ μήνυμα τοῦ κυνός,
ὑλακτοῦντος καὶ μετὰ βοῆς ἐπιφερομένου τοῖς φονεῦσιν,
⟨εἰ μὴ τὸν νεκρὸν⟩ περὶ τὸ Νέμειον θαλάσσῃ διαφερόμε-
10 νον ἀράμενοι δελφῖνες, ἕτεροι παρ' ἑτέρων ἐκδεχόμενοι
προθύμως, εἰς τὸ Ῥίον ἐκθέντες ἔδειξαν ἐσφαγμένον.
Ἔναλον δὲ τὸν Αἰολέα Μυρσίλος ὁ Λέσβιος (FHG IV E
459 fr. 12) ἱστορεῖ, τῆς Σμινθέως ἐρῶντα θυγατρὸς ῥιφείσης κατὰ χρησμὸν τῆς Ἀμφιτρίτης ὑπὸ τῶν Πενθιλι-
15 δῶν, καὶ αὐτὸν ἐξαλόμενον εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ δελφῖνος σῶον ἐξενεχθῆναι πρὸς τὴν Λέσβον. ἡ δὲ πρὸς
τὸν Ἰασέα παῖδα τοῦ δελφῖνος εὔνοια καὶ φιλία δι' ὑπερβολὴν ἔρως ἔδοξε· συνέπαιζε γὰρ αὐτῷ καὶ συνενήχετο
καθ' ἡμέραν καὶ παρεῖχεν ἐν χρῷ ψαυόμενος· ἔπειτα περι-
20 βαίνοντος οὐκ ἔφευγεν, ἀλλ' ἔφερε χαίρων, πρὸς ὃ ἔκαμπτε
κλίνων, ὁμοῦ πάντων Ἰασέων ἑκάστοτε συντρεχόντων ἐπὶ
τὴν θάλατταν. ὄμβρου δέ ποτε πολλοῦ μετὰ χαλάζης ἐπιπεσόντος ὁ μὲν παῖς ἀπορρυεὶς ἐξέλιπεν, ὁ δὲ δελφὶν ὑπο- F
λαβὼν ἅμα τῷ νεκρῷ συνεξέωσεν αὑτὸς ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν
25 γῆν καὶ οὐκ ἀπέστη τοῦ σώματος, ἕως ἀπέθανε, δικαιώ- □

3 Herodot. I 24 al. || 4sqq. 969d. e || 9sqq. 162d Thuc. III 96 || 12sqq. 163a sqq. Anticlid. ap. Athen. XI 466c sq. || 16sqq. cf. Arist. An. H. 631a 10 Philo de animal. 67 Plin. N. H. IX 27. 25 Ael. N. An. II 6. VI 15. VIII 11 Athen. XIII 606c (Duris in FHG II 473 fr. 17 = FGrHist. II 140 fr. 7); cf. etiam Antig. Car. 55 (60) Gell. VI 8, 1sqq. (Paus. III 25, 7) Opp. Hal. V 448—518 Plin. ep. IX 33 || 23 (Ael. N. An. VI 15)

2 εὐμενής ἐστι φίλος καὶ FΘΠ || 3 ἀρίονος P ἀρίωνος O || 6 αἰτησάμενον Ω corr. Xyl. || 9 add. Mez. | νέμειον ὃν Qihk || 10 ἀράμενοι δὲ δελφ. E || 12 μυρτίλος Ω corr. Mueller || 13 φινέως Ω ex 163b corr. Emp. || 14 πενθίδων Ω corr. Mez. || 15 ἐξαλόμ. h Re. ἐξαλλόμ. O || 19 ψαυόμενον ΨFα[1] || 20 πρόσω ἔκαμπτε P || 21 ἑκάστοτε καὶ P || 22 ποτε om. Θ | πολλοῦ ποτε Π

σας μετασχεῖν ἧς συναίτιος ἔδοξε γεγονέναι τελευτῆς. καὶ τοῦ πάθους ἐπίσημον Ἰασεῦσι τὸ χάραγμα τοῦ νομίσματός ἐστι, παῖς ὑπὲρ δελφῖνος ὀχούμενος. *ἐκ δὲ τούτου καὶ τὰ περὶ Κοίρανον ὄντα μυθώδη πίστιν ἔσχε.* |
985 *Πάριος γὰρ ὢν τὸ γένος ἐν Βυζαντίῳ δελφίνων βόλον,* 5
ἐνσχεθέντων σαγήνῃ καὶ κινδυνευόντων κατακοπῆναι, πριάμενος μεθῆκε πάντας· ὀλίγῳ δ' ὕστερον ἔπλει πεντηκόντορον ἔχων, ὥς φασι, ναῦν λῃστῶν ἄνδρας ἄγουσαν ⟨*πεντήκοντα*⟩· *ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Νάξου καὶ Πάρου πορθμῷ τῆς νεὼς ἀνατραπείσης καὶ τῶν ἄλλων διαφθαρέν-* 10
των, ἐκεῖνον λέγουσι, δελφῖνος ὑποδραμόντος αὐτῷ καὶ ἀνακουφίζοντος, ἐξενεχθῆναι τῆς †*Σικύνθου κατὰ σπήλαιον, ὃ δείκνυται μέχρι νῦν καὶ καλεῖται Κοιράνειον· ἐπὶ τούτῳ δὲ λέγεται ποιῆσαι τὸν Ἀρχίλοχον* (fr. 117 D.)

'*πεντήκοντ' ἀνδρῶν λίπε Κοίρανον ἤπιος Ποσειδῶν.*' 15

B *ἐπεὶ δ' ὕστερον ἀποθανόντος αὐτοῦ τὸ σῶμα πλησίον τῆς θαλάττης οἱ προσήκοντες ἔκαιον, ἐπεφαίνοντο πολλοὶ δελφῖνες παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ὥσπερ ἐπιδεικνύντες ἑαυτοὺς ἥκοντας ἐπὶ τὰς ταφάς, καὶ παραμείναντες ἄχρις οὗ συνετελέσθησαν. ἡ δ' Ὀδυσσέως ἀσπὶς ὅτι μὲν ἐπί-* 20
σημον εἶχε δελφῖνα καὶ Στησίχορος (fr. 70) *ἱστόρηκεν· ἐξ ἧς δ' αἰτίας, Ζακύνθιοι διαμνημονεύουσιν, ὡς Κριθεὺς μαρτυρεῖ· νήπιος γὰρ ὢν ὁ Τηλέμαχος, ὥς φασιν, εἰς ἀγχιβαθὲς τῆς θαλάττης ὀλισθὼν ἐσώθη δελφίνων ὑπο-*

1 sqq. sententia imitatur similem fabulae finem ap. Herodot. I 24, 8 || 3 sqq. Aug. Marx, Gr. Märchen v. dankb. Tieren p. 6 sq. Ael. N. An. VIII 3 Athen. XIII 606 d. e (Phylarch. in FGrHist. II 168 F 26); cf. de Pythagora 91 c 729 e Apul. Apol. 31 Porph. vit. Pyth. 25 Iambl. vit. Pyth. 36 || 22 *Κριθ.*] uno hoc loco *Κριθ.* (aut *Κρηθ.*?) inveniri vid.

1 *ἧς ὁ σ.* PF^1 *ὡς ὁ σ.* F^2 *ἧς ὡς σ.* Θ*Π* || 3 *ὑπὸ* Herw. || 8 *φασι ναῦν λ.* ihk *φασιν* lac. 2 lit. (5 q) *λ.* P *φασι λ.* *O* || 9 *πεντήκ.* (=*ν'*) add. Re. *φασι ν' λ.* Kron. || 8 pro *λῃστῶν* ex Ael. VIII 3 *Μιλησίων* substituit E. Rohde (A. Marx l. supra l. annot. 1) W. Uhde (Rh. Mus. 75, 1926, 231), sed dubium vid., uter auctorum verum praebeat || 12 *Κύνθου* Hiller v. Gaertr. *Σικίνου* Re. alii alia || 15 *λίπε δὲ* Ψ | *ἵππιος* P^{3}ihk *ἵππειος* P^{1}Q || 19 *παρέμειναν πάντες ἄχ.* Po. || 22 *κρηθεὺς* Ψ

λαβόντων καὶ ἀνανηξαμένων· ὅθεν ἐποιήσατο γλυφὴν τῇ σφραγῖδι καὶ τῆς ἀσπίδος κόσμον ὁ πατὴρ ἀμειβόμενος τὸ ζῷον. ἀλλ' ἐπεὶ προειπὼν ὡς οὐδὲ μῦθον ὑμῖν ἐρῶ, C καὶ αὐτὸς οὐκ οἶδ' ὅπως πρὸς τοῖς δελφῖσιν ἔλαθον πορ-
5 ρωτέρω τοῦ πιθανοῦ συνεξοκείλας εἰς τὸν Ὀδυσσέα καὶ Κοίρανον, ἐπιτίθημι δίκην ἐμαυτῷ· παύομαι γὰρ ἤδη λέγων.

37. ΑΡΙΣΤ. Ἔξεστιν οὖν ὑμῖν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τὴν ψῆφον φέρειν.

10 ΣΩΚΛ. Ἀλλ ἡμῖν γε πάλαι τὸ τοῦ Σοφοκλέους (fr. 783) δεδογμένον ἐστίν·

> 'εὖ γὰρ καὶ διχοστατῶν λόγος
> σύγκολλά τ' ἀμφοῖν ἐς μέσον τεκταίνεται.'

ταυτὶ γάρ, ἃ πρὸς ἀλλήλους εἰρήκατε, συνθέντες εἰς ταὐ-
15 τὸν ἀμφότεροι καλῶς ἀγωνιεῖσθε κοινῇ πρὸς τοὺς τὰ ζῷα λόγου καὶ συνέσεως ἀποστεροῦντας.

3 975d. e

3 προσειπὼν P | οὐδένα ci. Herw. || 5 εἰς τὸν ὀδυσσέα συνεξοκείλας καὶ Ψ || 13 συγκολλᾶτ' QihkFZα p. c. A συγκολᾶτ' υBα a. c. σὺν κολλᾶτ' P corr. Porson | ἐσμέσον ἀμφοῖν FΘΠ || 14 εἰρήκαμεν FZυΠ

D 64.

ΠΕΡΙ

ΤΟΥ ΤΑ ΑΛΟΓΑ ΛΟΓΩΙ ΧΡΗΣΘΑΙ

(Plan. 64)

Colloquuntur primum Ulixes et Circe, deinde Ulixes et Gryllus. 5

1. *Ο. Ταῦτα μέν, ὦ Κίρκη, μεμαθηκέναι δοκῶ καὶ διαμνημονεύσειν· ἡδέως δ' ἂν σου πυθοίμην, εἴ τινας ἔχεις Ἕλληνας ἐν τούτοις, οὓς λύκους καὶ λέοντας ἐξ ἀνθρώπων πεποίηκας.*

E *Κ. Καὶ πολλούς, ὦ ποθούμεν' Ὀδυσσεῦ. πρὸς τί δὲ* 10 *τοῦτ' ἐρωτᾷς;*

Ο. Ὅτι νὴ Δία καλὴν ἄν μοι δοκῶ γενέσθαι φιλοτιμίαν πρὸς τοὺς Ἕλληνας, εἰ χάριτι σῇ λαβὼν τούτους αὖθις

Libellus inter lusus rhetoricos, quos Plutarchus iuvenis exercebat, recte videtur numerari ab Hirzelio aliisque. exordium integrum; de fine dubitatur. Cf. R. Hirzel, D. Dialog II 128—132. Usener, Epicurea, praef. LXX et p. 317 annot. R. Heinze, Xenokrates, Lips. 1892, p. 153 annot. (in p. 154). R. Philippson, N. Jb. f. kl. Alt. 23, 1909, 506sqq. G. Tappe, De Philonis libro qui inscrib. *Ἀλέξανδρος ἢ περὶ τοῦ λόγον ἔχειν τὰ ἄλογα ζῷα* quaest. sel., Diss. Gotting. 1912, p. 40. 41 al. C. Kahle, De Plut. ratione dialogorum componend., Diss. Gotting. 1912, p. 11sq. al. M. Pohlenz, Die Stoa II p. 22 al. K. Ziegler in RE s. Plutarchos XXI 739sqq.

Cat. Lampr. 127 *περὶ ζῴων ἀλόγων ποιητικός* (135 *εἰ λόγον ἔχει τὰ ζῷα*). — Codd. PQihkJ (usque ad p. 88, 3) FαA(E)ZυB. Ψ = PQihk; Π = αA; Θ = ZυB. — Nomina Ulixis et Circes margini adscripta praebent J[1] (diverso usus atramento, usque ad p. 78, 3) P[2].

6 *διαμνημονεύειν* FΠZυ ‖ **7. 8** *Ἑλλ. ἔχεις* (*ἔχοις* Z) hkZ ‖ **10. 11** *πρὸς…ἐρωτᾷς* om. J ‖ **13** *σῇ* om. P (ras. 2 lit.) QJFΠ | *τούτους* om. ihk

⟨εἰς⟩ ἀνθρώπους [ἑταίρους] ἀνασώσαιμι καὶ μὴ περιίδοιμι καταγηράσαντας παρὰ φύσιν ἐν σώμασι θηρίων, οἰκτρὰν καὶ ἄτιμον οὕτω δίαιταν ἔχοντας. □

Κ. Οὗτος ὁ ἀνὴρ οὐχ αὑτῷ μόνον οὐδὲ τοῖς ἑταίροις, 5 ἀλλὰ τοῖς μηδὲν προσήκουσιν οἴεται δεῖν ὑπ' ἀβελτερίας συμφορὰν γενέσθαι τὴν αὑτοῦ φιλοτιμίαν.

Ο. Ἕτερον αὖ τινα τοῦτον, ὦ Κίρκη, κυκεῶνα λόγων ταράττεις καὶ ὑποφαρμάττεις, ἐμὲ γοῦν ἀτεχνῶς ποιοῦσα θηρίον, εἰ πείσομαί σοι ὡς συμφορά ἐστιν ἄνθρω-10 πον ἐκ θηρίου γενέσθαι. F

Κ. Οὐ γὰρ ἤδη τούτων ἀτοπώτερα πεποίηκας σεαυτόν, ὃς τὸν ἀθάνατον καὶ ἀγήρω σὺν ἐμοὶ βίον ἀφεὶς ἐπὶ γυναῖκα θνητήν, ὡς δ' ἐγώ φημι καὶ γραῦν ἤδη, διὰ μυρίων ἔτι κακῶν σπεύδεις, | ὡς δὴ περίβλεπτος ἐκ τού- 986 15 του καὶ ὀνομαστὸς ἔτι μᾶλλον ἢ νῦν γεν⟨ησ⟩όμενος, κενὸν ἀγαθὸν καὶ εἴδωλον ἀντὶ τῆς ἀληθείας διώκων;

Ο. Ἐχέτω ταῦτα, ὡς λέγεις, ὦ Κίρκη· τί γὰρ δεῖ πολλάκις ζυγομαχεῖν ἡμᾶς περὶ τῶν αὐτῶν; τούτους δέ μοι δὸς ἀναλύσασα καὶ χάρισαι τοὺς ἄνδρας.

20 Κ. Οὐχ οὕτω γ' ἁπλῶς, μὰ τὴν Ἑκάτην· οὐ γάρ οἱ τυχόντες εἰσίν· ἀλλ' ἐροῦ πρῶτον αὐτούς, εἰ θέλουσιν· ἂν δὲ μὴ φῶσι, διαλεχθείς, ὦ γενναῖε, πεῖσον· ἐὰν δὲ μὴ πείσῃς ἀλλὰ καὶ περιγένωνται διαλεγόμενοι, ἱκανὸν ἔστω σοι περὶ σεαυτοῦ καὶ τῶν φίλων κακῶς βεβουλεῦσθαι.

25 Ο. Τί μου καταγελᾷς, ὦ μακαρία; πῶς γὰρ ἂν ἢ δοῖεν οὗτοι λόγον ἢ λάβοιεν, ἕως ὄνοι καὶ σύες καὶ λέοντές εἰσι; B

Κ. Θάρρει, φιλοτιμότατ' ἀνθρώπων· ἐγώ σοι παρέξω καὶ συνιέντας αὐτοὺς καὶ διαλεγομένους· μᾶλλον δ' εἷς

1 εἰς add. Duebn. | ἑτέρους ihkJΠ ἑταίρους dub. del. Wil. || 2 σώματι ihk α a. c.? || 4 οὐκ αὐτῷ ihkJF[1] || 5 ἀλλὰ καὶ τοῖς Papabasileios || 6 αὐτ. B (ἑαυτ.) A αὐτ. O || 8 καὶ ὑποφαρμ. om. Π || 11 ἀτοπώτερον J || 15 add. Wil. μᾶλλον ⟨ἂν⟩...γενόμ. ci. Hu. νῦν ⟨ἂν⟩ γενόμ. Papabasileios ἂν v. 14 pro δὴ dub. Bern. || 17 γὰρ om. Π || 19 ἀναλώσασα ihk ἀναλύσ., sed υ in ras., A || 20. 21 οὐ...εἰσίν om. ZB | ἐθέλ. ΨB || 23 καὶ om. B || 25. 26 ἢ δοῖεν ἂν Ψ' ἂν om. α[1]

ἱκανὸς ἔσται καὶ διδοὺς καὶ λαμβάνων ὑπὲρ πάντων λόγον· ἰδού, τούτῳ διαλέγου.

Ο. Καὶ τίνα τοῦτον, ὦ Κίρκη, προσαγορεύσομεν; ἢ τίς ἦν οὗτος ἀνθρώπων;

Κ. Τί γὰρ τοῦτο πρὸς τὸν λόγον; ἀλλὰ κάλει αὐτόν, εἰ 5 *βούλει, Γρύλλον. ἐγὼ δ' ἐκστήσομαι ὑμῖν, μὴ καὶ παρὰ γνώμην ἐμοὶ δοκῇ χαριζόμενος διαλέγεσθαι.*

C 2. *Γ. Χαῖρε, Ὀδυσσεῦ.*

Ο. Καὶ σὺ νὴ Δία, Γρύλλε.

Γ. Τί βούλει ἐρωτᾶν; 10

Ο. Ἐγὼ γινώσκων ὑμᾶς ἀνθρώπους γεγονότας οἰκτείρω μὲν [οὖν] ἅπαντας οὕτως ἔχοντας, εἰκὸς δέ μοι μᾶλλον διαφέρειν ὅσοι Ἕλληνες ὄντες εἰς ταύτην ἀφῖχθε τὴν δυστυχίαν· νῦν οὖν ἐποιησάμην τῆς Κίρκης δέησιν, ὅπως τὸν βουλόμενον ὑμῶν ἀναλύσασα καὶ καταστήσασα πάλιν 15 *εἰς τὸ ἀρχαῖον εἶδος ἀποπέμψῃ μεθ' ἡμῶν.*

Γ. Παῦε, Ὀδυσσεῦ, καὶ περαιτέρω μηδὲν εἴπῃς· ὡς καὶ σοῦ πάντες ἡμεῖς καταφρονοῦμεν, ὡς μάτην ἄρα δεινὸς ἐλέγου καὶ τῷ φρονεῖν πολὺ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων
D *ἐδόκεις διαφέρειν, ὃς αὐτὸ τοῦτ' ἔδεισας, τὴν μεταβολὴν* 20 *ἐκ χειρόνων εἰς ἀμείνω, μὴ σκεψάμενος· ὡς γὰρ οἱ παῖδες τὰ φάρμακα τῶν ἰατρῶν φοβοῦνται καὶ τὰ μαθήματα φεύγουσιν, ἃ μεταβάλλοντα ἐκ νοσερῶν καὶ ἀνοήτων ὑγιεινοτέρους καὶ φρονιμωτέρους ποιοῦσιν αὐτούς, οὕτω σὺ διεκρούσω τὸ ἄλλος ἐξ ἄλλου γενέσθαι, καὶ νῦν αὐτός* 25 *τε φρίττων καὶ ὑποδειμαίνων τῇ Κίρκῃ σύνει, μή σε ποιήσῃ λαθοῦσα σῦν ἢ λύκον, ἡμᾶς τε πείθεις, ἐν ἀφθόνοις ζῶντας ἀγαθοῖς, ἀπολιπόντας ἅμα τούτοις τὴν ταῦτα παρασκευάζουσαν ἐκπλεῖν μετὰ σοῦ, τὸ πάντων φιλο-*

1 *λαμβ.*] *λαβὼν* i *λαλῶν* hk || 4 *ἦν*] *οὖν* *Π* *οὖν ἦν* E || 5 *ἀλλὰ καὶ κάλει* PJF*α* || 11 *γινώσκων* J²Zυ (Jannot) *γινώσκω* *O* || 12 *οὖν* del. Duebn. om. Z || 15 *ἀναλώσασα* Q (et *ϋ* et *ω*; utrum prius, incertum) ihk || 21 *ὡς γὰρ* Wy. *ὥσπερ* || 22 *παθήματα* Ω corr. Francofurt. || 23 *ἀνιάτων* J || 24 *ποιοῦσιν* pro *ποιεῖ* hiatus vitandi causa positum esse putat Si.; sed cf. v. 5. 6. 10. 13 || 26 *σύνει* Re. *συνεῖναι* || 28 *ἀγαθοῖς ζῶντας* Qihk

⟨πονώτατον καὶ βαρυ⟩ποτμότατον ζῷον αὖθις ἀνθρώ- E
πους γενομένους.

Ο. Ἐμοὶ σύ, Γρύλλε, δοκεῖς οὐ τὴν μορφὴν μόνον ἀλλὰ
καὶ τὴν διάνοιαν ὑπὸ τοῦ πόματος ἐκείνου διεφθάρθαι καὶ
5 γεγονέναι μεστὸς ἀτόπων καὶ διαλελωβημένων παντά-
πασι δοξῶν· ἤ σέ τις αὖ συνηθείας ἡδονὴ πρὸς τόδε τὸ
σῶμα καταγεγοήτευκεν;

Γ. Οὐδέτερα τούτων, ὦ βασιλεῦ Κεφαλλήνων· ἂν δὲ
διαλέγεσθαι μᾶλλον ἐθέλῃς ἢ λοιδορεῖσθαι, ταχύ σε μετα-
10 πείσομεν, ἑκατέρου τῶν βίων ἐμπείρως ἔχοντες, ὅτι
ταῦτα πρὸ ἐκείνων εἰκότως ἀγαπῶμεν.

Ο. Ἀλλὰ μὴν ἐγὼ πρόθυμος ἀκροᾶσθαι.

3. Γ. Καὶ ἡμεῖς τοίνυν λέγειν. ἀρκτέον δὲ πρῶτον ἀπὸ F
τῶν ἀρετῶν, ἐφ' αἷς ὁρῶμεν ὑμᾶς μέγα φρονοῦντας, ὡς
15 τῶν θηρίων πολὺ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ φρονήσει καὶ ἀνδρείᾳ
καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς διαφέροντας. ἀπόκριναι δή μοι,
σοφώτατ' ἀνδρῶν· ἤκουσα γάρ σού ποτε διηγουμένου τῇ
Κίρκῃ περὶ τῆς τῶν Κυκλώπων γῆς, ὡς οὔτ' ἀρουμένη
τὸ παράπαν οὔτε τινὸς εἰς αὐτὴν φυτεύοντος οὐδὲν οὕτως
20 ἐστὶν γενναία καὶ ἀγαθὴ τὴν φύσιν, ὥσθ' ἅπαντας ἐκ-
φέρειν τοὺς καρποὺς ἀφ' αὐτῆς· | πότερον οὖν ταύτην ἐπαι- 987
νεῖς μᾶλλον ἢ τὴν αἰγίβοτον Ἰθάκην καὶ τραχεῖαν, ἢ μό-
λις ἀπ' ἔργων τε πολλῶν καὶ διὰ πόνων μεγάλων μικρὰ
καὶ γλίσχρα καὶ μηδενὸς ἄξια τοῖς γεωργοῦσιν ἀνα-
25 δίδωσι; καὶ ὅπως οὐ χαλεπῶς οἴσεις, παρὰ τὸ φαινόμενον
εὐνοίᾳ τῆς πατρίδος ἀποκρινόμενος.

Ο. Ἀλλ' οὐ δεῖ ψεύδεσθαι· φιλῶ μὲν γὰρ καὶ ἀσπάζο-
μαι τὴν ἐμαυτοῦ πατρίδα καὶ χώραν μᾶλλον, ἐπαινῶ δὲ
καὶ θαυμάζω τὴν ἐκείνων.

6 συνηθ. ἡδ.] cf. fr. 146a vol. VII Bern. p. 174, 3sqq. 175, 1 ||
18sqq. Hom. ι 106sqq.

1 add. Wy. || 7 κατεγοήτευσεν Θ || 12 πρόθυμος P² (Re.)
πρὸς ὑμᾶς || 18 τῶν om. PJυB || 18. 19 οὔτε τὸ παράπαν ἀρουμ. Θ ||
20 ἀγ. καὶ γενν. FΠ || 21 ἀφ' αὐτῆς B (Bern.) ἀπ' αὐτῆς O ||
24 γεωπονοῦσιν Θ || 25 οὐ susp. Hu. | παρὰ] περὶ J

(987) Γ. *Οὐκοῦν τοῦτο μὲν οὕτως ἔχειν φήσομεν, ὡς ὁ φρονιμώτατος ἀνθρώπων ἄλλα μὲν οἴεται δεῖν ἐπαινεῖν καὶ*
B *δοκιμάζειν ἄλλα δ' αἱρεῖσθαι καὶ ἀγαπᾶν, ἐκεῖνο δ' οἶμαί σε καὶ περὶ τῆς ψυχῆς ἀποκεκρίσθαι· ταὐτὸν γάρ ἐστι τῷ περὶ τῆς χώρας, ὡς ἀμείνων ἥτις ἄνευ πόνου τὴν ἀρετὴν* 5 *ὥσπερ αὐτοφυῆ καρπὸν ἀναδίδωσιν.*

Ο. *Ἔστω καὶ τοῦτό σοι οὕτως.*

Γ. *Ἤδη μὲν οὖν ὁμολογεῖς τὴν τῶν θηρίων ψυχὴν εὐφυεστέραν εἶναι πρὸς γένεσιν ἀρετῆς καὶ τελειοτέραν· ἀνεπίτακτος γὰρ καὶ ἀδίδακτος ὥσπερ ἄσπορος καὶ ἀνή-* 10 *ροτος ἐκφέρει καὶ αὔξει κατὰ φύσιν τὴν ἑκάστῳ προσήκουσαν ἀρετήν.*

Ο. *Καὶ τίνος ποτ' ἀρετῆς, ὦ Γρύλλε, μέτεστι τοῖς θηρίοις;*

4. Γ. *Τίνος μὲν οὖν οὐχὶ μᾶλλον ἢ τῷ σοφωτάτῳ τῶν* 15
C *ἀνθρώπων; σκόπει δὲ πρῶτον, εἰ βούλει, τὴν ἀνδρείαν, ἐφ' ᾗ σὺ φρονεῖς μέγα καὶ οὐκ ἐγκαλύπτῃ 'θρασὺς' καὶ 'πτολίπορθος' ἀποκαλούμενος, ὅστις, ὦ σχετλιώτατε, δόλοις καὶ μηχαναῖς ἀνθρώπους ἁπλοῦν καὶ γενναῖον εἰδότας πολέμου τρόπον ἀπάτης δὲ καὶ ψευδῶν ἀπείρους* 20 *παρακρουσάμενος ὄνομα τῇ πανουργίᾳ προστίθῃς ἀρετῆς ἥκιστα πανουργίαν προσιεμένης. ἀλλὰ τῶν γε θηρίων τοὺς πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς ὑμᾶς ἀγῶνας ὁρᾷς ὡς ἄδολοι καὶ ἄτεχνοι καὶ μετ' ἐμφανοῦς γυμνοῦ τε τοῦ θαρρεῖν πρὸς ἀληθινῆς ἀλκῆς ποιοῦνται τὰς ἀμύνας· καὶ οὔτε* 25
D *νόμου καλοῦντος οὔτ' ἀστρατείας δεδοικότα γραφὴν ἀλλὰ φύσει φεύγοντα τὸ κρατεῖσθαι μέχρι τῶν ἐσχάτων ἐγκαρτερεῖ καὶ διαφυλάττει τὸ ἀήττητον· οὐ γὰρ ἡττᾶται κρατούμενα τοῖς σώμασιν οὐδ' ἀπαγορεύει ταῖς ψυχαῖς ἀλλὰ*

22—p. 83 cf. (966c) Ael. N. An. VI 1 in.

2.3 *καὶ δοκιμ.* om. J || 4 *τῷ*] *τὸ* P¹JFΠ || 5 *ὡς* Θ om. O | *ἄμεινον* JFΠ | *πόνων* υ || 6 *καρπὸν ἀνθρώπῳ δίδωσιν* i || 7 *ἔστω σοι καὶ τοῦθ' οὕτως* FΠ || 8 *μὲν* G Laur. 56, 7 om. O || 18 *σχέτλιε* Qihk || 19 *δόλ.*] *λόγοις* AE || 21 *προστίθῃς τῆς ἀρ.* F²ΠΘ edd. || 24 *γυμνοῦται τῷ θαρρ.* JFΠ | *τοῦ*] *τῷ* P¹k || 25 *πρὸς*] *καὶ* Re. || 28 *φυλάττει* J | *κρατούμενον* Ψ J

ταῖς μάχαις ἐναποθνήσκει. πολλῶν δὲ θνησκόντων ἡ
ἀλκὴ μετὰ τοῦ θυμοειδοῦς ἀποχωρήσασά που καὶ συν-
αθροισθεῖσα περί ἕν τι τοῦ σώματος μόριον ἀνθίσταται
τῷ κτείνοντι καὶ πηδᾷ καὶ ἀγανακτεῖ, μέχρις ἂν ὥσπερ
5 πῦρ ἐγκατασβεσθῇ παντάπασι καὶ ἀπόληται. δέησις δ'
οὐκ ἔστιν οὐδ' οἴκτου παραίτησις οὐδ' ἐξομολόγησις
ἥττης, οὐδὲ δουλεύει λέων λέοντι καὶ ἵππος ἵππῳ δι'
ἀνανδρίαν, ὥσπερ ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ, τὴν τῆς δειλίας E
ἐπώνυμον εὐκόλως [ἐν]ἀσπαζόμενος. ὅσα δ' ἄνθρωποι
10 πάγαις ἢ δόλοις ἐχειρώσαντο, τὰ μὲν ἤδη τέλεια καὶ τρο-
φὴν ἀπωσάμενα καὶ πρὸς δίψαν ἐγκαρτερήσαντα τὸν πρὸ
δουλείας ἐπάγεται καὶ ἀγαπᾷ θάνατον· νεοσσοῖς δὲ καὶ
σκύμνοις τούτων, δι' ἡλικίαν εὐαγώγοις καὶ ἁπαλοῖς
οὖσιν, πολλὰ καὶ ἀπατηλὰ μειλίγματα καὶ †ὑποπεττεύ-
15 ματα προσφέροντες καὶ καταφαρμάττοντες, ἡδονῶν παρὰ
φύσιν γευόμενα καὶ διαίτης ἀδρανῆ χρόνῳ κατειργάσαντο,
ἕως προσεδέξαντο καὶ ὑπέμειναν τὴν καλουμένην ἐξημέ-
ρωσιν ὥσπερ ἀπογυναίκωσιν τοῦ θυμοειδοῦς· οἷς δὴ μά- F
λιστα δῆλον ὅτι τὰ θηρία πρὸς τὸ θαρρεῖν εὖ πέφυκε. τοῖς
20 δ' ἀνθρώποις ἡ καρτέρησις καὶ παρὰ φύσιν ἐστίν. ἐκεῖθεν
δ' ἄν, ὦ βέλτιστ' Ὀδυσσεῦ, μάλιστα καταμάθοις. ἐν γὰρ
τοῖς θηρίοις ἰσορροπεῖ πρὸς ἀλκὴν ἡ φύσις καὶ τὸ θῆλυ
τοῦ ἄρρενος οὐδὲν ἀποδεῖ πονεῖν τε τοὺς ἐπὶ τοῖς ἀναγ-
καίοις πόνους ἀγωνίζεσθαί τε τοὺς ὑπὲρ τῶν τέκνων

6 Philo de animal. 51sq.

2 που Ω ποι Bern. || 4 ἀγαν.] ἀκταίνει Naber (cf. Plat. Legg. II 672c) ἀναζεῖ Kron. ἀγαν. def. Ha. Hu. (cf. 734e; Plat. Phaedr. 251c) || 6 οἴκτω P a. c. JFΠΘ || 8 ἀνανδρ. J[2] (Mez. Re. Herw.) ἀνδρείαν vel ἀνδρίαν O || 9 ἐπώνυμον ⟨δουλείαν⟩ Xyl. | [εν] ἀσπαζ. Re. ἀντασπαζ. Papabasileios ⟨καταδούλωσ⟩ιν ἀσπαζ. Jackson (Class. Quarterly 19, 1925, 170) || 14 ἀποπεττ. h ὑποπέμματα Mez. ὑποθωπεύμ. Bern. || 16 ἀδρανεῖ Ψ -οῦς ci. Wy. | χρόνον FΠZυ || 17 ἕως Bern. καὶ Ω ἕως ante ἡδονῶν iam Wy., tum plura mutanda || 18 δὴ] νῦν ΨJF, om. B || 20 καρτέρησις (vel καρτερία) Hu. cf. v. 11. 23sq. p. 80, 27 παρρησία Ω def. Po. (quod in scriptis Graecorum aetatis posterioris non numquam idem fere sit atque ἀνδρεία) καὶ ἡ παρρ. παρὰ φ. trp. Wil., sed ad καὶ παρὰ φύσιν cf. p. 82, 18. 19

ἀγῶνας. ἀλλὰ καὶ Κρομμυωνίαν τινὰ σῦν ἀκούεις, ἣ πράγματα πολλά, θῆλυ θηρίον οὖσα, τῷ Θησεῖ παρέσχε· |
988 *καὶ τὴν Σφίγγα ἐκείνην οὐκ ἂν ὤνησεν ἡ σοφία περὶ τὸ Φίκιον ἄνω καθεζομένην, αἰνίγματα καὶ γρίφους πλέκουσαν, εἰ μὴ ῥώμῃ καὶ ἀνδρείᾳ πολὺ τῶν Καδμείων ἐπε-* 5 *κράτει. ἐκεῖ δέ που καὶ Τευμησίαν ἀλώπεκα 'μέρμερον χρῆμα' καὶ πλησίον ὄφιν τῷ Ἀπόλλωνι περὶ τοῦ χρηστηρίου μονομαχοῦσαν ἐν Δελφοῖς γενέσθαι λέγουσι. τὴν δ' Αἴθην ὁ βασιλεὺς ὑμῶν ἔλαβε παρὰ τοῦ Σικυωνίου μισθὸν ἀστρατείας, ἄριστα βουλευσάμενος, ὃς δειλοῦ προετίμησεν* 10 *ἀνδρὸς ἵππον ἀγαθὴν καὶ φιλόνικον. αὐτὸς δὲ καὶ παρδάλεις καὶ λεαίνας πολλάκις ἑώρακας ὡς οὐδέν τι τὰ θήλεα*
B *τοῖς ἄρρεσιν ὑφίεται θυμοῦ καὶ ἀλκῆς, ὥσπερ ἡ σὴ γυνὴ σοῦ πολεμοῦντος οἴκοι κάθηται πρὸς ἐσχάρᾳ πυρός, οὐκ ἂν οὐδ' ὅσον αἱ χελιδόνες ἀμυνομένη τοὺς ἐπ' αὐτὴν καὶ* 15 *τὸν οἶκον βαδίζοντας, καὶ ταῦτα Λάκαινα οὖσα· τί οὖν ἔτι σοι λέγω τὰς Καρίνας ἢ Μαιονίδας; ἀλλ' ἐκ τούτων γε δῆλόν ἐστιν, ὅτι τοῖς ἀνδράσιν οὐ φύσει μέτεστι τῆς ἀνδρείας· μετῆν γὰρ ἂν ὁμοίως καὶ ταῖς γυναιξὶν ἀλκῆς. ὥσθ' ὑμεῖς κατὰ νόμων ἀνάγκην οὐχ ἑκούσιον οὐδὲ βου-* 20 *λομένην ἀλλὰ δουλεύουσαν ἔθεσι καὶ ψόγοις καὶ δόξαις ἐπήλυσι καὶ λόγοις πλανωμένοις μελετᾶτε ἀνδρείαν· καὶ*
C *τοὺς πόνους ὑφίστασθε καὶ τοὺς κινδύνους οὐ πρὸς ταῦτα θαρροῦντες ἀλλὰ τῷ ἕτερα μᾶλλον τούτων δεδιέναι. ὥσπερ οὖν τῶν σῶν ἑταίρων ὁ φθάσας πρῶτος ἐπὶ τὴν ἐλαφρὰν* 25 *ἀνίσταται κώπην οὐ καταφρονῶν ἐκείνης ἀλλὰ δεδιὼς*

1 vit. Thes. 9 p. 4d Diod. IV 59, 4 Apollod. epit. I 1 || 6 *Τευμ.*] Apollod. II 4, 6 Paus. IX 19, 1 al. RE V A 1, 1134 Fiehn | *μέρμ.*] cf. e. g. Opp. Cyn. I 490 *κύνα μέρμερον* || 7 Paus. X 6, 6 || 8 sqq. 32e 209b (cum annot.) (767a) vit. Agesil. 9 p. 600e Hom. Ψ 295 sqq. || 12 sq. Arist. An. H. 608a 33 (cf. Ael. N. An. IV 49) Suppl. Arist. I 1 § 249 (et 332) || 18 cf. Usener, Epicurea p. 317, 8 adn. ad fr. 517 || 24—83, 6 cf. Plat. Phaed. 68d

1 *κρομυωνίαν* F¹α a. c. υB (*Κρομμ.* vit. Thes. 9 p. 4d) || 4 *φύκιον* FΠ *φίκκιον* Θ || 6 *τελμησίαν* PJFΠZ *τελμισ.* Qihkυ *τελμινσ.* B corr. Xyl. || 13 *θυμοῦ* B *τοῦ θυμοῦ* O *τοῦ* del. Re. | *καὶ τῆς ἀλκῆς* Zυ || 14 *ἐσχάραν* FΠΘ || 17 *καρικὰς* F²ΠΘ || 22 *πλανωμ.* J *πλαττομένην* O || 26 *ἵσταται* ci. Emp.

καὶ φεύγων τὴν βαρυτέραν, οὕτως ὁ πληγὴν ὑπομένων,
ἵνα μὴ λάβῃ τραύματα, καὶ πρὸ αἰκίας τινὸς ἢ θανάτου
πολέμιον ἀμυνόμενος οὐ πρὸς ταῦτα θαρραλέος ἀλλὰ
πρὸς ἐκεῖνα δειλός ἐστιν. οὕτω δ' ἀναφαίνεται ὑμῖν ἡ μὲν
5 *ἀνδρεία δειλία φρόνιμος οὖσα, τὸ δὲ θάρσος φόβος ἐπιστή-*
μην ἔχων τοῦ δι' ἑτέρων ἕτερα φεύγειν. ὅλως δ', εἰ πρὸς
ἀνδρείαν οἴεσθε βελτίους εἶναι τῶν θηρίων, τί ποθ' ὑμῶν D
οἱ ποιηταὶ τοὺς κράτιστα τοῖς πολεμίοις μαχομένους 'λυ-
κόφρονας' καὶ 'θυμολέοντας' καὶ 'συὶ εἰκέλους ἀλκὴν'
10 *προσαγορεύουσιν, ἀλλ' οὐ λέοντά τις αὐτῶν 'ἀνθρωπό-*
θυμον' οὐ σῦν 'ἀνδρὶ εἴκελον ἀλκὴν' προσαγορεύει; ἀλλ'
ὥσπερ οἶμαι τοὺς ταχεῖς 'ποδηνέμους' καὶ τοὺς καλοὺς
'θεοειδεῖς' ὑπερβαλλόμενοι ταῖς εἰκόσιν ὀνομάζουσιν,
οὕτω τῶν δεινῶν μάχεσθαι πρὸς τὰ κρείττονα ποιοῦνται
15 *τὰς ἀφομοιώσεις. αἴτιον δ', ὅτι τῆς μὲν ἀνδρείας οἷον*
βαφή τις ὁ θυμός ἐστι καὶ στόμωμα· τούτῳ δ' ἀκράτῳ
τὰ θηρία χρῆται πρὸς τοὺς ἀγῶνας, ὑμῖν δὲ προσμιγνύ-
μενος πρὸς τὸν λογισμὸν ὥσπερ οἶνος πρὸς ὕδωρ ἐξίστα- E
ται παρὰ τὰ δεινὰ καὶ ἀπολείπει τὸν καιρόν. ἔνιοι δ' ὑμῶν
20 *οὐδ' ὅλως φασὶ χρῆναι παραλαμβάνειν ἐν ταῖς μάχαις τὸν*
θυμὸν ἀλλ' ἐκποδὼν θεμένους νήφοντι χρῆσθαι τῷ λο-
γισμῷ, πρὸς μὲν σωτηρίας ἀσφάλειαν ὀρθῶς πρὸς δ'
ἀλκὴν καὶ ἄμυναν αἴσχιστα λέγοντες. πῶς γὰρ οὐκ ἄτο-
πον αἰτιᾶσθαι μὲν ὑμᾶς τὴν φύσιν, ὅτι μὴ κέντρα προσ-
25 *έφυσε τοῖς σώμασι μηδ' ἀμυντηρίους ὀδόντας μηδ' ἀγκύ-*
λους ὄνυχας, αὐτοὺς δὲ τῆς ψυχῆς τὸ σύμφυτον ἀφαιρεῖν
ὅπλον καὶ κολούειν;

5\. *Ο. Παπαί, ὦ Γρύλλε, δεινός μοι δοκεῖς γεγονέναι*
σοφιστής, ὅς γε καὶ νῦν ἐκ τῆς συηνίας φθεγγόμενος οὕτω F

8 *λυκ.*] locus poetae afferri nequit, sed nomen proprium Hom. *O* 430 || **9** *θυμολ.*] *E* 639 al. | *συὶ εἰκ.*] *Δ* 253 *P* 281 || **15** sq. Cic. Tusc. IV 43 Arist. fr. 80 R. (Hirzel, Dialog II 129 ann. 1) || **16** cf. Doe. II 7 || **19** *παρὰ τὰ δεινὰ*] 333c 575c vit. Marcell. 33 p. 317f

3 *πολέμιόν τινα ἀμ.* kF*Π* || **4** *δ'* om. ΨJZ | *ἀναφαίνεται* Z[a] Iannot *ἀναφαίνει* **O** *ἀνεφάνη* Re. || **19** *περὶ τὰ* J || **27** *ὅπλον* om. J

νεανικῶς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ἐπικεχείρηκας. ἀλλὰ τί οὐ περὶ τῆς σωφροσύνης ἐφεξῆς διεξῆλθες;

Γ. Ὅτι ᾤμην σε τῶν εἰρημένων πρότερον ἐπιλήψεσθαι· σὺ δὲ σπεύδεις ἀκοῦσαι τὸ περὶ τῆς σωφροσύνης, ἐπεὶ σωφρονεστάτης μὲν ἀνὴρ εἶ γυναικός, ἀπόδειξιν δὲ σω- 5 *φροσύνης αὐτὸς οἴει δεδωκέναι, τῶν Κίρκης ἀφροδισίων περιφρονήσας. καὶ τούτῳ μὲν οὐδενὸς τῶν θηρίων διαφέρεις πρὸς ἐγκράτειαν· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνα τοῖς κρείττοσιν*
989 *ἐπιθυμεῖ πλησιάζειν | ἀλλὰ καὶ τὰς ἡδονὰς καὶ τοὺς ἔρωτας πρὸς τὰ ὁμόφυλα ποιεῖται. οὐ θαυμαστὸν οὖν ἐστιν,* 10 *εἰ καθάπερ ὁ Μενδήσιος ἐν Αἰγύπτῳ τράγος λέγεται πολλαῖς καὶ καλαῖς συνειργνύμενος γυναιξὶν οὐκ εἶναι μίγνυσθαι πρόθυμος ἀλλὰ πρὸς τὰς αἶγας ἐπτόηται μᾶλλον, οὕτω σὺ χαίρων ἀφροδισίοις συνήθεσιν οὐ θέλεις ἄνθρωπος ὢν θεᾷ συγκαθεύδειν. τὴν δὲ Πηνελόπης σωφροσύνην* 15 *μυρίαι κορῶναι κρώζουσαι γέλωτα θήσονται καὶ καταφρονήσουσιν, ὧν ἑκάστη, ἂν ἀποθάνῃ ὁ ἄρρην, οὐκ ὀλίγον χρόνον ἀλλ' ἐννέα χηρεύει γενεὰς ἀνθρώπων· ὥστε*
B *σοι τὴν καλὴν Πηνελόπην ἐννάκις ἀπολείπεσθαι τῷ σωφρονεῖν ἧς βούλει κορώνης.* 20

6. *Ἀλλ' ἐπεί σε μὴ λέληθα σοφιστὴς ὤν, φέρε χρήσωμαι τάξει τινὶ τοῦ λόγου, τῆς μὲν σωφροσύνης ὅρον θέμενος κατὰ γένος δὲ τὰς ἐπιθυμίας διελόμενος. ἡ μὲν οὖν σωφροσύνη βραχύτης τίς ἐστιν ἐπιθυμιῶν καὶ τάξις, ἀναιροῦσα μὲν τὰς ἐπεισάκτους καὶ περιττὰς καιρῷ δὲ καὶ* 25 *μετριότητι κοσμοῦσα τὰς ἀναγκαίας. ταῖς δ' ἐπιθυμίαις*

11 *Μενδ.*] aliter Pind. fr. 201 Herodot. II 46, 4 cf. Diod. I 84, 4—6 RE XV 1, 782sq. Kees || 17 Ael. N. An. III 9 || 18 415c || 23 – p. 85, 10 Epicurea p. 295, 20sqq. fr. 456 Us. || 26sqq. non plane dissimilia 127a 584d

2 *διῆλθες* Qihk || 4 *τὸ* om. J || 7 *καὶ*] *κἂν* Re. Si. (at sequitur *πρὸς ἐγκράτειαν*) | *τούτῳ* Θ *τούτου* J *τουτ* lac. 1 lit. Q *τούτων* *O* | *διαφέρειν* J *διαφέρει* P[1]QhkFΠ || 10 *θαυμ. μὲν οὖν* FΠZB || 13 *ἐπτοῆσθαι* ci. Wy. Ha. || 16 *θήσουσι* Qihk || 17 *ἑκάστη* Wy. *ἑκάστης* Ω (rectene ?) *ὧν ἂν ἑκάστης ἀποθ.* J || 19 *τῷ* Wy. *τοῦ* Ω cf. p. 89, 3 || 21 *χρήσωμαι* F[2]υB *-σομαι* *O* || 23 *κατὰ γένος, ⟨κατ' εἴδη⟩ δὲ* dub. Re. Ha. | *ταῖς ἐπιθυμίαις* J

*ἐνορᾷς που μυρίαν διαφοράν· ⟨αἱ μὲν γὰρ περὶ τὴν βρῶσιν⟩
καὶ τὴν πόσιν ἅμα τῷ φυσικῷ καὶ τὸ ἀναγκαῖον ἔχουσιν·
αἱ δὲ τῶν ἀφροδισίων αἷς ἀρχὰς ἡ φύσις ἐνδίδωσιν, ἔστι
δέ που καὶ μὴ χρώμενον ἔχειν ἱκανῶς ἀπαλλαγέντα, φυ-* C
5 *σικαὶ μὲν οὐκ ἀναγκαῖαι δ' ἐκλήθησαν. τὸ δὲ τῶν μήτ'
ἀναγκαίων μήτε φυσικῶν ἀλλ' ἔξωθεν ὑπὸ δόξης κενῆς
δι' ἀπειροκαλίαν ἐπικεχυμένων γένος ὑμῶν μὲν ὀλίγου
δεῖν τὰς φυσικὰς ἀπέκρυψεν ὑπὸ πλήθους ἁπάσας, ἔχει
δὲ καθάπερ ξένων ὄχλος ἔπηλυς ἐν δήμῳ καταβιαζόμενος*
10 *πρὸς τοὺς ἐγγενεῖς πολίτας. τὰ δὲ θηρία παντάπασιν ἀβά-
τους καὶ ἀνεπιμίκτους ἔχοντα τοῖς ἐπεισάκτοις πάθεσι
τὰς ψυχὰς καὶ τοῖς βίοις πόρρω τῆς κενῆς δόξης ὥσπερ
θαλάσσης ἀπῳκισμένα τοῦ γλαφυρῶς καὶ περιττῶς διά-
γειν ἀπολείπεται· τὸ δὲ σωφρονεῖν καὶ μᾶλλον εὐνομεῖ-*
15 *σθαι ταῖς ἐπιθυμίαις, οὔτε πολλαῖς συνοικούσαις οὔτ' ἀλ-* D
*λοτρίαις, σφόδρα διαφυλάττεται. ἐμὲ γοῦν καὶ αὐτὸν οὐχ
ἧττον ἢ σὲ νῦν ἐξέπληττε μὲν χρυσὸς ὡς κτῆμα τῶν ἄλλων
οὐδενὶ παραβλητὸν ᾕρει δ' ἄργυρος καὶ ἐλέφας· ὁ δὲ πλεῖ-
στα τούτων κεκτημένος ἐδόκει μακάριός τις εἶναι καὶ θεο-*
20 *φιλὴς ἀνήρ, εἴτε Φρὺξ ἦν εἴτε Κὰρ τοῦ Δόλωνος ἀγεννέ-
στερος καὶ τοῦ Πριάμου βαρυποτμότερος· ἐνταῦθα ⟨δ'⟩
ἀνηρτημένος ἀεὶ ταῖς ἐπιθυμίαις οὔτε χάριν οὔθ' ἡδονὴν
ἀπὸ τῶν ἄλλων πραγμάτων ἀφθόνων ὄντων καὶ ἱκανῶν
ἐκαρπούμην, ⟨ἀλλ' ἐμεμφόμην⟩ τὸν ἐμαυτοῦ βίον, ὡς*
25 *τῶν μεγίστων ἐνδεὴς καὶ ἄμοιρος ἀγαθῶν ἀπολελειμμέ-* E
νος. τοιγαροῦν, ὥς σε μέμνημαι ἐν Κρήτῃ θεασάμενος

1 cf. p. 89, 4 || 26—p. 86, 7 Hom. τ 225—235

1 *ἐφορᾷς* Ω corr. Emp. | add. Usener || 2 *ἔχουσιν* P J F[1] *-σαν* *O* || 3 *αἱ δὲ τῶν ἀφρ.*] *ἄλλαις δὲ* Usener || 4 *δέ*] *δή* Qihk A p.c. υB Usener || 5 *μὲν οὖν οὐκ* *Π*υB Usener (*οὖν* del. iam Re.) || 7 *ἐπι-κεχυμένον* Ω corr. Anon. || 8 *δεῖν*] *δὴ* PQih || 9 *ξένην* J *ξένος* Θ | *καταβιαζ.*] *καὶ βιαζ.* Usener || 13 *τοῦ*] *τῷ* Bern. || 15 *συνοικοῦντα* (del. distinctione post *ἐπιθυμίαις*) Herw. || 16 post *γοῦν* add. *ποτε* F[2]*Π* om. *O* || 17 *κτημάτων ἄλλων* P[1]k[3]*Π*Zυ || 20 *φρύξ τις ἦν* ihk | *κὰρ ἦν τοῦ* F*Π*Θ || 21 *ἐντ.*] *ἐν ταύταις* hk | add. Bern. || 24 add. Bern. *ἀλλ' ἔκλαιον* add. Re. *μεμφόμενος* Wy. || 26—p. 86, 1 *ὡς* post *πανηγυρικῶς* trp. Ha.

ἀμπεχόνῃ κεκοσμημένον πανηγυρικῶς, οὐ τὴν φρόνησιν ἐζήλουν οὐδὲ τὴν ἀρετήν, ἀλλὰ τοῦ χιτῶνος εἰργασμένου περιττῶς τὴν λεπτότητα καὶ τῆς χλαμύδος οὔσης ἁλουργοῦ τὴν οὐλότητα καὶ τὸ κάλλος ἀγαπῶν καὶ τεθηπώς (εἶχε δέ τι καὶ ἡ πόρπη χρυσὸς οὖσα παίγνιον οἶμαι τορείαις 5 διηκριβωμένον) [καὶ] εἱπόμην γεγοητευμένος, ὥσπερ αἱ γυναῖκες. ἀλλὰ νῦν ἀπηλλαγμένος ἐκείνων τῶν κενῶν δοξῶν καὶ κεκαθαρμένος χρυσὸν μὲν καὶ ἄργυρον ὥσπερ F τοὺς ἄλλους λίθους περιορῶν ὑπερβαίνω, ταῖς δὲ σαῖς χλανίσι καὶ τάπησιν οὐδὲν ἂν μὰ Δί' ἥδιον ἢ βαθεῖ καὶ 10 μαλθακῷ πηλῷ μεστὸς ὢν ἐγκατακλιθείην ἀναπαυόμενος. □ †τὰ δὲ τοιαῦτα τῶν ἐπεισάκτων ἐπιθυμιῶν οὐδεμία ταῖς ἡμετέραις ἐνοικίζεται ψυχαῖς· ἀλλὰ τὰ μὲν πλεῖστα ταῖς ἀναγκαίαις ὁ βίος ἡμῶν ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς διοικεῖται, ταῖς δ' οὐκ ἀναγκαίαις ἀλλὰ φυσικαῖς μόνον οὔτ' 15 ἀτάκτως οὔτ' ἀπλήστως ὁμιλοῦμεν.|

990 7. Καὶ ταύτας γε πρῶτον διέλθωμεν. ἡ μὲν οὖν πρὸς τὰ εὐώδη καὶ κινοῦντα ταῖς ἀποφοραῖς τὴν ὄσφρησιν οἰκείως ἡδονὴ πρὸς τῷ τὸ ὄφελος καὶ προῖκα καὶ ἁπλοῦν ἔχειν ἅμα χρείαν τινὰ συμβάλλεται τῇ διαγνώσει τῆς τρο- 20 φῆς. ἡ μὲν γὰρ γλῶττα τοῦ γλυκέος καὶ δριμέος καὶ αὐστηροῦ γνώμων ἐστί τε καὶ λέγεται, ὅταν τῷ γευστικῷ προσμιγέντες οἱ χυμοὶ σύγχυσίν τινα λάβωσιν· ἡ δ' ὄσφρησις ἡμῶν πρὸ τῶν χυμῶν γνώμων οὖσα τῆς δυνάμεως ἑκάστου πολὺ τῶν βασιλικῶν προγευστῶν σκεπτικώτερον 25 διαισθανομένη, τὸ μὲν οἰκεῖον εἴσω παρίησι τὸ δ' ἀλλότριον ἀπελαύνει καὶ οὐκ ἐᾷ θιγεῖν οὐδὲ λυπῆσαι τὴν γεῦ- B σιν ἀλλὰ διαβάλλει καὶ κατηγορεῖ τὴν φαυλότητα πρὶν

21sqq. cf. 902b || 22 λέγεται] a quo?

1. 2 φρόνησιν οὐδὲ τὴν ἀρ. ἐζήλουν ΨJΘ || 3 τὴν E εἰς O | χλανίδος Herw. || 5 χρυσοῦ Herw. | τορείας QJΠZB πορνείας ihk || 6 del. Bern. def. Wil. || 11 ὢν JA p. c. Zυ ὡς O | ἀναπαυσόμενος Re. || 12 τῶν δὲ τοιούτων Mez. Si. διὰ δὲ (vel δὴ) τοιαῦτα dub. Hu. τὰ δὲ ⟨ἄλλα ἐστὶν ἕτερα⟩ τοιαῦτα· ? Po. || 19 οἰκείως E (teste Wy.) Θ οἰκεῖος O | τῷ om. J | καί[1] om. Θ Si., sed cf. e. g. p. 81, 10 || 21 γὰρ om. J || 22 ἐλέγχεται Bury | γνωστικῷ Ω corr. Mez. || 25 σκεπτικώτερον B σκεπτότερον O || 27 οὐκ ἐᾷ θιγεῖν om. (lac. 14 lit.) J

ἢ βλαβῆναι· τἆλλα δ' οὐκ ἐνοχλεῖ, καθάπερ ὑμῖν, τὰ θυμιάματα καὶ κινάμωμα καὶ νάρδους καὶ φύλλα καὶ καλάμους Ἀραβικοὺς μετὰ δεινῆς τινος καὶ δευσοποιοῦ φαρμακίδος τέχνης, ἢ μυρεψικῆς ὄνομα, συνάγειν εἰς
5 ταὐτὸ καὶ † συμφαγεῖν ἀναγκάζουσα, χρημάτων πολλῶν ἡδυπάθειαν ἄνανδρον καὶ κορασιώδη καὶ πρὸς οὐδὲν οὐδαμῶς χρήσιμον ὠνουμένους. ἀλλὰ καίπερ οὖσα τοιαύτη διέφθαρκεν οὐ μόνον πάσας γυναῖκας ἀλλὰ καὶ τῶν ἀνδρῶν ἤδη τοὺς πλείστους, ὡς μηδὲ ταῖς αὑτῶν ἐθέλειν
10 συγγίγνεσθαι γυναιξίν, εἰ μὴ μύρων ὑμῖν ὀδωδυῖαι καὶ διαπασμάτων εἰς ταὐτὸ φοιτῷεν. ἀλλὰ κάπρους τε σύες C καὶ τράγους αἶγες καὶ τἆλλα θήλεα τοὺς συννόμους αὑτῶν ταῖς ἰδίαις ὀσμαῖς ἐπάγεται, δρόσου τε καθαρᾶς καὶ λειμώνων ὀδωδότα καὶ χλόης, συμφέρεται ⟨δὲ⟩ πρὸς τοὺς
15 γάμους ὑπὸ κοινῆς φιλοφροσύνης, οὐχὶ θρυπτόμεναι μὲν αἱ θήλειαι καὶ προϊσχόμεναι τῆς ἐπιθυμίας ἀπάτας καὶ γοητείας καὶ ἀρνήσεις, οἱ δ' ἄρρενες ὑπ' οἴστρου καὶ μαργότητος ὠνούμενοι μισθῶν καὶ πόνου καὶ λατρείας τὸ τῆς γενέσεως ἔργον, ἄδολον δὲ σὺν καιρῷ καὶ ἄμισθον Ἀφρο-
20 δίτην μετιόντες, ἣ καθ' ὥραν ἔτους ὥσπερ φυτῶν βλάστην ἐγείρουσα τῶν ζῴων τὴν ἐπιθυμίαν εὐθὺς ἔσβεσεν, οὔτε D τοῦ θήλεος προσιεμένου μετὰ τὴν κύησιν οὔτε πειρῶντος ἔτι τοῦ ἄρρενος. οὕτω μικρὰν ἔχει καὶ ἀσθενῆ τιμὴν ⟨ἡ⟩ ἡδονὴ παρ' ἡμῖν τὸ δ' ὅλον ἡ φύσις. ὅθεν οὔτ' ἄρρενος
25 πρὸς ἄρρεν οὔτε θήλεος πρὸς θῆλυ μῖξιν αἱ τῶν θηρίων ἐπιθυμίαι μέχρι γε νῦν ἐνηνόχασιν· ὑμῶν δὲ πολλὰ τοιαῦτα τῶν σεμνῶν καὶ ἀγαθῶν. ἐῶ γὰρ τοὺς οὐδενὸς

2 φύλλα] = μαλάβαθρον ? cf. Plin. N. H. XII 129 (Kaltwasser) || 11—24 cf. 493f || 20—24 493 e. f Philo de animal. 48 Porph. de abstin. III 10 p. 200, 11 sqq. N. || 24 Philo de animal. 49

3 καλ.] βαλάνους dub. Wil., sed βάλ. ap. Plut. fem. gen., ut videtur || 4 ἢ] ἡ hk JFΠZB καὶ υ | μυρεψικῇ Wy. Wil. || 5 συμφ.] συμφοιτεῖν P² Qhk συμφωνεῖν υ συμφύρειν Bern. συμφθείρειν dub. Wil. συνάπτειν εἰς ταὐτὸ καὶ συμφοιτᾶν ἀναγκάζουσι ... (v. 7) ὠνουμένοις Wy. || 9 ἤδη P³ Q om. **O** || 11 τε] αἱ J || 14 add. Wil. || 15 μὲν om. ihk || 18 μισθὸν QΠ μισθοῦ Wy. || 19 γεννήσεως Herw. dub. Po. | ἄδουλον Re. probab. || 23 add. Bern. || 25 αἱ Mez. εἶναι || 26 ἐπιθυμία P¹ JFΠυB

ἀξίους· ὁ δ' Ἀγαμέμνων τὴν Βοιωτίαν ἐπῆλθε κυνηγετῶν τὸν Ἄργυννον ὑποφεύγοντα καὶ καταψευδόμενος τῆς θαλάσσης καὶ τῶν πνευμάτων, εἶτα καλὸν καλῶς ἑαυτὸν E βαπτίζων εἰς τὴν Κωπαΐδα λίμνην, ὡς αὐτόθι κατασβέσων τὸν ἔρωτα καὶ τῆς ἐπιθυμίας ἀπαλλαξόμενος· ὁ δ' 5 Ἡρακλῆς ὁμοίως ἑταῖρον ἀγένειον ἐπιδιώκων ἀπελείφθη τῶν ἀριστέων καὶ προύδωκε τὸν στόλον· ἐν δὲ τῇ θόλῳ τοῦ Πτῴου Ἀπόλλωνος λαθών τις ὑμῶν ἐνέγραψεν 'Ἀχιλλεὺς καλός' ἤδη τοῦ Ἀχιλλέως υἱὸν ἔχοντος, καὶ τὰ γράμματα πυνθάνομαι διαμένειν. ἀλεκτρυὼν δ' ἀλεκτρυόνος 10 ἐπιβαίνων, θηλείας μὴ παρούσης, καταπίμπραται ζωός, μάντεώς τινος ἢ τερατοσκόπου μέγα καὶ δεινὸν ἀποφαίνοντος εἶναι τὸ γιγνόμενον. οὕτω καὶ παρ' αὐτῶν ἀνω- F μολόγηται τῶν ἀνθρώπων, ὅτι μᾶλλον τοῖς θηρίοις σωφρονεῖν προσήκει καὶ μὴ παραβιάζεσθαι ταῖς ἡδοναῖς τὴν 15 φύσιν. τὰ δ' ἐν ὑμῖν ἀκόλαστα οὐδὲ τὸν νόμον ἔχουσα σύμμαχον ἡ φύσις ἐντὸς ὅρων καθείργνυσιν, ἀλλ' ὥσπερ ὑπὸ ῥεύματος ἐκφερόμενα πολλαχοῦ ταῖς ἐπιθυμίαις δεινὴν ὕβριν καὶ ταραχὴν καὶ σύγχυσιν ἐν τοῖς ἀφροδισίοις ἀπεργάζεται τῆς φύσεως. καὶ γὰρ αἰγῶν ἐπειράθησαν ἄν- 20 δρες καὶ ὑῶν καὶ ἵππων μιγνύμενοι καὶ γυναῖκες ἄρρεσι 991 θηρίοις ἐπεμάνησαν· | ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων γάμων ὑμῖν Μινώταυροι καὶ Αἰγίπανες, ὡς δ' ἐγῷμαι καὶ Σφίγγες ἀναβλαστάνουσι καὶ Κένταυροι. καίτοι διὰ λιμόν ποτ' ἀνθρώπου καὶ κύων ἔφαγεν ὑπ' ἀνάγκης καὶ ὄρνις ἀπε- 25 γεύσατο· πρὸς δὲ συνουσίαν οὐδέποτε θηρίον ἐπεχείρησεν ἀνθρώπῳ χρήσασθαι. θηρία δ' ἄνθρωποι καὶ πρὸς ταῦτα καὶ πρὸς ἄλλα πολλὰ καθ' ἡδονὰς βιάζονται καὶ παρανομοῦσιν.

2 Athen. XIII 603d Clem. Al. Protr. II 38, 2 Steph. Byz. s. v. Ἄργυννος Propert. III 7, 21 sqq. || 5 sq. Apollod. I 9, 19 sqq. || 22 sq. Philo de animal. 66; spec. leg. III 43 sqq.

2 ἄργυννον Par. 2955 mg. (Leopardus) ἀργαῖον || 3 θαλάσσης] explicit J || 8 μαθὼν α A[2] μάλαθὼν υ || 12 τερατοσκ. ihkυB (vit. Sull. 7 p. 456c) τερασκόπου O || 18 ἐκφερόμενα ZB m. rec. -μενον O || 21 οἰῶν Chatzidakis || 24 λιμὸν ⟨μὲν⟩ ci. Hu. || 25 ἐπεγεύσ. P[1]FΠυB || 28 ταῦτα πολλὰ πρὸς ἄλλα Z

8. Οὕτω δὲ φαῦλοι καὶ ἀκρατεῖς περὶ τὰς εἰρημένας ἐπιθυμίας ὄντες ἔτι μᾶλλον ἐν ταῖς ἀναγκαίαις ἐλέγχονται πολὺ τῷ σωφρονεῖν ἀπολειπόμενοι τῶν θηρίων. αὗται δ' εἰσὶν αἱ περὶ βρῶσιν καὶ πόσιν· ὧν ἡμεῖς μὲν τὸ ἡδὺ
5 μετὰ χρείας τινὸς ἀεὶ λαμβάνομεν, ὑμεῖς δὲ τὴν ἡδονὴν B μᾶλλον ἢ τὸ κατὰ φύσιν τῆς τροφῆς διώκοντες ὑπὸ πολλῶν καὶ μακρῶν κολάζεσθε νοσημάτων, ἅπερ ἐκ μιᾶς πηγῆς ἐπαντλούμενα τῆς πλησμονῆς τοῖς σώμασι παντοδαπῶν πνευμάτων καὶ δυσκαθάρτων ὑμᾶς ἐμπίπλησι.
10 πρῶτον μὲν γὰρ ἑκάστῳ γένει ζῴου μία τροφὴ σύμφυλός ἐστι, τοῖς μὲν πόα τοῖς δὲ ῥίζα τις ἢ καρπός· ὅσα δὲ σαρκοφαγεῖ, πρὸς οὐδὲν ἄλλο τρέπεται βορᾶς εἶδος οὐδ' ἀφαιρεῖται τῶν ἀσθενεστέρων τὴν τροφήν, ἀλλ' ἐᾷ νέμεσθαι καὶ λέων ἔλαφον καὶ λύκος πρόβατον ᾗ πέφυκεν. ὁ δ' ἄν-
15 θρωπος ἐπὶ πάντα ταῖς ἡδοναῖς ὑπὸ λαιμαργίας ἐξαγόμενος καὶ πειρώμενος πάντων καὶ ἀπογευόμενος, ὡς C οὐδέπω τὸ πρόσφορον καὶ οἰκεῖον ἐγνωκώς, μόνος γέγονε τῶν ὄντων παμφάγον. καὶ σαρξὶ χρῆται πρῶτον ὑπ' οὐδεμιᾶς ἀπορίας οὐδ' ἀμηχανίας (ᾧ πάρεστιν ἀεὶ καθ'
20 ὥραν ἄλλ' ἐπ' ἄλλοις ἀπὸ φυτῶν καὶ σπερμάτων τρυγῶντι καὶ †λαμβάνοντι καὶ δρεπομένῳ μὴ κάμνειν διὰ πλῆθος), ἀλλ' ὑπὸ τρυφῆς καὶ κόρου τῶν ἀναγκαίων βρώσεις ἀνεπιτηδείους καὶ οὐ καθαρὰς σφαγαῖς ζῴων μετερχόμενος πολὺ τῶν ἀγριωτάτων θηρίων ὠμότερον· αἷμα μὲν γὰρ
25 καὶ φόνος καὶ σάρκες ἰκτίνῳ καὶ λύκῳ καὶ δράκοντι σιτίον D οἰκεῖον, ἀνθρώπῳ δ' ὄψον ἐστίν. ἔπειτα παντὶ γένει χρώ-

3 cf. (989b =) p. 85, 1 || 5 Philo de animal. 47; ebr. 214 || 6sqq. 995c (Porph. de abstin. I 52 in.) || 8—13 661b || 19sqq. 993d (τρυγ., δρεπ.) 994a 131f Epic. fr. 459 Porph. de abstin. I 51 (= Epic. fr. 464) || 25 σιτ.—26 ὄψ. cf. 994b (p. 97,11 sq.) 997a (p. 106, 17sqq.) 959e (p. 14, 2sq.) || 26sqq. Philo de animal. 47 (ebr. 221)

8 ἐπαντλ. F (Wy.) ἀπαντλ. **O** || 10 ἑκάστῳ A ἑκάστου **O** || 15 ἐπὶ] ὑπὸ ihk || 21 λαμβ. susp. Hu. ut glossema pro αἴροντι (cf. 701c, Soph. Phil. 707) vel συναίροντι (cf. 659a) ἀμῶντι ci. Ha. Po. (qui cft. Herodot. IV 199) | μὴ] μονονοὺ Re. del. Ha. || 22 ἀλλ' ὑπὸ... cum (v. 18) χρῆται ... ὑπ' ... coniungendum esse vidit Bern. || 24 ὠμότερος ihk | μὲν Θ om. **O**

μενος οὐχ ὡς τὰ θηρία τῶν πλείστων ἀπέχεται ὀλίγοις δὲ πολεμεῖ διὰ τὴν τῆς τροφῆς ἀνάγκην, ἀλλ' οὔτε τι πτηνὸν οὔτε νηκτὸν ὡς ἔπος εἰπεῖν οὔτε χερσαῖον ἐκπέφευγε τὰς ἡμέρους δὴ λεγομένας ὑμῶν καὶ φιλοξένους τραπέζας. 5

9. *Εἶεν· ἀλλ' ὄψοις χρῆσθε τούτοις ἐφηδύνοντες τὴν τροφήν· τί οὖν ἐπ' αὐτὰ ταῦτα ... φῶντας; ἀλλ' ἡ τῶν θηρίων φρόνησις τῶν μὲν ἀχρήστων καὶ ματαίων τεχνῶν οὐδεμιᾷ χώραν δίδωσι, τὰς δ' ἀναγκαίας οὐκ ἐπεισάκτους* E *παρ' ἑτέρων οὐδὲ μισθοῦ διδακτὰς οὐδὲ κολλῶσα μελέτῃ* 10 *καὶ συμπηγνύουσα γλίσχρως τῶν θεωρημάτων ἕκαστον πρὸς ἕκαστον ἀλλ' αὐτόθεν ἐξ αὑτῆς οἷον ἰθαγενεῖς καὶ συμφύτους ἀναδίδωσι. τοὺς μὲν γὰρ Αἰγυπτίους πάντας ἰατροὺς ἀκούομεν εἶναι, τῶν δὲ ζῴων ἕκαστον οὐ μόνον πρὸς ἴασιν αὐτότεχνόν ἐστιν ἀλλὰ καὶ πρὸς διατροφὴν* 15 *καὶ πρὸς ἀλκὴν θήραν τε καὶ φυλακὴν καὶ μουσικῆς ὅσον ἑκάστῳ προσήκει κατὰ φύσιν. παρὰ τίνος γὰρ ἡμεῖς ἐμάθομεν νοσοῦντες ἐπὶ τοὺς ποταμοὺς χάριν τῶν καρκίνων βαδίζειν; τίς δὲ τὰς χελώνας ἐδίδαξε τῆς ἔχεως φαγούσας τὴν ὀρίγανον ἐπεσθίειν; τίς δὲ τὰς Κρητικὰς* 20 F *αἶγας, ὅταν περιπέσωσι τοῖς τοξεύμασι, τὸ δίκταμνον διώκειν, οὗ βρωθέντος ἐκβάλλουσι τὰς ἀκίδας; ἂν γὰρ εἴπῃς, ὅπερ ἀληθές ἐστι, τούτων διδάσκαλον εἶναι τὴν φύσιν, εἰς τὴν κυριωτάτην καὶ σοφωτάτην ἀρχὴν ἀναφέρεις*

12.24sqq. Philo de animal. 77 sq. Sen. ep. 121, 23 Porph. de abstin. III 10 p. 199 N. Origen. ca. Cels. IV 98 || 13 cf. Herodot. II 84 Diod. I 82 || 18 Arist. An. H. 621 a 1 (*κοχλίαι*) Antig. Car. 35 (41) Plin. N. H. VIII 98 || 19 cf. 974 b locosque ibi allatos || 20sqq. cf. 974 d et locos ibi allatos

1 *τῶν ⟨μὲν⟩ πλ.* dub. Hu. || 7 lac. 9 lit. (om. *φῶντας*) B nulla lac. *O* *ταῦτὰφῶντας* Q; explet lac. e. g. ⟨*τοσαύτας δεῖ κυνηγετῶν καὶ ἁλιέων μηχανὰς ἀνευρίσκειν ὠμότητι τρυ*⟩*φῶντας;* Si. *τί οὖν; ἐπ' αὐτὰ ταῦτα* ⟨*ὑμῖν ἡ φρόνησις δέδοται, ἵν' ἐξῇ τῷ ἡμετέρῳ φόνῳ ζῆν τρυ*⟩*φῶντας;* tentat Po. verbo *τρυφᾶν* etiam Bern. usus est ad locum explicandum || 11 *γλίσχρω* FΠZ || 20 *τίς δὲ τὰς* ΨFα *τὰς δὲ* *O* || 21 *δίκταμον* Qihk || 23 *ὅπερ*] *ὅτι* P[1]FΠΘ

τὴν τῶν θηρίων φρόνησιν· ἣν εἰ μὴ λόγον οἴεσθε δεῖν
μηδὲ φρόνησιν καλεῖν, ὥρα σκοπεῖν ὄνομα κάλλιον αὐτῇ
καὶ τιμιώτερον, ὥσπερ ἀμέλει καὶ δι' ἔργων ἀμείνονα καὶ
θαυμασιωτέραν παρέχεται τὴν δύναμιν· | οὐκ ἀμαθὴς 992
5 *οὐδ' ἀπαίδευτος, αὐτομαθὴς δέ τις μᾶλλον οὖσα καὶ*
ἀπροσδεής, οὐ δι' ἀσθένειαν ἀλλὰ ῥώμῃ καὶ τελειότητι
τῆς κατὰ φύσιν ἀρετῆς χαίρειν ἐῶσα τὸν παρ' ἑτέρων διὰ
μαθήσεως τοῦ φρονεῖν συνερανισμόν. ὅσα γοῦν ἄνθρωποι
τρυφῶντες ἢ παίζοντες εἰς τὸ μανθάνειν καὶ μελετᾶν
10 *ἄγουσι, τούτων ἡ διάνοια καὶ παρὰ φύσιν τοῦ σώματος*
[καὶ] περιουσίᾳ συνέσεως ἀναλαμβάνει τὰς μαθήσεις. ἐῶ
γὰρ ἰχνεύειν σκύλακας καὶ βαδίζειν ἐν ῥυθμῷ πώλους
μελετῶντας, ἀλλὰ κόρακας διαλέγεσθαι καὶ κύνας ἅλλε-
σθαι διὰ τροχῶν περιφερομένων. ἵπποι δὲ καὶ βόες ἐν
15 *θεάτροις κατακλίσεις καὶ χορείας καὶ στάσεις παραβόλους* B
καὶ κινήσεις οὐδ' ἀνθρώποις πάνυ ῥᾳδίας ἀκριβοῦσιν
ἐκδιδασκόμενοι καὶ μνημονεύοντες †εὐμαθείας ἐπίδειξιν
ὡς ἄλλο οὐδὲν οὐδαμῶς χρήσιμον ἔχουσιν. εἰ δ' ἀπιστεῖς
ὅτι τέχνας μανθάνομεν, ἄκουσον ὅτι καὶ διδάσκομεν. αἵ
20 *τε γὰρ πέρδικες ἐν τῷ προφεύγειν τοὺς νεοττοὺς ἐθίζουσιν*
ἀποκρύπτεσθαι καὶ προΐσχεσθαι βῶλον †ἀνθ' ἑαυτῶν
τοῖς ποσὶν ὑπτίους ἀναπεσόντας· καὶ τοῖς πελαργιδεῦσιν
ὁρᾷς ἐπὶ τῶν τεγῶν ὡς οἱ τέλειοι παρόντες ἀναπειρωμέ-
νοις ὑφηγοῦνται τὴν πτῆσιν. αἱ δ' ἀηδόνες τοὺς νεοσσοὺς
25 *προδιδάσκουσιν ᾄδειν· οἱ δὲ ληφθέντες ἔτι νήπιοι καὶ τρα-* C

5 sqq. 968 b. c Philo de animal. 16 sqq. || **14** sqq. 968 b. c || **17** sq. 973 a || **19** sqq. cf. 971 c et locos ibi allatos || **24** sq. 973 a. b Arist. An. H. 608 a 15 sq. Ael. N. An. III 40 (et IX 9) Dionys. Ornith. I 17

1 *ἀναφ. – φρόν.*] *ἀνατρέχει ἡ τῶν θηρ. φρόνησις* F¹ α³ mg. A m. 1? mg. ss. B¹ || **3** *τιμιώτατον* Ω corr. Mez. || **7** *ἑταίρων* PQih || **11** del. Re. || **13** *ἀλλὰ*] *καὶ* ci. Ha. *ἀλλὰ* ⟨*καὶ*⟩ dub. Po. Xyl. interpr.; an inserendum aut subaudiendum *μέμνησο τὸ*? Hu. || **16** *ῥᾳδίως* FΠZ || **18** *ὡς—ἔχουσιν*] *εἰς* (Re.)—*ἔχουσαν* Wy. ⟨*ὡς*⟩ *εὐμαθείας ἐπίδειξιν* [*ὡς*] *ἄλλ' οὐδὲν οὐδαμῶς χρήσιμον ἔχουσαν* dub. Hu. *εἰς ἄλλο . . .* ⟨*παρ*⟩*έχουσιν* ci. Po. || **21** *ἀνθ'*] *ἄνω* dub. Bern. coll. 971 c; an delendum? Ha. *ἀντ' ἐρυμάτων* ci. Po.

(992) φέντες ἐν χερσὶν ἀνθρώπων χεῖρον ᾄδουσιν, ὥσπερ πρὸ ὥρας ἀπὸ διδασκάλου γεγονότες. *** καταδὺς εἰς τουτὶ τὸ σῶμα θαυμάζω τοὺς λόγους ἐκείνους, οἷς ἀνεπειθόμην ὑπὸ τῶν σοφιστῶν ἄλογα καὶ ἀνόητα πάντα πλὴν ἀνθρώπου νομίζειν. 5

10. Ο. Νῦν μὲν οὖν, ὦ Γρύλλε, μεταβέβλησαι σὺ καὶ τὸ πρόβατον λογικὸν ἀποφαίνεις καὶ τὸν ὄνον;

Γ. Αὐτοῖς μὲν οὖν τούτοις, ὦ βέλτιστε Ὀδυσσεῦ, μάλιστα δεῖ τεκμαίρεσθαι τὴν τῶν θηρίων φύσιν, ὡς λόγου καὶ συνέσεως οὐκ ἔστιν ἄμοιρος. ὡς γὰρ οὐκ ἔστι δένδρον 10
D ἕτερον ἑτέρου μᾶλλον οὐδ' ἧττον ἄψυχον, ἀλλ' ὁμοίως ἔχει πάντα πρὸς ἀναισθησίαν (οὐδενὶ γὰρ αὐτῶν ψυχῆς μέτεστιν), οὕτως οὐκ ἂν ἐδόκει ζῷον ἕτερον ἑτέρου τῷ φρονεῖν ἀργότερον εἶναι καὶ δυσμαθέστερον, εἰ μὴ πάντα λόγου καὶ συνέσεως, ἄλλα δὲ μᾶλλον καὶ ἧττον ἄλλων 15 πως μετεῖχεν. ἐννόησον δ' ὅτι τὰς ἐνίων ἀβελτερίας καὶ βλακείας ἐλέγχουσιν ἑτέρων πανουργίαι καὶ δριμύτητες, ὅταν ἀλώπεκι καὶ λύκῳ καὶ μελίττῃ παραβάλῃς ὄνον καὶ πρόβατον ***· ὥσπερ εἰ σαυτῷ τὸν Πολύφημον ἢ τῷ πάππῳ σου τῷ Αὐτολύκῳ τὸν Κορίνθιον ἐκεῖνον Ὅμηρον. 20
E οὐ γὰρ οἶμαι θηρίου πρὸς θηρίον ἀπόστασιν εἶναι τοσαύτην, ὅσον ἄνθρωπος ἀνθρώπου τῷ φρονεῖν καὶ λογίζεσθαι καὶ μνημονεύειν ἀφέστηκεν.

Ο. Ἀλλ' ὅρα, Γρύλλε, μὴ δεινὸν ᾖ καὶ βίαιον ἀπολιπεῖν λόγον, οἷς οὐκ ἐγγίγνεται θεοῦ νόησις. 25

10sqq. 962 f. d Philo de animal. 29

2 lac. indic. Mez. | καταδὺς δ' εἰς Θ || 6 ὦ om. Π || 10 ὡς γὰρ Wy. ὥσπερ || 12.13 μέτεστι ψυχῆς hkΘ || 15 μᾶλλον ἄλλων καὶ ἧττόν πως ΨZυ || 19 lac. indic. Re. πρόβατον ⟨καὶ κηφῆνα⟩ dub. Bern. ⟨καὶ σφῆκα⟩ Re. || 20 Homerum aliquem Corinthium stultitia insignem ab Homero poeta distingui putat Re. τὸν Κορ. — Ὁμήρου vel Ὁμηρικόν = Glaucum (coll. vit. Dionis 1 p. 958 b) ci. Xyl.; sim. Mez., qui Ὅμηρον delet; τὸν Κόροιβον ἐκεῖνον τὸν μωρόν Haupt, Opp. III 552, cf. Paroem. Gr. I 101 (Zenob. IV 58) τὸν Κορ. ἐκεῖνον πονηρόν (= Sisyphum) ci. Emp.

Γ. Εἶτά σε μὴ φῶμεν, ὦ Ὀδυσσεῦ, σοφὸν οὕτως ὄντα καὶ περιττὸν Σισύφου γεγονέναι; | * * *

2 *περ. ἐκ τοῦ σισ.* F*Π*
· dialogum fine vel magna sui parte carere, cum Ulixis verbis ultimis ad novum certaminis argumentum scriptor transgrediatur, censent Xyl. Mez. Wy. (Hirzel) Si. at nihil deesse arbitrantur Re. Kaltwasser; nam cum Gryllus ultima sententia dixerit, si ex ea re, quod aliquis deum non agnosceret, sequeretur illum ratione carere, necesse esse Ulixem virum tam sapientem e Sisypho deorum contemptore non potuisse gigni, Ulixem confusum tali ferocia abrumpere colloquium, qua tam apta et hamata clausula nil posse convenientius excogitari.

65.

993

ΠΕΡΙ ΣΑΡΚΟΦΑΓΙΑΣ

(Plan 36 a)

ΛΟΓΟΣ Α'

1. Ἀλλὰ σὺ μὲν ἐρωτᾷς τίνι λόγῳ Πυθαγόρας ἀπείχετο σαρκοφαγίας, ἐγὼ δὲ θαυμάζω καὶ τίνι πάθει καὶ ποίᾳ
B ψυχῇ [ἢ λόγῳ] ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἥψατο φόνου στόματι καὶ τεθνηκότος ζῴου χείλεσι προσήψατο σαρκὸς καὶ νεκρῶν σωμάτων καὶ ἑώλων προθέμενος τραπέζας ὄψα καὶ 5
τρυφὰς [καὶ] προσέτι εἶπεν τὰ μικρὸν ἔμπροσθεν βρυχώμενα μέρη καὶ φθεγγόμενα καὶ κινούμενα καὶ βλέποντα·

Deest in Cat. Lampr. — Codd. XJSgvzdαAE (βγ Laur. 80, 21; 80, 22; 80, 5 δεtu)sn. Φ = vzd; Π = αAE.

Plutarchi quae traditae sunt de esu carnium orationes, constant ex rudimentis aut reliquiis (cf. e. g. annot. ad p. 103, 1) libelli post mortem auctoris e scriniis eius erutis. quae servatae sunt laciniae sententiis perditis inter se disiunctae neque omnes suo ordine (velut in cap. 3. 4; annot. ad p. 109, 2) consertae sunt. unum eas olim fuisse dialogum a redactore, qui verbis p. 105, 1—3 initium alterius operis indicari existimaret, falso discissum contendit U. de Wilamowitz, Hermes 40, 1905, 165—170. utut res se habet, verborum contextus valde lacunosus et sententiarum ratio saepe misere corrupta est. cf. R. Heinze, Xenokrates, Lipsiae 1892, 151 sqq. G. Tappe (cf. p. 11 et 76) p. 20[2]. 56[1]. K. Ziegler RE s. Plutarchos XXI 732 sqq.

Tit. περὶ σαρκοφάγου d | λόγος α' om. υz || 1 μὲν] με sn || 2 καὶ[1] del. Wil. | καὶ[2]] ἢ sn || 3 del. Wil. || 4 προσήψατο susp. (cf. v. 3 ἥψατο) προσέψαυσε ci. Wy. || 5 ἑώλων Herw. εἰδώλων | παραθέμ. Papabasileios Wil. || 6 τροφὰς dαA a. c. ? sn def. Sandbach (coll. 98e) τροφὴν JSgυz, ss. α | [καὶ] προσέτι εἶπεν Hu. [καὶ] προσεῖπε Herw. Kron. (coll. 100, 24) καὶ προσέτι εἰπεῖν Ω, εἰπεῖν ⟨ἐτόλμησε⟩ Gataker teste We. (ἐτόλμα Re. τροφὴν προήχθη ποιεῖν dub. Wy.) [καὶ] προσίετο εἰπεῖν ci. Po. (cf. ὑπέμεινε p. 95, 1 et I 163, 16)

πῶς ἡ ὄψις ὑπέμεινε τὸν φόνον σφαζομένων δερομένων διαμελιζομένων, πῶς ἡ ὄσφρησις ἤνεγκε τὴν ἀποφοράν, πῶς τὴν γεῦσιν οὐκ ἀπέστρεψεν ὁ μολυσμὸς ἑλκῶν ψαύουσαν ἀλλοτρίων καὶ τραυμάτων θανασίμων χυμοὺς καὶ
5 *ἰχῶρας ἀπολαμβάνουσαν.* (*μ* 395)

> *'εἷρπον μὲν ῥινοί, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει* C
> *ὀπταλέα τε καὶ ὠμά, βοῶν δ' ὣς γίγνετο φωνή·'*

τοῦτο πλάσμα καὶ μῦθός ἐστι, τὸ δέ γε δεῖπνον ἀληθῶς τερατῶδες, πεινῆν τινα τῶν μυκωμένων ἔτι, [καὶ] διδά-
10 *σκοντα ἀφ' ὧν δεῖ τρέφεσθαι ζώντων ἔτι καὶ λαλούντων, ⟨καὶ⟩ διαταττόμενον ἀρτύσεις τινὰς καὶ ὀπτήσεις καὶ παραθέσεις· τούτων ἔδει ζητεῖν τὸν πρῶτον ἀρξάμενον οὐ τὸν ὀψὲ παυσάμενον.*

2. *Ἢ τοῖς μὲν πρώτοις ἐκείνοις ἐπιχειρήσασι σαρκο-*
15 *φαγεῖν τὴν αἰτίαν ἂν εἴποι τις εἶναι τὴν ἀπορίαν· οὐ γὰρ ἐπιθυμίαις ἀνόμοις συνδιάγοντες οὐδ' ἐν περιουσίᾳ τῶν ἀναγκαίων ὑβρίσαντες εἰς ἡδονὰς παρὰ φύσιν ἀσυμφύ-* D
λους ἐπὶ ταῦτ' ἦλθον· ἀλλ' εἴποιεν ἂν αἴσθησιν ἐν τῷ παρόντι καὶ φωνὴν λαβόντες· 'ὦ μακάριοι καὶ θεοφιλεῖς
20 *οἱ νῦν ὄντες ὑμεῖς, οἷον βίου λαχόντες αἰῶνα καρποῦσθε καὶ νέμεσθε κλῆρον ἀγαθῶν ἄφθονον· ὅσα φύεται ὑμῖν,*

3 *ἀπέτρεψεν* 'codex quidam innominatus' sec. ed. Re.; Bern. || **5** *ἀναλαμβ.* Wy. || **6** *ὀβελοῖσιν Π* s n || **8** *τοῦτο ⟨μὲν⟩ πλ.* Re. | *γε* om. g || **8. 9** *δεινὸν ἀληθῶς ⟨καὶ⟩ τερατ.* Wil., tum antea *τόδε δὲ* scribendum | '*τοῦτο—μῦθός ἐστι·*' *τὸ δὲ γε⟨νόμενον⟩ [δεῖπνον] ἀλ. τερατ.* dub. Po. | *πεινᾶν* Ω corr. Bern. || **9** *καὶ* del. Steph. (sed cf. 81,10; 86,19) *καταδιδ.* ci. Papabasileios || **11** add. Steph. | *ταττόμενον* X J (corr. m. 2) S g *διαταττόμενα Φ* || **12** *τοῦτον* Ω corr. Turn. || **13** *πανσόμενον* υ α p.c. A E s n || **14** *ἦ* susp. Steph. *καὶ* ci. Kron., sed incipit nova via argumentandi sicut e.g. p. 5,21; 130,4; 135,10 Hu. | *ἢ καὶ τοῖς πρ.* S *μὲν* om. etiam g || **15** *εἴπῃ* Φ | *τις εἶναι* Kron. *πᾶσαν καὶ* Ω, unde ⟨*τις*⟩ *πᾶσαν* Turn., *εἶναι* pro *καὶ* Steph. *πᾶς εἶναι* Diels *τις πᾶσαν εἶναι* Bern. || **16** *ἀνομοίαις διάγοντες* X J S g | *τῶν* Diels Kron. *τινὶ* Ω *τινὶ ⟨τῶν⟩* Bens. || **17** *⟨ἐξ⟩υβρίσ.* ci. Bern. *ὑβρίσ. ⟨ἐκπεσόντες⟩* dub. Po.: sed *ὑβρ. εἰς ἡδ.* (libidinosi facti ad voluptates, cf. etiam p. 97,10 *εἰς ὠμότητα*) rectum esse vid. Hu. | *ἀσυμφ. παρὰ φύσιν* trp. Herw. *π. φύσ.* del. Papabasileios || **18** *ἐπ' αὐτὰ* Φ

ὅσα τρυγᾶται· ὅσον πλοῦτον ἐκ πεδίων, ὅσας ἀπὸ φυτῶν
ἡδονὰς [ἃς] δρέπεσθαι πάρεστιν· ἔξεστιν ὑμῖν καὶ τρυφᾶν
μὴ μιαινομένοις. ἡμᾶς δὲ σκυθρωπότατον καὶ φοβερώτα-
τον ἐδέξατο βίου καὶ χρόνου μέρος, εἰς πολλὴν καὶ ἀμήχα-
νον ἐκπεσόντας ἀπὸ τῆς πρώτης γενέσεως ἀπορίαν· ἔτι 5
E μὲν οὐρανὸν ἔκρυπτεν ἀὴρ καὶ ἄστρα, θολερῷ καὶ δυσδια-
στατοῦντι πεφυρμένος ὑγρῷ καὶ πυρὶ καὶ ζάλαις ἀνέμων·
'οὔπω δ' ἥλιος' ἵδρυτο ἀπλανὴς καὶ βέβαιον

'ἔχων δρόμον, ἠῶ
καὶ δύσιν ἔκρινεν, περὶ δ' ἤγαγεν αὖθις ὀπίσσω 10
καρποφόροισιν ἐπιστέψας καλυκοστεφάνοισιν
Ὥραις, γῆ δ' ὕβριστο' (Empedocl. B 154)

ποταμῶν ἐκβολαῖς ἀτάκτοις, καὶ πολλὰ 'λίμναισιν ἄμορ-
φα' καὶ πηλοῖς βαθέσι καὶ λόχμαις ἀφόροις καὶ ὕλαις ἐξη-
γρίωτο· φορὰ δ' ἡμέρων καρπῶν καὶ τέχνης ὄργανον 15
οὐδὲν ⟨ἦν⟩ οὐδὲ μηχανὴ σοφίας· ὁ δὲ λιμὸς οὐκ ἐδίδου
χρόνον οὐδ' ὥρας ἐτησίους σπόρος †ὧν τότ' ἀνέμενε. τί
θαυμαστόν, εἰ ζῴων ἐχρησάμεθα σαρξὶ παρὰ φύσιν, ὅτ'
F ἰλὺς ἠσθίετο 'καὶ φλοιὸς ἐβρώθη ξύλου', καὶ 'ἄγρωστιν
εὑρεῖν βλαστάνουσαν ἢ φλεώ' τινα ῥίζαν εὐτυχὲς ἦν; βαλά- 20
νου δὲ γευσάμενοι καὶ φαγόντες ἐχορεύσαμεν ὑφ' ἡδονῆς
περὶ δρῦν τινα καὶ φηγόν, ζείδωρον καὶ μητέρα καὶ τρο-

15 (964a. b) || **19**sq. poeta ignotus

1 τρυγᾶτε Φ || **2** del. Steph. || **5** ἀπὸ Wil. ὑπὸ || **6** δυστατοῦντι (διαστατ. g) Ω corr. Xyl. ('penetratu difficili') || **7** πεφυρμένα (πεφυραμένα S) Ω corr. Wil. || **8** οὐδέπω J*Π*sn | δὲ ὁ ἥλ. αAsn | ἀπλανῆ Ω corr. Wil. | sententiae partes distinxit Diels || **10** ἔκρινε. περὶ δὲ A p. c. ἔκρινε. περὶ σὲ JSgαA a. c. sn | περὶ σέ. ἤγαγεν XΦE | ἤγαγεν] sc. τὸν δρόμον Diels | ὀπίσω Ω corr. Duebn. || **11** κάλυκος (κάλλικος Φ) στεφάνοισιν Ω corr. Diels (coll. Bacchyl. XI 108; V 98) || **12** ὥρας Re. servatis traditis in v.11 || **13** ἀτάκτων J[1]*Π*sn | πολλὰ Ω def. Diels πεδία Wil. | λίμνεσιν X λίμναις ἦν Φ || **14** ὄχμαις JSgE || **15** φορὰ *Π*sn φθορὰ *O* φορᾶς Duebn. (Diels) || **16** add. Wil. || **17** ὁ τῶν S ὧν *O* ⟨οὐκ⟩ ὧν Duebn. ὧν del. Hu. σπορῶν pro σπ. ὧν Po. || **18** ὅτ' ἰλὺς def. Papabasileios ὅτε δρῦς dub. Bern., at cf. v. 22 || **19** ἤσθετο S καθίετο sn || **19. 20** iambos agnovit Wil. || **20** φλεώ Steph. φλοιοῦ || **21** ἐχόρευσαν Ω corr. Si. || **22** ζείδ. δὲ καὶ J[2] (ras. 3 lit.) *Π*sn | τροφὴν υz

φὸν ἀποκαλοῦντες· ἐκείνην | [ἣν] ὁ τότε βίος ἑορτὴν ἔγνω, 994 ☐
τὰ δ' ἄλλα φλεγμονῆς ἦν ἅπαντα μεστὰ καὶ στυγνότητος.
ὑμᾶς δὲ τοὺς νῦν τίς λύσσα καὶ τίς οἶστρος ἄγει πρὸς μιαι-
φονίαν, οἷς τοσαῦτα περίεστι τῶν ἀναγκαίων; τί κατα-
5 ψεύδεσθε τῆς γῆς ὡς τρέφειν μὴ δυναμένης; τί τὴν θεσμο-
φόρον ἀσεβεῖτε Δήμητραν καὶ τὸν ἡμερίδην καὶ μειλίχιον
αἰσχύνετε Διόνυσον, ὡς οὐχ ἱκανὰ παρὰ τούτων λαμβά-
νοντες; οὐκ αἰδεῖσθε τοὺς ἡμέρους καρποὺς αἵματι καὶ
φόνῳ μιγνύοντες; ἀλλὰ δράκοντας ἀγρίους καλεῖτε καὶ
10 παρδάλεις καὶ λέοντας, αὐτοὶ δὲ μιαιφονεῖτ' εἰς ὠμότητα
καταλιπόντες ἐκείνοις οὐδέν· ἐκείνοις μὲν γὰρ ὁ φόνος B
τροφή, ὑμῖν δ' ὄψον ἐστίν'.

3. *** Οὐ γὰρ δὴ λέοντάς γ' ἀμυνόμενοι καὶ λύκους
ἐσθίομεν· ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐῶμεν, τὰ δ' ἀβλαβῆ καὶ χει-
15 ροήθη καὶ ἄκεντρα καὶ νωδὰ πρὸς τὸ δακεῖν συλλαμβά-
νοντες ἀποκτιννύομεν, ἃ νὴ Δία καὶ κάλλους ἕνεκα καὶ
χάριτος ἡ φύσις ἔοικεν ἐξενεγκεῖν. ***

Ὅμοιον ὡς εἴ τις τὸν Νεῖλον ὁρῶν πλημμυροῦντα καὶ
τὴν χώραν ἐμπιπλάντα γονίμου καὶ καρποφόρου ῥεύματος
20 μὴ τοῦτο θαυμάζοι τοῦ φερομένου, τὸ φυτάλμιον καὶ
εὔφορον τῶν ἡμερωτάτων καὶ βιωφελεστάτων καρπῶν,

3sqq. 991c (cum annot.) 131f sq. Epic. fr. 459. 464 || 6 ἡμερ.] cf. 451c 692e || 10—12 997a || 12 τρ.—ὄψ.] cf. 991d (p. 89, 25) 959e (p. 14, 2sq.)

1 ἀνακαλ. Wy. | ἣν del. Wy. οὖν Diels μόνην interpr. Xyl. Kron. ἐκείνην δὲ ἣν X || 2 φλεγμονῆς susp. (an respicit ad caedem et sacrificationem animalium hominumque?) φαγαίνης ci. Po. probab. | μεστὰ om. X J[1]S g || 3 τοὺς Steph. πῶς || 5 μὴ τρέφειν Φ || 6 ἀσεβῆτε X S ἀσεβεῖται (ε suprascr.) g[1] εὐσεβῆ τὲ Φ | δήμητραν Ω def. Doe. (cf. 367c al.) -τρα Salm. Bern. || 7 πρὸς τούτων α A s n || 11 καταλείποντες Φ | οὐδὲ ἓν Φ || 12 τρυφή α[1]s n || 13 lac. indic. Si. | γ' om. s n || 16 ἀποκτίννυμεν Φ || 17 argumentatio continuatur p. 99, 3: Steph. Wil.; lac. indic. Duebn. novi quod sequitur usque ad p. 99, 2 argumenti fragmento olim videtur anteisse haec fere sententia: 'Si quis ea re se excusare velit de esu carnium atque nece bestiarum, quod etiam mansuetae nonnihil noceant hominibus, is parum modice aeque iuste agat.' Hu. || 18 τὸν] καὶ S || 19 ἐμπιπλῶντα Ω corr. Herw. || 21 εὔφορον Wil. εὔκαρπον Ω φυτ. καὶ ἔνδοξον καὶ εὔκαρπον Φ

ἀλλ' ἰδών που καὶ κροκόδειλον ἐννηχόμενον καὶ ἀσπίδα
C *κατασυρομένην καὶ μύας, ἄγρια ζῷα καὶ μιαρά, ταύτας*
λέγοι τὰς αἰτίας τῆς μέμψεως κατὰ τῆς τοῦ πράγματος
ἀνάγκης· ἢ νὴ Δία τὴν γῆν ταύτην καὶ τὴν ἄρουραν ἀπο-
βλέψας ἐμπεπλησμένην ἡμέρων καρπῶν καὶ βρίθουσαν 5
ἀσταχύων, ἔπειθ' ὑποβλέψας που τοῖς ληίοις τούτοις καί
πού τινος αἶρας στάχυν ⟨ἐν⟩ιδὼν καὶ ὀροβάγχην, εἶτ'
ἀφεὶς ἐκεῖνα καρποῦσθαι καὶ ληίζεσθαι μέμφοιτο περὶ
τούτων. τί οὖν, εἰ καὶ λόγον ῥήτορος ὁρῶν ἐν δίκῃ τινὶ
καὶ συνηγορίᾳ πληθύοντα καὶ φερόμενον ἐπὶ βοηθείᾳ κιν- 10
δύνων ἢ νὴ Δί' ἐλέγχῳ καὶ κατηγορίᾳ τολμημάτων καὶ
D *†ἀποδείξεων, ῥέοντα δὲ καὶ φερόμενον οὐχ ἁπλῶς οὐδὲ*
λιτῶς, ἀλλ' ὁμοῦ πάθεσι πολλοῖς μᾶλλον δὲ παντοδαποῖς,
εἰς ψυχὰς ὁμοίως πολλὰς καὶ ποικίλας καὶ διαφόρους τῶν
ἀκροωμένων ἢ τῶν δικαζόντων, ἃς δεῖ τρέψαι καὶ μετα- 15
βαλεῖν ἢ νὴ Δία πραῦναι καὶ ἡμερῶσαι καὶ καταστῆσαι,
εἶτα παρεὶς τοῦτο τοῦ πράγματος ὁρᾶν καὶ μετρεῖν τὸ
†φύλαιον καὶ ἀγώνισμα, παραρρήσεις ἐκλέγοι, ἃς κατιὼν
ὁ λόγος συγκατήνεγκε τῇ ῥύμῃ τῆς φορᾶς, συνεκπεσούσας

1 *που*] *πως* X J S g || 2 *μυίας* X J z α A a. c. ? s n | *κατασυρ. καὶ μυρία ἄγρια ζῷα [καὶ μιαρά]* Wil., sed *μυρία* non quadrat ad hanc comparationem || 3 *τὰς* del. Herw., at cf. p. 95, 15 al. et fort. hiatum evitare studuit Plut. | *κατὰ* Po. *καὶ* Ω *καὶ ⟨ἐπιλανθάνοιτο⟩ τῆς* Herw. *καὶ ταύτην τοῦ πράγματος ἀνάγκην* dub. Re. | *τῆς περὶ τοῦ* S | *πράγμ.*] *τραύματος* s n || 5 *ἐμπεπλ.* — 6 *ὑποβλέψας* om. g || 6 *ὑποβλέψας* Ω *ἐπιβλέψας* Herw. | *που* om. *Π* s n *πως* Wy. | *ἡλίοις* Φ || 7 *αἶρας*] *ὥρας* X Φ *Π* s n | add. Hu. | *ὀριβάκην* X J S υ *ὀριβάκων* g *ὀρικάκην* z d *ὀριβάκιν* *Π* s n corr. Turn. Xyl. || 8 *ληίζ.*] *κομίζεσθαι* ci. Wil., sed cf. Hes. OD (322) 702, et fort. respicit ad v. 6 | *μέμψοιτο* Ω corr. Herw. || 9 *τί οὖν εἰ καὶ* J S g Φ *τοιοῦν τι καὶ* X *τοιοῦτόν τι καὶ* *Π* s n *τοιοῦτός τις καὶ ὁ* Re. *τοιοῦτόν τι καὶ εἴ τις* Herw. | *ὁρῶν* et v. 18 *ἐκλέγοι* respicit ad *τις* p. 97, 18 *ὁρᾷς* X J g Φ β² om. S || 10 *καὶ συνηγ.* del. Herw. | *βοήθειαν* X Φ *Π* s n || 12 *ἀποδ.* susp. Steph. *⟨μεστὸν⟩ ἀποδ.* ci. Re. neque *ἀποδείξει* (vel *-ξεσι*) Po. neque *ὑποδείξεων* (argumentationum dolosarum) Hu. satis placet || 15 *ἃ δεῖ* X Φ *αἳ δὴ* s n || 16 *νὴ Δία* om. *Π* s n || 17. 18 *τὸ κεφάλαιον* Turn. Emp. *τὸ φιλάνθρωπον (φιλανον) ἀγών.* Wil. *εἴ τι φαῦλον ἔχει τὸ ἀγ.* Wy. || 18 *ἐκλέγει* J S *ἐκλέγων* O corr. Steph. || 19 *τῆς φορᾶς* del. Re. | *συνεκπεσ.* g Re. *συνεμπεσούσας* J S *συνεμπεσοῦσα* X *συνεμπεσοῦσαν* E *συμπεσοῦσαν* O

καὶ παρολισθούσας τῷ λοιπῷ τοῦ λόγου; καὶ δημηγόρου τινὸς ὁρῶν * * *

4. Ἀλλ' οὐδὲν ἡμᾶς δυσωπεῖ, οὐ χρόας ἀνθηρὸν εἶδος, οὐ φωνῆς ἐμμελοῦς πιθανότης, οὐ πανουργία ψυχῆς, οὐ E
5 τὸ καθάριον ἐν διαίτῃ καὶ περιττὸν ἐν συνέσει τῶν ἀθλίων, ἀλλὰ σαρκιδίου μικροῦ χάριν ἀφαιρούμεθα ψυχήν, ἡλίου φῶς, τὸν τοῦ βίου χρόνον, ἐφ' ἃ γέγονε καὶ πέφυκεν. εἶθ' ἃς φθέγγεται καὶ διατρίζει φωνὰς ἀνάρθρους εἶναι δοκοῦμεν, οὐ παραιτήσεις καὶ δεήσεις καὶ δικαιολογίας ἑκάστου
10 λέγοντος 'οὐ παραιτοῦμαί σου τὴν ἀνάγκην ἀλλὰ τὴν ὕβριν· ἵνα φάγῃς ἀπόκτεινον, ἵνα δ' ἥδιον φάγῃς μή μ' ἀναίρει.' ὢ τῆς ὠμότητος· δεινὸν μέν ἐστι καὶ τιθεμένην ἰδεῖν τράπεζαν ἀνθρώπων πλουσίων νεκροκόσμοις χρωμένων μαγείροις καὶ ὀψοποιοῖς, δεινότερον δ' ἀποκομιζο- F
15 μένην· πλείονα γὰρ τὰ λειπόμενα τῶν βεβρωμένων ἐστίν· οὐκοῦν ταῦτα μάτην ἀπέθανεν· ἕτερα δὲ φειδόμενοι τῶν παρατεθέντων οὐκ ἐῶσι τέμνειν οὐδὲ κατακόπτειν, παραιτούμενοι νεκρά, ζώντων δ' οὐκ ἐφείσαντο.

5. Ἀλλ' ἄγε παρειλήφαμεν ἐκείνους λέγειν τοὺς ἄνδρας
20 ἀρχὴν ἔχειν τὴν φύσιν * * * ὅτι γὰρ οὐκ ἔστιν ἀνθρώπῳ κατὰ φύσιν τὸ σαρκοφαγεῖν, πρῶτον μὲν ἀπὸ τῶν σωμάτων δηλοῦται τῆς κατασκευῆς. οὐδενὶ γὰρ ἔοικε τὸ ἀνθρώπου σῶμα τῶν ἐπὶ σαρκοφαγίᾳ γεγονότων, οὐ γρυπότης χείλους, οὐκ ὀξύτης ὄνυχος, | οὐ τραχύτης ὀδόντος 995

16sq. Petron. Sat. 41 cft. Wil.

1 παρολισθοῦσαν XΦΠsn | λοιπῷ def. Po. susp. et περιττῷ ('sublimitate') ci. Hu. || 2 lac. ind. Xyl. || 3 cf. ad p. 97,17 | ἀνθηφόρον sn || 5 καθαρὸν JSgΠsn (cf. p. 19,20) || 6 ψυχῆς Ω corr. Turn. | ἥλιον Ω corr. Wil. || 7 ἐφ' οὗ S ἐφ' ᾧ O corr. Re. ('quorum causa', quibus ut frueretur || 8 διέτρεσε Ω corr. Herw. διέτρισε Steph. || 11 φύγῃς Sυ || 14 ἀποκομιζομένοις αAsn || 16 ἕτεροι Ω corr. Wil. || 17 παρατιθ. sn | παραιτούμενα Ω corr. Steph. || 18 νεκρά Wy. κρέα || 19 ἀλλ' ἅ γε JgA ἀλλά γε υzαsn ἄλλως δὲ ci. Po. || 20 ἀρχὴν ἔχειν τὴν φύσιν] susp. Re. Si.; sed dubium, cum sequatur lacuna; ἀρχηγὸν ἔχειν τῆς σαρκοφαγίας τὴν φύσιν tempt. Re. | lac. ind. Steph. || 22 τῆς κατασκ. ἀποδηλοῦται Φ || 24 ὀξ.] λοξότης υ | ὀδόντων J²Πsn

(995) *πρόσεστιν, οὐ κοιλίας εὐτονία καὶ πνεύματος θερμότης
τρέψαι καὶ κατεργάσασθαι δυνατὴ τὸ βαρὺ καὶ κρεῶδες·
ἀλλ' αὐτόθεν ἡ φύσις τῇ λειότητι τῶν ὀδόντων καὶ τῇ
σμικρότητι τοῦ στόματος καὶ τῇ μαλακότητι τῆς γλώσ-
σης καὶ τῇ πρὸς πέψιν ἀμβλύτητι τοῦ πνεύματος ἐξόμνυ-* 5
*ται τὴν σαρκοφαγίαν. εἰ δὲ λέγεις πεφυκέναι σεαυτὸν ἐπὶ
τοιαύτην ἐδωδήν, ὃ βούλει φαγεῖν πρῶτον αὐτὸς ἀπόκτει-
νον, ἀλλ' αὐτὸς διὰ σεαυτοῦ, μὴ χρησάμενος κοπίδι μηδὲ
τυμπάνῳ τινὶ μηδὲ πελέκει· ἀλλ', ὡς λύκοι καὶ ἄρκτοι*
B *καὶ λέοντες αὐτοί, ὅσα ἐσθίουσι, φονεύουσιν, ἄνελε δή-* 10
*γματι βοῦν ἢ στόματι σῦν, ἢ ἄρν' ἢ λαγωὸν διάρρηξον
καὶ φάγε προσπεσὼν ἔτι ζῶντος, ὡς ἐκεῖνα. εἰ δ' ἀνα-
μένεις νεκρὸν γενέσθαι τὸ ἐσθιόμενον καὶ δυσωπεῖ σε
παροῦσα ψυχὴ ἀπολαύειν τῆς σαρκός, τί παρὰ φύσιν ἐσθίεις
τὸ ἄψυχον; ἀλλ' οὐδ' ἄψυχον ἄν τις φάγοι καὶ νεκρὸν οἷόν* 15
*ἐστιν, ἀλλ' ἕψουσιν ὀπτῶσι μεταβάλλουσι διὰ πυρὸς καὶ
φαρμάκων, ἀλλοιοῦντες καὶ τρέποντες καὶ σβεννύοντες
ἡδύσμασι μυρίοις τὸν φόνον, ἵν' ἡ γεῦσις ἐξαπατηθεῖσα
προσδέξηται τὸ ἀλλότριον. καίτοι χαρίέν γε τὸ τοῦ
Λάκωνος, ὃς ἰχθύδιον ἐν πανδοκείῳ πριάμενος τῷ παν-* 20
C *δοκεῖ σκευάσαι παρέδωκεν· αἰτοῦντος δ' ἐκείνου τυρὸν
καὶ ὄξος καὶ ἔλαιον, 'ἀλλ' εἰ ταῦτ' εἶχον' εἶπεν 'οὐκ ἂν
ἰχθὺν ἐπριάμην'. ἡμεῖς δ' οὕτως ἐν τῷ μιαιφόνῳ τρυφῶ-
μεν, ὥστ' ὄψον τὸ κρέας προσαγορεύομεν, εἶτ' ὄψων πρὸς
αὐτὸ τὸ κρέας δεόμεθα, ἀναμιγνύντες ἔλαιον οἶνον μέλι* 25
γάρον ὄξος ἡδύσμασι Συριακοῖς Ἀραβικοῖς, ὥσπερ ὄντως

1 *πνεύμ. θερμ.*] cf. 87b 642c || 19sqq. 234e (cum annot.) 128c Ael. V. H. XIV 7 || 26 *γάρον*] Plin. N. H. XXXI 93sq.

1 *πνεύματος* om. υz || 2 *τρίψαι* XJSgSi. (-ῑ-) *τρέψαι* **O** Bern. Hu. (cf. v. 17; 661c 702b 87b1) *πέψαι* Emp. Cobet | *κρεῶδες*] *νοσῶδες* Naber (cf. 995c 998c) *νεκρῶδες* Hu. || 3 *τῇ τε λειότ.* Φ || 4 *γλώσσης*] *γνώμης* X || 7 *τοιαύτη ἐδωδῇ* Herw. | *πρῶτος* JSgA || 8 *ἀλλ'* om. JSg || 9 *τυμπ.*] cf. Luc. catapl. 6 *τυπάνω* υdα? An *τυσάνω* α? s *τυκάνη* Mez. *τυπάδι* Bern. || 10 *ὅσα* Re. *ὡς* Ω *ὅσα ἐσθίουσιν αὐτοὶ* trp. Wil. || 12 *ἐκεῖνοι* ci. Hu. || 13 *ἐσθόμενον* XJgυΠsn *αἰσθ.* **O** corr. Steph. | *δυσωπῆσαι* Φ || 14 *παροῦσαν ψυχὴν ἀπελαύνειν* Ω corr. Emp. || 15 *ἄψυχον* Φ *ἔμψυχον* **O** | ⟨*τὸ*⟩ *ἄψυχον* Re. | *φάγῃ* Φ || 22 *ταῦτ'*] *τάδ'* Wil. versum efficiens || 26 *γάρος* Πsn

νεκρὸν ἐνταφιάζοντες. καὶ γὰρ οὕτως αὐτῶν διαλυθέντων
καὶ μαλαχθέντων καὶ τρόπον τινὰ προσαπέντων ἔργον
ἐστὶ τὴν πέψιν κρατῆσαι, καὶ διακρατησάσης δὲ δεινὰς
βορύτητας ἐμποιεῖ καὶ νοσώδεις ἀπεψίας. (6.) *Διο-*
5 *γένης δ' ὠμὸν φαγεῖν πολύπουν ἐτόλμησεν, ἵνα τὴν διὰ* D
τοῦ πυρὸς ἐκβάλῃ κατεργασίαν τῶν κρεῶν· καὶ πολλῶν
περιεστώτων αὐτὸν ἀνθρώπων, ἐγκαλυψάμενος τῷ τρί-
βωνι καὶ τῷ στόματι προσφέρων τὸ κρέας 'ὑπὲρ ὑμῶν'
φησίν 'ἐγὼ παραβάλλομαι καὶ προκινδυνεύω.' καλόν, ὦ
10 *Ζεῦ, κίνδυνον· οὐ γάρ, ὡς Πελοπίδας ὑπὲρ τῆς Θηβῶν*
ἐλευθερίας ἢ ὡς Ἁρμόδιος καὶ Ἀριστογείτων ὑπὲρ Ἀθη-
ναίων, προεκινδύνευσεν ὁ φιλόσοφος ὠμῷ πολύποδι δια-
μαχόμενος, ἵνα τὸν βίον ἀποθηριώσῃ; *οὐ τοίνυν*
μόνον αἱ κρεοφαγίαι τοῖς σώμασι γίγνονται παρὰ φύσιν,
15 *ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς ὑπὸ πλησμονῆς καὶ κόρου παχύνου-* E
σιν· 'οἶνος γὰρ καὶ σαρκῶν ἐμφορήσιες σῶμα μὲν ἰσχυ-
ρὸν ποιέουσι καὶ ῥωμαλέον, ψυχὴν δὲ ἀσθενέα.' καὶ ἵνα
μὴ τοῖς ἀθληταῖς ἀπεχθάνωμαι, συγγενέσι χρῶμαι παρα-
δείγμασι· τοὺς γὰρ Βοιωτοὺς ἡμᾶς οἱ Ἀττικοὶ καὶ παχεῖς
20 *καὶ ἀναισθήτους καὶ ἠλιθίους μάλιστα διὰ τὰς ἀδηφαγίας*
*προσηγόρευον· 'οὗτοι δ' αὖ †σῦς *** καὶ ὁ Μένανδρος*
(fr. 748 Koerte) *†οἳ γνάθους ἔχουσι,' καὶ ὁ Πίνδαρος*

1sqq. 991b (Porph. de abstin. I 52 in.) || 4sqq. 956b cf. Luc. Vit. auct. (XIV) 10 || 16sq. 472b (= Stob. III 21, 16 p. 559 H.); verba sunt Androcydis, cf. Clem. Al. Str. VII 33, 7 || 21sq. Cratin. fr. 310, vid. infra

2 *κρεοσαπέντων* vel *κρεωσ.* Ω corr. Emp. || 3 *διακρατηθείσης* Ω corr. Steph. an *διακρατηθέντα* ? Hu. | *δὲ* om. JSgzd | *δεινὰς* om. υ || 5 *δ'* om. S || 6 *τῶν κρεῶν* Herw. *τῶν δ' ἱερέων* 7 *τῷ* om. XJSgΦα[1] || 9. 10 *καλὸν οὐ γὰρ ὦ Ζεῦ κίνδυνον ὡς πελ.* XΦΠsn || 11 *ἢ* om. XΦαAsn | *ὑπὲρ* om. αAsn || 12 *προεκινδύνευσε ⟨καὶ⟩ ὁ φιλ.* Si. || 13 *⟨ἀλλ'⟩ ἵνα* Re. || 14 *κρεοφ.* S *κρεωφ.* *O* || 16 *γὰρ*] *μὲν* Φ | *εὐφορήσεις* X *ἐμφορήσεις* Sg || 17 *ποιοῦσι* Ω corr. Duebn. || 18 *χρώμενος* *Π*sn || 20 *καὶ ἀναισθ.* om. Φ || 21 *προσαγορεύουσιν* g | ad lacunam, quae in codd. non significata est, Cratini fr. 153 (fr. 310 Kock) rettulit Meineke; unde Bern. locum 21sq. sic restituit *'οὗτοι δ' εἰσὶν* (*δ' αὖ σοι* Meineke) *συο⟨βοιωτοί, κρουπεζοφόρον γένος ἀνδρῶν' ὁ Κρατῖνός φησιν⟩* || 22 *οἳ* Ω *συῶν* (*ὑῶν*) vel *ὄνων* Meineke

(Ol. VI 89 sq.) '*γνῶναί τ' ἔπειτα* ***' '*αὐγὴ ξηρὴ ψυχὴ*
σοφωτάτη' *κατὰ τὸν Ἡράκλειτον* (B 118)· *οἱ κενοὶ πίθοι*
κρουσθέντες ἠχοῦσι, γενόμενοι δὲ πλήρεις οὐχ ὑπακού-
ουσι ταῖς πληγαῖς· τῶν χαλκωμάτων τὰ λεπτὰ τοὺς ψό-
F *φους ἐν κύκλῳ διαδίδωσιν, ἄχρις οὗ ἐμφράξῃ καὶ τυφλώσῃ* 5
⟨τις⟩ τῇ χειρὶ τῆς πληγῆς περιφερομένης ἐπιλαμβανό-
μενος· ὀφθαλμὸς ὑγροῦ πλεονάσαντος ἀναπλησθεὶς μα-
ραυγεῖ καὶ ἀτονεῖ πρὸς τὸ οἰκεῖον ἔργον· τὸν ἥλιον δι'
ἀέρος ὑγροῦ καὶ πλῆθος ἀναθυμιάσεων ἀπέπτων ἀθροί-
σαντος οὐ καθαρὸν οὐδὲ λαμπρὸν ἀλλὰ βύθιον καὶ ἀχλυ- 10
□ *ώδη καὶ ὀλισθάνοντα ταῖς αὐγαῖς ὁρῶμεν. οὕτω δὴ καὶ*
διὰ σώματος θολεροῦ καὶ διακόρου καὶ βαρυνομένου
996 *τροφαῖς ἀσυμφύλοις* | *πᾶσ' ἀνάγκη τὸ γάνωμα τῆς*
ψυχῆς καὶ τὸ φέγγος ἀμβλύτητα καὶ σύγχυσιν ἔχειν
□ *καὶ πλανᾶσθαι καὶ φέρεσθαι, πρὸς τὰ λεπτὰ καὶ* 15
δυσθεώρητα τέλη τῶν πραγμάτων αὐγὴν καὶ τόνον οὐκ
ἐχούσης.

7. *Χωρὶς δὲ τούτων ὁ πρὸς φιλανθρωπίαν ἐθισμὸς οὐ*
δοκεῖ θαυμαστὸν εἶναι; τίς γὰρ ἂν ἀδικήσειεν ἄνθρωπον
οὕτω πρὸς ἀλλότρια καὶ ἀσύμφυλα διακείμενος [*καὶ*] 20

2 sq. 721b ‖ 4 721 c. d ‖ 7 714d ‖ 8 sqq. cf. Muson. ap. Stob. III 17, 42 p. 504, 14 He. cum annot.; Clem. Al. Paed. II 11, 1 ‖ 11—17 Clem. Al. Str. VII 33, 5

1 nulla lac. in codd., add. Mein. Bern. *ἔπειτ',⟨ἀρχαῖον ὄνειδος ἀλαθέαιν λόγοις εἰ φεύγομεν, Βοιωτίαν ὗν.'⟩* | *αὔη* Stob., tum *ξηρὴ* ut gloss. del. Wendland; sed multo ante Plut. *αὐγὴ ξηρὴ* irrepsit in textum, v. Kranzii apparatum et cf. 432f atque p. 144, 6 ‖ 2 *οἱ κενοὶ* Re. *ἔοικεν. οἱ* X J S g Φ *ἔοικε γνῶναι τ' ἔπειτα οἱ* ***O*** ‖ 5 *οὗ*] hiatus, *ἂν* dub. Hu. | *ἐμφράξει καὶ τυφλώσει* J S g ‖ 6 *τις* add. Steph., non opus vid. Po. | *χειρὶ ⟨τὸν ἦχον⟩* Re., vix opus | *πληγῆς*] *κλαγγῆς* dub. Hu., sed *πληγή* = *ἀὴρ πεπληγμένος* (Arist., Stoici) = *ἦχος* Po. ‖ 9 *ἀναθυμ. πλήθους* g | *πλῆθος* s n (Re.) *πλήθους* ***O*** | *ῥάπεπτον* X J S | *ἄπεπτον* g Φ | *ἀθροίσαντες* X J S g Φ α^1 *ἀθρήσαντες* ***O*** corr. Re. ‖ 11 *ὀλισθάνοντα* X υ d α A s n *-αίνοντα* ***O*** *μόλις φαίνοντα* dub. Bern. *ἀσθενοῦντα τὰς αὐγὰς* Herw. ‖ 13 *τρυφαῖς* S ‖ 15 *φύρεσθαι* Re. *παραφέρ.* vel *διαφέρ.* (sicut *ὀλισθ.* v. 11) Po. ‖ 19 *ἂν* om. *Π* s n ‖ 20 post *ἀλλότρια* add. *κακὰ* Φ *Π* s n, quod del. Re. | *διακείμενος* var. lect. Steph. *-μενα* J S *-μεναν* g *-μενον* ***O*** | del. Re.

πράως καὶ φιλανθρώπως; ἐμνήσθην δὲ τρίτην ἡμέραν διαλεγόμενος τὸ τοῦ Ξενοκράτους (fr. 99 H.), *καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι τῷ ζῶντα τὸν κριὸν ἐκδείραντι δίκην ἐπέθηκαν· οὐκ ἔστι δ', οἶμαι, χείρων ὁ ζῶντα βασανίζων τοῦ παραι-*
5 *ρουμένου τὸ ζῆν καὶ φονεύοντος, ἀλλὰ μᾶλλον, ὡς ἔοικε,* B
τῶν παρὰ συνήθειαν ἢ τῶν παρὰ φύσιν αἰσθανόμεθα. καὶ ταῦτα μὲν ἐκεῖ κοινότερον ἔλεγον· τὴν δὲ μεγάλην καὶ μυστηριώδη καὶ ἄπιστον ἀνδράσι δεινοῖς, ᾗ φησιν ὁ Πλάτων (Phaedr. 245c), *καὶ θνητὰ φρονοῦσιν ἀρχὴν*
10 *τοῦ δόγματος ὀκνῶ μὲν ἔτι τῷ λόγῳ κινεῖν, ὥσπερ ναῦν ἐν χειμῶνι ναύκληρος ἢ μηχανὴν αἴρειν ποιητικὸς ἀνὴρ ἐν θεάτρῳ σκηνῆς περιφερομένης. οὐ χεῖρον δ' ἴσως καὶ προανακρούσασθαι καὶ προαναφωνῆσαι τὰ τοῦ Ἐμπεδοκλέους· *** ἀλληγορεῖ γὰρ ἐνταῦθα τὰς ψυχάς, ὅτι*
15 *φόνων καὶ βρώσεως σαρκῶν καὶ ἀλληλοφαγίας δίκην τίνουσαι σώμασι θνητοῖς ἐνδέδενται. καίτοι δοκεῖ παλαι-* C
ότερος οὗτος ὁ λόγος εἶναι· τὰ γὰρ δὴ περὶ τὸν Διόνυσον μεμυθευμένα πάθη τοῦ διαμελισμοῦ καὶ τὰ Τιτάνων ἐπ' αὐτὸν τολμήματα γευσαμένων τε τοῦ φόνου κολάσεις [*τε*

2 Ael.V.H. XIII 31 || 2—p. 104,5 cf. Heinze, Xenokrates 151 sqq. || 11. 12 *μηχ. αἴρ. — σκην. περιφερ.*] cf. Alb. Müller, Unters. zu d. Bühnenaltert., Philologus Suppl. VII, 1899, p. 16, neque vero verba satis explicantur; fort. apud Flickinger, Plut. as a source of information on the Greek theatre. 1904 (RE s. Skene p. 470)? || 13 997e Emped. B 115. 125. 136. 137 || 17 sqq. Orig. ca. Cels. I 17

1 respicere vid. ad priorem partem dialogi haud servatam || 2 *τὸ τοῦ*] *περὶ τὸ τοῦ* J *περὶ τῆς τοῦ* S *περὶ* g 'hic rursus (sicut 995e) memoriae suae confisus satis habuit Pl. Xenocratis nomen chartae mandare' Re. | *καὶ* del. Po. || 8 *δεινοῖς* Bern. e Plat. *δειλοῖς* || 10 *ἔτι* Re. *ἐπὶ Ω* ⟨*ἐν*⟩ *ἐπιλόγῳ* Bury | *ναῦν* J S g *ἂν O* || 11 *αἴρειν* Kron. *αἴρει* vel *αἴρειν* Turn. *ἐρεῖ* || 13 *προσανακρ.* J S g *προαναφωνήσεσθαι* J *προαναφωνήσασθαι* S g || 14 lac. ind. Steph. 'verba Empedoclis a Pl. allata om., ut aliorum poetarum supra, excerptor' Si. aliter rem explicavit Re. (cf. ad v. 2) || 15 *σαρκικῶν* X S Φ || 16 *ἐνδέδονται* S *ἐνδέδυνται* υ z || 18 *τὰ τινῶν* α A[1] s n || 19 *αὐτῷ* X J S g Φ *αὐτῶν* α[1] | *τε* prius om. J S | *γευσαμένῳ φόνου καὶ κολ.* S | del. Re. (*τούτων* deest in Φ) | *τολμήματα, κολάσεις τε τούτων καὶ κερ. γευσ. τοῦ φόνου, ἀνηγμένος* g (usque ad *φόνου* ita Bern.)

65. *ΠΕΡΙ ΣΑΡΚΟΦΑΓΙΑΣ Α'* (Plan. 36 a)

(996) *τούτων*] *καὶ κεραυνώσεις, ᾐνιγμένος ἐστὶ μῦθος εἰς τὴν παλιγγενεσίαν· τὸ γὰρ ἐν ἡμῖν ἄλογον καὶ ἄτακτον καὶ βίαιον οὐ θεῖον ἀλλὰ δαιμονικὸν οἱ παλαιοὶ Τιτᾶνας ὠνόμασαν,* [*καὶ*] *τοῦτ' ἔστι κολαζομένους καὶ δίκην τίνοντας.* 5

1 *ᾐνιγμένος* Turn. *ἀνοιγμένος* Φ *ἀνηγμένος* O || 4 del. Wy. | *κολαζομένου καὶ δίκην διδόντος* Ω corr. Wy.

66.

ΠΕΡΙ ΣΑΡΚΟΦΑΓΙΑΣ

D

(Plan. 36 b)

ΛΟΓΟΣ Β'

1. Ἐπὶ τὰ ἕωλα τῆς σαρκοφαγίας προσφάτους ἡμᾶς ὁ λόγος παρακαλεῖ ταῖς τε διανοίαις καὶ ταῖς προθυμίαις γενέσθαι. χαλεπὸν μὲν γάρ, ὥσπερ Κάτων ἔφησε, λέγειν πρὸς γαστέρας ὦτα μὴ ἐχούσας· καὶ πέποται ὁ τῆς συνη-
5 θείας κυκεών, ὥσπερ ὁ τῆς Κίρκης (Emped. B 154a)

ὠδίνας ⟨τ'⟩ ὀδύνας ⟨τε⟩ κυκέων ἀπάτας τε γόους τε· E

καὶ τὸ ἄγκιστρον ἐκβάλλειν τῆς σαρκοφαγίας [ὡς] ἐμπεπηγμένον τῇ φιληδονίᾳ καὶ διαπεπαρμένον οὐ ῥᾴδιόν ἐστιν. ἐπεὶ καλῶς εἶχεν, ὥσπερ Αἰγύπτιοι τῶν νεκρῶν
10 τὴν κοιλίαν ἐξελόντες καὶ πρὸς τὸν ἥλιον ἀνασχόντες ἐκβάλλουσιν ὡς αἰτίαν ἁπάντων ὧν ὁ ἄνθρωπος ἥμαρτεν, οὕτως ἡμᾶς ἑαυτῶν τὴν γαστριμαργίαν καὶ μιαιφονίαν ἐκτεμόντας ἁγνεῦσαι τὸν λοιπὸν βίον· ἐπεὶ ἥ γε γαστὴρ

Ad 1—3 cf. annot. ad p. 94 Wil.
Codd.: X J S g α A E (Laur. 80, 21 ε) s n. Π = α A E
3.4 131 d 198 d vit. Cat. mai. 8 p. 340 a (cum annot.) || 9 sqq. 159 b Porph. de abstin. IV 10 p. 244, 10 N. (cf. Herodot. II 86)

1 ἕωλα] χθεσινὰ J[3] | ὑμᾶς X J S g || 2 ταῖς post. om. J Π s n || 3 μὲν om. J S g | ⟨ὁ⟩ Κάτων Duebn. || 4 πέπρωται S || 5. 6 ὥσπερ— κυκέων om. α A[1] E s n || 6 ὠδίας X J S g ὠδίνων A[2] | add. Wil. | κυκεὼν X J S g om. A[2] corr. Xyl. || 7 del. Wil. | ἐμπεπλησμένον X J S g Π ἐμπεπλησμένην s n corr. Wil. ἐμπεπλεγμ. Steph. || 8 διαπεπραγμένον X J a. c. ? S g || 10 ἀνασχόντες H. Ioachim (de Theophrasti libris περὶ ζῴων, Diss. Bonn. 1892 p. 67) ἀνασχίζοντες || 11 ἐμβάλλ. X S g α[1] A (κ ss. m. 1) || 12 ἑαυτοὺς Ω corr. Turn. || 13 ἐκτεμόντας g (Herw.) ἐκτεμόντες X J S ἐκτέμνοντας O | λοιπὸν] λογικὸν A E (α incertum) | ἥ γε vel ἥ τε α (m. 2?) in ras. οὔτε α[1] ὅτι S ἥ τε O

οὐ μιαιφόνον ἐστὶν ἀλλὰ μιαινόμενον ὑπὸ τῆς ἀκρασίας. οὐ μὴν ἀλλ' εἰ καὶ ἀδύνατον ἤδη διὰ τὴν συνήθειαν τὸ F ἀναμάρτητον, αἰσχυνόμενοι τῷ ἁμαρτάνοντι χρησόμεθα διὰ τὸν λόγον, ἐδόμεθα σάρκας, ἀλλὰ πεινῶντες οὐ τρυφῶντες· ἀναιρήσομεν ζῷον, ἀλλ' οἰκτείροντες καὶ ἀλγοῦν- 5 τες, οὐχ ὑβρίζοντες οὐδὲ βασανίζοντες· οἷα νῦν πολλὰ δρῶσιν οἱ μὲν εἰς σφαγὴν ὑῶν ὠθοῦντες ὀβελοὺς διαπύ- 997 ρους, | ἵνα τῇ βαφῇ τοῦ σιδήρου περισβεννύμενον τὸ αἷμα καὶ διαχεόμενον τὴν σάρκα θρύψῃ καὶ μαλάξῃ· οἱ δ' οὔθασι συῶν ἐπιτόκων ἐναλλόμενοι καὶ λακτίζοντες, ἵν' 10 αἷμα καὶ γάλα καὶ λύθρον ἐμβρύων ὁμοῦ συμφθαρέντων ἐν ὠδῖσιν ἀναδόντος, ὦ Ζεῦ καθάρσιε, φάγωσι τοῦ ζῴου τὸ μάλιστα φλεγμαῖνον· ἄλλοι γεράνων ὄμματα καὶ κύκνων ἀπορράψαντες καὶ ἀποκλείσαντες ἐν σκότει πιαίνουσιν *** ἀλλοκότοις μίγμασι καὶ καρυκείαις τισὶν αὐτῶν 15 τὴν σάρκα ὀψοποιοῦντες. (2.) ἐξ ὧν καὶ μάλιστα δῆλόν ἐστιν, ὡς οὐ διὰ τροφὴν οὐδὲ χρείαν οὐδ' ἀναγκαίως B ἀλλ' ὑπὸ κόρου καὶ ὕβρεως καὶ πολυτελείας ἡδονὴν πεποίηνται τὴν ἀνομίαν· εἶθ' ὥσπερ ἐν γυναιξὶν κόρον ἡδονῆς οὐκ ἐχούσαις ἀποπειρώμενος πάντα καὶ πλανώμε- 20 νος ⟨ὁ⟩ ἀκολασταίνων ἐξέπεσεν εἰς τὰ ἄρρητα, οὕτως αἱ περὶ τὴν ἐδωδὴν ἀκρασίαι τὸ φυσικὸν παρελθοῦσαι καὶ ἀναγκαῖον τέλος ἐν ὠμότητι καὶ παρανομίᾳ ποικίλλουσι

2sqq. 964a 993c. d || 10sqq. Clem. Al. Str. II 94, 1 (cf. Plin. N. H. XI 210) || 13 γερ.] cf. Plin. N. H. X 60 (κύκν.] cf. Athen. IX 393c) || 16sqq. 991d 994b || 21sqq. Epicur. sent. XXIX fr. 456 (Heinze, Xenokrates 153 ann. 1)

1 ὑπὸ ε ἀπὸ *O* || 2 οὐ] καὶ JSg | εἰ om. Jg | ἤδη διὰ Wil. ἢ διὰ XJg καὶ διὰ S ἢ διὰ E διὰ *O* || 4 κατὰ τὸν λ. Xyl. | ἐδώμεθα Jg || 5.6 καὶ — βασανίζοντες om. Πsn || 6 πολλοὶ E πολλοὶ πολλὰ Herw. ('multi multa' Xyl.) || 10 γαλακτίζ. Πsn || 11 ὁμοῦ om. S || 12 ἀναδόντος Si. ἀναδεύσαντες XJSgΠ ἄνω δεύσαντες sn | καθάρσια XJSgα sub ras.? || 13 κύκνων] χηνῶν ci. Wy. || 14 καὶ ἀποκλείσαντες om. sn || 15 lac. ind. Wil. 'fortasse hic aliud animal a scriptore commemoratum erat' Si. an ⟨,ἵνα τρυφερῶς ἐσθίωσιν⟩? Hu. || 19 ὥσπερ ⟨ἔρως⟩ Bern. (sim. iam Re.) || 19.20 ἡδονῆς κόρον XαAsn | ἐχούσαις g ἐχούσης *O* || 20 πλανώμενος ⟨γαργαλισμὸς⟩ dub. Po. coll. p. 107, 5 || 21 add. Emp. Wil. | ἄρρενα Emp. || 22 περιελθοῦσαι XJSg

τὴν ὄρεξιν. συννοσεῖ γὰρ ἀλλήλοις τὰ αἰσθητήρια καὶ συναναπείθεται καὶ συνακολασταίνει μὴ κρατοῦντα τῶν φυσικῶν μέτρων. οὕτως ἀκοὴ νοσήσασα μουσικὴν διέφθειρεν, ἀφ' ἧς τὸ θρυπτόμενον καὶ ἐκλυόμενον αἰσχρὰς 5 *ποθεῖ ψηλαφήσεις καὶ γυναικώδεις γαργαλισμούς. ταῦτα τὴν ὄψιν ἐδίδαξε μὴ πυρρίχαις χαίρειν μηδὲ χειρονομίαις* C *μηδ' ὀρχήμασι γλαφυροῖς μηδ' ἀγάλμασι καὶ γραφαῖς, ἀλλὰ φόνον καὶ θάνατον ἀνθρώπων καὶ τραύματα καὶ μάχας θέαμα ποιεῖσθαι πολυτελέστατον. οὕτως ἕπονται* 10 *παρανόμοις τραπέζαις συνουσίαι ἀκρατεῖς, ἀφροδισίοις αἰσχροῖς ἀκροάσεις ἄμουσοι, μέλεσι καὶ ἀκούσμασιν ἀναισχύντοις θέατρα ἔκφυλα, θεάμασιν ἀνημέροις ἀπάθεια πρὸς ἀνθρώπους καὶ ὠμότης. διὰ τοῦτο ⟨διέταττεν⟩ ὁ θεῖος Λυκοῦργος ἐν ταῖς τρισὶ ῥήτραις τὸ ἀπὸ πρίονος* 15 *καὶ πελέκεως γίγνεσθαι τὰ θυρώματα τῶν οἰκιῶν καὶ τὰς ἐρέψεις, ἄλλο δ' ὄργανον μηδὲν προσφέρεσθαι, οὐ* D *πολεμῶν δήπου τερέτροις καὶ σκεπάρνοις καὶ ὅσα λεπτουργεῖν πέφυκεν ἀλλ' εἰδὼς ὅτι διὰ τοιούτων ἔργων οὐκ εἰσοίσεις κλινίδιον ἐπίχρυσον οὐδὲ τολμήσεις εἰς οἰκίαν* 20 *λιτὴν ἀργυρᾶς εἰσενεγκεῖν τραπέζας καὶ δάπιδας ἁλουργοὺς καὶ λίθους πολυτελεῖς· ἀλλ' ἕπεται οἰκίᾳ καὶ κλίνῃ καὶ τραπέζῃ καὶ κύλικι τοιαύτῃ δεῖπνον ἀφελὲς καὶ ἄριστον δημοτικόν, ἀρχῇ δὲ μοχθηρᾶς διαίτης* (Semon. fr. 5)

'ἄθηλος ἵππῳ πῶλος ὡς ἅμα τρέχει'

25 *πᾶσα τρυφὴ καὶ πολυτέλεια.*

3. *Ποῖον οὖν οὐ πολυτελὲς δεῖπνον, εἰς ὃ [οὐ] θανατοῦταί τι ἔμψυχον; μικρὸν ἀνάλωμα ἡγούμεθα ψυχήν; οὔπω*

5sq. (cf. 959d) || 13 189e 227b 285c vit. Lyc. 13 p. 47b || 24 84d 136a 446e 790f fr. inc. 2 vol. VII Bern. p. 150, 16 || 27 *οὔπω λέγω*] cf. p. 109, 19

3 *μερῶν* SA a. c.? | *μουσικὸν* S || 4 *ἀφ' ἧς*] *ἀφῆς* α p. c. A | *καὶ ἐκλυόμ.* Sg *καὶ ἐκλιπόμ.* J *καὶ θηλυνόμ.* O | 5 *ποθεῖ* Turn. *τιθεῖ* Ω *τίκτει* Emp. || 13 add. Wy. || 15 *οἰκείων* X || 16 *ἐρέψεις* Xyl. *τέρψεις* | *μὴ δὲ* Πsn || 18 *ἔργων*] *θυρῶν* Emp. || 20.21 *δάπ. ἀλουργεῖς καὶ* ⟨*κύλικας δια*⟩*λίθους πολυτ.* Herw. | *ἕπεται* ⟨*μὲν*⟩ Bens. *ἕπ.* ⟨*λιτῇ μὲν*⟩ Herw. || 24 *ἱπποπῶλος* XSg || 26 del. Xyl. Kron. (prius *οὐ* del. Re. Wil. Si.)

E *λέγω τάχα μητρὸς ἢ πατρὸς ἢ φίλου τινὸς ἢ παιδός, ὡς ἔλεγεν Ἐμπεδοκλῆς· ἀλλ' αἰσθήσεώς γε μετέχουσαν, ὄψεως ἀκοῆς, φαντασίας συνέσεως, ἣν ἐπὶ κτήσει τοῦ οἰκείου καὶ φυγῇ τοῦ ἀλλοτρίου παρὰ τῆς φύσεως ἕκαστον εἴληχε. σκόπει δ' ἡμᾶς πότεροι βέλτιον ἐξημεροῦσι* 5 *τῶν φιλοσόφων, οἱ καὶ τέκνα καὶ φίλους καὶ πατέρας καὶ γυναῖκας ἐσθίειν κελεύοντες* [*ὡς*] *ἀποθανόντας, ἢ Πυθαγόρας καὶ Ἐμπεδοκλῆς ἐθίζοντες εἶναι καὶ πρὸς τὰ ἀλλογενῆ δικαίους. σὺ μὲν καταγελᾷς τοῦ τὸ πρόβατον μὴ ἐσθίοντος· ἀλλ' ἡμεῖς σε, φήσουσι, θεασάμενοι τοῦ πα-* 10 *τρὸς τεθνηκότος ἢ τῆς μητρὸς ἀποτεμόντα μερίδας καὶ*
F *τῶν φίλων ἀποπεμπόμενον τοῖς μὴ παροῦσι, τοὺς δὲ παρόντας καλοῦντα καὶ παρατιθέντα τῶν σαρκῶν ἀφειδῶς, μή τι γελάσωμεν, ἀλλὰ καὶ νῦν ἴσως ἁμαρτάνομεν, ὅταν ἀψώμεθα τῶν βιβλίων τούτων, μὴ καθαιρόμενοι* 15 *χεῖρας καὶ ὄψεις καὶ πόδας καὶ ἀκοάς, εἰ μὴ νὴ Δί' ἐκείνων καθαρμός ἐστι τὸ περὶ τούτων διαλέγεσθαι 'ποτίμῳ*
998 *λόγῳ' ὥς φησιν ὁ Πλάτων* (Phaedr. 243d) | *'ἁλμυρὰν ἀκοὴν ἀποκλυζομένους'. εἰ δὲ θείη τις τὰ βιβλία παρ' ἄλληλα καὶ τοὺς λόγους, ἐκεῖνα μὲν Σκύθαις* †*φιλοσο-* 20 *φῆσαι καὶ Σογδιανοῖς καὶ Μελαγχλαίνοις, περὶ ὧν Ἡρόδοτος ἱστορῶν ἀπιστεῖται· τὰ δὲ Πυθαγόρου καὶ*

2 cf. (996b) Emped. B 137 || 5 sqq. SVF III 749 || 18 706d 711d || 21 *Μελαγχλ.*] Herodot. IV 107 al.

1 *τάχα λέγω* J Sg | *μητρὸς καὶ π.* J Sg | *ἢ παιδὸς* om. *Π* s n || 2 *γε* Xyl. *τε* || 3 *ἀκοῆς* om. *Π* s n | *συνέσεως* om. E || 4 *παρὰ τῆς φύσεως* om. *Π* s n *περὶ τῆς φ.* X J Sg corr. Xyl. || 5 *ἔλαχε* S | *πότερον* X J || 6 *πατέρας* ⟨*καὶ μητέρας*⟩ ci. in suppl. var. lect. ed. Francoft. || 7 del. Wy. || 8 *ἀλλογενῆ* (opp. *συγγενῆ*) Po. *ἄλλα μέρη* Ω *ἄλλα γένη* Xyl. || 10 *ὑμεῖς* X J Sg *Π* | *σε* Wy. *γε* || 13 ⟨*παρα*⟩-*καλ.* Kron., at displicent quattuor *παρα-* in 2 lin.; malim ⟨*ἀνα*⟩-*καλ.*, sed fort. *καλεῖν* hic non = ad cenam invitare (*παρόντας*!), sed = nominatim ad epulandum adhortari Hu. | *παρατεθέντα* X J S || 14 *τι* om. *Π* s n (Bern. Kron.) | *γελάσωμεν* Bern. *-σαιμεν* Ω *-σαιμεν* ⟨*ἂν*⟩ Herw. (signum interrog. post *γελ.* del. Steph. Hu.) || 15 *ὅτε* *Π* s n | *ἀψόμεθα* E || 16 *καὶ πόδας* om. X *Π* s n || 19.20 *παρ' ἄλλ.* Duebn. *παράλληλα* Ω || 20 *φιλοσοφῆσαι* X J Sg *φιλοσοφεῖσθαι* *O* *φιλοσοφεῖται* Re. *μὲν* ⟨*πρέπει*⟩ (vel ⟨*πρέπειν ἄν τις φήσειεν*⟩ vel sim.) Po. Hu.

Ἐμπεδοκλέους δόγματα νόμοι τῶν παλαιῶν ἦσαν Ἑλλήνων †καὶ πυρία καὶ δίαιται *** [ὅτι πρὸς τὰ ἄλογα ζῷα δίκαιον ἡμῖν οὐδὲν ἔστι.]

4. Τίνες οὖν ὕστερον τοῦτ' ἔγνωσαν; (Arati Phaen. 131)

5 'οἳ πρῶτοι κακοεργὸν ἐχαλκεύσαντο μάχαιραν
εἰνοδίην, πρῶτοι δὲ βοῶν ἐπάσαντ' ἀροτήρων.'

οὕτω τοι καὶ οἱ τυραννοῦντες ἄρχουσι μιαιφονίας. ὥσπερ ⟨γὰρ⟩ τὸ πρῶτον ἀπέκτειναν Ἀθήνησι τὸν κάκιστον τῶν B συκοφαντῶν, ὃς ἐπιτήδειος προσηγορεύθη, καὶ δεύτερον 10 ὁμοίως καὶ τρίτον· εἶτ' ἐκ τούτου συνήθεις γενόμενοι Νικήρατον ⟨περι⟩εώρων ἀπολλύμενον τὸν Νικίου καὶ Θηραμένη τὸν στρατηγὸν καὶ Πολέμαρχον τὸν φιλόσοφον· οὕτω τὸ πρῶτον ἄγριόν τι ζῷον ἐβρώθη καὶ κακοῦργον, εἶτ' ὄρνις τις ἢ ἰχθὺς εἵλκυστο· καὶ γευσάμενον οὕτω 15 καὶ προμελετῆσαν ἐν ἐκείνοις τὸ φονικὸν ἐπὶ βοῦν ἐργάτην ἦλθε καὶ τὸ κοσμοῦν πρόβατον καὶ τὸν οἰκουρὸν ἀλεκτρυόνα· καὶ κατὰ μικρὸν οὕτω τὴν ἀπληστίαν στομώσαντες ἐπὶ σφαγὰς ἀνθρώπων καὶ πολέμους καὶ φόνους C προῆλθον. ἀλλ' ἐὰν μὴ προσαποδείξῃ τις, ὅτι χρῶν-

6 εἰνοδ.] latronis an in itineribus adhibendum (cf. Ioseph. Bell. II 8, 4 p. 148 Bekk.)? || 8sqq. 959d

2 πυρεῖα Πsn καὶ αἱ ἄπυροι δίαιται ci. Bern. | lac. indic. Duebn. ⟨ἀλλὰ φήσουσιν⟩ ὅτι Steph., sed tota sententia ὅτι—ἔστι aliena ab hoc loco (cf. potius p. 112, 14), del. Wil.; nota marginalis redactoris aut lectoris vid. esse, cf. etiam p. 10, 12; Bernays (Theophr. üb. d. Frömmigk. p. 149) propter vol. VII Bern. p. 171 hoc loco Plut. fr. inc. 145 olim stetisse putat; vix probab. | τὰ ἄλλα ζῷα XΠsn || 4 τίνος sn || 8 add. Bern. | ἀπὸ τῶν πρώτων XJSg τὸν πρῶτον O corr. Herw. τὸ del. Wil., sed cf. v. 13 | ἀπέκτεινεν XΠs || 9 Ἐπιτήδειος Re. Emp. falso, cf. ad p. 13, 14; etiam hic 'dignus supplicio' vertendum est || 11 add. Steph. || 12 Πολέμ. τὸν φιλόσ.] susp. Xyl., sed cf. Plat. Phaedr. 257b || 13 τι] τεS || 14 γενόμενον XΠsn || 15 φονικὸν Turn. νικοῦν XJSg νικῶν O || 16 κοσμοῦν (Ω) def. Herw. (cf. κουρᾷ κοσμοῦντα, scil. ἡμᾶς, θρέμματα in fr. 145 β' vol. VII Bern. p. 171, 18 = Porph. abstin. III 19 fin. p. 203, 14 N.) κόσμιον Turn. || 17 τονώσαντες XJSg || 18 φόνους καὶ πολ. Πsn edd., sed πολ. κ. φ. Bern. πόνους κ. πολ. X πολ. κ. πόνους JSg || 19 προσαποδ. XJSg ἀποδείξῃ O προαποδ. Si., vix recte, cf. p. 103, 1 οὔπω... προσαποδείξηται ὅτι S

ται κοινοῖς αἱ ψυχαὶ σώμασιν ἐν ταῖς παλιγγενεσίαις καὶ
τὸ νῦν λογικὸν αὖθις γίγνεται ἄλογον καὶ πάλιν ἥμερον
τὸ νῦν ἄγριον, ἀλλάσσει δ' ἡ φύσις ἅπαντα καὶ μετοικίζει
'σαρκῶν ἀλλογνῶτι περιστέλλουσα χιτῶνι' (Emped.
B 126), ταῦτ' οὐκ ἀποτρέψει τὸ ἀνήμερον, τὸ ἀκόλαστον, 5
τὸ καὶ σώματι νόσους καὶ βαρύτητας ἐμποιοῦν καὶ ψυχὴν
ἐπὶ πόλεμον ἀνομώτερον τρεπομένην διαφθεῖρον, ὅταν
ἐθισθῶμεν [μὴ] αἵματος ἄνευ καὶ φόνου μὴ ξένον ἑστιᾶν,
μὴ γάμον ἑορτάζειν, μὴ φίλοις συγγίγνεσθαι.

☐ D 5. Καίτοι τῆς λεγομένης ταῖς ψυχαῖς εἰς σώματα πάλιν 10
μεταβολῆς εἰ μὴ πίστεως ἄξιον τὸ ἀποδεικνύμενον, ἀλλ'
εὐλαβείας γε μεγάλης καὶ δέους τὸ ἀμφίβολον. οἷον εἴ
τις ἐν νυκτομαχίᾳ στρατοπέδων ἀνδρὶ πεπτωκότι καὶ τὸ
σῶμα κρυπτομένῳ τοῖς ὅπλοις ἐπιφέρων ξίφος ἀκούσειέ
τινος λέγοντος οὐ πάνυ μὲν εἰδέναι βεβαίως, οἴεσθαι δὲ 15
καὶ δοκεῖν υἱὸν αὐτοῦ τὸν κείμενον ἢ ἀδελφὸν ἢ πατέρα
ἢ σύσκηνον εἶναι· τί βέλτιον, ὑπονοίᾳ προσθέμενον οὐκ
ἀληθεῖ προέσθαι τὸν ἐχθρὸν ὡς φίλον, ἢ καταφρονήσαντα
τοῦ μὴ βεβαίου πρὸς πίστιν ἀνελεῖν τὸν οἰκεῖον ὡς πολέ-
μιον; ἐκεῖνο δεινὸν φήσετε πάντες. σκόπει δὲ καὶ τὴν 20
E ἐν τῇ τραγῳδίᾳ Μερόπην ἐπὶ τὸν υἱὸν αὐτὸν ὡς φονέα
τοῦ υἱοῦ πέλεκυν ἀραμένην καὶ λέγουσαν (Eur. fr. 456)

† 'ὠνητέραν δὴ τήνδ' ἐγὼ δίδωμί σοι
πληγήν'

5 Porph. ap. Stob. I 49, 60 (I 446, 7 W.)

3 δ'] τε Re. || 5 ἀποτρέπει Ω corr. Si. | τὸ ἀνήμερον Steph. τῶν ἀνηρημένων g τὸν ἀνηρημένον O || 5sqq. τῶν ἀνημέρων το ἀκόλ. τοῦ ..ἐμποιεῖν καὶ...διαφθείρειν dub. Po. || 6 σώμασι Ω corr. Bern. | ἐμποιεῖν Π s n || 7 πόλεμον ἀνομωτέρων Ω corr. Emp. Po. τόλμαν ἀνομωτέραν Re. τόλμαν ὠμοτέραν dub. Haupt (Herm. 6, 1872, 259) | διαφθείρειν Ω corr. Re. || 8 del. Wil. || 9 συγγενέσθαι X J S g α a. c. ? || 10 τῆς γενομένης s n | σῶμα X Π s n || 10.11 παλιμ-μεταβ. Duebn. Bern. sine annot. || 12 γε Re. τε || 13 νυκτομαχίαις Ω corr. Re. || 14 ἀκούσῃ X ἀκούσοι J[1] S g E ἀκούσει O corr. Anon. || 18 ἀληθῆ X || 19 τὸ οἰκ. X || 23 ὠνῆς πέρα dub. Bern. ὁσιωτέραν Turn. ὦ νέρτερ' Ἅιδη τήνδ' Porson cf. Eur. Hel. 969 | δὴ om. J S g α[1]

ὅσον ἐν τῷ θεάτρῳ κίνημα ποιεῖ, συνεξορθιάζουσα φόβῳ,
καὶ δέος μὴ φθάσῃ τὸν ἐπιλαμβανόμενον γέροντα καὶ
τρώσῃ τὸ μειράκιον. εἰ δ' ἕτερος γέρων παρεστήκοι λέ-
γων 'παῖσον, πολέμιός ἐστιν', ἕτερος δὲ 'μὴ παίσῃς, υἱός
5 ἐστι', πότερον ἀδίκημα μεῖζον, ἐχθροῦ κόλασιν ἐκλιπεῖν
διὰ τὸν υἱὸν ἢ τεκνοκτονίᾳ περιπεσεῖν ὑπὸ τῆς πρὸς τὸν
ἐχθρὸν ὀργῆς; ὁπότε τοίνυν οὐ μῖσός ἐστιν οὐδὲ θυμὸς
ὁ πρὸς τὸν φόνον ἐξάγων ἡμᾶς οὐδ' ἄμυνά τις οὐδὲ φόβος
ὑπὲρ αὑτῶν, ἀλλ' εἰς ἡδονῆς μέρος ἕστηκεν ἱερεῖον ἀνα- F
10 κεκλασμένῳ τραχήλῳ ὑποκείμενον, εἶτα λέγει τῶν φιλο-
σόφων ὁ μέν 'κατάκοψον, ἄλογόν ἐστι τὸ ζῷον', ὁ δέ
'ἀνάσχου· τί γὰρ εἰ συγγενοῦς ἢ φίλου τινος ἐνταῦθα
ψυχὴ κεχώρηκεν; ἴσος γ', ὦ θεοί, καὶ ὅμοιος ὁ κίνδυνος,
ἐκεῖ, ἂν ἀπειθῶ, ⟨μὴ⟩ φαγεῖν κρέας, ⟨ἐνταῦθα δ'⟩, ἂν
15 ἀπιστῶ, φονεῦσαι τέκνον ἢ ἕτερον οἰκεῖον. |

6. Οὐκ ἴσος δέ τις οὗτος ὁ ἀγὼν τοῖς Στωικοῖς ὑπὲρ 999
τῆς σαρκοφαγίας. τίς γὰρ ὁ πολὺς τόνος εἰς τὴν γαστέρα
καὶ τὰ ὀπτανεῖα; τί τὴν ἡδονὴν θηλύνοντες καὶ διαβάλ-

16 SVF III 374

1 *συνεξορθιφόβου* g | *φόβῳ* J[1] susp. Wil. *φόβου* X *φόβους* S *φόνου* **O** || **2** *καὶ δέος* del. Herw. | *δέος εἰ μὴ* J *δήσει μὴ* S || **3** *γέ-ρων*] *λέγων* Jg *λόγων* S | *παρεστήκει* Jg *παρήκει* sn *παρειστήκει* **O** corr. Herw. | *λέγων*] *γέρων* JSg || **5** *εἰς ἐχθροὺς* XJSg || **9** *ἀνα-κεκλασμένον* X || **11** *τὸ* om. XΠsn || **12** *φίλου* Si. *θεοῦ* Ω *οἰκείου* non minus probab. Po. ⟨*συνή*⟩*θους* olim Kron. || **13** *ἴσως* XJSg | *γε* om. J[1]Sg || **14** *ἐκεῖ* (cum Re.), *ἂν ἀπειθῶ*, ⟨*μὴ*⟩ (cum Herw.) *φαγεῖν κρέας*, ⟨*ἐνταῦθα* (cum Re.) *δ'*⟩ Po. | *ἔχει* Ω *πεισθῶ* Steph. *ἀπειθεῖν* de priore, *ἀπιστεῖν* de posteriore illo philosopho dictum est; hoc tantum modo verba v. 5 *πότερον κτλ.* apte continuantur. tota apodosis pro ironia accipienda; at plures edd. post v. 15 *οἰκεῖον* signum interrogationis ponunt. || **13–17** *ὁ κίνδ. ἐκεῖ, ἂν ἀπειθῶ, φαγεῖν κρέας. ⟨οὐκ ἴσος δ'⟩, ἂν ἀπιστῶ, φον. τ. ἢ ἕτ. οἰκεῖον; [οὐκ ἴσος δὲ] Τίς οὗτος ὁ ἀγ. τ. Στ. ὑ. τ. σαρκοφαγίας;* respondetur interrogando *τίς γὰρ ὁ π. τόνος...;* Kron. || **16** *ἴσως* X | *δέ τις* Ω *δ' ἐστὶν* Wil., non opus videtur (ad *τις* cf. e. g. p. 40, 2 *τι*) *οὐκ ἴσος δὲ τοῖς ⟨ἄλλοις φιλοσόφοις⟩ οὗτος ὁ ἀγ. ⟨καὶ⟩ τοῖς Στ. ὑπὲρ τῆς σ.* dub. Po. *ὁ ἀγὼν οὗτος* JSg || **16. 17** *ὑπ. τῆς σαρκ.* del. Wil. || **17** *τίς*] *πῶς* S | *γὰρ* om. Πsn | *πολύστονος* Xε, distinx. Duebn. Emp. *πολύστομος* **O** || **18** *θηλ.*] *αἰσχύ-νοντες* ci. Si.

(999) *λοντες ὡς οὔτ' ἀγαθὸν οὔτε προηγμένον οὔτ' οἰκεῖον οὕτω πρὸς τὰ περι⟨ττὰ⟩ τῶν ἡδονῶν ἐσπουδάκασι; καὶ μὴν ἀκόλουθον ἦν αὐτοῖς, εἰ μύρον ἐξελαύνουσι καὶ πέμμα τῶν συμποσίων, μᾶλλον αἷμα καὶ σάρκα δυσχεραίνειν. νῦν δ' ὥσπερ εἰς τὰς ἐφημερίδας φιλοσοφοῦντες δαπάνην* 5 *ἀφαιροῦσι τῶν δείπνων ἐν τοῖς ἀχρήστοις καὶ περιττοῖς, τὸ δ' ἀνήμερον τῆς πολυτελείας καὶ φονικὸν οὐ παραιτοῦνται. 'ναί, φησίν, οὐδὲν γὰρ ἡμῖν πρὸς τὰ ἄλογα οἰκεῖον* B *ἔστιν.' οὐδὲ γὰρ πρὸς τὸ μύρον, φαίη τις ἄν, οὐδὲ πρὸς τὰ ξενικὰ τῶν ἡδυσμάτων· ἀλλὰ καὶ τούτων ἀποτρέπεσθε,* 10 *τὸ μὴ χρήσιμον μηδ' ἀναγκαῖον ἐν ἡδονῇ πανταχόθεν ἐξελαύνοντες.*

7. *Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτ' ἤδη σκεψώμεθα, τὸ μηδὲν εἶναι πρὸς τὰ ζῷα δίκαιον ἡμῖν, μήτε τεχνικῶς μήτε σοφιστικῶς, ἀλλὰ τοῖς πάθεσιν ἐμβλέψαντες τοῖς ἑαυτῶν* 15 *καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἀνθρωπικῶς λαλήσαντες καὶ ἀνακρίναντες.* ***

3 645e Clem. Al. Paed. II 68, 1. 4 Wendland, Qu. Mus. p. 4 || 5 (*ἐφημ.*] cf. 829d) || 8sqq. 998a SVF I 197 || 13sqq. cf. fr. inc. 145 vol. VII Bern. p. 169sq. 970b (963f) SVF III 367. 370. 371 G. Tappe (cf. ad p. 11) p. 64 annot. Wil. Herm. 40, 170

1 *προηγμ.* Steph. *προηγούμενον* || 2 *πρὸς τὰ τῶν* S *πρὸς τὰ περὶ τῶν* O corr. Duebn. *πρὸς τὰς περιττὰς τῶν* ci. Wy. || 4 *συμπ.*] *δημοσίων* s n || 8 *οἰκεῖον* Ω def. Po. coll. SVF I 197: *τὴν δὲ οἰκείωσιν ἀρχὴν τίθενται δικαιοσύνης οἱ ἀπὸ Ζήνωνος* (*δίκαιον* sequitur v. 14) *δίκαιον* Steph. || 9 *τὸ — πρὸς* om. *Π* s n || 10 *ἀποτρέπεσθαι* X S g α a. c. ? n a. c.? || 14 *μηδὲ — μηδὲ* Ω corr. Bern.

67.

ΠΛΑΤΩΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ　C

(Plan. 38)

ΖΗΤΗΜΑ Α'

1. *'Τί δήποτε τὸν Σωκράτην ὁ θεὸς μαιοῦσθαι μὲν ἐκέλευσεν ἑτέρους, αὐτὸν δὲ γεννᾶν ἀπεκώλυσεν, ὡς ἐν Θεαιτήτῳ* (150c) *λέγεται;' Οὐ γὰρ εἰρωνευόμενός γε καὶ παίζων προσεχρήσατ' ἂν τῷ τοῦ θεοῦ. ὀνόματι. καὶ*
5 *ἄλλως ἐν τῷ Θεαιτήτῳ πολλὰ μεγάλαυχα καὶ σοβαρὰ* D *Σωκράτει περιτέθεικεν, ὧν καὶ ταῦτ' ἐστί* (151c)· *'πολλοὶ γὰρ δή, ὦ θαυμάσιε, πρός με οὕτω διετέθησαν, ὥστ' ἀτεχνῶς δάκνειν* ⟨*ἕτοιμοι εἶναι*⟩, *ἐπειδάν τινα λῆρον αὐτῶν ἀφαιρῶμαι· καὶ οὐκ οἴονταί με εὐνοίᾳ τοῦτο ποιεῖν,*
10 *πόρρω ὄντες τοῦ εἰδέναι ὅτι οὐδεὶς θεὸς δύσνους ἀνθρώ-*

Libellum separatim edidit cum versione Latina: Ludovicus Nogarola Comes Veronensis, Venetis 1552; qua editione usus est Hutten 1801 (Plut. vol. XIII praef. p. VI). Cf. H. Holtorf, Plut. Chaer. studia in Platone explicando posita. Diss. Gryph. 1913; Konr. Ziegler in RE s. Plutarchos XXI 747 sqq.

Cat. Lampr. 136. — Codd.: XJ(g)αAEε (Bonon. C 3635, Voss. 16) B(n). αA Bonon. Voss. initio mutili: incipiunt a p. 120, 27 *τοῦ νοητοῦ*. in α A ss. *πλατωνικὰ ζητήματα ὧν οὐχ εὑρέθη ἡ ἀρχή*. *Π* = αAE.

Singularum quaestionum tituli in codd. desunt, introduxerunt Hutten, Duebner, Kaltwasser. in codd. quaestionum initia litteris capitalibus et novis lineis significantur.

1 ad qu. I cf. Pohlenz, B. ph. W. 33, 1913, 1541

1 *μαιεύεσθαι* Plato (Theaet. 150c) || 3 *γε*] *τε* J || 4 *τῷ* om. J[1] | *τοῦ* om. XEεBn *τοῦ θ. τῷ ὀν.* trp. dub. Hu. || 7 *δὴ* Ω *ἤδη* Plato | *πρός με οὕτω* XEεBn Plato *οὕτω πρός με* O || 8 ex Platone add. edd. inde ab Francof. (et Xyl. interpr.), fort. non opus

ποις· οὐδ' ἐγὼ δυσνοίᾳ τοιοῦτον οὐδὲν δρῶ, ἀλλά μοι ψεῦδός τε συγχωρῆσαι καὶ ἀληθὲς ἀφανίσαι οὐδαμῶς θέμις.'

Πότερον οὖν τὴν ἑαυτοῦ φύσιν ὡς κριτικωτέραν ἢ γονιμωτέραν οὖσαν θεὸν προσεῖπε, καθάπερ Μένανδρος 5 *'ὁ νοῦς γὰρ ἡμῶν ὁ θεός' καὶ 'Ηράκλειτος* (B 119)
E *'ἦθος ἀνθρώπῳ δαίμων'· ἢ θεῖόν τι καὶ δαιμόνιον ὡς ἀληθῶς αἴτιον ὑφηγήσατο Σωκράτει τοῦτο τῆς φιλοσοφίας τὸ γένος, ᾧ τοὺς ἄλλους ἐξετάζων ἀεὶ τύφου καὶ πλάνου καὶ ἀλαζονείας καὶ τοῦ βαρεῖς εἶναι πρῶτον μὲν* 10 *αὐτοῖς εἶτα καὶ τοῖς συνοῦσιν ἀπήλλαττε; καὶ γὰρ ὥσπερ ἐκ τύχης τότε φορὰν συνέβη γενέσθαι σοφιστῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι· καὶ τούτοις οἱ νέοι πολὺ τελοῦντες ἀργύριον οἰήματος ἐπληροῦντο καὶ δοξοσοφίας, καὶ λόγων ἐζήλουν σχολὴν καὶ διατριβὰς ἀπράκτους ἐν ἔρισι καὶ φιλοτιμίαις* 15 *καλὸν δὲ καὶ χρήσιμον οὐδ' ὁτιοῦν. τὸν οὖν ἐλεγκτικὸν λόγον ὥσπερ καθαρτικὸν ἔχων φάρμακον ὁ Σωκράτης*
F *ἀξιόπιστος ἦν ἑτέρους ἐλέγχων τῷ μηδὲν ἀποφαίνεσθαι, καὶ μᾶλλον ἥπτετο δοκῶν ζητεῖν κοινῇ τὴν ἀλήθειαν οὐκ αὐτὸς ἰδίᾳ δόξῃ βοηθεῖν.* | 20

1000 2. *Ἔπειτα τοῦ κρίνειν ὄντος ὠφελίμου τὸ γεννᾶν ἐμπόδιόν ἐστι. τυφλοῦται γὰρ τὸ φιλοῦν περὶ τὸ φιλούμενον· φιλεῖται δὲ τῶν ἰδίων οὐδὲν οὕτως ὡς δόξα καὶ λόγος ὑπὸ τοῦ τεκόντος. ἡ γὰρ λεγομένη τέκνων δικαιοτάτη διανομὴ πρὸς λόγους ἐστὶν ἀδικωτάτη· δεῖ γὰρ* 25 *ἐκεῖ μὲν λαβεῖν τὸ ἴδιον, ἐνταῦθα δέ, κἂν ἀλλότριον ᾖ, τὸ βέλτιστον. ὅθεν ὁ γεννῶν ἴδια γίγνεται φαυλότερος ἑτέρων κριτής. καὶ καθάπερ Ἠλείους τῶν σοφῶν τις ἔφη*

5 cf. Menand. fr. 70 K. || 6 cf. Stob. IV 40, 23 H. cum annot. || 22 48e 90a 92e Plat. Legg. V 731 d. e || 24. 25 *τέκν. δικ. διαν.*] obscurum; ad fabulam aut proverbium aut ad ludum puerilem nobis ignotum respicere videtur

4 *πότερα* Xεn | *ἢ*] *καὶ* JεBn || 7 *ἀνθρώπου* Ω *-πῳ* Stob. (Bern.) || 10 *πλάνης* J || 12 *συνέβη γενέσθαι* XEεB *γεν. συν.* *O* (= Jg) || 17 *φάρμακον ἔχων* B || 25 *νομὴ* B || 26 *μὲν λαβεῖν* B (Emp.) *λαβ. μὲν* *O* || 28 *σοφιστῶν* J

βελτίους ἂν εἶναι τῶν Ὀλυμπίων ἀγωνοθέτας, εἰ μηδὲ εἷς Ἠλείων ἦν ἀγωνιστής, οὕτως ὁ μέλλων ἐν λόγοις ὀρθῶς ἐπιστατήσειν καὶ βραβεύσειν οὐ δίκαιός ἐστιν αὐτὸς φιλοστεφανεῖν οὐδ' ἀνταγωνίζεσθαι τοῖς κρινομένοις. B
5 *καὶ γὰρ οἱ τῶν Ἑλλήνων στρατηγοὶ τὴν περὶ τῶν ἀριστείων ψῆφον φέροντες αὑτοὺς ἀρίστους ἔκριναν ἅπαντες· καὶ τῶν φιλοσόφων οὐδείς ἐστιν, ὃς οὐ τοῦτο πέπονθε δίχα τῶν ὥσπερ Σωκράτης ὁμολογούντων μηδὲν ἴδιον λέγειν· οὗτοι δὲ καθαροὺς μόνοι καὶ ἀδεκάστους τῆς*
10 *ἀληθείας παρέχουσιν ἑαυτοὺς δικαστάς. ὥσπερ γὰρ ὁ ἐν τοῖς ὠσὶν ἀήρ, ἂν μὴ σταθερὸς ᾖ μηδὲ φωνῆς ἰδίας ἔρημος ἀλλ' ἤχου καὶ ῥοίζου μεστός, οὐκ ἀκριβῶς ἀντιλαμβάνεται τῶν φθεγγομένων, οὕτω τὸ τοὺς λόγους ἐν φιλοσοφίᾳ κρῖνον, ἂν ἔνδοθεν ἀντιπαταγῇ ⟨τι⟩ καὶ ἀντηχῇ,* C
15 *δυσξύνετον ἔσται τῶν λεγομένων ἔξωθεν. ἡ γὰρ οἰκεία δόξα καὶ σύνοικος οὐ προσδέξεται τὸ διαφωνοῦν πρὸς αὑτήν, ὡς μαρτυρεῖ τῶν αἱρέσεων τὸ πλῆθος, ὧν, ἂν ἄριστα πράττῃ φιλοσοφία, μίαν ἔχει κατορθοῦσαν, οἰομένας δὲ τὰς ἄλλας ἁπάσας καὶ μαχομένας πρὸς τὴν*
20 *ἀλήθειαν.*

3. *Ἔτι τοίνυν, εἰ μὲν οὐδέν ἐστι καταληπτὸν ἀνθρώπῳ καὶ γνωστόν, εἰκότως ὁ θεὸς ἀπεκώλυσεν αὐτὸν ὑπηνέμια καὶ ψευδῆ καὶ ἀβέβαια γεννᾶν, ἐλέγχειν δὲ τοὺς ἄλλους ἠνάγκαζε τοιαῦτα δοξάζοντας. οὐ γὰρ μικρὸν ἦν ὄφελος*
25 *ἀλλὰ μέγιστον ὁ τοῦ μεγίστου τῶν κακῶν, ἀπάτης καὶ κενοφροσύνης, ἀπαλλάττων λόγος* (Theogn. 432)

'οὐδ' Ἀσκληπιάδαις τοῦτό γ' ἔδωκε θεός.'

οὐ γὰρ σώματος ἡ Σωκράτους ἰατρεία, ψυχῆς δ' ἦν ὑπούλου καὶ διεφθαρμένης καθαρμός. εἰ δ' ἔστιν ἐπιστήμη D

5sqq. 871d vit. Them. 17 p. 120d Herodot. VIII 123 al. || 27 cf. Athen. VI 256c Dio Prus. 1, 8

6 *ἅπαντας* J || 13 *σοφίᾳ* EB || 14 ⟨*τι*⟩ post *ἔνδοθεν* add. Wy. post *ἀντιπ.* Hu. || 16 *οὐ* — 17 *πλῆθος* om. J || 18 *φιλοσοφίαν ἔχειν κατορθ.* J (*ἔχειν* etiam ε) || 19 *καὶ μαχ.* om. J || 23 *ἐλ.*] *λέγειν* J || 27 *οὐδ'*] *εἰ δ'* Theogn. (*οὐ δ'* cod. Vat.; *οὐδ'* nostro loco extra versum poni iubet Po.)

τοῦ ἀληθοῦς ἓν δὲ τὸ ἀληθές, οὐκ ἔλαττον ἔχει τοῦ εὑρόντος ὁ μαθὼν παρὰ τοῦ εὑρόντος· λαμβάνει δὲ μᾶλλον ὁ μὴ πεπεισμένος ἔχειν, καὶ λαμβάνει τὸ βέλτιστον ἐξ ἁπάντων, ὥσπερ ὁ μὴ τεκὼν παῖδα ποιεῖται τὸν ἄριστον.

4. *Ὅρα δὲ μὴ τἆλλα μὲν οὐδεμιᾶς ἦν ἄξια σπουδῆς* 5 *ποιήματα καὶ μαθήματα καὶ λόγοι ῥητόρων καὶ δόγματα σοφιστῶν, ἃ Σωκράτην γεννᾶν τὸ δαιμόνιον ἀπεκώλυσεν· ἣν δὲ μόνην ἡγεῖτο Σωκράτης σοφίαν ⟨τὴν⟩ περὶ τὸ θεῖον καὶ νοητόν, ἐρωτικὴν ὑπ' αὐτοῦ προσαγορευομένην, ταύ-* E *της οὐ γένεσις ἔστιν ἀνθρώποις οὐδ' εὕρεσις ἀλλ' ἀνά-* 10 *μνησις. ὅθεν οὐδὲν ἐδίδασκε Σωκράτης, ἀλλ' ἐνδιδοὺς ἀρχὰς ἀποριῶν ὥσπερ ὠδίνων τοῖς νέοις ἐπήγειρε καὶ ἀνεκίνει καὶ συνεξῆγε τὰς ἐμφύτους νοήσεις· καὶ τοῦτο μαιωτικὴν τέχνην ὠνόμαζεν, οὐκ ἐντιθεῖσαν ἔξωθεν, ὥσπερ ἕτεροι προσεποιοῦντο, νοῦν τοῖς ἐντυγχάνουσιν,* 15 *ἀλλ' ἔχοντας οἰκεῖον ἐν ἑαυτοῖς ἀτελῆ δὲ καὶ συγκεχυμένον καὶ δεόμενον τοῦ τρέφοντος καὶ βεβαιοῦντος ἐπιδεικνύουσαν.*

ΖΗΤΗΜΑ Β'.

1. *'Τί δήποτε τὸν ἀνωτάτω θεὸν πατέρα τῶν πάντων* 20 *καὶ ποιητὴν προσεῖπεν;'* (Tim. 28c al.) *πότερον ὅτι τῶν μὲν θεῶν τῶν γεννητῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων πατήρ ἐστιν,* F *ὡς Ὅμηρος ἐπονομάζει, ποιητὴς δὲ τῶν ἀλόγων καὶ ἀψύχων; οὐδὲ γὰρ χορίου φησὶ Χρύσιππος* (fr. 1158) *πατέρα καλεῖσθαι τὸν παρασχόντα τὸ σπέρμα, καίπερ ἐκ τοῦ* 25 *σπέρματος γεγονότος. ἢ τῇ μεταφορᾷ χρώμενος, ὥσπερ εἴωθε, τὸν αἴτιον πατέρα τοῦ κόσμου κέκληκεν;*

11. 12 *ἐνδ. ἀρχ. ἀπορ.*] cf. 1118c || 20 718a Plat. Tim. 37c || 21sqq. Procl. in Plat. Tim. comm. 91 E — 92 A = I p. 299sq. Diehl; aliter Numen. fr. 36

4 *παιδοποιεῖται* Ω corr. Wy. || 8 *σωκράτη* X E ε B | add. Wil. || 9 *νοητὴν* B || 17 *καὶ δεόμενον* om. J | *καὶ βεβαιοῦντος* om. J || 20 *τῶν* om. J *τοῦ παντὸς* Plato || 21 *πότερον ὅτι* om. J || 22 *γενητῶν* X E ε B || 24 *οὐδὲ γὰρ χορείου* X E B *οὐ γὰρ χωρίου* J *οὐδὲ χωρείου* ε corr. Steph. Duebn. || 26 *ἢ* Leon. *καὶ* E B om. X J ε n

ὡς τῶν ἐρωτικῶν λόγων 'πατέρα' Φαῖδρον ἐν Συμποσίῳ
(177 d) προσεῖπεν, εἰσηγητὴν αὐτῶν γενόμενον· | ἐν δὲ 1001
τῷ ὁμωνύμῳ διαλόγῳ (Phaedr. 261 a) 'καλλίπαιδα'·
πολλοὺς γὰρ καὶ καλοὺς λόγους ἐν φιλοσοφίᾳ γενέσθαι
5 τὴν ἀρχὴν ἐκείνου παρασχόντος. ἢ διαφέρει πατήρ τε
ποιητοῦ καὶ γεννήσεως ποίησις; ὡς γὰρ τὸ γεγεννημένον
καὶ πεποίηται, οὐ μὴν ἀνάπολιν, οὕτως ὁ γεννήσας καὶ
πεποίηκεν· ἐμψύχου γὰρ ποίησις ἡ γέννησίς ἐστι. καὶ
ποιητοῦ μέν, οἷος οἰκοδόμος ἢ ὑφάντης ἢ λύρας δημιουρ-
10 γὸς ἢ ἀνδριάντος, ἀπήλλακται γενόμενον τὸ ἔργον ἡ δ'
ἀπὸ τοῦ γεννήσαντος ἀρχὴ καὶ δύναμις ἐγκέκραται τῷ
τεκνωθέντι καὶ συνέχει τὴν φύσιν, ἀπόσπασμα καὶ μό-
ριον οὖσαν τοῦ τεκνώσαντος. ἐπεὶ τοίνυν οὐ πεπλασμένοις B
ὁ κόσμος οὐδὲ συνηρμοσμένοις ποιήμασιν ἔοικεν, ἀλλ'
15 ἔνεστιν αὐτῷ μοῖρα πολλὴ ζωότητος καὶ θειότητος, ἣν ὁ
θεὸς ἐγκατέσπειρεν ἀφ' ἑαυτοῦ τῇ ὕλῃ καὶ κατέμιξεν,
εἰκότως ἅμα πατήρ τε τοῦ κόσμου, ζῴου γεγονότος, καὶ
ποιητὴς ἐπονομάζεται.

2. Τούτων δὲ μάλιστα τῆς Πλάτωνος ἁπτομένων δό-
20 ξης, ἐπίστησον εἰ κἀκεῖνο λεχθήσεται πιθανῶς· ὅτι, δυεῖν
ὄντων ἐξ ὧν ὁ κόσμος συνέστηκε, σώματος καὶ ψυχῆς,
τὸ μὲν οὐκ ἐγέννησε θεὸς ἀλλά, τῆς ὕλης παρασχομένης,
ἐμόρφωσε καὶ συνήρμοσε, πέρασιν οἰκείοις καὶ σχήμασι
δήσας καὶ ὁρίσας τὸ ἄπειρον· ἡ δὲ ψυχή, νοῦ μετασχοῦσα C
25 καὶ λογισμοῦ καὶ ἁρμονίας, οὐκ ἔργον ἐστὶ τοῦ θεοῦ
μόνον ἀλλὰ καὶ μέρος, οὐδ' ὑπ' αὐτοῦ ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ καὶ
ἐξ αὐτοῦ γέγονεν.

23 *πέρ.*] 719c || 24sqq. 559d

2 *αὐτὸν* J || 3 *καλλιπίδαν* Ω corr. Wy. || 4 *γὰρ ἦν καὶ* J || 5 *ἢ* XEεB || 6 *ποίησις* X *γέννησις* J *γένεσις* EεBn || 7 *πεποίηται* Leon. *γέγονεν* || 8 post *πεποίηκεν* iterat *οὐ μὴν ἀνάπαλιν* Mez. Ha. ⟨*οὐ μὴν ὁ πεποιηκὼς γεγέννηκεν*⟩ add. Po.; neutrum opus vid. Hu. | *ποίησις* Leon. *γένησις* X *γένεσις* *O* || 10 *τὸ γενόμ. ἔργον* J || 15 *ἔστιν* J | *ζωότητος πολλὴ καὶ* B || 16 *ἐφ'* J || 20 *κἀκεῖ* J | *δυοῖν* JεB || 21 *ὄντοιν* nonnullae edd. || 26 *ἀλλὰ* JE *καὶ ἀλλ'* X *ἀλλὰ καὶ* εBn Duebn. Bern., sed cf. 559d

ΖΗΤΗΜΑ Γ'.

1. Ἐν τῇ Πολιτείᾳ (509 d), τοῦ παντὸς ὥσπερ μιᾶς γραμμῆς τετμημένης εἰς ἄνισα τμήματα, πάλιν τέμνων ἑκάτερον τμῆμα εἰς δύο ἀνὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τό τε τοῦ ὁρωμένου γένους καὶ τὸ τοῦ νοουμένου, τέτταρα τὰ πάντα 5 ποιήσας, τοῦ μὲν νοητοῦ πρῶτον ἀποφαίνει τὸ περὶ τὰ πρῶτα εἴδη, δεύτερον τὸ μαθηματικόν· τοῦ δ' αἰσθητοῦ πρῶτον μὲν τὰ στερέμνια σώματα, δεύτερον δὲ τὰς εἰκόνας καὶ τὰ εἴδωλα τούτων· καὶ κριτήριον ἑκάστῳ τῶν D τεττάρων ἀποδίδωσιν ἴδιον, νοῦν μὲν τῷ πρώτῳ διάνοιαν 10 δὲ τῷ μαθηματικῷ, τοῖς δ' αἰσθητοῖς πίστιν, εἰκασίαν δὲ τοῖς περὶ τὰ εἴδωλα καὶ τὰς εἰκόνας. 'τί οὖν διανοηθεὶς εἰς ἄνισα τὰ τμήματα τὸ πᾶν ἔτεμε; καὶ πότερον τῶν τμημάτων, τὸ νοητὸν ἢ τὸ αἰσθητόν, μεῖζόν ἐστιν;' αὐτὸς γὰρ οὐ δεδήλωκε. 15

Δόξει δ' αὐτόθεν μὲν εἶναι μεῖζον τὸ αἰσθητόν· ἡ γὰρ ἀμέριστος οὐσία καὶ κατὰ ταὐτὸν ὡσαύτως ἔχουσα τῶν νοητῶν ἐστιν εἰς βραχὺ συνηγμένη καὶ καθαρόν, ἡ δὲ σκεδαστὴ περὶ τὰ σώματα καὶ περιπλανὴς τὸ αἰσθητὸν παρέσχεν. ἔτι τὸ μὲν ἀσώματον πέρατος οἰκεῖον, τὸ 20 δὲ σῶμα τῇ ὕλῃ μὲν ἄπειρον καὶ ἀόριστον, αἰσθητὸν δὲ E γιγνόμενον ὅταν ὁρισθῇ μετοχῇ τοῦ νοητοῦ. ἔτι, καθάπερ αὐτῶν τῶν αἰσθητῶν ἕκαστον εἰκόνας ἔχει πλείους καὶ σκιὰς καὶ εἴδωλα καὶ ὅλως ἀφ' ἑνὸς παραδείγματος πάμπολλα μιμήματα γίγνεσθαι καὶ φύσει καὶ τέχνῃ δυ- 25 νατόν ἐστιν, οὕτως ἀνάγκη τὰ ἐνταῦθα τῶν ἐκεῖ πλήθει διαφέρειν κατὰ τὸν Πλάτωνα παραδείγματα καὶ ἰδέας τὰ νοητὰ τῶν αἰσθητῶν ὥσπερ εἰκόνων ἢ ἐμφάσεων ὑπο-

1 novam quaestionem primus distinxit Wy. || 2 τοῦ Wy. γοῦν XJEB γοῦν τοῦ εn Leon. || 3 εἰς om. J Plato cf. v. 13 || 4 ἑκάτερον τὸ τμ. Platonis cod. F || 5 γένους XEε Plato γένος JB | τέτταρα (Wy.) τέττ. τὰ Hu. περὶ τὰ J παρὰ τὰ O μέρη δὲ Bern. μέρη τέτταρα Papabasileios || 7 μαθητικὸν J[1] (item v. 11) ε || 9 κριτηρίῳ J || 12 δὲ τοῖς] δὲ τῆς J || 13 εἰς om. J cf. v. 3 | τὰ om. B | ἔτεμνε XJEεn || 18 συνημμένη ε || 21 τῇ μὲν ὕλῃ Ω trp. Bens. || 21.22 δὲ γίγνεται μόνον ὅταν ci. Bern. Ha. || 28 νοήματα Ω corr. Steph. | ὑποτιθεμένων J

τιθέμενον. ἔτι τῶν εἰδῶν νόησιν ἐξ ἀφαιρέσεως καὶ περικοπῆς σώματος ἐπάγει, τῇ τῶν μαθημάτων τάξει καταβιβάζων (Rep. VI 524 sqq.) ἀπὸ τῆς ἀριθμητικῆς ἐπὶ γεωμετρίαν, εἶτα μετὰ ταύτην ἐπ' ἀστρολογίαν, ἐπὶ
5 πάσαις δὲ τὴν ἁρμονικὴν τιθείς· γίγνεται γὰρ τὰ μὲν F
γεωμετρούμενα τοῦ ποσοῦ μέγεθος προσλαβόντος· τὰ δὲ στερεὰ τοῦ μεγέθους βάθος· τὰ δ' ἀστρολογούμενα τοῦ στερεοῦ κίνησιν· τὰ δ' ἁρμονικὰ τῷ κινουμένῳ σώματι φωνῆς προσγενομένης. ὅθεν ἀφαιροῦντες φωνὴν μὲν
10 τῶν κινουμένων κίνησιν δὲ τῶν στερεῶν βάθος δὲ τῶν ἐπιπέδων μέγεθος δὲ τῶν ποσῶν, | ἐν αὐταῖς γενησόμεθα ταῖς νοηταῖς ἰδέαις, οὐδεμίαν διαφορὰν ἐχούσαις πρὸς ἀλλήλας, κατὰ τὸ ἓν καὶ μόνον νοουμέν⟨αις⟩. οὐ γὰρ ποιεῖ μονὰς ἀριθμόν, ἂν μὴ τῆς ἀπείρου δυάδος **1002**
15 ἅψηται· ποιήσασα δ' οὕτως ἀριθμόν, εἰς στιγμὰς εἶτα γραμμὰς ἐκ δὲ τούτων εἰς ἐπιφανείας καὶ βάθη καὶ σώματα πρόεισι καὶ σωμάτων ποιότητας ἐν πάθεσι γιγνομένων. ἔτι τῶν μὲν νοητῶν ἓν κριτήριον ὁ νοῦς· καὶ γὰρ ἡ διάνοια νοῦς ἐστιν ἐν τοῖς μαθηματικοῖς ὥσπερ ἐν
20 κατόπτροις ἐμφαινομένων τῶν νοητῶν. ἐπὶ δὲ τὴν τῶν σωμάτων γνῶσιν ὑπὸ πλήθους πέντε δυνάμεις καὶ διαφορὰς αἰσθητηρίων ἡ φύσις ἔδωκεν ἡμῖν· καὶ οὐ πάντα φωρᾶται ταύταις ἀλλ' ἐκφεύγει πολλὰ διὰ μικρότητα τὴν B
αἴσθησιν. ἔτι, ὥσπερ ἡμῶν ἑκάστου συνεστῶτος ἔκ
25 τε τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος μικρόν ἐστι τὸ ἡγεμονικὸν καὶ νοερὸν ἐν πολλῷ τῷ τῆς σαρκὸς ὄγκῳ κεκρυμμένον,

14 cf. (p. 160, 10) 1012e 264a 374a 388a 428f (744a Arist. Metaph. XIII 1091a 23)

1 ἔτι] ἐν Ω corr. Anon. | εἰδῶν ἡ νόησις Ω corr. Anon. || 2 μαθητῶν Ω corr. Leon. || 4 post γεωμ. intercidisse videretur εἶτ' ἐπὶ στερεομετρίαν, etiam propter v. 6 sq.; sed Plato ipse Rep. 527d—530 stereometriam sciens praeterit et 528b dicit 'δοκεῖ οὔπω εὑρῆσθαι' Hu. || 5 γίγν. μὲν γὰρ τὰ γεωμ. J || 12 ἐχούσας J || 13 καὶ del. Bury | νοοῦμεν XEεB om. J corr. Po. νοούμενον Duebn. || 16 δὲ om. B puncta ss. E || 17 σώματος J || 20 ἐμφαιν. B ἐκφαιν. O μ ss. E[1] || 23 διὰ] εἰς J | μακρότ. JB || 24 ἔτι ὥσπερ Wy. ἐν ᾧ καίπερ (καὶ περὶ X) Ω

οὕτως εἰκὸς ἔχειν ἐν τῷ παντὶ τὸ νοητὸν πρὸς τὸ αἰσθητόν. καὶ γὰρ ἄρχει τὰ νοητὰ τῶν σωματικῶν, ἀρχῆς δὲ πάσης πλέον τὸ ἐξ αὐτῆς καὶ μεῖζον.

2. Πρὸς δὲ τοὐναντίον εἴποι τις ἂν πρῶτον, ὅτι συγκρίνοντες ⟨τὰ⟩ αἰσθητὰ τοῖς νοητοῖς τρόπον τινὰ τὰ 5 θνητὰ τοῖς θείοις ἐξισοῦμεν· ὁ γὰρ θεὸς ἐν τοῖς νοητοῖς. ἔπειτα πανταχοῦ δήπου τὸ περιεχόμενον ἔλαττόν ἐστι τοῦ περιέχοντος, ἡ δὲ τοῦ παντὸς φύσις τῷ νοητῷ περι- C έχει τὸ αἰσθητόν· ὁ γὰρ θεὸς 'τὴν ψυχὴν εἰς τὸ μέσον θεὶς διὰ παντός τ' ἔτεινε καὶ ἔτι ἔξωθεν τὰ σώματα αὐτῇ περι- 10 εκάλυψεν' (Plat. Tim. 34b). ἔστι δ' ἀόρατος ἡ ψυχὴ καὶ 'πάσαις ταῖς αἰσθήσεσιν ἀναίσθητος' ὡς ἐν τοῖς Νόμοις (898e) εἴρηται· διὸ καὶ φθαρτὸς ἡμῶν εἷς ἕκαστός ἐστιν, ὁ δὲ κόσμος οὐ φθαρησόμενος· ἡμῶν μὲν γὰρ ἑκάστου τὴν ζωτικὴν δύναμιν ἐντὸς περιέχει τὸ θνητοειδὲς καὶ 15 διαλυτόν, ἐν δὲ τῷ κόσμῳ τοὐναντίον ὑπὸ τῆς κυριωτέρας ἀρχῆς καὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ὡσαύτως ἐχούσης ἀεὶ σῴζεται τὸ σωματικὸν ἐν μέσῳ περιεχόμενον. καὶ μὴν ἀμερές γε λέγεται καὶ ἀμέριστον τὸ μὲν σῶμα μικρότητι, τὸ D δ' ἀσώματον καὶ νοητὸν ὡς ἁπλοῦν καὶ εἰλικρινὲς καὶ 20 καθαρὸν ἁπάσης ἑτερότητος καὶ διαφορᾶς. καὶ ἄλλως εὔηθές ἐστι τοῖς σωματικοῖς τεκμαίρεσθαι περὶ τῶν ἀσωμάτων. τὸ γοῦν 'νῦν' ἀμερὲς μὲν καλεῖται καὶ ἀμέριστον, ἅμα δὲ πανταχοῦ ἐνέστηκε καὶ οὐδὲν αὐτοῦ τῆς οἰκουμένης μέρος ἔρημόν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ πάθη πάντα καὶ πρά- 25 ξεις φθοραί τε πᾶσαι καὶ γενέσεις αἱ ὑπὸ τὸν κόσμον ἐν τῷ 'νῦν' περιέχονται. κριτήριον δὲ τοῦ νοητοῦ μόνον

7sqq. cf. 1023a || 19sqq. contra p. 118, 16sqq. || 21 Arist. Met. 1054 b 23 — 1058 a 7

1 παντὶ τὸ αἰσθητὸν καὶ τὸ νοητὸν J || 4 ὅτι om. J || 5 τὰ add. Steph. || 6 θεοῖς XJεn | νοητοῖς EB corr. Steph. || 10 ἔτι ἔξ. Hu. cum Plat. ἐπέξωθεν XEεBn ἔξωθεν J edd. | τὸ σῶμα Plato || 14 ἑκάστου X ἕκαστος O ἑκάστοις ci. Bern. coll. p. 2, 1 || 17 ἀρχῆς om. J || 19 γε] τε J || 21 ἑτερότητος Apelt (Philologus 62, 1903, 287) coll. 446e στερεότητος Ω στερήσεως Xyl. coll. Arist. de an. III 430b 20 || 24 δ' ἐνέστηκε πανταχοῦ dub. Bern. | αὐτοῦ] τι J om. E || 26 αἱ] καὶ Jε | τοῦ κόσμου J || 27 τοῦ νοητοῦ] ab his verbis incipiunt αA Bonon. 3635 Voss. 16

ἐστὶν ὁ νοῦς, ὡς φωτὸς ὄψις, δι' ἁπλότητα καὶ ὁμοιότητα· τὰ δὲ σώματα, πολλὰς διαφορὰς ἔχοντα καὶ ἀνομοιότητας, ἄλλα ἄλλοις κριτηρίοις ὥσπερ ὀργάνοις ἁλίσκεσθαι πέφυκεν. *ἀλλὰ μὴν οὐδὲ τῆς ἐν ἡμῖν νοητῆς καὶ νοε-* E
5 *ρᾶς δυνάμεως καταφρονοῦσιν ὀρθῶς· πολλὴ γὰρ οὖσα καὶ μεγάλη περίεστι παντὸς τοῦ αἰσθητοῦ καὶ μέχρι τῶν θείων ἐξικνεῖται.* *τὸ δὲ μέγιστον αὐτὸς ἐν Συμποσίῳ* (p. 210 d) *διδάσκων, πῶς δεῖ τοῖς ἐρωτικοῖς χρῆσθαι, μετάγοντα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν καλῶν ἐπὶ τὰ*
10 *νοητά, παρεγγυᾷ μήτε σώματός τινος μήτ' ἐπιτηδεύματος μήτ' ἐπιστήμης κάλλει μιᾶς ὑποτετάχθαι καὶ δουλεύειν, ἀλλ' ἀποστάντα τῆς περὶ ταῦτα μικρολογίας 'ἐπὶ τὸ πολὺ τοῦ καλοῦ πέλαγος τρέπεσθαι'.*

ΖΗΤΗΜΑ Δ'.

15 *'Τί δήποτε, τὴν ψυχὴν ἀεὶ πρεσβυτέραν ἀποφαίνων τοῦ σώματος αἰτίαν τε τῆς ἐκείνου γενέσεως καὶ ἀρχήν,* F *πάλιν φησὶν* (Tim. 30 b) *οὐκ ἂν γενέσθαι ψυχὴν ἄνευ σώματος οὐδὲ νοῦν ἄνευ ψυχῆς, ἀλλὰ ψυχὴν μὲν ἐν σώματι νοῦν δ' ἐν τῇ ψυχῇ; δόξει γὰρ τὸ σῶμα καὶ εἶναι καὶ μὴ*
20 *εἶναι, συνυπάρχον ἅμα τῇ ψυχῇ καὶ γεννώμενον ὑπὸ τῆς ψυχῆς.'* *ἢ τὸ πολλάκις | ὑφ' ἡμῶν λεγόμενον ἀληθές* **1003** *ἐστιν; ἡ μὲν γὰρ ἄνους ψυχὴ καὶ τὸ ἄμορφον σῶμα συνυπῆρχον ἀλλήλοις ἀεὶ καὶ οὐδέτερον αὐτῶν γένεσιν ἔσχεν οὐδ' ἀρχήν· ἐπεὶ δ' ἡ ψυχὴ νοῦ μετέλαβε καὶ ἁρμονίας*
25 *καὶ γενομένη διὰ συμφωνίας ἔμφρων μεταβολῆς αἰτία γέγονε τῇ ὕλῃ καὶ κρατήσασα ταῖς αὐτῆς κινήσεσι τὰς*

8sqq. 765f 766e || 15sqq. cf. 1013e. f 1016a. b Plat. Legg. X 896a. b Tim. 34c Tim. Locr. 96a. b Proclus in Plat. Tim. ad 30 b nihil de hac quaestione disserit; ad 34c in 174E. 175Dsq. = II p. 115. 117sq. Diehl aliter rem explicat || 21sqq. cf. 1014bsqq. R. Heinze, Xenokr. p. 33 annot. 2

3 *ἄλλοις ἄλλα* X J¹ Bon. Voss. || 4 *τῆς* om. J || 9 *καλῶν* om. J¹ || 15 incipiunt Laur. 80, 5; 80, 22 || 21 *ἢ* Duebn. (fort. cum XE) *ἡ* Ω, recte ut vid., respicit ad 19sqq. *δόξει γὰρ..* cf. p. 137, 4 || 22 *συνυπάρχον* J¹ Voss. || 25 *αἰτία γέγ.* om. J¹ || 26 *αὐταῖς ταῖς κινήσενι* J¹

(1003) ἐκείνης ἐπεσπάσατο καὶ ἐπέστρεψεν, οὕτω τὸ σῶμα τοῦ κόσμου γένεσιν ἔσχεν ὑπὸ τῆς ψυχῆς, καὶ κατασχηματιζόμενον καὶ συνομοιούμενον. οὐ γὰρ ἐξ αὑτῆς ἡ ψυχὴ τὴν τοῦ σώματος ἐδημιούργει φύσιν οὐδ' ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, ἀλλ' ἐκ σώματος ἀτάκτου καὶ ἀσχηματίστου σῶμα 5
B τεταγμένον ἀπειργάσατο καὶ πειθήνιον. ὥσπερ οὖν, εἰ φαίη τις ἀεὶ τὴν τοῦ σπέρματος δύναμιν εἶναι μετὰ σώματος, γεγονέναι μέντοι τὸ σῶμα τῆς συκῆς ἢ τῆς ἐλαίας ὑπὸ σπέρματος, οὐδὲν ἐρεῖ διάφωνον (αὐτὸ γὰρ τὸ σῶμα, κινήσεως αὐτῷ καὶ μεταβολῆς ὑπὸ τοῦ σπέρματος ἐγγενο- 10 μένης, ἔφυ τοιοῦτο καὶ διεβλάστησεν), οὕτως ἡ ἄμορφος ὕλη καὶ ἀόριστος ὑπὸ τῆς ψυχῆς ἐνούσης σχηματισθεῖσα μορφὴν ἔσχε τοιαύτην καὶ διάθεσιν.

ΖΗΤΗΜΑ Ε',

1. 'Διὰ τί, τῶν μὲν εὐθυγράμμων τῶν δὲ κυκλικῶν 15 σωμάτων καὶ σχημάτων ὄντων, τὰς τῶν εὐθυγράμμων ἀρχὰς ἔλαβε (Tim. 53 sqq.), τὸ ἰσοσκελὲς τρίγωνον καὶ
C τὸ σκαληνόν, ὧν τὸ μὲν τὸν κύβον συνέστησε γῆς στοιχεῖον ὄντα, τὸ δὲ σκαληνὸν τήν τε πυραμίδα καὶ τὸ ὀκτάεδρον καὶ τὸ εἰκοσάεδρον, τὸ μὲν πυρὸς σπέρμα τὸ δ' ἀέρος τὸ 20 δ' ὕδατος γενόμενον· τὸ δὲ τῶν κυκλικῶν ὅλως παρῆκε, καίτοι μνησθεὶς τοῦ σφαιροειδοῦς, ἐν οἷς φησι (55 a) τῶν κατηριθμημένων σχημάτων ἕκαστον σώματος περιφεροῦς εἰς ἴσα διανεμητικὸν εἶναι;'

Πότερον, ὡς ὑπονοοῦσιν ἔνιοι, τὸ δωδεκάεδρον τῷ 25 σφαιροειδεῖ προσένειμεν, εἰπὼν (55 c) ὅτι τούτῳ πρὸς τὴν τοῦ παντὸς 'ὁ θεὸς κατεχρήσατο' φύσιν 'ἐκεῖνο διαζωγραφῶν'; καὶ γὰρ μάλιστα τῷ πλήθει τῶν στοιχείων

6 πειθ.] cf. p. 186, 28 sqq. || 15 sq. Tim. Locr. 98 a sqq. || 16 σχημ.] cf. 883 b || 19 sq. cf. 427 a. πυραμίς = τετράεδρον || 25 sqq. cf. Tim. Locr. 98 e || 28 στοιχεῖα = ἀρχαί v. 17, i. e. triangula certorum quorundam generum, ex quibus Platonis corpora primaria (i. e. plana horum corporum) composita sunt; cf. Plat. Tim. 54 d. 55 b; Tim. Locr. 98 a

9 διάφωνον] διαφέρειν J[1] διάφορον ss. B[1] || 12 ὑπὸ τῆς ψ. om. X || 15 τῶν δὲ — 16 εὐθυγρ. om. J[1] || 25 ἕτεροι ε (ἔνιοι ss. m. 1)

ἀμβλύτητι δὲ τῶν γωνιῶν τὴν εὐθύτητα διαφυγὸν εὐ- D
καμπές ἐστι, καὶ τῇ περιτάσει καθάπερ αἱ δωδεκάσκυτοι
σφαῖραι κυκλοτερὲς γίγνεται καὶ περιληπτικόν· ἔχει γὰρ
εἴκοσι γωνίας στερεάς, ὧν ἑκάστην ἐπίπεδοι περιέχουσιν
5 ἀμβλεῖαι τρεῖς· ἑκάστη γὰρ ὀρθῆς ἐστι καὶ πέμπτου μο-
ρίου· συνήρμοσται δὲ καὶ συμπέπηγεν ἐκ δώδεκα πεντα-
γώνων ἰσογωνίων καὶ ἰσοπλεύρων, ὧν ἕκαστον ἐκ τριά-
κοντα τῶν πρώτων σκαληνῶν τριγώνων συνέστηκε· διὸ
καὶ δοκεῖ τὸν ζῳδιακὸν ἅμα καὶ τὸν ἐνιαυτὸν ἀπομιμεῖ-
10 σθαι ταῖς διανομαῖς τῶν μοιρῶν ἰσαρίθμοις οὔσαις.

2. Ἦ πρότερόν ἐστι κατὰ φύσιν τὸ εὐθὺ τοῦ περιφε-
ροῦς, μᾶλλον δ' ὅλως πάθος τι τῆς εὐθείας ἡ περιφερής;
κάμπτεσθαι γὰρ λέγεται τὸ ὀρθόν, καὶ ὁ κύκλος γράφεται E
κέντρῳ καὶ διαστήματι, τοῦτο δ' ἐστὶν εὐθείας τόπος,
15 ὑφ' ἧς καὶ μετρεῖται, τὸ γὰρ περιέχον ἐκ τοῦ μέσου παν-
ταχόθεν ἴσον ἀφέστηκε. γεννᾶται δὲ καὶ κῶνος καὶ κύ-
λινδρος ἀπ' εὐθυγράμμων, ὁ μὲν τριγώνου περὶ μίαν
πλευρὰν μένουσαν τῇ ἑτέρᾳ πλευρᾷ καὶ τῇ βάσει περι-
ενεχθέντος, ὁ δὲ κύλινδρος παραλληλογράμμου ταὐτὸ τοῦτο
20 παθόντος. ἔτι τῆς μὲν ἀρχῆς ἐγγυτέρω τὸ ἔλαττον,
ἐλαχίστη δὲ πασῶν ἡ εὐθεῖα· τῆς γὰρ περιφεροῦς τὸ μὲν
⟨ἐντός⟩ ἐστι κοῖλον κυρτὸν δὲ τὸ ἐκτός. ἔτι τῶν σχη-
μάτων οἱ ἀριθμοὶ πρότεροι, καὶ γὰρ ἡ μονὰς τῆς στιγμῆς· F
ἔστι γὰρ ἡ στιγμὴ μονὰς ἐν θέσει. καὶ μὴν ἡ μονὰς τρίγω-
25 νός ἐστι· πᾶς γὰρ τρίγωνος ἀριθμὸς ὀκτάκις γενόμενος
καὶ μονάδα προσλαβὼν γίγνεται τετράγωνος· τοῦτο δὲ

2. 3 *δωδ. σφαῖραι*] cf. Plat. Phaed. 110b || **4** *γων. στερ.*] anguli solidi = 'Ecken' || **14** *εὐθείας τόπος* = spatium lineae rectae = spatium in quo lineae rectae (sive radii) duci possunt, quarum quaelibet intercapedinem inter centrum et circumferentiam metiuntur. 'intercapedine quae rectam lineam capit' Xyl. interpr.; 'in den Zwischenraum läßt sich eine gerade Linie legen' Kaltwasser || **19** *παραλλ.*] 'Rechteck' || **25sq.** *τρίγωνος*] cf. p. 172, 1 cum annot. 172, 9; 173, 10; *πᾶς τρίγ.*: ergo 1, 3, 6, 10, 15, 21, 28, 36 etc.; e. g. $8 \cdot 10 + 1 = 81 = 9^2$

1 *διέφυγεν* J[1] || **3** *παραληπτ.* J[1] || **5** *ὀρθὴ* Nogarola || **10** *μυρίων* J || **14** *τύπος* X ε || **20** *ἔτι*] *ἐπεὶ* Ω corr. Leon. || **22** *ἐντὸς* hoc loco add. Bern., *κοῖλον ⟨τὸ ἐντὸς⟩* iam Leon. || **24** *ἐνθέτως* J[1]

καὶ τῇ μονάδι συμβέβηκε· πρότερον οὖν τοῦ κύκλου τὸ τρίγωνον· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ εὐθεῖα τῆς περιφεροῦς. ἔτι τὸ στοιχεῖον εἰς οὐδὲν διαιρεῖται τῶν συνισταμένων ἐξ
1004 *αὐτοῦ, τοῖς δ' ἄλλοις εἰς τὸ στοιχεῖον ἡ διάλυσις.* | *εἰ τοίνυν τὸ μὲν τρίγωνον εἰς οὐδὲν περιφερὲς διαλύεται, τὸν* 5
δὲ κύκλον εἰς τέτταρα τρίγωνα τέμνουσιν αἱ δύο διάμετροι, πρότερον ἂν τῇ φύσει καὶ στοιχειωδέστερον εἴη τοῦ κυκλικοῦ τὸ εὐθύγραμμον. ὅτι τοίνυν προηγούμενον μέν ἐστι τὸ εὐθύγραμμον, τὸ δὲ κυκλικὸν ἐπιγιγνόμενον καὶ συμβεβηκός, αὐτὸς ὁ Πλάτων (Tim. 55d) *ἐνεδείξατο·* 10
τὴν γὰρ γῆν ἐκ κύβων συστησάμενος, ὧν ἕκαστον εὐθύγραμμοι περιέχουσιν ἐπιφάνειαι, σφαιροειδὲς αὐτῆς γεγονέναι τὸ σχῆμά φησι καὶ στρογγύλον. ὥστ' οὐδὲν ἔδει ποιεῖν τῶν περιφερῶν ἴδιον στοιχεῖον, εἰ καὶ τοῖς εὐθυγράμμοις πρὸς ἄλληλά πως συναρμοττομένοις ὁ σχημα- 15
B *τισμὸς οὗτος ἐπιγίγνεσθαι πέφυκεν.*

3. *Ἔτι, εὐθεῖα μὲν ἥ τε μείζων ἥ τε μικροτέρα τὴν αὐτὴν εὐθύτητα διατηρεῖ, τὰς δὲ τῶν κύκλων περιφερείας, ἂν ὦσι σμικρότεραι, καμπυλωτέρας καὶ σφιγγομένας τῇ κυρτότητι μᾶλλον ὁρῶμεν· ἂν δὲ μείζους, ἀνειμένας· ἱστά-* 20
μενοι γοῦν κατὰ τὴν κυρτὴν περιφέρειαν οἱ μὲν κατὰ σημεῖον οἱ δὲ κατὰ γραμμὴν ἅπτονται τῶν ὑποκειμένων ἐπιπέδων· ὥσθ' ὑπονοήσειεν ἄν τις εὐθείας κατὰ μικρὰ πολλὰς συντιθεμένας τὴν περιφερῆ γραμμὴν ἀποτελεῖν.

4. *Ὅρα δὲ μὴ τῶν μὲν ἐνταῦθα κυκλικῶν καὶ σφαιροει-* 25
δῶν οὐδέν ἐστιν ἀπηκριβωμένον, ἀλλ' ἐντάσει καὶ περιτάσει τῶν εὐθυγράμμων ἢ μικρότητι τῶν μορίων τῆς
C *διαφορᾶς λανθανούσης ἐπιφαίνεται τὸ στρογγύλον καὶ κυκλοειδές, ὅθεν οὐδὲ κινεῖται φύσει τῶν ἐνταῦθα σωμάτων ἐγκυκλίως οὐδὲν ἀλλ' ἐπ' εὐθείας ἅπαντα· τὸ δ'* 30
ὄντως σφαιροειδὲς οὐκ ἔστιν αἰσθητοῦ σώματος ἀλλὰ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ νοῦ στοιχεῖον, οἷς καὶ τὴν κυκλοφορητικὴν

3 *εἰς*] *ὡς* J || **8** *ὅτι* — **9** *εὐθύγρ.* om. J[1] || **9** *ἐπιγ.*] *ἐστι γ.* J || **11** *γῆν* om. J[1] | *ἕκαστος* J[1] *ἕκαστοι* ε | *εὐθύγραμμον* J || **15** *συναρμοττόμενος* J || **17** *ἔστι γὰρ εὐθεῖα* J || **19** *καμπυλοτ.* εB || **25** *μὲν* J[1] Bonon. Voss. om. *O* || **26** *ἐνστάσει* X J α A ε || **32** *κυκλοφορητικὴν* X J α A ε Bon. Voss. *κυκλοφορικὴν* *O* (= E B)

κίνησιν ὡς προσήκουσαν κατὰ φύσιν ἀποδίδωσιν (Tim. 36e sq.).

ΖΗΤΗΜΑ ϛ'.

Πῶς ποτ' ἐν τῷ Φαίδρῳ (246d) *λέγεται τὸ τὴν τοῦ*
5 *πτεροῦ φύσιν, ὑφ' ἧς ἄνω τὸ ἐμβριθὲς ἄγεται, κεκοινωνηκέναι μάλιστα τῶν περὶ τὸ σῶμα τοῦ θείου;'*

Πότερον ὅτι περὶ ἔρωτος ὁ λόγος ἐστί, κάλλους δὲ τοῦ περὶ τὸ σῶμα ὁ ἔρως, τὸ δὲ κάλλος ὁμοιότητι τῇ πρὸς τὰ θεῖα κινεῖ καὶ ἀναμιμνήσκει τὴν ψυχήν; ἢ μᾶλλον οὐδὲν D
10 *περιεργαστέον ἀλλ' ἁπλῶς ἀκουστέον ὅτι, τῶν περὶ τὸ σῶμα τῆς ψυχῆς δυνάμεων πλειόνων οὐσῶν, ἡ διαλογιστικὴ καὶ διανοητικὴ μάλιστα τοῦ θείου κεκοινώνηκεν, ἣν τῶν θείων καὶ οὐρανίων ἔφησεν; ἣν οὐκ ἀπὸ τρόπου πτερὸν προσηγόρευσεν, ὡς τὴν ψυχὴν ἀπὸ τῶν ταπεινῶν*
15 *καὶ θνητῶν ἀναφέρουσαν.*

ΖΗΤΗΜΑ Ζ'.

1. *Πῶς ποτέ φησιν ὁ Πλάτων* (Tim. 79e—80c) *τὴν ἀντιπερίστασιν τῆς κινήσεως διὰ τὸ μηδαμοῦ κενὸν ὑπάρχειν αἰτίαν εἶναι τῶν περὶ τὰς ἰατρικὰς σικύας παθημά-*
20 *των, καὶ τῶν περὶ τὴν κατάποσιν καὶ τὰ ῥιπτούμενα βάρη καὶ τὰ τῶν ὑδάτων ῥεύματα καὶ κεραυνούς, τήν τε* E *φαινομένην πρὸς ἤλεκτρα καὶ τὴν λίθον τὴν Ἡρακλείαν ὁλκὴν τάς τε τῶν φθόγγων συμφωνίας;' δόξει γὰρ ἀτόπως αἰτίαν ⟨μίαν⟩ παμπόλλων καὶ ἀνομοίων γένεσιν*
25 *ἐπάγειν παθῶν.* (2.) *τὸ μὲν γὰρ περὶ τὴν ἀναπνοὴν ὡς γίγνεται τῇ ἀντιπεριστάσει τοῦ ἀέρος, αὐτὸς ἱκανῶς ἀποδέδειχε* (79b. 80d)· *τὰ δὲ λοιπὰ πάντα φήσας θαυματουργεῖσθαι καὶ τῷ κενὸν εἶναι μηδὲν περιωθεῖν θ' αὐτὰ ταῦτ'*

1 cf. Plat. Tim. 34a *ἀποδίδωσιν*] Plato, cf. p. 118, 10

4 *τῷ* om. J[1] || 5 *ἄγ.* J[1] Plato *ἀνάγ.* O || 6 *θείου* Bern. Plato *θεοῦ* || 11 *πλειόνων* om. J[1] || 19 *μαθημάτων* J[1] || 20 *κατάστασιν* J[1] || 21 *βάρη*] *μέρη* AEB || 22 *τον λίθον τὸν Ἡράκλειον* Ω corr. Hu. cf. p. 127, 1 sq. 15. 16. 24 || 24 add. Faehsius Duebn. *ἀτ. μίαν* (fort. α[1] sub ras.) *παμπ.* Schellens Si. *ἀτ. αἰτίαν παμπ.* || 25 *ὑπάγειν* Ω corr. Turn. Xyl. || 26 *αὐτοῦ* J || 27.28 *θαυμ. τε καὶ εἶναι* Ω corr. Bern. ex Plat. Tim. 80c

εἰς ἄλληλα καὶ διαμείβεσθαι πρὸς τὰς αὑτῶν ἕδρας ἰόντα, τὴν καθ' ἕκαστον ἐξεργασίαν ἡμῖν ἀφῆκε.

3. *Πρῶτον μὲν οὖν τὸ περὶ τὴν σικύαν τοιοῦτόν ἐστιν· ὁ περιληφθεὶς ὑπ' αὐτῆς πρὸς τῇ σαρκὶ μετὰ θερμότητος* F *ἀὴρ ἐκπυρωθεὶς καὶ γενόμενος τῶν τοῦ χαλκοῦ πόρων* 5 *ἀραιότερος ἐξέπεσεν οὐκ εἰς κενὴν χώραν, οὐ γάρ ἐστιν, εἰς δὲ τὸν περιεστῶτα τὴν σικύαν ἔξωθεν ἀέρα, κἀκεῖνον ἀπέωσεν· ὁ δὲ τὸν πρὸ αὑτοῦ· καὶ τοῦτο πάσχων ἀεὶ καὶ δρῶν ὁ ἔμπροσθεν ὑποχωρεῖ, τῆς κενουμένης γλιχόμενος* 1005 *χώρας, ἣν ὁ πρῶτος ἐξέλιπεν·* | *οὕτω δὲ τῇ σαρκὶ περι-* 10 □ *πίπτων, ἧς ἡ σικύα δέδρακται, καὶ ἀναζέων ἅμα συνεκθλίβει τὸ ὑγρὸν εἰς τὴν σικύαν.*

4. *Ἡ δὲ κατάποσις γίγνεται τὸν αὐτὸν τρόπον· αἱ γὰρ περὶ τὸ στόμα καὶ τὸν στόμαχον κοιλότητες ἀέρος ἀεὶ πλήρεις εἰσίν· ὅταν οὖν ἐμπιεσθῇ τὸ σιτίον ὑπὸ τῆς γλώτ-* 15 *της, ἅμα καὶ τῶν παρισθμίων ἐνταθέντων, ἐκθλιβόμενος ὁ ἀὴρ πρὸς τὸν οὐρανὸν ἔχεται τοῦ ὑποχωροῦντος καὶ συνεπωθεῖ τὸ σιτίον.*

5. *Τὰ δὲ ῥιπτούμενα βάρη τὸν ἀέρα σχίζει μετὰ πληγῆς ἐμπεσόντα καὶ διίστησιν· ὁ δὲ περιρρέων ὀπίσω, τῷ φύσιν* 20 *ἔχειν ἀεὶ τὴν ἐρημουμένην χώραν διώκειν καὶ ἀναπληροῦν συνέπεται τῷ ἀφιεμένῳ τὴν κίνησιν συνεπιταχύνων.*

B 6. *Αἱ δὲ τῶν κεραυνῶν πτώσεις καὶ αὐταὶ ῥίψεσιν ἐοίκασιν· ἐκπηδᾷ γὰρ ὑπὸ πληγῆς ἐν τῷ νέφει γενομένης τὸ πυρῶδες εἰς τὸν ἀέρα· κἀκεῖνος ἀντιρραγεὶς ὑποχωρεῖ,* 25 *καὶ πάλιν ἐς ταὐτὸ συμπίπτων ἄνωθεν ἐξωθεῖ κάτω παρὰ φύσιν ἀποβιαζόμενος τὸν κεραυνόν.*

7. *Τὸ δ' ἤλεκτρον οὐδὲν ἕλκει τῶν παρακειμένων ὥσπερ*

28sqq. cf. Lucret. VI 1022—41 (Fritzsche, Rh. Mus. 57, 1902, 369sq.)

9 *δρῶν* Wy. *ἄγων* | *ὑποχωρεῖ, ⟨ὁ δ' ὄπισθεν ἐπιχωρεῖ⟩* ci. Wy. Ha. || 11 *καὶ ἀναζέων* rectum vid., si *ἀναζέων* sensu activo accipitur, cf. 337a, Hu. *ἀναξαινομένη* (om. *καὶ* et *ἅμα*) Wy. *καὶ ἀναξαίνων* dub. Po. *καὶ ἀναπιέζων* Emp. Ha. || 14 *τὸ στόμα καὶ* om. J[1] || 17 *τὸν οὐρανὸν* Steph. X ? (nihil certi adnotat We. neque testis Wyttenbachii) α a. c. ? *τὸ εἶκον* O || 20 *ἐκπεσ.* XE || 22 *ἐφιεμ.* J[1] | *ἐπιταχύνων* EB || 26 *ταὐτὰ* J[1]

οὐδ' ἡ σιδηρῖτις λίθος, οὐδὲ προσπηδᾷ τι τούτοις ἀφ' αὑτοῦ τῶν πλησίον· ἀλλ' ἡ μὲν λίθος τινὰς ἀπορροίας ἐξίησιν ἐμβριθεῖς καὶ πνευματώδεις, αἷς ὁ συνεχὴς ἀναστελλόμενος ἀὴρ ὠθεῖ τὸν πρὸ αὐτοῦ· κἀκεῖνος ἐν κύκλῳ
5 *περιιὼν καὶ ὑπονοστῶν αὖθις ἐπὶ τὴν κενουμένην χώραν ἀποβιάζεται καὶ συνεφέλκεται τὸν σίδηρον. τὸ δ' ἤλεκ-* C
τρον ἔχει μέν τι φλογοειδὲς ἢ πνευματικόν, ἐκβάλλει δὲ τοῦτο τρίψει τῆς ἐπιφανείας, τῶν πόρων ἀναστομωθέντων· τὸ δὲ ταὐτὸ μὲν ἐκπεσὸν ποιεῖ τῷ τῆς σιδηρίτιδος,
10 *ἐφέλκεται δὲ τῶν πλησίον τὰ κουφότατα καὶ ξηρότατα διὰ λεπτότητα καὶ ἀσθένειαν· οὐ γάρ ἐστιν ἰσχυρὸν οὐδ' ἔχει βάρος οὐδὲ ῥύμην πλῆθος ἀέρος ἐξῶσαι δυναμένην, ᾧ τῶν μειζόνων, ὥσπερ ἡ σιδηρῖτις, ἐπικρατήσει.*
πῶς οὖν οὔτε λίθον οὔτε ξύλον ὁ ἀὴρ ἀλλὰ μόνον τὸν
15 *σίδηρον ὠθεῖ καὶ προστέλλει πρὸς τὴν λίθον; αὕτη δ' ἐστὶ μὲν ἀπορία κοινὴ πρός τε τοὺς ὁλκῇ τῆς λίθου καὶ τοὺς φορᾷ τοῦ σιδήρου τὴν σύμπηξιν οἰομένους γίγνεσθαι τῶν σωμάτων, εὔλυτος δ' ἂν οὕτως ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος. ὁ σίδηρος οὔτ' ἄγαν ἀραιός ἐστιν ὡς ξύλον οὔτ' ἄγαν* D
20 *πυκνὸς ὡς χρυσὸς ἢ λίθος, ἀλλ' ἔχει πόρους καὶ οἴμους καὶ τραχύτητας διὰ τὰς ἀνωμαλίας τῷ ἀέρι συμμέτρους, ὥστε μὴ ἀπολισθαίνειν ἀλλ' ἕδραις τισὶν ἐνισχόμενον καὶ ἀντερείσεσι περιπλοκὴν σύμμετρον ἐχούσαις, ὡς ἂν ἐμπέσῃ πρὸς τὴν λίθον φερόμενος, ἀποβιάζεσθαι καὶ*

19 sqq. partim similis partim dissimilis Lucret. VI 1058 sqq.

5 *ἐπὶ*] *ὑπὸ* X || **8** *τρίψει*] *τῇ τρ.* A²B || **9** *τῷ*] *τὸ* J || **14. 15** *τὸν σίδ. μόνον* J || **15. 24** *τὸν λ.* Ω corr. Wy. || **16. 17** *τοὺς*] *τῇ* bis J¹ || **16** *τῆς*] *τοῦ* JαAεBn Bon. Voss. || **18. 19** inter *σωμάτων* et *ὁ σίδ.* exhib. *εἰλυσπᾶν οὕτως ὑπὸ τοῦ πλάτωνος* Xε *ἰλυσπᾶν οὕτως* Bon. Voss. (*ὑπὸ τ. πλάτ.* del. Bon., om. Voss.), omnia sine lac. om. J, cum lac. 12—21 lit. om. *Π* (α cum ras. 21 lit.) B *εὔλυτος δ' ἂν οὕτως ὑπὸ* (magis placeret *μετὰ* 'adiuvante Platone' Hu.) *τοῦ Πλάτωνος* Hu., potius *εὔλυτος δ', ἂν οὕτως ⟨ὑπολάβωμεν λέγεσθαι τοῦθ'⟩ ὑπὸ τ. Πλ.* vel *οὕτως ⟨δεχώμεθα τὸ λεχθὲν⟩ ὑπὸ τ. Πλ.* Po. (coll. Aristot. de animal. gener. III 755b 23 *ἡ δ' ἀπορία, δι' ἣν οὕτως ὑπολαμβάνουσιν, εὔλυτος τὸ συμβαῖνον ἀκούσασι,* et p. 128, 4) *ἐλύετο δ' ἂν οὕτως ὑπὸ τ. Πλ.* ci. Bern. || **20** *οἴμας* J*Π*B Bon. Voss. || **22** *μὴ*] *μήτε* JαAB || **23** *ὡς* del. Si. non probab. (cf. etiam p. 138, 18) || **24** *τὴν λ.*] cf. ad v. 15

*προωθεῖν τὸν σίδηρον. τούτων μὲν οὖν τοιοῦτός τις ἂν
εἴη λόγος.*

8. *Ἡ δὲ τῶν ἐπὶ γῆς ὑδάτων ῥύσις οὐχ ὁμοίως εὐ-
σύνοπτον ἔχει τὸν τῆς ἀντιπεριώσεως τρόπον. ἀλλὰ χρὴ
καταμανθάνειν τὰ λιμναῖα τῶν ὑδάτων ἀτρεμοῦντα καὶ* 5
μένοντα τῷ περικεχύσθαι καὶ συναγαγεῖν πανταχόθεν
E *αὐτοῖς ἀκίνητον ἀέρα, μηδαμοῦ κενὴν ποιοῦντα χώραν.
τὸ γοῦν ἐπιπολῆς ὕδωρ ἔν τε ταῖς λίμναις καὶ ἐν τοῖς
πελάγεσι δονεῖται καὶ κυμαίνεται τοῦ ἀέρος σάλον λαμ-
βάνοντος· ἕπεται γὰρ εὐθὺς μεθισταμένῳ καὶ συναπορρεῖ* 10
*διὰ τὴν ἀνωμαλίαν· ἡ γὰρ κάτω πληγὴ τὴν κοιλότητα
ποιεῖ τοῦ κύματος, ἡ δ' ἄνω τὸν ὄγκον, ἄχρις οὗ καταστῇ
καὶ παύσηται, τῆς περιεχούσης τὰ ὑγρὰ χώρας ἱσταμένης.
αἱ ῥύσεις οὖν τῶν φερομένων ἀεὶ τὰ ὑποχωροῦντα τοῦ
ἀέρος διώκουσαι τοῖς δ' ἀντιπεριωθουμένοις ἐλαυνόμεναι* 15
τὸ ἐνδελεχὲς καὶ ἀλώφητον ἔχουσι. διὸ καὶ φέρονται θᾶτ-
F *τον οἱ ποταμοὶ πληθύοντες· ὅταν δ' ὀλίγον ᾖ καὶ κοῖλον,
†ἵεται τὸ ὑγρὸν ὑπ' ἀσθενείας, οὐχ ὑπείκοντος τοῦ ἀέρος
οὐδὲ πολλὴν ἀντιπερίστασιν λαμβάνοντος. οὕτω δὲ καὶ
τὰ πηγαῖα τῶν ὑδάτων ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀναφέρεσθαι, τοῦ* 20
θύραθεν ἀέρος εἰς τὰς κενουμένας ἐν βάθει χώρας ὑπο-
1006 *φερομένου καὶ πάλιν θύραζε τὸ ὕδωρ ἐκπέμποντος.* | *οἴ-
κου δὲ βαθυσκίου καὶ περιέχοντος ἀέρα νήνεμον ὕδατι
ῥανθὲν ἔδαφος πνεῦμα ποιεῖ καὶ ἄνεμον, μεθισταμένου
τοῦ ἀέρος ἐξ ἕδρας παρεμπίπτοντι τῷ ὑγρῷ καὶ πληγὰς* 25
*λαμβάνοντος. οὕτως ἐξωθεῖσθαί θ' ὑπ' ἀλλήλων καὶ ἀνθ-
υπείκειν ἀλλήλοις πέφυκεν, οὐκ οὔσης κενότητος ἐν ᾗ
θάτερον ἱδρυθὲν οὐ μεθέξει τῆς θατέρου μεταβολῆς.*

9. *Καὶ μὴν τὰ περὶ τῆς συμφωνίας αὐτὸς εἴρηκεν* (Tim.

1 *τις* om. J^1ε || **6** *περικεχῶσθαι* ci. Wy. || **7** *αὐτοῖς* Wy. interpr. Bern. *αὐτ.* || **10** *συναπορεῖ* Xε || **13** *περιούσης* J^1 | *ἱστάμενος* J^1 *ος* ss. ε *ἐνισταμένης* (= impediente) Wy., sed *χώρ. ἱστ.* = spatio (aere impleto) conquiescente atque considente || **17** *πληθύνοντες* J || **18** *ἵεται*] *ἀνίεται* vel *ἵσταται* ci. Wy. *ἵσταται* Apelt (Philologus 62, 1903, 287) *ἱδρύεται* (cf. v. 28) dub. Po. || **20** *τὰ πηγ. τῶν ἀναγκαίων* J^1 || **21** *κενουμένας* (ι ss.) X^1 *κινουμένας* J^1 | *χώρας ἐν βάθει* X || **23** *νήνεμον* Wy. *ἢ ἄνεμον* Ω (*ἢ νήνεμον* iam Steph. Nogarola) || **26** *λαμβάνοντι* J^1 || **28** *ἱδρυνθὲν* αAεB

80 a sq.), *ὃν τρόπον ὁμοι⟨οπαθεῖς αἱ κινήσεις ποι⟩οῦσι τοὺς φθόγγους. ὀξὺς μὲν γὰρ ὁ ταχὺς γίγνεται βαρὺς δ' ὁ βραδύς· διὸ καὶ πρότερον κινοῦσι τὴν αἴσθησιν οἱ ὀξεῖς· ὅταν δὲ τούτοις ἤδη μαραινομένοις καὶ ἀπολήγουσιν οἱ*
5 *βραδεῖς ἐπιβάλωσιν ἀρχόμενοι, τὸ κραθὲν αὐτῶν δι' ὁμοιο-* B
πάθειαν ἡδονὴν τῇ ἀκοῇ παρέσχεν, ἣν συμφωνίαν καλοῦσιν. ὅτι δὲ τούτων ὄργανον ὁ ἀήρ ἐστι, ῥᾴδιον συνιδεῖν ἐκ τῶν προειρημένων. ἔστι γὰρ ἡ φωνὴ πληγὴ τοῦ αἰσθανομένου δι' ὤτων ὑπ' ἀέρος· πλήττει γὰρ πληγεὶς ὁ
10 *ἀὴρ ὑπὸ τοῦ κινήσαντος, ἂν μὲν ᾖ σφοδρόν, ὀξέως, ἂν δ' ἀμβλύ, μαλακώτερον· ὁ δὴ σφόδρα καὶ συντόνως πληγεὶς προσμίγνυσι τῇ ἀκοῇ πρότερος, εἶτα περιιὼν πάλιν καὶ καταλαμβάνων τὸν βραδύτερον συνέπεται καὶ συμπαραπέμπει τὴν αἴσθησιν.*

15 *ΖΗΤΗΜΑ Η'.*

1. *'Πῶς λέγει τὰς ψυχὰς ὁ Τίμαιος* (42 d) *εἴς τε γῆν καὶ σελήνην καὶ τἆλλα ὅσα ὄργανα χρόνου σπαρῆναι;'*

Πότερον οὕτως ἐκίνει τὴν γῆν, ὥσπερ ἥλιον καὶ σε- C
λήνην καὶ τοὺς πέντε πλάνητας, οὓς ὄργανα χρόνου διὰ
20 *τὰς τροπὰς προσηγόρευε, καὶ ἔδει τὴν γῆν* (Tim. 40 b) *'ἰλλομένην περὶ τὸν διὰ πάντων πόλον τεταμένον' μὴ μεμηχανῆσθαι συνεχομένην καὶ μένουσαν, ἀλλὰ στρεφομένην καὶ ἀνειλουμένην νοεῖν, ὡς ὕστερον Ἀρίσταρχος καὶ Σέλευκος ἀπεδείκνυσαν, ὁ μὲν ὑποτιθέμενος μόνον ὁ*
25 *δὲ Σέλευκος καὶ ἀποφαινόμενος; Θεόφραστος δὲ καὶ προσ-*

21 – p. 130, 5 de *ἰλλ.* cf. Procl. in Plat. Tim. 281 C—F = III p. 136—138 D. || 23 *Ἀρ.*] cf. 891 a 923 a || 24 *Σέλ.*] cf. Gossen in RE s. Seleukos p. 1250 || 25 sqq. = Theophr. Phys. opinion. fr. 22 Diels Doxogr. p. 494 cf. vit. Num. 11 p. 67 d

1 *ὁμοιοῦσι τοὺς φθόγγους* Ω suppl. Po. (cf. v. 5) *ὁμολογοῦσιν οἱ φθόγγοι* ci. Nogarola || 3 *πρότ. οὐ κινοῦσι* E B *οὐ* del. in J α A || 9 *γὰρ*] *τε* J^{1} ss. X^{1} || 11 *ὃς* X | *σύντονος πληγὴ* J || 13 *τὸ* J^{1} ε || 18 *ὄντως* J || 18. 19 *καὶ—καὶ*] *ἢ—ἢ* J^{1} || 20 *προσηγόρευσε* J^{1} || 21 *εἰλλομένην* codd. A P Platonis *εἱλουμ.* Aristot. apud Schol. ad Plat. Tim. 40 c | *παντὸς* Plat. | *ἰλλ.—*23 *ἀνειλ.* om. J^{1} | *τεταγμένον* *Π* ε B || 22 *μεμηχ. μὴ σ.* X Bon. Voss. *μεμηχ.* del. Ha. | *συστρεφ.* X || 23 *ἐνειλουμ.* ci. Papabasileios

ἱστορεῖ τῷ Πλάτωνι πρεσβυτέρῳ γενομένῳ μεταμέλειν, ὡς οὐ προσήκουσαν ἀποδόντι τῇ γῇ τὴν μέσην χώραν τοῦ παντός.

D 2. *Ἢ τούτοις μὲν ἀντίκειται πολλὰ τῶν ὁμολογουμένως ἀρεσκόντων τῷ ἀνδρί, μεταγραπτέον δὲ τὸ 'χρόνου'* 5 *'χρόνῳ' λαμβάνοντας ἀντὶ τῆς γενικῆς τὴν δοτικήν, καὶ δεκτέον ὄργανα μὴ τοὺς ἀστέρας ἀλλὰ τὰ σώματα τῶν ζῴων λέγεσθαι; καθάπερ Ἀριστοτέλης* (de an. II 412a 27. b 5) *ὡρίσατο τὴν ψυχὴν 'ἐντελέχειαν σώματος φυσικοῦ ὀργανικοῦ δυνάμει ζωὴν ἔχοντος.' ὥστε τοιοῦτον* 10 *εἶναι τὸν λόγον· αἱ ψυχαὶ εἰς τὰ προσήκοντα ὀργανικὰ σώματα ἐν χρόνῳ κατεσπάρησαν. ἀλλὰ καὶ τοῦτο παρὰ τὴν δόξαν ἐστίν· οὐ γὰρ ἅπαξ ἀλλὰ πολλάκις ὄργανα χρόνου τοὺς ἀστέρας εἴρηκεν, ὅπου καὶ τὸν ἥλιον αὐτὸν 'εἰς*
E *διορισμὸν καὶ φυλακὴν ἀριθμῶν χρόνου γεγονέναι' φησὶ* 15 (Tim. 38c) *μετὰ τῶν ἄλλων πλανήτων.*

3. *Ἄριστον οὖν τὴν γῆν ὄργανον ἀκούειν χρόνου μὴ κινουμένην ὥσπερ τοὺς ἀστέρας, ἀλλὰ τῷ περὶ αὐτὴν μένουσαν ἀεὶ παρέχειν ἐκείνοις φερομένοις ἀνατολὰς καὶ δύσεις, αἷς τὰ πρῶτα μέτρα τῶν χρόνων, ἡμέραι καὶ* 20 *νύκτες, ὁρίζονται· διὸ καὶ 'φύλακα καὶ δημιουργὸν' αὐτὴν ἀτρεκῆ 'νυκτὸς καὶ ἡμέρας' προσεῖπε* (40c)· *καὶ γὰρ οἱ τῶν ὡρολογίων γνώμονες οὐ συμμεθιστάμενοι ταῖς σκιαῖς ἀλλ' ἑστῶτες ὄργανα χρόνου καὶ μέτρα γεγόνασι, μιμούμενοι τῆς γῆς τὸ ἐπιπροσθοῦν τῷ ἡλίῳ περὶ αὐτὴν ὑπο-* 25 *φερομένῳ, καθάπερ εἶπεν Ἐμπεδοκλῆς* (B 48)

F *'νύκτα δὲ γαῖα τίθησιν, ὑφισταμένη φαέεσσι.'*

τοῦτο μὲν οὖν τοιαύτην ἔχει τὴν ἐξήγησιν.

8 898c || 21 171a 937e 938e

6 *λαμβάνοντας* X J[1] Bon. Voss. *-τα* *O* || 9 ⟨*πρώτην*⟩ *ἐντελ.* Bern. ex Arist. | *ἐνδελέχειαν* J | *ψυχικοῦ* J || 12 *περὶ* J[1] || 15 *χρόνου* X J[1] *χρόνῳ* *O* (*ω* ss. X[1]) || 18 *τῷ*] *τοῖς* J[1] || 22 *ἀτρεκῆ* exstat etiam 937e 938e (non 171a), deest in Plat. | *νυκτός τε καὶ ἡ.* Plato || 24 *ὄργ. καὶ χρόνου μ.* Ω trp. Po. (cf. v. 17 et p. 131, 11) || 27 *ἐφιστ.* Scaliger *ὑφισταμένοιο φάεσσι* Diels in app. cr., *ἠελίου* add. Kranz

4. Ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον ἄν τις ὑπίδοιτο, μὴ παρὰ τὸ εἰκὸς ὁ ἥλιος καὶ ἀτόπως λέγεται μετὰ τῆς σελήνης καὶ τῶν πλανήτων εἰς διορισμὸν χρόνου γεγονέναι. καὶ γὰρ ἄλλως μέγα τοῦ ἡλίου τὸ ἀξίωμα καὶ ὑπ' αὐτοῦ Πλάτωνος ἐν
5 Πολιτείᾳ (508a. 509d) βασιλεὺς ἀνηγόρευται παντὸς τοῦ αἰσθητοῦ καὶ κύριος, | ὥσπερ τοῦ νοητοῦ τὸ ἀγαθόν· ἐκείνου γὰρ ἔγγονος λέγεται, παρέχων τοῖς ὁρατοῖς μετὰ τοῦ φαίνεσθαι τὸ γίγνεσθαι, καθάπερ ἀπ' ἐκείνου τὸ εἶναι καὶ τὸ γιγνώσκεσθαι τοῖς νοητοῖς ὑπάρχει. τὸν
10 δὴ τοιαύτην φύσιν ἔχοντα καὶ δύναμιν τηλικαύτην θεὸν ὄργανον χρόνου γεγονέναι καὶ μέτρον ἐναργὲς τῆς πρὸς ἀλλήλας βραδυτῆτι καὶ τάχει τῶν ὀκτὼ σφαιρῶν διαφορᾶς οὐ πάνυ δοκεῖ πρεπῶδες οὐδ' ἄλλως εὔλογον εἶναι. ῥητέον οὖν τοὺς ὑπὸ τούτων ταραττομένους δι' ἄγνοιαν
15 οἴεσθαι τὸν χρόνον 'μέτρον εἶναι κινήσεως καὶ ἀριθμὸν κατὰ ⟨τὸ⟩ πρότερον καὶ ὕστερον' ὡς Ἀριστοτέλης (Phys. IV 219b 2al.) εἶπεν, ἢ 'τὸ ἐν κινήσει ποσόν' ὡς Σπεύσιππος, ἢ 'διάστημα κινήσεως' ἄλλο δ' οὐδὲν ὥς ἔνιοι τῶν Στωικῶν (II 515) ἀπὸ συμβεβηκότος ὁριζόμενοι τὴν
20 δ' οὐσίαν αὐτοῦ καὶ τὴν δύναμιν οὐ συνορῶντες, ἥν ὅ γε Πίνδαρος ἔοικεν οὐ φαύλως ὑπονοῶν εἰπεῖν (fr. 33)

'ἄνακτα τὸν πάντων ὑπερβάλλοντα χρόνον μακάρων'

ὅ τε Πυθαγόρας, ἐρωτηθεὶς τί χρόνος ἐστί, τὴν τοῦ ὅλου ψυχὴν εἰπεῖν. οὐ γὰρ πάθος οὐδὲ συμβεβηκὸς ἧς ἔτυχε
25 κινήσεως ὁ χρόνος ἐστίν, αἰτία δὲ καὶ δύναμις καὶ ἀρχὴ τῆς πάντα συνεχούσης τὰ γιγνόμενα συμμετρίας καὶ τά-

[Margin: 1007; B]

1 ad cap. 4 p. 1007a—d cf. H. Leisegang, Die Begriffe der Zeit u. Ewigkeit im späteren Platonismus (Beitr. z. Gesch. d. Philos. d. Mittelalters XIII 4, Münster 1913) p. 7—18 || **12**sqq. Plat. Tim. 38. 39 || **17** P. Lang, De Speusippi Academ. scriptis (Diss. Bonn. 1911) p. 79 fr. 53 || **19** SVF II 509sqq. || **23**sq. aliter 884b Vorsokr.[5] I 58, 33 (p. 460, 27)

2 λέγηται Ω corr. Si. || **7** ἔγγονος (ἐκ ss.) X[1] ἔκγονος αε || **11** τῆς om. X (add. m. 1) J[1] α (add. m. 1 ?) || **12** ἀλλήλαις X J[1] (α ss. X[1]) || **16** add. Bern. ex Aristotele || **20** γε] τε edd. || **22** ἄνακτα Heyne ἄνα J ἀνὰ *O* | τῶν πάντων — χρόνων J || **23** τοῦ ὅλου Nogarola τούτου Ω τοῦ οὐρανοῦ Turn. Bern.

ξεως, ἣν ἡ τοῦ ὅλου φύσις ἔμψυχος οὖσα κινεῖται· μᾶλλον
C *δὲ κίνησις οὖσα καὶ τάξις αὐτὴ καὶ συμμετρία χρόνος*
καλεῖται· (Eur. Tro. 887)

'πάντα γὰρ δι' ἀψόφου
βαίνων κελεύθου κατὰ δίκην τὰ θνήτ' ἄγει·' 5

καὶ γὰρ ἡ ψυχῆς οὐσία κατὰ τοὺς παλαιοὺς 'ἀριθμὸς ἦν
αὐτὸς ἑαυτόν κινῶν'. διὸ δὴ καὶ Πλάτων (Tim. 38b) *ἔφη*
χρόνον ἅμα μετ' οὐρανοῦ γεγονέναι, κίνησιν δὲ καὶ πρὸ
τῆς τοῦ οὐρανοῦ γενέσεως. χρόνος δ' οὐκ ἦν· οὐδὲ γὰρ
τάξις οὐδὲ μέτρον οὐδὲν οὐδὲ διορισμός, ἀλλὰ κίνησις 10
ἀόριστος ὥσπερ ἄμορφος ὕλη χρόνου καὶ ἀσχημάτιστος·
† ἐπικλύσασα δ' ἐν χρόᾳ καὶ καταβαλοῦσα τὴν μὲν ὕλην
σχήμασι τὴν δὲ κίνησιν περιόδοις, τὴν μὲν κόσμον ἅμα
τὴν δὲ χρόνον ἐποίησεν. εἰκόνες δ' εἰσὶν ἄμφω τοῦ θεοῦ,
D *τῆς μὲν οὐσίας ὁ κόσμος τῆς δ' ἀιδιότητος ⟨ὁ⟩ χρόνος,* 15
ἐν κινήσει, καθάπερ ἐν γενέσει θεὸς ὁ κόσμος. ὅθεν
ὁμοῦ γεγονότας φησὶν (Tim. 38b) *ὁμοῦ καὶ λυθήσεσθαι*
πάλιν, ἄν τις αὐτοὺς καταλαμβάνῃ λύσις· οὐ γὰρ οἷόν τε
χωρὶς χρόνου τὸ γενητὸν ὥσπερ οὐδὲ τὸ νοητὸν αἰῶνος,
εἰ μέλλει τὸ μὲν ἀεὶ μένειν τὸ δὲ μηδέποτε διαλύεσθαι 20
γιγνόμενον. οὕτως οὖν ἀναγκαίαν πρὸς τὸν οὐρανὸν ἔχων
συμπλοκὴν καὶ συναρμογὴν ὁ χρόνος οὐχ ἁπλῶς ἐστι κί-
νησις, ἀλλ' ὥσπερ εἴρηται κίνησις ἐν τάξει μέτρον ἐχούσῃ
καὶ πέρατα καὶ περιόδους· ὧν ὁ ἥλιος ἐπιστάτης ὢν καὶ
E *σκοπὸς ὁρίζειν καὶ βραβεύειν καὶ ἀναδεικνύναι καὶ ἀνα-* 25

4 381b || **6.7** 898c 1012d (= Xenocr. fr. 68 H.) Xenocr. fr. 60 ||
25 cf. K. Reinhardt, Herm. 77, 1942, 229

2 *αὐτὴ* Ha. Hu. 'ipsa' Xyl. interpr. *αὕτη* Ω || **8** *δὲ* om. J[1] ||
9 *ἄνου* (= *ἀνθρώπου*) J | *δ'* om. J[1] || **11.12** *χρόᾳ*] *χρόνῳ* J[1] | *ἀσχη-*
μάτιστος· ⟨ἣν ὁρίσασ' ἡ ψυχή,⟩ ἐγκλείσασα (vel *ἐπεγκλείσασα*)
δ' ἐν χώρᾳ (Plat. Tim. 52a) *καὶ μεταβαλοῦσα* (cf. p. 121, 25) Po.
valde probab., alia Emp. Apelt Si. *καταβοῦλα* Ω *λ—β* ss. X[1]
καταλαβ. Wy. || **14** *εἰκόνες* Steph. *εἰκότως* || **15** add. Steph. |
χρόνος· ⟨ἔστι γὰρ θεὸς ὁ χρόνος⟩ ἐν κιν. ci. Si. non opus vid.
Hu. || **18** *οἷόν τ' ⟨εἶναι⟩* Wy., sed cf. p. 157, 12 annot. || **20** *μὲν*
X Bon. Voss. om. *O* || **22** *ἐστι* om. *Π* ε B n || **25** *σκοπὸς* corruptum
putat et *⟨ἐπιταχθεὶς ἐπί⟩σκοπος ὁρίζειν* ci. Reinhardt, *σκ.* def.
Hu. cf. Hom. h. Cer. 62

φαίνειν μεταβολὰς καὶ ὥρας 'αἳ πάντα φέρουσι' καθ' Ἡράκλειτον (B 100), *οὐ φαύλων οὐδὲ μικρῶν ἀλλὰ τῶν μεγίστων καὶ κυριωτάτων τῷ ἡγεμόνι καὶ πρώτῳ θεῷ γίγνεται συνεργός.*

5 *ΖΗΤΗΜΑ Θ'.*

1. *Περὶ τῶν τῆς ψυχῆς δυνάμεων ἐν Πολιτείᾳ* (443 d) *Πλάτωνος τὴν τοῦ λογι⟨στι⟩κοῦ καὶ θυμοειδοῦς καὶ ἐπιθυμητικοῦ συμφωνίαν ἁρμονίᾳ μέσης καὶ ὑπάτης καὶ νήτης εἰκάσαντος ἄριστα, διαπορήσειεν ἄν τις 'πότερον κατὰ τῆς* 10 *μέσης τὸ θυμοειδὲς ἢ τὸ λογιστικὸν ἔταξεν;' αὐτὸς γὰρ ἔν γε τούτοις οὐ δεδήλωκεν. ἡ μὲν οὖν κατὰ τόπον τῶν μερῶν τάξις εἰς τὴν τῆς μέσης χώραν τίθεται τὸ θυμοειδές, τὸ δὲ λογιστικὸν εἰς τὴν τῆς ὑπάτης. τὸ γὰρ ἄνω καὶ πρῶτον ὕπατον οἱ παλαιοὶ προσηγόρευον· ᾗ καὶ* 15 *Ξενοκράτης* (fr. 18 H.) *Δία τὸν μὲν ἐν τοῖς κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχουσιν ὕπατον καλεῖ, νέατον δὲ τὸν ὑπὸ σελήνην· πρότερος δ' Ὅμηρος* (Θ 31 al.) *τὸν τῶν ἀρχόντων ἄρχοντα θεὸν 'ὕπατον κρειόντων' προσεῖπε. | καὶ δικαίως τῷ κρατίστῳ ἀποδέδωκε τὴν ἄνω χώραν ἡ φύ-* 20 *σις, ὥσπερ κυβερνήτην ἐνιδρύσασα τῇ κεφαλῇ τὸν λογισμόν, ἔσχατον δὲ καὶ νέατον ἀποικίσασα πόρρω τὸ ἐπιθυμητικόν. ἡ γὰρ κάτω νεάτη προσαγορεύεται τάξις, ὡς δηλοῦσιν αἱ τῶν νεκρῶν κλήσεις 'νερτέρων' καὶ 'ἐνέρων' προσαγορευομένων· ἔνιοι δὲ καὶ τῶν ἀνέμων φασὶ τὸν κά-* 25 *τωθεν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς πνέοντα νότον ὠνομάσθαι. ἣν οὖν τὸ ἔσχατον ἔχει πρὸς τὸ πρῶτον ἀντίθεσιν καὶ τὸ νέατον πρὸς τὸ ὕπατον, ταύτην τοῦ ἐπιθυμητικοῦ πρὸς τὸ λο-*

F 1008

5sqq. ad quaest. IX cf. 444e 451f et totum de virtute morali libellum || 11 *μέν*] respondet p. 135, 10 || 15 R. Heinze, Xenokr. 75sqq.

2 *οὐ*] *οὐδὲ* J² *Π*εBn || 6 *περὶ τῆς ψυχῆς τῶν δυνάμεων* J, *τῶν* ante *τῆς* ss. J² *περὶ* del. Ha. || 7 add. Bern. || 10 *λογικὸν* ε | *αὐτὸς* Wy. *οὗτος* || 14 *ᾗ* om. J¹ || 15 *μὲν ἐν* X J¹ E (Heinze) *ἐν* om. B *ἐν μὲν* *O* || 16. 17 *καὶ* om. X | *ὑπὸ τὴν σελ.* B | *πρότερος* BA p.c. *πρῶτον* J¹ *πρότερον* *O* || 18 *καὶ* om. J¹ || 19 *τῷ κρατίστῳ ⟨μὲν⟩* Bens. *τὴν ἄνω χ. ἀποδέδωκεν* malit Si. *τὴν ἄνω* om. J¹ || 26 *πρὸς*] *καὶ* J¹

γιστικὸν ἔχοντος, οὐκ ἔστιν ἀνωτάτω μὲν εἶναι καὶ πρῶτον ὕπατον δὲ μὴ εἶναι τὸ λογιστικὸν ἀλλ' ἕτερον. οἱ γὰρ ὡς B *κυρίαν δύναμιν αὐτῷ τὴν τῆς μέσης ἀποδιδόντες ἀγνοοῦσιν ὅτι τὴν κυριωτέραν ἀφαιροῦνται τὴν τῆς ὑπάτης, μήτε τῷ θυμῷ μήτε τῇ ἐπιθυμίᾳ προσήκουσαν· ἑκάτερον* 5 *γὰρ ἄρχεσθαι καὶ ἀκολουθεῖν οὐδέτερον δ' ἄρχειν ἢ ἡγεῖσθαι τοῦ λογιστικοῦ πέφυκεν. ἔτι δὲ μᾶλλον τῇ φύσει φανεῖται τὸ θυμοειδὲς ⟨ἢ⟩ τῷ τόπῳ τὴν μέσην ἔχον ἐκείνων τάξιν· εἴ γε δὴ τῷ μὲν λογιστικῷ τὸ ἄρχειν, τῷ δὲ θυμοειδεῖ τὸ ἄρχεσθαι καὶ τὸ ἄρχειν κατὰ φύσιν ἐστίν,* 10 *ὑπηκόῳ μὲν ὄντι τοῦ λογισμοῦ κρατοῦντι δὲ καὶ κολάζοντι τὴν ἐπιθυμίαν, ὅταν ἀπειθῇ τῷ λογισμῷ. καὶ καθάπερ ἐν γράμμασι τὰ ἡμίφωνα μέσα τῶν ἀφώνων ἐστὶ καὶ* C *τῶν φωνηέντων τῷ πλέον ἐκείνων ἠχεῖν ἔλαττον δὲ τούτων, οὕτως ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου τὸ θυμοειδὲς* 15 *οὐκ ἀκράτως παθητικόν ἐστιν ἀλλὰ φαντασίαν καλοῦ πολλάκις ἔχει μεμιγμένην ἀλόγῳ τῇ τῆς τιμωρίας ὀρέξει. καὶ Πλάτων* (Phaedr. 246 a) *αὐτὸς εἰκάσας συμφύτῳ ζεύγει καὶ ἡνιόχῳ τὸ τῆς ψυχῆς εἶδος, ἡνίοχον μέν, ὡς παντὶ δῆλον, ἀπέφηνε τὸ λογιστικόν· τῶν δ' ἵππων τὸ* 20 *μὲν περὶ τὰς ἐπιθυμίας ἀπειθὲς καὶ ἀνάγωγον παντάπασι 'περὶ ὦτα λάσιον, κωφόν, μάστιγι μετὰ κέντρων μόγις ὑπεῖκον'* (253 e), *τὸ δὲ θυμοειδὲς εὐήνιον τὰ πολλὰ τῷ λογισμῷ καὶ σύμμαχον. ὥσπερ οὖν συνωρίδος οὐχ ὁ* D *ἡνίοχός ἐστιν ἀρετῇ καὶ δυνάμει μέσος, ἀλλὰ τῶν ἵππων* 25 *ὁ φαυλότερος μὲν τοῦ ἡνιόχου βελτίων δὲ τοῦ ὁμοζύγου, οὕτω τῆς ψυχῆς οὐ τῷ κρατοῦντι τὴν μέσην ἀπένειμε τάξιν, ἀλλ' ᾧ πάθους μὲν ἧττον ἢ τῷ ⟨τρίτῳ μᾶλλον δ'*

12 sqq. cf. 738 d. e

2 *λογικὸν* J ‖ 3 *τὴν* om. J^1 ‖ 8 add. Hu. (v. 7 *ἔτι δὲ*… respicit ad p. 133,11); non obstat p. 135, 10, ubi *τοῖς τόποις* non instrumentalis (sicut hic *τῷ τόπῳ*), sed merus dativus est; cf. ibi annot. ‖ 9 *μὲν* om. J^1 ‖ 10 *ἄρχεσθαι καὶ τὸ* om. J^1 ‖ 12 *καὶ* om. J^1 α^1 (add. m. 1 ?) ‖ 14 *ἔχειν* Ω corr. Leon. ‖ 17 *ἀλόγως* Ω corr. Xyl. | *τιμ.*] *μωρίας* AB | *ὀρ.*] *ἕξει* B ‖ 22 *μόγις* X J (Plato) *μόλις* *O* ‖ 27 *τὴν τῆς μέσης ἀπ.* X J ‖ 28—p. 135, 2 add. Wy. *πλέον* v. 28 pro *ἧττον* substituit, nihil add. Emp.

ἢ τῷ〉 πρώτῳ, λόγου δὲ μᾶλλον ἢ τῷ τρίτῳ 〈ἧττον δ' ἢ
τῷ πρώτῳ〉 μέτεστιν. αὕτη γὰρ ἡ τάξις καὶ τὴν τῶν συμ-
φωνιῶν ἀναλογίαν φυλάσσει, τοῦ μὲν θυμοειδοῦς πρὸς
τὸ λογιστικὸν ὡς ὑπάτην τὸ διὰ τεσσάρων, πρὸς δὲ τὸ
5 *ἐπιθυμητικὸν ὡς νήτην τὸ διὰ πέντε, τοῦ δὲ λογιστικοῦ*
πρὸς τὸ ἐπιθυμητικὸν ὡς ὑπάτη πρὸς νήτην τὸ διὰ
πασῶν. ἐὰν δὲ τὸν λογισμὸν εἰς τὸ μέσον ἕλκωμεν, ἔσται
πλέον ὁ θυμὸς ἀπέχων τῆς ἐπιθυμίας, ὃν ἔνιοι τῶν φιλο- E
σόφων ἐπιθυμίᾳ ταὐτὸν εἶναι δι' ὁμοιότητα νομίζουσιν.
10 2. *Ἢ τὸ μὲν τοῖς τόποις ἀπονέμειν τὰ πρῶτα καὶ τὰ*
μέσα καὶ τὰ τελευταῖα γελοῖόν ἐστιν, αὐτὴν τὴν ὑπάτην
ὁρῶντας ἐν μὲν λύρᾳ τὸν ἀνωτάτω καὶ πρῶτον, ἐν δ'
αὐλοῖς τὸν κάτω καὶ τὸν τελευταῖον ἐπέχουσαν, ἔτι δὲ
τὴν μέσην ἐν ᾧ τις ἂν χωρίῳ τῆς λύρας θέμενος ὡσαύτως
15 *ἁρμόσηται, φθεγγομένην ὀξύτερον μὲν ὑπάτης βαρύτε-*
ρον δὲ νήτης. καὶ γὰρ ὀφθαλμὸς οὐκ ἐν παντὶ ζῴῳ τὴν
αὐτὴν ἔχει τάξιν, ἐν παντὶ δὲ καὶ πανταχοῦ κείμενος κατὰ
φύσιν ὁρᾶν ὁμοίως πέφυκεν. ὥσπερ οὖν ὁ παιδαγωγὸς οὐ
πρόσθεν ἀλλ' ὄπισθεν βαδίζων ἄγειν λέγεται, καὶ ὁ τῶν F
20 *Τρώων στρατηγὸς* (*Λ* 64)

> *'ὁτὲ μέν τε μετὰ πρώτοισι φάνεσκεν,*
> *ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοισι κελεύων',*

ἑκατέρωθι δ' ἦν πρῶτος καὶ τὴν πρώτην δύναμιν εἶχεν,
οὕτω τὰ τῆς ψυχῆς μόρια δεῖ μὴ τοῖς τόποις καταβιάζε-
25 *σθαι μηδὲ τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλὰ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀνα-*
λογίαν | *ἐξετάζειν. τὸ γὰρ τῇ θέσει πρῶτον ἱδρῦσθαι* **1009**

8 ad Stoicorum doctrinam respicit, cf. SVF III 396 (489) ||
10 *ἢ τὸ μὲν*] cf. p. 133, 11

4 *λογιστικὸν* X Bon. Voss. (J a. c. ?) *λογικὸν* **O** (J p. c.) | *δὲ* om. J[1] || **6** *πρὸς*[1] om. J || **10** *νέμειν* X | *τὸ μὲν — γελοῖον*] 'ridiculum videtur locorum (= nominum locorum) uni alterive aut principatum aut secundas partes vel tertias addicere' (aliter Xyl. interpr.), id quod factum est p. 133, 13sqq. et 134, 7sqq., cum in utraque parte capitis prioris (*τόπος*) *ὕπατος* sit summus, primus, virtute atque potentia praestans etc. Hu. || **12** *ἐν μὲν τῇ λύρᾳ* J | *ἀνώτερον* J[1], ss. X[1] || **13** *τελευταῖον, ἀποφαίνοντα ἔτι* n

(1009) τὸ λογιστικὸν ἐν τῷ σώματι τοῦ ἀνθρώπου κατὰ συμβεβηκός ἐστι· τὴν δὲ πρώτην ἔχει καὶ κυριωτάτην δύναμιν ὡς μέση πρὸς ὑπάτην μὲν τὸ ἐπιθυμητικόν, νήτην δὲ τὸ θυμοειδές, τῷ χαλᾶν καὶ ἐπιτείνειν καὶ ὅλως συνῳδὰ καὶ σύμφωνα ποιεῖν ἑκατέρου τὴν ὑπερβολὴν ἀφαιρῶν καὶ 5 πάλιν οὐκ ἐῶν ἀνίεσθαι παντάπασιν οὐδὲ καταδαρθάνειν· τὸ γὰρ μέτριον καὶ σύμμετρον ὁρίζεται μεσότητι. μᾶλλον δὲ τοῦτο τέλος ἐστὶ τῆς τοῦ λόγου δυνάμεως, μεσότητας ἐν τοῖς πάθεσι ποιεῖν, ἃς ἱερὰς καλοῦσι καὶ ὁσίας, ἐχούσας B τὴν τῶν ἄκρων πρὸς τὸν λόγον καὶ πρὸς ἄλληλα διὰ τοῦ 10 λόγου σύγκρασιν. οὐ γὰρ ἡ συνωρὶς μέσον ἔχει τῶν ὑποζυγίων τὸ κρεῖττον, οὐδὲ τὴν ἡνιοχείαν ἀκρότητα θετέον ἀλλὰ μεσότητα τῆς ἐν ὀξύτητι καὶ βραδύτητι τῶν ἵππων ἀμετρίας, ὥσπερ ἡ τοῦ λόγου δύναμις ἀντιλαμβανομένη κινουμένων ἀλόγως τῶν παθῶν καὶ συναρμόττουσα περὶ 15 αὑτὴν εἰς τὸ μέτριον ἐλλείψεως καὶ ὑπερβολῆς μεσότητα καθίστησι.

ΖΗΤΗΜΑ Ι′.

1. 'Διὰ τί Πλάτων εἶπε (Soph. 262c) τὸν λόγον ἐξ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων κεράννυσθαι;' δοκεῖ γὰρ πάντα 20 ☐ πλὴν δυεῖν τούτων τὰ μέρη τοῦ λόγου †μηθὲν .... Ὅμη- C ρον δὲ καὶ νεανιευσάμενον εἰς ἕνα στίχον ἐμβαλεῖν ἅπαντα τοῦτον (Α 185)

'αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν γέρας· ὄφρ' εὖ εἰδῇς.'

καὶ γὰρ ἀντωνυμία καὶ μετοχὴ καὶ ὄνομα καὶ ῥῆμα καὶ πρόθεσις καὶ ἄρθρον καὶ σύνδεσμος καὶ ἐπίρρημα ἔνεστι· 25

☐ 9 quis? || 15 sqq. 441e 451f (cf. p. 133, 5 annot.) || 19 sqq. ad complures locos cf. Rud. Schmidt (cf. ad p. 142, 2)

4 τῷ XE τὸ O || 7 καὶ τὸ σύμμ. JαAεB || 8 δὲ αὐτὸ τοῦτο Voss. | τέλος Amyot Wy. ἀτελὲς || 9 καλοῦσι καὶ ὁσίας Amyot Emp. καλοῦσιν οὐσίας || 14 λόγου] ἡλίου J[1] || 16 τὸ μέτριον del. Ha. || 21. 22 λόγου μηθέν, Ὅμηρον δὲ καὶ sine lac. J λόγου μερῶν μηθὲν ἅμα καὶ XE[2]εn Bon. Voss. λόγου + lac. 28—40 lit. (fort. verbis erasis αA) + καὶ O τἄ⟨λλα⟩ μέρη τοῦ λόγου μὴ εἶν⟨αι⟩, Ὅρηρον δὲ καὶ ci. Bern. rationi melius quam spatio lacunae sufficiens

τὸ γὰρ 'δε' μόριον νῦν ἀντὶ τῆς 'εἰς' προθέσεως τέτακται· τὸ γὰρ 'κλισίηνδε' τοιοῦτόν ἐστιν οἷον τὸ 'Ἀθήναζε'. τί δὴ ῥητέον ὑπὲρ τοῦ Πλάτωνος;

Ἢ ὅτι πρῶτον λόγον οἱ παλαιοὶ τὴν τότε καλουμένην
5 πρότασιν νῦν δ' ἀξίωμα προσηγόρευον, ὃ πρῶτον λέγοντες ἀληθεύουσιν ἢ ψεύδονται; τοῦτο δ' ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος συνέστηκεν, ὧν τὸ μὲν πτῶσιν οἱ διαλεκτικοὶ τὸ δὲ κατηγόρημα καλοῦσιν. ἀκούσαντες γὰρ ὅτι 'Σω- D κράτης φιλοσοφεῖ' καὶ πάλιν ὅτι 'Σωκράτης πέτεται',
10 τὸν μὲν ἀληθῆ λόγον εἶναι τὸν δὲ ψευδῆ φήσομεν, οὐδενὸς ἄλλου προσδεηθέντες. καὶ γὰρ εἰκὸς ἀνθρώπους ἐν χρείᾳ λόγου τὸ πρῶτον καὶ φωνῆς ἐνάρθρου γενέσθαι τάς τε πράξεις καὶ τοὺς πράττοντας αὐτὰς καὶ τὰ πάθη καὶ τοὺς πάσχοντας ἀλλήλοις διασαφεῖν καὶ ἀποσημαίνειν
15 βουλομένους. ἐπεὶ τοίνυν τῷ μὲν ῥήματι τὰ πράγματα καὶ τὰ πάθη, τῷ δ' ὀνόματι τοὺς πράττοντας αὐτὰ καὶ πάσχοντας ἀποχρώντως δηλοῦμεν, ὡς αὐτὸς εἴρηκε (Soph. 262a), ταῦτα σημαίνειν ἔδοξε· τὰ δ' ἄλλα φαίη τις ἂν οὐ σημαίνειν· οἷον οἱ στεναγμοὶ καὶ ὀλολυγμοὶ τῶν ὑποκριτῶν, E
20 καὶ νὴ Δία πολλάκις ἐπιμειδίασις καὶ ἀποσιώπησις ἐμφαντικώτερον ποιεῖ τὸν λόγον, οὐ μὴν ἀναγκαίαν ἔχει πρὸς τὸ σημαίνειν ὡς τὸ ῥῆμα καὶ τοὔνομα δύναμιν ἀλλ' ἐπίθετόν τινα ποικίλλουσαν τὸν λόγον· ὥσπερ τὰ στοιχεῖα ποικίλλουσιν οἱ τὰ πνεύματα καὶ τὰς δα-
25 σύτητας αὐτῶν ἐκτάσεις τε καὶ συστολὰς ἐνίων αὐτὰ καθ' αὑτὰ στοιχεῖα τιθέμενοι, πάθη μᾶλλον ὄντα καὶ συμβεβηκότα καὶ διαφορὰς στοιχείων, ὡς ἐδήλωσαν οἱ

8sqq. cf. Plat. Soph. 263a. b ‖ 18 οὐ σημαίνειν = non significare, sed illustrare quod significatur Ha.

1 νῦν def. Po., fort. = hoc loco (similiter e. g. p. 158, 27); νῦν hic del., dub. post τὸ² v. 2 trp. Si. (melius post ἀντὶ τῆς v. 1? Hu.) ‖ 4 ἢ JαεBn, fort. recte, cf. p. 121,21 | πρῶτον ὅτι n Bon. Voss. πρῶτον om. J¹ ‖ 5 πρόφασιν J¹ ‖ 9 πέτεται Po. (coll. Plat. Soph. 263a. b) τρέπεται ‖ 12 τὸ πρῶτον om. α¹ ‖ 16 τὰ om. J¹ ‖ 18 ἔδοξε] ἔλεξε dub. Bern. ‖ 20 πολλὰ πολλάκις X | καὶ² om. JAEBn Bon. Voss. | ἐμφατικ. Ha. ‖ 21 ἔχειν J ‖ 25 ἐκστάσεις J¹ ‖ 26 καθ' αὑτὰ (ἑαυτὰ X) τὰ XΠεB

παλαιοὶ διὰ τῶν ἑκκαίδεκα φράζοντες ἀποχρώντως καὶ γράφοντες.

F 2. *Ἔπειτα σκόπει μὴ παρακούωμεν τοῦ Πλάτωνος, ἐκ τούτων κεράννυσθαι τὸν λόγον οὐ διὰ τούτων εἰρηκότος· εἶθ' ὥσπερ ὁ τὸν λέγοντα τὸ φάρμακον ἐκ κηροῦ μεμῖχθαι* 5 *καὶ χαλβάνης συκοφαντῶν, ἐπεὶ τὸ πῦρ παρέλιπε καὶ τὸ ἀγγεῖον ὧν χωρὶς οὐκ ἐνῆν μεμῖχθαι, καὶ ἡμεῖς ὁμοίως ἐγκαλῶμεν ὅτι συνδέσμους καὶ προθέσεις καὶ τὰ τοιαῦτα παρῆκεν· οὐ γὰρ ἐκ τούτων ὁ λόγος ἀλλ', εἴπερ ἄρα, διὰ τούτων καὶ οὐκ ἄνευ τούτων κεράννυσθαι πέφυκεν.* | 10

1010 *οὐ γάρ, ὥσπερ ὁ τὸ 'τύπτει' φθεγξάμενος ἢ τὸ 'τύπτεται' καὶ πάλιν τὸ 'Σωκράτης' ἢ τὸ 'Πυθαγόρας' ἁμωσγέπως νοῆσαί τι καὶ διανοηθῆναι παρέσχηκεν, οὕτω τοῦ 'μέν' ἢ 'γάρ' ἢ 'περί' καθ' αὑτὸ ἐκφωνηθέντος ἔστιν ἔννοιάν τινα λαβεῖν ἢ πράγματος ἢ σώματος· ἀλλ' ἐὰν μὴ περὶ* 15 *ἐκεῖνα καὶ μετ' ἐκείνων ἐκφέρηται, ψόφοις κενοῖς καὶ ἤχοις ἔοικεν· ὅτι ταῦτα μὲν οὔτε καθ' αὑτὰ σημαίνειν οὔτε μετ' ἀλλήλων οὐδὲν πέφυκεν, ἀλλ' ὅπως ἂν συμπλέκωμεν ἢ μιγνύωμεν εἰς ταὐτὸ συνδέσμους καὶ ἄρθρα καὶ προθέσεις, ἕν τι πειρώμενοι κοινὸν ἐξ αὐτῶν ποιεῖν,* 20

B *τερετίζειν μᾶλλον ἢ διαλέγεσθαι δόξομεν· ῥήματος δ' ὀνόματι συμπλεκομένου, τὸ γενόμενον εὐθὺς διάλεκτός ἐστι καὶ λόγος. ὅθεν εἰκότως ἔνιοι μόνα ταῦτα μέρη τοῦ λόγου τίθενται· καὶ Ὅμηρος ἴσως τοῦτο βούλεται δηλοῦν ἑκάστοτε λέγων* (*H* 108) 25

> *'ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν·'*

ἔπος γὰρ τὸ ῥῆμα καλεῖν εἴωθεν, ὥσπερ ἐν τούτοις (*ψ* 183)

> *'ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες'*

καὶ (*θ* 408)

> *'χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, ἔπος δ' εἴπερ τι λέλεκται* 30
> *δεινόν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι.'*

οὔτε γὰρ σύνδεσμον οὔτ' ἄρθρον οὔτε πρόθεσιν δεινὸν ἔστι καὶ θυμαλγὲς εἰπεῖν, ἀλλὰ ῥῆμα πράξεως ἐμφαντικὸν

8 *ἐγκαλοῦμεν* J[1] || **11** *τύπτειν* X || **13** *παρέσχεν* J || **14** *καθ' αὑτὸ* om. E B || **15** *λαβεῖν τινα* X ε || **18** *ὅπως*] *ἕως* Si., sed cf. p. 127, 23 || **21** *διαλογίζεσθαι* J || **30** *λέλ.*] *βέβακται* Hom. || **33** *ῥῆμα*] *ῥίζα* J[1]

αἰσχρᾶς ἢ πάθους τινὸς ἀνεπιτηδείου. διὸ καὶ ποιητὰς C
καὶ συγγραφεῖς εἰώθαμεν ἐπαινεῖν ἢ ψέγειν οὕτω πως
λέγοντες 'Ἀττικοῖς ὀνόμασιν ὁ δεῖνα κέχρηται' καὶ 'κα-
λοῖς ῥήμασιν' ἢ πάλιν 'πεζοῖς'· τὸ δέ γε 'πεζοῖς' ἢ 'κα-
5 *λοῖς' πάλιν καὶ 'Ἀττικοῖς ἄρθροις' οὐκ ἂν εἴποι τις*
Εὐριπίδην ἢ Θουκυδίδην διειλέχθαι.

3. *'Τί οὖν;' φήσαι τις ἄν, 'οὐδὲν ταῦτα συμβάλλεται*
πρὸς λόγον;' ἔγωγε φήσαιμ' ἂν ὥσπερ ἅλας συμβάλλε-
σθαι πρὸς ὄψον ὕδωρ δὲ πρὸς μᾶζαν· Εὔηνος δὲ καὶ τὸ
10 *πῦρ ἔφασκεν ἡδυσμάτων εἶναι κράτιστον. ἀλλ' οὔθ' ὕδωρ*
μάζης ἢ ἄρτου μέρος εἶναι λέγομεν οὔτε πῦρ οὔθ' ἅλας
ἑψήματος ἢ βρώματος· ὧν ἀεί τυγχάνομεν δεόμενοι, οὐχ
ὥσπερ ὁ λόγος πολλάκις ἐκείνων ἀπροσδεής ἐστιν· ὡς
δοκεῖ μοι περὶ 'Ρωμαίων λέγειν ὁρῶ μέλλω †νῦν ὁμοῦ D
15 *τι πάντες ἄνθρωποι χρῶνται· προθέσεις τε γὰρ ἀφῄρηκε*
πλὴν ὀλίγων ἁπάσας, τῶν τε καλουμένων ἄρθρων οὐδὲν
προσδέχεται τὸ παράπαν, ἀλλ' ὥσπερ ἀκρασπέδοις χρῆται
τοῖς ὀνόμασι. καὶ οὐ θαυμαστόν ἐστιν, ὅπου καὶ Ὅμηρος
'ἐπέων κόσμῳ' περιγενόμενος ὀλίγοις τῶν ὀνομάτων
20 *ἄρθρα ὥσπερ λαβὰς ἐκπώμασι δεομένοις ἢ λόφους κράνε-*
σιν ἐπιτίθησι· διὸ καὶ παράσημα τῶν ἐπῶν ἐν οἷς ταῦτα
ποιεῖ γέγονεν, ὡς τὸ (*Ξ* 459)

> *Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινε*
> *τῷ Τελαμωνιάδῃ'*

25 *καὶ τὸ* (*Υ* 147)

> *'ποιέεν, ὄφρα τὸ κῆτος ὑπεκπροφυγὼν ἀλέοιτο·'*

9 cf. 50a 697c 126c (hic Prodico attributum) || **15** *προθέσεις— ἀφῄρηκε*] de hoc errore Plutarchi cf. J. J. Hartman, De Plutarcho, Lugduni Bat. 1916, 583 || **19** *ἐπ. κόσμ.*] ex poeta sumptum vid. Bern. conferenti Eur. fr. 206, 2; Hom. *B* 213; Thuc. III 67, 6

1 *ἢ* X(?) Mez. *ἐκ* *O* || **3** *καὶ* J[1] om. *O* || **4** *ὅ δέ γε* X J[1]E *ὅδε δὲ* *O* *τὸ δὲ* Wy. *τὸ δέ γε* Duebn. || **10** *κράτιστον* — **11** *εἶναι* om. J*Π*B || **12** *βρώμ.*] *ἀρώματος* X ε || **14** *ὁρῶ μέλλω* J*Π*εB *ὧν μέλλω* X *ὁρῶ μέλλων* n Bonon. Voss. *ὁρῶ μέλλω* ex *ὁ 'Ρωμαίων* orta esse ratus verbis *περὶ 'Ρωμαίων* ut nota marginali deletis locum sic refinxit: *ὡς δοκεῖ μοι ὁ 'Ρωμαίων ἔχειν, ᾧ νῦν ὁμοῦ τι…* Wy. || **17** *κρασπέδοις* Ω corr. Mez. || **26** *ποίεον* Bern. sec. Homerum | *ἀλέαιτο* Hom.

E καὶ βραχέα πρὸς τούτοις ἕτερα· τοῖς δ' ἄλλοις μυρίοις οὖσιν ἄρθρου μὴ προσόντος οὐδὲν εἰς σαφήνειαν οὐδὲ κάλλος ἡ φράσις βλάπτεται.

4. Καὶ μὴν οὔτε ζῷον οὔτ' ὄργανον οὔθ' ὅπλον οὔτ' ἄλλο τῶν ὄντων οὐδὲν οἰκείου μέρους ἀφαιρέσει καὶ στε- 5 ρήσει πέφυκε γίγνεσθαι κάλλιον οὐδ' ἐνεργέστερον οὐδ' ἥδιον· λόγος δέ, συνδέσμων ἐξαιρεθέντων, πολλάκις ἐμπαθεστέραν καὶ κινητικωτέραν ἔχει δύναμιν· ὡς ὁ τοιοῦτος (Σ 536)

'ἄλλον ζωὸν ἔχουσα νεούτατον, ἄλλον ἄουτον, 10
ἄλλον τεθνειῶτα κατὰ μόθον ἕλκε ποδοῖιν·'

καὶ τὰ τοῦ Δημοσθένους (21, 72) ταυτὶ 'πολλὰ γὰρ ἂν ποιήσειεν ὁ τύπτων, ὧν ὁ παθὼν ἔνι' οὐδ' ἂν ἀπαγγεῖλαι F δύναιθ' ἑτέρῳ· τῷ σχήματι τῷ βλέμματι τῇ φωνῇ· ὅταν ὑβρίζων, ὅταν ἐχθρὸς ὑπάρχων, ὅταν κονδύλοις, ὅταν 15 ἐπὶ κόρρης· ταῦτα κινεῖ, ταῦτ' ἐξίστησιν αὐτῶν ἀνθρώπους ἀήθεις τοῦ προπηλακίζεσθαι.' καὶ πάλιν (21, 200) 'ἀλλ' οὐ Μειδίας· ἀλλ' ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας λέγει, λοιδορεῖται, βοᾷ· χειροτονεῖταί τίς; Μειδίας Ἀναγυράσιος· 1001 προβέβληται· | Πλουτάρχου προξενεῖ, τὰ ἀπόρρητ' οἶδεν, 20 ἡ πόλις αὐτὸν οὐ χωρεῖ.' διὸ καὶ σφόδρα τὸ ἀσύνδετον σχῆμα παρὰ τοῖς τέχνας γράφουσιν εὐδοκιμεῖ· τοὺς δ' ἄγαν νομίμους ἐκείνους καὶ μηδένα σύνδεσμον ἐκ τῆς συνηθείας ἀφιέντας ὡς ἀργὴν καὶ ἀπαθῆ καὶ κοπώδη τῷ ἀμεταβλήτῳ τὴν φράσιν ποιοῦντας αἰτιῶνται. τὸ δὲ 25 τοὺς διαλεκτικοὺς μάλιστα συνδέσμων δεῖσθαι πρὸς τὰς τῶν ἀξιωμάτων συναφὰς καὶ συμπλοκὰς καὶ διαζεύξεις,

12—17 de asyndeto hunc locum Demosthenis citat etiam *Π. ὕψους* 20, 1. 2 || **25** sq. cf. SVF II 207. 254 Rud. Schmidt (cf. ad p. 142, 2) p. 46 annot. 67: Apollon. de coni. p. 479 sq.

11 *τεθνηῶτα* Hom. || **13** post *τύπτων* add. *ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι* Dem. || **14. 15** *ὅταν ὡς ὑβρίζων, ὅταν ὡς ἐχθρὸς* Dem. || **16** *ἐξίστ. ἀνθρ. αὐτῶν ἀήθεις ὄντας* Dem. || **18** *τῆς ἡμ. ταύτης* Dem. || **19** *τίς* Dem. *τι* | *ἀναγυρράσιος* et **20** *πλουτάρχῳ* Ω corr. Bern. ex Dem. || **22** *τοῖς τὰς τέχνας* X J[1]

ὥσπερ ἡνιόχους ζυγῶν καὶ τὸν ⟨ἐν⟩ Κύκλωπος Ὀδυσσέα
λύγων πρὸς τὴν τῶν προβάτων σύν⟨δεσιν....⟩ οὐ μέρος
λόγου τὸν σύνδεσμον ἀλλ' ὀργανόν τι συνδετικὸν ἀπο-
φαίνει, καθάπερ ὠνόμασται, καὶ συνεκτικὸν οὐ πάντων B
5 ἀλλὰ τῶν οὐχ ἁπλῶς λεγομένων· εἰ μὴ καὶ τοῦ φορτίου
τὸν ἱμάντα καὶ τοῦ βιβλίου τὴν κόλλαν ἀξιοῦσι μέρος
εἶναι, καὶ νὴ Δία τὰς διανομὰς τοῦ πολιτεύματος, ὡς
ἔλεγε Δημάδης, κόλλαν ὀνομάζων τὰ θεωρικὰ τῆς δημο-
κρατίας. ποῖος δὲ σύνδεσμος οὕτως ἓν ἐκ πολλῶν ἀξίωμα
10 ποιεῖ συμπλέκων καὶ συνάπτων, ὡς ἡ μάρμαρος τὸν συλ-
λιπαινόμενον διὰ τοῦ πυρὸς σίδηρον; ἀλλ' οὐκ ἔστιν οὐδὲ
λέγεται τοῦ σιδήρου μέρος· καίτοι ταῦτά γε τοῖς κεραν-
νυμένοις ἐνδυόμενα καὶ συντηκόμενα ποιεῖ τι καὶ πάσχει
κοινὸν ἐκ πλειόνων, τοὺς δὲ συνδέσμους εἰσὶν οἱ μὴ νομί- C
15 ζοντες ἕν τι ποιεῖν, ἀλλ' ἐξαρίθμησιν εἶναι τὴν διάλεκτον,
ὥσπερ ἀρχόντων ἐφεξῆς ⟨ἢ⟩ ἡμερῶν καταλεγομένων.

5. Καὶ μὴν τῶν γε λοιπῶν ἡ μὲν ἀντωνυμία περιφανῶς
γένος ὀνόματός ἐστιν, οὐχ ᾗ πτώσεων μετέχει μόνον, ἀλλὰ
καὶ τῷ κυριωτάτην ἅμα τῇ φάσει ποιεῖν δεῖξιν ἐνίας ἐπὶ
20 τῶν ὡρισμένων ἐκφερομένας· καὶ οὐκ οἶδ' ὅ τι μᾶλλον
ὁ 'Σωκράτην' φθεγξάμενος ἢ ὁ 'τοῦτον' εἰπὼν ὀνομαστὶ
πρόσωπον δεδήλωκεν. (6.) ἡ δὲ καλουμένη μετοχή,
μῖγμα ῥήματος οὖσα καὶ ὀνόματος, καθ' ἑαυτὴν μὲν οὐκ
ἔστιν, ὥσπερ οὐδὲ τὰ κοινὰ θηλυκῶν καὶ ἀρρενικῶν ὀνό-
25 ματα, συντάττεται δ' ἐκείνοις, ἐφαπτομένη τοῖς μὲν χρό- D

5 SVF II 203 || 8 Δημ.] non receptum inter fragm. Bait.-S. || 10 dissimilius Ps. Arist. Mir. ausc. 48 (833b 23sqq.) et Strab. V 6 p. 224 Cas.

1 add. Emp.; 52d ἐν Κίρκης 785e ἐν Ὀμφάλης cft. Bern. || 2 λύγων — συν om. cum lac. 20 lit. X, 70 lit. α, 96 lit. A, 90 lit. E, 80 lit. ε, 90 lit. B | λύγων J λυγῶντα n Bonon. Voss. | συν (σὺν) solus exhibet Bonon. σύν⟨δεσιν⟩ Bern., lacunam praeterea Homeri versibus ι 425. 427 explens; nulla lac. J lac. 57 lit. Bonon. 65 Voss. || 3 τὸν om. J | τι om. Π ε B n Bon. Voss. | συνδεκτικὸν J || 7 νὴ Δία X n Bon. Voss., ante καὶ pos. ε, om. O || 8 θεωρητικὰ J || 12 καὶ τοιαῦτά γε J || 15 τὴν ⟨σύνδετον⟩ διάλ. dub. Ha. || 16 add. Mez. || 19 φύσει Ω corr. Wy. | ἐνίας subiectum esse verbi ποιεῖν cognoverunt interpr.; ἐννοίας ci. Leon. || 21 ὀνόματι J || 23 ἑαυτὸ X

νοις τῶν ῥημάτων ταῖς δὲ πτώσεσι τῶν ὀνομάτων. οἱ δὲ διαλεκτικοὶ τὰ τοιαῦτα καλοῦσιν ⟨ἀντ⟩ανακλάστους, οἷον ὁ 'φρονῶν' ἀπὸ τοῦ 'φρονίμου' καὶ ὁ 'σωφρονῶν' ἀπὸ τοῦ 'σώφρονός' ἐστιν, ὡς ὀνομάτων καὶ προσηγοριῶν δύναμιν ἔχοντα. (7.) *τάς γε μὴν προθέσεις ἔστιν ἐπικράνοις καὶ* 5
βάσεσι καὶ ὑποθέμασιν, ὡς οὐ λόγους ἀλλὰ περὶ τοὺς λόγους μᾶλλον οὔσας, ὁμοιοῦν. ὅρα δὲ μὴ κόμμασι καὶ θραύσμασιν ὀνομάτων ἐοίκασιν, ὥσπερ γραμμάτων σπαράγμασι καὶ κεραίαις οἱ σπεύδοντες γράφουσι· τὸ γὰρ 'ἐμβῆναι' καὶ
E *'ἐκβῆναι' συγκοπὴ προφανής ἐστι τοῦ 'ἐντὸς βῆναι' καὶ* 10
τοῦ 'ἐκτὸς βῆναι', καὶ τὸ 'προγενέσθαι' τοῦ 'πρότερον γενέσθαι', καὶ τὸ 'καθίζειν' τοῦ 'κάτω ἵζειν'· ὥσπερ ἀμέλει τὸ 'λίθους βάλλειν' καὶ 'τοίχους ὀρύσσειν' 'λιθοβολεῖν' καὶ 'τοιχωρυχεῖν' ἐπιταχύνοντες καὶ σφίγγοντες τὴν φράσιν λέγουσι. 15

8. *Διὸ χρείαν μέν τινα τῷ λόγῳ παρέχεται τούτων ἕκαστον, μέρος δὲ λόγου καὶ στοιχεῖον οὐδέν ἐστι, πλὴν ὥσπερ εἴρηται τὸ ῥῆμα καὶ τοὔνομα, ποιοῦντα τὴν πρώτην τό τ' ἀληθὲς καὶ τὸ ψεῦδος δεχομένην σύνθεσιν, ἣν οἱ μὲν πρότασιν οἱ δ' ἀξίωμα, Πλάτων δὲ λόγον προσ-* 20
ηγόρευκεν. |

2sqq. Prisc. Inst. gramm. XI 1 p. 548, 14sqq. Hertz (910sq. P.); non in SVF

2 *⟨ἀντ⟩ανακλ.* Rud. Schmidt, Stoicorum grammatica, Halis Sax. 1839 p. 46 annot. 66 || 10 *περιφανῶς* J[1] *προφανῶς* Bonon. Voss. || 12 *καταΐζειν* (ω supra) X[1] *καταίζειν* O

68.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΤΙΜΑΙΩΙ ΨΥΧΟΓΟΝΙΑΣ

1012

(Plan. 77)

Ο ΠΑΤΗΡ ΑΥΤΟΒΟΥΛΩΙ ΚΑΙ ΠΛΟΥΤΑΡΧΩΙ ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ

1. Ἐπεὶ τὰ πολλάκις εἰρημένα καὶ γεγραμμένα σποράδην ἐν ἑτέροις ἕτερα, τὴν Πλάτωνος ἐξηγουμένοις δόξαν ἣν εἶχεν ὑπὲρ ψυχῆς, ὡς ὑπενοοῦμεν ἡμεῖς, οἴεσθε δεῖν εἰς ἓν συναχθῆναι καὶ τυχεῖν ἰδίας ἀναγραφῆς τὸν λόγον 5 τοῦτον, οὔτ' ἄλλως εὐμεταχείριστον ὄντα καὶ διὰ τὸ τοῖς B

Libellus e scholis philosophicis ortus scholasticae orationis colores praebet. editiones separatae: *Πλουτάρχου περὶ τῆς ἐν Τιμαίῳ ψυχογονίας, ἐκδόντος καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν συνέχειαν ἀποκαταστήσαντος Ἀνδρέου Δ. Μαυρομμάτου Κορκυραίου*, Athenis 1848; Berthold Müller, Plutarch über die Seelenschöpfung im Timaeus, Progr. gymnasii St. Elisabethae Vratislaviensis 1873. cf. R. Heinze, Xenokrates, Lipsiae 1892; H. Holtorf, Plutarchi Chaer. studia in Platone explicando posita. Diss. Gryphisw. 1913; J. Helmer, De animae procr. in Timaeo. Ein Beitrag z. Verständnis des Platon-Deuters Plut., Diss. München 1937; Pierre Thévenaz, L' âme du monde, le devenir et la matière chez Plutarque, Paris, Les Belles Lettres 1938; idem (= Thévenaz II), L'enchaînement des idées dans le De an. procr. de Plut. (1017C—1022E), Rev. Ét. Gr. 52, 1939, 358—366. praeterea: Phil. Merlan, Beitr. z. Gesch. des antiken Platonismus. Philologus N. F. 43, 1934, 197—214 (ad 1012f. 1013c. 1014e—1015a. 1023a. b); H. R. Schwyzer, Zu Plotins Interpretation von Platons Timaeus 35A, Rh. Mus. 84, 1935, 360—368 (ad 1012b—1013a. 1022e. 1023b); K. Ziegler in RE s. Plutarchos XXI 745sqq. — Cat. Lampr. 65. — Codd.: E Be (u, paucis locis collatus) f m r. Φ = f m r. □

Tit. ἐν τῷ τιμ. EBe

πλείστοις τῶν ἀπὸ Πλάτωνος ὑπεναντιοῦσθαι δεόμενον παραμυθίας, προεκθήσομαι τὴν λέξιν, ὡς ἐν Τιμαίῳ (35a) *γέγραπται. 'τῆς ἀμεροῦς καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ ἐχούσης οὐσίας καὶ τῆς αὖ περὶ τὰ σώματα γιγνομένης μεριστῆς*
C *τρίτον ἐξ ἀμφοῖν ἐν μέσῳ συνεκεράσατο οὐσίας εἶδος, τῆς* 5
τε ταὐτοῦ φύσεως αὖ πέρι καὶ τῆς τοῦ ἑτέρου· καὶ κατὰ ταῦτα συνέστησεν ἐν μέσῳ τοῦ τ' ἀμεροῦς αὐτὴν καὶ τοῦ κατὰ τὰ σώματα μεριστοῦ. καὶ τρία λαβὼν αὐτὰ ὄντα συνεκεράσατο εἰς μίαν πάντα ἰδέαν, τὴν θατέρου φύσιν δύσμικτον οὖσαν εἰς ταὐτὸ συναρμόττων βίᾳ· μιγνὺς δὲ 10 *μετὰ τῆς οὐσίας καὶ ἐκ τριῶν ποιησάμενος ἕν, πάλιν ὅλον τοῦτο μοίρας εἰς ἃς προσῆκε διένειμεν, ἑκάστην δὲ τούτων ἔκ τε ταὐτοῦ καὶ θατέρου καὶ τῆς οὐσίας μεμιγμένην· ἤρχετο δὲ διαιρεῖν ὧδε.' ταῦτα πρῶτον ὅσας παρέσχηκε τοῖς ἐξηγουμένοις διαφοράς, ἄπλετον ἔργον ἐστὶ διελ-* 15
D *θεῖν ἐν τῷ παρόντι, πρὸς δ' ὑμᾶς ἐντετυχηκότας ὁμοῦ ταῖς πλείσταις καὶ περιττόν. ἐπεὶ δὲ τῶν δοκιμωτάτων ἀνδρῶν τοὺς μὲν Ξενοκράτης* (fr. 68 H.) *προσηγάγετο, τῆς ψυχῆς τὴν οὐσίαν ἀριθμὸν αὐτὸν ὑφ' ἑαυτοῦ κινούμενον ἀποφηνάμενος, οἱ δὲ Κράντορι τῷ Σολεῖ προσέθεντο,* 20 *μιγνύντι τὴν ψυχὴν ἔκ τε τῆς νοητῆς καὶ τῆς περὶ τὰ αἰσθητὰ δοξαστῆς φύσεως, οἶμαί τι τὴν τούτων ἀνακαλυφθέντων σαφήνειαν ὥσπερ ἐνδόσιμον ἡμῖν παρέξειν.*

2. *Ἔστι δὲ βραχὺς ὑπὲρ ἀμφοῖν ὁ λόγος. οἱ μὲν γὰρ οὐδὲν ἢ γένεσιν ἀριθμοῦ δηλοῦσθαι νομίζουσι τῇ μίξει* 25
E *τῆς ἀμερίστου καὶ μεριστῆς οὐσίας· ἀμέρισ.ον μὲν γὰρ*

6 cf. Sext. Emp. math. I 301 || **18** cf. 898c 1007 c || **18**sqq. **25**sqq. cf. Heinze, Xenokr. p. 10sqq. 30. 65. 67 || **19** Xenocr. fr. 60sqq. || **20—22** Mullach Fr. Phil. Gr. III p. 140 fr. 3 || **26**sqq. cf. 1002a Numen. fr. 46 (Procl. comm. in Tim. p. 187 B). 68

3 *ἀμερίστου* Plato || **6** *αὖ πέρι* falsa (cf. v. 4), om. bis Sext. Emp., non vertit Cic. (Tim. VII), sed exhib. Platonis codd. et legit scripsitque Plut. (cf. *αὐγὴ ξηρὴ* 432f et 995e; p. 151, 5; alia) | *τοῦ ἑτέρου* EB; APY Platonis *τοῦ θατέρου* e *θατέρου* Φ; F Platonis || **7** *ταῦτα*] *ταὐτὰ* r; F Platonis (Burnet) | *αὐτὴν*] *αὐτῶν* mr; Plato || **10** *ταὐτὸν* Plato || **12** *εἰς ἃς*] *ὅσας* Plato | *τούτων* om. Platonis AY || **16** *ἐντυχόντας* Φ | *ὁμοῦ⟨τι⟩* = fere Ha. || **20** *σολιεῖ* EBe || **23** *ὑμῖν* mr edd. ab Ald. usque ad Wy. Hutten *ἡμῖν* *O*

εἶναι τὸ ἓν μεριστὸν δὲ τὸ πλῆθος, ἐκ δὲ τούτων γίγνεσθαι τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἑνὸς ὁρίζοντος τὸ πλῆθος καὶ τῇ ἀπειρίᾳ πέρας ἐντιθέντος, ἣν καὶ δυάδα καλοῦσιν ἀόριστον (καὶ Ζαράτας ὁ Πυθαγόρου διδάσκαλος ταύτην μὲν ἐκάλει
5 τοῦ ἀριθμοῦ μητέρα τὸ δ' ἓν πατέρα· διὸ καὶ βελτίονας εἶναι τῶν ἀριθμῶν ὅσοι τῇ μονάδι προσεοίκασι)· τοῦτον δὲ μήπω ψυχὴν τὸν ἀριθμὸν εἶναι· τὸ γὰρ κινητικὸν καὶ τὸ κινητὸν ἐνδεῖν αὐτῷ. τοῦ δὲ ταὐτοῦ καὶ τοῦ ἑτέρου συμμιγέντων, ὧν τὸ μέν ἐστι κινήσεως ἀρχὴ καὶ μεταβολῆς
10 τὸ δὲ μονῆς, ψυχὴν γεγονέναι, μηδὲν ἧττον τοῦ ἱστάναι καὶ ἵστασθαι δύναμιν ἢ τοῦ κινεῖσθαι καὶ κινεῖν οὖσαν. F
οἱ δὲ περὶ τὸν Κράντορα μάλιστα τῆς ψυχῆς ἴδιον ὑπολαμβάνοντες ἔργον εἶναι τὸ κρίνειν τά τε νοητὰ καὶ τὰ αἰσθητὰ τάς τε τούτων ἐν αὐτοῖς καὶ πρὸς ἄλληλα γιγνο-
15 μένας διαφορὰς καὶ ὁμοιότητας, ἐκ πάντων φασίν, ἵνα πάντα γιγνώσκῃ, συγκεκρᾶσθαι τὴν ψυχήν· | ταῦτα δ' 1013
εἶναι τέτταρα, τὴν νοητὴν φύσιν ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχουσαν καὶ τὴν περὶ τὰ σώματα παθητικὴν καὶ μεταβλητήν, ἔτι δὲ τὴν ταὐτοῦ καὶ τοῦ ἑτέρου διὰ
20 τὸ κἀκείνων ἑκατέραν μετέχειν ἑτερότητος καὶ ταὐτότητος.

3. Ὁμαλῶς δὲ πάντες οὗτοι χρόνῳ μὲν οἴονται τὴν ψυχὴν μὴ γεγονέναι μηδ' εἶναι γενητήν, πλείονας δὲ δυνάμεις ἔχειν, εἰς ἃς ἀναλύοντα θεωρίας ἕνεκα τὴν οὐσίαν αὐτῆς λόγῳ τὸν Πλάτωνα γιγνομένην ὑποτίθεσθαι
25 καὶ συγκεραννυμένην· τὰ δ' αὐτὰ καὶ περὶ τοῦ κόσμου διανοούμενον ἐπίστασθαι μὲν ἀίδιον ὄντα καὶ ἀγένητον,

4 Ζαρ.] cf. Zeller, Phil. d. Gr. I 1[6] p. 385 (301), 1 || 5 cf. annot. ad p. 155, 16 et 169, 4 Macrob. Somn. Sc. I 6, 1 || 12—p. 146, 4 Mullach Fr. Phil. Gr. III p. 140 fr. 4 || 13 Helmer (cf. ad p. 143) p. 18 || 21 sqq. Heinze, Xenokr. 71 || 23 sq. cf. 1017 b (cf. de generatione numerorum Arist. Met. XIII 1091 a 28; de caelo I 279 b 33 et Alex. Aphrod. in Met. p. 799, 5 sqq. Bonitz) || 25—p. 146, 4 = Xenocr. fr. 54 H.

3 ἐντιθέντος Ω def. Po. coll. p. 149, 4 sq.; 165, 20 ἐπιτιθ. ci. Bern. || 7 τὸν ἀριθμὸν del. Papabasileios || 10 μόνην Φ | ψυχῆς mr || 13 τὸ] τοῦ E B || 18 παθητὴν ci. Bern. coll. 392 b (ubi corr. ex Eus.) || 26 ἀγέννητον Φ

B *τὸ δ' ᾧ τρόπῳ συντέτακται καὶ διοικεῖται καταμαθεῖν οὐ ῥᾴδιον ὁρῶντα τοῖς μήτε γένεσιν αὐτοῦ μήτε τῶν γεννητικῶν σύνοδον ἐξ ἀρχῆς προϋποθεμένοις ταύτην τὴν ὁδὸν τραπέσθαι. τοιούτων δὲ τῶν καθόλου λεγομένων, ὁ μὲν Εὔδωρος οὐδετέρους ἀμοιρεῖν οἴεται τοῦ εἰκότος·* 5 *ἐμοὶ δὲ δοκοῦσι τῆς Πλάτωνος ἀμφότεροι διαμαρτάνειν δόξης, εἰ κανόνι τῷ πιθανῷ χρηστέον, οὐκ ἴδια δόγματα περαίνοντας ἀλλ' ἐκείνῳ τι βουλομένους λέγειν ὁμολογούμενον. ἡ μὲν ⟨γὰρ⟩ ἐκ τῆς νοητῆς καὶ τῆς αἰσθητῆς οὐσίας λεγομένη μῖξις οὐ διασαφεῖται πῇ ποτε ψυχῆς* 10 *μᾶλλον ἢ τῶν ἄλλων, ὅ τι ἂν τις εἴπῃ, γένεσίς ἐστιν. αὐ-*

C *τός τε γὰρ ὁ κόσμος οὗτος καὶ τῶν μερῶν ἕκαστον αὐτοῦ συνέστηκεν ἔκ τε σωματικῆς οὐσίας καὶ νοητῆς, ὧν ἡ μὲν ὕλην καὶ ὑποκείμενον ἡ δὲ μορφὴν καὶ εἶδος τῷ γενομένῳ παρέσχε· καὶ τῆς μὲν ὕλης τὸ μετοχῇ καὶ εἰκα-* 15 *σίᾳ τοῦ νοητοῦ μορφωθὲν εὐθὺς ἁπτὸν ⟨καὶ⟩ ὁρατόν ἐστιν, ἡ ψυχὴ δὲ πᾶσαν αἴσθησιν ἐκπέφευγεν. ἀριθμόν γε μὴν ὁ Πλάτων οὐδέποτε τὴν ψυχὴν προσεῖπεν, ἀλλὰ κίνησιν αὐτοκίνητον ἀεὶ καὶ 'κινήσεως πηγὴν καὶ ἀρχήν'* (Phaedr. 245c)*· ἀριθμῷ δὲ καὶ λόγῳ καὶ ἁρμονίᾳ* 20 *διακεκόσμηκε τὴν οὐσίαν αὐτῆς ὑποκειμένην καὶ δεχομένην τὸ κάλλιστον εἶδος ὑπὸ τούτων ἐγγιγνόμενον. οἶμαι*

D *δὲ μὴ ταὐτὸν εἶναι τῷ κατ' ἀριθμὸν συνεστάναι τὴν ψυχὴν τὸ τὴν οὐσίαν αὐτῆς ἀριθμὸν ὑπάρχειν· ἐπεὶ ⟨καὶ⟩ καθ' ἁρμονίαν συνέστηκεν ἁρμονία δ' οὐκ ἔστιν, ὡς αὐτὸς ἐν* 25 *τῷ περὶ Ψυχῆς* (Phaed. 92) *ἀπέδειξεν. ἐκφανῶς δὲ τούτοις ἠγνόηται τὸ περὶ τοῦ ταὐτοῦ καὶ τοῦ ἑτέρου· λέγουσι γὰρ ὡς τὸ μὲν στάσεως τὸ δὲ κινήσεως συμβάλλεται δύναμιν εἰς τὴν τῆς ψυχῆς γένεσιν, αὐτοῦ Πλάτωνος ἐν*

5 *Εὐδ.*] H. Dörrie, Herm. 79, 1944, 27sq. Martini in RE XI p. 916 || 10sqq. cf. p. 156, 18sq. || 16. 17 cf. Plat. Tim. 36e || 20 cf. Plat. Legg. X 894sqq. || 24. 25 *καθ' ἁρμ.*] cf. Plat. Tim. 36e fin. || 27sqq. Heinze, Xenokr. 30 cf. p. 160, 8sqq. 428c

2 *μήτε* post.] *μηδὲ* EB | *γεννητικῶν* Φ || 7 *τῷ* om. Φ || 9 add. Maur. | *νοητῆς* f (Wy.) *νοητικῆς* O | *αἰσθητικῆς* Ω corr. Wy. || 11 *εἴποι* m? r || 12 *οὕτως* EBf fort. recte || 16 add. Turn. || 24 add. Hu.

τῷ Σοφιστῇ (p. 250. 254—255) τὸ ὂν καὶ τὸ ταὐτὸν καὶ τὸ ἕτερον, πρὸς δὲ τούτοις στάσιν καὶ κίνησιν, ὡς ἕκαστον ἑκάστου διαφέρον καὶ πέντε ὄντα χωρὶς ἀλλήλων τιθεμένου καὶ διορίζοντος.

5 4. Ὅ γε μὴν οὗτοί τε κοινῇ καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν χρωμένων Πλάτωνι φοβούμενοι καὶ παραμυθούμενοι πάντα μηχανῶνται καὶ παραβιάζονται καὶ στρέφουσιν, ὥς τι δεινὸν καὶ ἄρρητον οἰόμενοι δεῖν περικαλύπτειν καὶ ἀρνεῖσθαι, τήν τε τοῦ κόσμου τήν τε τῆς ψυχῆς αὐτοῦ γένεσιν καὶ 10 σύστασιν, οὐκ ἐξ ἀιδίου συνεστώτων οὐδὲ τὸν ἄπειρον χρόνον οὕτως ἐχόντων, ἰδίᾳ τε λόγου τέτευχε καὶ νῦν ἀρκέσει ῥηθέν, ὅτι τὸν περὶ θεῶν ἀγῶνα καὶ λόγον, ᾧ Πλάτων (Legg. X 885 b sqq. 892 d sqq.) ὁμολογεῖ φιλοτιμότατα καὶ παρ' ἡλικίαν πρὸς τοὺς ἀθέους κεχρῆσθαι, 15 συγχέουσι, μᾶλλον δ' ὅλως ἀναιροῦσιν. εἰ γὰρ ἀγένητος ὁ κόσμος ἐστίν, οἴχεται τῷ Πλάτωνι τὸ πρεσβυτέραν τοῦ σώματος τὴν ψυχὴν οὖσαν ἐξάρχειν μεταβολῆς καὶ κινήσεως πάσης, ἡγεμόνα καὶ πρωτουργόν, ὡς αὐτὸς εἴρηκεν (Legg. 897 a), ἐγκαθεστῶσαν. τίς δ' οὖσα καὶ τίνος 20 ὄντος ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος προτέρα καὶ πρεσβυτέρα λέγεται γεγονέναι, προϊὼν ὁ λόγος ἐνδείξεται· τοῦτο γὰρ ἠγνοημένον ἔοικε τὴν πλείστην ἀπορίαν καὶ ἀπιστίαν παρέχειν τῆς ἀληθοῦς δόξης. |

5. Πρῶτον οὖν ἣν ἔχω περὶ τούτων διάνοιαν ἐκθήσο- 25 μαι, πιστούμενος τῷ εἰκότι καὶ παραμυθούμενος, ὡς ἔνεστι, τὸ ἄηθες τοῦ λόγου καὶ παράδοξον· ἔπειτ' αὐταῖς λέξεσιν ἐπάξω συνοικειῶν ἅμα τὴν ἐξήγησιν καὶ τὴν

E F 1014

11 cf. Cat. Lampr. 66 || 12 sqq. cf. (Plat.) Epinom. 980 d sq. || 16 sqq. cf. 1002 f Tim. Locr. 96 a. b || 24 ad cap. 5—7 cf. Leisegang (cf. ad p. 131, 1) || 25 πιστ. τ. εἰκ.] cf. 146, 7 παραμυθ.] cf. 144, 3 || 26 ἔπειτα] 152, 6 sqq.

6 παραλυπούμενοι Ω corr. Turn. || 15 ἀγέννητος Φ || 16 πρεσβύτερον Ω cf. (Plat.) Epinomis 980 d. e, sed cf. p. 121, 15 Plat. Tim. 34 c sq. Legg. X 896 c, corr. Hu. || 24 περὶ τούτων om. EB || 26 ἀληθὲς Ω corr. Wy. || 26. 27 ἔπειτα ταῖς λέξ. Ω corr. (Xyl. interpr.) Bern.

(1014) *ἀπόδειξιν. ἔχει γὰρ οὕτω κατά γε τὴν ἐμὴν τὰ πράγματα δόξαν. 'κόσμον τόνδε' φησὶν 'Ηράκλειτος* (B 30) *'οὔτε τις θεῶν οὔτ' ἀνθρώπων ἐποίησεν,' ὥσπερ φοβηθεὶς μὴ θεοῦ ἀπογνόντες ἄνθρωπόν τινα γεγονέναι τοῦ κόσμου δημιουργὸν ὑπονοήσωμεν. βέλτιον οὖν Πλάτωνι πειθο-* 5 *μένους τὸν μὲν κόσμον ὑπὸ θεοῦ γεγονέναι λέγειν καὶ ᾄδειν 'ὁ μὲν γὰρ κάλλιστος τῶν γεγονότων ὁ δ' ἄριστος* B *τῶν αἰτίων'* (Tim. 29a), *τὴν δ' οὐσίαν καὶ ὕλην, ἐξ ἧς γέγονεν, οὐ γενομένην ἀλλ' ὑποκειμένην ἀεὶ τῷ δημιουργῷ εἰς διάθεσιν καὶ τάξιν αὐτὴν καὶ πρὸς αὐτὸν ἐξομοίωσιν* 10 *ὡς δυνατὸν ἦν ἐμπαρασχεῖν. οὐ γὰρ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἡ γένεσις ἀλλ' ἐκ τοῦ μὴ καλῶς μηδ' ἱκανῶς ἔχοντος, ὡς οἰκίας καὶ ἱματίου καὶ ἀνδριάντος. ἀκοσμία γὰρ ἦν τὰ πρὸ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως· ἀκοσμία δ' οὐκ ἀσώματος οὐδ' ἀκίνητος οὐδ' ἄψυχος ἀλλ' ἄμορφον μὲν καὶ ἀσύστα-* 15 *τον τὸ σωματικὸν ἔμπληκτον δὲ καὶ ἄλογον τὸ κινητικὸν ἔχουσα· τοῦτο δ' ἦν ἀναρμοστία ψυχῆς οὐκ ἐχούσης λόγον. ὁ γὰρ θεὸς οὔτε σῶμα τὸ ἀσώματον οὔτε ψυχὴν* C *τὸ ἄψυχον ἐποίησεν, ἀλλ' ὥσπερ ἁρμονικὸν ἄνδρα καὶ ῥυθμικὸν οὐ φωνὴν ποιεῖν οὐδὲ κίνησιν ἐμμελῆ δὲ φωνὴν* 20 *καὶ κίνησιν εὔρυθμον ἀξιοῦμεν, οὕτως ὁ θεὸς οὔτε τοῦ σώματος τὸ ἁπτὸν καὶ ἀντίτυπον οὔτε τῆς ψυχῆς τὸ φανταστικὸν καὶ κινητικὸν αὐτὸς ἐποίησεν· ἀμφοτέρας δὲ τὰς ἀρχὰς παραλαβών, τὴν μὲν ἀμυδρὰν καὶ σκοτεινὴν τὴν δὲ ταραχώδη καὶ ἀνόητον ἀτελεῖς δὲ τοῦ προσήκοντος* 25 *ἀμφοτέρας καὶ ἀορίστους, ἔταξε καὶ διεκόσμησε καὶ συνήρμοσε, τὸ κάλλιστον ἀπεργασάμενος καὶ τελειότατον ἐξ αὐτῶν ζῷον.*

2sq. K. Reinhardt, Herm. 77, 1942, 12 || **5**—p. 157 cf. Chalcid. p. (101) 102—104 Meurs. || **6** cf. annot. ad p. 147, 11 || **10** cf. Plat. Tim. 29e—30a || **11**—p. 149, **15** cf. p. 153, 8 Procl. in Plat. Tim. 99 C = I p. 325sq. Diehl. 116 B = I p. 381sq. D. 116 Fsqq. = I p. 384sqq. D. Chalcid. p. 396 Meurs. cap. 295sq. Mull. (Numen. fr. 16. 17) || **13**—p. 149, **16** cf. 1003a. b || **16** *ἄλογ.*] cf. 154, 5 Procl. in Tim. 187 B = II p. 153 D.

4 *θεὸν* Bens. || **8** *αἰτιῶν* Ω corr. Duebn. e Plat. || **10** *αὐτὴν* Wy. (Xyl. interpr.) *αὐτῆς* || **11** *ἐμπαρ.*] *ἐν παρασχεῖν* e *παρασχεῖν* Φ

Ἡ μὲν οὖν σώματος οὐσία τῆς λεγομένης ὑπ' αὐτοῦ πανδεχοῦς φύσεως ἕδρας τε καὶ τιθήνης τῶν γενητῶν D
οὐχ ἑτέρα τίς ἐστιν. (6.) *τὴν δὲ τῆς ψυχῆς ἐν Φιλήβῳ* (24 a–25 a. b sqq.) *μὲν ἀπειρίαν κέκληκεν, ἀριθμοῦ καὶ*
5 *λόγου στέρησιν οὖσαν, ἐλλείψεώς τε καὶ ὑπερβολῆς καὶ διαφορᾶς καὶ ἀνομοιότητος ἐν αὐτῇ πέρας οὐδὲν οὐδὲ μέτρον ἔχουσαν· ἐν δὲ Τιμαίῳ* (35 a) *τὴν τῇ ἀμερίστῳ συγκεραννυμένην φύσει καὶ περὶ τὰ σώματα γίγνεσθαι λεγομένην μεριστὴν οὔτε πλῆθος ἐν μονάσι καὶ στιγμαῖς οὔτε*
10 *μήκη καὶ πλάτη λέγεσθαι νομιστέον, ἃ σώμασι προσήκει καὶ σωμάτων μᾶλλον ἢ τῆς ψυχῆς ἐστιν, ἀλλὰ τὴν ἄτακτον καὶ ἀόριστον αὐτοκίνητον δὲ καὶ κινητικὴν ἀρχὴν ἐκείνην, ἣν πολλαχοῦ μὲν ἀνάγκην ἐν δὲ τοῖς Νόμοις* (896 d sq.) *ἄντικρυς ψυχὴν ἄτακτον εἴρηκε καὶ κακο-* E
15 *ποιόν· αὕτη γὰρ ἦν ψυχὴ καθ' ἑαυτήν, νοῦ δὲ καὶ λογισμοῦ καὶ ἁρμονίας ἔμφρονος μετέσχεν, ἵνα κόσμου ψυχὴ γένηται. καὶ γὰρ τὸ πανδεχὲς καὶ ὑλικὸν ἐκεῖνο μέγεθος μὲν ἐκέκτητο καὶ διάστημα καὶ χώραν, κάλλους δὲ καὶ μορφῆς καὶ σχημάτων μετριότητος ἐνδεῶς εἶχεν· ἔλαχε*
20 *δὲ τούτων, ἵνα γῆς καὶ θαλάττης καὶ οὐρανοῦ καὶ ἀστέρων φυτῶν τε καὶ ζῴων παντοδαπὰ σώματα καὶ ὄργανα γίγνηται κοσμηθέν. οἱ δὲ τὴν ἐν Τιμαίῳ* (48 a. 56 c. 68 e) *λεγομένην ἀνάγκην, ἐν δὲ Φιλήβῳ* (24 a sqq.) *περὶ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἐλλείψεως καὶ ὑπερβολῆς ἀμετρίαν καὶ*
25 *ἀπειρίαν τῇ ὕλῃ προστιθέντες ἀλλὰ μὴ τῇ ψυχῇ, ποῦ* F
θήσονται τὸ τὴν ὕλην ἀεὶ μὲν ἄμορφον καὶ ἀσχημάτιστον

1 sq. cf. p. 159, 22; 156, 15 cum annot. Plat. Tim. 49 a. 50 b sqq. 51 a. 52 a al. Chalcid. p. 370. 427 Meurs. cap. 271. 325 Mull. || **7–11** cf. Gust. Altmann, De Posidonio Timaei Platonis commentatore, Diss. Kiel 1906. Procl. in Plat. Tim. 187 B = II p. 153 sq. D. || **9** cf. p. 158, 5 sq. || **11** sqq. Chalcid. p. 396 Meurs. cap. 295 Mull. (Numen. fr. 16) || **13** sq. cf. etiam Plat. Legg. X 898 c || **22** sqq. Chalcid. p. 364 sqq. 394 Meurs. cap. 266 sqq. 293 sq. Mull. (Numen. fr. 14. 15) || **26**–p. 150, **3** 374 e

1 *ὑπ'*] *ἀπ'* e Φ || **2** *γεννητῶν* f m || **22** *γένηται* dub. Bern. || **23** *περὶ*] *παρὰ* dub. Bern. || **25** *ψυχῇ γε οὐ* (vel *γε, οὐ*) Ω corr. Turn. | post *ψυχῇ* lac. 15 lit. f, 17 m, 8 r

ὑπ' αὐτοῦ λέγεσθαι (Tim. 50e) καὶ πάσης ποιότητος καὶ δυνάμεως οἰκείας ἔρημον, εἰκάζεσθαι δ' ἀώδεσιν ἐλαί-
1015 οις, ἃ πρὸς τὰς βαφὰς οἱ μυρεψοὶ λαμβάνουσιν; | οὐ γὰρ οἷόν τε τὸ ἄποιον καὶ ἀργὸν ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀρρεπὲς αἰτίαν κακοῦ καὶ ἀρχὴν ὑποτίθεσθαι τὸν Πλάτωνα καὶ καλεῖν 5 ἀπειρίαν αἰσχρὰν καὶ κακοποιόν, αὖθις δ' ἀνάγκην πολλὰ τῷ θεῷ δυσμαχοῦσαν καὶ ἀφηνιάζουσαν. ἡ γὰρ 'ἀναστρέφουσα' τὸν οὐρανόν, ὥσπερ ἐν Πολιτικῷ (272e) λέγεται, καὶ ἀνελίττουσα πρὸς τοὐναντίον ἀνάγκη καὶ 'σύμφυτος ἐπιθυμία' καὶ (273b) 'τὸ τῆς πάλαι ποτὲ φύ- 10 σεως σύντροφον πολλῆς μετέχον ἀταξίας, πρὶν εἰς τὸν νῦν κόσμον ἀφικέσθαι', πόθεν ἐγγέγονε τοῖς πράγμασιν, εἰ τὸ μὲν ὑποκείμενον ἄποιος ἦν ὕλη καὶ ἄμοιρος αἰτίας
B ἁπάσης, ὁ δὲ δημιουργὸς ἀγαθὸς καὶ πάντα βουλόμενος αὐτῷ κατὰ δύναμιν ἐξομοιῶσαι, τρίτον δὲ παρὰ ταῦτα 15 μηδέν; αἱ γὰρ Στωικαὶ καταλαμβάνουσιν ἡμᾶς ἀπορίαι, τὸ κακὸν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἀναιτίως καὶ ἀγενήτως ἐπεισάγοντας· ἐπεὶ τῶν γ' ὄντων οὔτε τὸ ἀγαθὸν οὔτε τὸ ἄποιον εἰκός ἐστιν οὐσίαν κακοῦ καὶ γένεσιν παρασχεῖν. ἀλλὰ ταὐτὸ Πλάτων οὐκ ἔπαθε τοῖς ὕστερον, οὐδὲ παριδὼν ὡς 20 ἐκεῖνοι τὴν μεταξὺ τῆς ὕλης καὶ τοῦ θεοῦ τρίτην ἀρχὴν καὶ δύναμιν ὑπέμεινε τῶν λόγων τὸν ἀτοπώτατον, ἐπεισόδιον οὐκ οἶδ' ὅπως ποιοῦντα τὴν τῶν κακῶν φύσιν ἀπ' αὐτομάτου κατὰ συμβεβηκός. Ἐπικούρῳ (fr. 281) μὲν γὰρ
C οὐδ' ἀκαρὲς ἐγκλῖναι τὴν ἄτομον συγχωροῦσιν, ὡς ἀναί- 25 τιον ἐπεισάγοντι κίνησιν ἐκ τοῦ μὴ ὄντος· αὐτοὶ δὲ κακίαν καὶ κακοδαιμονίαν τοσαύτην ἑτέρας τε περὶ σῶμα μυρίας ἀτοπίας καὶ δυσχερείας, αἰτίαν ἐν ταῖς ἀρχαῖς οὐκ ἐχούσας, κατ' ἐπακολούθησιν γεγονέναι λέγουσιν.

12—16 369c. d || 14 Plat. Tim. 29e || 14sqq. Chalcid. p. 394sq. Meurs. cap. 293 Mull. (Numen. fr. 14) || 16 SVF II 1168—1186 Pohlenz. Die Stoa, Ind. s. κακόν et 'Übel' || 24 Epic. p. 201, 21 Us. Plut. Mor. 964c (Epic. p. 351, 11 ad fr. 281 Us.)

7 ἀφανίζουσαν n || 12 ἐγεγόνει Φ || 13 ἄποιον (σ supra) E[1] ἄποιος (ν supra) B[1] ἄποιον O | ἄμοιρον Ω corr. Wy. || 17 ἀγεννήτως Φ || 22 τὸν] τὸ mr

7. Ὁ δὲ Πλάτων οὐχ οὕτως, ἀλλὰ τὴν γ' ὕλην διαφορᾶς ἁπάσης ἀπαλλάττων καὶ τοῦ θεοῦ τὴν τῶν κακῶν αἰτίαν ἀπωτάτω τιθέμενος ταῦτα περὶ τοῦ κόσμου γέγραφεν ἐν τῷ Πολιτικῷ (273 b) 'παρὰ μὲν γὰρ τοῦ ξυνθέντος
5 πάντα τὰ καλὰ κέκτηται· παρὰ δὲ τῆς ἔμπροσθεν ἕξεως ὅσα χαλεπὰ καὶ ἄδικα ἐν οὐρανῷ γίγνεται, ταῦτ' ἐξ ἐκείνης αὐτός τε ἔχει καὶ τοῖς ζῴοις ἐναπεργάζεται.' καὶ D μικρὸν ἔτι προελθὼν (273 c) 'προϊόντος δέ' φησι 'τοῦ χρόνου καὶ λήθης ἐγγιγνομένης ἐν αὐτῷ, μᾶλλον δυνα-
10 στεύει τὸ τῆς παλαιᾶς ἀναρμοστίας πάθος' καὶ κινδυνεύει 'διαλυθεὶς εἰς τὸν τῆς ἀνομοιότητος ἄπειρον ὄντα τόπον' δῦναι πάλιν. ἀνομοιότης δὲ περὶ τὴν ὕλην, ἄποιον καὶ ἀδιάφορον οὖσαν, οὐκ ἔστιν. ἀλλὰ μετὰ πολλῶν ἄλλων καὶ Εὔδημος ἀγνοήσας κατειρωνεύεται τοῦ Πλάτω-
15 νος, ὡς οὐκ εὖ τὴν πολλάκις ὑπ' αὐτοῦ μητέρα καὶ τιθήνην προσαγορευομένην αἰτίαν κακῶν καὶ ἀρχὴν ἀποφαίνοντος. ὁ γὰρ Πλάτων μητέρα μὲν καὶ τιθήνην καλεῖ τὴν ὕλην, αἰτίαν δὲ κακοῦ τὴν κινητικὴν τῆς ὕλης καὶ περὶ τὰ σώ- E ματα γιγνομένην μεριστὴν ἄτακτον καὶ ἄλογον οὐκ ἄψυ-
20 χον δὲ κίνησιν, ἣν ἐν Νόμοις ὥσπερ εἴρηται (p. 149, 13 sq.) ψυχὴν ἐναντίαν καὶ ἀντίπαλον τῇ ἀγαθουργῷ προσεῖπε. ψυχὴ γὰρ αἰτία κινήσεως καὶ ἀρχή, νοῦς δὲ τάξεως καὶ συμφωνίας περὶ κίνησιν. ὁ γὰρ θεὸς οὐκ ἀνέστησε τὴν ὕλην ἀργοῦσαν ἀλλ' ἔστησεν ὑπὸ τῆς ἀνοήτου ταραττο-
25 μένην αἰτίας· οὐδ' ἀρχὰς τῇ φύσει μεταβολῆς καὶ παθῶν παρέσχεν, ἀλλ' οὔσης ἐν πάθεσι παντοδαποῖς καὶ μεταβολαῖς ἀτάκτοις ἐξεῖλε τὴν πολλὴν ἀοριστίαν καὶ πλημμέ-

14 non receptum in Eud. fragm. coll. L. Spengel, cf. Heinze, Xenokr. 18[2]) || 17 cf. p. 149, 1 cum annot. || 18 aliter Numen. fr. 18 (Chalcid. p. 398 Meurs. cap. 297 Mull.) || 25—27 (p. 153, 7; 187, 4) Plat. Tim. 30 a

1 ἀλλὰ τε (γε mr) καὶ ὕλην Φ || 4 ξυνθ. r Plato ξελθέντος ef m lac. (10 lit. E, 8 B) + θέντος O || 5 πάντα τὰ κ. Ω Platonis cod. B πάντα καλὰ ceteri codd. Plat. (recte, sed Plut. illud et legisse et scripsisse vid., cf. p. 144, 6 cum annot.) || 9. 10 μᾶλλον καὶ δυν. Plato || 13 ἀλλὰ] ἃ νὴ Δία dub. Bern. || 15 εὖ τὴν e (Mü.) αὐτὴν Φ om. οὐκ, lac. 7 lit. τὴν EB || 16 κακῶν ῥίζαν ἀρχὴν Φ

λειαν, ἁρμονίᾳ καὶ ἀναλογίᾳ καὶ ἀριθμῷ χρώμενος ὀργάνοις· ὧν ἔργον ἐστὶν οὐ μεταβολῇ καὶ κινήσει ἑτερότη-
F τος πάθη καὶ διαφορὰς παρέχειν τοῖς πράγμασιν, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπλανῆ καὶ στάσιμα καὶ τοῖς κατὰ ταὐτὰ ὡσαύτως ἔχουσιν ὅμοια ποιεῖν. 5

Ἡ μὲν οὖν διάνοια τοιαύτη, κατά γε τὴν ἐμὴν δόξαν, τοῦ Πλάτωνος· (8.) ἀπόδειξις δὲ πρώτη μὲν ἡ τῆς λεγομένης καὶ δοκούσης αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν ἀσυμφωνίας καὶ
1016 διαφορᾶς λύσις. | οὐδὲ γὰρ σοφιστῇ κραιπαλῶντι, πόθεν γε δὴ Πλάτωνι, τοιαύτην ἄν τις ἀναθείη περὶ οὓς ἐσπου- 10 δάκει μάλιστα τῶν λόγων ταραχὴν καὶ ἀνωμαλίαν, ὥστε τὴν αὐτὴν φύσιν ὁμοῦ καὶ ἀγένητον ἀποφαίνειν καὶ γενομένην, ἀγένητον μὲν ἐν Φαίδρῳ (245c. 246a) τὴν ψυχὴν ἐν δὲ Τιμαίῳ (34b sqq.) γενομένην. ἡ μὲν οὖν ἐν Φαίδρῳ διάλεκτος ὀλίγου δεῖν ἅπασι διὰ στόματός ἐστι, τῷ ἀγενήτῳ 15 τὸ ἀνώλεθρον τῷ δ' αὐτοκινήτῳ πιστουμένη τὸ ἀγένητον αὐτῆς· ἐν δὲ Τιμαίῳ 'τὴν δὲ ψυχήν' φησιν 'οὐχ ὡς νῦν ὑστέραν ἐπιχειροῦμεν λέγειν οὕτως ἐμηχανήσατο καὶ ὁ θεὸς νεωτέραν· οὐ γὰρ ἂν ἄρχεσθαι πρεσβύτερον ὑπὸ
B νεωτέρου συνέρξας εἴασεν· ἀλλά πως ἡμεῖς πολὺ μετ- 20 έχοντες τοῦ προστυχόντος τε καὶ εἰκῇ ταύτῃ πῃ καὶ λέγομεν· ὁ δὲ καὶ γενέσει καὶ ἀρετῇ προτέραν ⟨καὶ πρεσβυτέραν⟩ τὴν ψυχὴν σώματος, ὡς δεσπότιν καὶ ἄρξουσαν ἀρξομένου, συνεστήσατο.' καὶ πάλιν, εἰπὼν (36e) ὡς 'αὐτὴ ἐν ἑαυτῇ στρεφομένη θείαν ἀρχὴν ἤρξατο ἀπαύστου καὶ 25 ἔμφρονος βίου,' 'τὸ μὲν δὴ σῶμα' φησιν 'ὁρατὸν οὐρανοῦ γέγονεν, αὐτὴ δ' ἀόρατος μὲν λογισμοῦ δὲ μετέχουσα καὶ ἁρμονίας ψυχή, τῶν νοητῶν ἀεί τ' ὄντων ὑπὸ τοῦ ἀρίστου

6—8 cf. p. 147, 24—148, 1 ‖ 13sqq. Procl. in Plat. Tim. 175 D. 176C = II p. 117. 119—125 Diehl Chalcid. p. 97. 321sq. Meurs. cap. 26. 126 Mull. ‖ 22.23 1002f

2 ἔργον μεταβολὴν καὶ κίνησιν ἑτερότητος r (μεταβολὴν καὶ κίνησιν etiam f[1] mg. m[1] mg.) ‖ 12 et passim infra ἀγέννητον Φ ‖ 14 γινομένην Ω corr. Wy. ‖ 17 δὲ[2]] δὲ δὴ Plato ‖ 20 συνέρξας f ξυνέρξας mr συνείρξεν e συνεῖρξ lac. 4 lit. E, 2 B | ἀλλὰ πῶς EBe ‖ 22 add. Turn. e Plat. ‖ 23 τὴν om. Plato ‖ 26 τοῦ οὐρανοῦ Φ ‖ 27 αὐτὴ Plato αὔτη Ω | αὕτη μὲν ἀόρατος λογ. Φ

ἀρίστη γενομένη τῶν γεννηθέντων.' ἐνταῦθα γὰρ τὸν μὲν θεὸν ἄριστον εἰπὼν τῶν ἀεὶ ὄντων, τὴν δὲ ψυχὴν ἀρίστην τῶν γεννηθέντων, σαφεστάτῃ ταύτῃ τῇ διαφορᾷ καὶ ἀντι- C θέσει τὸ ἀίδιον αὐτῆς καὶ τὸ ἀγένητον ἀφῄρηται.

5 9. Τίς οὖν τούτων ἐπανόρθωσις ἑτέρα πλὴν ἧς αὐτὸς δίδωσι τοῖς δέχεσθαι βουλομένοις; ἀγένητον μὲν γὰρ ἀποφαίνει ψυχὴν τὴν πρὸ τῆς κόσμου γενέσεως πλημμελῶς πάντα καὶ ἀτάκτως κινοῦσαν· γενομένην δὲ καὶ γενητὴν πάλιν, ἣν ὁ θεὸς ἔκ τε ταύτης καὶ τῆς μονίμου τε 10 καὶ ἀρίστης οὐσίας ἐκείνης ἔμφρονα καὶ τεταγμένην ἀπεργασάμενος καθάπερ εἶδος καὶ τῷ αἰσθητικῷ τὸ νοερὸν καὶ τῷ κινητικῷ τὸ τεταγμένον ἀφ' αὑτοῦ παρασχὼν ἡγεμόνα τοῦ παντὸς ἐγκατέστησεν. οὕτω γὰρ καὶ τὸ σῶμα τοῦ κόσμου πῇ μὲν ἀγένητον ἀποφαίνει πῇ δὲ D 15 γενητόν· ὅταν μὲν γὰρ εἴπῃ (Tim. 30a), πᾶν ὅσον ἦν ὁρατὸν οὐχ ἡσυχίαν ἄγον ἀλλὰ κινούμενον ἀτάκτως τὸν θεὸν παραλαβόντα διακοσμεῖν, καὶ πάλιν (Tim. 52e sq.), τὰ τέτταρα γένη, πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα, πρὶν ἢ τὸ πᾶν ὑπ' αὐτῶν διακοσμηθὲν γενέσθαι, σεισμὸν ἐμποιεῖν 20 τῇ ὕλῃ καὶ ὑπ' ἐκείνης τινάσσεσθαι διὰ τὴν ἀνωμαλίαν, ὄντα που ποιεῖ καὶ ὑποκείμενα τὰ σώματα πρὸ τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως· ὅταν δὲ πάλιν λέγῃ (Tim. 34c) τῆς ψυχῆς νεώτερον γεγονέναι τὸ σῶμα καὶ (28b sq.) τὸν κόσμον εἶναι γενητόν, ὅτι ὁρατὸς καὶ ἁπτὸς καὶ σῶμα 25 ἔχων ἐστὶ τὰ δὲ τοιαῦτα γιγνόμενα καὶ γενητὰ ἐφάνη, E παντὶ δῆλον ὡς γένεσιν τῇ φύσει τοῦ σώματος ἀποδίδωσιν. ἀλλὰ πολλοῦ δεῖ τἀναντία λέγειν καὶ διαφέρεσθαι πρὸς αὑτὸν οὕτως ἐκφανῶς ἐν τοῖς μεγίστοις. οὐ γὰρ

2sqq. aliter Procl. in Plat. Tim. 230 F = II p. 293 D. || 6sqq. Chalcid. in Plat. Tim. comm. p. 396 Meurs. cap. 295 Mull. (Numen. fr. 16) || 7.8 πλημμ.—ἀτ.] cf. p. 148,12sqq.; 151,26sq.; 189,4 Plat. Tim. 30a || 13sqq. Chalcid. p. 393sq. Meurs. cap. 293 Mull. (Numen. fr. 14) || 22sq. aliter Procl. in Plat. Tim. 175 C sq. = II p. 117 Diehl || 23sq. Procl. 84 F sqq. 87 A sqq. = p. 276sq. 283sq. D.

8 γιγνομένην r || 11 καὶ καθάπερ E e m r || 12 ἀφ' αὑτοῦ f (Mü.) ἀπ' αὐτοῦ O || 18 ἢ] καὶ Plato || 19 ὑπ'] ἐξ Plato | ἐμποιεῖν f (Steph.) ἐμποιοῦν O

ὡσαύτως οὐδὲ ταὐτὸ σῶμα γίγνεσθαί τέ φησιν ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ εἶναι πρὶν ἢ γενέσθαι· ταῦτα γὰρ ἄντικρυς φαρμακῶντός ἐστιν. ἀλλὰ τί δεῖ νοεῖν καὶ τὴν γένεσιν, αὐτὸς διδάσκει. 'τὸ μὲν γὰρ πρὸ τούτου' φησί (Tim. 53a sq.) *'ταῦτα πάντα εἶχεν ἀλόγως καὶ ἀμέτρως· ὅτε δ' ἐπεχειρεῖτο κοσμεῖσθαι τὸ πᾶν, πῦρ πρῶτον καὶ ὕδωρ καὶ γῆν καὶ ἀέρα, ἴχνη μὲν ἔχοντα ἄττα αὑτῶν, παντάπασι μὴν* F *διακείμενα ὥσπερ εἰκὸς ἔχειν ἅπαν ὅταν ἀπῇ τινος θεός, οὕτω δὴ τότε πεφυκότα ταῦτα πρῶτον διεσχηματίσατο εἴδεσι καὶ ἀριθμοῖς.' ἔτι δὲ πρότερον εἰπὼν* (32a sqq.) *ὡς οὐ μιᾶς ἔργον ἦν ἀναλογίας ἀλλὰ δυεῖν τὸ συνδῆσαι στερεὸν ὄντα καὶ βάθος ἔχοντα τὸν τοῦ παντὸς ὄγκον, καὶ διελθὼν ὅτι πυρὸς καὶ γῆς ὕδωρ ἀέρα τε ὁ θεὸς ἐν μέσῳ θεὶς συνέδησε καὶ συνεστήσατο τὸν οὐρανόν, 'ἔκ τε δὴ* 1017 *τούτων' φησί 'τοιούτων καὶ τὸν ἀριθμὸν τεττάρων | τὸ τοῦ κόσμου σῶμα ἐγεννήθη δι' ἀναλογίας ὁμολογῆσαν, φιλίαν τ' ἔσχεν ἐκ τούτων, ὥστ' εἰς ταὐτὸν αὑτῷ συνελθὸν ἄλυτον ὑπὸ τῶν ἄλλων πλὴν ὑπὸ τοῦ συνδήσαντος γενέσθαι·' σαφέστατα διδάσκων ὡς οὐχὶ σώματος ἁπλῶς οὐδ' ὄγκου καὶ ὕλης, ἀλλὰ συμμετρίας περὶ σῶμα καὶ κάλλους καὶ ὁμοιότητος ἦν ὁ θεὸς πατὴρ καὶ δημιουργός. ταῦτα δὴ δεῖ διανοεῖσθαι καὶ περὶ ψυχῆς, ὡς τὴν μὲν οὔθ' ὑπὸ τοῦ θεοῦ γενομένην οὔτε κόσμου ψυχὴν οὖσαν, ἀλλά τινα φανταστικῆς καὶ δοξαστικῆς ἀλόγου δὲ καὶ ἀτάκτου φορᾶς καὶ ὁρμῆς δύναμιν αὐτοκίνητον καὶ* B *ἀεικίνητον, τὴν δ' αὐτὸς ὁ θεὸς διαρμοσάμενος τοῖς προσήκουσιν ἀριθμοῖς καὶ λόγοις ἐγκατέστησεν ἡγεμόνα τοῦ κόσμου γεγονότος γενητὴν οὖσαν.*

5 *ἀλόγ.*] cf. p. 148, 16 || 19 sq. nihil sim. ap. Proclum || 24 sq. cf. p. 148, 16; 158, 24 sq.; 159, 29 sq. Procl. in Plat. Tim. 187 B = II p. 153 Diehl

2 *ἢ* om. Φ || 3 *τὴν*] *ταύτην τὴν* dub. Mü. *τίνα* dub. Bern. || 4 *γὰρ*] *δὴ* Plato | *πρὸ τοῦ* Ω corr. Bern. e Plat. || 5 *πάντα ταῦτ'* Plato || 7 *ἔχοντα* (*ἔχον τὰ* Em) *αὐτὰ αὐτῷ* Ω corr. Duebn. *ἔχοντα αὑτῶν ἄττα* Plato (unde Xyl.) | *παντάπασι μὴν* (vel *γε μὴν*) Plato, e quo Xyl. *παντάπασιν ἦν* Ω || 10 *εἴδ. τε καὶ* A Platonis || 18 *ὑπό του ἄλλου* Plato || 22 *ταὐτὰ* dub. Hu. | *δὴ* om. Φ

10. Ὅτι δὲ περὶ τούτων διενοεῖτο ταῦτα, καὶ οὐ θεωρίας ἕνεκα τοῦ τε κόσμου μὴ γενομένου καὶ τῆς ψυχῆς ὅμως ὑπετίθετο σύστασιν καὶ γένεσιν, ἐκεῖνο πρὸς πολλοῖς τεκμήριόν ἐστι ... τὸ τὴν μὲν ψυχὴν ὑπ' αὐτοῦ καὶ
5 ἀγένητον ὥσπερ εἴρηται (1016c) καὶ γενητὴν λέγεσθαι, τὸν δὲ κόσμον ἀεὶ μὲν γεγονότα καὶ γενητὸν ἀγένητον δὲ μηδέποτε μηδ' ἀίδιον. τὰ μὲν οὖν ἐν Τιμαίῳ τί δεῖ προφέρειν; ὅλον γὰρ καὶ πᾶν τὸ σύγγραμμα περὶ κόσμου γενέσεως ἄχρι τέλους ἀπ' ἀρχῆς ἐστι. τῶν δ' ἄλλων ἐν μὲν C
10 Ἀτλαντικῷ (Criti. 106a) προσευχόμενος ὁ Τίμαιος ὀνομάζει τόν πάλαι μὲν ἔργῳ γεγονότα νῦν δὲ λόγῳ θεόν, ἐν Πολιτικῷ (269d. 273b) δ' ὁ Παρμενίδειος ξένος τὸν κόσμον ὑπὸ τοῦ θεοῦ συντεθέντα φησὶ πολλῶν ἀγαθῶν μεταλαβεῖν, εἰ δέ τι φλαῦρόν ἐστιν ἢ χαλεπόν, ἐκ τῆς προτέρας
15 ἕξεως ἀναρμόστου καὶ ἀλόγου συμμεμιγμένον ἔχειν· ἐν δὲ τῇ Πολιτείᾳ (546b) περὶ τοῦ ἀριθμοῦ, ὃν γάμον ἔνιοι καλοῦσιν, ὁ Σωκράτης ἀρχόμενος λέγειν 'ἔστι δέ' φησι 'θείῳ μὲν γενητῷ περίοδος ἣν ἀριθμὸς περιλαμβάνει τέλειος,' οὐκ ἄλλο καλῶν θεῖον γενητὸν ἢ τὸν κόσμον ...
20 (21.) κατὰ ταὐτὰ ἔχον ὡς μορφὴν καὶ εἶδος, τὸ δὲ περὶ 1022 E

1sq. 1013 a. b Procl. 84 F = I p. 276sq. D. || 16 γάμον] cf. p. 171, 6 (et 145, 5) cum annot., et annot. ad 388a. 264a; 373f τὸ γαμήλιον διάγραμμα Clem. Al. Str. V 93, 4 Iambl. Theol. Arithm. 24 p. 30, 19 de Falco al. || 20 ad cap. 21 cf. Schwyzer (cf. ad p. 143) p. 361sq.

2 μὴ om. BΦ μὴ E || 3 ὅμως m (Wy.) ὁμοίως O || 4 lac. 6 lit. E, 7 B, nulla Φ ἐστι μετὰ τὸ τὴν e; σαφὲς suppl. Mü. ἱκανὸν dub. Po. || 7 προφ. B, E (m. 1 ?) mg. προσφ. O || 11 λόγοις Plato || 19 post κόσμον: lac. 6 lit. E, 9 lit. B; ἔνθα + lac. 3 lit. e; lac. 5 lit. + ἐν + lac. 4 lit. f, m (3. 5), r (3. 4). secuntur in codicibus verba p. 167, 22 δὲ ἡ τῶν—p. 182, 23sq. ἀρτίων καί, tum sine lac. π (sic!) + lac. ($4^1/_3$ linearum E, $2^1/_2$ B) + κατὰ τὰ αὐτὰ EB ἐπϊ κατὰ τὰ αὐτὰ e ἐπϊ + lac. 12 lit. + κατὰ τὰ αὐτὰ Φ. capita transp. Maurommates, B. Müller; hic initium cap. 21 e. g. sic restituit: ⟨Ἐχόμενον δ' ἂν εἴη σκοπεῖν τίνες αἱ εἰς τὴν ψυχὴν συνελθοῦσαι φύσεις εἰσὶ καὶ πῶς ἐγένετο ἡ μῖξις αὐτῶν. οἱ μὲν οὖν περὶ Κράντορα ὑπέλαβον τὸ μὲν ἀμέριστον καὶ ἀεὶ⟩ κατὰ κτλ. P. Thévenaz autem (II p. 363) non novam viam argumentandi hinc ingredi Plutarchum, sed capita 8—10 et 21 cum appendice 22 uno eodemque tenore coniuncta esse ratus ascitis sententiis ex

τὰ σώματα γιγνόμενον μεριστὸν ὡς ὑποδοχὴν καὶ ὕλην, τὸ δὲ μῖγμα κοινὸν ἐξ ἀμφοῖν ἀποτετελεσμένον. ἡ μὲν οὖν ἀμέριστος οὐσία καὶ ἀεὶ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἔχουσα μὴ μικρότητι, καθάπερ τὰ ἐλάχιστα τῶν σωμάτων, νοείσθω φεύγουσα τὸν μερισμόν· τὸ γὰρ ἁπλοῦν καὶ ἀπαθὲς 5 καὶ καθαρὸν αὐτῆς καὶ μονοειδὲς ἀμερὲς εἴρηται καὶ F ἀμέριστον· ᾧ καὶ τῶν συνθέτων καὶ μεριστῶν καὶ διαφερομένων ἁμωσγέπως θιγοῦσα παύει τὸ πλῆθος καὶ καθίστησιν εἰς μίαν δι' ὁμοιότητος ἕξιν. τὴν δὲ περὶ τὰ σώματα γιγνομένην μεριστὴν εἰ μέν τις ἐθέλοι καλεῖν ὕλην, 10 ὡς καὶ ὑποκειμένην ἐκείνῃ καὶ μεταληπτικὴν ἐκείνης φύσιν, ὁμωνυμίᾳ χρώμενος, οὐ διαφέρει πρὸς τὸν λόγον· οἱ δὲ σωματικὴν ἀξιοῦντες ὕλην συμμίγνυσθαι τῇ ἀμε- 1023 ρίστῳ διαμαρτάνουσι· | πρῶτον μὲν ὅτι τῶν ἐκείνης ὀνομάτων οὐδενὶ νῦν ὁ Πλάτων κέχρηται· δεξαμενὴν γὰρ 15 εἴωθε καὶ πανδεχῆ καὶ τιθήνην ἀεὶ καλεῖν ἐκείνην, οὐ περὶ τὰ σώματα μεριστήν, μᾶλλον δὲ σῶμα μεριζόμενον εἰς τὸ καθ' ἕκαστον. ἔπειτα τί διοίσει τῆς τοῦ κόσμου γενέσεως ἡ τῆς ψυχῆς, εἴπερ ἀμφοτέροις ἔκ τε τῆς ὕλης καὶ τῶν νοητῶν γέγονεν ἡ σύστασις; αὐτός γε μὴν ὁ Πλά- 20 των, ὥσπερ ἀπωθούμενος τῆς ψυχῆς τὴν ἐκ σώματος γένεσιν, ἐντὸς αὐτῆς φησιν (Tim. 34b. 36e) ὑπὸ τοῦ θεοῦ τεθῆναι τὸ σωματικόν, εἶτ' ἔξωθεν ὑπ' ἐκείνης περι- B καλυφθῆναι· καὶ ὅλως ἀπεργασάμενος τῷ λόγῳ τὴν

5sq. cf. Arist. de an. 405a 16. 429b 23 Anaxag. A 55. 100 || 6sqq. Chalcid. p. 99 Meurs. cap. 27 Mull. || 7 sq. (cf. Plat. Phileb. 25d/e) || 15sq. p. 149, 2; 151, 15; 159, 22. 372e 374b 882c Plat. Tim. 53a al. || 18sqq. cf. p. 146, 10 sqq. || 24 cf. 1002b. c

De Is. p. 373e—374a tale quid proposuit: ⟨car le triangle rectangle où trois représente le père ou la forme, quatre la mère ou la matière, et cinq l'enfant ou le produit, et dont Platon semble faire usage à cet effet, est le modèle de tout genèse. En ce qui concerne la genèse de l'âme créée (l'âme du monde), on peut donc concevoir de façon analogue les essences du mélange: la première, l'indivisible⟩ eqs. || 20 ἔχον B ἔχων O

8 θήγουσα B θίγουσα O corr. Wy. || 10 γενόμ. Ω corr. Maur. | ἐθέλει Br || 14 μὲν om. Φ || 21 ἀποθέμενος eΦ

ψυχὴν ὕστερον (p. 49) ἐπεισάγει τὴν περὶ τῆς ὕλης ὑπόθεσιν, μηδὲν αὐτῆς πρότερον, ὅτε τὴν ψυχὴν ἐγέννα, δεηθείς, ὡς χωρὶς ὕλης γενομένην.

22. Ὅμοια δὲ τούτοις ἔστιν ἀντειπεῖν καὶ τοῖς περὶ
5 Ποσειδώνιον· οὐ γὰρ μακρὰν τῆς ὕλης ἀπέστησαν· ἀλλὰ δεξάμενοι τὴν τῶν περάτων οὐσίαν περὶ τὰ σώματα λέγεσθαι μεριστὴν καὶ ταῦτα τῷ νοητῷ μίξαντες ἀπεφήναντο τὴν ψυχὴν ἰδέαν εἶναι τοῦ πάντῃ διαστατοῦ κατ' ἀριθμὸν συνεστῶσαν ἁρμονίαν περιέχοντα· τά τε γὰρ
10 μαθηματικὰ τῶν πρώτων νοητῶν μεταξὺ καὶ τῶν αἰσθητῶν τετάχθαι, τῆς τε ψυχῆς, τῶν νοητῶν τὸ ἀίδιον καὶ τῶν αἰσθητῶν τὸ παθητικὸν ἐχούσης, προσῆκον ἐν μέσῳ τὴν οὐσίαν ὑπάρχειν. ἔλαθε γὰρ καὶ τούτους ὁ θεὸς τοῖς τῶν σωμάτων πέρασιν ὕστερον, ἀπειργασμένης ἤδη
15 τῆς ψυχῆς, χρώμενος ἐπὶ τὴν τῆς ὕλης διαμόρφωσιν, τὸ σκεδαστὸν αὐτῆς καὶ ἀσύνδετον ὁρίζων καὶ περιλαμβάνων ταῖς ἐκ τῶν τριγώνων συναρμοττομένων ἐπιφανείαις. ἀτοπώτερον δὲ τὸ τὴν ψυχὴν ἰδέαν ποιεῖν· ἡ μὲν γὰρ ἀεικίνητος ἡ δ' ἀκίνητος, καὶ ἡ μὲν ἀμιγὴς πρὸς τὸ αἰ-
20 σθητὸν ἡ δὲ τῷ σώματι συνειργμένη. πρὸς δὲ τούτοις ὁ θεὸς τῆς μὲν ἰδέας ὡς παραδείγματος γέγονε μιμητής, τῆς δὲ ψυχῆς ὥσπερ ἀποτελέσματος δημιουργός. ὅτι δ' οὐδ' ἀριθμὸν ὁ Πλάτων τὴν οὐσίαν τίθεται τῆς ψυχῆς ἀλλὰ ταττομένην ὑπ' ἀριθμοῦ, προείρηται (1013c. d).

C

D

25 23. Πρὸς δ' ἀμφοτέρους τούτους κοινόν ἐστι τὸ μήτε τοῖς πέρασι μήτε τοῖς ἀριθμοῖς μηθὲν ἴχνος ἐνυπάρχειν

4—p. 161, 20 iisdem paene verbis expressa inveniuntur 1030f—1032f || 4—p. 158, 6 cf. Altmann (cf. ad p. 149, 7) p. 9sqq. Merlan (cf. ad p. 143) p. 209 annot. 34 || 9sqq. Numen. fr. 46 || 13 Plat. Tim. 53sqq. || 14sq. Plat. Tim. 37c || 15sq. ἐπὶ τ. τ. ὕλης δ.] Plat. Tim. 53b sqq.

5 ἀπέστησαν] τὴν ψυχὴν add. 1030f || 9 ἁμαρτίαν eΦ α+lac. 5 lit. ίαν. E ἁμαρτίαν εἶχε: ἁρμονίαν ἢ οὐσίαν E mg. (m. 1 ut vid.) || 11.12 τῷ νοητῷ et τῷ αἰσθητικῷ 1031a | αἰσθητικῶν eΦ | προσῆκον Ω def. Po. Hu. (coll. e. g. οἷόν τε p. 132, 18 θαυμαστόν 698a) cf. 1031a προσήκειν dub. Bern. (cf. p. 182, 16sq.) || 19 ἀεικ.] εὐκίνητος Ω corr. Wy. ex 1031b || 20 τῷ om. Φ

ἐκείνης τῆς δυνάμεως, ᾗ τὸ αἰσθητὸν ἡ ψυχὴ πέφυκε κρίνειν· νοῦν μὲν γὰρ αὐτῇ καὶ νοητ⟨ικ⟩ὸν ἡ τῆς νοητῆς μέθεξις ἀρχῆς ἐμπεποίηκε, δόξας δὲ καὶ πίστεις καὶ τὸ φανταστικὸν καὶ τὸ παθητικὸν ὑπὸ τῶν περὶ τὸ σῶμα ποιοτήτων [δ] οὐκ ἄν τις ἐκ μονάδων οὐδὲ γραμμῶν οὐδ᾽ 5 *ἐπιφανειῶν ἁπλῶς νοήσειεν ἐγγιγνόμενον. καὶ μὴν οὐ μόνον αἱ τῶν θνητῶν ψυχαὶ γνωστικὴν τοῦ αἰσθητοῦ* E *δύναμιν ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ κόσμου φησὶν* (Tim. 37a sq.) *ἀνακυκλουμένην αὐτὴν πρὸς ἑαυτήν, ὅταν οὐσίαν σκεδαστὴν ἔχοντός τινος ἐφάπτηται καὶ ὅταν ἀμέρι-* 10 *στον, λέγειν κινουμένην διὰ πάσης ἑαυτῆς, ὅτῳ τ᾽ ἄν τι ταὐτὸν ᾖ καὶ ὅτου ἂν ἕτερον, πρὸς ὅ τι τε μάλιστα καὶ ὅπῃ καὶ ὅπως συμβαίνει κατὰ τὰ γιγνόμενα πρὸς ἕκαστον ⟨ἕκαστα⟩ εἶναι καὶ πάσχειν. ἐν τούτοις ἅμα καὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν ποιούμενος ὑπογραφὴν ἔτι μᾶλλον* 15 *τοῖς ἐφεξῆς διασαφεῖ. ʻλόγοςʼ γάρ φησιν ʻἀληθής, ὅταν μὲν περὶ τὸ αἰσθητὸν γίγνηται καὶ ὁ τοῦ θατέρου κύκλος ὀρθὸς ἰὼν εἰς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν ψυχὴν διαγγείλῃ, δόξαι* F *καὶ πίστεις γίγνονται βέβαιοι καὶ ἀληθεῖς· ὅταν δ᾽ αὖ περὶ τὸ λογιστικὸν ᾖ καὶ ὁ τοῦ ταὐτοῦ κύκλος εὔτροχος* 20 *ὢν αὐτὰ μηνύσῃ, ἐπιστήμη ἐξ ἀνάγκης ἀποτελεῖται· τούτω δ᾽ ἐν ᾧ τῶν ὄντων ἐγγίγνεσθον, ἐάν ποτέ τις αὐτὸ ἄλλο πλὴν ψυχὴν προσείπῃ, πᾶν μᾶλλον ἢ τὸ ἀληθὲς ἐρεῖ.ʼ πόθεν οὖν ἔσχεν ἡ ψυχὴ τὴν ἀντιληπτικὴν τοῦ αἰσθητοῦ καὶ δοξαστικὴν ταύτην κίνησιν, ἑτέραν τῆς νοητι-* 25 1024 *κῆς ἐκείνης | καὶ τελευτώσης εἰς ἐπιστήμην, ἔργον εἰπεῖν μὴ θεμένους βεβαίως, ὅτι νῦν οὐχ ἁπλῶς ψυχὴν ἀλλὰ*

2 sq. cf. p. 165, 4 sq. || 5 cf. p. 149, 9 || 25 sq. cf. p. 154, 24 sq. (159, 29)

2 add. Turn. *νόησιν* Wy. *τὸ* ante *νοητικὸν* desiderans || 4 *παθητὸν* E B || 5 del. Duebn. || 7 *αἰσθητοῦ* 1031c et Turn. *-τικοῦ* Ω || 11 *λέγειν* e (Wy.) *λέγῃ* Ο | *τ᾽* om. 1031c | *ἄν τις* Ω corr. Wy. e Plat. || 12 *ὅτω* Ω corr. Bern. ex Plat. || 13 post *ὅπως* add. *καὶ ὁπότε* Plato Po. (coll. v. 15 *δέκα κατ.*) | *καταγινόμενα* Ω *καὶ τὰ γινόμενα* 1031d corr. Duebn. e Plat. || 14 add. Mü. e 1031d et Plat. || 16 sqq. desunt nonnulla Platonis verba || 17 *τοῦ* om. E B || 21 *τοῦτο* E B || 25 *νοητῆς* 1031e (omn. codd.)

κόσμου ψυχὴν συνίστησιν ἐξ ὑποκειμένων τῆς τε κρείττονος οὐσίας καὶ ἀμερίστου καὶ τῆς χείρονος, ἣν περὶ τὰ σώματα μεριστὴν κέκληκεν, οὐχ ἑτέραν οὖσαν ἢ τὴν δοξαστικὴν καὶ φανταστικὴν καὶ συμπαθῆ τῷ αἰσθητῷ
5 κίνησιν, οὐ γενομένην ἀλλ' ὑφεστῶσαν ἀίδιον ὥσπερ ἡ ἑτέρα. τὸ γὰρ νοερὸν ἡ φύσις ἔχουσα καὶ τὸ δοξαστικὸν εἶχεν, ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἀκίνητον ⟨καὶ⟩ ἀπαθὲς καὶ περὶ τὴν ἀεὶ μένουσαν ἱδρυμένον οὐσίαν, τοῦτο δὲ μεριστὸν καὶ πλανητόν, ἅτε δὴ φερομένης καὶ σκεδαννυμένης ἐφαπτό-
10 μενον ὕλης. οὔτε γὰρ τὸ αἰσθητὸν εἰλήχει τάξεως ἀλλ' B ἦν ἄμορφον καὶ ἀόριστον, ἥ τε περὶ τοῦτο τεταγμένη δύναμις οὔτε δόξας ἐνάρθρους οὔτε κινήσεις ἁπάσας εἶχε τεταγμένας, ἀλλὰ τὰς πολλὰς ἐνυπνιώδεις καὶ παραφόρους καὶ ταραττούσας τὸ σωματοειδές, ὅσα μὴ κατὰ τύχην τῷ
15 βελτίονι περιέπιπτεν· ἐν μέσῳ γὰρ ἦν ἀμφοῖν καὶ πρὸς ἀμφότερα συμπαθῆ καὶ συγγενῆ φύσιν εἶχε, τῷ μὲν αἰσθητικῷ τῆς ὕλης ἀντεχομένη τῷ δὲ κριτικῷ τῶν νοητῶν.

24. Οὕτω δέ πως καὶ αὐτὸς διασαφεῖ τοῖς ὀνόμασιν· 'οὗτος' γάρ φησι (Tim. 52d) 'παρὰ τῆς ἐμῆς ψήφου
20 λογισθεὶς ἐν κεφαλαίῳ δεδόσθω λόγος, ὄν τε καὶ χώραν καὶ γένεσιν εἶναι τρία τριχῇ καὶ πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι.' C χώραν τε γὰρ καλεῖ τὴν ὕλην ὥσπερ ἕδραν ἔστιν ὅτε καὶ ὑποδοχήν, ὂν δὲ τὸ νοητόν, γένεσιν δὲ τοῦ κόσμου μήπω γεγονότος οὐδεμίαν ἄλλην ἢ τὴν ἐν μεταβολαῖς καὶ κινή-
25 σεσιν οὐσίαν, τοῦ τυποῦντος καὶ τοῦ τυπουμένου μεταξὺ τεταγμένην, διαδιδοῦσαν ἐνταῦθα τὰς ἐκεῖθεν εἰκόνας. διά τε δὴ ταῦτα μεριστὴ προσηγορεύθη καὶ ὅτι τῷ αἰσθητῷ τὸ αἰσθανόμενον καὶ τῷ φανταστῷ τὸ φανταζόμενον ἀνάγκη συνδιανέμεσθαι καὶ συμπαρήκειν· ἡ γὰρ αἰσθητικὴ
30 κίνησις, ἰδία ψυχῆς οὖσα, κινεῖται πρὸς τὸ αἰσθητὸν ἐκ-

7 ἀπαθ.] cf. Anaxag. A 100 ap. Aristot. de an. III 429b 23 (430a 17). I 405b 19 || 14sq. ὅσα μὴ κ. τύχ.] cf. Plat. Tim. 69b || 22 cf. p. 149, 1 sq.; 156, 15 || 27—29 cf. v. 8 sq. || 29.30 αἰσθ. κίν.] cf. p. 154, 24; 158, 24 sq.

1 ὑποκειμένης 1031e || 2 καὶ χείρ. Φ || 4 τῶν αἰσθητῶν 1031e || 7 καὶ add. ex 1031f dub. Bern. (om. Ω); ⟨ἅτ'⟩ ἀπαθ. dub. Hu. || 12 εἶχε B E[1] mg. ἔχουσα O || 18 αὐτὸς] Πλάτων 1032a

D *τός· ὁ δὲ νοῦς αὐτὸς μὲν ἐφ' ἑαυτοῦ μόνιμος ἦν καὶ ἀκί-*
νητος, ἐγγενόμενος δὲ τῇ ψυχῇ καὶ κρατήσας εἰς ἑαυτὸν
ἐπιστρέφει καὶ συμπεραίνει τὴν ἐγκύκλιον φορὰν περὶ τὸ
μένον ἀεὶ μάλιστα ψαύουσαν τοῦ ὄντος. διὸ καὶ δυσανά-
κρατος ἡ κοινωνία γέγονεν αὐτῶν, τῷ ἀμερίστῳ τὸ με- 5
ριστὸν καὶ τῷ μηδαμῇ κινητῷ τὸ πάντῃ φορητὸν μιγνύ-
ουσα καὶ καταβιαζομένη θάτερον εἰς ταὐτὸν συνελθεῖν.
ἦν δὲ τὸ θάτερον οὐ κίνησις ὥσπερ οὐδὲ ταὐτὸν στάσις,
ἀλλ' ἀρχὴ διαφορᾶς καὶ ἀνομοιότητος. ἑκάτερον γὰρ ἀπὸ
τῆς ἑτέρας ἀρχῆς κάτεισι, τὸ μὲν ταὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς 10
τὸ δὲ θάτερον ἀπὸ τῆς δυάδος· καὶ μέμικται πρῶτον ἐν-
E *ταῦθα περὶ τὴν ψυχήν, ἀριθμοῖς καὶ λόγοις συνδεθέντα*
καὶ μεσότησιν ἐναρμονίοις, καὶ ποιεῖ θάτερον μὲν ἐγγε-
νόμενον τῷ ταὐτῷ διαφοράν, τὸ δὲ ταὐτὸν ἐν τῷ ἑτέρῳ
τάξιν, ὡς δῆλόν ἐστιν ἐν ταῖς πρώταις τῆς ψυχῆς δυνά- 15
μεσιν· εἰσὶ δ' αὗται τὸ κριτικὸν καὶ τὸ κινητικόν. ἡ μὲν
οὖν κίνησις εὐθὺς ἐπιδείκνυται περὶ τὸν οὐρανὸν ἐν μὲν
τῇ ταὐτότητι τὴν ἑτερότητα τῇ περιφορᾷ τῶν ἀπλανῶν,
ἐν δὲ τῇ ἑτερότητι τὴν ταὐτότητα τῇ τάξει τῶν πλανήτων·
ἐπικρατεῖ γὰρ ἐν ἐκείνοις τὸ ταὐτὸν ἐν δὲ τοῖς περὶ γῆν 20
τοὐναντίον. ἡ δὲ κρίσις ἀρχὰς μὲν ἔχει δύο, τόν τε νοῦν
ἀπὸ τοῦ ταὐτοῦ πρὸς τὰ καθόλου καὶ τὴν αἴσθησιν ἀπὸ
F *τοῦ ἑτέρου πρὸς τὰ καθ' ἕκαστα. μέμικται δὲ λόγος ἐξ*
ἀμφοῖν, νόησις ἐν τοῖς νοητοῖς καὶ δόξα γιγνόμενος ἐν
τοῖς αἰσθητοῖς· ὀργάνοις τε ⟨ταῖς⟩ μεταξὺ φαντασίαις 25
τε καὶ μνήμαις χρώμενος, ὧν τὰ μὲν ἐν τῷ ταὐτῷ τὸ
ἕτερον τὰ δ' ἐν τῷ ἑτέρῳ ποιεῖ τὸ ταὐτόν. ἔστι γὰρ ἡ
μὲν νόησις κίνησις τοῦ νοοῦντος περὶ τὸ μένον, ἡ δὲ δόξα
1025 *μονὴ τοῦ αἰσθανομένου περὶ τὸ κινούμενον· | φαντασίαν*

8 cf. p. 146, 28sqq. || **10**sq. cf. (p. 119, 14) 428e/f 429c Nicom. Geras. Instit. arithm. II 20 p. 135 Ast || **16**sqq. cf. Plat. Tim. 36c || **29**sq. Plat. Sophist. 264b cf. Arist. de an. III 428a 24

1 *ἐφ'*] *ἀφ'* Φ || **8** *ἦν δὲ τὸ θάτερον* (*ἦν δὲ θάτερον* f) *οὐ κίνησις* Φ[1]mg. et 1032c *ἦν δὲ τὸ ἕτερον* (*οὐκ ἦν* m. 1 mg.) E *οὐκ ἦν δὲ τὸ ἕτερον* B | *οὐ*] *ἡ* Ω (praeter Φ mg.) | *οὐδὲ* EBe *δὲ οὐ* f *δὴ οὐ* mr | *τὸ ταὐτὸν* dub. Bern. || **19** *πλανήτων* 1032c lac. 6 lit. EB *ἀπλανῶν* e Ald. *πλανωμένων* Φ || **25** add. Anon. in Francof. (*καὶ* Ald. Bas.)

δὲ συμπλοκὴν δόξης πρὸς αἴσθησιν οὖσαν ἵστησιν ἐν μνήμῃ τὸ ταὐτόν· τὸ δὲ θάτερον κινεῖ πάλιν ἐν διαφορᾷ τοῦ πρόσθεν καὶ νῦν, ἑτερότητος ἅμα καὶ ταὐτότητος ἐφαπτόμενον.

5 25. *Δεῖ δὲ τὴν περὶ τὸ σῶμα τοῦ κόσμου γενομένην σύντηξιν εἰκόνα λαβεῖν τῆς ἀναλογίας ἐν ᾗ διηρμόσατο ⟨τὴν⟩ ψυχήν. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἦν ἄκρα τὸ πῦρ καὶ ἡ γῆ, χαλεπὴν πρὸς ἄλληλα κραθῆναι φύσιν ἔχοντα, μᾶλλον δ' ὅλως ἄκρατον καὶ ἀσύστατον· ὅθεν ἐν μέσῳ θέμενος αὐ-*
10 *τῶν τὸν μὲν ἀέρα πρὸ τοῦ πυρὸς τὸ δ' ὕδωρ πρὸ τῆς γῆς, ταῦτα πρῶτον ἀλλήλοις ἐκέρασεν, εἶτα διὰ τούτων ἐκεῖνα πρός τε ταῦτα καὶ πρὸς ἄλληλα συνέμιξε καὶ συνήρμοσεν.* B
ἐνταῦθα δὲ πάλιν τὸ ταὐτὸν καὶ τὸ θάτερον, ἐναντίας δυνάμεις καὶ ἀκρότητας ἀντιπάλους, συνήγαγεν οὐ δι' αὐ-
15 *τῶν, ἀλλ' οὐσίας ἑτέρας μεταξύ, τὴν μὲν ἀμέριστον πρὸ τοῦ ταὐτοῦ πρὸ δὲ τοῦ θατέρου τὴν μεριστήν, ἔστιν ᾗ προσήκουσαν ἑκατέραν ἑκατέρᾳ τάξας, εἶτα μιχθείσας ἐκείναις ἐπεγκεραννύμενος, οὕτω τὸ πᾶν συνύφηνε τῆς ψυχῆς εἶδος, ὡς ἦν ἀνυστόν, ἐκ διαφόρων ὅμοιον ἔκ τε*
20 *πολλῶν ἓν ἀπειργασμένος. οὐκ εὖ δέ τινες εἰρῆσθαι λέγουσι δύσμικτον ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος τὴν θατέρου φύσιν, οὐκ ἄδεκτον οὖσαν ἀλλὰ καὶ φίλην μεταβολῆς· μᾶλλον δὲ τὴν τοῦ ταὐτοῦ, μόνιμον καὶ δυσμετάβλητον οὖσαν, οὐ* C
ῥᾳδίως προσίεσθαι μῖξιν ἀλλ' ἀπωθεῖσθαι καὶ φεύγειν,
25 *ὅπως ἁπλῆ διαμείνῃ καὶ εἰλικρινὴς καὶ ἀναλλοίωτος. οἱ δὲ ταῦτ' ἐγκαλοῦντες ἀγνοοῦσιν ὅτι τὸ μὲν ταὐτὸν ἰδέα τῶν ὡσαύτως ἐχόντων ἐστὶ τὸ δὲ θάτερον τῶν διαφόρως·*

7sqq. Plat. Tim. 32b (Tim. Locr. 99a Macrob. Somn. Sc. I 6, 24) || 13sqq. Chalcid. p. 99. 101—104 Meurs. cap. 27. 29—31 Mull. || 20 *τινες*] quis? || 21 *δύσμ.*] cf. p. 144, 10 (Plat. Tim. 35a) Procl. in Plat. Tim. 188d sqq. = p. 153 D.

3 *ἐφαπτομένην* Müller || 7 add. Si. ex 1032e | *ἄκρα τὸ* Wy. ex 1032e *ἄκρατον* Ω || 12 *πρὸς*[2] om. 1032f || 16 *τοῦ ταὐτοῦ* 1032f Steph. *τούτου* || 17 *μιχθείσας* Duebn. (non 1032f!), cf. v. 11: *ταῦτα πρ. ἀλλ. ἐκέρασεν*, *-θείσαις* Ω || 18 *συνύφηνεν* ef (*-νε O*) Xyl. *-φηνὲν* Ald., unde *συνύφηνεν ἓν* edd. inde a Francof. || 23 *τοῦ* Maur. *τῆς* || 25 *διαμένῃ* dub. Bern. probab. || 26 *ταύτας* eΦ (ō r)

καὶ τούτου μὲν ἔργον, ὧν ἂν ἅψηται, διιστάναι καὶ ἀλλοιοῦν καὶ πολλὰ ποιεῖν· ἐκείνου δὲ συνάγειν καὶ συνιστάναι δι' ὁμοιότητος ἐκ πολλῶν μίαν ἀναλαμβάνοντα μορφὴν καὶ δύναμιν.

26. *Αὗται μὲν οὖν δυνάμεις τῆς τοῦ παντός εἰσι ψυ-* 5
χῆς· †εἰς δὲ θνητὰ καὶ παθητὰ παρεισιοῦσαι ὄργανα
D *ἄφθαρτα καὶ αὐτὰ σωμάτων, ἐν ταύταις τὸ τῆς δυαδικῆς καὶ ἀορίστου μερίδος ἐπιφαίνεται μᾶλλον εἶδος, ⟨τὸ⟩ δὲ τῆς ἁπλῆς καὶ μοναδικῆς ἀμυδρότερον ὑποδέδυκεν. οὐ μὴν ῥᾳδίως ἄν τις οὔτε πάθος ἀνθρώπου παντάπασιν* 10 *ἀπηλλαγμένον λογισμοῦ κατανοήσειεν οὔτε διανοίας κίνησιν, ᾗ μηδὲν ἐπιθυμίας ἢ φιλοτιμίας ἢ τοῦ χαίροντος ἢ λυπουμένου πρόσεστι. διὸ τῶν φιλοσόφων οἱ μὲν τὰ πάθη λόγους ποιοῦσιν, ὡς πᾶσαν ἐπιθυμίαν καὶ λύπην καὶ ὀργὴν κρίσεις οὔσας· οἱ δὲ τὰς ἀρετὰς ἀποφαίνουσι παθη-* 15 *τικάς, καὶ γὰρ ἀνδρείᾳ τὸ φοβούμενον καὶ σωφροσύνῃ τὸ ἡδόμενον καὶ δικαιοσύνῃ τὸ κερδαλέον εἶναι. καὶ μὴν*
E *θεωρητικῆς γε τῆς ψυχῆς οὔσης ἅμα καὶ πρακτικῆς, καὶ θεωρούσης ⟨μὲν τὰ καθόλου πραττούσης δὲ⟩ τὰ καθ' ἕκαστα, καὶ νοεῖν μὲν ἐκεῖνα ταῦτα δ' αἰσθάνεσθαι δο-* 20 *κούσης, ὁ κοινὸς λόγος ἀεὶ περί τε ταὐτὸν ἐντυγχάνων τῷ θατέρῳ καὶ ταὐτῷ περὶ θάτερον ἐπιχειρεῖ μὲν ὅροις καὶ διαιρέσεσι χωρίζειν τὸ ἓν καὶ τὰ πολλὰ καὶ τὸ*

9sq. Chalcid. p. 398 Meurs. cap. 297 Mull. (Numen. fr. 18) || 13—15 *οἱ μὲν — οἱ δὲ*] Stoici — Peripatetici (nondum ap. Aristot. invenitur) cf. 961d 441c et 446f (SVF I 202 et III 459. 456sqq. Pohlenz, Die Stoa I 144. II 78 al.) || 18 (Arist. Metaph. V 1025b 25) || 21 *κοινὸς*] scil. *τοῦ νοεῖν* et *τοῦ αἰσθάνεσθαι* Helmer (cf. ad p. 143) p. 53. cf. Plat. Tim. 37b

3 *ἐκ*] *ἐκεῖ* efr || 6. 7 *εἰς δὲ θν. κ. παθ. παρεισιοῦσαι* (*παρασιοῦται* e *παρεισιοῦται* Ald.) *ὄργ. ἄ. κ. αὐτὰ σωμ.* **Ω** *εἰς δὲ θν. κ. παθ. ⟨αἳ⟩ παρεισίασιν ὄργ. ἄφθαρτοι καὶ αὐταὶ σωμ.* ci. Mü. *αἳ δ' εἰς θν. κ. παθ. παρεισίασιν ὄργανα ἄφθαρτοι* (*ἄφθαρτα* def. Po.) ⟨*φθαρτῶν* (ex Francof.)⟩ *αὐταὶ σωμ.* Bern. || 8 add. Wy. || 17 *ἐνεῖναι* dub. Bern. probab. || 18. 19 *θεωρ. μὲν τὰ καθ. πρατ. δὲ τὰ κ. ἕκ.* f[1] mg. m[1] mg. *θεωρούσης τὰ καθέκαστα* EB *θεωρούσης δὲ τὰ καθέκ.* **O** || 22 *τῷ ἑτέρῳ* EB

ἀμερὲς καὶ τὸ μεριστόν, οὐ δύναται δὲ καθαρῶς ἐν οὐδετέρῳ γενέσθαι διὰ τὸ καὶ τὰς ἀρχὰς ἐναλλὰξ ἐμπεπλέχθαι καὶ καταμεμῖχθαι δι' ἀλλήλων. καὶ διὰ τοῦτο τῆς οὐσίας τὴν ἐκ τῆς ἀμερίστου καὶ τῆς μεριστῆς ὁ θεὸς ὑποδοχὴν
5 τῷ ταὐτῷ καὶ τῷ θατέρῳ συνέστησεν, ἵν' ἐν διαφορᾷ τάξις γένηται· τοῦτο γὰρ ἦν γενέσθαι. ἐπεὶ χωρὶς τούτων τὸ μὲν ταὐτὸν οὐκ εἶχε διαφορὰν ὥστ' οὐδὲ κίνησιν οὐδὲ γένεσιν, τὸ θάτερον δὲ τάξιν οὐκ εἶχεν ὥστ' οὐδὲ σύστασιν οὐδὲ † γένεσιν. καὶ γὰρ εἰ τῷ ταὐτῷ συμβέβηκεν F
10 ἑτέρῳ εἶναι τοῦ ἑτέρου καὶ τῷ ἑτέρῳ πάλιν αὐτῷ ταὐτόν, οὐθὲν ἡ τοιαύτη μέθεξις ἀλλήλων ποιεῖ γόνιμον, ἀλλὰ δεῖται τρίτης τινὸς οἷον ὕλης ὑποδεχομένης καὶ διατιθεμένης ὑπ' ἀμφοτέρων. | αὕτη δ' ἐστίν, ἣν πρώτην συνέστησε τῷ περὶ τὰ νοητὰ μονίμῳ τοῦ περὶ τὰ σώματα **1026**
15 κινητικοῦ τὸ ἄπειρον ὁρίσας.

27. Ὡς δὲ φωνή τίς ἐστιν ἄλογος καὶ ἀσήμαντος, λόγος δὲ λέξις ἐν φωνῇ σημαντικῇ διανοίας, ἁρμονία δὲ τὸ ἐκ φθόγγων καὶ διαστημάτων, καὶ φθόγγος μὲν ἓν καὶ ταὐτὸν διάστημα δὲ φθόγγων ἑτερότης καὶ διαφορά, μιχθέν-
20 των δὲ τούτων ᾠδὴ γίγνεται καὶ μέλος· οὕτω τὸ παθητικὸν τῆς ψυχῆς ἀόριστον ἦν καὶ ἀστάθμητον, εἶθ' ὡρίσθη πέρατος ἐγγενομένου καὶ εἴδους τῷ μεριστῷ καὶ παντοδαπῷ τῆς κινήσεως· συλλαβοῦσα δὲ τὸ ταὐτὸν καὶ τὸ θάτερον, ὁμοιότησι καὶ ἀνομοιότησιν ἀριθμῶν ἐκ δια-
25 φορᾶς ὁμολογίαν ἀπεργασαμένων ζωή τε τοῦ παντός ἐστιν ἔμφρων καὶ ἁρμονία καὶ λόγος ἄγων πειθοῖ μεμιγμένην ἀνάγκην, ἣν εἱμαρμένην οἱ πολλοὶ καλοῦσιν, Ἐμπεδοκλῆς δὲ (A 45) Φιλίαν ὁμοῦ καὶ Νεῖκος, B

15 (cf. p. 165, 19sq.) || **16** sq. cf. Diog. Bab. fr. 20 (SVF III p. 213) et 17 (Pohlenz, Die Stoa I 40. II 22sq.) || **27** Plat. Tim. 48a || **28** Ἐμπ.] B 17. 18 cf. 370d || **28**—p. 164, **14** Thévenaz II (cf. ad p. 143) p. 362 annot. 6 cft. De Is. cap. 45—49 p. 369—371

1 καὶ μερ. EBe || **2** καὶ B om. *O* || **5** τῷ αὐτῷ eΦ | τῷ ἑτέρῳ EBe || **6** τούτων Φ ὄντων *O* || **8** τὸ θάτ. f θάτ. (om. τὸ) em r τὸ ἕτερον EB || **9** γένεσιν ex v. 8 repetitum videtur || **10** ἕτερον εἶναι Bens. | αὐτῷ E¹e ταυτῷ E²B αὐτὸς r || **16** ἄλογος ⟨φθόγγος⟩ ci. Po. || **22** ἐγγιν. Φ || **24** ἕτερον EB || **25** ἐπεργασαμένων r ἐπεργασμ. fm | ζῶν eΦ

Ἡράκλειτος δὲ (B 51) ʻ*παλίντροπον ἁρμονίην κόσμου ὅκωσπερ λύρης καὶ τόξου,*ʼ *Παρμενίδης δὲ* (B 7. 8) *φῶς καὶ σκότος, Ἀναξαγόρας δὲ νοῦν καὶ ἀπειρίαν, Ζωροάστρης δὲ θεὸν καὶ δαίμονα, τὸν μὲν Ὡρομάσδην καλῶν τὸν δ' Ἀρειμάνιc* ˙. *Εὐριπίδης δ' οὐκ ὀρθῶς ἀντὶ τοῦ συμπλεκτικοῦ τῷ διαζευκτικῷ κέχρηται* (Tro. 886) 5

ʻ*Ζεὺς εἴτ' ἀνάγκη φύσεος εἴτε νοῦς βροτῶν*·ʼ

C *καὶ γὰρ ἀνάγκη καὶ νοῦς ἐστιν ἡ διήκουσα διὰ πάντων δύναμις. Αἰγύπτιοι μὲν οὖν μυθολογοῦντες αἰνίττονται, τοῦ Ὥρου δίκην ὀφλόντος τῷ μὲν πατρὶ τὸ πνεῦμα καὶ* 10 *τὸ αἷμα τῇ δὲ μητρὶ τὴν σάρκα καὶ τὴν πιμελὴν προσνεμηθῆναι. τῆς δὲ ψυχῆς οὐδὲν μὲν εἰλικρινὲς οὐδ' ἄκρατον οὐδὲ χωρὶς ἀπολείπεται τῶν ἄλλων*· ʻ*ἁρμονίη γὰρ ἀφανὴς φανερῆς κρείττων*ʼ *καθ' Ἡράκλειτον* (B 54), *ἐν ᾗ τὰς διαφορὰς καὶ τὰς ἑτερότητας ὁ μιγνύων θεὸς ἔκρυψε* 15 *καὶ κατέδυσεν*· *ἐμφαίνεται δ' ὅμως αὐτῆς τῷ μὲν ἀλόγῳ τὸ ταραχῶδες τῷ δὲ λογικῷ τὸ εὔτακτον, ταῖς δ' αἰσθήσεσι τὸ κατηναγκασμένον τῷ δὲ νῷ τὸ αὐτοκρατές. ἡ δ'*

D *ὁριστικὴ δύναμις τὸ καθόλου καὶ τὸ ἀμερὲς διὰ συγγένειαν ἀγαπᾷ, καὶ τοὐναντίον ἡ διαιρετικὴ πρὸς τὰ καθ'* 20 *ἕκαστα φέρεται τῷ μεριστῷ. χαίρει δ' ὅλον τῇ διὰ τὸ ταὐτὸν ἐφ' ἃ δεῖται μεταβολῇ* ⟨*μᾶλλον ἢ τῇ*⟩ *διὰ τὸ θάτερον. οὐχ ἥκιστα δ' ἥ τε πρὸς τὸ καλὸν διαφορὰ καὶ τὸ αἰσχρὸν ἥ τε πρὸς τὸ ἡδὺ καὶ τὸ ἀλγεινὸν αὖθις οἵ τε τῶν ἐρώντων ἐνθουσιασμοὶ καὶ πτοήσεις καὶ διαμάχαι* 25 *τοῦ φιλοκάλου πρὸς τὸ ἀκόλαστον ἐνδείκνυνται τὸ μικτὸν ἔκ τε τῆς θείας καὶ ἀπαθοῦς ἔκ τε τῆς θνητῆς καὶ*

1 *Ἡρ.*] cf. 369 b 473f || 3 *Ἀν.*] cf. 370e. Archelaus A 11 *Ζω.*] 369 d || 10 358 e

1 *παλίντροπον* Ω 473f *παλίντονον* Turn. edd. ex 369 b || 5 *ἀριμάνιον* (ει *suprascr.*) B[1] *ἀριμ.* O || 7 *φύσεως* Ω corr. Steph. tacite cum cod. H Euripideo || 10 *ὤρου* E B e f m | *ὄφλοντος* Ω corr. Duebn. || 12 *μὲν*] respondet v. 16 *δ' ὅμως* Hu. *μέρος* (vel *μένει*) ci. Wy. || 21 *ὅλον*] adverbium est, *χαίρει ἡ ψυχή* Si. *ὁ λόγος* ci. Emp. ⟨*τὸ*⟩ *ὅλον* dub. Po. || 21 sq. add. Po. *χαίρει δὲ μᾶλλον τῇ διὰ τοῦ ταὐτοῦ ἐφ' ἃ δ. μεταβολῇ ἢ τῇ διὰ θατέρου* ci. Bern. nil nisi *ἢ* post *μεταβολῇ* inserit Emp. *τοῦ ταὐτοῦ* Turn. | *μεταβολῆς* E B e

περὶ τὰ σώματα παθητῆς μερίδος· ὧν καὶ αὐτὸς ὀνομά-
ζει (Phaedr. 237d) τὸ μὲν ἐπιθυμίαν ἔμφυτον ἡδονῶν,
τὸ δ' ἐπείσακτον δόξαν ἐφιεμένην τοῦ ἀρίστου· τὸ γὰρ
παθητικὸν ἀναδίδωσιν ἐξ ἑαυτῆς ἡ ψυχή, τοῦ δὲ νοῦ E
5 μετέσχεν ἀπὸ τῆς κρείττονος ἀρχῆς ἐγγενομένου.

28. Τῆς δὲ διπλῆς κοινωνίας ταύτης οὐδ' ἡ περὶ τὸν
οὐρανὸν ἀπήλλακται φύσις, ἀλλ' ἑτερορρεποῦσα νῦν μὲν
ὀρθοῦται τῇ ταὐτοῦ περιόδῳ κράτος ἐχούσῃ καὶ δια-
κυβερνᾷ τὸν κόσμον· ἔσται δέ τις χρόνου μοῖρα καὶ
10 γέγονεν ἤδη πολλάκις, ἐν ᾗ τὸ μὲν φρόνιμον ἀμβλύνεται
καὶ καταδαρθάνει λήθης ἐμπιπλάμενον τοῦ οἰκείου, τὸ
δὲ σώματι σύνηθες ἐξ ἀρχῆς καὶ συμπαθὲς ἐφέλκεται καὶ
βαρύνει καὶ ἀνελίσσει τὴν ἐν δεξιᾷ τοῦ παντὸς πορείαν,
ἀναρρῆξαι δ' οὐ δύναται παντάπασιν, ἀλλ' ἀνήνεγκεν F
15 αὖθις τὰ βελτίω καὶ ἀνέβλεψε πρὸς τὸ παράδειγμα θεοῦ
συνεπιστρέφοντος καὶ συναπευθύνοντος. | οὕτως ἐνδείκ- 1027
νυται πολλαχόθεν ἡμῖν τὸ μὴ πᾶν ἔργον εἶναι θεοῦ
τὴν ψυχὴν ἀλλὰ σύμφυτον ἔχουσαν ἐν ἑαυτῇ τὴν τοῦ
κακοῦ μοῖραν ὑπ' ἐκείνου διακεκοσμῆσθαι, τῷ μὲν ἑνὶ
20 τὴν ἀπειρίαν ὁρίσαντος, ἵν' οὐσία γένηται πέρατος μετα-
σχοῦσα, τῇ δὲ ταὐτοῦ καὶ τῇ ἑτέρου δυνάμει τάξιν καὶ
μεταβολὴν καὶ διαφορὰν καὶ ὁμοιότητα συμμίξαντος,
πᾶσι δὲ τούτοις, ὡς ἀνυστὸν ἦν, κοινωνίαν πρὸς ἄλληλα
καὶ φιλίαν ἐργασαμένου δι' ἀριθμῶν καὶ ἁρμονίας.

25 29. Περὶ ὧν εἰ καὶ πολλάκις ἀκηκόατε καὶ πολλοῖς
ἐντετυχήκατε λόγοις καὶ γράμμασιν, οὐ χεῖρόν ἐστι κἀμὲ
βραχέως διελθεῖν, προεκθέμενον τὸ τοῦ Πλάτωνος (Tim.
35b)· 'μίαν ἀφεῖλε τὸ πρῶτον ἀπὸ παντὸς μοῖραν, μετὰ B
δὲ ταύτην ἀφῄρει διπλασίαν ταύτης· τὴν δ' αὖ τρίτην,

4sq. cf. p. 158, 2sq. || 6–24 cf. Plat. Politic. 273 || 19sq. cf. (p. 163, 13sq.) Plat. Phileb. 16dsqq. al. || 28sqq. aliter numeros interpretatur Procl. in Plat. Tim. 193 C–199 A = II p. 174–193 Diehl cf. Chalcid. p. 104–109 Meurs. cap. 32–35 Mull.

5 ἐγγεν. Ω ἐγγιν. edd. Ald. Wy. Si. || 8 ὀρθ.] ὁρᾶται eΦ || 16 συνεπευθ. E (ss. α m. 1) mr || 21 θατέρου Mau || 28 ἀφείλετο πρ. Ω corr. Mü. ex Plat.

(1027) ἡμιολίαν μὲν τῆς δευτέρας τριπλασίαν δὲ τῆς πρώτης·
τετάρτην δὲ τῆς δευτέρας διπλῆν, πέμπτην δὲ τριπλῆν τῆς
τρίτης, τὴν δ᾽ ἕκτην τῆς πρώτης ὀκταπλασίαν, ἑβδόμην
δ᾽ ἑπτακαιεικοσαπλασίαν τῆς πρώτης. μετὰ δὲ ταῦτα
συνεπληροῦτο τά τε διπλάσια καὶ τριπλάσια διαστήματα, 5
μοίρας ἔτι ἐκεῖθεν ἀποτέμνων καὶ τιθεὶς εἰς τὸ μεταξὺ
τούτων, ὥστ᾽ ἐν ἑκάστῳ διαστήματι δύο εἶναι μεσότητας,
τὴν μὲν ταὐτῷ μέρει τῶν ἄκρων αὐτῶν ὑπερέχουσαν καὶ
ὑπερεχομένην, τὴν δ᾽ ἴσῳ μὲν κατ᾽ ἀριθμὸν ὑπερέχουσαν
C ἴσῳ δ᾽ ὑπερεχομένην· ἡμιολίων δὲ διαστάσεων καὶ ἐπι- 10
τρίτων καὶ ἐπογδόων γενομένων ἐκ τούτων τῶν δεσμῶν
ἐν ταῖς πρόσθεν διαστάσεσι, τῷ τοῦ ἐπογδόου διαστήματι
τὰ ἐπίτριτα πάντα συνεπληροῦτο, λείπων αὐτῶν ἑκάστου
μόριον, τῆς τοῦ μορίου ταύτης διαστάσεως λειφθείσης
ἀριθμοῦ πρὸς ἀριθμόν, ἐχούσης τοὺς ὅρους ἓξ καὶ πεν- 15
τήκοντα καὶ διακοσίων πρὸς τρία καὶ τεσσαράκοντα καὶ
διακόσια.᾽ ἐν τούτοις ζητεῖται πρῶτον περὶ τῆς ποσότητος
τῶν ἀριθμῶν, δεύτερον περὶ τῆς τάξεως, τρίτον περὶ τῆς
δυνάμεως· περὶ μὲν τῆς ποσότητος τίνες εἰσίν, οὓς ἐν
τοῖς διπλασίοις καὶ τριπλασίοις διαστήμασι λαμβάνει· 20
D περὶ δὲ τῆς τάξεως πότερον ἐφ᾽ ἑνὸς στίχου πάντας ἐκ-
θετέον ὡς Θεόδωρος, ἢ μᾶλλον ὡς Κράντωρ ἐν τῷ Λ
σχήματι, τοῦ πρώτου κατὰ κορυφὴν τιθεμένου καὶ χωρὶς
μὲν τῶν διπλασίων χωρὶς δὲ τῶν τριπλασίων ἐν δυσὶ στί-
χοις ὑποταττομένων· περὶ δὲ τῆς χρείας καὶ τῆς δυνά- 25
μεως τί ποιοῦσι παραλαμβανόμενοι πρὸς τὴν σύστασιν
τῆς ψυχῆς.

21—25 Mullach. F. Phil. Gr. III p. 145 Crantor. fr. 7 || 22 (Θεόδ.] cf. 427 a) cf. 1022 c. d (p. 182)

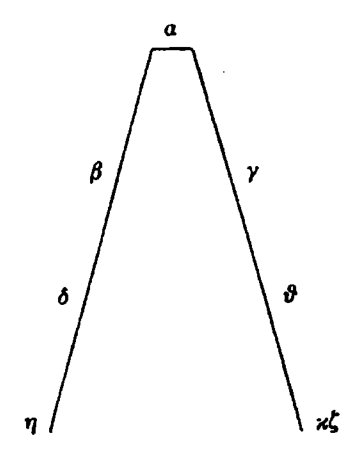
3 τὴν δὲ ἑβδόμην δὲ E τὴν δὲ ἑβδόμην B || 4 ἑπτακαιεικοσιπλασίω EBe || 8—10 τὴν μὲν...ἴσῳ δὲ ὑπερεχομένην e (sed om. καὶ ὑπ. τὴν δ᾽ ἴ. μ. κ. ἀ. ὑπερέχουσαν), Φ (om. ὑπερέχουσαν ἴσῳ δὲ r), Plato τὴν μὲν ἑκατέρῳ τῶν ἄκρων ἴσῳ τε ὑπερέχουσαν καὶ ὑπερεχομένην, τὴν δὲ ταὐτῷ μέρει τῶν ἄκρων αὐτῶν ὑπερέχουσαν καὶ ὑπερεχομένην EB || 13 συνεπληροῦτο λείπων A Platonis, Proclus συνεπλήρου τὸ λεῖπον EBe Ald., FY Platonis συνεπλήρου λείπων Φ || 14 τῆς δὲ τοῦ Φ, Y Platonis, et cf. p. 176, 29 sq. || 20 καὶ τριπλ. om. eΦ || 21 et 24 στοίχ. Wil. (cf. 182, 11) || 21 πάντα eΦ

30. *Πρῶτον οὖν περὶ τοῦ πρώτου παραιτησόμεθα τοὺς λέγοντας, ὡς ἐπὶ τῶν λόγων αὐτῶν ἀπόχρη θεωρεῖν ἣν ἔχει τά τε διαστήματα φύσιν αἵ τε ταῦτα συμπληροῦσαι μεσότητες, ἐν οἷς ἄν τις ἀριθμοῖς ὑπόθηται χώρας ἔχουσι* 5 *δεκτικὰς μεταξὺ τῶν εἰρημένων ἀναλογιῶν, ὁμοίως περαινομένης τῆς διδασκαλίας. κἂν γὰρ ἀληθὲς ᾖ τὸ λεγό-* E *μενον, ἀμυδρὰν ποιεῖ τὴν μάθησιν ἄνευ παραδειγμάτων, ἄλλης τε θεωρίας ἀπείργει χάριν ἐχούσης οὐκ ἀφιλόσοφον. ἂν οὖν ἀπὸ τῆς μονάδος ἀρξάμενοι τοὺς διπλασίους* 10 *καὶ τριπλασίους ἐν μέρει τιθῶμεν, ὡς αὐτὸς ὑφηγεῖται, γενήσονται κατὰ τὸ ἑξῆς ὅπου μὲν τὸ δεύτερον καὶ τὸ τέταρτον καὶ ὄγδοον, ὅπου δὲ τρίτον καὶ ἔννατον καὶ εἰκοστοέβδομον, συνάπαντες μὲν ἑπτά, κοινῆς δὲ λαμβανομένης τῆς μονάδος ἄχρι τεσσάρων τῷ πολλαπλασια-* 15 *σμῷ προιόντες. οὐ γὰρ ἐνταῦθα μόνον ἀλλὰ πολλαχόθι τῆς τετράδος ἡ πρὸς τὴν ἑβδομάδα συμπάθεια γίγνεται* F *κατάδηλος. ἡ μὲν οὖν ὑπὸ τῶν Πυθαγορικῶν ὑμνουμένη τετρακτύς, τὰ ἓξ καὶ τριάκοντα, θαυμαστὸν ἔχειν δοκεῖ τὸ συγκεῖσθαι μὲν ἐκ πρώτων ἀρτίων τεσσάρων καὶ πρώ-* 20 *των περισσῶν τεσσάρων, γίγνεσθαι δὲ συζυγία τετάρτη τῶν ἐφεξῆς συντεθειμένων· πρώτη μὲν γάρ ἐστι συζυγία ἡ τοῦ ἑνὸς καὶ τῶν δυεῖν, δευτέρα* (11.) *δ' ἡ τῶν τριῶν* 1017 C *καὶ τεττάρων, τρίτη δ' ἡ τῶν ε' καὶ ς' · ὧν οὐδεμία ποιεῖ* D *τετράγωνον οὔτ' αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν οὔτε μετὰ τῶν ἄλλων·*

17 sq. cf. 381 f aliter (scil. *τετρ.* = numerus 10) Theo Smyrn. p. 93 sq. Hi. Chalcid. p. 113 Meurs. cap. 38 Mull.

6 *καὶ γὰρ ἂν ἀλ.* eΦ || **10** *ἀφηγ.* efm *ὑφηγ.* (*ἀ* supra) r[1] || **11** *τὸ*[1] Wy. *τὸν* EBe *τοὺς* Φ || **11—13** *ὅπου μὲν τὰ δύο καὶ τὰ τέσσαρα καὶ ὀκτώ, ὅπου δὲ τρία καὶ ἐννέα καὶ εἰκοσιεπτὰ* Maur. *ὅπου μὲν τὸ διπλάσιον καὶ τὸ τετραπλάσιον κτλ.* Mü. || **14** *τεσσ.*] *τεσσαράκοντα* Φ[1] mg. || **15** *προιόντων* Ω corr. Maur. *προιόντων* ⟨*δὶς τέτταρες*⟩ ci. Wy. || **18** *καὶ τριάκ.* B (et 381 f) *καὶ τὰ τριάκ.* *O* || **19** *τὸ*] *τῷ* Φ || **20** *γίνεται* Φ || **21** *συντιθεμένων* EB (et 382 a) || **22** *ἡ*[1] del. Bens. | cf. notam ad p. 155, 19. post *δυεῖν* sequitur *δευτέρα περιττῶν* (1027 f p. 183, 1) in EB, *δευτέρα δὲ τῶν περιττῶν* Φ (*δὲ* om. mr), *δευτεριττῶν* e; deinceps in Ω *τὴν γὰρ μονάδα* (p. 183, 1) *κτλ.* usque ad finem libri 1030 c || **23** *τεττάρων* Wy. (*τετράδος* Xyl.) *μιᾶς* Ω post *μιᾶς* lac. 3 lit. E

⟨ἡ δὲ τῶν ζ' καὶ η'⟩ τετάρτη μέν ἐστιν, συντιθεμένη δὲ ταῖς προτέραις τριακονταὲξ τετράγωνον παρέσχεν. ἡ δὲ τῶν ὑπὸ Πλάτωνος ἐκκειμένων ἀριθμῶν τετρακτὺς ἐντελεστέραν ἔσχηκε τὴν γένεσιν, τῶν μὲν ἀρτίων ἀρτίοις διαστήμασι τῶν δὲ περιττῶν περιττοῖς πολλαπλασιασθέν- 5
των· περιέχει δὲ τὴν μὲν μονάδα, κοινὴν οὖσαν ἀρχὴν ἀρτίων καὶ περιττῶν, τῶν δ' ὑπ' αὐτῇ τὰ μὲν δύο καὶ τρία πρώτους ἐπιπέδους, τὰ δὲ τέτταρα καὶ ἐννέα πρώτους τετραγώνους, τὰ δ' ὀκτὼ καὶ εἰκοσιεπτὰ πρώτους κύβους
E *ἐν ἀριθμοῖς, ἔξω λόγου τῆς μονάδος τιθεμένης. ᾗ καὶ* 10
δῆλός ἐστι βουλόμενος οὐκ ἐπὶ μιᾶς εὐθείας ἅπαντας ἀλλ' ἐναλλὰξ καὶ ἰδίᾳ τάσσεσθαι τοὺς ἀρτίους μετ' ἀλλήλων καὶ πάλιν τοὺς περισσούς, ὡς ὑπογέγραπται. οὕτως αἱ συζυ-

γίαι τῶν ὁμοίων ἔσονται πρὸς τοὺς ὁμοίους καὶ ποιήσουσιν ἀριθμοὺς ἐπιφανεῖς κατά τε σύνθεσιν καὶ πολλαπλα- 15
σιασμὸν ἐξ ἀλλήλων.

2sqq. Theo Smyrn. p. 94sqq. || 6sqq. 9 cf. Macrob. Somn. Scip. I 6, 7. 15

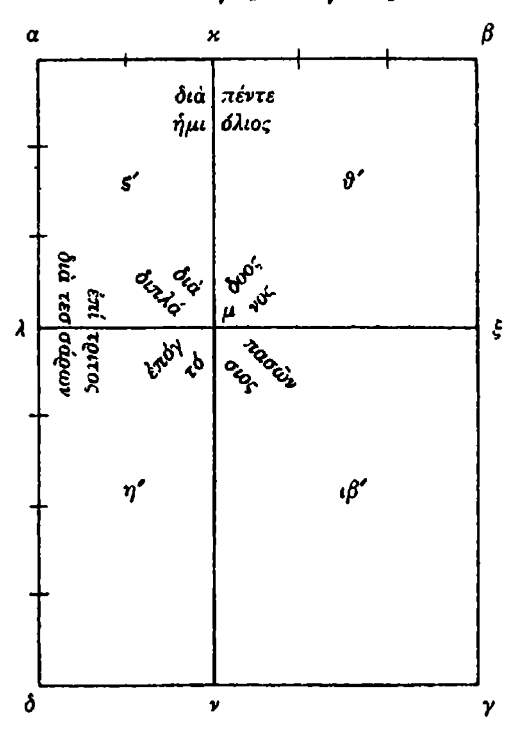
1 add. Maur. (similia iam Amyot Xyl.) || 2 *προ* lac. 2 lit. *τ* 3 lit. *τριακοντα εξ* 2 lit. *τετρ.* E ($1^1/_3 - 4^1/_3$) B *πρώταις τριάκοντα ἓξ τετράγωνον* (sine lacunis) eΦ corr. Duebn. || 10 *θεμένης* Φ || 13 *ὡς* Xyl. *καὶ* Ω (de f We. nihil adnot.) figuram ut supra formatam praebent Ee, Λ Bfm, om. r

12. *Κατὰ σύνθεσιν οὕτως· τὰ δύο καὶ τὰ τρία πέντε γίγνεται, τὰ τέσσαρα καὶ τὰ ἐννέα τριακαίδεκα, τὰ δ' ὀκτὼ καὶ εἰκοσιεπτὰ πέντε καὶ τριάκοντα. τούτων γὰρ τῶν ἀριθμῶν οἱ Πυθαγορικοὶ τὰ μὲν πέντε τροφόν, ὅπερ ἐστὶ*
5 *φθόγγον, ἐκάλουν, οἰόμενοι τῶν τοῦ τόνου διαστημάτων* F
πρῶτον εἶναι φθεγκτὸν τὸ πέμπτον· τὰ δὲ τρισκαίδεκα λεῖμμα, καθάπερ Πλάτων, τὴν εἰς ἴσα τοῦ τόνου διανομὴν ἀπογιγνώσκοντες· τὰ δὲ πέντε καὶ τριάκοντα ἁρμονίαν, ὅτι συνέστηκεν ἐκ δυεῖν κύβων πρώτων ἀπ' ἀρτίου καὶ
10 *περιττοῦ γεγονότων, ἐκ τεσσάρων δ' ἀριθμῶν, τοῦ ϛ' καὶ τοῦ η' καὶ τοῦ ϑ' καὶ τοῦ ιβ', τὴν ἀριθμητικὴν καὶ τὴν ἁρμονικὴν ἀναλογίαν περιεχόντων.* | *ἔσται δὲ μᾶλλον ἡ* **1018**
δύναμις ἐκφανὴς ἐπὶ διαγράμματος. ἔστω τὸ α β γ δ παραλληλόγραμμον ὀρθογώνιον, ἔχον τῶν πλευρῶν τὴν
15 *α β πέντε, τὴν δὲ α δ ἑπτά· καὶ τμηθείσης τῆς μὲν ἐλάττονος εἰς δύο καὶ τρία κατὰ τὸ κ, τῆς δὲ μείζονος εἰς τρία καὶ τέτταρα κατὰ τὸ λ, διήχθωσαν ἀπὸ τῶν τομῶν εὐθεῖαι τέμνουσαι ἀλλήλας κατὰ τὸ κ μ ν καὶ κατὰ τὸ λ μ ξ, καὶ ποιοῦσαι τὸ μὲν α κ μ λ ἕξ, τὸ δὲ κ β ξ μ*
20 *ἐννέα, τὸ δὲ λ μ ν δ ὀκτώ, τὸ δὲ μ ξ γ ν δώδεκα· τὸ δ' ὅλον παραλληλόγραμμον τριάκοντα καὶ πέντε τοὺς τῶν*

4 cf. 389e. nisi Pythagorici illi inter binos tonos quaternas *διέσεις* (cf. 1145b al.) vel simile quid statuebant, sic potius res fortasse explicanda est: arcessendi sunt loci Iambl. in Nicomachi Arithm. introd. p. 169 (119, 21 sqq. Pistelli) *ἐλάχιστον καὶ πρῶτον τῇ ἀκοῇ αἰσθητὸν σύμφωνον διάστημά ἐστι τὸ διὰ τεσσάρων*, Theo Smyrn. p. 51, 5. 66, 12 Hi. (aliter 67, 1), alii, et coniciendum Pythagoreos in *τῷ διὰ τεσσάρων* numerasse *διαστήματα* quinque: c — *ἡμιτόνιον* — d — *ἡμιτ.* — e — f || 6 sqq. cf. Eucl. sect. can. prop. 16; diesis et leimma in hoc libro dimidiam, non quartam partem toni significant, cf. p. 173, 14 al. itaque alteram explicationem praefert Mau || 7 *λεῖμμα*] cf. p. 172, 21; 166, 13; 177, 15; 178, 2. praecipue 178, 13—23 || 9 $35 = 2^3 + 3^3$ || 10 sq. $35 = 6 + 8 + 9 + 12$ || 12 cf. p. 174, 7—175, 2. 8

1 *καὶ τρία* Φ || 2 *καὶ ἐννέα* Φ || 4 *τροφὸν* (*ὃ πηρ* — i. e. *πατήρ* — *ἐστι*) *φθόγγων* (vel *φθόγγου* cum cod. u) (cf. p. 145, 5 *πατὴρ ἀριθμοῦ*) aut *τροφὸν* (*ὅπερ ἐστὶν* ⟨*ἀρχὴ*⟩) *φθόγγων* ci. Hu. in *τροφόν* aliud nomen latere putant Po. alii || 6 *τὸ πέμπτον* om. B *τὸν π.* Φ || 11 *καὶ ιβ'* (om. *τοῦ*) EBe || 19 *καὶ— ξ μ* om. em (add. m. 1 mg.) *ποιοῦσαι* om. fm (in mg.) r | *ακλμ* et *κβμξ* Φ

(1018) *συμφωνιῶν τῶν πρώτων λόγους ἐν τοῖς τῶν χωρίων*
B *ἀριθμοῖς, εἰς ἃ διῄρηται, περιέχον. τὰ μὲν γὰρ ἓξ καὶ ὀκτὼ τὸν ἐπίτριτον ἔχει λόγον, ἐν ᾧ τὸ διὰ τεσσάρων· τὰ δ' ἓξ καὶ ἐννέα τὸν ἡμιόλιον, ἐν ᾧ τὸ διὰ πέντε· τὰ δ' ἓξ καὶ ιβ' τὸν διπλάσιον, ἐν ᾧ τὸ διὰ πασῶν· ἔνεστι* 5
δὲ καὶ ὁ τοῦ τόνου λόγος ἐπόγδοος ὢν ἐν τοῖς ἐννέα

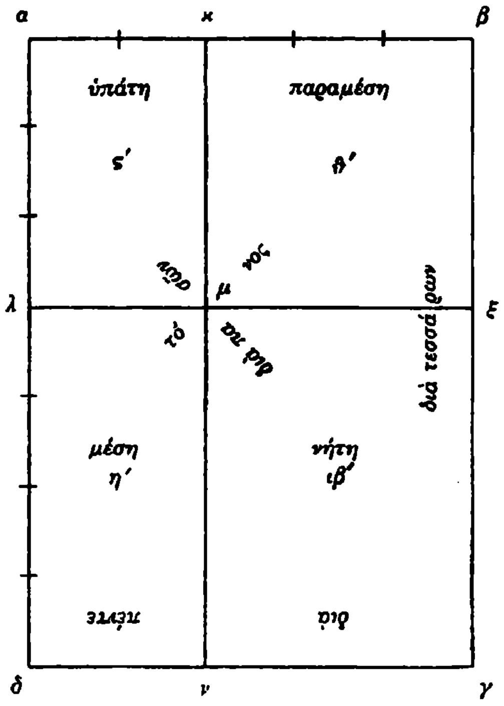
καὶ ὀκτώ. διὰ τοῦτο καὶ ἁρμονίαν τὸν περιέχοντα τοὺς λόγους τούτους ἀριθμὸν ἐκάλεσαν. ἑξάκις δὲ γενόμενος τὸν τῶν δέκα ποιεῖ καὶ διακοσίων ἀριθμόν, ἐν ὅσαις

8—p. 171, 2 cf. Macrob. Somn. Sc. I 6, 14—16

2 *γὰρ* Ee(u) *οὖν* O edd. || 5 *καὶ τὰ ιβ'* e Φ || 6 *ὢν* om. E || figuram ut supra praebet E, *ἐπίτριτος* om. et *ἐπόγδοος τόνος* secundum *βξγ* lineam pos. B, figuram litteris solis ornatam omissis nominibus habent efm (sim. u), figuram om. r || 7 *καί*[2]] *μὲν* E B e(u) || 9—p. 171, 1 *ὅσαις ἡμέραις λέγ.* Xyl. *ὅσαις* lac. 2 lit. *μοίραις λέγ.* E, sine lac. B *ὅσαις* (*ὅσεσι* [*αι* supra] e *ὅσεσι* Ald.) *λέγεται μοίραις* eΦ

ἡμέραις λέγεται τὰ ἑπτάμηνα τῶν βρεφῶν τελεογονεῖσθαι.

13. Πάλιν δ' ἀφ' ἑτέρας ἀρχῆς, κατὰ πολλαπλασιασμὸν ὁ μὲν δὶς γ' τὸν ϛ' ποιεῖ, ὁ δὲ τετράκις ἐννέα τὸν τριακονταέξ, ὁ δ' ὀκτάκις κζ' τὸν σιϛ'. καὶ ἔστιν ὁ μὲν ϛ' τέλειος, ἴσος ὢν τοῖς ἑαυτοῦ μέρεσι· καὶ γάμος καλεῖται διὰ τὴν

τοῦ ἀρτίου καὶ περιττοῦ σύμμιξιν· ἔτι δὲ συνέστηκεν ἔκ τε τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ ⟨πρώτου⟩ ἀρτίου καὶ τοῦ πρώτου περιττοῦ. ὁ δὲ λϛ' πρῶτός ἐστι τετράγωνος ἅμα καὶ

5 τέλειος] cf. 738f cum annot. Nicom. Geras. Instit. ar. I 16 p. 89 Ast || 6 γάμος] cf. p. 155, 16 cum annot. 264a 388a (1002a) 1012e (Arist. Metaph. XIII 1091a 23) Clem. Al. Str. V 93, 4 (VI 139, 2. 3) Iambl. in Nicom. Arithm. introd. p. 34, 19sqq. Pistelli; Theol. arithm. 33 p. 43, 5 de Falco cum annot.

3 ἀφ' B (Xyl.) ἐφ' O || figuram om. Φ, litteris solis ornatam omissis nominibus apposuit e (sim. u) || 8 add. Duebn. (hiatus; τοῦ ἀ. κ. τ. περ. πρώτου Mü.)

τρίγωνος, τετράγωνος μὲν ἀπὸ τῆς ἑξάδος τρίγωνος δ' ἀπὸ τῆς ὀγδοάδος· καὶ γέγονε πολλαπλασιασμῷ μὲν τετραγώνων δυεῖν, τοῦ τέσσαρα τὸν ἐννέα πολλαπλασιάσαντος, συνθέσει δὲ τριῶν κύβων, τὸ γὰρ ἓν καὶ τὰ ὀκτὼ καὶ τὰ εἰκοσιεπτὰ συντεθέντα ποιεῖ τὸν προγεγραμμένον ἀριθ- 5
D *μόν. ἔτι δ' ἑτερομήκης ἀπὸ δυεῖν πλευρῶν, τῶν μὲν δώδεκα τρὶς γινομένων τῶν δ' ἐννέα τετράκις. ἂν οὖν ἐκτεθῶσιν αἱ τῶν σχημάτων πλευραί, τοῦ τετραγώνου τὰ ϛʹ καὶ τοῦ τριγώνου τὰ ὀκτὼ καὶ παραλληλογράμμων τοῦ μὲν ἑτέρου τὰ ἐννέα τοῦ δ' ἑτέρου τὰ ιβʹ, τοὺς τῶν συμ-* 10 *φωνιῶν ποιήσουσι λόγους. ἔσται γὰρ τὰ δώδεκα πρὸς μὲν τὰ ἐννέα διὰ τεσσάρων ὡς νήτη πρὸς παραμέσην, πρὸς δὲ τὰ ὀκτὼ διὰ πέντε ὡς νήτη πρὸς μέσην, πρὸς δὲ τὰ ϛʹ διὰ πασῶν ὡς νήτη πρὸς ὑπάτην. ὁ δὲ τῶν σιϛʹ κύβος ἐστὶν ἀπὸ ἑξάδος ἴσος τῇ ἑαυτοῦ περιμέτρῳ.* 15

14. *Τοιαύτας δὲ δυνάμεις τῶν ἐκκειμένων ἀριθμῶν ἐχόντων, ἴδιον τῷ τελευταίῳ συμβέβηκε, τῷ κζʹ, τὸ τοῖς*
E *πρὸ αὐτοῦ συντιθεμένοις ἴσον εἶναι πᾶσιν, ἔστι δὲ καὶ περιοδικὸς σελήνης. καὶ τῶν ἐμμελῶν διαστημάτων οἱ Πυθαγορικοὶ τὸν τόνον ἐν τούτῳ τῷ ἀριθμῷ τάττουσι·* 20 *διὸ καὶ τὰ τρισκαίδεκα λεῖμμα καλοῦσιν, ἀπολείπει γὰρ μονάδι τοῦ ἡμίσεος. ὅτι δ' οὗτοι καὶ τοὺς τῶν συμφωνιῶν λόγους περιέχουσι, ῥᾴδιον καταμαθεῖν. καὶ γὰρ διπλάσιος λόγος ἐστὶν ὁ τῶν δύο πρὸς τὸ ἓν ἐν ᾧ τὸ διὰ πασῶν, καὶ*

1 *τρίγωνος*] cf. e. g. Theo Smyrn. p. 37 sq. Hi. Nicomach. Geras. Inst. arithm. II 8 p. 118 Ast (II 19 p. 135) Hultsch in RE II 1089. $1+2+3+4+5+6+7+8=36$; huius summae elementa deinceps ordinata (. / . . / . . . / etc.) triangulum aequilaterum *ἀπὸ τῆς ὀγδοάδος* efficiunt, cf. v. 9 || 14 sq. is cubus, cuius plana unumquodque $6\cdot 6=36$ sunt, sex plana (= *περίμετρον*), ergo $6\cdot 6\cdot 6=6^3=216$ habet || 20 sqq. cf. Nicom. Geras. Instit. arithm. II 2 p. 109 Ast B. L. van d. Waerden Herm. 78, 1943, 163 sqq. || 21 *λεῖμμα*] cf. 1017 f p. 169, 7 cum annot. || 23 sq. cf. 389 d Macrob. Somn. Scip. II 1

18 *συντιθέμενον* Ω corr. Maur., cf. etiam p. 173, 9 sq. $(1+3+9+2+4+8=27)$ || 22 ante *ὅτι* lac. susp. Mau

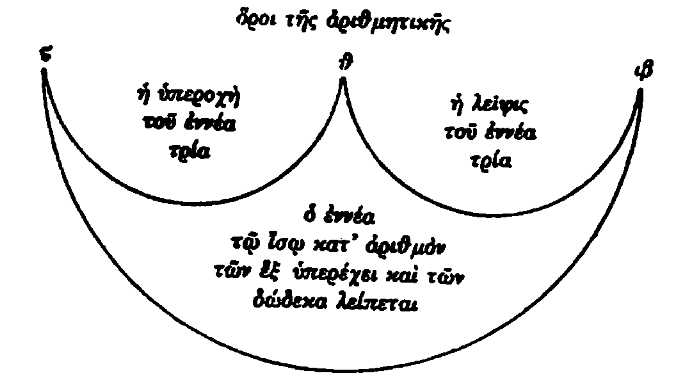
ἡμιόλιος ὁ πρὸς τὰ δύο τῶν τριῶν ἐν ᾧ τὸ διὰ πέντε, καὶ
ἐπίτριτος ὁ πρὸς τὰ τρία τῶν τεσσάρων ἐν ᾧ τὸ διὰ
τεσσάρων, καὶ τριπλάσιος ὁ πρὸς τὰ τρία τῶν ἐννέα ἐν F
ᾧ τὸ διὰ πασῶν καὶ διὰ πέντε, καὶ τετραπλάσιος ὁ πρὸς
5 τὰ δύο τῶν ὀκτὼ ἐν ᾧ τὸ δὶς διὰ πασῶν· ἔνεστι δὲ καὶ
ἐπόγδοος ὁ πρὸς τὰ ὀκτὼ τῶν ἐννέα ἐν ᾧ τὸ τονιαῖον. ἂν
τοίνυν ἡ μονὰς ἐπίκοινος οὖσα καὶ τοῖς ἀρτίοις συναρι-
θμῆται καὶ τοῖς περιττοῖς, ὁ μὲν ἅπας ἀριθμὸς τὸ τῆς
δεκάδος παρέχεται πλῆθος· οἱ γὰρ ἀπὸ μονάδος μέχρι
10 τῶν δέκα συντιθέμενοι .... πεντεκαίδεκα, τρίγωνον ἀπὸ
πεντάδος· | ὁ δὲ περιττὸς τὸν τεσσαράκοντα κατὰ σύν- 1019
θεσιν μὲν ἐκ τῶν δεκατριῶν καὶ τῶν κζ′ γεννώμενον, οἷς
τὰ μελῳδούμενα μετροῦσιν εὐσήμως οἱ μαθηματικοὶ
διαστήματα, τὸ μὲν δίεσιν τὸ δὲ τόνον καλοῦντες· κατὰ
15 τὸν πολλαπλασιασμὸν δὲ τῇ τῆς τετρακτύος δυνάμει γιγνό-
μενον· τῶν γὰρ πρώτων τεσσάρων καθ' αὑτὸν ἑκάστου
τετράκις λαμβανομένου γίγνεται τέσσαρα καὶ η′ καὶ ιβ′
καὶ ιϛ′· ταῦτα τὸν μ′ συντίθησι, περιέχοντα τοὺς τῶν
συμφωνιῶν λόγους· τὰ μὲν γὰρ ιϛ′ ἐπίτριτα τῶν δεκαδύο
20 ἐστὶν τῶν δ' ὀκτὼ διπλάσια, τῶν δὲ τεσσάρων τετραπλά-
σια· τὰ ⟨δὲ⟩ ιβ′ τῶν ὀκτὼ ἡμιόλια, τῶν δὲ τεσσάρων B
τριπλάσια· οὗτοι δ' οἱ λόγοι τὸ διὰ τεσσάρων καὶ τὸ διὰ
πέντε καὶ τὸ διὰ πασῶν καὶ τὸ δὶς διὰ πασῶν περιέχουσιν.
ἴσος γε μὴν ἐστιν ὁ τῶν τεσσαράκοντα δυσὶ τετραγώνοις
25 καὶ δυσὶ κύβοις ὁμοῦ λαμβανομένοις· τὸ γὰρ ἓν καὶ τὰ
τέσσαρα καὶ τὰ ὀκτὼ καὶ τὰ κζ′ κύβοι καὶ τετράγωνοι

3sq. 6 : 3 et 9 : 6 || **6**—p. 174, 3 cf. Altmann (cf. ad p. 149, 7 sqq.) p. 18 || **10. 11** *τριγ. ἀπὸ πεντ.*] $1 + 2 + 3 + 4 + 5 = 15$, cf. annot. ad p. 172, 1

6 *ὁ* (*ὁ* om. eΦ) *τῶν ὀκτὼ πρὸς τὰ ἐννέα* Ω corr. Maur. *ὁ τῶν ἐ. πρ. τὰ ὀ.* proponit Bern. || **10** lac. 60 lit. E, 48 B *συντιθέμενοι* +*πεντεκ.* e nulla lac. in Φ *τὰ πέντε καὶ πεντήκοντα ποιοῦσι· τούτων δὲ* (fort. melius *τῶν δ' ἐκκειμένων*, coll. 172, 16, Hu.) *πάλιν ὁ μὲν ἄρτιος τὰ* suppl. Bern., similia Wy. Mü. || **13** *εὐρύθμως* B || **18** *ταῦτα δὲ τὸν* EB (*δὲ* fort. ex marg. ad v. 21) || **20** *δὲ*[2] om. EB || **21** *δὲ*[1] om. Ω add. Mü. || **24** *δυσὶ* Bern. *δυεῖν* e *δυοῖν* O

(1019) ⟨μ′⟩ γίγνονται συντεθέντες. ὥστε πολὺ τῆς Πυθαγορικῆς τὴν Πλατωνικὴν τετρακτὺν ποικιλωτέραν εἶναι τῇ διαθέσει καὶ τελειοτέραν.

15. Ἀλλὰ ταῖς εἰσαγομέναις μεσότησι τῶν ὑποκειμένων ἀριθμῶν χώρας οὐ διδόντων, ἐδέησε μείζονας ὅρους 5
C λαβεῖν ἐν τοῖς αὐτοῖς λόγοις· καὶ λεκτέον τίνες εἰσὶν οὗτοι. πρότερον δὲ περὶ τῶν μεσοτήτων· ὧν τὴν μὲν ἴσῳ κατ' ἀριθμὸν ὑπερέχουσαν ἴσῳ δ' ὑπερεχομένην ἀριθμητικὴν οἱ νῦν καλοῦσι, τὴν δὲ ταὐτῷ μέρει τῶν ἄκρων αὐ-

τῶν ὑπερέχουσαν καὶ ὑπερεχομένην ὑπεναντίαν. ὅροι δ' 10
εἰσὶ τῆς μὲν ἀριθμητικῆς ϛ′ καὶ θ′ καὶ ιβ′, τὰ γὰρ ἐννέα τῷ ἴσῳ κατ' ἀριθμὸν τῶν ἓξ ὑπερέχει καὶ τῶν ιβ′ λείπεται· τῆς δ' ὑπεναντίας ϛ′ η′ ιβ′, τὰ γὰρ ὀκτὼ δυοὶ μὲν τῶν ϛ′

figuras p. 174. 175 om. Φ

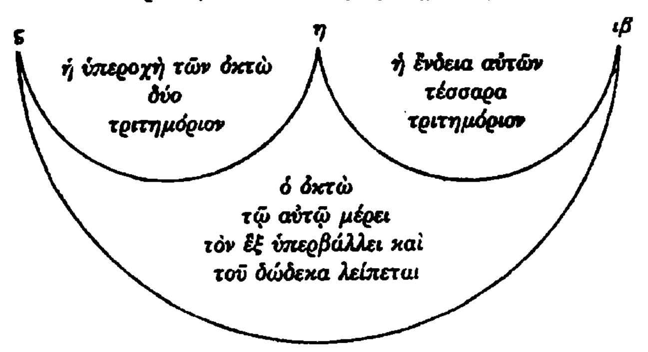
e(u)

2 cf. p. 167, 23 || 4 et pag. sqq. cf. Chalcid. p. 117sqq. 123sqq. Meurs. cap. 41sqq. 44sq. Mull. || 7. 11. p. 175, 8 μεσοτ.; ἀριθμ.; ἁρμον.] cf. 1139b = Arist. fr. 47 p. 53, 5 R. Archyt. B 2 Procl. in Plat. Tim. 144 Fsq. 192 D. 210 B = II p. 19. 171. 227 Diehl, saepius Nicomach. Geras. Instit. arithm. II 22 sqq. 25sq. 29, p. 138sqq. 144 sqq. 153 Ast Iambl. in Nicom. Arithm. introd. p. 142. 155 (101sqq. 107sqq. Pistelli) Theo Smyrn. p. 85. 107. 113sq. Hi.

1 add. Maur. | συντεθ. E συντιθ. O || 13 δύο eΦ

ὑπερέχει τέτταρσι δὲ τῶν ιβʹ λείπεται, ὧν τὰ μὲν δύο
τῶν ἓξ τὰ δὲ τέσσαρα τῶν δώδεκα τριτημόριόν ἐστι.
συμβέβηκεν οὖν ἐν μὲν τῇ ἀριθμητικῇ ταὐτῷ μέρει τὸ
μέσον ὑπερέχεσθαι καὶ ὑπερέχειν, ἐν δὲ τῇ ὑπεναντίᾳ ταὐ- D
5 τῷ μέρει τῶν ἄκρων τοῦ μὲν ἀποδεῖν τὸ δ' ὑπερβάλλειν·
ἐκεῖ μὲν γὰρ τὰ τρία τοῦ μέσου τρίτον ἐστὶ μέρος, ἐν-
ταῦθα δὲ τὰ δʹ καὶ τὰ βʹ τῶν ἄκρων ἑκάτερον ἑκατέρου·
ὅθεν ὑπεναντία κέκληται. ταύτην δ' ἁρμονικὴν ὀνομά-
ζουσιν, ὅτι τοῖς ὅροις τὰ πρῶτα σύμφωνα παρέχεται, τῷ

10 μὲν μεγίστῳ πρὸς τὸν ἐλάχιστον τὸ διὰ πασῶν, τῷ δὲ με-
γίστῳ πρὸς τὸν μέσον τὸ διὰ πέντε, τῷ δὲ μέσῳ πρὸς τὸν
ἐλάχιστον τὸ διὰ τεσσάρων· †ὅτι τοῦ μεγίστου τῶν ὅρων
κατὰ νήτην τιθεμένου τοῦ δ' ἐλαχίστου καθ' ὑπάτην, ὁ
μέσος γίγνεται [ὁ] κατὰ μέσην πρὸς μὲν τὸν μέγιστον τὸ E
15 διὰ πέντε ποιοῦσαν πρὸς δὲ τὸν ἐλάχιστον τὸ διὰ τεσσά-
ρων· ὥστε γίγνεσθαι τὰ ὀκτὼ κατὰ τὴν μέσην τὰ δὲ
δώδεκα κατὰ νήτην τὰ δ' ἓξ καθ' ὑπάτην.

16. Τὸν δὲ τρόπον, ᾧ λαμβάνουσι τὰς εἰρημένας μεσό-

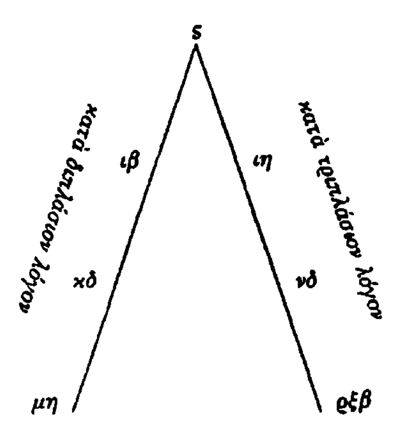
3 post μέρει add. τῶν ἄκρων E B || 4 μέσον Φ^1 mg. (Steph.) ἴσον Ω || 5 τὸ Steph. τοῦ r τὸν O || 8 ταύτην] τὴν αὐτὴν Mü. ταύτην δὲ ⟨καὶ⟩ ἁρμ. dub. Hu. || 11 τὸ μέσον E^1eΦ || 12 ὅτι] ὅθεν Mü. ἔτι (cf. e. g. 1001d—f 736a) ci. Hu., sed fort. ὅτι—v. 17 ὑπ. delenda ut adnot. margin., cum paucissima addant ad ea quae vv. 9—12 exposita sunt || 14 del. Mü. | τὸν μέγιστον] τὴν νήτην Mü. || 15 τὸν ἐλάχ.] τὴν ὑπάτην Mü. | τὸ om. efm τὸν eius loco r || 17 κατὰ τὴν νήτην Φ

τητας, ἁπλῶς καὶ σαφῶς Εὔδωρος ἀποδείκνυσι. σκόπει
δὲ πρότερον ἐπὶ τῆς ἀριθμητικῆς· ἂν γὰρ ἐκθεὶς τοὺς
ἄκρους λάβῃς ἑκατέρου τὸ ἥμισυ μέρος καὶ συνθῇς, ὁ
συντεθεὶς ἔσται μέσος ἔν τε τοῖς διπλασίοις καὶ τοῖς τρι-
πλασίοις ὁμοίως. ἐπὶ δὲ τῆς ὑπεναντίας, ἐν μὲν τοῖς 5
διπλασίοις ἂν τοὺς ἄκρους ἐκθεὶς τοῦ μὲν ἐλάττονος τὸ
F *τρίτον τοῦ δὲ μείζονος τὸ ἥμισυ λάβῃς, ὁ συντεθεὶς γίγνε-*
ται μέσος· ἐν δὲ τοῖς τριπλασίοις ἀνάπαλιν, τοῦ μὲν ἐλάτ-
τονος ἥμισυ δεῖ λαβεῖν τοῦ δὲ μείζονος τρίτον· ὁ γὰρ συν-
τεθεὶς οὕτω γίγνεται μέσος. ἔστω γὰρ ἐν τριπλασίῳ λόγῳ 10
τὰ ϛ′ ἐλάχιστος ὅρος τὰ δὲ ιη′ μέγιστος· ἂν οὖν τῶν ϛ′
τὸ ἥμισυ λαβὼν τὰ τρία καὶ τῶν ὀκτὼ καὶ δέκα τὸ τρίτον
τὰ ϛ′ συνθῇς, ἕξεις τὸν ἐννέα ταὐτῷ μέρει τῶν ἄκρων
ὑπερέχοντα καὶ ὑπερεχόμενον. οὕτω μὲν αἱ μεσότητες
1020 *λαμβάνονται. δεῖ δ᾽ αὐτὰς ἐκεῖ | παρεντάξαι καὶ ἀνα-* 15
πληρῶσαι τὰ διπλάσια καὶ τριπλάσια διαστήματα. τῶν
δ᾽ ἐκκειμένων ἀριθμῶν οἱ μὲν οὐδ᾽ ὅλως μεταξὺ χώραν
ἔχουσιν οἱ δ᾽ οὐχ ἱκανήν· αὔξοντες οὖν αὐτούς, τῶν αὐ-
τῶν λόγων διαμενόντων, ὑποδοχὰς ποιοῦσιν ἀρκούσας
ταῖς εἰρημέναις μεσότησι. καὶ πρῶτον μὲν ἐλάχιστον ἀντὶ 20
τοῦ ἑνὸς τὰ ἓξ θέντες, ἐπεὶ πρῶτος ἥμισύ τε καὶ τρίτον
ἔχει μέρος, ἅπαντας ἑξαπλασίους τοὺς ὑποτεταγμένους
ἐποίησαν, ὡς ὑπογέγραπται, δεχομένους τὰς μεσότητας
ἀμφοτέρας καὶ τοῖς διπλασίοις διαστήμασι καὶ τοῖς τρι-
πλασίοις. εἰρηκότος δὲ τοῦ Πλάτωνος (Tim. 36a) *'ἡμιο-* 25
λίων δὲ διαστάσεων καὶ ἐπιτρίτων καὶ ἐπογδόων γενο-
B *μένων, ἐκ τούτων τῶν δεσμῶν ἐν ταῖς πρόσθεν δια-*
στάσεσι τῷ τοῦ ἐπογδόου διαστήματι τὰ ἐπίτριτα πάντα
συνεπληροῦτο, λείπων αὐτῶν ἑκάστου μόριον, τῆς δὲ

1 *Εὐδ.*] cf. annot. p. 146, 5 (Dörrie de hac re p. 26) || 25 cf. p. 166, 10 || 25—p. 177, 12 *πολλ.* Mullach. Fr. Phil. Gr. III p. 141sq. Crantoris fr. 5

4 *τοῖς*[1] om. Φ || 13 *τὰ θ′* eΦ | *συνθῇ* Φ || 14 *ὑπερεχόμενα* e(u) Φ || 20 *ὄντι* eB || 23 *ἐποίησεν* EB | figuram (p. 177) om. r sine verbis pos. efm(u) || 24 *καὶ τοῖς τριπλ.* fm[1] mg. r om. *O* || 29 *συνεπλήρου τὸ λεῖπον* EBe Ald. (u) (cf. p. 166, 13) | *ἑκάστω* EB | *δὲ* om. e, A[1]F Platonis Proclus

τοῦ μορίου ταύτης διαστάσεως λειφθείσης ἀριθμοῦ πρὸς ἀριθμὸν ἐχούσης τοὺς ὅρους ϛ′ καὶ ν′ καὶ σ′ πρὸς γ′ καὶ μ′ καὶ σ′, διὰ ταύτην τὴν λέξιν ἠναγκάζοντο πάλιν τοὺς ἀριθμοὺς ἐπανάγειν καὶ μείζονας ποιεῖν. ἔδει μὲν 5 *γὰρ ἐφεξῆς ἐπόγδοα γίγνεσθαι δύο· τῆς δ᾽ ἑξάδος οὔτ᾽ αὐτόθεν ἐπόγδοον ἐχούσης, εἴ τε τέμνοιτο, κερματιζομένων εἰς μόρια τῶν μονάδων δυσθεωρήτου τῆς μαθήσεως ἐσομένης, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὸν πολλαπλασιασμὸν ὑπηγόρευσεν, ὥσπερ ἐν ἁρμονικῇ μεταβολῇ τοῦ διαγράμματος* C

10 *ὅλου συνεπιτεινομένου τῷ πρώτῳ τῶν ἀριθμῶν. ὁ μὲν οὖν Εὔδωρος ἐπακολουθήσας Κράντορι πρῶτον ἔλαβε τὸν τπδ′, ὃς γίγνεται τοῦ ξ ἐπὶ τὰ ξδ′ πολλαπλασιασθέντος· ἐπηγάγετο δ᾽ αὐτοὺς ὁ τῶν ξδ′ ἀριθμὸς ἐπόγδοον ἔχων τὸν οβ′. τοῖς δ᾽ ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος λεγομένοις συμφωνό-* 15 *τερόν ἐστιν ὑποθέσθαι τὸ ἥμισυ· τούτου γὰρ τὸ λεῖμμα τὸ τῶν ἐπογδόων ἕξει λόγον ἐν ἀριθμοῖς, οὓς ὁ Πλάτων εἴρηκεν ϛ′ καὶ ν′ καὶ σ′ πρὸς τρία καὶ μ′ καὶ σ′, τῶν ἑκα-*

15. p. 178, 2 *λεῖμμα*] cf. annot. p. 169, 7 ‖ **15** sq. cf. 1021e—1022a (p. 181)

1 *ληφθείσης* EB ‖ **2.3** = *σνϛ′, σμγ′*, item v. 17 ‖ **8** *πολυπλασ.* E B e (u) (cf. 388c. d) ‖ **14** *τὸν οβ′* B *τὸν* $\overline{οη}$ *πρὸς* (haec tria verba linea rubra deleta) *τὸν* $\overline{οβ}$ E *τὸν* $\overline{η}$ *καὶ* $\overline{ο}$ *πρὸς τὸν* $\overline{οβ}$ eΦ ‖ **16** *τὸ τῶν* Maur. *τὸν τῶν* Ω cf. p. 180, 18—181, 10

D τὸν ἐνενήκοντα δύο πρώτων τιθεμένων. ἂν δ' ὁ τούτου
διπλάσιος τεθῇ πρῶτος, ἔσται τὸ λεῖμμα λόγον μὲν ἔχον
τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν δὲ τὸν διπλάσιον, ὃν ἔχει τὰ φιβ' πρὸς
υπϛ'· γίγνεται γὰρ ἐπίτριτα τῶν μὲν ἑκατὸν ἐνενήκοντα
δύο τὰ σνϛ', τῶν δὲ τπδ' τὰ φιβ'. καὶ οὐκ ἄλογος ἡ ἐπὶ 5
τοῦτον ἀναγωγὴ τὸν ἀριθμόν, ἀλλὰ καὶ τοῖς περὶ τὸν
Κράντορα παρασχοῦσα τὸ εὔλογον· τὰ γὰρ ξδ' καὶ κύ-
βος ἐστὶν ἀπὸ πρώτου τετραγώνου καὶ τετράγωνος ἀπὸ
πρώτου κύβου· γενόμενος δ' ἐπὶ τὸν γ', πρῶτον ὄντα
περισσὸν καὶ πρῶτον τρίγωνον καὶ πρῶτον τέλειον ὄντα 10
καὶ ἡμιόλιον, ἑκατὸν ἐνενήκοντα δύο πεποίηκεν, ἔχοντα
E καὶ αὐτὸν ἐπόγδοον, ὡς δείξομεν.

17. Πρότερον δὲ τί τὸ λεῖμμά ἐστι καὶ τίς ἡ διάνοια
τοῦ Πλάτωνος, μᾶλλον κατόψεσθε τῶν εἰωθότων ἐν ταῖς
Πυθαγορικαῖς σχολαῖς λέγεσθαι βραχέως ὑπομνησθέντες. 15
ἔστι γὰρ διάστημα ἐν μελῳδίᾳ πᾶν τὸ περιεχόμενον ὑπὸ
δυεῖν φθόγγων ἀνομοίων τῇ τάσει· τῶν δὲ διαστημάτων
ἓν ὁ καλούμενος τόνος, ᾧ τὸ διὰ πέντε μεῖζόν ἐστι τοῦ
διὰ τεσσάρων. τοῦτον οἱ μὲν ἁρμονικοὶ δίχα τεμνόμενον
οἴονται δύο διαστήματα ποιεῖν, ὧν ἑκάτερον ἡμιτόνιον 20
καλοῦσιν· οἱ δὲ Πυθαγορικοὶ τὴν μὲν εἰς ἴσα τομὴν ἀπ-
F έγνωσαν αὐτοῦ, τῶν δὲ τμημάτων ἀνίσων ὄντων λεῖμμα
τὸ ἔλαττον ὀνομάζουσιν, ὅτι τοῦ ἡμίσεος ἀπολείπει. διὸ
καὶ τῶν συμφωνιῶν τὴν διὰ τεσσάρων οἱ μὲν δυεῖν τόνων
καὶ ἡμιτονίου ποιοῦσιν οἱ δὲ δυεῖν καὶ λείμματος. μαρτυ- 25
ρεῖν δὲ δοκεῖ τοῖς μὲν ἁρμονικοῖς ἡ αἴσθησις τοῖς δὲ μα-
θηματικοῖς ἡ ἀπόδειξις, ἧς τοιοῦτος ὁ τρόπος ἐστίν·
ἐλήφθη διὰ τῶν ὀργάνων θεωρηθέν, ὅτι τὸ μὲν διὰ πα-
σῶν τὸν διπλάσιον λόγον ἔχει, τὸ δὲ διὰ πέντε τὸν ἡμι-
όλιον, τὸ δὲ διὰ τεσσάρων τὸν ἐπίτριτον, ὁ δὲ τόνος τὸν 30

10 πρ. τέλ.] cf. p. 171, 5 738f cum annot. || 12 δείξομεν] 1021f || 13–23 cf. annot. p. 169, 7 Theo Smyrn. p. 86 sqq. Hi. Chalcid. p. 123 Meurs. cap. 44 Mull. || 26 sq. cf. L. Schönberger, Stud. z. 1. Buch d. Harm. d. Cl. Ptolemaeus, 1914, 1–25

4 υοδ Φ || 4 et 11 ρϛβ emr || 9 γ'] τρία E | γεν. ἐπὶ τὸν γ'] 3 · 64 || 11 cf. v. 4 || 23 ἡμίσεως e m a.c. r

ἐπόγδοον. | ἔξεστι δὲ καὶ νῦν βασανίσαι τὸ ἀληθές, ἢ 1021
βάρη δυεῖν ἄνισα χορδῶν ἐξαρτήσαντας ἢ δυεῖν ἰσοκοί-
λων αὐλῶν τὸν ἕτερον μήκει διπλάσιον τοῦ ἑτέρου ποιήσαν-
τας· τῶν μὲν γὰρ αὐλῶν ὁ μείζων βαρύτερον φθέγξεται ὡς
5 ὑπάτη πρὸς νήτην, τῶν δὲ χορδῶν ἡ τῷ διπλασίῳ κατα-
τεινομένη βάρει τῆς ἑτέρας ὀξύτερον ὡς νήτη πρὸς ὑπά-
την· τοῦτο δ' ἐστὶ ⟨τὸ⟩ διὰ πασῶν. ὁμοίως δὲ καὶ τρία
πρὸς δύο ληφθέντα μήκη καὶ βάρη τὸ διὰ πέντε ποιήσει
καὶ τέσσαρα πρὸς τρία τὸ διὰ τεσσάρων, ὧν τοῦτο μὲν
10 ἐπίτριτον ἔχει λόγον ἐκεῖνο δ' ἡμιόλιον. ἐὰν δ' ὡς ἐννέα
πρὸς ὀκτὼ γένηται τῶν βαρῶν ἢ τῶν μηκῶν ἡ ἀνισότης, B
ποιήσει διάστημα τονιαῖον, οὐ σύμφωνον ἀλλ' ἐμμελὲς
ὡς εἰπεῖν ἔμβραχυ, τῷ τοὺς φθόγγους, ἂν ἀνὰ μέρος
κρουσθῶσι, παρέχειν ἡδὺ φωνοῦντας καὶ προσηνές, ἂν δ'
15 ὁμοῦ, τραχὺ καὶ λυπηρόν· ἐν δὲ ταῖς συμφωνίαις κἂν
ὁμοῦ κρούωνται κἂν ἐναλλάξ, ἡδέως προσίεται τὴν συν-
ήχησιν ἡ αἴσθησις. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ διὰ λόγου τοῦτο
δεικνύουσιν. ἐν μὲν γὰρ ἁρμονίᾳ τὸ διὰ πασῶν ἔκ τε τοῦ
διὰ πέντε σύγκειται καὶ τοῦ διὰ τεσσάρων, ἐν δ' ἀριθμοῖς
20 τὸ διπλάσιον ἔκ τε τοῦ ἡμιολίου καὶ τοῦ ἐπιτρίτου· τὰ
γὰρ δώδεκα τῶν μὲν ἐννέα ἐστὶν ἐπίτριτα τῶν δ' ὀκτὼ
ἡμιόλια τῶν δὲ ϛ' διπλάσια. σύνθετος οὖν ὁ τοῦ διπλασίου C
λόγος ἐστὶν ἐκ τοῦ ἡμιολίου καὶ τοῦ ἐπιτρίτου, καθάπερ
ὁ τοῦ διὰ πασῶν ἐκ τοῦ διὰ πέντε καὶ τοῦ διὰ τεσσάρων.
25 ἀλλὰ κἀκεῖ τὸ διὰ πέντε τοῦ διὰ τεσσάρων τόνῳ κἀν-
ταῦθα τὸ ἡμιόλιον τοῦ ἐπιτρίτου τῷ ἐπογδόῳ μεῖζόν ἐστι.
φαίνεται τοίνυν, ὅτι τὸ διὰ πασῶν τὸν διπλάσιον λόγον
ἔχει καὶ τὸ διὰ πέντε τὸν ἡμιόλιον καὶ τὸ διὰ τεσσάρων
τὸν ἐπίτριτον καὶ ὁ τόνος τὸν ἐπόγδοον.

1sqq. cf. Macrob. Somn. Scip. II 1, 12sqq. al. B. L. van d. Waerden, Herm. 78, 1943, 170sq. || 18sqq. v. d. Waerden l. l. p. 167 Macrob. Somn. Sc. I 6, 43sq. Theo Smyrn. p. 62, 5 Hi. Iambl. in Nicom. Arithm. introd. p. 170. 174 (p. 120sqq. Pistelli) Chalcid. p. 123sq. Meurs. cap. 44sq. Mull.

1 ἔστι Φ || 7 add. Hu. || 11 γένηται Φ γίνεται e || 13 τῷ] τὸ e || 15 παχὺ Φ

18. *Ἀποδεδειγμένου δὲ τούτου, σκοπῶμεν εἰ δίχα τέμ-*
νεσθαι πέφυκε τὸ ἐπόγδοον· εἰ γὰρ μὴ πέφυκεν, οὐδ᾽ ὁ
τόνος. ἐπεὶ δὲ πρῶτοι τὸν ἐπόγδοον λόγον ὁ θʹ καὶ ὁ ηʹ
D *ποιοῦντες οὐδὲν διάστημα μέσον ἔχουσι, διπλασιασθέν-*
των δ᾽ ἀμφοτέρων ὁ παρεμπίπτων μεταξὺ δύο ποιεῖ 5
διαστήματα, δῆλον ὅτι τούτων μὲν ἴσων ὄντων δίχα τέμ-
νεται τὸ ἐπόγδοον. ἀλλὰ μὴν διπλάσια γίγνεται τῶν μὲν
θʹ τὰ ιηʹ τῶν δ᾽ ηʹ τὰ ιϛʹ, δέχονται δ᾽ οὗτοι μεταξὺ τὰ
ιζʹ καὶ γίγνεται τῶν διαστημάτων τὸ μὲν μεῖζον τὸ δ᾽
ἔλαττον· ἔστι γὰρ τὸ μὲν πρότερον ἐφεπτακαιδέκατον τὸ 10
δὲ δεύτερον ἐφεξκαιδέκατον. εἰς ἄνισα τοίνυν τέμνεται
τὸ ἐπόγδοον· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ὁ τόνος. οὐδέτερον ἄρα
γίγνεται διαιρεθέντος αὐτοῦ τῶν τμημάτων ἡμιτόνιον,
ἀλλ᾽ ὀρθῶς ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν λεῖμμα προσηγόρευ-
E *ται. καὶ τοῦτ᾽ ἐστὶν ὅ φησιν ὁ Πλάτων τὰ ἐπίτριτα τοῖς* 15
ἐπογδόοις συμπληροῦντα τὸν θεὸν λείπειν ἑκάστου μό-
ριον αὐτῶν, οὗ λόγος ἐστίν, ὃν ἔχει τὰ ϛʹ καὶ νʹ καὶ σʹ
πρὸς τὰ γʹ καὶ μʹ καὶ σʹ. εἰλήφθω γὰρ τὸ διὰ τεσσάρων
ἐν ἀριθμοῖς δυσὶ τὸν ἐπίτριτον λόγον περιέχουσι, τοῖς
σνϛʹ καὶ τοῖς ἑκατὸν ἐνενήκοντα δύο· ὧν ὁ μὲν ἐλάττων, 20
τὰ ἑκατὸν ἐνενήκοντα δύο, κείσθω κατὰ τὸν βαρύτατον
τοῦ τετραχόρδου φθόγγον, ὁ δὲ μείζων, τὰ σνϛʹ, κατὰ
τὸν ὀξύτατον· ἀποδεικτέον ὅτι, τούτου συμπληρουμένου
δυσὶν ἐπογδόοις, λείπεται διάστημα τηλικοῦτον, ἡλίκον
ὡς ἐν ἀριθμοῖς τὰ ϛʹ καὶ νʹ καὶ σʹ πρὸς τὰ γʹ καὶ μʹ 25
F *καὶ σʹ. τοῦ γὰρ βαρυτέρου τόνον ἐπιταθέντος, ὅπερ ἐστὶν*
ἐπόγδοον, γίγνεται σιϛʹ· τούτου πάλιν τόνον ἄλλον ἐπι-
ταθέντος, γίγνεται σμγʹ· ταῦτα μὲν γὰρ ὑπερέχει τῶν
σιϛʹ τοῖς κζʹ, τὰ δὲ σιϛʹ τῶν ἑκατὸν ἐνενήκοντα δύο τοῖς
εἴκοσι καὶ τέσσαρσιν· ὧν τὰ μὲν κζʹ τῶν σιϛʹ [ἐπ]όγδοά 30
ἐστι, τὰ δὲ κδʹ τῶν ἑκατὸν ἐνενήκοντα δύο. διὸ γίγνεται

18sqq. cf. p. 177, 15sq. || **24sqq.** cf. p. 178, 12

3 *ἐπεὶ δὲ* Steph. *ἐπειδὴ* Ω || **15** *ἐπίτρ.*] *τρίτα* E Be || **17** sq. **25** sq. cf. p. 177, 2. 3 || **21** *βαρύτερον* E B || **25** *πρὸς*—**26** *σʹ* om. E Be ante *πρὸς* add. *ἔχει* Turn. || **26** *τόνω* Ω corr. Bens. || **27** *τόνω ἄλλω* Φ || **30** *ἐπόγδοα* Ω corr. Xyl.

τῶν τριῶν τούτων ἀριθμῶν ὅ τε μέγιστος ἐπόγδοος τοῦ
μέσου καὶ ὁ μέσος τοῦ ἐλαχίστου· τὸ δ' ἀπὸ τοῦ ἐλαχίστου
διάστημα μέχρι τοῦ μεγίστου, τουτέστι τὸ ἀπὸ τῶν ἑκα-
τὸν ἐνενήκοντα δύο μέχρι τῶν σμγ', δίτονον ἐκ δυεῖν συμ-
5 *πληρούμεν⟨ον⟩ ἐπογδόων· | ἀφαιρουμένου δὲ τούτου, περ-* 1022
ίεστι τοῦ ὅλου διάστημα λοιπὸν τὸ μεταξὺ τῶν σμγ'
καὶ τῶν σνϛ', τὰ τρισκαίδεκα· διὸ καὶ λεῖμμα τοῦτον
τὸν ἀριθμὸν ὠνόμαζον.

Ἐγὼ μὲν οὖν εὐσημότατα δηλοῦσθαι τὴν Πλάτωνος
10 *οἶμαι γνώμην ἐν τούτοις τοῖς ἀριθμοῖς.* (19.) *ἕτεροι δὲ*
τοῦ διὰ τεσσάρων ὅρους θέμενοι, τὸν μὲν ὀξὺν ἐν ⟨τοῖς⟩
σπη' τὸν δὲ βαρὺν ἐν τοῖς σιϛ', ἀναλόγως ἤδη τὰ ἑξῆς
περαίνουσιν· πλὴν ὅτι τὸ λεῖμμα τῶν δυεῖν τόνων μεταξὺ
λαμβάνουσι· τοῦ γὰρ βαρυτέρου τόνον ἐπιταθέντος, γί-
15 *γνεται σμγ' · τοῦ δ' ὀξυτέρου τόνον ἀνεθέντος, γίγνεται*
σνϛ' · ἔστι γὰρ ἐπόγδοα τὰ μὲν σμγ' τῶν σιϛ' τὰ δὲ σπη' τῶν
σνϛ' · ὥστε τονιαῖον εἶναι τῶν διαστημάτων ἑκάτερον, B
λείπεσθαι δὲ τὸ μεταξὺ τῶν σμγ' καὶ τῶν σνϛ', ὅπερ οὐκ
ἔστιν ἡμιτόνιον ἀλλ' ἔλαττον· τὰ μὲν γὰρ σπη' τῶν σνϛ'
20 *ὑπερέχει τοῖς λ' καὶ δυσί, τὰ δὲ σμγ' τῶν σιϛ' ὑπερέχει*
τοῖς κζ', τὰ δὲ σνϛ' τῶν σμγ' ὑπερέχει τοῖς ιγ' · ταῦτα
δὲ τῶν ὑπεροχῶν ἀμφοτέρων ἐλάττω ἢ ἡμίσεά ἐστι. διὸ
δυεῖν τόνων καὶ λείμματος, οὐ δυεῖν καὶ ἡμίσεος, εὕρη-
ται τὸ διὰ τεσσάρων. *καὶ ταῦτα μὲν ἔχει τοιαύτην*
25 *ἀπόδειξιν. ἐκεῖνο δ' οὐ πάνυ χαλεπὸν ἐκ τῶν προειρη-*
μένων συνιδεῖν, τί δήποτε φήσας ὁ Πλάτων ἡμιολίους καὶ
ἐπιτρίτους καὶ ἐπογδόους γίγνεσθαι διαστάσεις ἐν τῷ
συμπληροῦσθαι τὰς ἐπιτρίτους ταῖς ἐπογδόοις, οὐκ ἐμνή- C

4 *συμπληροῦμεν* Ω corr. Maur. || **11** *τοῦ* e (Mü.) *τοὺς* ***O*** || **11** add. Steph. || **12** *ἤδη*] *τοίνυν* Φ | *τὰ* Mü. dub. (Xyl. interpr.) *τοῖς* || **13** *ὅτι τῶν λειμμάτων δυεῖν* (*δυοῖν*) Ω *γρ. τὸ λεῖμμα δυοῖν* r^{1} mg. *τὸ λεῖμμα δυοῖν τόνοιν* f^{1} mg. m^{1} mg. corr. Jannot | *τόνων* Xyl. interpr. Maur. (cf. notam antecedentem) *τῶν* || **14** *τόνον* Bens. (cf. p. 180, 26. 27) *τόνω* || **15** *τόνον* e f m (u) *τόνου* r *τόνω* E B | *ἀναταθέντος* B e^{2} f m E (p. c. ?) (u) *ἀνατεθέντος* r corr. Steph. || **18** *τὸ* Maur. *τὸ*^{ῶν} E^{1} *τῶν* B (u) *τὸν* ***O*** || **20** *τοῖς—ὑπερέχει* om. Φ || **22** *τῶν ὑπ.* post *ἀμφ.* pos. e Φ (u) | *ἀμφότερα* Ω corr. Turn.

(1022) *σθῃ τῶν ἡμιολίων ἀλλὰ παρέλιπε. τὸ γὰρ ἡμιόλιον τοῦ ἐπιτρίτου τῷ ἐπογδόῳ *** τῷ ἐπιτρίτῳ προστιθεμένου συμπληροῦσθαι καὶ τὸ ἡμιόλιον.*

20. *Ὑποδεδειγμένων δὲ τούτων, τὸ μὲν συμπληροῦν τὰ διαστήματα καὶ παρεντάττειν τὰς μεσότητας, εἰ καὶ* 5 *μηδεὶς ἐτύγχανε πεποιηκὼς πρότερον, ὑμῖν ἂν αὐτοῖς ἕνεκα γυμνασίας παρῆκα· νῦν δὲ πολλοῖς κἀγαθοῖς ἀνδράσιν ἐξειργασμένου τούτου, μάλιστα δὲ Κράντορι καὶ Κλεάρχῳ καὶ Θεοδώρῳ τοῖς Σολεῦσι, μικρὰ περὶ τῆς τούτων διαφορᾶς εἰπεῖν οὐκ ἄχρηστόν ἐστιν. ὁ γὰρ* 10 D *Θεόδωρος οὐχ ὡς ἐκεῖνοι δύο στίχους ποιῶν, ἀλλ' ἐπὶ μιᾶς εὐθείας ἐφεξῆς τούς τε διπλασίους ἐκτάττων καὶ τοὺς τριπλασίους, πρῶτον μὲν ἰσχυρίζεται τῇ λεγομένῃ* (Tim. 36b) *κατὰ μῆκος σχίσει τῆς οὐσίας, δύο ποιούσῃ μοίρας ὡς ἐκ μιᾶς οὐ τέσσαρας ἐκ δυεῖν· ἔπειτά φησι* 15 *τὰς τῶν μεσοτήτων παρεντάξεις οὕτω λαμβάνειν προσήκειν χώραν· εἰ δὲ μή, ταραχὴν καὶ σύγχυσιν ἔσεσθαι καὶ μεταστάσεις εἰς τὸ πρῶτον εὐθὺς τριπλάσιον ἐκ τοῦ πρώτου διπλασίου τῶν συμπληροῦν ἑκάτερον ὀφειλόντων. τοῖς δὲ περὶ τὸν Κράντορα βοηθοῦσιν αἵ τε* 20 *θέσεις τῶν ἀριθμῶν, ἐπιπέδων ἐπιπέδοις καὶ τετραγώνων* E *τετραγώνοις καὶ κύβων κύβοις ἀντιθέτως συζυγούντων, τῇ τε μὴ κατὰ τάξιν αὐτῶν λήψει, ἀλλ' ἐναλλὰξ ἀρτίων*

4—p. 183, 1 Mullach. Fr. Phil. Gr. III p. 143sq. Crantor. fr. 6 || 10. 11 cf. 1027d (p. 166) || 14sqq. Procl. in Plat. Tim. 213 Bsqq. = II p. 237 Diehl

2 lac. indic. Leon. (teste Bern.) bene explens ⟨*μεῖζόν ἐστιν, ὥστε τοῦ ἐπογδόου*⟩ | *καὶ* ante *τῷ*[2] B | *προστιθεμένω* Φ || 5 *καὶ*[2]] def. Hu. (quia Pl. exercitationem illam filiis revera reliquit) del. dub. Po. || 6 *ἡμῖν* e Φ(u) || 11 *στοίχους* mr (cf. ad 166, 21) || 14 *σχίσει* m (Turn.) *σχέσει* O || 16 *προσήκει* EBe(u) || 18 *μεταστὰς εἰς* Ω corr. Xyl. interpr., Emp. || 19 *συμπληρούντων* eΦ(u) || 23sq. *ἀρτίων καὶ π* (sic!) lac. (4$^1/_2$ linearum E, 2$^1/_2$ B), tum secuntur verba p. 155, 20 *κατὰ τὰ αὐτὰ* EB *ἀρτίων καὶ ἐπὶ κατὰ τὰ αὐτὰ* e *ἀρτίων καὶ ἐπὶ* lac. 12 lit. *κατὰ τὰ αὐτὰ* Φ. deinceps in Ω *ἔχον ὡς* (p. 155, 20) *κτλ.* usque ad p. 167, 22 *δευτέρα*. cf. notam p. 155, 19 et 167, 22

καὶ (30b) *περιττῶν ⟨αὐτὸς ὁ Πλάτων⟩. τὴν γὰρ μονάδα* 1027 F
κοινὴν οὖσαν ἀμφοῖν προτάξας λαμβάνει τὰ ὀκτὼ καὶ
ἐφεξῆς τὰ κζ΄ · μονονουχὶ δεικνύων | ἡμῖν, ἣν ἑκατέρῳ 1028
γένει χώραν ἀποδίδωσι. ταῦτα μὲν οὖν ἑτέροις προσήκει
5 *μᾶλλον ἐξακριβοῦν, τὸ δ' ἀπολειπόμενον οἰκεῖόν ἐστι τῆς*
ὑποκειμένης ἡμῖν πραγματείας.

31. *Οὐ γὰρ ἐπίδειξιν ὁ Πλάτων θεωρίας μαθηματικῆς*
ποιούμενος εἰς φυσικὴν ὑπόθεσιν μὴ δεομένην μεσότητας
ἀριθμητικὰς καὶ ἁρμονικὰς παρεισήγαγεν, ἀλλ' ὡς μάλι-
10 *στα δὴ τῇ συστάσει τῆς ψυχῆς τοῦ λόγου τούτου προσ-*
ήκοντος. καίτοι τινὲς μὲν ἐν τοῖς τάχεσι τῶν πλανωμένων
σφαιρῶν τινὲς δὲ μᾶλλον ἐν τοῖς ἀποστήμασιν ἔνιοι δ' ἐν
τοῖς μεγέθεσι τῶν ἀστέρων, οἱ δ' ἄγαν ἀκριβοῦν δοκοῦν-
τες ἐν ταῖς τῶν ἐπικύκλων διαμέτροις ζητοῦσι τὰς εἰρη- B
15 *μένας ἀναλογίας, ὡς τὴν ψυχὴν ἕνεκα τούτων τοῦ δημι-*
ουργοῦ τοῖς οὐρανίοις ἐναρμόσαντος, εἰς ἑπτὰ μοίρας
νενεμημένην. πολλοὶ δὲ καὶ τὰ Πυθαγορικὰ δεῦρο μετα-
φέρουσιν, ἀπὸ τοῦ μέσου τὰς τῶν σωμάτων ἀποστάσεις
τριπλασιάζοντες · γίγνεται δὲ τοῦτο κατὰ μὲν τὸ πῦρ μονά-
20 *δος τιθεμένης, κατὰ δ' ἀντίχθονα τριῶν, κατὰ δὲ γῆν*
ἐννέα καὶ κατὰ σελήνην εἰκοσιεπτά, καὶ κατὰ τὸν Ἑρμοῦ
μιᾶς καὶ ὀγδοήκοντα, κατὰ δὲ Φωσφόρον τριῶν καὶ μ΄
καὶ σ΄, κατ' αὐτὸν δὲ τὸν ἥλιον ϑ΄ καὶ κ΄ καὶ ψ΄, ὅς γ'
ἅμα τετράγωνός τε καὶ κύβος ἐστί· διὸ καὶ τὸν ἥλιον
25 *ἔστιν ὅτε τετράγωνον καὶ κύβον προσαγορεύουσιν. οὕτω* C
δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἐπανάγουσι τοῖς τριπλασιασμοῖς, πολὺ
τοῦ κατὰ λόγον οὗτοί γε παραπαίοντες, εἴ τι τῶν γεω-
μετρικῶν ὄφελός ἐστιν ἀποδείξεων, καὶ μακρῷ πιθανω-

23.24 $729 = 27^2 = 9^3$ || **24.25** non receptum vid. in placitorum aut fragmentorum collectiones

1 *περιττῶν*] praecedunt verba p. 167, 22 (cf. ibi notam) *δευτέρα* EB *δευτέρα δὲ τῶν* Φ (*δὲ* om. mr); *δευτεριττῶν* pro *δευτέρα περιττῶν* exhib. e | *Πλάτων* add. Mü. Herm. 4, 403, unde ⟨*αὐτὸς ὁ Πλ.*⟩ Po. ⟨*καὶ Πλ.*⟩ ci. Bern. || 3 *μονονουχὶ οὖν δεικν.* Φ || 21 *ἑρμῆν* mr || 22 sq. cf. 177, 2. 3 || 23 *ὅς γ'* Hu. *ὅτε* Φ *ὅτι* EB *ὅστις* e Steph. edd. || 27 *εἴ τε* eΦ

τέρους ⟨ὡς⟩ παραβαλεῖν αὐτοῖς ἀποδεικνύοντες τοὺς ὁρμωμένους ἐκεῖθεν, οὐδ' αὐτοὺς παντάπασιν ἐξακριβοῦντας ἀλλ' ὡς ἔγγιστα λέγοντας, ὅτι τῆς μὲν ἡλίου διαμέτρου πρὸς τὴν διάμετρον τῆς γῆς λόγος ἐστὶ δωδεκαπλάσιος, τῆς δὲ γῆς αὖ πάλιν διαμέτρου πρὸς τὴν σε- 5 *λήνης διάμετρον τριπλάσιος, ὁ δὲ φαινόμενος ἐλάχιστος τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων οὐκ ἐλάττονα τῆς διαμέτρου τῆς* D *γῆς ἢ τριτημόριον ἔχει τὴν διάμετρον· τῇ δ' ὅλῃ σφαίρᾳ τῆς γῆς πρὸς τὴν ὅλην σφαῖραν τῆς σελήνης ὡς ἑπτὰ καὶ εἴκοσι πρὸς ⟨ἕν⟩ ἐστι· Φωσφόρου δὲ καὶ γῆς αἱ μὲν διά-* 10 *μετροι τὸν διπλάσιον αἱ δὲ σφαῖραι τὸν ὀκταπλάσιον ἔχουσι λόγον, τὸ δὲ διάστημα τῆς ἐκλειπτικῆς σκιᾶς τῆς διαμέτρου τῆς σελήνης τριπλάσιον· ὃ δ' ἐκτρέπεται πλάτος ἡ σελήνη τοῦ διὰ μέσων τῶν ζῳδίων ἐφ' ἑκάτερα δωδεκάμοιρον. αἱ δὲ πρὸς ἥλιον σχέσεις αὐτῆς ἐν τριγώνοις καὶ* 15 *τετραγώνοις ἀποστήμασι διχοτόμους καὶ ἀμφικύρτους σχηματισμοὺς λαμβάνουσιν· ἓξ δὲ ζῴδια διελθοῦσα τὴν* E *πανσέληνον ὥσπερ τινὰ συμφωνίαν ἐν ἑξατόνῳ διὰ πασῶν ἀποδίδωσι. τοῦ δ' ἡλίου περὶ τὰς τροπὰς ἐλάχιστα καὶ μέγιστα περὶ τὴν ἰσημερίαν ἔχοντος κινήματα, δι' ὧν ἀφαι-* 20 *ρεῖ τῆς ἡμέρας καὶ τῇ νυκτὶ προστίθησιν ἢ τοὐναντίον, οὗτος ὁ λόγος ἐστίν· ἐν ⟨γὰρ⟩ ταῖς πρώταις ἡμέραις λ' μετὰ τὰς χειμερινὰς τροπὰς τῇ ἡμέρᾳ προστίθησι τὸ*

12 cf. de facie 923 B et e. g. Ptolem. Synt. math. VI 5; ibid. IV 9 (Hipparch.); Cleomed. II 1, 80 || 15 sq. adhuc obscurum; vix quicquam auxilii continget e Chalcid. p. 112 Meurs. cap. 37 Mull. aut e Macrob. Somn. Sc. I 6, 49. 59 || 16 *ἀμφικ.*] cf. e. g. Macrob. Somn. Sc. I 6, 56 || 22—p. 185, 5 error Plutarchi ratiocinantis (Kries in Kaltwasseri translat. German.) aut textus traditi. aut v. 23 sq. *τὸ ἕκτον τοῦ ἡμίσεος τῆς ὑπεροχῆς* aut p. 185, 1 sq. *πρὸς τὴν τῆς ἰσημερίας ἡμέραν* ponendum fuit (e. g. *ἐν τοῖς χειμερ. τρ.* dies 6 horarum; post unum mensem (6 + 1) 7 h.; post duos menses (7 + 2) 9 h.; *ἐν τῇ ἰσημ.* (9 + 3) 12 h.). cf. O. Neugebauer, AJP 1942, 458.

1 add. Mü. ⟨*ἢ ὡς*⟩ dub. Bern. | *παραλαβεῖν αὐτοί* ci. Wy. *παραλαβεῖν* etiam r || 5 *τῆς γῆς δ' αὖ* e Φ || 10 *πρὸς ἕν ἐστι* Wy. *πρὸς ἓν λόγος ἐστί* dub. Mü. *πρόσεστι* Ω || 14 *τοῦ διὰ μέσων* (vel *μέσον*) Turn. Maur. *τῆς διαμέτρου* EB *τοῦ διαμέτρου* O | *τῶν ζώων* Φ | *δωδεκατημόριον* e Φ || 15 *ἡλίου* e Φ *ἡλίου* (*ου* supra) E[1] || 20 *τῆς ἰσημερίας* e Φ || 22 add. Wy. || 23 *τὰς* Steph. *γὰρ*

ἕκτον τῆς ὑπεροχῆς, ἣν ἡ μεγίστη νὺξ πρὸς τὴν βραχυτάτην ἡμέραν ἐποίει, ταῖς δ' ἐφεξῆς τριάκοντα τὸ τρίτον, τὸ δ' ἥμισυ ταῖς λοιπαῖς ἄχρι τῆς ἰσημερίας, ἐν ἑξαπλασίοις καὶ τριπλασίοις διαστήμασι τοῦ χρόνου τὴν ἀνωμα-
5 λίαν ἐπανισῶν. Χαλδαῖοι δὲ λέγουσι τὸ ἔαρ ἐν τῷ διὰ τεττάρων γίγνεσθαι πρὸς τὸ μετόπωρον, ἐν δὲ τῷ διὰ πέντε F πρὸς τὸν χειμῶνα, πρὸς δὲ τὸ θέρος ἐν τῷ διὰ πασῶν. εἰ δ' ὀρθῶς ὁ Εὐριπίδης διορίζεται θέρους τέσσαρας μῆνας καὶ χειμῶνος ἴσους (fr. 990)

10 'φίλης τ' ὀπώρας διπτύχους ἦρός τ' ἴσους'

ἐν τῷ διὰ πασῶν αἱ ὧραι μεταβάλλουσιν. ἔνιοι δὲ γῇ μὲν τὴν τοῦ προσλαμβανομένου χώραν ἀποδιδόντες σελήνῃ δὲ τὴν ὑπάτην Στίλβωνα δὲ καὶ Φωσφόρον | ἐν διατόνοις 1029 ⟨παρυπάταις⟩ καὶ λιχανοῖς κινοῦντες, αὐτὸν τὸν ἥλιον
15 ὡς μέσην συνέχειν τὸ διὰ πασῶν ἀξιοῦσιν, ἀπέχοντα τῆς μὲν γῆς τὸ διὰ πέντε τῆς δὲ τῶν ἀπλανῶν τὸ διὰ τεσσάρων.

32. Ἀλλ' οὔτε τούτων τὸ κομψὸν ἅπτεταί τινος ἀληθείας οὔτ' ἐκεῖνοι παντάπασι τοῦ ἀκριβοῦς ἔχονται. οἷς δ' οὖν οὐ δοκεῖ ταῦτα τῆς τοῦ Πλάτωνος ἀπηρτῆσθαι
20 διανοίας, ἐκεῖνα κομιδῇ φανεῖται τῶν μουσικῶν λόγων ἔχεσθαι, τὸ ε' τετραχόρδων ὄντων· τῶν ὑπάτων καὶ μέσων καὶ συνημμένων καὶ διεζευγμένων καὶ ὑπερβολαίων ἐν πέντε διαστήμασι τετάχθαι τοὺς πλάνητας· ὧν τὸ μέν ἐστι τὸ ἀπὸ σελήνης ἐφ' ἥλιον καὶ τοὺς ὁμοδρόμους ἡλίῳ,
25 Στίλβωνα καὶ Φωσφόρον· ἕτερον τὸ ἀπὸ τούτων ἐπὶ τὸν B Ἄρεος Πυρόεντα· τρίτον δὲ τὸ μεταξὺ τούτου καὶ Φαέθοντος· εἶθ' ἑξῆς τὸ ἐπὶ Φαίνωνα καὶ πέμπτον ἤδη τὸ ἀπὸ τούτου πρὸς τὴν ἀπλανῆ σφαῖραν· ὥστε τοὺς ὁρίζοντας φθόγγους τὰ τετράχορδα τὸν τῶν πλανωμένων λόγον

5 non Chaldaeorum esse demonstrat O. Neugebauer (cf. p. 184) 454—458 || 18 ἐκεῖνοι] Chaldaei v. 5? || 20.21 389e 430a cf. Euclid. introd. harm. p. 188 sq. Hb. || 24 ὁμοδρ.] (cf. 430a) immo τάχει ἰσόδρομοι, Plat. Tim. 38d. 36d (Helmer [cf. ad p. 143] p. 59) Tim. Locr. 96e

2 ἐποίει EeΦ ἐμποιεῖ B (Wy. Duebn. Bern.) | ταῖς] τὰς EBe || 5 ἐπανισοῦντος Ω corr. dub. Mü. || 11.12 γῇ μὲν ἐν τῇ τοῦ E (corr. ss. E[1]) eΦ || 13 ἐν τοῖς διατόνοις Φ || 14 add. Maur. (cf. 1134f al.) || 21 τοῦ ὑπάτων EB τοῦ ὑπόστων e τῶν ὑπόστων Φ Ald.

ἔχειν ἀστέρων. ἔτι τοίνυν τοὺς παλαιοὺς ἴσμεν ὑπάτας μὲν δύο τρεῖς δὲ νήτας μίαν δὲ μέσην καὶ μίαν παραμέσην τιθεμένους, ὥστε τοῖς πλάνησιν ἰσαρίθμους εἶναι τοὺς ἑστῶτας. οἱ δὲ νεώτεροι τὸν προσλαμβανόμενον, τόνῳ διαφέροντα τῆς ὑπάτης, ἐπὶ τὸ βαρὺ τάξαντες τὸ μὲν 5
ὅλον σύστημα δὶς διὰ πασῶν ἐποίησαν, τῶν δὲ συμφωνιῶν
C *τὴν κατὰ φύσιν οὐκ ἐτήρησαν τάξιν· τὸ γὰρ διὰ πέντε πρότερον γίγνεται τοῦ διὰ τεσσάρων, ἐπὶ τὸ βαρὺ τῇ ὑπάτῃ τοῦ τόνου προσληφθέντος. ὁ δὲ Πλάτων δῆλός ἐστιν ἐπὶ τὸ ὀξὺ προσλαμβάνων· λέγει γὰρ ἐν τῇ Πολι-* 10
τείᾳ (617 b) *τῶν ὀκτὼ σφαιρῶν ἑκάστην περιφέρειν* [*εἰτ'*] *ἐπ' αὐτῇ Σειρῆνα βεβηκυῖαν· ᾄδειν δὲ πάσας ἕνα* ⟨*ἑκάστην*⟩ *τόνον ἱείσας, ἐκ δὲ πασῶν κεράννυσθαι μίαν ἁρμονίαν. αὗται δ' ἀνιέμεναι τὰ θεῖα εἴρουσι καὶ κατᾴδουσι τῆς ἱερᾶς περιόδου καὶ χορείας ὀκτάχορδον ἐμμέλειαν·* 15
ὀκτὼ γὰρ ἦσαν καὶ οἱ πρῶτοι τῶν διπλασίων καὶ τριπλασίων ὅροι λόγων, ἑκατέρᾳ προσαριθμουμένης μερίδι
D *τῆς μονάδος. οἱ δὲ πρεσβύτεροι Μούσας παρέδωκαν καὶ ἡμῖν ἐννέα, τὰς μὲν ὀκτὼ καθάπερ ὁ Πλάτων περὶ τὰ οὐράνια, τὴν δ' ἐνάτην τὰ περίγεια κηλεῖν ἀνακαλουμένην* 20
καὶ καθιστᾶσαν ἐκ πλάνης καὶ διαφορᾶς ἀνωμαλίαν καὶ ταραχὴν ἐχούσης.

33. *Σκοπεῖτε δὲ μὴ τὸν μὲν οὐρανὸν ἄγει καὶ τὰ οὐράνια ταῖς περὶ αὐτὴν ἐμμελείαις καὶ κινήσεσιν ἡ ψυχὴ φρονιμωτάτη καὶ δικαιοτάτη γεγονυῖα· γέγονε δὲ τοι-* 25
αύτη τοῖς καθ' ἁρμονίαν λόγοις, ὧν εἰκόνες μὲν ὑπάρχουσιν εἰς τὰ ἀσώματα ἐν τοῖς ὁρατοῖς καὶ ὁρωμένοις μέρεσι τοῦ κόσμου καὶ σώμασιν· ἡ δὲ πρώτη καὶ κυριωτάτη

10sqq. cf. 745f || 10—20 cf. Macrob. Somn. Sc. II 3, 1 || 16 cf. p. 168 || 17sq. aliter p. 167, 13sq. || 18sqq. 746a 167b (Plat. Tim. 47d)

9 *τοῦ* om. EBe || 11 *εἰτ'* (= *επ*, cf. p. 120, 10) del. Hu. || 12 add. Hu. || 14 *ἀνιέμεναι*] 'sacra et libera remissione fruentes' Wy. explicandum ex *ἀνῆκεν ἀειδέμεναι* Hom. *θ* 73 al. ? Po. | *εἴρουσαι καὶ κατᾴδουσαι* Ω corr. Steph. || 15 *προόδου* eΦ | *χωρίας* e *χορίαις* Φ | *τὴν ὀκτάχ.* Φ || 18 *καὶ* ante *Μούσας* trp. Po. probab. (iam Xyl. interpr.) || 22 *ἐχούσας* eΦ || 23 *σκοπεῖται* efm || 24 *αὐτὴν* dub. Bern. || 27 *σώματα* Ω corr. Steph.

δύναμις ἀοράτως ἐγκέκραται τῇ ψυχῇ καὶ παρέχει σύμ- E
φωνον ἑαυτῇ καὶ πειθήνιον, ἀεὶ τῷ κρατίστῳ καὶ θειο-
τάτῳ μέρει τῶν ἄλλων ἁπάντων ὁμονοούντων. παρα-
λαβὼν γὰρ ὁ δημιουργὸς ἀταξίαν καὶ πλημμέλειαν ἐν ταῖς
5 *κινήσεσι τῆς ἀναρμόστου καὶ ἀνοήτου ψυχῆς διαφερομέ-*
νης πρὸς ἑαυτὴν τὰ μὲν διώρισε καὶ διέστησε τὰ δὲ συν-
ήγαγε πρὸς ἄλληλα καὶ συνέταξεν, ἁρμονίαις καὶ ἀριθμοῖς
χρησάμενος· οἷς καὶ τὰ κωφότατα σώματα, λίθοι καὶ
ξύλα καὶ φλοιοὶ φυτῶν καὶ θηρίων ὀστᾶ καὶ πυτίαι, συγ-
10 *κεραννύμενα καὶ συναρμοττόμενα θαυμαστὰς μὲν ἀγαλ-* F
μάτων ὄψεις, θαυμαστὰς δὲ παρέχει φαρμάκων καὶ ὀρ-
γάνων δυνάμεις. ᾗ καὶ Ζήνων ὁ Κιτιεὺς (fr. 299) *ἐπὶ θέαν*
αὐλητῶν παρεκάλει τὰ μειράκια καταμανθάνειν, οἵαν
κέρατα καὶ ξύλα καὶ κάλαμοι καὶ ὀστᾶ λόγου μετέχοντα
15 *καὶ συμφωνίας φωνὴν ἀφίησι. τὸ μὲν γὰρ ἀριθμῷ πάντα*
ἐπεοικέναι κατὰ τὴν Πυθαγορικὴν ἀπόφανσιν λόγου
δεῖται· τὸ δὲ πᾶσιν, οἷς ἐκ διαφορᾶς | καὶ ἀνομοιότητος **1030**
ἐγγέγονε κοινωνία τις πρὸς ἄλληλα καὶ συμφωνία, ταύ-
της αἰτίαν εἶναι μετριότητα καὶ τάξιν, ἀριθμοῦ καὶ ἁρ-
20 *μονίας μετασχοῦσιν, οὐδὲ τοὺς ποιητὰς λέληθεν 'ἄρθμια'*
μὲν τὰ φίλα καὶ προσηνῆ καλοῦντας 'ἀναρσίους' δὲ τοὺς
ἐχθροὺς καὶ τοὺς πολεμίους, ὡς ἀναρμοστίαν τὴν δια-
φορὰν οὖσαν. ὁ δὲ τῷ Πινδάρῳ ποιήσας τὸ ἐπικήδειον

'ἄρμενος ἦν ξείνοισιν ἀνὴρ ὅδε καὶ φίλος ἀστοῖς'

25 *εὐαρμοστίαν δῆλός ἐστι τὴν ἀρετὴν ἡγούμενος· ὥς που*
καὶ αὐτὸς ὁ Πίνδαρος (fr. 32) *τοῦ θεοῦ φησιν ἐπακοῦσαι*

4 *ἀτ.—πλημμ.*] cf. p. 151, 26 sqq. 153, 7 Plat. Tim. 30a || **12** 443a || **20** *ἄρθμ.*] Hom. π 427 Theogn. 1312 || **21** *ἀναρσ.* Hom., Soph. Tr. 853 al. || **23** sq. Leonidas aut Plato: Anth. Pal. VII 35 || **26** cf. 397a Ael. Arist. II p. 383, 4 Ddf.

1 *ἀοράτως* (Mü.) rf[1] mg. m[1] mg. *ὁρατῶς* *O* || **2** *ἑαυτὴν* Ω corr. Hu. *αὐτὴν* Steph. || **4** *ἀτ.*] *κατ' ἀταξίαν* Ω corr. f[1] mg. m[1] mg. || **8** *κουφότατα* EB || **9** *ὀστᾶ* (cf. 589a) Emp. *εἰσὶν* | *πιτύαι* EB || **15** *τὸ*] *τῷ* eΦ || **16** *ἀπόφασιν* er || **17** *οἷς* Xyl. *θεοῖς* || **21** *ἀναρείους* Ee *ἐναρείους* (ἀ s.l.) B[1] *ἀνάρθμια* Φ corr. Xyl. || **21.22** *τὰ ἐχθρὰ καὶ τὰ πολέμια* Φ || **26** *ἐπακούοντος* Ω corr. Mü.

(1030) *'μουσικὰν ὀρθὰν ἐπιδεικνυμένου' τὸν Κάδμον. οἵ τε πά-*
B *λαι θεολόγοι, πρεσβύτατοι φιλοσόφων ὄντες, ὄργανα*
μουσικὰ θεῶν ἐνεχείριζον ἀγάλμασιν· οὐχ ὡς λύραν
που ... καὶ αὐλοῦσιν, ἀλλ' οὐθὲν ἔργον οἰόμενοι θεῶν
οἷον ἁρμονίαν εἶναι καὶ συμφωνίαν. ὥσπερ οὖν ὁ τοὺς ἐπι- 5
τρίτους καὶ ἡμιολίους καὶ διπλασίους λόγους ζητῶν ἐν τῷ
ζυγῷ τῆς λύρας καὶ τῇ χελώνῃ καὶ τοῖς κολλάβοις γε-
λοῖός ἐστι (δεῖ μὲν γὰρ ἀμέλει καὶ ταῦτα συμμέτρως
γεγονέναι πρὸς ἄλληλα μήκεσι καὶ πάχεσι, τὴν δ' ἁρ-
μονίαν ἐκείνην ἐπὶ τῶν φθόγγων θεωρεῖν), οὕτως εἰκὸς 10
μέν ἐστι καὶ τὰ σώματα τῶν ἀστέρων καὶ τὰ διαστήματα
τῶν κύκλων καὶ τὰ τάχη τῶν περιφορῶν ὥσπερ ὄργανα
C *ἐν τεταγμένοις ⟨λόγοις⟩ ἔχειν ἐμμέτρως πρὸς ἄλληλα*
καὶ πρὸς τὸ ὅλον, εἰ καὶ τὸ ποσὸν ἡμᾶς τοῦ μετρίου δια-
πέφευγε· τῶν μέντοι λόγων ἐκείνων, οἷς ὁ δημιουργὸς 15
ἐχρήσατο, καὶ τῶν ἀριθμῶν ἔργον ἡγεῖσθαι τὴν αὐτῆς
τῆς ψυχῆς ἐμμέλειαν καὶ ἁρμονίαν πρὸς αὐτήν, ὑφ' ἧς
καὶ τὸν οὐρανὸν ἐγγενομένη μυρίων ἀγαθῶν ἐμπέπληκε,
καὶ τὰ περὶ γῆν ὥραις καὶ μεταβολαῖς μέτρον ἐχούσαις
ἄριστα καὶ κάλλιστα πρός τε γένεσιν καὶ σωτηρίαν τῶν 20
γιγνομένων διακεκόσμηκεν.

1 *μουσ. ὀρθ. ἐπιδεικν.* Heyne, sim. Wy. *οὐκανορέαν* (*οὐκανορέαν* E, at ο primae lineae alterius columnae praepositum fort. littera non est) *ἐπιδεικνύμενοι* (*-μενος* Φ) Ω || **4** lac. 7 lit. EB nulla lac. *O κρούουσι* suppl. Maur. | post *αὐλοῦσιν* lac. 2 lit. (4r) Φ || **6** *λόγους* — **10** *φθόγγων*] *φθόγγους* — *λόγων* ci. Wy. || **13** add. Wy. || **14** *μέτρου* mr, fort. recte || **17** *ἐφ' οἷς* eΦ

69.

*ΕΠΙΤΟΜΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΝ ΤΩΙ ΤΙΜΑΙΩΙ ΨΥΧΟΓΟΝΙΑΣ D

(Plan. 42)

1. Ὁ περὶ τῆς ἐν τῷ Τιμαίῳ ψυχογονίας ἐπιγεγραμμένος λόγος, ὅσα Πλάτωνι καὶ τοῖς Πλατωνικοῖς πεφιλοτίμηται, ἀπαγγέλλει· εἰσάγει δὲ καὶ γεωμετρικάς τινας E ἀναλογίας καὶ ὁμοιότητας, πρὸς τὴν τῆς ψυχῆς ὡς οἴεται
5 θεωρίαν συντεινούσας αὐτῷ, καὶ δὴ καὶ μουσικὰ καὶ ἀριθμητικὰ θεωρήματα.

2. Λέγει δὲ τὴν ὕλην διαμορφωθῆναι ὑπὸ τῆς ψυχῆς καὶ δίδωσι μὲν τῷ παντὶ ψυχήν, δίδωσι δὲ καὶ ἑκάστῳ ζῴῳ τὴν διοικοῦσαν αὐτό, καὶ πῇ μὲν ἀγένητον εἰσάγει
10 ταύτην πῇ δὲ γενέσει δουλεύουσαν· ἀίδιον δὲ τὴν ὕλην καὶ ὑπὸ τοῦ θείου διὰ τῆς ψυχῆς μορφωθῆναι· καὶ τὴν κακίαν δὲ βλάστημα τῆς ὕλης γεγονέναι, ἵνα μή, φησί, τὸ θεῖον αἴτιον τῶν κακῶν νομισθείη. F

3. Ὅτι οἱ περὶ τὸν Ποσειδώνιον οὐ μακρὰν τῆς ὕλης
15 ἀπέστησαν τὴν ψυχήν, ἀλλὰ δεξάμενοι τὴν τῶν περάτων

Hic libellus orditur a parvis duobus capitibus, quae Plutarcho iam propter ineptias adscribi non possunt. cetera nihil sunt nisi pars libelli antecedentis 1023b— 1025b (p. 157, 4 — 161, 20 = 189, 14—194, 7) perpaucis mutatis. exemplar libri De an. procr. in Tim. illud, ex quo haec capita descripta sunt, iam menda aliqua exhibebat, quae contra textum ab epitomatore scriptum ex libro integro corrigere non licuit (cf. etiam p. 102, 6; 144, 6; al.); dubia est res locis compluribus qui in universis libri integri codicibus sani, in epitoma corrupti sunt.
Deest in Cat. Lampr. — Codd.: α A E β γ (δ) B.

Tit. τοῦ περὶ om. β || 3 ἐπαγγέλλει Steph. || 4 ἀναλογικὰς ὁμ. B || 9 αὐτῷ γ | ἀγένητον α ἀγέννητον O || 15 τὴν ψυχὴν om. 1023b

οὐσίαν περὶ τὰ σώματα λέγεσθαι μεριστὴν καὶ ταῦτα τῷ νοητῷ μίξαντες ἀπεφήναντο τὴν ψυχὴν ἰδέαν εἶναι τοῦ πάντῃ διαστατοῦ κατ᾽ ἀριθμὸν συνεστῶσαν ἁρμο- **1031** *νίαν περιέχοντα· | τά τε γὰρ μαθηματικὰ τῶν πρώτων νοητῶν μεταξὺ καὶ τῶν αἰσθητῶν τετάχθαι, τῆς τε* 5 *ψυχῆς τῷ νοητῷ τὸ ἀΐδιον καὶ τῷ αἰσθητικῷ τὸ παθητικὸν ἐχούσης, προσῆκον ἐν μέσῳ τὴν οὐσίαν ὑπάρχειν. ἔλαθε γὰρ καὶ τούτους ὁ θεὸς τοῖς τῶν σωμάτων πέρασιν ὕστερον, ἀπειργασμένης ἤδη τῆς ψυχῆς, χρώμενος ἐπὶ τὴν τῆς ὕλης διαμόρφωσιν, τὸ σκεδαστὸν αὐτῆς καὶ* 10 *ἀσύνδετον ὁρίζων καὶ περιλαμβάνων ταῖς ἐκ τῶν τριγώνων συναρμοττομένων ἐπιφανείαις. ἀτοπώτερον δὲ τὸ τὴν ψυχὴν ἰδέαν ποιεῖν· ἡ μὲν γὰρ ἀεικίνητος ἡ δ᾽ ἀκίνητος, καὶ ἡ μὲν ἀμιγὴς πρὸς τὸ αἰσθητὸν ἡ δὲ τῷ σώματι* **B** *συνειργμένη· πρὸς δὲ τούτοις ὁ θεὸς τῆς μὲν ἰδέας ὡς* 15 *παραδείγματος γέγονε μιμητής, τῆς δὲ ψυχῆς ὥσπερ ἀποτελέσματος δημιουργός. ὅτι δ᾽ οὐδ᾽ ἀριθμὸν ὁ Πλάτων τὴν οὐσίαν τίθεται τῆς ψυχῆς ἀλλὰ ταττομένην ὑπ᾽ ἀριθμοῦ, προείρηται.*

4. *Πρὸς δ᾽ ἀμφοτέροις τούτοις κοινόν ἐστι τὸ μήτε τοῖς* 20 *πέρασι μήτε τοῖς ἀριθμοῖς μηθὲν ἴχνος ἐνυπάρχειν ἐκείνης τῆς δυνάμεως, ᾗ τὸ αἰσθητὸν ἡ ψυχὴ πέφυκε κρίνειν. νοῦν μὲν γὰρ αὐτῇ καὶ νοητὸν ἡ τῆς νοητῆς μέθεξις ἀρχῆς ἐμπεποίηκε, δόξας δὲ καὶ πίστεις καὶ τὸ φανταστικὸν καὶ τὸ παθητικὸν ὑπὸ τῶν περὶ τὸ σῶμα ποιοτήτων,* 25 *ὃ οὐκ ἄν τις ἐκ μονάδων οὐδὲ γραμμῶν οὐδ᾽ ἐπιφανειῶν* **C** *ἁπλῶς νοήσειεν ἐγγινόμενον. καὶ μὴν οὐ μόνον αἱ τῶν θνητῶν ψυχαὶ γνωστικὴν τοῦ αἰσθητοῦ δύναμιν ἔχουσιν,*

19 *προείρηται*] 1013 c. d!

4 *μαθητικὰ* α *μαθητικα* (μα *supra*) A ‖ 6 *τῶν νοητῶν* 1023 b | *τῶν αἰσθητῶν* (-*ητικῶν* eΦ) 1023 b ‖ 7 *προσῆκον* Ω, item 1023 c ubi *προσήκειν* dub. ci. Bern. ‖ 11 *παραλαμβάνων* B ‖ 15 *συνηργμ.* δ *συνειργομ.* B ‖ 20 *ἀμφοτέροις τούτοις* erratum, fort. epitomatoris ipsius (-*ους* 1023 d recte Ω) ‖ 23 *νοητὸν* Ω, item 1023 d ubi *νοητικὸν* recte restituit Turn. ‖ 26 *ὃ* om. t (= Urb. 100) exhib. *O* et 1023 d Ω, falsum, sed legit et scripsit epitomator

ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ κύκλου φησὶν (Tim. 37a sq.) ἀνακυκλουμένην αὐτὴν πρὸς ἑαυτήν, ὅταν οὐσίαν σκεδαστὴν ἔχοντός τινος ἐφάπτηται καὶ ὅταν ἀμέριστον, λέγῃ κινουμένην διὰ πάσης ἑαυτῆς, ὅτῳ ἄν τι ταὐτὸν ᾖ καὶ ὅτου ἂν
5 ἕτερον, πρὸς ὅτι τε μάλιστα καὶ ὅπῃ καὶ ὅπως συμβαίνει, καὶ τὰ γιγνόμενα πρὸς ἕκαστον ἕκαστα εἶναι καὶ πάσχειν. ἐν τούτοις ἅμα καὶ τῶν δέκα κατηγοριῶν ποιούμενος ὑπογραφὴν ἔτι μᾶλλον τοῖς ἐφεξῆς διασαφεῖ. 'λόγος' γάρ φησιν 'ἀληθής, ὅταν μὲν περὶ τὸ αἰσθητὸν γένηται καὶ
10 ὁ τοῦ θατέρου κύκλος ὀρθὸς ἰὼν εἰς πᾶσαν αὐτοῦ τὴν D ψυχὴν διαγγείλῃ, δόξαι καὶ πίστεις γίγνονται βέβαιοι καὶ ἀληθεῖς· ὅταν δ' αὖ πάλιν περὶ τὸ λογιστικὸν ᾖ καὶ ὁ τοῦ ταὐτοῦ κύκλος εὔτροχος ὢν αὐτὰ μηνύσῃ, ἐπιστήμη ἐξ ἀνάγκης ἀποτελεῖται. τούτω δὲ ἐν ᾧ τῶν ὄντων ἐγγίγ-
15 νεσθον, ἐάν ποτέ τις αὐτὸ ἄλλο πλὴν ψυχὴν προσείπῃ, πᾶν μᾶλλον ἢ τὸ ἀληθὲς ἐρεῖ.' πόθεν οὖν ἔσχεν ἡ ψυχὴ τὴν ἀντιληπτικὴν τοῦ αἰσθητοῦ καὶ δοξαστικὴν ταύτην κίνησιν, ἑτέραν τῆς νοητῆς ἐκείνης καὶ τελευτώσης εἰς ἐπιστήμην, ἔργον εἰπεῖν μὴ θεμένους βεβαίως ὅτι νῦν
20 οὐχ ἁπλῶς ψυχὴν ἀλλὰ κόσμου ψυχὴν συνίστησιν ἐξ ὑποκειμένης τῆς τε κρείττονος οὐσίας καὶ ἀμερίστου καὶ E τῆς χείρονος, ἣν περὶ τὰ σώματα μεριστὴν κέκληκεν, οὐχ ἑτέραν οὖσαν ἢ τὴν δοξαστικὴν καὶ φανταστικὴν καὶ συμπαθῆ τῶν αἰσθητῶν κίνησιν, οὐ γενομένην ἀλλ' ὑφ-
25 εστῶσαν ἀίδιον, ὥσπερ ἡ ἑτέρα. τὸ γὰρ νοερὸν ἡ φύσις ἔχουσα καὶ τὸ δοξαστικὸν εἶχεν· ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἀκίνητον καὶ ἀπαθὲς καὶ περὶ τὴν ἀεὶ μένουσαν ἱδρυμένον οὐσίαν· τοῦτο δὲ μεριστὸν καὶ πλανητόν, ἅτε δὴ φερομένης καὶ σκεδαννυμένης ἐφαπτόμενον ὕλης. οὔτε γὰρ τὸ αἰσθητὸν
30 εἰλήχει τάξεως ἀλλ' ἦν ἄμορφον καὶ ἀόριστον, ἥ τε περὶ

1 *κύκλου* Ω *κόσμου* ex 1023e Steph. ‖ 3 *τινὰ* γ | *λέγῃ* Ω (*η* in ras. α) *λέγειν* corr. ex 1023e Duebn. ‖ 4 post *ὅτῳ* add. *τ'* 1023e | *ᾗ καὶ ὅτου* p. c. B *ἢ καὶ ὅτω* O ‖ 9 *γένοιτο* Laur. 80, 5 Urb. 100 (t) *γένηται* O *γίγνηται* ex 1023f Bern. ‖ 10 *ὀρθῶς* α a. c. ?, δ ‖ 18 *νοητῆς* Ω, falsum, cf. p. 190, 23 *νοητικῆς* ex 1023f Wy. ‖ 21 *ὑποκειμένων* 1024a ‖ 22 *παρὰ τὰ* E ‖ 24 *τῷ αἰσθητῷ* 1024a ‖ 25 *νοερὸν ὥσπερ ἡ* B

F τοῦτο τεταγμένη δύναμις οὔτε δόξας ἐνάρθρους οὔτε κι-
νήσεις ἁπάσας ἔχουσα τεταγμένας, ἀλλὰ τὰς πολλὰς
ἐνυπνιώδεις καὶ παραφόρους καὶ ταραττούσας τὸ σωμα-
τοειδές, ὅσα μὴ κατὰ τύχην τῷ βελτίονι περιέπιπτεν· ἐν
μέσῳ γὰρ ἦν ἀμφοῖν καὶ πρὸς ἀμφότερα συμπαθῆ καὶ 5
1032 συγ|γενῆ φύσιν εἶχε, τῷ μὲν αἰσθητικῷ τῆς ὕλης ἀντε-
χομένη τῷ δὲ κριτικῷ τῶν νοητῶν.

5. Οὕτω δέ πως καὶ Πλάτων διασαφεῖ τοῖς ὀνόμασιν·
'οὗτος' γάρ φησι (Tim. 52d) 'παρὰ τῆς ἐμῆς ψήφου
λογισθεὶς ἐν κεφαλαίῳ δεδόσθω λόγος ὄντος καὶ χώραν 10
καὶ γένεσιν εἶναι τρία τριχῇ καὶ πρὶν οὐρανὸν γενέσθαι.'
καὶ χώραν τε γὰρ καλεῖ τὴν ὕλην ὥσπερ ἕδραν ἔστιν ὅτε
καὶ ὑποδοχήν, ὂν δὲ τὸ νοητόν, γένεσιν δὲ τοῦ κόσμου
μήπω γεγονότος οὐδεμίαν ἄλλην ἢ τὴν ἐν μεταβολαῖς
καὶ κινήσεσιν οὐσίαν, τοῦ τυποῦντος καὶ τοῦ τυπουμένου 15
μεταξὺ τεταγμένην, διαδιδοῦσαν ἐνταῦθα τὰς ἐκεῖθεν
B εἰκόνας. διά τε δὴ ταῦτα μεριστὴ προσηγορεύθη καὶ ὅτι
τῷ αἰσθητῷ τὸ αἰσθανόμενον καὶ τῷ φανταστῷ τὸ φαν-
ταζόμενον ἀνάγκη συνδιανέμεσθαι καὶ συμπαρήκειν· ἡ
γὰρ αἰσθητικὴ κίνησις, ἰδία ψυχῆς οὖσα, κινεῖται πρὸς 20
τὸ αἰσθητὸν ἐκτός· ὁ δὲ νοῦς αὐτὸς μὲν ἐφ' ἑαυτοῦ μό-
νιμος ἦν καὶ ἀκίνητος, ἐγγενόμενος δὲ τῇ ψυχῇ καὶ κρατή-
σας εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφει καὶ συμπεραίνει τὴν ἐγκύκλιον
φορὰν περὶ τὸ μένον ἀεὶ μάλιστα ψαύουσαν τοῦ ὄντος.
διὸ καὶ δυσανάκρατος ἡ κοινωνία γέγονεν αὐτῶν, τῷ 25
ἀμερίστῳ τὸ μεριστὸν καὶ τῷ μηδαμῇ κινητῷ τὸ πάντῃ
φορητὸν μιγνύουσα καὶ καταβιαζομένη θάτερον εἰς ταὐ-
C τὸν συνελθεῖν. ἦν δὲ τὸ θάτερον οὐ κίνησις ὥσπερ οὐδὲ
ταὐτὸν στάσις, ἀλλ' ἀρχὴ διαφορᾶς καὶ ἀνομοιότητος.
ἑκάτερον γὰρ ἀπὸ τῆς ἑτέρας ἀρχῆς κάτεισι, τὸ μὲν ταὐ- 30

2 ἔχουσα Ω, falsum, εἶχε Wy. ex 1024b (ubi εἶχε BE[1] mg. ἔχουσα O) || 6 αἰσθητῷ B || 8 πως om. B | Πλάτων] αὐτὸς 1024b || 10 ὄντος Ω, falsum, ὄν τε ex 1024b Basil. Wy. || 12 καὶ del. Basil. Wy. (om. 1024c) || 16 διαδοῦσαν γ || 24 μένον Wy. ex 1024d μὲν | μάλιστα om. B || 25.26 τῶν ἀμερίστων Ω corr. Steph. cf. 1024d || 26 τὸ μ. κινητὸν Laur. 80, 5 Urb. 100 (t) τῶν μ. κινητῶν O corr. Steph. cf. 1024d

τὸν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς τὸ δὲ θάτερον ἀπὸ τῆς δυάδος· καὶ μέμικται πρῶτον ἐνταῦθα περὶ τὴν ψυχήν, ἀριθμοῖς καὶ λόγοις συνδεθέντα καὶ μεσότησιν ἐναρμονίοις, καὶ ποιεῖ θάτερον μὲν ἐγγενόμενον τῷ αὐτῷ διαφοράν, τὸ δὲ ταὐ-
5 *τὸν ἐν τῷ ἑτέρῳ τάξιν, ὡς δῆλόν ἐστιν ἐν ταῖς πρώταις τῆς ψυχῆς δυνάμεσιν· εἰσὶ δ' αὗται τὸ κριτικὸν καὶ τὸ κινητικόν. ἡ μὲν οὖν κίνησις εὐθὺς ἐπιδείκνυται περὶ τὸν οὐρανὸν ἐν μὲν τῇ ταὐτότητι τὴν ἑτερότητα τῇ περιφορᾷ τῶν ἀπλανῶν, ἐν δὲ τῇ ἑτερότητι τὴν ταὐτότητα τῇ τάξει* D
10 *τῶν πλανήτων· ἐπικρατεῖ γὰρ ἐν ἐκείνοις τὸ ταὐτόν, ἐν δὲ τοῖς περὶ γῆν τοὐναντίον. ἡ δὲ κρίσις ἀρχὰς μὲν ἔχει δύο, τόν τε νοῦν ἀπὸ τοῦ ταὐτοῦ πρὸς τὰ καθόλου καὶ τὴν αἴσθησιν ἀπὸ τοῦ ἑτέρου πρὸς τὰ καθ' ἕκαστα. μέμικται δὲ λόγος ἐξ ἀμφοῖν, νόησις ἐν τοῖς νοητοῖς καὶ δόξα*
15 *γινόμενος ἐν τοῖς αἰσθητοῖς· ὀργάνοις τε μεταξὺ φαντασίαις τε καὶ μνήμαις χρώμενος, ὧν τὰ μὲν ἐν τῷ αὐτῷ τὸ ἕτερον τὰ δ' ἐν τῷ ἑτέρῳ ποιεῖ τὸ ταὐτόν. ἔστι γὰρ ἡ μὲν νόησις κίνησις τοῦ νοοῦντος περὶ τὸ μένον, ἡ δὲ δόξα μονὴ τοῦ αἰσθανομένου περὶ τὸ κινούμενον· φαντασίαν δὲ*
20 *συμπλοκὴν δόξης πρὸς αἴσθησιν οὖσαν ἵστησιν ἐν μνήμῃ* E *τὸ ταὐτόν· τὸ δὲ θάτερον κινεῖ πάλιν ἐν διαφορᾷ τοῦ πρόσθεν καὶ νῦν, ἑτερότητος ἅμα καὶ ταὐτότητος ἐφαπτόμενον.*

6. *Δεῖ δὲ τὴν περὶ τὸ σῶμα τοῦ κόσμου γενομένην σύν-*
25 *ταξιν εἰκόνα λαβεῖν τῆς ἀναλογίας ἐν ᾗ διηρμόσατο τὴν ψυχήν. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἦν ἄκρα τὸ πῦρ καὶ ἡ γῆ, χαλεπὴν πρὸς ἄλληλα κραθῆναι φύσιν ἔχοντα, μᾶλλον δ' ὅλως ἄκρατον καὶ ἀσύστατον· ὅθεν ἐν μέσῳ θέμενος αὐτῶν τὸν μὲν ἀέρα πρὸ τοῦ πυρὸς τὸ δ' ὕδωρ πρὸ τῆς γῆς,*
30 *ταῦτα πρῶτον ἀλλήλοις ἐκέρασεν· εἶτα διὰ τούτων ἐκεῖνα πρός τε ταῦτα καὶ ἄλληλα συνέμιξε καὶ συνήρμοσεν. ἐνταῦθα δὲ πάλιν τὸ ταὐτὸν καὶ τὸ θάτερον, ἐναντίας δυνά-* F

4 *αὐτῷ* Ω *ταὐτῷ* Duebn. cf. 1024d || 15 *τε* ⟨*ταῖς*⟩ *μεταξὺ* 1024f Anon. || 16 *αὐτῷ* (*αὐτὸ* δ) Ω *ταὐτῷ* ex 1024f Wy. || 18 *νοοῦντος* Jannot cf. 1024f *κινοῦντος* || 22 *ἐφαπτομένην* 1025a ci. Mü. || 24 *σύνταξιν* Ω *σύντηξιν* ex 1025a Bern. || 31 *καὶ πρὸς ἄλληλα* 1025b

(1032) *μεις καὶ ἀκρότητας ἀντιπάλους, συνήγαγεν οὐ δι' αὐτῶν, ἀλλ' οὐσίας ἑτέρας μεταξύ, τὴν μὲν ἀμέριστον πρὸ τοῦ ταὐτοῦ, πρὸ δὲ τοῦ θατέρου τὴν μεριστήν, ἔστιν ᾗ προσήκουσαν ἑκατέραν ἑκατέρᾳ τάξας, εἶτα μιχθείσαις ἐκείναις ἐπεγκεραννύμενος, οὕτω τὸ πᾶν συνύφηνε τῆς ψυχῆς* 5 *εἶδος, ὡς ἦν ἀνυστόν, ἐκ διαφόρων ὅμοιον ἔκ τε πολλῶν ἓν ἀπεργασάμενος.* |

2. 3 *πρὸς* bis pro *πρὸ* δ || 4 *μιχθείσας* 1025b Duebn. || 7 *ἀπειργασμένος* 1025b

ADDITAMENTVM

ad editionem correctiorem.

Recensiones prioris editionis huius fasciculi, quarum numerum benigne supplevit Julietta Ernst Parisina, nobis innotuerunt hae, quas a brevissimis incipiens, ad eas progrediens, quae solae recensiones vere appellari possunt, enumero.

J. Delande in: Les Études classiques XXII 1954, 449 sq. (duae lineae non plenae).

A. Barigazzi in: Athenaeum XXXIV 1956, fasc. 4/4 (una cum VI 3 et V 3; quinque lineae: enumerantur libri qui hoc fasciculo continentur).

Emilio Merone in: Giornale Italiano di Filologia VII 1954, 367 (novem lineae non plenae).

A. Dain in: Bulletin de l'Association Guillaume Budé 1954, 3, 110 (una cum fasc. 2 et 3).

Jean Defradas in: Revue des Études Anciennes, LVII 1955, 185. „On regrettera peut-être que ce tome VI, conforme aux normes nouvelles de la collection, ne s'adapte pas exactement aut format des premiers:" eqs.

B. A. van Groningen in: Museum 60, 1955, 57 (una cum fasc. 3). „Utinam talibus tantisque viris omnes editiones criticae committi possent, ut qui diligentiae assiduae doctrinaeque perfectissimae exemplum prodant imitatione dignissimum." eqs.

Maria Helena Rocha-Pereira in: Humanitas (Coimbra/Portugal) Vol. VII et VIII. „O aparato critico é ecléctico, . . . e não raro deixa de parte as lições dos *deteriores*." „Parece-nos também mais provável esta interpretação": nihil deesse in fine libri *Bruta ratione uti*.

Robert Flacelière in: L'Antiquité Classique XXIV 1955, 190 sq. (una cum fasc. 3). „Si on lit, par exemple,

comme je l'ai fait, l'amusant dialogue *Bruta ratione uti*, ... on s'aperçoit vite combien le texte de C. Hubert est plus satisfaisant que celui de Bernadakis. ... en 985E, ligne 2, il faut lire *ἐρωτᾷς* avec un *iota* souscrit."

Francesco della Corte in: Rivista di Filologia e di Istruzione Classica XXXIII 1955, 104. De *Aqua an ignis utilior*: „l'opusculo si presenta come una cicalata retorica di tipo declamatorio. Ma in tal caso come si spiegano gli iati ...?" Cf. F. H. Sandbach, *Rhythm and Authenticity in Plutarchus's, Moralia*, Class. Quart. 1939, 194—203. „un retore che declamasse su quel tema ... sarebbe incorso in simili durezze, non avrebbe maggiormente curata la eufonia del suo dire? E un editore avvertito del fatto non avrebbe potuto tentare di evitare, o se la sua prudenza lo sconsigliava, almeno di segnalare in apparato il modo di evitare gli iati?" Cf. Schellens, *De hiatu in Plutarchi Moralibus*, Bonn 1864.

P. Chantraine in: Revue de Philologie XXIX 1955, 282—284 (una cum fasc. 3). „On sait que Manton, puis R. Flacelière ... estiment que B a été copié sur E". Hanc opinionem non refutatam esse. Laudat unam coniecturam. „En revanche, en 974f, je ne suis pas sûr que la correction *αὑτῶν* pour *αὐτῶν* soit indispensable." „En de nombreux passages, l'apparat critique cherche à justifier le texte traditionel, ...; il fournit ainsi les éléments d'un commentaire" (959 E ad *ἐπιτήδειος*).

A. J. Gossage in: Journal of Hellenic Studies 76, 1956, 117/118 (una cum fasc. 2 et 3 et duobus aliis libris). „The edition is sober and in some respects the best *fasciculus* of the whole volume." „He has little new of his own and nothing spectacular to offer. He often seeks to defend the MSS.": sequuntur exempla. „Less happy is the interpretation of the MSS. *καὶ ἀναζέων* in 1005 A — ‚rectum vid., si *ἀναζέων* sensu activo accipitur' — where the comparison with 337 A is mislaeding" (?). „The Greek language is rendered poorer by one word, *παλιμμεταβολῆς*, which is separated without ado

into *πάλιν μεταβολῆς* (sic codd.) (998 D).“ Laudat alias emendationes.

A. J. Koster in: Mnemosyne 4. ser. VIII 1955, 244. Post laudationem vituperat hos locos. „956 E: *δάπανον* (de Wytt., Bern.) me semble par rapport à *πάμφαγον* préférable à *δαπανῶν* (cf. encore II, 624 D). 985 D: ⟨*καὶ ἄλλους*⟩ suppléé par Hartman à *τινας* est à désirer, sinon nécessaire, par rapport à la fin de 986 A. 985 E: je crois avec Wilam. que *ἑταίρους* doit être éliminé du texte; je ne vois aucune raison impérieuse pour l'insertion de ⟨*εἰς*, Deubn.⟩; mais je voudrais changer *λαβὼν* en ⟨*ἀπο*⟩*λαβών*“ (sed nota hiatum), „de sorte qu'il faut lire: *εἰ χάριτι σῇ* ⟨*ἀπο*⟩*λαβὼν τούτους αὖθις ἀνθρώπους* [*ἑταίρους*] *ἀνασώσαιμι*.

D. A. Russell in: The Classical Review V No. 2, 160–162 (una cum fasc. 3). De problematis quibusdam, e.g. quid intercedat inter *De soll. an.* et Porphyrium *de abstinentia*. „Hubert (justifiably, I think) abides by his view that E and B are independent witnesses for 70–77“ (cf. Flacelière, *Plutarque: Dialogue sur l'Amour* [1952], pp. 34–38). „(Instances of emendation by B are naturally not rare. Is it possible that he has *from time to time* referred to E, as he seems so have done in *de sera numinis vindicta* [Einarson and de Lacy, C.P. XLVI (1951), 93 ff.] ?).“ „I append a few isolated remarks and possible additions.

1, 8: cf. Cornutus, p. 28, 8 Lange on *Χάος* . . . *ἀπὸ τῆς χύσεως*.

3, 19: perhaps *οὐκ ἔναλον οὐδὲ*⟨*ν οὐ χερσαῖον*⟩ ?

22, 5: concessive *καίτοι* with participle seems possible for Plutarch: cf. Weissenberger, *Die Sprache des P.* i. 35.

34, 6—7: possibly *παρατηροῦντας* 'observing', *if* Qihk may here be taken as a guide (cf. praef., p. V).

103, 11: Pickard-Cambridge, *Theatre of Dionysus*, p. 238.

136, 19: Cornford, *Plato's Theory of Knowledge*, p. 307.

136, 21—22: not only the length but also the sense of Bernadakis's reconstruction is unsatisfactory. Perhaps we should abandon *μηθέν* and try, e.g., *⟨παραλιπεῖν, ἅ τινες ἓξ εἶναι τῶν γραμματικῶν φασιν⟩ Ὅμηρον δὲ κ.τ.λ.*

143: add to bibliography R.M. Jones, *The Platonism of Plutarch*, Chicago, 1916 (probably the best book on the subject). P. Merlan, *From Platonism to Neoplatonism* (The Hague, 1953), appeared too late to be used: chap. ii is relevant here.

144, 6: *αὖ πέρι* falsa' is a tendencious note: see Cornford, *Plato's Cosmology*, pp. 59 ff.

145, 4: Bidez-Cumont, *Les Mages hellénisés*, i. 33; ii. 35, 80.

Luigi Castiglioni in: Gnomon 29, 1957, 332—337 (una cum V 3 et VI 3; omnium recensionum longe doctissima copiosissima fructuosissima).

„Minuzie": 2,17 *ἀνθρ. ⟨ὕπαρχον⟩* deest auctor coniecturae (333f.).

334: „l'apparato di (*Aqua an ignis utilior*), per le condizioni irreparabili del testo e tra i più sovraccaricati" eqs.

De hiatu: 335 supra „quando non concorrano altri elementi, non è cauto nè utile premere eccessivamente su questioni d'iato."

334 med. „una sola, pertanto, è norma certa, quella, cioè, di non insinuarne per il tentativo di corregere il testo anche in manifesti errori."

Emendationes vel coniecturae:

334: 32,12 *εἰ τόξα μασχάλῃ ὑποθείς*] Plat. Gorg. 469d „non giustifica a pieno il caso in questione e non risponde a uso plutarcheo", cf. Mar. 23e. „Non saprei, se preparando la citazione poetica o trovando in essa l'appiglio all' anastrofe, lo scrittore abbia preferito *τόξα μασχάλης ὕπο θείς*."

102,11: *⟨δι⟩ολισθάνοντα* (cf. 30, 21).

335: 48,13: *ἄλλα καὶ τροφῆς [ἔνια] θεραπεύσονται.*

40,18: *καὶ φανερὸν εἶναι ⟨τοῦτον⟩ αὐτοῦ ποιούμενον ἀνταγωνιστήν*, ,,ma il guaio veramente grave è nelle linee precedenti, che non saprei meglio di altri emendare: il senso vorrebbe a un dipresso *τὸν . . . κύνα τῶν Ἰνδικῶν καὶ μαχ⟨ούμενον λέοντι προσ⟩αχθέντα πρὸς Ἀλέξανδρον*, ma il periodo ne esce malamente conformato.“

31,11: (*καὶ* del. [cum ΘA] Bern.).

55, 21: (*φορ⟨υτὸν συμφορ⟩ούντων* Reiske), ⟨*ὕλην καὶ λίθους*⟩ *φορούντων* Castiglioni (cf. 43,18).

145, 26: (*ἀγέννητον* Φ).

8,11: ⟨*καθ'*⟩ *αὐτὸ* Si. ,,una congettura impossibile“, *οὕτω* Ω Castiglioni (= 'sic, ut nunc est').

336: 63, 5 [*τὸ*] *θηριωδέστατον*] ,,probabile. ma non certissimo, e solo una investigazione completa in materia potrebbe risolvere i dubbi.“ (29, 3. V 3, 94,19 [*τὸ*] *χαλαρὸν*? cf. 18). 58, 22 *διὰ τοῦτο* ⟨*τὸ*⟩ . . . *εὔτρεπτον*?

52, 21: *λιπαροῦντι καὶ δεομένῳ* correctio palmaris Reiskii.

64, 8: *ἀκυβέρνητα* ⟨*σκάφη*⟩.

56, 9: [*τῶν*] *δικτύων ὧν τὸ γένος* vel *ὧν δικτύων* [*ὧν*] *το γένος*.

73, 25: ⟨*ἐπ*⟩*απέθανε* (cf. Aem. Paul. 35).

82,13: *ὥσπερ ἡ . . . γυνή*, ⟨*ἣ*⟩ . . . *οἴκοι κάθηται*

86,12: *τὰ δὲ τοιαῦτα τῶν ἐπεισάκτων ἐπιθυμιῶν* ⟨*οὐδὲν ὄφελος ἐξαριθμεῖν*⟩· *οὐδεμία κτλ.*

87,14: *συμφέρεται* ⟨*δὲ καὶ*⟩

97,1: *ἐκείνην* ⟨*ἀληθιν*⟩*ὴν*

102,15: *καὶ* ⟨*εἰκῇ*⟩ *φέρεσθαι*

129,1: adstipulatur Pohlenzio.

337: 3,19 *οὐκ ἔναλον* ⟨*οὐδὲν*⟩ *οὐδὲ χερσαῖον* cf. 132,10.

,,Lasciando queste quisquilie, è doveroso rivolgere un grato pensiero agli editori dei Moralia plutarchei, certi che l'opera loro suscitera un rinnovato interesse per questi studi.“

Textum C. Hubert quamquam valetudine iam impeditus mira diligentia perlegit et correxit; quem nuper acerbo fato et nobis et studiis Plutarcheis ereptum lugemus omnes qui eum dileximus.

Postquam haec additamenta collegi, in lucem prodiit W. C. Helmboldii cum recensio in Class. Philology, Oct. 1957, tum editio librorum 'Aquane an ignis utilior', 'De sollertia animalium', 'Bruta ratione uti', 'De esu carnium I. II' in The Loeb Classical Library vol. XII Moralium p. 287–579.

Ex recensione: „This volume is one of the best of the series: Hubert has done his work faithfully and well. Minute differences between him et the present reviewer will not be noticed here, as the LCL volume (XII), edited in part by the latter, will soon appear and readers may judge for themselves.“ Laudes Wilamowitzii eiusque discipulorum. Helmboldii emendationum pleraeque ante eius recensionem in textum huius editionis correctioris iam receptae erant: p. 29, 13. 55, 21. 67, 10. 91, 21. 125, 11. 140, 20. 145, 26. 158, 13. 191, 16. Notanda sunt haec: 48, 17: „a supplement is needed, something like 'if she has already eaten enough' (cf. Ael. *NA* 6, 2).“ (sed participium χρωμένην διαίτῃ ['keep fasting' Helmbold] item ut πεινῶσαν vim causalem videtur habere). 67, 21: „'Stoicos respicere vid.' Certainly not: it is Theophr. Frag. 74.“ 125, 25sqq.: „see Cherniss, Arist.'s Crit. of Plato, I 563f.“ 144, 18sqq.: „Ibid. p. 431, n. 366.“

Ex editione admonitu Academiae Berolinensis, ut lectoris utilitati servirem, eos locos quibus Helmboldii textus ab hac editione discrepat omissis orthographicis quibusdam rebus adnotavi. nisi quid me fugit, hi sunt:

2, 19 *τὸ μὲν ὄντως ἀν.* 20 *τέχνη] τύχη*

3, 3 *ὑπῆρχε καὶ τὸ* 19 *οὐκ ἔναλον οὐδὲν οὐδὲ χερσαῖον οὐδ' αἰθ.* 22 *ζωῆς φύσις*

4, 1 *παρέχεται, αὐξανόμενα* 8 *ῥαγδαῖον] ῥέον*

5, 1/2 *εὐαίσθητα] εὐδιάθετα* 21 *Ἢ] Τί | ἔχων λέγοι;*

6, 3 *διαφορὰ ἁπλῆ· γῇ* 6 *παρ' ἑτέρων, πνεύματος καὶ πυρὸς* 7 *καὶ κείμενα* 11 *τὸ δὲ πῦρ κρατῆσαν (H.) καὶ διακέαν . . . ὀργῶσαν·* 17 *γένεσιν τὸ ὕδωρ αὐτ.* 20 *ἀπέχοντος δὲ καὶ ἐνδ.*

7, 4 *τηρεῖ. διόπερ τὰ μάλιστα φερ.* 5 *ὑδάτων, διὰ* 15 *εἰς ὑγρὸν οὐκ οὔσης* 20 *μετέχοντα πυρὸς ἀν.* 21/22 *σχεδὸν γὰρ μείζων ἐκ τῆς τοῦ πυρὸς*

8, 11 *ὠφελιμώτερον, οὕτω δὲ βλαβερόν. | post βλαβερόν. trp.* 20 *καὶ τὴν θάλ.* – 23 *διέφερε.* 14 *ἀψαμένοις] νιψαμένοις,* 17 *τὴν ποικιλίαν] τὸ πολυποίκιλον. (H.)* 19 *ἄνευ πυρὸς ἄτοπον οὐδ'* 21/22 † *καταθέρει] μᾶλλον κατάθερμον (H.)* 22 *καθ' αὑτήν γε] κατ' ἄλλο γε (H.)*

9, 2 *θερμοῦ· τοῦτο ῥητέον καὶ περὶ τῶν ἄλλων ζῴων, ὅσα μὴ πυρὸς δεῖται. ὥστε* 8 *ἐπικουρίας πολλάκις μὴ δεόμενον ὑπερέχον. (H.)* 8 *τοῦτο ῥητέον* – 10 *δεῖται. hic om.* 11 *μάλιστα τὸ* 13 *ἢ μᾶλλον* 21/22 *εἴποιμι ὅτι σκότος· ἐγρηγορέναι ἂν εἴη διὰ* 23 *·οὐδὲν ἦν ὄφελος* 24 *καὶ τὴν ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐξ.*

10, 4 *πλεῖστον ἑκάστη τῶν* 6/7 *κατ' αὐτὴν* 11 *οὖσα καὶ ὅτι . . . παρέσχηκεν;*

11, 2 *νομίζοι, "ἀγαθὸν ποιητὴν"*

13, 6 *δεινὰ μὲν φῦλα πόντου*
χθονίων τ' ἀερίων τε
18 *τις] ἴσως (H.)* 19 *ἐπιτήδειος ἀποθανεῖν non del.*

14, 4 *ὅσον ἐστὶ* 7 *πρὸς] εἰς (H.)*

16, 23 *προειμένων*

17, 6 *οἷς τὸ αἰσθ.*

18, 4 *τῷ] τῇ (bis)* 12 *συνδιαστρέφειν* 18 *μήτε . . . μήτ'*

19, 9/10 *ἔκγονα* 17 *Σωκράτας* 24 *κακοήθειαν*] *κακόνοιαν*

20, 10 *ὄψεως ἔστι*

21, 4 *ἐὰν* 8 *λύγκας* 9 *λυγκούριον* 17 *πάρεστιν*] *πᾶσιν* | *δύναμις;* 19 *πεποίηκεν.*

22, 14 *σοι* 28 *ἐμπαθὲς*] *ἐν πάθει*

23, 13 *τῷ φρονεῖν πεφυκότι* 14 *ἀναπεπλησμένους* | *παραπεπαικότας* 20 *ἑτέραν*] *τότ' ἂν (H.)* 24 *αὐτοῖς om.*

24, 5 *ἐν ὄρεσι*] *ἐναέριος* 20 *τῶν ἀνδρῶν om. (H.)*

25, 4/5 *κατὰ τύχην* 6 *προδήλων κελεύουσι πῶς καὶ προσήκει τὸ περὶ* 8 *ἀποδεικνύουσιν;*

26, 11 *οἷς*

28, 11 *versus desinit post κλῆρος* 17 *παρδίας*] *περαίας*

29, 1 *διαπονοῦσιν ἐν τοῖς* 12 *πρίασθαι;* | *κάραβον*] *κολίαν* 13 *ἁλιεύειν* 15 *αἰσχρὰν*

30, 7 *εὐπορείαν* 8 *ἀλλ' ἀμαυροῖς*] *ἀλλὰ μικροῖς*

31, 11 *καὶ om.*

32, 15 *πρῶτον*

33, 18/19 *κυημάτων*] *σπερμάτων* 21 *ἐξ* 23 *⟨ἕξ⟩ om.* | *ᾠὰ* | *⟨ἕξω⟩ ἑά*] *ἤια*

34, 7 † *πληροῦντας*] *παρατηροῦντας*

35, 17 *ἀποτυμπανίσειν*] *ἀποτυμπανιεῖν (H.)*

37, 7 *ἀπολείπειν* 12 *μετὰ φωνῆς καὶ θυμοῦ ἐπ' αὐτούς*

40, 14 *ταπεινοῖς* 15 *τῶν Ἰνδικῶν τὸν (H.) μάλιστα θαυμασθέντα πρὸς Ἀλέξανδρον* 26 *φιλονικίας*

41, 24 *οὕτως*] *ὅσον οὔπω γ' (Naber + H.)*

42, 21 *ἀμφάκανθον*

43, 4 *οὕτως – ὀπώρας· del. om. (H.)* 6 *ἀφ' αὑτοῦ* 17 *⟨εἷς⟩ om.*

44, 14 *πολλῶν*] *θηρίων (H.)* 30 *πρᾶος*

45, 1 *τραχύτερος* 11 *ἐξαρθροῦν*] *ἐξαρτύειν* 20 *μέλεσι*] *καὶ μέλη*

46, 9 *ἔτρεφεν, ἢ καὶ* 20 *ἀκρόαμα τοῖς συνήθως*

49, 12 *λαβεῖν* 20 *τὰς γοῦν ὁμοῦ τι πάσας*

50, 6 et 7 † *ταῖς*] *τὰς*

51, 5/6 *χορῶν*] *λόγων* 14 *τῶν μὲν ἐν (H.)* 26 *κοινωνήσεσιν*

52, 4 *ἐφ' αὐτὴν* 7 *αὐτῶν* 21 *λιπαροῦντι καὶ δεομένῳ* 25 *Φέλλου* 27 *νήξεις*] *ἑλίξεις*

53, 2 *κοινόν*] *ὀκνηρόν*

54, 11 *Ἀρίσταρχος* 16 *εὐρύτερον*

55, 8 *οὗτοι*] *οἱ αὐτοὶ* 20 *ἱστορία φορυτὸν εἰς* 23 *αὐτῇ*

56, 9 *περιλαμβάνοντες· τῶν δικτύων οὖν τὸ* 13 *τύπτει κοιλαίνων* 13/14 *τῆς ἐπιδρομῆς* 20 *φυγών*

57, 26 *ἀμύνασθαι*

58, 17 *μὲν γὰρ ὁ*

59, 15 *οὐδένα* 20 *δ' αὖ γερ. (H.)*

60, 15 † *πυκνὸν*] *νυκτὸς*

61, 1 *sine* † 17 *νήχονται τὴν τάξιν οὕτω*

62, 2 *ἐν παντὶ* 3 *οὐκ* (?)

63, 3 *ἔξωθεν*] *ἑξῆς*

64, 3 *ἐκεῖνο* 8/9 *Ἀντικύραν* 10 *Βουλίδος (H.)*

65, 4 *κήτη γ' ἀλλ'* 13 *ἢ δρομίην*

66, 11 *ἔκγονα* 12 *εἶτα ζῷον* 13 *ἑαυτοῖς καὶ τρέφ.*

67, 10 *παρὰ*] *ἐπὶ* 16 *ἐκλαπέντων* 22 *ἀπαθεῖ*] *οὐ πάθει*

68, 6 *ἄλλοτε (H.)* 20 *ἢ δι' ἣν*

70, 1 *στρογγύλον ἔν, ἠρέμα πρόμηκες τοῦ σχήματος,* 19/20 *εἴη καὶ προσήκει τὸν μουσ.* 21 *εὐμενῶς καταγελᾶν (H.)*

71, 1/2 *διὰ τί Ἀπόλλων οὐ γογγροκτόνος οὐδὲ τριγλοβόλος ἡ Ἄρτεμις, ἅτε δὴ γινώσκοντα τὴν ἐκ θαλάττης γενομένην Ἀφροδίτην ὁμοῦ τι πάντα τὰ κατὰ θάλ.* 13 *πεποίηταί φησιν ὁ ποιητής, Κρητῶν* 14 *οἰκοῦντας*

72, 6 *τῆς χώρας καὶ ἀσφαλεῖς* 8 *ἀναβατήρια*

73, 1 *φύσει πρὸς ἀνθρώπους del. om. (H.)* 6 *τὸν κύνα διηγησάμενον μὴ*

74, 8 *φασι, ληστῶν πεντήκοντα ἄγουσαν· ἐν* 12 *τῆς Σικίνου* 19 *ἄχρι*

77, 1 *ἑταίρους non del.* 15 *γενόμενος*

78, 29–79. 1 *τὸ πάντων βαρυποτμότατον*

79, 4 *συνηνίας*

80, 7 *Ἔστω σοι καὶ τοῦθ' οὕτως.* 8 *Ἤδη δ' οὖν* 21/22 *ἀρετῆς τῆς ἧκ. (H.)*

81, 2 *ποι* 9 *ἐνασπαζόμενος* 10 *τέλεια τροφὴν* 14 *sine* † 20 *παρρησία*

82, 1 *καὶ*] *που* 22 *πλανωμένοις*] *πλαττομένην,*

83, 3 *πολέμιόν τιν' ἀμ.*

84, 7 *κἂν τούτῳ* 13 *ἐπτοῆσθαι*

85, 1 *διαφοράν . . . καὶ τὴν περὶ τὴν βρῶσιν καὶ τὴν πόσιν* 9 *ξένος ὄχλος* 13 *ἀπῳκισμένα· τῷ μὲν γλαφ.* 16 *Ἐμὲ γοῦν ποτε καὶ* 24 *ἐκαρπούμην, μεμφόμενος τὸν* 26 *σ' ὡς*

86, 6 *καὶ non. del.* 12 *τῶν δὲ τοιούτων*

87, 2 *κιννάμωμα* 3 *δευσοποιοῦ καὶ* 5 *συμφυρᾶν* 7 *ὠνουμένοις* 14 *συμφέρεται πρὸς* 23/24 *τιμὴν ἡδονὴ*

88, 25 *ἔφαγεν καὶ ὑπ' ἀνάγκης ὄρνις (H.)*

89, 8 *τοῖς σώμασι om. (H.)* 21 *sine* † | *μὴ*] *μονονοὺ*

91, 13 *ἀλλὰ*] *καὶ* 17 *sine* † 18 *ὡς*] *εἰς* | *ἔχουσαν* 21 *sine* †

92, 2 *δ' εἰς* 19 *lac. non ind.* 20 *Ὅμηρον*] *τὸν μωρόν.*

94, 3 *ἢ λόγῳ non del.* 6 *τροφὰς προσεῖπεν τὰ*

95, 8 *τοῦτο μὲν πλάσμα* 15 *τὴν αἰτίαν εἴποι πᾶς ἂν τὴν χρείαν καὶ τὴν ἀπορίαν;*

96, 8 *ἀπλανῆ* 17 *σπόρος πυρῶν τότ'*

97, 1 *ἐκείνην μόνην ὁ* 6 *Δήμητρα* 21 *εὔφορον*] *εὔκαρπον*

98, 2 *καὶ μυρία ἄγρια ζῷα, ταύτας* 3 *κατὰ*] *καὶ* 7 *ἰδὼν* 8 *μέμψαιτο (H.)* 9 *τί οὖν, εἰ*] *τοιοῦτόν τι* 12 *sine* † 17/18 *μετρεῖν τὸ κεφάλαιον καταγώνισμα,* 18 *ἐκλέγων*

99, 1 *λόγου.* 6 *ψυχῆς ἥλιον, φῶς,* 7 *ἐφ' ᾧ* 13 *πλουσίων ὡς νεκρ. (H.)* 16 *ἕτεροι (app.: ἑτέρως?)* 19 *Ἄλογον γὰρ εἶναί φαμεν ἐκ.* 20 *φύσιν· ὅτι*

100, 2 *πέψαι* 15 *ἐσθίεις τὸ ἔμψυχον;*

101, 3 *διακρατηθείσης δεινὰς* 10 *Θηβαίων* 11 *ὑπὲρ τῆς Ἀθ.* 21 *et* 22 *sine* †

102, 1/2 *"αὔη δὲ ψυχὴ σοφωτάτη" (H.)* 9 *καὶ ἀναθυμιάσεων πλήθους* 15 *φύρεσθαι* 20 *καὶ*[2] *non del.*

103, 2 *Ξενοκράτους ὅτι* 19 *τολμήματα, κολάσεις τε τούτων καὶ κεραυνώσεις γευσαμένων τοῦ φόνου, ᾐνιγμένος*

104, 3 *δαιμονικὸν ὂν οἱ* 4 *καὶ*[1] *non del.* 5 *διδόντας....*

105, 7/8 *ὡς ἐμπεπλεγμένον* 10 *ἀνασχίζοντες*

106, 1 *ὑπὸ] ἀπὸ* 2 *ἤδη] νὴ Δία* 12 *ἀναδεύσαντες* 13 *ἄλλοι τε γερ.* 15 *sine lac.* 19 *ὥσπερ ἔρως ἐν* 21 *πλανώμενος ἀκ.*

107, 14 *ἔν τισι ῥήτραις (H.)* 21 *ἕπεται μὲν οἰκ.*

108, 8/9 *τὰ ἄλλα γένη* 13 *παρακαλοῦντα* 20/21 *φιλοσοφεῖται*

109, 2 *καὶ αἱ πυρικαὶ δίαιται....* 9 *ὅς – προσηγορεύθη del. om. (H.)* 16 *τὸ κόσμιον πρόβ.* 19 *ἐάν πῃ προαποδείξῃ*

110, 5/6 *ἀποτρέπει τῶν ἀνῃρημένων τὸ ἀκόλαστον τοῦ (H.) καὶ σώματι . . . ἐμποιεῖν* 7 *ἐπὶ τόλμαν ὠμοτέραν τρεπ. διαφθείρειν* 8 *ἀπεσθισθῶμεν μὴ αἱμ.* 13 *νυκτομαχίαις* 23 *sine* †

111, 2 *καὶ δέος om.* 11 *ἐστί τι ζῷον (H.)* 12 *φίλου] συνήθους* 14 *ἀπειθῶ φαγεῖν κρέας ἢ κἂν ἀπιστῶ φον. (H.)* 16 *Οὐκ ἴσος δ' ἔτι καὶ οὗτος*

112, 2 *οὕτω περὶ τούτων τῶν ἡδονῶν (H.)* 9 *οἰκεῖον] δίκαιον*

BIBLIOTHECA TEVBNERIANA

PLVTARCHVS, Moralia

Vol. I.

De liberis educandis · De audiendis poetis · De audiendo · De adulatore et amico · De profectibus in virtute · De capienda ex inimicis utilitate · De amicorum multitudine · De fortuna · De virtute et vitio · Consolatio ad Apollonium · De tuenda sanitate praecepta · Coniugalia praecepta · Septem sapientium convivium · De superstitione

Vol. II.

Regum et imperatorum apophthegmata · Apophthegmata Laconica · Instituta Laconica · Apophthegmata Lacaenarum Mulierum virtutes · Aetia Romana · Aetia Graeca · Parallela minora · De fortuna Romanorum · De Alexandri Magni fortuna aut virtute oratio I et II · De gloria Atheniensium · De Iside et Osiride

Vol. III.

De E apud Delphos · De Pythiae oraculis · De defectu oraculorum · An virtus doceri possit · De virtute morali · De cohibenda ira · De tranquillitate animi · De fraterno amore · De amore prolis · An vitiositas ad infelicitatem sufficiat · Animine an corporis affectiones sint peiores · De garrulitate · De curiositate · De cupiditate divitiarum · De vitioso pudore · De invidia et odio · De laude ipsius · De sera numinis vindicta · De fato · De genio Socratis · De exilio · Consolatio ad uxorem

Vol. IV.

Quaestionum convivalium libri IX · Amatorius · Amatoriae narrationes

Vol. V. Fasc. 1.

Maxime cum principibus philosopho esse disserendum · Ad principem ineruditum · An seni sit gerenda res publica · Praecepta gerendae rei publicae · De tribus rei publicae generibus · De vitando aere alieno

Vol. V. Fasc. 2. Pars 1.

Vitae X oratorum · Placita philosophorum

Vol. V. Fasc. 2. Pars 2.

De comparatione Aristophanis et Menandri · De Herodoti malignitate

Vol. V. Fasc. 3.

Aetia physica · De facie in orbe lunae · De primo frigido

Vol. VI. Fasc. 1.

Aqua an ignis utilior · De sollertia animalium · Bruta ratione uti · De esu carnium I · De esu carnium II · Platonicae quaestiones · De animae procreatione in Timaeo · Epitome libri de animae procreatione in Timaeo

Vol. VI. Fasc. 2.

Libri contra Stoicos et contra Epicureos scripti

Vol. VI. Fasc. 3.

De musica · De libidine et aegritudine · Parsne an facultas animi sit vita passiva

Vol. VII.

Fragmenta

K · G · SAUR MÜNCHEN · LEIPZIG

BIBLIOTHECA TEVBNERIANA

PLVTARCHVS, Vitae parallelae

Vol. I. Fasc. 1.

Theseus et Romulus · Solon et Publicola · Themistocles et Camillus · Aristides et Cato maior · Cimon et Lucullus

Vol. I. Fasc. 2

Pericles et Fabius Maximus · Nicias et Crassus · Alcibiades et Coriolanus · Demosthenes et Cicero

Vol. II. Fasc. 1

Phocion et Cato maior · Dion et Brutus · Aemilius Paulus et Timoleon · Sertorius et Eumenes

Vol. II. Fasc. 2

Philopoemen et Titus Flaminius · Pelopidas et Marcellus · Alexander et Caesar

Vol. III. Fasc. 1

Demetrius et Antonius · Pyrrhus et Marius · Aratus et Artaxerxes · Agis et Cleomenes et Ti. et C. Gracchi

Vol. III. Fasc. 2

Lycurgus et Numa · Lysander et Sulla · Agesilaus et Pompeius · Galba et Otho

Vol. IV

Indices

In Einzelausgaben:
Alexander et Caesar
Demosthenes et Cicero

K · G · SAUR MÜNCHEN · LEIPZIG